Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

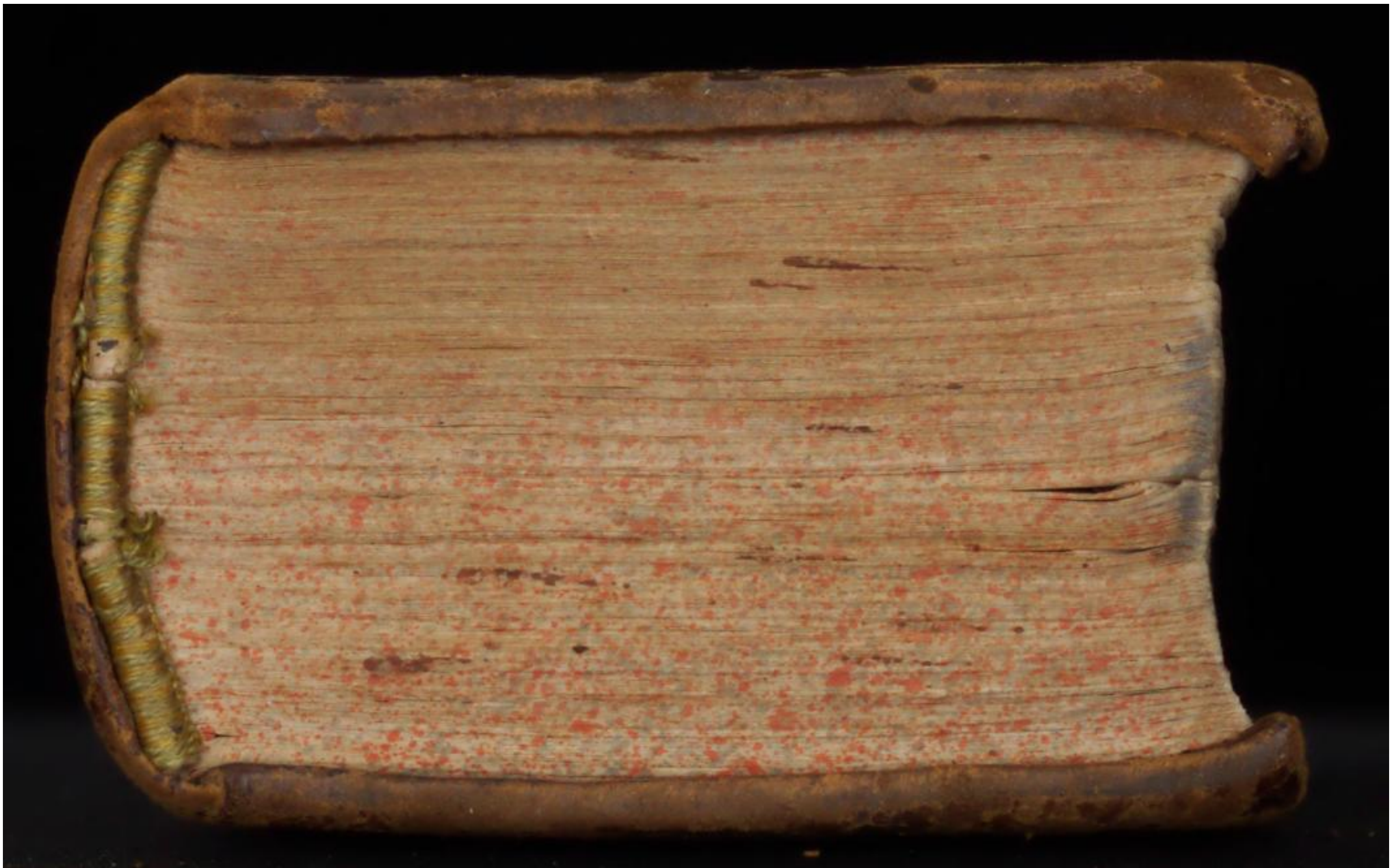

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Poet 701 K K

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

KW 235
E 17

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

AMSTELODAMI,
Ex officina Elzeviriana. A°. 166

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

KONINKL.
BIBLIOTHEEK
TE'SHAGE.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Gulielmus Coetier Anno 1666.
Non coaleſcit planta quæ ſæpè transfertur.

Illuſtriſſimo & Excellentiſſimo Viro

JACOBO AUGUSTO THUANO,

Comiti Melæo, Senatus Pariſienſis Præſidi, Regi Chriſtianiſſimo à Conſiliis, & ejuſdem apud Fœderatos Belgas Oratori,

NICOLAUS HEINSIUS DAN. FIL. D. D. D.

Effigies magno virtuſque ſimillima Patri,
Cui nihil æquandum Gallia laude tulit,
Accipe, gentis honos & ſpes ſuper una Thuanæ,
Quæ tibi Pelignus munera ſiſtit ager.
Munera, quæ lymphâ ſaturavit Hyantide Pæan,
Nectare pavit Amor cum Genetrice ſuo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

In quibus eloquii pondus roburque Latini
Certat, & Actæo blandus ab orbe lepor.
Ingeniis cum Roma ſuis ſuper æthera tendat,
Gloria Naſoni debita prima meo eſt.
Diſſimulata quidem, vixque agnoſcenda, ſed artis
Maxima vis tacitæ ſeque tegentis adeſt.
Nec minor ingenii præſentia; limpida venæ
Divitis ubertas, perſpicuuſque nitor.
Copia, luxuriem quæ cauta coërceat omnem;
Nilque, ſupervacuum quod videatur, amet.
Muſa ſatis felix nativæ munere formæ
Negligit adſcitam plena decoris opem.
Concitat affectus, & in altam labitur aurem
Gratia flexanimi non imitanda ſoni.
Ambroſiis ſaturos dapibus Genioque litantes
Crediderim Superos hac ego voce loqui.
Haud facilis mihi pugna fuit cum labe pudendâ,
Temporis allevit quam mora longa viro.
Sic quoque pernoctis ſuperavi tædia curæ;
Succeſſu ſtudium nec vacat omne ſuo.
Menda relegata eſt à terſis plurima chartis.
Comtior Auſonium jam videt ille diem.
Exulis immeriti reduces tere, Roma, libellos;
Nominis ulla ſuper ſi tibi cura tui eſt.
Ecce, Cupidineis quod ſaucia turba ſagittis,
Non damnaturo Cæſare, volvat opus.

Ipſe

Ipſe ſuis poſthac fidibus quod mandet Apollo;
Quod ſoror Aönio colle novena canat.
Degener, & nulli Cæſar laudande poëtæ,
Dardanus Anchiſæ tune ferare nepos?
Tune Cytheriacæ cenſendus originis hæres?
Quid tibi, quid Latio verba, cruente, dabas?
Hoc te mendacem ſcelus arguit. ipſa Dione
Exequias vati creditur iſſe ſuo.
Ipſa viri comitata fugam pia Diva ratemque
Iönias ſpiſſis fletibus auxit aquas.
Unguis in ore ſedet, lacer horret in ore capillus;
Livida reſciſſâ pectora veſte rigent.
Hoc habitu vulnus non conſolabile quondam
Prodidit, inviſam vix bene paſſa diem,
Unica dum raptum ſibi gaudia mœret amantem,
Quem ferus obliquo dente necarat aper.
Optavit funeſta mori, doluitque cupitam
Ad Styga præcludi triſte Deabus iter.
Hoc præſtat tibi, Diva, tuus ſolatia Cæſar:
Sanguinis auctorem ſic fovet ille ſui.
Vela dedit legitque manu lugente carina,
Armaque Naſoni noxia rupit Amor.
Buccina concinuit Tritonia flebile carmen;
Nec tenuit gemitus Nereïs uda ſuos.
Adnavere tui puppem delphines, Arion;
Hoc quoque laturi, ſi modo detur, onus.
At te, Cæſar atrox, hominum nil vota deûmque,
Pectora nil Clario numine fœta movent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nil quæ Mæonium facundia vincit Ulyſſen,
Antilochique patrem, Tyndaridoſque virum.
Mænadas Orpheâ flexiſſet cæde nocentes,
Biſtonias cautes hoc animaſſet ebur.
Sarmata cantanti ferus aſſurrexit, & Iſter
Quamlibet adſtrictis frigore plauſit aquis.
Cur ſoli tibi muta lyra eſt? quid, ſurde, relegas
Auditam Boreæ Sauromatiſque chelyn?
Ah cæſo minor illa tui, quam ſæcula damnant,
Collegæ rabies in Cicerone fuit!
Huic caput exſecuit properatâ cæde ſatelles.
Vivere Naſoni quid niſi ſæpe mori eſt?
Invidiam pœnæ Roſtris, ſcelerate, negaſti;
Ut Scytha jam præ te mitis & æquus eat?
Cum vultus Fortuna fugax avertit amicos,
Nubila lux aliquid funere pejus habet.
Si qua fides veris, Buſiride ſævior ipſo es,
Qui miſerum prohibes morte, necique negas.
In Geticam fuga juſſa plagam eſt, ne ſola ruboris
Roma ſui teſtis, conſcia ſola foret.
Quid furis, infeſtum Phœbo caput? Actia de te
Non hanc emeruit Leucados unda notam.
Nil tamen egiſti. canitur tuus exul, & ævo
Lumen inextinctum (rumpere, Cæſar) adeſt.
Limine pro patrio ſpatioſum poſſidet orbem:
Hoſpitium tanto par locus ille viro eſt.
Ingeret hoc populis facinus pia Fama notandum.
Sæcla ſui cauſſam poſtera vatis agent.

In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

In te Helicon Pimpleque minax fera bella movemus.
Hinc en dicta tibi, Cæſar inique, fuga eſt.
Sacrilegum flent Muſæ nefas atrata Chariſque:
Ipſe Palatina flet miſer æde Deus.
Pectora nam nulli præſentior egit, & hauſto
Largius Aoniæ fonte rigavit aquæ.
Nec duce ſe myſtam profugum defraudat, & una
Viſit Hyperboream non novus hoſpes humum.
Exilium Naſone fuit ſibi Roma negato,
Orba ſui cantûs, pectinis orba ſui.
Mente tamen forti magnum tolerare dolorem,
Suſtinet infandis & membere ſuperefle malis.
Hei mihi! tam duræ poſituris mœnia genti
Fratribus altricem jam liquet eſſe lupam.
Barbara barbariæ nunc Romula turba vocetur,
Vincit inhumanos quæ feritate Getas.
Cimmerius tenebraſque ſuas hyememque fugari
Pontus inaſſueto vatis ab igne ſtupet.
Pignora quanta ſui, quantum committit alumni
Numinis Arctoo Cirrha benigna mari!
Cæſareo ſeſe facundia fulmine major
Erigit in mediis exſtimulatque malis.
Vim citharæ nervoſq; novos adverſa miniſtrant;
Gratiaque argutæ luctibus aucta lyræ eſt.
Aſpera lectorem quamvis & amara querelæ
Copia delectant, & ſine fine dolor.

Ingenium lacrymis nec amabile carpitur ipſis,
Quæque trahant animos vincula plangor habet.
Sic, inſtare videns jam fata, Cayſtrius ales
Ore cavet, tacitum ne ſibi funus eat.
Tereos inceſti ſic crimina luget aëdon:
Tale gemit rapto Delia chorda Lino.
Marte quod Euphrates Craſſis exſultat iniquo,
Boſpore; concedant Partha tropæa tuis.
Cedat & exſultans domito Germania Varo,
Heſperiâ multum clade ſuperbus ager.
Romani titulum plectri Latiæque Thaliæ
(Pro pudor!) Euxinis imputat orbis aquis.
Scilicet incurſat ſtrepitu Fortuna protervo
Devia, Caſtaliis obloquiturque choris.
Nec favet ingeniis, & quicquid ab æthere ductum eſt,
Deprimit impoſito Diva profana pede.
Nilque patrocinio niſi res dignata caducas
Sordibus objectam prona tuetur humum.
Poſtuma mercedem ſed Fama merentibus æquam
Solvit, & hæc ſerus damna rependit honor.
Jam collapſa ſolo nuſquam Capitolia reſtant;
Caſſaque Tarpeium buſta tulere Jovem.
Naſo tamen ſupereſt Româ latitante videndus;
Et venit in doctas creber, ut ante, manus.
Contemtorque rogi non læſum tempore nomen,
Ac domino rerum Cæſare majus habet.

Tu

Tu quoq; dura minus, mea Patria, vatibus eſſes.
Fallor? an admonitâ ſtat tibi fronte rubor?
Quis color excuſet, quæ dedecus eluat unda?
Sit precor hac faſtis ne ſua parte fides.
Ille tui plauſus, certæque, Batavia, laudes
Grotius, ille lyrâ maximus, ille togâ:
Cui nil par meliuſque dabis, nihil ante dediſti,
Actus ab auſterâ tene parente reus?
Nec tenet hoc ſe fine nefas. indigna jubentur
Tam tibi devotæ vincula ferre manus.
Unde novercalis labem tibi, Patria, noxæ?
Heu oblita tui, nunc pia mater ubi eſt?
Mater ubi eſt? ad te fugitiva revertere mater;
Pectora ſi nomen ferrea mite trahit.
Ne ſciat hoc inſenſus Iber. odioſior hoſte es.
Cæca ſubis partes illius, ille tuas.
Materno elapſum vix carcere fovit, & ultro
Obtulit hoſpitium come cruentus Iber.
Nobile fers noſtri ſpolium, gens victa, pudoris:
Maxima de ſalvo gloria vate tibi eſt.
Sed melius domui mox creditus ille Thuanæ;
Quâ patet adſlictis jam vetus ara reis.
Exulis hæc cepere fugam penetralia magni;
Totque ſacrum meritis detinuere caput.
Plauſa, Thuane, choro Clariæ penetralia turbæ;
Sancta tui Patris nomine, ſancta tuo.
Hinc apices ſibi Celta legit proceresque Senatus;
Et toga purpureos plurima jactat avos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Incola poſthabitis hæc obſidet atria Delphis;
Poſthabito Pæan has Helicone fores.
Huic Honor & Virtus & Fama domeſtica tecto
eſt.
Mille Dei celebrant limina, mille Deæ.
Hac Themis, hac regnat de vertice nata paterno:
Hac ſe condiderunt aurea ſæcla domo.
Nunc quoque Naſo fugam meus hoc ſi mutet
Aſylo;
Nil fleat Auguſtum non patuiſſe larem.

A°. MDCLIX.

N I-

NICOLAUS HEINSIUS

CANDIDO LECTORI S.

MUltis nunc tecum mihi ſit agendum, Lector, ſi totius inſtituti mei rationem ſuper Naſone lucubrationibus noſtris illuſtrato exacte tibi velim redditam. Sed cum domo avocer, operam qualemcunque Reipublicæ Fœderatorum Belgarum in exteris regionibus navaturus, ſerventur præſtat, quæ dicenda nunc habebam, curis ſecundis, quas auctiores caſtigatioreſque mox dabo. Ex voto quippe ſi ceſſiſſet propoſitus labor, otiumque paulo uberius & diuturnius obtigiſſet, quale ſperabam ac certo mihi promittebam, cum hanc Naſonis editionem ante biennium auſpicabar, limæ plus eram admoturus deſcribendis iis ac chartæ illinendis, quæ ad divinum poëtam ſatis multa nec omnino fortaſſe contemnenda hic illic annotaveram. Verum enim vero cum in pleno operis jam inchoati curſu iſthæc cogitatio interpellante publicâ auctoritate mihi fuerit abrumpenda, ne ipſam quidem ſatis integram habui tumultuariæ & properatæ ſcriptionis facultatem, qua haſce Obſervationes ex adverſariis meis & libellis pugillaribus raptim depromptas, atque in in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

conditam, quam nunc exhibemus, maſſam rudi Minervâ, plurimaque cum feſtinatione, nullo propemodum cum delectu congeſtas coacervataſque prælo typographico mandarem. Eas igitur juris publici, amotâ diuturniori morâ, faciendas duxi; ne utilitatis publicæ ac patriæ rei ratio, quam privatis commodis à me anteponi oportere intelligebam, emolumento interea ac lucro ſuo bibliopolam, dum alibi ego hærerem occupatus, fraudaret. Huc acceſſit, quod ab amicis ſperare juſſus ſim, mox fore, ut copiam faciant plurium Naſonis membranarum, & vetuſtiorum iis, quas hactenus perluſtrare nobis contigit. Unde augurari datur, longe felicius telam hanc à me detexi poſſe, quam inchoata eſt, ſi novis ſubſidiis inſtructus curis ſecundis me accingam. Sine membranarum videlicet ope irrito plerumque cum ſucceſſu ingenii atque eruditionis vim utcunque luculentam caſtigandis priſcis ſcriptoribus videas admoveri. Ego certe cum plurima Naſonis exemplaria ante inventam artem typographicam exarata conſuluerim, pauciſſima tamen è tanto numero ſeſe mihi obtulerunt, quæ aut vetuſtatem multam præ ſe ferrent, aut ex emendata ſcriptura laudem mererentur, quod Animadverſiones haſce perlecturo facile ac liquido, ni fallor, apparebit. Quapropter omnes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

omnes Naſonis noſtri ſtudioſos veterumque elegantiarum amantes viros unice oratos volo, plurimaque cum prece hortor atque obſecro, ut quaſcunque maximi poëtæ carminum membranas aut ipſi poſſident, aut ab aliis poſſeſſas indagare poterunt, ab harum conſpectu atque uſu ne me arceant aut excludant, ſed in commune potius bonum conſulentes liberali manu ultro offerant atque ad me perferri curent cum codices vetuſtos ipſos, aut certe quas ex iis excerpſerint lectionum diſcrepantias, tum ſi quid locorum apud optimum poëtam hic illic occurrentium aut ipſi ex ingenio in integrum reſtituere, aut reſtitutum ab aliis norunt, quod à me monitum obſervatumque non ſit. Id enim ſi impetrem, auſim polliceri, longe emendatiorem aliquando Naſonem proditurum: cum mihi fixum ſedeat, diligentius huic ſtudio poſthac invigilare, nec ante manum tollere de tabula, quam mihi ipſi in caſtigando Naſone ſatisfecerim, à quo ſcopo longe etiamnum abeſſe me diffiteri non poſſum. Quod reliquum eſt, opera à me dabitur, ne fraudentur præſtiti officii fructu, quicunque conatus hoſce noſtros pro virili promovebunt, laudemque debitam ut publice ferant, præcipuæ curæ mihi erit. Hactenus quidem inſtitutum hoc multa cum ſedulitate præ cæteris foverunt viri toto

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

orbe celeberrimi, Iſaacus Voſſius, Johannes Fredericus Gronovius, Bernardus Medonius, Philibertus de la Mare, Ægidius Menagius, Lucas Langermannus, Johannes Georgius Grævius, Carolus Datus, Jacobus Mentelius, Bernardus Rottendorphius, Balthazar Moretus, aliique, quos operoſius recenſebo, quando curis, quas pollicitus jam ſum, ſecundis indicem catalogumque accuratum dabo omnium eorum codicum, qui Naſonem caſtigaturo mihi ad manum fuere, cum illorum nominibus, qui copias membranarum auxiliares aut jam ante ſubminiſtrarant, aut impoſterum ſunt ſubminiſtraturi. Fruere interim, Lector benevole, hiſce vigiliis, & ſicubi lapſus eſſe deprehendar, quod non raro eveniſſe mihi in ſumma feſtinatione ſum certus, errores noſtros ita carpe atque emenda, ut ne quod imbecillitati humanæ convitium facias, aut obliviſcaris te quoque mortalem eſſe, ac proinde erroribus obnoxium. In caſtigationibus parvi momenti, ac lectionum diſcrepantiis perpendendis nimium nonnunquam me fuiſſe ultro agnoſco: ſed neque ſolis eruditis hominibus hæc ſcripſi, cum tyronibus etiam ac rerum non prorſus peritis conſulendum eſſe ducerem, & genuina priſcis ſcriptoribus verba ac voces nativas reſtitutum ire, etiam in minimis laudem aliquam invenit

apud

apud illos, qui veteres elegantias plene capiunt, ac religioſe obſervant. Tibi denique ſi conatus hoſce non improbari ſenſero, animus mihi addetur, ad cæteros præcipui nominis poëtas Latinos, atque in his Virgilium, cum Amorum triumviris, Horatium, Lucretium, Lucanum, Martialem, Silium, Val. Flaccum, Juvenalem ac Perſium, recenſendos, quos ex fide partim membranarum veterum, partim ſolius ingenii ductu atque auſpicio fretus, locis plurimis jam emendavi. Vale.

In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

In Editionem Ovidii

à Nobiliſſ. Clariſſimoque Viro

NICOLAO HEINSIO

adornatam.

DUxit in ignotas ſeu te Venus alma receſſus,
Seu colis Elyſias & pia rura domos;
Seu qua tenet ſedes te fortunata beatam,
Ærumnis hominum luminibuſque procul;
Pars Ovidî melior, quam non capit urna, nec urgent
Marmora, nec Scythicum quod premit oſſa ſolum;
Tempora ſuccurrunt ecquid tranſacta? tuarum
Ecqua tibi rerum poſthuma cura manet?
An ſubit Aönidum tranſacta laboribus ætas?
An piget ingratas te meminiſſe Deas?
Credere fas, operum quæ Roma probavit ademti
Vatis, ad Euxinas dum gemit exul aquas,
Et quibus æternas, Româ pereunte, per annos
Noſcetur populis, cogeris eſſe memor.
Illa quidem, ut decuit,, & mens tibi dixerat olim,
Proſequitur famæ non morientis honor:
Quin præiit Latios, & Vatis vota, triumphos
Nominis æterni quod meruere decus:
Ivit & in gentes quæ non timuere Secures,
Ignotos Aquilis perſonuitque locos:
Et tamen illa ſuæ labem vitane Senectæ,
Temporis & ſævas non valuere notas:
Temporis, illuſtres nequiit quod perdere curas,
Fecit at innumeris vulnera mille locis.
Hei mihi nil ſancti eſt! cunctis fera dente tremendo
Imminet, & morti tradit adeſa dies.
Longa dies, Ovidi, cunctiſque inimica vetuſtas,
Has quoque nil mirum eſt ſi temeravit opes;

Pagi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Pagina Mæonidæ, cui non venerabilis ævo?
Virgilii profugos Muſa locuta Duces:
Et quoſcunque tulit pretioſi temporis ætas,
Laudati leges has ſubiere viri.
Ecce tamen ſerus poſt tot modo ſæcula Vindex
Aſpexit caſus, indoluitque, tuos.
Cunctaque diſpereant ævi monumenta prioris,
Increpat, hæc certe non meruere mori.
Dixit; & antiquo juſſit ſplendeſcere cultu,
Implerunt avidas quo, modo nata, manus.
Qualibus immenſas meritorum præmia laudes
Plauſibus innumeris Martia Roma dedit.
Aſpice formoſæ redivivo in flore juventæ,
Squallor abit, ſenii nec meminere ſui.
Priſca tuis, facieſque eadem pulcherrima, chartis
Redditur, & ſpecies quâ placuere redit.
Inſpice, cognoſces, & nil dubitanda, parentem
Invenies certis cuncta referre notis.
Umbra relegati crudeli à Cæſare Vatis
Accipis à Batavâ munera quanta manu!
Dextera, Barbaricis poſtquam expiravit in auris,
Tale nihil miſero fecit amica Viro:
Placatura tuos ſeu quæ dedit annua Manes,
Quamvis in Geticis juſta Latina locis;
Seu quæ perpetuis redimivit buſta coronis;
Non fuit officiis gratior ulla piis.
Heinſiades, Ovidi, cunctos prævertit, & unus
Contulit in cineres maxima dona tuos.
Reſtituit monumenta tuæ ſublimia famæ,
Et ſenium magicâ fecit abeſſe manu.
Nec tulit æternis quidquam decedere curis,
Nec tulit has ævi damna dolere ſui.
Quod gratere tibi eſt, non attigit illa profanus
Sacra, vetus Phœbi eſt Pieridumque comes.
Illum Theſpiades altas Heliconis in umbras
Abductum ſtudiis erudiere ſuis:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hauſit & arcanas his præceptricibus artes,
Ut cecinit modulis annumeranda tuis.
Quæque legens aliquis, tollas ſi nomina, dixit,
Pelignam poterant iſta decere chelyn:
Spiritus Heinſiadæ ſubiit præcordia felix,
Quo caluit Civis, Sulmo, movente tuus.
Haſce viro mea dant, has poſt mea ſæcula laudes,
Libera venturi temporis ora dabunt.
Romanoque meus vates cum vate canetur,
Grataque poſteritas nomen utrumque colet.

CONST. HUGENIUS. C. F.

In Nobiliſſ. ac Eruditiſſ. Iuvenis

NICOLAI HEINSII

Animadverſiones Ovidianas.

LEgerat ingentem parvi Sulmonis alumnum
Heinſiacæ tradux & nova fama domus.
Legerat & Verſæ connexa volumina Formæ,
Et Faſtos, olim maxima Roma tuos,
Quaſque Pharetrato chartas inſcripſit Amori,
Queiſque dolet cæcæ facta maligna Deæ.
Dumque legit, dîa genium doteſque Camœnæ
In genium ſenſim gaudet abire ſuum.
Dumque canit, vati vates propè paſſibus æquis
Imminet, & patrias condit avarus opes.
Attamen ingemuit, crebris aſperſa lituris
Conſpicit immeriti dum pia ſcripta viri.
Ingemuit tanti, ſi credimus, umbra poëtæ,
E tumulo mœſtum tollere viſa caput.
Mitius exilii fulmen, Pontumque ſuperſtes
Non tulit, & faſtus, ſævior Ibi, tuos.
Quid facis, ô magnæ ſtupor & lux maxima Gandæ,
Quem ſuperis æquat inclyta Fama Diis?
Quærere cur iſto placuit tibi pulvere laurum,
Quæ fuit Aſcanio debita tota tuo?
Parce precor, tecumque avidæ da ſurgere famam
Prolis; erit famæ non gravis illa tuæ.
Quem pater Heinſiades, quem divus avunculus urget,
Degenerem fas eſt præmia parva ſequi?
Præmia parva quidem non ſpectat egenaque laudum,
At queritur curis nil ſupereſſe ſuis.
Acer languet equus, ſi campus & area deſint;
Incipiet, demas pabula, flamma mori.
Quid queror? in medio curſu non ſponte reſiſtit,
Impleat ut gnati fervida vota, pater.

Scripta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Scriptorem mox ille ſuum, ſeque eripit umbris,
Quâque licet præſtat ſe ratione pium.
Jämque hilari cedro, minioque, & pumice dignum
Prodit inacceſſi nobile vatis opus.
Debeat Heinſiades Naſoni carminis artem;
Heinſiadæ Naſo, jam ſine nube legi.

ARN. SLICHTENHORSTIUS.

QUÆ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quædam magnorum hominum

DE

P. OVIDIO NASONE

TESTIMONIA.

Velleius Paterculus, lib. II.

TIbulluſque & Naſo; perfectiſſimi in forma operis ſui.

Ex Martialis libro III.

Inſanis: omnes gelidis quicunque lacernis
Sunt tibi, Naſones Virgilioſque vides.

Ex VIII.

Non me Pelignus, nec ſpernet Mantua vatem,
Si qua Corinna mihi, ſi quis Alexis erit.

Ex Autore De cauſſis corruptæ eloquentiæ.

Nec ullus Aſinii aut Meſſalæ liber tam illuſtris eſt quam Medea Ovidii.

Ex Julii Scaligeri Hypercritico.

Jam vero ad eum pervenimus locum, in quo ingenii magnitudo & acumen judicii exercenda ſunt. Quis enim de Ovidio ſatis digne dicere poſſit, nedum ut audeat eum reprehendere?

Ex Joſephi Scaligeri Prolegomenis Manilianis, &c.

Uno vincitur (nimirum Manilius) quod non poteſt manum tollere de tabula, & (quod tam falſo, quam immerito, Ovidio objectum olim) nunquam ſcit deſinere, &c.

Ibidem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hoc ut non mediocre vitium eſt in nitido ſcriptore, ita puri ſunt ab hac labe (nimia earundem vocum iteratione) principes Poëtæ, Virgilius & Ovidius.

Ex Danielis Heinſii Libro de conſtitutione Tragœdiæ ſecundum Ariſtotelem.

Omnes Ovidius tranſcendit. Sive falſa probabiliter, ſive obſcura perſpicue, ſive utraque ornate, ſive omnia ſimpliciter ſint exponenda. Falſa, ut in Metamorphoſi. Obſcura, ut mathematica, & antiquitatis arcana in Faſtis. Quæ ad mores pertinent, ubique. Etiam cum ludit aut laſcivit. Idque verbis & oratione vulgari. Ut & dicat quæ velit, & doceat quæ quiſque intelligat. tam admirabili felicitate, ut cum quivis idem poſſe videatur, nemo poſſit. nemo, niſi magni animi & excitati, tentare idem auſit: ſapientes etiam deſperent. Ubique ſententiæ, ubique loci communes: de ignavia, de diſciplinis, brevitate formæ, opum contemptu. Neque ſemper falſa narrat. Ut in opere jam dicto: in quo plurimas hiſtorias exponit. Ut Lucretiæ. Nam quid cum ſimplicitate illa comparandum? quam indocti & ruſtici faſtidiunt: urbani & ingenui ſine ulla imitationis ſpe adorant. Ecce celeritatem:

Nox ſupereſt. tollamur equis, urbemque petamus.
Dicta placent. frænis impediuntur equi.
Pertulerant dominos. regalia protinus ipſi
Tecta petunt. cuſtos in fore nullus erat.

Nullus equus, ac vix cogitatio humana, hanc celeritatem aſſequatur. Tale eſt illud:

Sic ſedit: ſic culta fuit: ſic ſtamina nevit:
Injectæ collo ſic jacuere comæ.
Hos habuit vultus. hæc illi verba fuerunt,
Hic color, hæc facies, hic nitor oris erat.

Nu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Numerorum autem tanta in hoc ſcripto, cujus partem alteram habemus, paritas, ſimplicitas, ac invidenda ſuavitas, ut, quid magni viri velint cum mutari quoſdam poſſe exiſtiment, neque ipſi, niſi fallor, neque nos intelligamus. Nondum enim cuiquam id probarunt, cum in ſimili ſcribendi genere verſati ſunt. Libri Triſtium, & qui De Ponto inſcribuntur, quo ab omni affectatione (quanquam iis cum pleriſque illius ſcriptis hoc commune eſt) magis alieni ſunt, eo magis commendari juventuti debent. Et ubique Latinitas, vel inter prima. Ut non temere Muretus, quo, poſt literas renatas, nemo ſine affectatione elegantius ſcripſit, quendam, qui auctori tanto hanc detraheret, prodigii inſtar, ovis & ſulphure luſtrandum exiſtimet. Ut & Joſephus Scaliger. Julius autem, in Rhetoricis (qui illius libri cum aliis non paucis perierunt) tanquam abſolutum & perfectum omni ex parte exemplum, ſcripta ejus proponebat. Neque temere alia auctoritate quæ docebat, quod non ſemel ex divino viro ejus filio audire memini, ubique confirmabat. Sed natura ejus viri, candor, ingenuitas, velocitas, ſimplicitas, quæ in narrationibus potiſſimum elucet, ſupra votum eſt. Proximum eſt ergo, recte de iis judicare.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NUMMUS ÆREUS
Ex Muſæo Illuſtriſſimæ & incomparabilis Heroinæ Felicis Rondininiæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

PUBLII

OVIDII NASONIS OPERUM

TOMUS I.

Scripta Amatoria complexus.

NICOLAUS HEINSIUS, D. F. infinitis locis caſtigavit ad fidem ſcriptorum exemplarium.

AMSTELÆDAMI,
Ex Officinâ Elzevirianâ.
A° CIↃ IↃC LVIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Tomo primo continentur,

HEROIDES.

AMORUM LIBRI TRES.

ARTIS AMATORIÆ LIBRI TRES.

REMEDIUM AMORIS. LIBER UNUS.

DE MEDICAMINE FACIEI. FRAGMENTUM.

FRAGMENTUM HALIEUTICI.

EPISTOLÆ TRES, QUÆ SABINO ADSCRIBUNTUR.

INCERTI AUCTORIS NUX ELEGIA.

CONSOLATORIA INCERTI ELEGIA AD LIVIAM AUGUSTAM, DE MORTE DRUSI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

P. OVIDII NASONIS

HEROIDES

SIVE

EPISTOLÆ,

Ex recenſione

NICOLAI HEINSII DAN. F.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

INDEX EPISTOLARUM.

I. PENELOPE ULYSSI.
II. PHYLLIS DEMOPHOONTI.
III. BRISEIS ACHILLI.
IV. PHÆDRA HIPPOLYTO.
V. OENONE PARIDI.
VI. HYPSIPYLE IASONI.
VII. DIDO ÆNEÆ.
VIII. HERMIONE ORESTÆ.
IX. DEIANIRA HERCULI.
X. ARIADNE THESEO.
XI. CANACE MACAREO.
XII. MEDEA IASONI.
XIII. LAODAMIA PROTESILAO.
XIV. HYPERMNESTRA LYNCEO.
XV. SAPPHO PHAONI.
XVI. PARIS HELENÆ.
XVII. HELENA PARIDI.
XVIII. LEANDER HERONI.
XIX. HERO LEANDRO.
XX. ACONTIUS CYDIPPÆ.
XXI. CYDIPPE ACONTIO.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

EPISTOLA PRIMA.

PENELOPE ULYSSI.

HAnc tua Penelope lento tibi mittit, Ulyſſe.
Nil mihi reſcribas attamen: ipſe veni.
Troja jacet certe Danaïs inviſa puellis:
Vix Priamus tanti, totaque Troja, fuit.
O utinam tunc, cum Lacedæmona claſſe petebat,
Obrutus inſanis eſſet adulter aquis!
Non ego deſerto jacuiſſem frigida lecto,
Nec quererer tardos ire relicta dies:
Nec mihi, quærenti ſpatioſam fallere noctem,
Laſſaret viduas pendula tela manus.
Quando ego non timui graviora pericula veris?
Res eſt ſolliciti plena timoris amor.
In te fingebam violentos Troas ituros:
Nomine in Hectoreo pallida ſemper eram.
Sive quis Antilochum narrabat ab Hectore victum;
Antilochus noſtri cauſa timoris erat:
Sive Menœtiaden falſis cecidiſſe ſub armis;
Flebam ſucceſſu poſſe carere dolos.
Sanguine Tlepolemus Lyciam tepefecerat haſtam;
Tlepolemi leto cura novata mea eſt.
Denique, quiſquis erat caſtris jugulatus Achivis,
Frigidius glacie pectus amantis erat.
Sed bene conſuluit caſto Deus æquus amori.
Verſa eſt in cinerem ſoſpite Troja viro.

Argolici rediere duces: altaria fumant:
  Ponitur ad patrios barbara præda Deos. ep. 12. v. 128
Grata ferunt Nymphæ pro ſalvis dona maritis:
  Illi victa ſuis Troïa fata canunt.
Mirantur juſtique ſenes trepidæque puellæ:
  Narrantis conjux pendet ab ore viri.
Atque aliquis poſita monſtrat fera prælia menſa;
  Pingit & exiguo Pergama tota mero.
Hac ibat Simois, hic eſt Sigeïa tellus,
  Hic ſteterat Priami regia celſa ſenis:
Illic Æacides, illic tendebat Ulyſſes:
  Hic lacer admiſſos terruit Hector equos.
Omnia namque tuo ſenior, te quærere miſſo,
  Rettulerat nato Neſtor: at ille mihi.
Rettulit & ferro Rheſumque Dolonaque cæſos:
  Utque ſit hic ſomno proditus, ille dolo.
Auſus es, ô nimium nimiumque oblite tuorum,
  Thracia nocturno tangere caſtra dolo;
Totque ſimul mactare viros adjutus ab uno.
  At bene cautus eras, & memor ante mei.
Uſque metu micuere ſinus; dum victor amicum
  Dictus es Iſmariis iſſe per agmen equis.
Sed mihi quid prodeſt veſtris disjecta lacertis
  Ilios; &, murus quod fuit ante, ſolum:
Si maneo, qualis Troja durante manebam;
  Virque mihi, demto fine carendus, abeſt?
Diruta ſunt aliis, uni mihi Pergama reſtant;
  Incola captivo quæ bove victor arat.
Iam ſeges eſt, ubi Troja fuit, reſecandaque falce,
  Luxuriat Phrygio ſanguine pinguis humus.
Semiſepulta virûm curvis feriuntur aratris
  Oſſa: ruinoſas occulit herba domos.
Victor abes; nec ſcire mihi, quæ cauſa morandi,
  Aut in quo lateas ferreus orbe, licet.
Quiſquis ad hæc vertit peregrinam littora puppim,
  Ille mihi de te multa rogatus abit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quamque tibi reddat, ſi te modo viderit uſquam,
Traditur huic digitis charta notata meis.
Nos Pylon, antiqui Neleïa Neſtoris arva,
Miſimus : incerta eſt fama remiſſa Pylo.
Miſimus & Sparten. Sparte quoque neſcia veri,
Quas habitas terras, aut ubi lentus abes.
Utilius ſtarent etiam nunc mœnia Phœbi.
Iraſcor votis heu levis ipſa meis !
Scirem ubi pugnares ; & tantum bella timerem ;
Et mea cum multis juncta querela foret.
Quid timeam ignoro : timeo tamen omnia demens ;
Et patet in curas area lata meas.
Quæcunque æquor habet, quæcunque pericula tellus,
Tam longæ cauſas ſuſpicor eſſe moræ.
Hæc ego dum ſtulte meditor, (quæ veſtra libido eſt)
Eſſe peregrino captus amore potes.
Forſitan & narres, quam ſit tibi ruſtica conjux ;
Quæ tantum lanas non ſinat eſſe rudes.
Fallar ; & hoc crimen tenues vaneſcat in auras :
Neve revertendi liber abeſſe velis.
Me pater Icarius viduo diſcedere lecto
Cogit, & immenſas increpat uſque moras.
Increpet uſque licet : tua ſim, tua dicar oportet.
Penelope conjux ſemper Ulyſſis ero.
Ille tamen pietate mea precibuſque pudicis
Frangitur, & vires temperat ipſe ſuas.
Dulichii, Samiique, &, quos tulit alta Zacynthos,
Turba ruunt in me luxurioſa, proci :
Inque tua regnant, nullis prohibentibus, aula.
Viſcera noſtra tuæ dilaniantur opes.
Quid tibi Piſandrum, Polybumque, Medontaq; dirum,
Eurymachique avidas Antinoïque manus,
Atque alios referam, quos omnes turpiter abſens
Ipſe tuo partis ſanguine rebus alis ?
Irus egens, pecoriſque Melanthius actor edendi,
Ultimus accedunt in tua damna pudor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Tres ſumus imbelles numero; ſine viribus uxor,
Laërteſque ſenex, Telemachuſque puer.
Ille per inſidias pæne eſt mihi nuper ademtus;
Dum parat invitis omnibus ire Pylon.
Di precor hoc jubeant, ut, euntibus ordine fatis,
Ille meos oculos comprimat, ille tuos.
Hoc faciunt cuſtoſque boum longævaque nutrix;
Tertius, immundæ cura fidelis haræ.
Sed neque Laërtes, ut qui ſit inutilis armis,
Hoſtibus in mediis regna tenere valet.
Telemacho veniet (vivat modo) fortior ætas:
Nunc erat auxiliis illa tuenda patris.
Nec mihi ſunt vires inimicos pellere tectis.
Tu citius venias, portus & ara tuis.
Eſt tibi, ſitque precor, natus; qui mollibus annis
In patrias artes erudiendus erat.
Reſpice Laërten, ut jam ſua lumina condas:
Extremum fati ſuſtinet ille diem.
Certe ego, quæ fueram te diſcedente puella,
Protinus ut redeas, facta videbor anus.

EPISTOLA II.

PHYLLIS DEMOPHOONTI.

Hoſpita, Demophoon, tua te Rhodopeïa Phyllis
Ultra promiſſum tempus abeſſe queror.
Cornua cum Lunæ pleno ſemel orbe coïſſent,
Littoribus noſtris anchora pacta tua eſt.
Luna quater latuit; toto quater orbe recrevit;
Nec vehit Actæas Sithonis unda rates.
Tempora ſi numeres, bene quæ numeramus amantes;
Non venit ante ſuum noſtra querela diem.
Spes quoque lenta fuit. tarde, quæ credita lædunt,
Credimus: invita nunc & amante nocent.
Sæpe fui mendax pro te mihi: ſæpe putavi
Alba procelloſos vela referre notos.

Theſea

Theſea devovi, quia te dimittere nollet;
  Nec tenuit curſus forſitan ille tuos.
Interdum timui, ne, dum vada tendis ad Hebri,
  Merſa foret cana naufraga puppis aqua.
Sæpe Deos ſupplex, ut tu ſcelerate valeres,
  Sum prece thuricremis devenerata focis.
Sæpe videns ventos cælo pelagoque faventes,
  Ipſa mihi dixi; Si valet, ille venit.
Denique fidus amor, quicquid properantibus obſtat,
  Finxit; & ad cauſas ingenioſa fui.
At tu lentus abes: nec te jurata reducunt
  Numina; nec noſtro motus amore redis.
Demophoon, ventis & verba & vela dediſti.
  Vela queror reditu, verba carere fide.
Dic mihi quid feci; niſi non ſapienter amavi?
  Crimine te potui demeruiſſe meo.
Unum in me ſcelus eſt; quod te, ſcelerate, recepi.
  Sed ſcelus hoc meriti pondus & inſtar habet.
Jura, fides, ubi nunc, commiſſaque dextera dextræ?
  Quique erat in falſo plurimus ore Deus?
Promiſſus ſocios ubi nunc Hymenæus in annos,
  Qui mihi conjugii ſponſor & obſes erat?
Per mare, quod totum ventis agitatur & undis;
  Per quod ſæpe ieras, per quod iturus eras:
Perque tuum mihi juraſti, (niſi fictus & ille eſt)
  Concita qui ventis æquora mulcet, avum:
Per Venerem, nimiumque mihi facientia tela,
  Altera tela arcus, altera tela faces:
Junonemque, toris quæ præſidet alma maritis,
  Et per tædiferæ myſtica ſacra Deæ.
Si de tot læſis ſua numina quiſque Deorum
  Vindicet; in pœnas non ſatis unus eris.
At laceras etiam puppes furioſa refeci:
  Vt, qua desererer, firma carina foret.
Remigiumque dedi, quo me fugiturus abires.
  Heu patior telis vulnera facta meis!

Credidimus blandis, quorum tibi copia, verbis:
Credidimus generi, nominibuſque tuis:
Credidimus lacrymis. an & hæ ſimulare docentur?
Hæ quoque habent artes, quaque jubentur, eunt?
Dis quoque credidimus. quo jam tot pignora nobis?
Parte ſatis potui qualibet inde capi.
Nec moveor, quod te juvi portuque locoque.
Debuit hoc meriti ſumma fuiſſe mei.
Turpiter hoſpitium lecto cumulaſſe jugali
Pœnitet, & lateri conſeruiſſe latus.
Quæ fuit ante illam, mallem ſuprema fuiſſet
Nox mihi; dum potui Phyllis honeſta mori.
Speravi melius, quia me meruiſſe putavi.
Quæcumque ex merito ſpes venit, æqua venit.
Fallere credentem non eſt operoſa puellam
Gloria. ſimplicitas digna favore fuit.
Sum decepta tuis & amans & fœmina verbis.
Dî faciant, laudis ſumma ſit iſta tuæ.
Inter & Ægidas media ſtatuaris in urbe:
Magnificus titulis ſtet pater ante ſuis.
Cum fuerit Scyron lectus, torvuſque Procruſtes,
Et Sinis, & tauri miſtaque forma viri;
Et domitæ bello Thebæ, fuſique bimembres,
Et pulſata nigri regia cæca Dei:
Hoc tua poſt illum titulo ſignetur imago:
Hic eſt, cujus amans hoſpita capta dolo eſt.
De tanta rerum turba, factiſque parentis,
Sedit in ingenio Creſſa relicta tuo.
Quod ſolum excuſat, ſolum miraris in illo.
Hæredem patriæ, perfide, fraudis agis.
Illa (nec invideo) fruitur meliore marito;
Inque capiſtratis tigribus alta ſedet.
At mea deſpecti fugiunt connubia Thraces,
Quod ferar externum præpoſuiſſe meis.
Atque aliquis, Doctas jam nunc eat, inquit, Athenas:
Armiferam Thracen, qui regat, alter erit.

Exitus

Exitus acta probat. careat ſucceſſibus opto,
  Quiſquis ab eventu facta notanda putat.
At ſi noſtra tuo ſpumeſcant æquora remo,
  Iam mihi, jam dicar conſuluiſſe meis.
Sed neque conſului : nec te mea regia tanget,
  Feſſaque Biſtonia membra lavabis aqua.
Illa meis oculis ſpecies abeuntis inhæret,
  Cum premeret portus claſſis itura meos.
Auſus es amplecti ; colloque infuſus amantis
  Oſcula per longas jungere preſſa moras :
Cumq; tuis lacrymis, lacrymas confundere noſtras ;
  Quodque foret velis aura ſecunda, queri :
Et mihi diſcedens ſuprema dicere voce ;
  Phylli, face expectes Demophoonta tuum.
Expectem, qui me nunquam viſurus abiſti ?
  Expectem pelago vela negata meo ?
Et tamen expecto. redeas modo ſerus amanti :
  Ut tua ſit ſolo tempore lapſa fides.
Quid precor infelix ? jam te tenet altera conjux
  Forſitan, & nobis qui male favit, amor.
Utque tibi excidimus, nullam, puto, Phyllida noſti.
  Hei mihi ! ſi quæ ſim Phyllis, & unde, rogas.
Quæ tibi, Demophoon, longis erroribus acto
  Threïcios portus, hoſpitiumque dedi.
Cujus opes auxere meæ : cui dives egenti
  Munera multa dedi, multa datura fui.
Quæ tibi ſubjeci latiſſima regna Lycurgi,
  Nomine fœmineo vix ſatis apta regi :
Qua patet umbroſum Rhodope glacialis ad Hæmum,
  Et ſacer admiſſas exigit Hebrus aquas.
Cui mea virginitas avibus libata ſiniſtris,
  Caſtaque fallaci zona recincta manu.
Pronuba Tiſiphone thalamis ululavit in illis,
  Et cecinit mœſtum devia carmen avis.
Adfuit Alecto brevibus torquata colubris ;
  Suntque ſepulcrali lumina mota face.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Mœſta tamen ſcopulos fruticoſaque littora calco,
  Quaque patent oculis æquora lata meis.
Sive die laxatur humus, ſeu frigida lucent
  Sidera; proſpicio quis freta ventus agat.
Et quæcunque procul venientia lintea vidi,
  Protinus illa meos auguror eſſe Deos.
In freta procurro, vix me retinentibus undis,
  Mobile qua primas porrigit æquor aquas.
Quo magis accedunt, minus & minus utilis aſto:
  Linquor, & ancillis excipienda cado.
Eſt ſinus adductos modice falcatus in arcus,
  Ultima prærupta cornua mole rigent.
Hinc mihi ſuppoſitas immittere corpus in undas
  Mens fuit; &, quoniam fallere pergis, erit.
Ad tua me fluctus projectam littora portent,
  Occurramque oculis intumulata tuis.
Duritia ferrum ut ſuperes, adamantaque, teque;
  Non tibi ſic, dices, Phylli, ſequendus eram.
Sæpe venenorum ſitis eſt mihi: ſæpe cruenta
  Trajectam gladio morte perire juvat.
Colla quoque, infidis quia ſe nectenda lacertis
  Præbuerunt, laqueis implicuiſſe libet.
Stat nece matura tenerum penſare pudorem:
  In necis electu parva futura mora eſt.
Inſcribêre meo cauſa invidioſa ſepulcro:
  Aut hoc, aut ſimili carmine notus eris.
Phyllida Demophoon leto dedit, hoſpes amantem:
  Ille neci cauſam præbuit, ipſa manum.

EPISTOLA III.

BRISEIS ACHILLI.

QVam legis, à rapta Briſeïde littera venit,
  Vix bene barbarica Græca notata manu.
Quaſcunque aſpicies, lacrymæ fecere, lituras;
  Sed tamen & lacrymæ pondera vocis habent.

Si

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Si mihi pauca queri de te dominoque viroque
  Fas eſt ; de domino pauca viroque querar.
Non, ego poſcenti quod ſum cito tradita Regi,
  Culpa tua eſt : quamvis hoc quoque culpa tua eſt.
Nam ſimul Eurybates me Talthybiuſque vocarunt ;
  Eurybati data ſum Talthybioque comes.
Alter in alterius jactantes lumina vultum,
  Quærebant taciti, noſter ubi eſſet amor.
Differri potui. pœnæ mora grata fuiſſet.
  Hei mihi ! diſcedens oſcula nulla dedi.
At lacrymas ſine fine dedi, rupique capillos.
  Infelix iterum ſum mihi viſa capi.
Sæpe ego decepto volui cuſtode reverti ;
  Sed, me qui timidam prenderet, hoſtis erat.
Si progreſſa forem, caperer ne forte timebam,
  Quamlibet ad Priami munus itura nurum.
Sed data ſim, quia danda fui . tot noctibus abſum,
  Nec repetor. ceſſas, iraque lenta tua eſt.
Ipſe Menœtiades, tunc, cum tradebar, in aurem,
  Quid fles ? hic parvo tempore, dixit, eris.
Nec repetiſſe parum eſt: pugnas, ne reddar, Achille.
  I nunc, & cupidi nomen amantis habe.
Venerunt ad te Telamone & Amyntore nati ;
  Ille gradu propior ſanguinis, ille comes :
Laërtaque ſatus ; per quos comitata redirem.
  Auxerunt blandæ grandia dona preces :
Viginti fulvos operoſo ex ære lebetas ;
  Et tripodas ſeptem, pondere & arte pares.
Addita ſunt illis auri bis quinque talenta :
  Bis ſex aſſueti vincere ſemper equi.
Quodque ſupervacuum, forma præſtante puellæ
  Lesbides, everſa corpora capta domo.
Cumque tot his, (ſed non opus eſt tibi conjuge) conjux
  Ex Agamemnoniis una puella tribus.
Si tibi ab Atrida pretio redimenda fuiſſem,
  Quæ dare debueras, accipere illa negas ?

Qua merui culpa fieri tibi vilis, Achille?
Quo levis à nobis tam cito fugit amor?
An miſeros triſtis fortuna tenaciter urget?
Nec venit inceptis mollior aura meis?
Diruta Marte tuo Lyrneſia mœnia vidi:
Et fueram patriæ pars ego magna meæ.
Vidi conſortes pariter generiſque neciſque
Tres cecidiſſe: tribus, quæ mihi, mater erat.
Vidi, quantus erat, fuſum tellure cruenta,
Pectora jactantem ſanguinolenta, virum.
Tot tamen amiſſis te compenſavimus unum.
Tu dominus, tu vir, tu mihi frater eras.
Tu mihi, juratus per numina matris aquoſæ,
Utile dicebas ipſe fuiſſe capi.
Scilicet ut, quamvis veniam dotata, repellas;
Et mecum fugias, quæ tibi dentur, opes.
Quin etiam fama eſt, cum craſtina fulſerit Eos,
Te dare nubiferis linea vela notis.
Quod ſcelus ut pavidas miſeræ mihi contigit aures,
Sanguinis atque animi pectus inane fuit.
Ibis: & ô miſeram cui me, violente, relinques?
Quis mihi deſertæ mite levamen erit?
Devorer ante precor ſubito telluris hiatu,
Aut rutilo miſſi fulminis igne cremer:
Quam ſine me Phthiis caneſcant æquora remis,
Et videam puppes ire relicta tuas.
Si tibi jam redituſque placent, patriique penates;
Non ego ſum claſſi ſarcina magna tuæ.
Victorem captiva ſequar, non nupta maritum:
Eſt mihi, quæ lanas molliat, apta manus.
Inter Achaïadas longe pulcherrima matres
In thalamos conjux ibit (eatque) tuos.
Digna nurus ſocero, Jovis Æginæque nepote;
Cuique ſenex Nereus proſocer eſſe velit.
Nos humiles famulæque tuæ data penſa trahemus:
Et minuent plenas ſtamina noſtra colos.

Ex

Exagitet ne me tantum tua deprecor uxor,
Quæ mihi neſcio quo non erit æqua modo.
Neve meos coram ſcindi patiare capillos:
Et leviter dicas, Hæc quoque noſtra fuit.
Vel patiare licet; dum ne contemta relinquar.
Hic mihi væ miſeræ concutit oſſa metus.
Quid tamen exſpectas? Agamemnona pœnitet iræ,
Et jacet ante tuos Græcia mœſta pedes.
Vince animos iramque tuam, qui cætera vincis.
Quid lacerat Danaas impiger Hector opes?
Arma cape, Æacida, ſed me tamen ante recepta:
Et preme turbatos Marte favente viros.
Propter me mota eſt, propter me deſinat ira:
Simque ego triſtitiæ cauſa moduſque tuæ.
Nec tibi turpe puta precibus ſuccumbere noſtris:
Conjugis Oenides verſus in arma prece eſt.
Res audita mihi, nota eſt tibi. fratribus orba
Devovit nati ſpemque caputque parens.
Bellum erat: ille ferox poſitis ſeceſſit ab armis,
Et patriæ rigida mente negavit opem.
Sola virum conjux flexit. felicior illa!
At mea pro nullo pondere verba cadunt.
Nec tamen indignor: nec me pro conjuge geſſi,
Sæpius in domini ſerva vocata torum.
Me quædam (memini) dominam captiva vocabat:
Servitio, dixi, nominis addis onus.
Per tamen oſſa viri ſubito male tecta ſepulcro,
Semper judiciis oſſa verenda meis.
Perque trium fortes animas, mea numina, fratrum,
Qui bene pro patria cum patriaque jacent,
Perque tuum noſtrumque caput, quæ junximus una;
Perque tuos enſes, cognita tela meis;
Nulla Mycenæum ſociaſſe cubilia mecum
Juro: fallentem deſeruiſſe velis.
Si tibi nunc dicam: Fortiſſime, tu quoque jura,
Nulla tibi ſine me gaudia facta: neges.

At

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

At Danaï mœrere putant. tibi plectra moventur:
Te tenet in tepido mollis amica ſinu.
Et ſi quis quærat, quare pugnare recuſes:
Pugna nocet: citharæ noxque Venuſque juvant.
Tutius eſt jacuiſſe toro, tenuiſſe puellam,
Threïciam digitis increpuiſſe lyram:
Quam manibus clypeos, & acutæ cuſpidis haſtam,
Et galeam preſſa ſuſtinuiſſe coma.
Sed tibi pro tutis inſignia facta placebant:
Partaque bellando gloria dulcis erat.
An tantum, dum me caperes, fera bella probabas?
Cumque mea patria laus tua victa jacet?
Dî melius: validoque, precor, vibrata lacerto
Tranſeat Hectoreum Pelias haſta latus.
Mittite me, Danaï; dominum legata rogabo:
Multaque mandatis oſcula miſta feram.
Plus ego quam Phœnix, plus quam facundus Ulyſſes,
Plus ego quam Teucri (credite) frater agam.
Eſt aliquid collum ſolitis tetigiſſe lacertis,
Præſentiſque oculos admonuiſſe ſui.
Sis licet immitis, matriſque ferocior undis;
Ut taceam, lacrymis comminuêre meis.
Nunc quoque (ſic omnes Peleus pater impleat annos,
Sic eat auſpiciis Pyrrhus in arma tuis)
Reſpice ſollicitam Briſeïda, fortis Achille;
Nec miſeram lenta ferreus ure mora.
Aut, ſi verſus amor tuus eſt in tædia noſtri;
Quam ſine te cogis vivere, coge mori.
Utque facis, coges. abiit corpuſque colorque.
Suſtinet hoc animæ ſpes tamen una tui.
Qua ſi deſtituor, repetam fratreſque virumque:
Nec tibi magnificum fœmina juſſa mori.
Cur autem jubeas? ſtricto pete corpora ferro.
Eſt mihi, qui foſſo pectore ſanguis eat.
Me petat ille tuus, qui, ſi Dea paſſa fuiſſet,
Enſis in Atridæ pectus iturus erat.

Ah

Ah potius ſerves noſtram tua munera vitam,
Quod dederas hoſti victor, amica rogo.
Perdere quos melius poſſis, Neptunia præbent
Pergama, materiam cædis ab hoſte pete.
Me modo, ſive paras impellere remige claſſem,
Sive manes, domini jure venire jube.

EPISTOLA IV.

PHÆDRA HIPPOLYTO.

QVa, niſi tu dederis, caritura eſt ipſa; ſalutem
Mittit Amazonio Creſſa puella viro.
Perlege quodcunque eſt. quid epiſtola lecta nocebit?
Te quoque, in hac aliquid, quod juvet, eſſe poteſt.
His arcana notis terra pelagoque feruntur:
Inſpicit acceptas hoſtis ab hoſte notas.
Ter tecum conata loqui, ter inutilis hæſit
Lingua, ter in primo deſtitit ore ſonus.
Qua licet & ſequitur, pudor eſt miſcendus amori.
Dicere quæ puduit, ſcribere juſſit Amor.
Quidquid Amor juſſit, non eſt contemnere tutum.
Regnat, & in dominos jus habet ille Deos.
Ille mihi primo dubitanti ſcribere, dixit,
Scribe; dabit victas ferreus ille manus.
Adſit, &, ut noſtras avido fovet igne medullas,
Figat ſic animos in mea vota tuos.
Non ego nequitia ſocialia fœdera rumpam.
Fama (velim quæras) crimine noſtra vacat.
Venit Amor gravius, quo ſerius. urimur intus,
Urimur; & cæcum pectora vulnus habent.
Scilicet ut teneros lædunt juga prima juvencos,
Frænaque vix patitur de grege captus equus:
Sic male vixque ſubit primos rude pectus amores;
Sarcinaque hæc animo non ſedet apta meo.
Ars fit, ubi à teneris crimen condiſcitur annis.
Quæ venit exacto tempore, pejus amat.

Tu nova ſervatæ capies libamina famæ;
Et pariter noſtrûm fiet uterque nocens.
Eſt aliquid, plenis pomaria carpere ramis,
Et tenui primam deligere ungue roſam.
Si tamen ille prior, quo me ſine crimine geſſi,
Candor ab inſolita labe notandus erat;
At bene ſucceſſit, digno quod adurimur igni:
Pejus adulterio turpis adulter abeſt.
Si mihi concedat Juno fratremque virumque;
Hippolytum videor præpoſitura Jovi.
Jam quoque (vix credas) ignotas mutor in artes:
Eſt mihi per ſævas impetus ire feras.
Jam mihi prima Dea eſt, arcu præſignis adunco
Delia. judicium ſubſequor ipſa tuum.
In nemus ire libet, preſſiſque in retia cervis,
Hortari celeres per juga ſumma canes:
Aut tremulum excuſſo jaculum vibrare lacerto;
Aut in graminea ponere corpus humo.
Sæpe juvat verſare leves in pulvere currus,
Torquentem frænis ora ſequacis equi.
Nunc feror, ut Bacchi furiis Eleleïdes actæ,
Quæque ſub Idæo tympana colle movent.
Aut quas ſemideæ Dryades, Faunique bicornes,
Numine contactas attonuere ſuo.
Namque mihi referunt, cum ſe furor ille remiſit,
Omnia. me tacitam conſcius urit Amor.
Forſitan hunc generis fato reddamus amorem;
Et Venus è tota gente tributa petat.
Iupiter Europen (prima eſt ea gentis origo)
Dilexit, tauro diſſimulante Deum.
Paſiphaë mater decepto ſubdita tauro
Enixa eſt utero crimen onuſque ſuo.
Perfidus Ægides, ducentia fila ſecutus,
Curva meæ fugit tecta ſororis ope.
En ego nunc, ne forte parum Minoïa credar,
In ſocias leges ultima gentis eo.

Hoc

Hoc quoque fatale eſt: placuit domus una duabus.
  Me tua forma capit, capta parente ſoror.
Theſides Theſeuſque duas rapuere ſorores.
  Ponite de noſtra bina tropæa domo.
Tempore, quo vobis inita eſt Cerealis Eleuſin,
  Gnoſia me vellem detinuiſſet humus.
Tunc mihi præcipue (nec non tamen ante) placebas:
  Acer in extremis oſſibus hæſit amor.
Candida veſtis erat, præcincti flore capilli:
  Flava verecundus tinxerat ora rubor.
Quemque vocant aliæ vultum rigidumque trucemq;,
  Pro rigido, Phædra judice, fortis erat.
Sint procul à nobis juvenes, ut fœmina, comti.
  Fine coli modico forma virilis amat.
Te tuus iſte rigor, poſitique ſine arte capilli,
  Et levis egregio pulvis in ore decet.
Sive ferocis equi luctantia colla recurvas;
  Exiguo flexos miror in orbe pedes.
Seu lentum valido torques haſtile lacerto;
  Ora ferox in ſe verſa lacertus habet.
Sive tenes lato venabula cornea ferro.
  Denique, noſtra juvat lumina, quicquid agas.
Tu modo duritiem ſilvis depone jugoſis:
  Non ſum materia digna perire tua.
Quid juvat incinctæ ſtudia exercere Dianæ;
  Et Veneri numeros eripuiſſe ſuos?
Quod caret alterna requie, durabile non eſt.
  Hæc reparat vires, feſſaque membra novat.
Arcus, (& arma tuæ tibi ſunt imitanda Dianæ,)
  Si nunquam ceſſes tendere, mollis erit.
Clarus erat ſilvis Cephalus, multæque per herbam
  Conciderant, illo percutiente, feræ.
Nec tamen Auroræ male ſe præbebat amandum.
  Ibat ad hunc ſapiens à ſene Diva viro.
Sæpe ſub ilicibus Venerem, Cinyraque creatum,
  Suſtinuit poſitos quælibet herba duos.

Arſit

Arſit & Oenides in Mænalia Atalanta.
  Illa feræ ſpolium pignus amoris habet.
Nos quoque jam primum turba numeremur in iſta.
  Si Venerem tollas, ruſtica ſilva tua eſt.
Ipſa comes veniam : nec me ſalebroſa movebunt
  Saxa, nec obliquo dente timendus aper.
Æquora bina ſuis oppugnant fluctibus Iſthmon,
  Et tenuis tellus audit utrumque mare.
Hic tecum Trœzena colam Pittheïa regna.
  Iam nunc eſt patria gratior illa mea.
Tempore abeſt, aberitque diu, Neptunius heros.
  Illum Pirithoï detinet ora ſui.
Præpoſuit Theſeus (niſi ſi manifeſta negamus)
  Pirithoum Phædræ, Pirithoumque tibi.
Sola nec hæc nobis injuria venit ab illo.
  In magnis læſi rebus uterque ſumus.
Oſſa mei fratris clava perfracta trinodi
  Sparſit humi : ſoror eſt præda relicta feris.
Prima ſecurigeras inter virtute puellas
  Te peperit, nati digna vigore parens.
Si quæras, ubi ſit ; Theſeus latus enſe peregit :
  Nec tanto mater pignore tuta fuit.
At nec nupta quidem, tædaque accepta jugali.
  Cur, niſi ne caperes regna paterna nothus ?
Addidit & fratres ex me tibi : quos tamen omnes
  Non ego tollendi cauſa, ſed ille fuit.
O utinam nocitura tibi, pulcherrime rerum,
  In medio niſu viſcera rupta forent !
I nunc, i meriti lectum reverere parentis ;
  Quem fugit, & factis abdicat ille ſuis.
Nec, quia privigno videar coïtura noverca,
  Terruerint animos nomina vana tuos.
Iſta vetus pietas, ævo moritura futuro,
  Ruſtica Saturno regna tenente, fuit.
Iupiter eſſe pium ſtatuit quodcunque juvaret :
  Et fas omne facit fratre marita ſoror.

Illa

Illa coit firma generis junctura catena,
 Impoſuit nodos cui Venus ipſa ſuos.
Nec labor eſt; celare licet. pete munus ab illa.
 Cognato poterit nomine culpa tegi.
Viderit amplexos aliquis; laudabimur ambo.
 Dicar privigno fida noverca meo.
Non tibi per tenebras duri reſeranda mariti
 Janua, non cuſtos decipiendus erit.
Ut tenuit domus una duos, domus una tenebit.
 Oſcula aperta dabas, oſcula aperta dabis.
Tutus eris mecum, laudemque merebere culpa;
 Tu licet in lecto conſpiciare meo.
Tolle moras tantum, properataque fœdera junge.
 Qui mihi nunc ſævit, ſic tibi parcat Amor.
Non ego dedignor ſupplex humiliſque precari.
 Heu! ubi nunc faſtus, altaque verba jacent?
Et pugnare diu, nec me ſummittere culpæ
 Certa fui: certi ſi quid haberet Amor.
Victa precor, genibuſque tuis regalia tendo
 Brachia. quid deceat, non videt ullus amans.
Depuduit, profuguſque pudor ſua ſigna relinquit.
 Da veniam faſſæ, duraque corda doma.
Quo mihi, quod genitor, qui poſſidet æquora, Minos?
 Quod veniant proavi fulmina torta manu?
Quod ſit avus, radiis frontem vallatus acutis,
 Purpureo tepidum qui movet axe diem?
Nobilitas ſub Amore jacet. miſerere priorum:
 Et, mihi ſi non vis parcere, parce meis.
Eſt mihi dotalis tellus Jovis inſula Crete.
 Serviat Hippolyto regia tota meo.
Flecte feros animos. potuit corrumpere taurum
 Mater. eris tauro ſævior ipſe truci?
Per Venerem parcas oro, quæ plurima mecum eſt:
 Sic nunquam, quæ te ſpernere poſſit, ames.
Sic tibi ſecretis agilis Dea ſaltibus adſit,
 Silvaque perdendas præbeat alta feras.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Sic faveant Satyri, montanaque numina Panes:
  Et cadat adverſa cuſpide foſſus aper.
Sic tibi dent Nymphæ (quamvis odiſſe puellas
  Diceris) arentem quæ levet unda ſitim.
Addimus his lacrymas precibus quoque: verba precantis
  Perlegis, & lacrymas finge videre meas.

EPISTOLA V.

OENONE PARIDI.

PErlegis? an conjux prohibet nova? perlege. non eſt
  Iſta Mycenæa littera facta manu.
Pegaſis Oenone, Phrygiis celeberrima ſilvis,
  Læſa queror de te, ſi ſinis ipſe, meo.
Quis Deus oppoſuit noſtris ſua numina votis?
  Ne tua permaneam, quod mihi crimen obeſt?
Leniter, ex merito quicquid patiare, ferendum eſt:
  Quæ venit indignæ pœna, dolenda venit.
Nondum tantus eras, cum, te contenta marito,
  Edita de magno flumine Nympha fui.
Qui nunc Priamides, (adſit reverentia vero)
  Servus eras. ſervo nubere Nympha tuli.
Sæpe greges inter requievimus arbore tecti;
  Miſtaque cum foliis præbuit herba torum.
Sæpe ſuper ſtramen fœnoque jacentibus alto
  Defenſa eſt humili cana pruina caſa.
Quis tibi monſtrabat ſaltus venatibus aptos;
  Et tegeret catulos qua fera rupe ſuos?
Retia ſæpe comes maculis diſtincta tetendi;
  Sæpe citos egi per juga longa canes.
Inciſæ ſervant à te mea nomina fagi:
  Et legor Oenone falce notata tua.
Et quantum trunci, tantum mea nomina creſcunt:
  Creſcite, & in titulos ſurgite recta meos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Populus eſt (memini) fluviali conſita ripa,
Eſt in qua noſtri littera ſcripta memor.
Popule, vive precor, quæ conſita margine ripæ
Hoc in rugoſo cortice carmen habes:
Cum Paris Oenone poterit ſpirare relicta,
Ad fontem Xanthi verſa recurret aqua.
Xanthe, retro propera; verſæque recurrite lymphæ.
Suſtinet Oenonen deſeruiſſe Paris.
Illa dies fatum miſeræ mihi dixit: ab illa
Peſſima mutati cœpit amoris hyems:
Qua Venus & Juno, ſumtiſque decentior armis
Venit in arbitrium nuda Minerva tuum.
Attoniti micuere ſinus, geliduſque cucurrit,
Ut mihi narraſti, dura per oſſa tremor.
Conſului (neque enim modice terrebar) anuſque,
Longævoſque ſenes: conſtitit eſſe nefas.
Cæſa abies, ſectæque trabes, &, claſſe parata,
Cærula ceratas accipit unda rates.
Fleſti diſcedens: hoc ſaltem parce negare.
Præterito magis eſt iſte pudendus amor.
Et fleſti, & noſtros vidiſti flentis ocellos.
Miſcuimus lacrymas mœſtus uterque ſuas.
Non ſic appoſitis vincitur vitibus ulmus,
Ut tua ſunt collo brachia nexa meo.
Ah quoties, cum te vento querere teneri,
Riſerunt comites! ille ſecundus erat.
Oſcula dimiſſæ quoties repetita dediſti!
Quam vix ſuſtinuit dicere lingua, Vale!
Aura levis rigido pendentia lintea malo
Suſcitat; & remis eruta canet aqua.
Proſequor infelix oculis abeuntia vela,
Qua licet; & lacrymis humet arena meis.
Utque celer venias virides Nereïdas oro.
Scilicet ut venias in mea damna celer.
Votis ergo meis alii rediture rediſti?
Hei mihi, pro dira pellice blanda fui!

Aſpicit

Aſpicit immenſum moles nativa profundum ;
Mons fuit : æquoreis illa reſiſtit aquis.
Hinc ego vela tuæ cognovi prima carinæ :
Et mihi per fluctus impetus ire fuit.
Dum moror, in ſumma fulſit mihi purpura prora.
Pertimui : cultus non erat ille tuus.
Fit propior, terraſque cita ratis attigit aura :
Fœmineas vidi corde tremente genas.
Non ſatis id fuerat : quid enim furioſa morabar ?
Hærebat gremio turpis amica tuo.
Tunc vero rupique ſinus, & pectora planxi,
Et ſecui madidàs ungue rigente genas :
Implevique ſacram querulis ululatibus Iden.
Illinc has lacrymas in mea ſaxa tuli.
Sic Helene doleat, deſertaque conjuge ploret ;
Quæque prior nobis intulit, ipſa ferat.
Nunc tibi conveniunt, quæ te per aperta ſequantur
Æquora, legitimos deſtituantque viros.
At cum pauper eras, armentaque paſtor agebas,
Nulla, niſi Oenone, pauperis uxor erat.
Non ego miror opes, nec me tua regia tangit,
Nec de tot Priami dicar ut una nurus.
Non tamen ut Priamus Nymphæ ſocer eſſe recuſet ;
Aut Hecubæ fuerim diſſimulanda nurus.
Dignaque ſum, & cupio fieri matrona potentis.
Sunt mihi, quas poſſint ſceptra decere, manus.
Nec me, faginea quod tecum fronde jacebam,
Deſpice : purpureo ſum magis apta toro.
Denique, tutus amor meus eſt tibi. nulla parantur
Bella, nec ultrices advehit unda rates.
Tyndaris infeſtis fugitiva repoſcitur armis.
Hac venit in thalamos dote ſuperba tuos.
Quæ ſi ſit Danaïs reddenda, vel Hectora fratrem,
Vel cum Deïphobo Polydamanta roga.
Quid gravis Antenor, Priamus quid ſuadeat ipſe,
Conſule ; quîs ætas longa magiſtra fuit.

Turpe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Turpe rudimentum, patriæ præponere raptam.
Cauſa pudenda tua eſt; juſta vir arma movet.
Nec tibi, ſi ſapias, fidam promitte Lacænam,
Quæ ſit in amplexus tam cito verſa tuos.
Ut minor Atrides temerati fœdera lecti
Clamat, & externo læſus amore dolet;
Tu quoque clamabis. Nulla reparabilis arte
Læſa pudicitia eſt: deperit illa ſemel.
Ardet amore tui: ſic & Menelaon amavit.
Nunc jacet in viduo credulus ille toro.
Felix Andromache, certo bene nupta marito!
Uxor ad exemplum fratris habenda fui.
Tu levior foliis, tunc cum, ſine pondere ſucci,
Mobilibus ventis arida facta cadunt.
Et minus eſt in te, quam ſumma pondus ariſta,
Quæ levis aſſiduis ſolibus uſta riget.
Hoc tua (nam recolo) quondam germana canebat,
Sic mihi diffuſis vaticinata comis:
Quid facis, Oenone? quid arenæ ſemina mandas?
Non profecturis littora bubus aras.
Graja juvenca venit, quæ te, patriamque, domumque
Perdat. iö prohibe; Graja juvenca venit.
Dum licet, obſcenam ponto, Dî, mergite puppim.
Heu quantum Phrygii ſanguinis illa vehit!
Dixerat. in curſu famulæ rapuere furentem,
At mihi flaventes diriguere comæ.
Ah nimium vates miſeræ mihi vera fuiſti!
Poſſidet en ſaltus illa juvenca meos.
Sit facie quamvis inſignis, adultera certe eſt.
Deſeruit ſocios hoſpite capta Deos.
Illam de patria Theſeus, (niſi nomine fallor)
Neſcio quis Theſeus, abſtulit ante ſua.
A juvene & cupido credatur reddita virgo.
Unde hoc compererim tam bene, quæris? amo.
Vim licet appelles, & culpam nomine veles;
Quæ toties rapta eſt, præbuit ipſa rapi.

At manet Oenone fallenti caſta marito :
Et poteras falli legibus ipſe tuis.
Me Satyri celeres (ſilvis ego tecta latebam)
Quæſierunt rapido turba proterva pede :
Cornigerumque caput pinu præcinctus acuta
Faunus, in immenſis qua tumet Ida jugis.
Me fide conſpicuus Trojæ munitor amavit.
Ille meæ ſpolium virginitatis habet.
Id quoque luctando. rupi tamen ungue capillos;
Oraque ſunt digitis aſpera facta meis.
Nec pretium ſtupri gemmas aurumve popoſci.
Turpiter ingenuum munera corpus emunt.
Ipſe, ratus dignam, medicas mihi tradidit artes ;
Admiſitque meas ad ſua dona manus.
Quęcumque herba potens ad opem, radixque medendi
Utilis in toto naſcitur orbe, mea eſt.
Me miſeram, quod amor non eſt medicabilis herbis!
Deficior prudens artis ab arte mea.
Ipſe repertor opis vaccas paviſſe Pheræas
Fertur, & è noſtro ſaucius igne fuit.
Quod neque graminibus tellus fœcunda creandis,
Nec Deus auxilium, tu mihi ferre potes.
Et potes, & merui. dignæ miſerere puellæ.
Non ego cum Danais arma cruenta fero.
Sed tua ſum, tecumque fui puerilibus annis :
Et tua, quod ſupereſt temporis, eſſe precor.

EPISTOLA VI.

HYPSIPYLE JASONI.

Littora Theſſaliæ reduci tetigiſſe carina
Diceris, auratæ vellere dives ovis.
Gratulor incolumi, quantum ſinis. hoc tamen ipſa
Debueram ſcripto certior eſſe tuo.
Nam, ne pacta tibi præter mea regna redires,
Cum cuperes ; ventos non habuiſſe potes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quamlibet adverſo ſignetur epiſtola vento,
Hypſipyle miſſa digna ſalute fui.
Cur mihi fama prior, quam nuncia littera, venit,
Iſſe ſacros Marti ſub juga panda boves?
Seminibus jactis ſegetes adoleſſe virorum,
Inque necem dextra non eguiſſe tua?
Pervigilem ſpolium pecudis ſervaſſe draconem
Rapta tamen forti vellera fulva manu?
O, ego ſi poſſem timide credentibus, Iſta
Ipſe mihi ſcripſit, dicere, quanta forem!
Quid queror officium lenti ceſſaſſe mariti?
Obſequium, maneo ſi tua, grande tuli.
Barbara narratur veniſſe venefica tecum,
In mihi promiſſi parte recepta tori.
Credula res amor eſt. utinam temeraria dicar
Criminibus falſis inſimulaſſe virum!
Nuper ab Hæmoniis hoſpes mihi Theſſalus oris
Venerat; & tactum vix bene limen erat:
Æſonides, dixi, quid agit meus? Ille pudore
Hæſit in oppoſita lumina fixus humo.
Protinus exilui; tuniciſque à pectore ruptis,
Vivit? an, exclamo, me quoque fata trahunt?
Vivit, ait. timidumque mihi jurare coëgi.
Vix mihi, teſte Deo, credita vita tua eſt.
Ut rediit animus, tua facta requirere cœpi.
Narrat ahenipedes Martis araſſe boves:
Vipereos dentes in humum pro ſemine jactos,
Et ſubito natos arma tuliſſe viros:
Terrigenas populos, civili Marte peremtos,
Impleſſe ætatis fata diurna ſuæ.
Devicto ſerpente, iterum, ſi vivat Iäſon,
Quærimus. alternant ſpeſque timorque fidem.
Singula dum narrat; ſtudio curſuque loquendi,
Detegit ingenio vulnera facta tuo.
Heu! ubi pacta fides? ubi connubialia jura?
Faxque ſub arſuros dignior ire rogos?

Non ego ſum furtim tibi cognita. pronuba Juno
Adfuit, & ſertis tempora vinctus Hymen.
At mihi nec Juno, nec Hymen, ſed triſtis Erinnys
Prætulit infauſtas ſanguinolenta faces.
Quid mihi cum Minyis? quid cum Tritonide pinu?
Quid tibi cum patria, navita Tiphy, mea?
Non erat hic aries villo ſpectabilis aureo:
Nec ſenis Æëtæ regia Lemnos erat.
Certa fui primo (ſed me mala fata trahebant)
Hoſpita fœminea pellere caſtra manu.
Lemniadeſque viros, nimium quoque, vincere norunt.
Milite tam forti vita tuenda fuit.
Urbe virum vidi, tectoque animoque recepi:
Hic tibi biſque æſtas, biſque cucurrit hiems.
Tertia meſſis erat: cum tu, dare vela coactus,
Impleſti lacrymis talia verba tuis:
Abſtrahor, Hypſipyle: ſed (dent modo fata recurſus)
Vir tuus hinc abeo: vir tibi ſemper ero.
Quod tamen è nobis gravida celatur in alvo,
Vivat; & ejuſdem ſimus uterque parens.
Hactenus: &, lacrymis in falſa cadentibus ora,
Cætera te memini non potuiſſe loqui.
Ultimus è ſociis ſacram conſcendis in Argo.
Illa volat: ventus concava vela tenet.
Cærula propulſæ ſubducitur unda carinæ:
Terra tibi, nobis aſpiciuntur aquæ.
In latus omne patens turris circumſpicit undas.
Huc feror; & lacrymis oſque ſinuſque madent.
Per lacrymas ſpecto; cupidæque faventia menti
Longius aſſueto lumina noſtra vident.
Adde preces caſtas, immiſtaque vota timori,
Nunc quoque te ſalvo perſoluenda mihi.
Vota ego perſolvam? votis Medea fruetur?
Cor dolet; atque ira miſtus abundat amor.
Dona feram templis, vivum quod Iäſona perdo?
Hoſtia pro damnis concidat icta meis?

Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Non equidem ſecura fui ; ſemperque verebar,
Ne pater Argolica ſumeret urbe nurum.
Argolidas timui : nocuit mihi barbara pellex.
Non expectatâ vulnus ab hoſte tuli.
Nec facie meritiſve placet ; ſed carmine movit :
Diraque cantatâ pabula falce metit.
Illa reluctantem curru deducere Lunam
Nititur, & tenebris abdere Solis equos.
Illa refrænat aquas, obliquaque flumina ſiſtit :
Illa loco ſilvas, vivaque ſaxa movet.
Per tumulos errat paſſis diſcincta capillis,
Certaque de tepidis colligit oſſa rogis.
Devovet abſentes ; ſimulacraque cerea figit,
Et miſerum tenues in jecur urget acus.
Et quæ neſcierim melius. male quæritur herbis,
Moribus & forma conciliandus, amor.
Hanc potes amplecti?thalamoque relictus in uno
Impavidus ſomno nocte ſilente frui ?
Scilicet ut tauros, ita te juga ferre coëgit :
Quaque feros angues, te quoque mulcet ope.
Adde, quod adſcribi factis procerumque tuisque
Se favet ; & titulo conjugis uxor obeſt.
Atque aliquis Peliæ de partibus acta venenis
Imputat, & populum, qui ſibi credat, habet.
Non hæc Æſonides, ſed Phaſias Æëtine
Aurea Phryxêæ terga revellit ovis.
Non probat Alcimede mater tua;conſule matrem:
Non pater, à gelido cui venit axe nurus.
Illa ſibi Tanai, Scythiæque paludibus udæ
Quærat, & à patria Phaſidos uſque, virum.
Mobilis Æſonide, vernaque incertior aura,
Cur tua pollicito pondere verba carent ?
Vir meus hinc ieras, vir non meus inde rediſti.
Sim reducis conjux, ſicut euntis eram.
Si te nobilitas, generoſaque nomina tangunt ;
En ego Minôo nata Thoante feror.

Bacchus avus, Bacchi conjux redimita corona,
  Præradiat ſtellis ſigna minora ſuis.
Dos tibi Lemnos erit, terra ingenioſa colenti:
  Me quoque res tales inter habere potes.
Nunc etiam peperi. gratare ambobus, Iäſon:
  Dulce mihi gravidæ fecerat auctor onus.
Felix in numero quoque ſum; prolemque gemellam
  Pignora Lucina bina favente dedi.
Si quæris, cui ſint ſimiles; cognoſceris illis.
  Fallere non norunt: cætera patris habent.
Legatos quos pæne dedi pro matre ferendos:
  Sed tenuit cœptas ſæva noverca vias.
Medeam timui: plus eſt Medea novercâ.
  Medeæ faciunt ad ſcelus omne manus.
Spargere quæ fratris potuit laniata per agros
  Corpora, pignoribus parceret illa meis?
Hanc tamen, ô demens Colchiſque ablate venenis,
  Diceris Hypſipyles præpoſuiſſe toro.
Turpiter illa virum cognovit adultera virgo:
  Me tibi, teque mihi tæda pudica dedit.
Prodidit illa patrem: rapui de cæde Thoanta.
  Deſeruit Colchos: me mea Lemnos habet.
Quid refert, ſcelerata piam ſi vincit, & ipſo
  Crimine dotata eſt, demeruitque virum?
Lemniadum facinus culpo, non miror, Iäſon.
  Quamlibet iratis ipſe dat arma dolor.
Dic age, ſi ventis (ut oportuit) actus iniquis
  Intraſſes portus, tuque comeſque, meos;
Obviaque exiſſem fœtu comitata gemello:
  (Hiſcere nempe tibi terra roganda fuit.)
Quo vultu natos, quo me, ſcelerate, videres?
  Perfidiæ pretio qua nece dignus eras?
Ipſe quidem per me tutus ſoſpeſque fuiſſes:
  Non quia tu dignus, ſed quia mitis ego.
Pellicis ipſa meos impleſſem ſanguine vultus,
  Quoſque veneficiis abſtulit illa ſuis.

Medeæ

Medeæ Medea forem. quod ſi quid ab alto
Juſtus ades votis Jupiter ipſe meis;
Quod gemit Hypſipyle, lecti quoque ſubnuba noſtri
Mœreat, & leges ſanciat ipſa ſuas.
Utque ego deſtituor conjux materque duorum;
Da totidem natis orba ſit, atque viro.
Nec male parta diu teneat; pejuſque relinquat.
Exulet; & toto quærat in orbe fugam.
Quam fratri germana fuit, miſeroque parenti
Filia; tam natis, tam ſit acerba viro.
Cum mare, cum terras conſumſerit; aëra tentet.
Erret inops, exſpes, cæde cruenta ſua.
Hæc ego conjugio fraudata Thoantias oro.
Vivite devoto nuptaque virque toro.

EPISTOLA VII.

DIDO ÆNEÆ.

Sic, ubi fata vocant, udis abjectus in herbis,
Ad vada Mæandri concinit albus olor.
Nec, quia te noſtra ſperem prece poſſe moveri,
Alloquor: adverſo vovimus iſta Deo.
Sed merita & famam, corpuſq; animumq; pudicum
Cum male perdiderim; perdere verba leve eſt.
Certus es ire tamen, miſeramque relinquere Dido;
Atque idem venti vela fidemque ferent.
Certus es, Ænea, cum fœdere ſolvere naves:
Quæque ubi ſint neſcis, Itala regna ſequi.
Nec nova Carthago, nec te creſcentia tangunt
Mœnia; nec ſceptro tradita ſumma tuo.
Facta fugis; facienda petis. quærenda per orbem
Altera, quæſita eſt altera terra tibi.
Ut terram invenias, quis eam tibi tradet habendam?
Quis ſua non notis arva tenenda dabit?
Alter habendus amor tibi reſtat, & altera Dido:
Quamque iterum fallas, altera danda fides.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quando erit, ut condas inſtar Carthaginis urbem,
Et videas populos altus ab arce tuos?
Omnia ut eveniant, nec te tua vota morentur;
Unde tibi, quæ te ſic amet, uxor erit?
Uror, ut inducto ceratæ ſulfure tædæ:
Ut pia fumoſis addita thura focis.
Æneas oculis ſemper vigilantis inhæret:
Ænean animo noxque dieſque refert.
Ille quidem male gratus, & ad mea munera ſurdus;
Et quo, ſi non ſim ſtulta, carere velim:
Non tamen Ænean, quamvis male cogitat, odi:
Sed queror infidum, queſtaque pejus amo.
Parce Venus nurui, durumque amplectere fratrem,
Frater Amor: caſtris militet ille tuis.
Aut ego, quem cœpi (neque enim dedignor) amare;
Materiam curæ præbeat ille meæ.
Fallor; & iſta mihi falſo jactatur imago.
Matris ab ingenio diſſidet ille ſuæ.
Te lapis, & montes, innataque rupibus altis
Robora, te ſævæ progenuere feræ:
Aut mare, quale vides agitari nunc quoque ventis:
Quo tamen adverſis fluctibus ire paras.
Quo fugis? obſtat hiems: hiemis mihi gratia proſit.
Aſpice, ut everſas concitet Eurus aquas.
Quod tibi maluerim, ſine me debere procellis.
Juſtior eſt animo ventus & unda tuo.
Non ego ſum tanti, (quamvis merearis, inique,)
Ut pereas, dum me per freta longa fugis.
Exerces pretioſa odia, & conſtantia magno;
Si, dum me careas, eſt tibi vile mori.
Jam venti ponent; ſtrataque æqualiter unda,
Cæruleis Triton per mare curret equis.
Tu quoque cum ventis utinam mutabilis eſſes!
Et, niſi duritia robora vincis, eris.
Quid? ſi neſcieris, inſana quid æquora poſſint?
Expertæ toties tam male credis aquæ?

Ut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ut pelago ſuadente etiam retinacula ſolvas,
  Multa tamen latus triſtia pontus habet.
Nec violaſſe fidem tentantibus æquora prodeſt.
  Perfidiæ pœnas exigit ille locus.
Præcipue cum læſus Amor: quia mater Amoris
  Nuda Cytheriacis edita fertur aquis.
Perdita ne perdam timeo, noceamve nocenti;
  Neu bibat æquoreas naufragus hoſtis aquas.
Vive, precor: ſic te melius, quam funere, perdam.
  Tu potius leti cauſa ferare mei.
Finge, age, te rapido (nullum ſit in omine pondus)
  Turbine deprendi: quid tibi mentis erit?
Protinus occurrent falſæ perjuria linguæ,
  Et Phrygia Dido fraude coacta mori.
Conjugis ante oculos deceptæ ſtabit imago
  Triſtis, & effuſis ſanguinolenta comis.
Quicquid id eſt, totum merui, concedite dicas:
  Quæque cadent, in te fulmina miſſa putes.
Da breve ſævitiæ ſpatium pelagique tuæque:
  Grande moræ pretium tuta futura via eſt.
Nec mihi parcatur; puero parcatur Iülo.
  Te ſatis eſt titulum mortis habere meæ.
Quid puer Aſcanius, quid Dî meruere Penates?
  Ignibus ereptos obruet unda Deos.
Sed neque fers tecum: nec, quæ mihi, perfide, jactas,
  Preſſerunt humeros ſacra paterque tuos.
Omnia mentiris. nec enim tua fallere lingua
  Incipit à nobis; primaque plector ego.
Si quæras, ubi ſit formoſi mater Iüli:
  Occidit à duro ſola relicta viro.
Hæc mihi narraras: at me movere merentem.
  Illa minor culpa pœna futura mea eſt.
Nec mihi mens dubia eſt, quin te tua numina damnent.
  Per mare, per terras ſeptima jactat hiems.
Fluctibus ejectum tuta ſtatione recepi,
  Vixque bene audito nomine, regna dedi.

Iuv: Hi ſunt qui trepidant & ad omnia fulgura pallent; Cum tonat exanimes primo quoq; murmure cæli.

His tamen officiis utinam contenta fuiſſem;
  Et mihi concubitûs fama ſepulta foret!
Illa dies nocuit, qua nos declive ſub antrum
  Cæruleus ſubitis compulit imber aquis.
Audieram vocem; Nymphas ululaſſe putavi.
  Eumenides fatis ſigna dedere meis.
Exige læſe pudor pœnas, violate Sichæo:
  Ad quas (me miſeram!) plena pudoris eo.
Eſt mihi marmorea ſacratus in æde Sichæus:
  Appoſitæ frondes velleraque alba tegunt.
Hinc ego me ſenſi noto quater ore citari:
  Ipſe ſono tenui dixit, Eliſſa, veni.
Nulla mora eſt; venio. venio tibi debita conjux:
  Sed tamen admiſſi tarda pudore mei.
Da veniam culpæ; decepit idoneus auctor.
  Invidiam noxæ detrahit ille meæ.
Diva parens, ſeniorque pater pia ſarcina nati,
  Spem mihi manſuri rite dedere viri.
Si fuit errandum, cauſas habet error honeſtas.
  Adde fidem; nulla parte pigendus erit.
Durat in extremum, vitæque noviſſima noſtræ
  Proſequitur fati, qui fuit ante, tenor.
Occidit internas conjux mactatus ad aras:
  Et ſceleris tanti præmia frater habet.
Exul agor; cinereſque viri patriamque relinquo:
  Et feror in duras hoſte ſequente vias.
Applicor ignotis: fratrique elapſa fretoque,
  Quod tibi donavi, perfide, littus emo.
Urbem conſtitui; lateque patentia fixi
  Mœnia, finitimis invidioſa locis.
Bella tument: bellis peregrina & fœmina tentor:
  Vixque rudes portas urbis & arma paro.
Mille procis placui: qui me coïere querentes
  Neſcio quem thalamis præpoſuiſſe ſuis.
Quid dubitas vinctam Gætulo tradere Iarbæ?
  Præbuerim ſceleri brachia noſtra tuo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Eſt etiam frater; cujus manus impia poſſit
  Reſpergi noſtro, ſparſa cruore viri.
Pone Deos, & quæ tangendo ſacra profanas:
  Non bene cæleſtes impia dextra colit.
Si tu cultor eras elapſis igne futurus;
  Pœnitet elapſos ignibus eſſe Deos.
Forſitan & gravidam Dido, ſcelerate, relinquas;
  Parſque tui lateat corpore clauſa meo.
Accedet fatis matris miſerabilis infans;
  Et nondum nato funeris auctor eris.
Cumque parente ſua frater morietur Iüli;
  Pœnaque connexos auferet una duos.
Sed jubet ire Deus. vellem vetuiſſet adire;
  Punica nec Teucris preſſa fuiſſet humus.
Hoc duce (nempe Deo) ventis agitaris iniquis,
  Et teris in rapido tempora longa freto.
Pergama vix tanto tibi erant repetenda labore,
  Hectore ſi vivo quanta fuere forent.
Non patrium Simoënta petis; ſed Tybridis undas.
  Nempe, ut pervenias quo cupis, hoſpes eris.
Utque latet, vitatque tuas abſtruſa carinas,
  Vix tibi continget terra petita ſeni.
Hos potius populos in dotem, ambage remiſſa,
  Accipe; & advectas Pygmalionis opes.
Ilion in Tyriam transfer felicius urbem:
  Inque loco regis ſceptra ſacrata tene.
Si tibi mens avida eſt belli, ſi quærit Iülus
  Unde ſuo partus Marte triumphus eat;
Quem ſuperet, ne quid deſit, præbebimus hoſtem.
  Hic pacis leges, hic locus arma capit.
Tu modo, per matrem, fraternaque tela ſagittas,
  Perque fugæ comites Dardana ſacra Deos:
(Sic ſuperent quoſcumque tua de gente reportas,
  Mars ferus & damni ſit modus ille tui,
Aſcaniuſque ſuos feliciter impleat annos,
  Et ſenis Anchiſæ molliter oſſa cubent)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Parce precor domui, quæ ſe tibi tradit habendam.
Quod crimen dicis, præter amaſſe, meum?
Non ego ſum Phthias, magniſq; oriunda Mycenis:
Nec ſteterunt in te virque paterque meus.
Si pudet uxoris; non nupta, ſed hoſpita dicar.
Dum tua ſit Dido, quidlibet eſſe feret.
Nota mihi freta ſunt Afrum frangentia littus:
Temporibus certis dantque negantque viam.
Cum dabit aura viam; præbebis carbaſa ventis.
Nunc levis ejectam continet alga ratem.
Tempus ut obſervem, manda mihi; certius ibis:
Nec te, ſi cupies, ipſa manere ſinam.
Et ſocii requiem poſcunt; laniataque claſſis
Poſtulat exiguas ſemirefecta moras.
Pro meritis, & ſiqua tibi debebimus ultro,
Pro ſpe conjugii tempora parva peto.
Dum freta miteſcunt, & Amor: dum tempore & uſu
Fortiter ediſco triſtia poſſe pati.
Sin minus; eſt animus nobis effundere vitam.
In me crudelis non potes eſſe diu.
Adſpicias utinam, quæ ſit ſcribentis imago!
Scribimus; & gremio Troïcus enſis adeſt:
Perq; genas lacrymæ ſtrictum labuntur in enſem;
Qui jam pro lacrymis ſanguine tinctus erit.
Quam bene conveniunt fato tua munera noſtro!
Inſtruis impenſa noſtra ſepulcra brevi.
Nec mea nunc primo feriuntur pectora telo:
Ille locus ſævi vulnus Amoris habet.
Anna ſoror, ſoror Anna, meæ male conſcia culpæ,
Jam dabis in cineres ultima dona meos.
Nec, conſumta rogis, inſcribar Eliſſa Sichæi;
Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit:
Præbuit Æneas & cauſam mortis & enſem.
Ipſa ſua Dido concidit uſa manu.

EPISTOLA VIII.

HERMIONE ORESTÆ.

[ALloquorHermione nuper fratremque virumque,
  Nunc fratrem; nomen conjugis alter habet.]
Pyrrhus Achillides, animoſus imagine patris,
  Incluſam contra juſque piumque tenet.
Quod potui, renui; ne non invita tenerer:
  Cætera fœmineæ non valuere manus.
Quid facis, Æacide? non ſum ſine vindice, dixi:
  Hæc tibi ſub domino, Pyrrhe, puella ſuo eſt.
Surdior ille freto clamantem nomen Oreſtæ
  Traxit inornatis in ſua tecta comis.
Quid gravius capta Lacedæmone ſerva tuliſſem,
  Si raperet Grajas barbara turba nurus?
Parcius Andromachen vexavit Achaïa victrix,
  Cum Danaus Phrygias ureret ignis opes.
At tu, cura mei ſi te pia tangit, Oreſte,
  Injice non timidas in tua jura manus.
An, ſi quis rapiat ſtabulis armenta recluſis,
  Arma feras? rapta conjuge lentus eris?
Sit ſocer exemplo, nuptæ repetitor ademtæ:
  Cui pia militiæ cauſa puella fuit.
Si ſocer ignavus vidua ſtertiſſet in aula;
  Nupta foret Paridi mater, ut ante fuit.
Nec tu mille rates ſinuoſaque vela parariſ;
  Nec numeros Danai militis: ipſe veni.
Sic quoq; eram repetenda tamen: nec turpe marito,
  Aſpera pro caro bella tuliſſe toro.
Quid, quod avus nobis idem Pelopeïus Atreus?
  Et ſi non eſſes vir mihi, frater eras?
Vir precor uxori, frater ſuccurre ſorori:
  Inſtant officio nomina bina tuo.
Me tibi Tyndareus, vita gravis auctor & annis
  Tradidit: arbitrium neptis habebat avus.

At pater Æacidæ promiſerat inſcius acti.
Plus quo, qui prior eſt ordine, poſſet avus.
Cum tibi nubebam, nulli mea tæda nocebat :
Si jungar Pyrrho, tu mihi læſus eris.
Et pater ignoſcet noſtro Menelaus amori.
Succubuit telis præpetis ipſe Dei.
Quem ſibi permiſit, genero permittet amorem.
Proderit exemplo mater amata ſuo.
Tu mihi, quod matri pater, es : quas egerat olim
Dardanius partes advena, Pyrrhus agit.
Ille licet patriis ſine fine ſuperbiat actis ;
Et tu quæ referas acta parentis habes.
Tantalides omnes ipſumque regebat Achillem.
Hic pars militiæ ; dux erat ille ducum.
Tu quoque habes proavum Pelopem Pelopiſq; parentem :
Si melius numeres, à Jove quintus eris.
Nec virtute cares : arma invidioſa tuliſti.
Sed tu quid faceres ? induit illa pater.
Materia vellem fortis meliore fuiſſes :
Non lecta eſt, operi ſed data cauſa tuo.
Hanc tamen impleſti; juguloque Ægyſthus aperto
Tecta cruentavit, quæ pater ante tuus.
Increpat Æacides, laudemque in crimina vertit.
Et tamen aſpectus ſuſtinet ille meos.
Rumpor ; & ora mihi pariter cum mente tumeſcunt:
Pectoraque incluſis ignibus uſta dolent.
Hermione coram quicquamne objecit Oreſti ?
Nec mihi ſunt vires ; nec ferus enſis adeſt.
Flere licet certe : flendo diffundimus iram :
Perque ſinum lacrymæ fluminis inſtar eunt.
Has ſolas habeo ſemper, ſemperque profundo.
Hument incultæ fonte perenne genæ.
Hoc generis fato, quod noſtros errat in annos,
Tantalides matres apta rapina ſumus.
Non ego fluminei referam mendacia cygni ;
Nec querar in plumis delituiſſe Jovem

Quã

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Qua duo porrectus longe freta diſtinet Iſthmos,
  Vecta peregrinis Hippodamia rotis.
Caſtori Amyclæo & Amyclæo Polluci
  Reddita Mopſopia Tænaris urbe ſoror.
Tænaris, Idæo trans æquor ab hoſpite rapta,
  Argolicas pro ſe vertit in arma manus.
Vix equidem memini; memini tamen. omnia luctus,
  Omnia ſolliciti plena timoris erant.
Flebat avus, Phœbeque ſoror, fratreſque gemelli:
  Orabat ſuperos Leda, ſuumque Jovem.
Ipſa ego non longos etiam nunc ſciſſa capillos
  Clamabam, Sine me, me ſine, mater, abis?
Nam conjux aberat. ne non Pelopeïa credar,
  Ecce Neoptolemo præda parata fui.
Pelides utinam vitaſſet Apollinis arcus!
  Damnaret nati facta proterva pater.
Nec quondam placuit, nec nunc placuiſſet Achilli,
  Abducta viduum conjuge flere virum.
Quæ mea cæleſtes injuria fecit iniquos?
  Quod mihi væ miſeræ ſidus obeſſe querar?
Parva mea ſine matre fui; pater arma ferebat:
  Et, duo cum vivant, orba duobus eram.
Non tibi blanditias primis, mea mater, in annis
  Incerto dictas ore puella tuli.
Non ego captavi brevibus tua colla lacertis:
  Nec gremio ſedi ſarcina grata tuo.
Non cultûs tibi cura mei: nec pacta marito
  Intravi thalamos, matre parante, novos.
Obvia prodieram reduci tibi; vera fatebor:
  Nec facies nobis nota parentis erat.
Te tamen eſſe Helenen, quod eras pulcherrima, ſenſi.
  Ipſa requirebas, quæ tibi nata foret.
Pars hæc una mihi conjux bene ceſſit Oreſtes:
  Is quoque, ni pro ſe pugnet, ademtus erit.
Pyrrhus habet raptam reduce & victore parente:
  Muneris hoc nobis diruta Troja dedit.

Cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Cum tamen altus equis Titan radiantibus inſtat,
  Perfruor infelix liberiore malo.
Nox ubi me thalamis ululantem & acerba gementem
  Condidit, in mœſto procubuique toro;
Pro ſomno lacrymis oculi funguntur obortis:
  Quaque licet fugio, ſicut ab hoſte, virum.
Sæpe malis ſtupeo; rerumque oblita locique
  Ignara tetigi Scyria membra manu.
Utque nefas ſenſi; malè corpora tacta relinquo:
  Et mihi pollutas credor habere manus.
Sæpe Neoptolemi pro nomine, nomen Oreſtæ
  Exit: & errorem vocis, ut omen, amo.
Per genus infelix juro, generiſque parentem,
  Qui freta, qui terras, qui ſua regna quatit;
Per patris oſſa tui, patrui mihi; quæ tibi debent,
  Quod ſe ſub tumulo fortiter ulta jacent:
Aut ego præmoriar, primoque extinguar in ævo;
  Aut ego Tantalidæ Tantalis uxor ero.

EPISTOLA IX.

DEIANIRA HERCULI.

GRatulor Oechaliam titulis accedere veſtris:
  Victorem victæ ſuccubuiſſe queror.
Fama Pelaſgiadas ſubito pervenit in urbes
  Decolor, & factis inficianda tuis;
Quem nunquam Juno, ſerieſque immenſa laborum
  Fregerit; huic Iölen impoſuiſſe jugum.
Hoc velit Euryſtheus, velit hoc germana Tonantis;
  Lætaque ſit vitæ labe noverca tuæ.
At non ille velit, cui nox (ſi creditur) una
  Non tanti, ut tantus conciperêre, fuit.
Plus tibi, quam Juno, nocuit Venus. illa premendo
  Suſtulit: hæc humili ſub pede colla tenet.
Reſpice vindicibus pacatum viribus orbem,
  Qua latam Nereus cærulus ambit humum.

Se

Se tibi pax terræ, tibi ſe tuta æquora debent:
Impleſti meritis Solis utramque domum.
Quod te laturum eſt, cælum prior ipſe tuliſti:
Hercule ſuppoſito ſidera fulcit Atlas.
Quid niſi notitia eſt miſero quæſita pudori,
Si cumulas turpi facta priora nota?
Tene ferunt geminos preſſiſſe tenaciter angues,
Cum tener in cunis jam Jove dignus eras?
Cœpiſti melius, quam deſinis. ultima primis
Cedunt: diſſimiles hic vir & ille puer.
Quem non mille feræ, quem non Stheneleïus hoſtis,
Non potuit Juno vincere; vincit Amor.
At bene nupta feror; quia nominer Herculis uxor:
Sitque ſocer, rapidis qui tonat altus equis.
Quam male inæquales veniant ad aratra juvenci,
Tam premitur magno conjuge nupta minor.
Non honor eſt, ſed onus, ſpecies læſura ferentem:
Si qua voles apte nubere, nube pari.
Vir mihi ſemper abeſt; & conjuge notior hoſpes
Monſtraque terribiles perſequiturque feras.
Ipſa domo vidua, votis operata pudicis,
Torqueor; infeſto ne vir ab hoſte cadat.
Inter ſerpentes aproſque avidoſque leones
Jactor, & eſuros terna per ora canes.
Me pecudum fibræ, ſimulacraque inania ſomni,
Ominaque arcana nocte petita movent.
Aucupor infelix incertæ murmura famæ:
Speque timor dubia, ſpeſque timore cadit.
Mater abeſt; queriturque Deo placuiſſe potenti.
Nec pater Amphitryon, nec puer Hyllus adeſt.
Arbiter Euryſtheus iræ Iunonis iniquæ
Sentitur nobis, iraque longa Deæ.
Hæc mihi ferre parum: peregrinos addis amores:
Et mater de te quælibet eſſe poteſt.
Non ego Partheniis temeratam vallibus Augen,
Nec referam partus, Ormeni nympha, tuos.

Non tibi crimen erunt Theutrantia turba ſorores:
Quarum de populo nulla relicta tibi.
Una recens crimen præfertur adultera nobis;
Unde ego ſum Lydo facta noverca Lamo.
Mæandros, toties qui terris errat in îſdem,
Qui lapſas in ſe ſæpe retorquet aquas;
Vidit in Herculeo ſuſpenſa monilia collo;
Illo, cui cælum ſarcina parva fuit.
Non puduit fortes auro cohibere lacertos,
Et ſolidis gemmas appoſuiſſe toris.
Nempe ſub his animam peſtis Nemeêa lacertis
Edidit: unde humerus tegmina lævus habet.
Auſus es hirſutos mitra redimire capillos:
Aptior Herculeæ populus alba comæ.
Nec te Mæonia, laſcivæ more puellæ,
Incingi zona dedecuiſſe putas?
Non tibi ſuccurrit crudi Diomedis imago,
Efferus humana qui dape pavit equas?
Si te vidiſſet cultu Buſiris in iſto;
Huic victor victo nempe pudendus eras.
Detrahat Antæus duro redimicula collo;
Ne pigeat molli ſuccubuiſſe viro.
Inter Iöniacas calathum tenuiſſe puellas
Diceris; & dominæ pertimuiſſe minas.
Non fugis, Alcide, victricem mille laborum
Raſilibus calathis impoſuiſſe manum?
Craſſaque robuſto deducis pollice fila,
Æquaque formoſæ penſa rependis heræ?
Ah quoties, digitis dum torques ſtamina duris,
Prævalidæ fuſos comminuere manus.
[Crederis, infelix, ſcuticæ tremefactus habenis,
Ante pedes dominæ pertimuiſſe minas.]
Eximiis pompis præconia ſumma triumphi,
Factaque narrabas diſſimulanda tibi.
Scilicet immanes eliſis faucibus hydros
Infantem cunis involuiſſe manum?

Ut Tegeêus aper cupreſſifero Erymantho
  Incubet, & vaſto pondere lædat humum?
Non tibi Threïciis affixa penatibus ora,
  Non hominum pingues cæde tacentur equæ?
Prodigiumque triplex, armenti dives Iberi
  Geryones; quamvis in tribus unus erat?
Inque canes totidem trunco digeſtus ab uno
  Cerberos, implicitis angue minante comis?
Quæque redundabat fœcundo vulnere ſerpens
  Fertilis, & damnis dives ab ipſa ſuis?
Quique inter lævumque latus lævumque lacertum
  Prægrave compreſſa fauce pependit onus?
Et malè confiſum pedibus formaque bimembri
  Pulſum Theſſalicis agmen equeſtre jugis?
Hæc tu Sidonio potes inſignitus amictu
  Dicere? non cultu lingua retenta ſilet?
Se quoque Nympha tuis ornavit Iärdanis armis,
  Et tulit è capto nota tropæa viro.
I nunc, tolle animos, & fortia geſta recenſe.
  Quod tu non eſſes jure, vir illa fuit.
Qua tanto minor es, quanto te, maxime rerum,
  Quam quos viciſti, vincere majus erat.
Illi procedit rerum menſura tuarum.
  Cede bonis: hæres laudis amica tuæ.
Pro pudor! hirſuti coſtas exuta leonis
  Aſpera texerunt vellera molle latus.
Falleris, & neſcis: non ſunt ſpolia iſta leonis,
  Sed tua. tuque feri victor es; illa tui.
Fœmina tela tulit Lernæis atra venenis,
  Ferre gravem lana vix ſatis apta colum:
Inſtruxitque manum clava domitrice ferarum:
  Vidit & in ſpeculo conjugis arma ſui.
Hæc tamen audieram: licuit non credere famæ.
  En venit ad ſenſus mollis ab aure dolor.
Ante meos oculos adducitur advena pellex:
  Nec mihi, quæ patior, diſſimulare licet.

Nos

Non ſinis averti ? mediam captiva per urbem
Invitis oculis aſpicienda venit.
Nec venit incultis captarum more capillis,
Fortunam vultus faſſa tegendo ſuos.
Ingreditur latè lato ſpectabilis auro :
Qualiter in Phrygia tu quoque cultus eras.
Dat vultum populo ſublime ſub Hercule victo :
Oechaliam vivo ſtare parente putes.
Forſitan &, pulſa Ætolide Deïanira,
Nomine depoſito pellicis, uxor erit :
Eurytidoſque Iöles, atque inſani Alcidæ
Turpia famoſus corpora junget Hymen.
Mens fugit admonitu, friguſque perambulat artus,
Et jacet in gremio languida facta manus.
Me quoque cum multis, ſed me ſine crimine amaſti :
Ne pigeat, pugnæ bis tibi cauſa fui.
Cornua flens legit ripis Achelous in udis,
Truncaque limoſa tempora merſit aqua.
Semivir occubuit in letifero Eveno
Neſſus ; & infecit ſanguis equinus aquas.
Sed quid ego hæc refero ? ſcribenti nuncia venit
Fama, virum tunicæ tabe perire meæ.
Hei mihi! quid feci ? quo me furor egit amantem?
Impia quid dubitas Deïanira mori ?
An tuus in media conjux lacerabitur Oeta ?
Tu ſceleris tanti cauſa ſuperſtes eris ?
Si quid adhuc habeo facti, cur Herculis uxor
Credar ; conjugii mors mihi pignus erit.
Tu quoque cognoſces in me, Meleagre, ſororem.
Impia quid dubitas Deïanira mori ?
Heu devota domus ! ſolio ſedet Agrios alto :
Oenea deſertum nuda ſenecta premit.
Exulat ignotis Tydeus germanus in oris.
Alter fatali vivus in igne fuit.
Exegit ferrum ſua per præcordia mater.
Impia quid dubitas Deïanira mori ?

De-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Deprecor hoc unum, per jura ſacerrima lecti;
Ne videar fatis inſidiata tuis.
Neſſus, ut eſt avidum percuſſus arundine pectus,
Hic, dixit, vires ſanguis amoris habet.
Illita Neſſêo miſi tibi texta veneno.
Impia quid dubitas Deïanira mori?
Jamque vale, ſeniorque pater, germanaque Gorge,
Et patria, & patriæ frater ademte tuæ.
Et tu lux oculis hodierna noviſſima noſtris,
Virque, (ſed ô poſſis!) & puer Hylle, vale.

EPISTOLA X.

ARIADNE THESEO.

Mitius inveni, quam te, genus omne ferarum:
Credita non ulli, quam tibi, pejus eram.
Quæ legis, ex illo, Theſeu, tibi littore mitto,
Unde tuam ſine me vela tulere ratem.
In quo me ſomnuſque meus male prodidit, & tu
Per facinus ſomnis inſidiate meis.
Tempus erat; vitrea quo primum terra pruina
Spargitur, & tectæ fronde queruntur aves.
Incertum vigilans, à ſomno languida, movi
Theſea prenſuras ſemiſupina manus.
Nullus erat: referoque manus, iterumque retento,
Perque torum moveo brachia: nullus erat.
Excuſſere metus ſomnum. conterrita ſurgo:
Membraque ſunt viduo præcipitata toro.
Protinus adductis ſonuerunt pectora palmis:
Utque erat è ſomno turbida, rapta coma eſt.
Luna fuit: ſpecto, ſi quid, niſi littora, cernam.
Quod videant oculi, nil, niſi littus, habent.
Nunc huc, nunc illuc, & utroque ſine ordine curro:
Alta puellares tardat arena pedes.
Intereà toto clamanti littore, Theſeu,
Reddebant nomen concava ſaxa tuum:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Et quoties ego te, toties locus ipſe vocabat.
  Ipſe locus miſeræ ferre volebat opem.
Mons fuit; apparent frutices in vertice rari:
  Nunc ſcopulus raucis pendet adeſus aquis.
Aſcendo ; vires animus dabat : atque ita late
  Æquora proſpectu metior alta meo.
Inde ego (nam ventis quoque ſum crudelibus uſa)
  Vidi præcipiti carbaſa tenta noto.
Aut vidi: aut etiam, cum me vidiſſe putarem,
  Frigidior glacie ſemanimiſque fui.
Nec languere diu patitur dolor. excitor illo,
  Excitor; & ſumma Theſea voce voco.
Quo fugis? exclamo: ſcelerate, revertere, Theſeu.
  Flecte ratem. numerum non habet illa ſuum.
Hæc ego. quod voci deerat, plangore replebam.
  Verbera cum verbis miſta fuere meis.
Si non audires, ut ſaltem cernere poſſes,
  Jactatæ late ſigna dedere manus.
Candidaque impoſui longæ velamina virgæ,
  Scilicet oblitos admonitura mei.
Jamque oculis ereptus eras: tum denique flevi.
  Torpuerant molles ante dolore genæ.
Quid potius facerent, quam me mea lumina flerent,
  Poſtquam deſieram vela videre tua?
Aut ego diffuſis erravi ſola capillis,
  Qualis ab Ogygio concita Baccha Deo:
Aut mare proſpiciens in ſaxo frigida ſedi:
  Quamque lapis ſedes, tam lapis ipſa fui.
Sæpe torum repeto, qui nos acceperat ambos;
  Sed non acceptos exhibiturus erat.
Et tua, qua poſſum, pro te veſtigia tango;
  Strataque, quæ membris intepuere tuis.
Incumbo; lacrymiſque toro manante profuſis,
  Preſſimus, exclamo, te duo: redde duos.
Venimus huc ambo: cur non diſcedimus ambo?
  Perfide, pars noſtri, lectule, major ubi eſt?

Quid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quid faciam? quo ſola ferar? vacat inſula cultu.
  Non hominum video, non ego facta boum.
Omne latus terræ cingit mare. navita nuſquam:
  Nulla per ambiguas puppis itura vias.
Finge dari comiteſque mihi, ventoſque, ratemque;
  Quid ſequar? acceſſus terra paterna negat.
Ut rate felici pacata per æquora labar;
  Temperet ut ventos Æolus; exul ero.
Non ego te, Crete, centum digeſta per urbes,
  Aſpiciam, puero cognita terra Jovi.
Nam pater, & tellus juſto regnata parenti,
  Prodita ſunt facto nomina cara meo.
Cum tibi, ne victor tecto morerere recurvo,
  Quæ regerent paſſus, pro duce fila dedi.
Cum mihi dicebas, Per ego ipſa pericula juro,
  Te fore, dum noſtrum vivet uterque, meam.
Vivimus: & non ſum, Theſeu, tua. ſi modo vivis,
  Fœmina, perjuri fraude ſepulta viri.
Me quoque, qua fratrem, mactaſſes, improbe, clava.
  Eſſet, quam dederas, morte ſoluta fides.
Nunc ego non tantum, quæ ſum paſſura, recordor;
  Sed quæcumque poteſt ulla relicta pati.
Occurrunt animo pereundi mille figuræ:
  Morſque minus pœnæ, quam mora mortis, habet.
Jam jam venturos aut hac, aut ſuſpicor illac,
  Qui lanient avido viſcera dente, lupos.
Forſitan & fulvos tellus alat iſta leones.
  Quis ſcit, an hæc ſævas tigridas inſula habet?
Et freta dicuntur magnas expellere phocas.
  Quid vetat & gladios per latus ire meum?
Tantum ne religer dura captiva catena;
  Neve traham ſerva grandia penſa manu:
Cui pater eſt Minos, cui mater filia Phœbi:
  Quodque magis memini, quæ tibi pacta fui.
Si mare, ſi terras, porrectaque littora vidi;
  Multa mihi terræ, multa minantur aquæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Cælum reſtabat. timeo ſimulacra Deorum.
Deſtituor rapidis præda cibuſque feris.
Sive colunt habitantque viri, diffidimus illis.
Externos didici læſa timere viros.
Viveret Androgeos utinam: nec facta luiſſes
Impia funeribus, Cecropi terra, tuis!
Nec tua mactaſſet nodoſo ſtipite, Theſeu,
Ardua parte virum dextera, parte bovem!
Nec tibi, quæ reditus monſtrarent, fila dediſſem,
Fila per adductas ſæpe recepta manus!
Non equidem miror, ſi ſtat victoria tecum,
Strataque Cretæam bellua tinxit humum.
Non poterant figi præcordia ferrea cornu:
Ut te non tegeres, pectore tutus eras.
Illic tu ſilices, illic adamanta tuliſti:
Illic qui ſilices Theſea vincat habes.
Crudeles ſomni, quid me tenuiſtis inertem?
At ſemel æterna nocte premenda fui.
Vos quoque, crudeles venti, nimiumque parati;
Flaminaque in lacrymas officioſa meas.
Dextera crudelis, quæ me fratremque necavit:
Et data poſcenti nomen inane fides.
In me jurarunt ſomnus ventuſque fideſque.
Prodita ſum cauſis una puella tribus.
Ergo ego nec lacrymas matris moritura videbo:
Nec, mea qui digitis lumina condat, erit?
Spiritus infelix peregrinas ibit in auras:
Nec poſitos artus unget amica manus?
Oſſa ſuperſtabunt volucres inhumata marinæ?
Hæc ſunt officiis digna ſepulcra meis?
Ibis Cecropios portus: patriaque receptus
Cum ſteteris urbis celſus in arce tuæ,
Et bene narraris letum taurique virique,
Sectaque per dubias ſaxea tecta vias;
Me quoque narrato ſola tellure relictam.
Non ego ſum titulis ſurripienda tuis.

Nec

Nec pater eſt Ægeus; nec tu Pittheïdos Æthræ
Filius: auctores ſaxa fretumque tui.
Di facerent, ut me ſumma de puppe videres!
Moviſſet vultus mœſta figura tuos.
Nunc quoque non oculis, ſed, qua potes, aſpice mente
Hærentem ſcopulo, quem vaga pulſat aqua.
Aſpice demiſſos lugentis in ore capillos;
Et tunicas lacrymis, ſicut ab imbre, graves.
Corpus, ut impulſæ ſegetes Aquilonibus, horret:
Litteraque articulo preſſa tremente labat.
Non te per meritum, quoniam male ceſſit, adoro.
Debita ſit facto gratia nulla meo:
Sed nec pœna quidem. ſi non ego cauſa ſalutis,
Non tamen eſt, cur ſis tu mihi cauſa necis.
Has tibi, plangendo lugubria pectora laſſas,
Infelix tendo trans freta longa manus.
Hos tibi, qui ſuperant, oſtendo mœſta capillos.
Per lacrymas oro, quas tua facta movent:
Flecte ratem, Theſeu; verſoque relabere vento.
Si prius occidero; tu tamen oſſa leges.

EPISTOLA XI.

CANACE MACAREO.

SI qua tamen cæcis errabunt ſcripta lituris;
Oblitus à dominæ cæde libellus erit.
Dextra tenet calamum; ſtrictum tenet altera ferrum:
Et jacet in gremio charta ſoluta meo.
Hæc eſt Æolidos fratri ſcribentis imago:
Sic videor duro poſſe placere patri.
Ipſe necis cuperem noſtræ ſpectator adeſſet;
Auctoriſque oculis exigeretur opus.
Ut ferus eſt, multoque ſuis truculentior Euris,
Spectaſſet ſiccis vulnera noſtra genis.
Scilicet eſt aliquid, cum ſævis vivere ventis:
Ingenio populi convenit ille ſui.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ille Noto Zephyroque, & Sithonio Aquiloni
Imperat, & pennis, Eure proterve, tuis.
Imperat (heu!) ventis; tumidæ non imperat iræ:
Poſſidet & vitiis regna minora ſuis.
Quid juvat admotam per avorum nomina cælo
Inter cognatos poſſe referre Jovem?
Num minus infeſtum funebria munera ferrum
Fœminea teneo, non mea tela, manu?
O utinam, Macareu, quæ nos commiſit in unum,
Veniſſet leto ſerior hora meo!
Cur unquam plus me, frater, quam frater amaſti?
Et tibi, non debet quod ſoror eſſe, fui?
Ipſa quoque incalui: qualemque audire ſolebam,
Neſcio quem ſenſi corde tepente Deum.
Fugerat ore color: macies adduxerat artus:
Sumebant minimos ora coacta cibos.
Nec ſomni faciles, & nox erat annua nobis:
Et gemitum nullo læſa dolore dabam.
Nec cur hæc facerem, poteram mihi reddere cauſſam:
Nec noram, quid amans eſſet: at illud eram.
Prima malum nutrix animo præſenſit anili:
Prima mihi nutrix, Æoli, dixit, amas.
Erubui, gremioque pudor dejecit ocellos.
Hæc ſatis in tacita ſigna fatentis erant.
Jamque tumeſcebant vitiati pondera ventris,
Ægraque furtivum membra gravabat onus.
Quas mihi non herbas, quæ non medicamina nutrix
Attulit, audaci ſuppoſuitque manu?
Ut penitus noſtris (hoc te celavimus unum)
Viſceribus creſcens excuteretur onus.
Ah! nimium vivax admotis reſtitit infans
Artibus; & tectus tutus ab hoſte fuit.
Jam novies erat orta ſoror pulcherrima Phœbi,
Denaque luciferos Luna movebat equos.
Neſcia quæ faceret ſubitos mihi cauſa dolores,
Et rudis ad partus, & nova miles eram.

Nec

Nec tenui vocem. Quid, ait, tua crimina prodis?
  Oraque clamantis conſcia preſſit anus.
Quid faciam infelix? gemitus dolor edere cogit;
  Sed timor, & nutrix, & pudor ipſe, vetant.
Continuo gemitus elapſaque verba reprendo:
  Et cogor lacrymas combibere ipſa meas.
Mors erat ante oculos; & opem Lucina negabat:
  Et grave, ſi morerer, mors quoque crimen erat.
Cum ſuperincumbens, ſciſſa tunicaque comaque,
  Preſſa refoviſti pectora noſtra tuis.
Et mihi, Vive ſoror, ſoror ô cariſſima, dixti;
  Vive: nec unius corpore perde duos.
Spes bona det vires: fratri nam nupta futura es.
  Illius, es de quo mater, & uxor eris.
Mortua (crede mihi) tamen ad tua verba revixi:
  Et poſitum eſt uteri crimen onuſque mei.
Quid tibi grataris? media ſedet Æolus aula.
  Crimina ſunt oculis ſurripienda patris.
Frugibus infantem, ramiſque albentis olivæ,
  Et levibus vittis ſedula celat anus:
Fictaque ſacra facit, dicitque precantia verba.
  Dat populus ſacris, dat pater ipſe, viam.
Jam prope limen erat: patrias vagitus ad aures
  Venit, & indicio proditur ille ſuo.
Eripit infantem, mentitaque ſacra revelat
  Æolus. inſana regia voce ſonat.
Ut mare fit tremulum, tenui cum ſtringitur aura;
  Ut quatitur tepido fraxina virga noto;
Sic mea vibrari pallentia membra videres.
  Quaſſus ab impoſito corpore lectus erat.
Irruit; & noſtrum vulgat clamore pudorem:
  Et vix à miſero continet ore manus.
Ipſa nihil, præter lacrymas, pudibunda profudi:
  Torpuerat gelido lingua retenta metu.
Jamque dari parvum canibuſque avibuſque nepotem
  Juſſerat; in ſolis deſtituique locis.

Vagitus dedit ille miſer ; ſenſiſſe putares :
Quaque ſuum poterat voce rogabat avum.
Quid mihi tunc animi credas , germane , fuiſſe ;
(Nam potes ex animo colligere ipſe tuo)
Cum mea me coram ſilvas inimicus in altas
Viſcera montanis ferret edenda lupis?
Exierat thalamo : tunc demum pectora plangi
Contigit , inque meas unguibus ire genas.
Interea patrius vultu mœrente ſatelles
Venit , & indignos edidit ore ſonos :
Æolus hunc enſem mittit tibi : tradidit enſem :
Et jubet ex merito ſcire quid iſte velit.
Scimus ; & utemur violento fortiter enſe :
Pectoribus condam dona paterna meis.
His mea muneribus , genitor , connubia donas ?
Hac tua dote , pater , filia dives erit ?
Tolle procul decepte faces , Hymenæe , maritas :
Et fuge turbato tecta nefanda pede.
Ferte faces in me , quas fertis , Erinnyes atræ :
Ut meus ex iſto luceat igne rogus.
Nubite felices Parca meliore , ſorores :
Admiſſi memores ſed tamen eſte mei.
Quid puer admiſit tam paucis editus horis ?
Quo læſit facto , vix bene natus , avum ?
Si potuit meruiſſe necem , meruiſſe putetur.
Ah miſer admiſſo plectitur ille meo !
Nate , dolor matris , rapidarum præda ferarum ,
(Hei mihi!) natali dilacerate tuo :
Nate , parum fauſti miſerabile pignus amoris ;
Hæc tibi prima dies , hæc tibi ſumma fuit.
Non mihi te licuit lacrymis perfundere juſtis :
In tua non tonſas ferre ſepulcra comas.
Non ſuper incubui : non oſcula frigida carpſi.
Diripiunt avidæ viſcera noſtra feræ.
Ipſa quoque infantes cum vulnere proſequar umbras :
Nec mater fuero dicta, nec orba diu.

Tu

Tu tamen, ô fruſtra miſeræ ſperate ſorori,
Sparſa precor nati collige membra tui:
Et refer ad matrem, ſocioque impone ſepulcro:
Urnaque nos habeat, quamlibet arcta, duos.
Vive memor noſtri, lacrymaſque in vulnere funde:
Neve reformida corpus amantis amans.
[Tu (rogo) projectæ nimium mandata ſororis
Perfer. mandatis perfruar ipſa patris.]

EPISTOLA XII.

MEDEA JASONI.

AT tibi Colchorum (memini) regina vacavi,
Ars mea, cum peteres, ut tibi ferret opem.
Tunc, quæ diſpenſant mortalia fila, ſorores
Debuerant fuſos evoluiſſe meos.
Tunc potui Medea mori bene. quicquid ab illo
Produxi vitæ tempore, pœna fuit.
Hei mihi! cur unquam juvenilibus acta lacertis
Phryxêam petiit Pelias arbor ovem?
Cur unquam Colchi Magnetida vidimus Argo;
Turbaque Phaſiacam Graja bibiſtis aquam?
Cur mihi plus æquo flavi placuere capilli;
Et decor, & linguæ gratia ficta tuæ?
Aut (ſemel in noſtras quoniam nova puppis arenas
Venerat, audaces attuleratque viros)
Iſſet anhelatos non præmedicatus in ignes
Immemor Æſonides, oraque adunca boum.
Semina jeciſſet; totidem ſenſiſſet & hoſtes:
Ut caderet cultu cultor ab ipſe ſuo.
Quantum perfidiæ tecum, ſcelerate, periſſet!
Demta forent capiti quam mala multa meo!
Eſt aliqua ingrato meritum exprobrare voluptas.
Hac fruar: hæc de te gaudia ſola feram.
Juſſus inexpertam Colchos advertere puppim,
Intraſti patriæ regna beata meæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hoc illic Medea fui, nova nupta quod hîc eſt.
  Quam pater eſt illi, tam mihi dives erat.
Hic Ephyren bimarem; Scythiæ latus ille nivoſæ
  Omne tenet, Ponti qua plaga læva jacet.
Accipit hoſpitio juvenes Æëta Pelaſgos,
  Et premitis pictos corpora Graja toros.
Tunc ego te vidi: tunc cœpi ſcire quid eſſes.
  Illa fuit mentis prima ruina meæ.
Ut vidi, ut perii; nec notis ignibus arſi.
  Ardet ut ad magnos pinea tæda Deos.
Et formoſus eras, & me mea fata trahebant.
  Abſtulerant oculi lumina noſtra tui.
Perfide, ſenſiſti. quis enim bene celat amorem?
  Eminet indicio prodita flamma ſuo.
Dicitur interea tibi lex; ut dura ferorum
  Inſolito premeres vomere colla boum.
[Martis erant tauri plus, quam per cornua, ſævi;
  Quorum terribilis ſpiritus ignis erat.]
Ære pedes ſolidi, prætentaque naribus æra:
  Nigra per afflatus hæc quoque facta ſuos.
Semina præterea populos genitura juberis
  Spargere devota lata per arva manu,
Qui peterent ſecum natis tua corpora telis.
  Illa eſt agricolæ meſſis iniqua ſuo.
Lumina cuſtodis ſuccumbere neſcia ſomno
  Ultimus eſt aliqua decipere arte labor.
Dixerat Æëtes. mœſti conſurgitis omnes:
  Menſaque purpureos deſerit alta toros.
Quam tibi nunc longe regnum dotale Creüſæ,
  Et ſocer, & magni nata Creontis erant?
Triſtis abis. oculis abeuntem proſequor udis:
  Et dixit tenui murmure lingua, Vale.
Ut poſitum tetigi thalamo male ſaucia lectum;
  Acta eſt per lacrymas nox mihi, quanta fuit.
Ante oculos taurique meos, ſegeteſque nefandæ;
  Ante meos oculos pervigil anguis erat.

Hinc

Hinc amor, hinc timor eſt. ipſum timor auget amorē.
Mane erat, & thalamo chara recepta ſoror
Disjectamque comas averſaque in ora jacentem
Invenit, & lachrymis omnia plena meis.
Orat opem Minyis: petit altera, & altera habebit.
Æſonio juveni, quod rogat illa, damus.
Eſt nemus & piceis & frondibus ilicis atrum:
Vix illuc radiis ſolis adire licet.
Sunt in eo, fuerantque diu, delubra Dianæ:
Aurea barbarica ſtat Dea facta manu.
Neſcio an exciderint mecum loca. venimus illuc.
Orſus es infido ſic prior ore loqui.
Jus tibi & arbitrium noſtræ Fortuna ſalutis
Tradidit: inque tua vitaque morſque manu.
Perdere poſſe ſat eſt; ſi quem juvet ipſa poteſtas.
Sed tibi ſervatus gloria major ero.
Per mala noſtra precor, quorum potes eſſe levamen;
Per genus & numen cuncta videntis avi;
Per triplicis vultus arcanaque ſacra Dianæ;
Et ſi forte alios gens habet iſta Deos.
O virgo, miſerere mei; miſerere meorum!
Effice me meritis tempus in omne tuum.
Quod ſi forte virum non dedignare Pelaſgum,
(Sed mihi tam faciles unde meosque Deos?)
Spiritus ante meus tenues vaneſcat in auras,
Quam thalamo, niſi tu, nupta ſit ulla meo.
Conſcia ſit Juno, ſacris præfecta maritis;
Et Dea, marmorea cujus in æde ſumus.
Hæc animum (& quota pars hæc ſunt?) movere puellæ
Simplicis; & dextræ dextera juncta meæ.
Vidi etiam lacrymas. an pars eſt fraudis in illis?
Sic cito ſum verbis capta puella tuis.
Jungis & æripedes inaduſto corpore tauros,
Et ſolidam juſſo vomere findis humum.
Arva venenatis pro ſemine dentibus imples:
Naſcitur, & gladios ſcutaque miles habet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ipſa ego, quæ dederam medicamina, pallida ſedi;
 Cum vidi ſubitos arma tenere viros.
Donec terrigenæ (facinus miſerabile) fratres
 Inter ſe ſtrictas conſeruere manus.
Pervigil ecce draco ſquammis crepitantibus horrens
 Sibilat; & torto pectore verrit humum.
Dotis opes ubi tunc? ubi tunc tibi regia conjux?
 Quique maris gemini diſtinet Iſthmos aquas?
Illa ego, quæ tibi ſum nunc denique barbara facta,
 Nunc tibi ſum pauper, nunc tibi viſa nocens;
Flammea ſubduxi medicato lumina ſomno:
 Et tibi, quæ raperes, vellera tuta dedi.
Proditus eſt genitor: regnum patriamque reliqui:
 Munus in exilio quodlibet eſſe tuli.
Virginitas facta eſt peregrini præda latronis:
 Optima cum cara matre relicta ſoror.
At non te fugiens ſine me, germane, reliqui.
 Deficit hoc uno littera noſtra loco.
Quod facere auſa mea eſt, nō audet ſcribere dextra.
 Sic ego, ſed tecum, dilaceranda fui.
Nec tamen extimui (quid enim poſt illa timerem?)
 Credere me pelago fœmina, jamque nocens.
Numen ubi eſt? ubi Dî? meritas ſubeamus in alto,
 Tu fraudis pœnas, credulitatis ego.
Compreſſos utinam Symplegades eliſiſſent,
 Noſtraque adhærerent oſſibus oſſa tuis!
Aut nos Scylla rapax canibus miſiſſet edendos!
 Debuit ingratis Scylla nocere viris.
Quæque vomit fluctus totidem, totidemq; reſorbet,
 Nos quoque Trinacriæ ſuppoſuiſſet aquæ.
Soſpes ad Hæmonias victorque reverteris urbes.
 Ponitur ad patrios aurea lana Deos.
Quid referam Peliæ natas pietate nocentes,
 Cæſaque virginea membra paterna manu?
Ut culpent alii, tibi me laudare neceſſe eſt:
 Pro quo ſum toties eſſe coacta nocens.

Auſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Auſus es ô, (juſto deſunt ſua verba dolori)
  Auſus es, Æſonia, dicere, cede domo.
Juſſa domo ceſſi, natis comitata duobus;
  Et, qui me ſequitur ſemper, amore tui.
Ut ſubito noſtras Hymen cantatus ad aures
  Venit, & accenſo lampades igne micant,
Tibiaque effundit ſocialia carmina vobis,
  At mihi funeſta flebiliora tuba;
Pertimui; nec adhuc tantum ſcelus eſſe putabam:
  Sed tamen in toto pectore frigus erat.
Turba ruunt; &, Hymen, clamant: Hymenæe, frequen-(tant.
  Quo propior vox hæc, hoc mihi pejus erat.
Diverſi flebant ſervi, lacrymaſque tegebant.
  Quis vellet tanti nuncius eſſe mali?
Me quoque, quidquid erat, potius neſcire juvabat:
  Sed tanquam ſcirem, mens mea triſtis erat.
Cum minor è pueris, juſſus ſtudioque videndi,
  Conſtitit ad geminæ limina prima foris:
Hic mihi, Mater, abi; pompam pater, inquit, Iaſon
  Ducet; & adjunctos aureus urget equos.
Protinus abſciſſa planxi mea pectora veſte:
  Tuta nec à digitis ora fuere meis.
Ire animus mediæ ſuadebat in agmina turbæ,
  Sertaque compoſitis demere rapta comis.
Vix me continui, quin ſic laniata capillos
  Clamarem, Meus eſt; injiceremque manus.
Læſe pater, gaude: Colchi gaudete relicti.
  Inferias umbræ fratris habete mei.
Deſeror (amiſſis regno patriaque domoque)
  Conjuge: qui nobis omnia ſolus erat.
Serpentes igitur potui, tauroſque furentes;
  Unum non potui perdomuiſſe virum?
Quæque feros pepuli doctis medicatibus ignes;
  Non valeo flammas effugere ipſa meas?
Ipſi me cantus, herbæque arteſque relinquunt?
  Nil Dea, nil Hecates ſacra potentis agunt?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Non mihi grata dies. noctes vigilantur amaræ:
  Nec tener in miſero pectore ſomnus adeſt.
Quæ me non poſſum, potui ſopire draconem.
  Utilior cuivis, quam mihi, cura mea eſt.
Quos ego ſervavi, pellex amplectitur artus:
  Et noſtri fructus illa laboris habet.
Forſitan &, ſtultæ dum te jactare maritæ
  Quæris, & injuſtis auribus apta loqui,
In faciem moreſque meos nova crimina fingas.
  Rideat, & vitiis læta ſit illa meis.
Rideat, & Tyrio jaceat ſublimis in oſtro;
  Flebit: & ardores vincet aduſta meos.
Dum ferrum flammæque aderunt, ſuccuſque veneni;
  Hoſtis Medeæ nullus inultus erit.
Quod ſi fortè preces præcordia ferrea tangunt;
  Nunc animis audi verba minora meis.
Tam tibi ſum ſupplex, quam tu mihi ſæpe fuiſti:
  Nec moror ante tuos procubuiſſe pedes.
Si tibi ſum vilis; communes reſpice natos.
  Sæviet in partus dira noverca meos.
Et nimium ſimiles tibi ſunt: & imagine tangor:
  Et, quoties video, lumina noſtra madent.
Per ſuperos oro, per avitæ lumina flammæ,
  Per meritum, & natos pignora noſtra duos:
Redde torum; pro quo tot res inſana reliqui.
  Adde fidem dictis; auxiliumque refer.
Non ego te imploro contra tauroſque viroſque;
  Utque tua ſerpens victa quieſcat ope.
Te peto, quem merui, quem nobis ipſe dediſti;
  Cum quo ſum pariter facta parente parens.
Dos ubi ſit, quæris: campo numeravimus illo,
  Qui tibi laturo vellus arandus erat.
Aureus ille aries villo ſpectabilis aureo,
  Dos mea: Quam, dicam ſi tibi, redde; neges.
Dos mea, tu ſoſpes: dos eſt mea, Graja juventus.
  I nunc, Siſyphias, improbe, confer opes.

Quod

Quod vivis;quod habes nuptam ſocerumq; potentem;
  Hoc ipſum,ingratus quod potes eſſe,meum eſt.
Quos equidem actutum ! ſed quid prædicere pœnam
  Attinet ? ingentes parturit ira minas.
Quo feret ira , ſequar. facti fortaſſe pigebit.
  Et piget infido conſuluiſſe viro.
Viderit iſta Deus , qui nunc mea pectora verſat.
  Neſcio quid certe mens mea majus agit.

EPISTOLA XIII.

LAODAMEIA PROTESILAO.

Mittit , & optat amans , quo mittitur , ire ſalutem ,
  Æmonis Æmonio Laodamia viro.
Aulide te fama eſt vento retinente morari.
  Ah ! me cum fugeres , hic ubi ventus erat ?
Tum freta debuerant veſtris obſiſtere remis.
  Illud erat ſævis utile tempus aquis.
Oſcula plura viro , mandataque plura dediſſem :
  Et ſunt quæ volui dicere plura tibi.
Raptus es hinc præceps : &, qui tua vela vocaret ,
  Quem cuperent nautæ , non ego , ventus erat.
Ventus erat nautis aptus , non aptus amanti.
  Solvor ab amplexu Proteſilaë tuo ;
Linguaque mandantis verba imperfecta relinquit.
  Vix illud potui dicere triſte Vale.
Incubuit Boreas , abreptaque vela tetendit.
  Jamque meus longe Proteſilaus erat.
Dum potui ſpectare virum, ſpectare juvabat :
  Sumque tuos oculos uſque ſecuta meis.
Ut te non poteram , poteram tua vela videre :
  Vela diu vultus detinuere meos.
At poſtquam nec te , nec vela fugacia vidi ;
  Et quod ſpectarem , nil , niſi pontus , erat ;
Lux quoque tecum abiit ; tenebris exanguis obortis
  Succiduo dicor procubuiſſe genu.

Vix ſocer Iphiclus, vix me grandævus Acaſtus,
  Vix mater gelida mœſta refecit aqua.
Officium fecere pium, ſed inutile nobis.
  Indignor miſeræ non licuiſſe mori.
Ut rediit animus, pariter rediere dolores;
  Pectora legitimus caſta momordit amor.
Nec mihi pectendos cura eſt præbere capillos:
  Nec libet aurata corpora veſte tegi.
Ut quas pampinea tetigiſſe Bicorniger haſta
  Creditur; huc illuc, quo furor egit, eo.
Conveniunt matres Phylleïdes, & mihi clamant,
  Indue regales, Laodamia, ſinus.
Scilicet ipſa geram ſaturatas murice veſtes:
  Bella ſub Iliacis mœnibus ille gerat?
Ipſa comas pectar: galea caput ille prematur?
  Ipſa novas veſtes: dura vir arma ferat?
Qua poſſum, ſqualore tuos imitata labores
  Dicar: & hæc belli tempora triſtis agam.
Dux Pari Priamide, damno formoſe tuorum,
  Tam ſis hoſtis iners, quam malus hoſpes eras.
Aut te Tænariæ faciem culpaſſe maritæ,
  Aut illi vellem diſplicuiſſe tuam.
Tu, qui pro rapta nimium, Menelae, laboras,
  Hei mihi, quam multis flebilis ultor eris!
Dî, precor, à nobis omen removete ſiniſtrum:
  Et ſua det reduci vir meus arma Jovi.
Sed timeo: quotieſque ſubit miſerabile bellum,
  More nivis lacrymæ ſole madentis eunt.
Ilion & Tenedos, Simoïſque & Xantus & Ide,
  Nomina ſunt ipſo pæne timenda ſono.
Nec rapere auſurus, niſi ſe defendere poſſet,
  Hoſpes erat: vires noverat ille ſuas.
Venerat (ut fama eſt) multo ſpectabilis auro,
  Quique ſuo Phrygias corpore ferret opes.
Claſſe viriſque potens, per quæ fera bella geruntur:
  Et ſequitur regni pars quotacunque ſui.

His

His ego te victam, conſors Ledæa gemellis,
Suſpicor: hæc Danaïs poſſe nocere puto.
Hectora neſcio quem timeo. Paris Hectora dixit
Ferrea ſanguineâ bella movere manu.
Hectora, quiſquis is eſt, ſi ſum tibi cara, caveto.
Signatum memori pectore nomen habe.
Hunc ubi vitaris, alios vitare memento:
Et multos illic Hectoras eſſe puta.
Et facito dicas, quoties pugnare parabis,
Parcere me juſſit Laodamia ſibi.
Si cadere Argolico fas eſt ſub milite Trojam;
Te quoque non ullum vulnus habente cadat.
Pugnet, & adverſos tendat Menelaus in hoſtes:
Ut rapiat Paridi, quam Paris ante ſibi.
Irruat; & cauſâ quem vincit, vincat & armis.
Hoſtibus è mediis nupta petenda viro eſt.
Cauſa tua eſt diſpar. tu tantum vivere pugna,
Inque pios dominæ poſſe redire ſinus.
Parcite, Dardanidæ, de tot (precor) hoſtibus uni:
Ne meus ex illo corpore ſanguis eat.
Non eſt, quem deceat nudo concurrere ferro,
Sævaque in oppoſitos pectora ferre viros.
Fortius ille poteſt, multo quum pugnat amore.
Bella gerant alii; Proteſilaüs amet. ep: 17. v. 254.
Nunc fateor; volui revocare; animuſque ferebat.
Subſtitit auſpicii lingua timore mali.
Cum foribus velles ad Trojam exire paternis,
Pes tuus offenſo limine ſigna dedit. add: commenti ad Plauti Casin: 4.4.5. ep: ult: v. 70. Amor: lib: el: 12.
Ut vidi, ingemui; tacitoque in pectore dixi;
Signa reverſuri ſint precor iſta viri.
Hæc tibi nunc refero, ne ſis animoſus in armis:
Fac meus in ventos hic timor omnis eat.
Sors quoque neſcio quem fato deſignat iniquo,
Qui primus Danaûm Troada tangat humum.
Infelix, quæ prima virum lugebit ademtum!
Dì faciant, ne tu ſtrenuus eſſe velis!

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Inter mille rates tua ſit milleſima puppis,
  Jamque fatigatas ultima verſet aquas.
Hoc quoque præmoneo: de nave noviſſimus exi.
  Non eſt, quo properes, terra paterna tibi.
Cum venies, remoque move veloque carinam;
  Inque tuo celerem littore ſiſte gradum.
Sive latet Phœbus, ſeu terris altior extat;
  Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte, venis.
Nocte tamen, quam luce, magis nox grata puellis:
  Quarum ſuppoſitus colla lacertus habet.
Aucupor in lecto mendaces cælibe ſomnos.
  Dum careo veris, gaudia falſa juvant.
Sed tua cur nobis pallens occurrit imago?
  Cur venit à verbis multa querela tuis?
Excutior ſomno; ſimulacraque noctis adoro.
  Nulla caret fumo Theſſalis ara meo.
Thura damus, lacrymamque ſuper; qua ſparſa relucet,
  Ut ſolet adfuſo ſurgere flamma mero.
Quando ego, te reducem cupidis amplexa lacertis,
  Languida lætitia ſolvar ab ipſa mea?
Quando erit, ut lecto mecum bene junctus in uno
  Militiæ referas ſplendida facta tuæ?
Quæ mihi dum referes; quamvis audire juvabit;
  Multa tamen capies oſcula, multa dabis.
Semper in his apte narrantia verba reſiſtunt.
  Promtior eſt dulci lingua referre mora.
Sed cum Troja ſubit, ſubeunt ventique fretumque;
  Spes bona ſollicito victa timore cadit.
Hoc quoque, quod venti prohibent exire carinas,
  Me movet: invitis ire paratis aquis.
Quis velit in patriam vento prohibente reverti?
  A patria pelago vela vetante datis.
Ipſe ſuam non præbet iter Neptunus ad urbem.
  Quo ruitis? veſtras quiſque redite domos.
Quo ruitis, Danaï? ventos audite vetantes.
  Non ſubiti caſus, numinis iſta mora eſt.

Quid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quid petitur tanto, niſi turpis adultera, bello?
Dum licet, Inachiæ vertite vela rates.
Sed quid ego revoco hæc? omen revocantis abeſto,
Blandaque compoſitas aura ſecundet aquas.
Troäſin invideo. quæ ſi lacrymoſa ſuorum
Funera conſpicient, nec procul hoſtis erit;
Ipſa ſuis manibus forti nova nupta marito
Imponet galeam, barbaraque arma dabit.
Arma dabit: dumque arma dabit, ſimul oſcula ſumet.
Hoc genus officii dulce duobus erit.
Producetque virum; dabit & mandata reverti:
Et dicet, Referas iſta face arma Jovi.
Ille, ferens dominæ mandata recentia ſecum,
Pugnabit caute, reſpicietque domum.
Exuet hæc reduci clypeum, galeamque reſolvet,
Excipietque ſuo pectora laſſa ſinu.
Nos ſumus incertæ: nos anxius omnia cogit,
Quæ poſſunt fieri, facta putare timor.
Dum tamen arma geres diverſo miles in orbe,
Quæ referat vultus eſt mihi cera tuos.
Illi blanditias, illi tibi debita verba
Dicimus: amplexus accipit illa meos.
Crede mihi; plus eſt, quam quod videatur imago.
Adde ſonum ceræ; Proteſilaus erit.
Hanc ſpecto, teneoque ſinu pro conjuge vero:
Et tanquam poſſit verba referre, queror.
Per reditus, corpuſque tuum mea numina juro;
Perque pares animi conjugiique faces:
Perque, quod ut videam canis albere capillis,
Quod tecum poſſis ipſe referre caput;
Me tibi venturam comitem, quocumque vocaris:
Sive, (quod heu timeo!) ſive ſuperſtes eris.
Ultima mandato claudetur epiſtola parvo.
Si tibi cura mei, ſit tibi cura tui.

EPISTOLA XIV.

HYPERMNESTRA LYNCEO.

MIttit Hypermneſtra de tot modo fratribus uni:
Cætera nuptarum crimine turba jacet.
Clauſa domo teneor, gravibusque coërcita vinclis.
Eſt mihi ſupplicii cauſa, fuiſſe piam.
Quod manus extimuit jugulo dimittere ferrum,
Sum rea. laudarer, ſi ſcelus auſa forem.
Eſſe ream præſtat, quam ſic placuiſſe parenti.
Non piget immunes cædis habere manus.
Me pater igne licet, quem non violavimus, urat;
Quæque aderant ſacris, tendat in ora faces;
Aut illo jugulet, quem non bene tradidit, enſe;
Ut qua non cecidit vir nece, nupta cadam:
Non tamen, ut dicant morientia, Pœnitet, ora,
Efficiet. non es, quam piget eſſe piam.
Pœniteat ſceleris Danaum ſævaſque ſorores.
Hic ſolet eventus facta nefanda ſequi.
Cor pavet admonitu temeratæ ſanguine noctis;
Et ſubitus dextræ præpedit oſſa tremor.
Quam tu cæde putes fungi potuiſſe maritâ,
Scribere de facta non ſibi cæde timet.
Sed tamen experiar. Modo facta crepuſcula terris;
Ultima pars noctis, primaque lucis erat:
Ducimur Inachides magni ſub tecta Pelaſgi;
Et ſocer armatas accipit æde nurus.
Undique collucent præcinctæ lampades auro.
Dantur in invitos impia thura focos.
Vulgus, Hymen, Hymenæe, vocant: fugit ille vocantes.
Ipſa Jovis conjux ceſſit ab urbe ſua.
Ecce mero dubii, comitum clamore frequentes,
Flore novo madidas impediente comas,
In thalamos læti, thalamos ſua buſta feruntur;
Strataque corporibus funere digna premunt.

Jam-

Jamque cibo vinoque graves ſomnoque jacebant;
Securumque quies alta per Argos erat:
Circum me gemitus morientum audire videbar:
Et tamen audibam; quodque verebar, erat.
Sanguis abit; mentemque calor corpuſque relinquit:
Inque novo jacui frigida facta toro.
Ut leni Zephyro fragiles vibrantur ariſtæ;
Frigida populeas ut quatit aura comas;
Aut ſic, aut etiam tremui magis. ipſe jacebas:
Quæque tibi dederam vina, ſoporis erant.
Excuſſere metum violenti juſſa parentis.
Erigor; & capio tela tremente manu.
Non ego falſa loquar. ter acutum ſuſtulit enſem,
Ter male ſublato recidit enſe manus.
[Admovi jugulo; ſine me tibi vera fateri;
Admovi jugulo tela paterna tuo.]
Sed timor & pietas crudelibus obſtitit auſis:
Caſtaque mandatum dextra refugit opus.
Purpureos laniata ſinus, laniata capillos,
Exiguo dixi talia verba ſono:
Sævus, Hypermneſtra, pater eſt tibi. juſſa parentis
Effice. germanis ſit comes iſte ſuis.
Fœmina ſum & virgo, natura mitis & annis.
Non faciunt molles ad fera tela manus.
Quin age, dumque jacet, fortes imitare ſorores.
Credibile eſt cæſos omnibus eſſe viros.
Si manus hæc aliquam poſſet committere cædem,
Morte foret dominæ ſanguinolenta ſuæ.
Quo meruere necem patruelia regna tenendo,
Quæ tamen externis danda forent generis?
Finge viros meruiſſe mori: quid fecimus ipſæ?
Quo mihi commiſſo non licet eſſe piæ?
Quid mihi cum ferro? quo bellica tela puellæ?
Aptior eſt digitis lana coluſque meis.
Hæc ego: dumq; queror, lacrymæ ſua verba ſequuntur,
Deque meis oculis in tua membra cadunt.

Dum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Dum petis amplexus, ſopitaque brachia jactas;
Pæne manus telo ſaucia facta tua eſt.
Jamque patrem, famuloſque patris, lucemq; timebam.
Expulerunt ſomnos hæc mea dicta tuos:
Surge age, Belide, de tot modo fratribus unus:
Nox tibi, ni properas, iſta perennis erit.
Territus exurgis: fugit omnis inertia ſomni.
Aſpicis in timida fortia tela manu.
Quærenti cauſam, Dum nox finit, effuge dixi.
Dum nox atra finit, tu fugis: ipſa moror.
Mane erat: & Danaus generos ex cæde jacentes
Dinumerat. ſummæ criminis unus abes.
Fert male cognatæ jacturam mortis in uno;
Et queritur facti ſanguinis eſſe parum.
Abſtrahor à patriis pedibus; raptamque capillis
(Hæc meruit pietas præmia) carcer habet.
Scilicet ex illo Junonia permanet ira;
Quo bos ex homine eſt, ex bove facta Dea.
At ſatis eſt pœnæ teneram mugîſſe puellam:
Nec modo formoſam poſſe placere Jovi.
Adſtitit in ripa liquidi nova vacca parentis,
Cornuaque in patriis non ſua vidit aquis:
Conatoque queri mugitus edidit ore:
Territaque eſt forma, territa voce ſua.
Quid furis, infelix? quid te miraris in umbra?
Quid numeras factos ad nova membra pedes?
Illa Jovis magni pellex metuenda ſorori,
Fronde levas nimiam ceſpitibuſque famem.
Fonte bibis, ſpectaſque tuam ſtupefacta figuram:
Et te ne feriant, quæ geris, arma times.
Quæque modo, ut poſſis etiam Jove digna videri,
Dives eras; nuda nuda recumbis humo.
Per mare, per terras, cognataque flumina curris.
Dat mare, dant amnes, dat tibi terra viam.
Quæ tibi cauſa fugæ? quid Io freta longa pererras?
Non poteris vultus effugere ipſa tuos.

Inachi, quo properas? eadem ſequeriſque fugiſque.
Tu tibi dux comiti: tu comes ipſa duci.
Per ſeptem Nilus portus emiſſus in æquor
Exuit inſanæ pellicis ora bovi.
Ultima quid referam, quorum mihi cana ſenectus
Auctor? dant anni quod querar, ecce, mei.
Bella pater patruuſque gerunt: regnoque domoque
Pellimur. ejectos ultimus orbis habet.
Ille ferox ſolus ſolio ſceptroque potitur:
Cum ſene nos inopi turba vagamur inops.
De fratrum populo pars exiguiſſima reſtas.
Quique dati leto, quæque dedere, fleo.
Nam mihi quot fratres, totidem periere ſorores?
Accipiat lacrymas utraque turba meas.
En ego, quod vivis, pœnæ crucianda reſervor.
Quid fiat ſonti, cum rea laudis agar?
Et conſanguineæ quondam centeſima turbæ
Infelix, uno fratre manente, cadam.
At tu, ſi qua piæ, Lynceu, tibi cura ſororis,
Quæque tibi tribui munera, dignus habes;
Vel fer opem, vel dede neci: defunctaque vita
Corpora furtivis inſuper adde rogis.
Et ſepeli lacrymis perfuſa ſidelibus oſſa:
Scriptaque ſint titulo noſtra ſepulcra brevi.
Exul Hypermneſtra pretium pietatis iniquum,
Quam mortem fratri depulit, ipſa tulit.
Scribere plura libet: ſed pondere laſſa catenæ
Eſt manus; & vires ſubtrahit ipſe timor.

EPISTOLA XV.

SAPPHO PHAONI.

ECquid, ut inſpecta eſt ſtudioſæ littera dextræ,
Protinus eſt oculis cognita noſtra tuis?
An, niſi legiſſes auctoris nomina Sapphus,
Hoc breve neſcires unde movetur opus?

Forſitã-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Forſitan & quare mea ſint alterna requiras
Carmina; cum lyricis ſim magis apta modis.
Flendus amor meus eſt: elegeïa flebile carmen.
N. Alibi: Flebilis indignos Elegia solve capillos, Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit.
Non facit ad lacrymas barbitos ulla meas.
Uror, ut, indomitis ignem exercentibus Euris,
Fertilis accenſis meſſibus ardet ager.
Arva Phaon celebrat diverſa Typhoïdos Ætnæ.
Me calor Ætnæo non minor igne coquit.
Nec mihi, diſpoſitis quæ jungam carmina nervis,
Proveniunt; vacuæ carmina mentis opus.
Nec me Pyrrhiades Methymniadeſve puellæ,
Nec me Lesbiadum cætera turba juvant.
Vilis Anactorie, vilis mihi candida Cydno:
Non oculis grata eſt Atthis, ut ante, meis.
Atque aliæ centum, quas non ſine crimine amavi.
Improbe, multarum quod fuit, unus habes.
Eſt in te facies, ſunt apti luſibus anni.
O facies oculis inſidioſa meis!
Sume fidem & pharetram; fies manifeſtus Apollo.
Accedant capiti cornua; Bacchus eris.
Et Phœbus Daphnen, & Gnoſida Bacchus amavit.
Nec norat Lyricos illa vel illa modos.
At mihi Pegaſides blandiſſima carmina dictant:
Jam canitur toto nomen in orbe meum.
Nec plus Alcæus, conſors patriæque lyræque,
Laudis habet: quamvis grandius ille ſonet.
Si mihi difficilis formam natura negavit;
Ingenio formæ damna rependo meæ.
Sum brevis. at nomen, quod terras impleat omnes,
Eſt mihi: menſuram nominis ipſa fero.
Candida ſi non ſum; placuit Cepheïa Perſeo,
Andromede, patriæ fuſca colore ſuæ.
Et variis albæ junguntur ſæpe columbæ:
Et niger à viridi turtur amatur ave.
Si, niſi quæ facie poterit te digna videri,
Nulla futura tua eſt; nulla futura tua eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

At, me cum legeres, etiam formoſa videbar.
Unam jurabas uſque decere loqui.
Cantabam; memini: (meminerunt omnia amantes)
Oſcula cantanti tu mihi rapta dabas.
Hæc quoque laudabas: omnique à parte placebam.
Sed tum præcipue, cum fit Amoris opus.
Tunc te plus ſolito laſcivia noſtra juvabat,
Crebraque mobilitas, aptaque verba joco;
Quique, ubi jam amborum fuerat confuſa voluptas,
Plurimus in laſſo corpore languor erat.
Nunc tibi Sicelides veniunt nova præda puellæ.
Quid mihi cum Lesbo? Sicelis eſſe volo.
At vos erronem tellure remittite noſtrum
Niſiades matres, Niſiadeſque nurus.
Neu vos decipiant blandæ mendacia linguæ.
Quæ dicit vobis, dixerat ante mihi.
Tu quoque quæ montes celebras, Erycina, Sicanos,
(Nam tua ſum) vati conſule, Diva, tuæ.
An gravis incœptum peragit Fortuna tenorem,
Et manet in curſu ſemper acerba ſuo?
Sex mihi natales ierant; cum lecta parentis
Ante diem lacrymas oſſa bibêre meas.
Arſit inops frater victus meretricis amore;
Miſtaque cum turpi damna pudore tulit.
Factus inops agili peragit freta cærula remo;
Quaſque male amiſit, nunc male quærit opes.
Me quoque, quod monui bene multa fideliter, odit.
Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.
Et tanquam deſint, quæ me ſine fine fatigent,
Accumulat curas filia parva meas.
Ultima tu noſtris accedis cauſa querelis.
Non agitur vento noſtra carina ſuo.
Ecce, jacent collo ſparſi ſine lege capilli:
Nec premit articulos lucida gemma meos.
Veſte tegor vili: nullum eſt in crinibus aurum:
Non Arabo noſter rore capillus olet.

Cui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Cui colar infelix, aut cui placuiſſe laborem?
  Ille mei cultus unicus auctor abeſt.
Molle meum levibus cor eſt violabile telis:
  Et ſemper cauſa eſt, cur ego ſemper amem.
Sive ita naſcenti legem dixere ſorores;
  Nec data ſunt vitæ fila ſevera meæ;
Sive abeunt ſtudia in mores, arteſque magiſtræ;
  Ingenium nobis molle Thalia facit.
Quid mirum, primæ ſi me lanuginis ætas
  Abſtulit, atque anni, quos vir amare poteſt?
Hunc ne pro Cephalo raperes, Aurora, timebam.
  Et faceres: ſed te prima rapina tenet.
Hunc ſi conſpiciat, quæ conſpicit omnia, Phœbe;
  Juſſus erit ſomnos continuare Phaon.
Hunc Venus in cælum curru vexiſſet eburno;
  Sed videt & Marti poſſe placere ſuo.
O nec adhuc juvenis, nec jam puer; utilis ætas!
  O decus, atque ævi gloria magna tui!
Huc ades: inque ſinus formoſe relabere noſtros.
  Non ut ames oro, verum ut amare ſinas.
Scribimus, & lacrymis oculi rorantur obortis.
  Aſpice, quam ſit in hoc multa litura loco.
Si tam certus eras hinc ire, modeſtius iſſes;
  Et modo dixiſſes; Lesbi puella, vale.
Non tecum lacrymas, non oſcula ſumma tuliſti.
  Denique non timui, quod dolitura fui.
Nil de te mecum eſt, niſi tantum injuria: nec te
  Admonuit, quod tu pignus amantis habes.
Non mandata dedi. neque enim mandata dediſſem
  Ulla, niſi, ut nolles immemor eſſe mei.
Per tibi, qui nunquam longe diſcedat, Amorem,
  Perque novem juro numina noſtra Deas!
Cum mihi neſcio quis, Fugiunt tua gaudia, dixit;
  Nec me flere diu, nec potuiſſe loqui.
Et lacrymæ deerant oculis, & lingua palato.
  Aſtrictum gelido frigore pectus erat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Poſtquam ſe dolor invenit; nec pectora plangi,
  Nec puduit ſciſſis exululare comis.
Non aliter, quam ſi gnati pia mater ademti
  Portet ad exſtructos corpus inane rogos.
Gaudet, & è noſtro creſcit mœrore Charaxus
  Frater; & ante oculos itque reditque meos.
Utque pudenda mei videatur cauſa doloris;
  Quid dolet hæc? certe filia vivit, ait.
Non veniunt in idem pudor atque amor. omne videbat
  Vulgus; eram lacero pectus aperta ſinu.
Tu mihi cura, Phaon: te ſomnia noſtra reducunt;
  Somnia formoſo candidiora die.
Illic te invenio; quanquam regionibus abſis.
  Sed non longa ſatis gaudia ſomnus habet.
Sæpe tuos noſtra cervice onerare lacertos,
  Sæpe tuæ videor ſuppoſuiſſe meos.
Blandior interdum, veriſque ſimillima verba
  Eloquor: & vigilant ſenſibus ora meis.
Oſcula cognoſco, quæ tu committere linguæ,
  Aptaque conſueras accipere, apta dare.
Ulteriora pudet narrare: ſed omnia fiunt.
  Et juvat, & ſine te non libet eſſe mihi.
At cum ſe Titan oſtendit, & omnia ſecum;
  Tam cito me ſomnos deſtituiſſe queror.
Antra nemuſque peto; tanquam nemus antraq; proſint.
  Conſcia deliciis illa fuere tuis.
Illuc mentis inops, ut quam furialis Erichtho
  Impulit, in collo crine jacente, feror.
Antra vident oculi ſcabro pendentia tofo,
  Quæ mihi Mygdonii marmoris inſtar erant.
Invenio ſilvam, quæ ſæpe cubilia nobis
  Præbuit, & multa texit opaca coma:
At non invenio dominum ſilvæque meumque.
  Vile ſolum locus eſt: dos erat ille loci.
Agnovi preſſas noti mihi ceſpitis herbas:
  De noſtro curvum pondere gramen erat.

Incu-

Incubui; tetigique locum, qua parte fuiſti.
Grata prius lacrymas combibit herba meas.
Quin etiam rami poſitis lugere videntur
Frondibus; & nullæ dulce queruntur aves.
Sola virum non ulta piè mœſtiſſima mater
Concinit Iſmarium Daulias ales Ityn.
Ales Ityn, Sappho deſertos cantat amores.
Hactenus; ut media cætera nocte ſilent.
Eſt nitidus, vitroque magis perlucidus omni,
Fons ſacer: hunc multi numen habere putant.
Quem ſupra ramos expandit aquatica lotos,
Una nemus: tenero ceſpite terra viret.
Hic ego cum laſſos poſuiſſem fletibus artus,
Conſtitit ante oculos Naïas una meos.
Conſtitit, & dixit, Quoniam non ignibus æquis
Ureris, Ambracias terra petenda tibi.
Phœbus ab excelſo, quantum patet, aſpicit æquor:
Actiacum populi Leucadiumque vocant.
Hinc ſe Deucalion Pyrrhæ ſuccenſus amore
Miſit, & illæſo corpore preſſit aquas.
Nec mora: verſus Amor tetigit lentiſſima Pyrrhæ
Pectora; Deucalion igne levatus erat.
Hanc legem locus ille tenet. pete protinus altam
Leucada; nec ſaxo deſiluiſſe time.
Ut monuit; cum voce abiit. ego frigida ſurgo:
Nec gravidæ lacrymas continuere genæ.
Ibimus, ô Nymphe, monſtrataque ſaxa petemus.
Sit procul inſano victus amore timor.
Quidquid erit, melius quam nunc erit. aura, ſubito,
Et mea non magnum corpora pondus habent.
Tu quoque, mollis Amor, pennas ſuppone cadenti:
Ne ſim Leucadiæ mortua crimen aquæ.
Inde chelyn Phœbo communia munera ponam:
Et ſub ea verſus unus & alter erunt.
Grata lyram poſui tibi, Phœbe, poëtria Sappho:
Convenit illa mihi, convenit illa tibi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Cur tamen Actiacas miſeram me mittis ad oras,
Cum profugum poſſis ipſe referre pedem?
Tu mihi Leucadia potes eſſe ſalubrior unda:
Et formâ & meritis tu mihi Phœbus eris.
An potes, ô ſcopulis undaque ferocior illa,
Si moriar, titulum mortis habere meæ?
At quanto melius jungi mea pectora tecum,
Quam poterant ſaxis præcipitanda dari!
Hæc ſunt illa, Phaon, quæ tu laudare ſolebas;
Viſaque ſunt toties ingenioſa tibi.
Nunc vellem facunda forent. dolor artibus obſtat;
Ingeniumque meis ſubſtitit omne malis.
Non mihi reſpondent veteres in carmina vires.
Plectra dolore tacent: muta dolore lyra eſt.
Lesbides æquoreæ, nupturaque nuptaque proles;
Lesbides, Æoliâ nomina dicta lyrâ;
Lesbides, infamem quæ me feciſtis amatæ;
Deſinite ad citharas turba venire meas.
Abſtulit omne Phaon, quod vobis ante placebat.
(Me miſeram! dixi quam modo pæne, meus!)
Efficite ut redeat: vates quoque veſtra redibit.
Ingenio vires ille dat, ille rapit.
Ecquid ago precibus? pectuſne agreſte movetur?
An riget? & Zephyri verba caduca ferunt?
Qui mea verba ferunt, vellem tua vela referrent.
Hoc te, ſi ſaperes, lente, decebat opus.
Sive redis, puppique tuæ votiva parantur
Munera; quid laceras pectora noſtra morâ?
Solve ratem: Venus orta mari, mare præſtet eunti.
Aura dabit curſum. tu modo ſolve ratem.
Ipſe gubernabit reſidens in puppe Cupido:
Ipſe dabit tenerâ vela legetque manu.
Sive juvat longe fugiſſe Pelaſgida Sappho;
Non tamen invenies, cur ego digna fugâ.
[O ſaltem miſeræ, crudelis, epiſtola dicat:
Ut mihi Leucadiæ fata petantur aquæ.]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Epistola XVI.

Paris Helenæ.

HAnc tibi Priamides mitto, Ledæa, ſalutem;
  Quæ tribui ſolâ te mihi dante poteſt.
Eloquar? an flammæ non eſt opus indice notæ,
  Et plus, quam vellem, jam meus extat amor?
Ille quidem malim lateat; dum tempora dentur
  Lætitiæ miſtos non habitura metus.
Sed male diſſimulo. quis enim celaverit ignem,
  Lumine qui ſemper proditur ipſe ſuo?
Si tamen expectas, vocem quoque rebus ut addam;
  Uror. habes animi nuncia verba mei.
Parce, precor, faſſo: nec vultu cætera duro
  Perlege, ſed formæ conveniente tuæ.
Jamdudum gratum eſt, quod epiſtola noſtra recepta
  Spem facit, hoc recipi me quoque poſſe modo.
Quæ rata ſint, nec te fruſtra promiſerit, opto,
  Hoc mihi quæ ſuaſit mater Amoris iter.
Namque ego divino monitu, ne neſcia pecces,
  Advehor: & cœpto non leve numen adeſt.
Præmia magna quidem, ſed non indebita, poſco.
  Pollicita eſt thalamo te Cytherêa meo.
Hac duce Sigæo dubias à littore feci
  Longa Phereclêâ per freta puppe vias.
Illa dedit faciles auras, ventoſque ſecundos.
  In mare nimirum jus habet orta mari.
Perſtet: &, ut pelagi, ſic pectoris adjuvet æſtum:
  Deferat in portus & mea vota ſuos.
Attulimus flammas, non hic invenimus, illas.
  Hæ mihi tam longæ cauſa fuere viæ.
Nam neque triſtis hiems, neque nos huc appulit error.
  Tænaris eſt claſſi terra petita meæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nec me crede fretum merces portante carina
  Findere. quas habeo, Dî tueantur, opes.
Nec venio Grajas veluti ſpectator ad urbes.
  Oppida ſunt regni divitiora mei.
Te peto; quam lecto pepigit Venus aurea noſtro.
  Te prius optavi, quam mihi nota fores.
Ante tuos animo vidi, quam lumine, vultus:
  Prima fuit vultûs nuncia fama tui.
Nec tamen eſt mirum, ſi ſicut oporteat, arcu
  Miſſilibus telis eminus ictus, amo.
Sic placuit fatis: quæ ne convellere tentes,
  Accipe cum vera dicta relata fide.
Matris adhuc utero, partu remorante, tenebar:
  Jam gravidus juſto pondere venter erat.
Illa ſibi ingentem viſa eſt ſub imagine ſomni
  Flammiferam pleno reddere ventre facem.
Territa conſurgit; metuendaque noctis opacæ
  Viſa ſeni Priamo, vatibus ille, refert.
Arſuram Paridis vates canit Ilion igni.
  Pectoris, ut nunc eſt, fax fuit illa mei.
Forma vigorque animi, quamvis de plebe videbar,
  Indicium tectæ nobilitatis erant.
Eſt locus in mediæ nemoroſis vallibus Idæ
  Devius, & piceis ilicibuſque frequens:
Qui nec ovis placidæ, nec amantis ſaxa capellæ,
  Nec patulo tardæ carpitur ore bovis.
Hinc ego Dardaniæ muros excelſaque tecta,
  Et freta proſpiciens, arbore nixus eram.
Ecce pedum pulſu viſa eſt mihi terra moveri:
  Vera loquar, veri vix habitura fidem.
Conſtitit ante oculos, actus velocibus alis,
  Atlantis magni Pleïoneſque nepos.
Fas vidiſſe fuit; fas ſit mihi viſa referre:
  Inque Dei digitis aurea virga fuit.
Treſque ſimul Divæ, Venus & cum Pallade Juno
  Graminibus teneros impoſuere pedes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Obſtupui; gelidusque comas erexerat horror.
Cum mihi, Pone metum, nuncius ales ait.
Arbiter es formæ: certamina ſiſte Dearum;
Vincere quæ formâ digna ſit una duas.
Neve recuſarem, verbis Jovis imperat: & ſe
Protinus ætheriâ tollit in aſtra viâ.
Mens mea convaluit, ſubitoque audacia venit:
Nec timui vultu quamque notare meo.
Vincere erant omnes dignæ: judexque verebar
Non omnes cauſam vincere poſſe ſuam.
Sed tamen ex illis jam tunc magis una placebat:
Hanc eſſe ut ſcires, unde movetur amor.
Tantaque vincendi cura eſt; ingentibus ardent
Judicium donis ſollicitare meum.
Regna Jovis conjux, virtutem filia jactat.
Ipſe potens dubito, fortis an, eſſe velim.
Dulce Venus riſit, Nec te, Pari, munera tangant;
Utraque ſuſpenſi plena timoris, ait.
Nos dabimus quod ames: & pulcræ filia Ledæ
Ibit in amplexus, pulcrior ipſa, tuos.
Dixit: & ex æquo donis formâque probatâ,
Victorem cælo rettulit illa pedem.
Interea (credo, verſis ad proſpera fatis)
Regius agnoſcor per rata ſigna puer.
Læta domus nato per tempora longa recepto.
Addit & ad feſtos hunc quoque Troja diem.
Utque ego te cupio, ſic me cupiere puellæ.
Multarum votum ſola tenere potes.
Nec tantum regum natæ petiere ducumque:
Sed Nymphis etiam curaque amorque fui.
At mihi cunctarum ſubeunt faſtidia, poſtquam
Conjugii ſpes eſt, Tyndari, facta tui.
Te vigilans oculis, animo te nocte videbam;
Lumina cum placido victa ſopore jacent.
Quid facies præſens, quæ nondum viſa placebas?
Ardebam; quamvis hic procul ignis erat.

Nec

Nec potui debere mihi ſpem longius iſtam,
    Cæruleâ peterem quin mea vota viâ.
Troïa cæduntur Phrygiâ pineta ſecuri,
    Quæque erat æquoreis utilis arbor aquis:
Ardua proceris ſpoliantur Gargara ſilvis:
    Innumeraſque mihi longa dat Ida trabes.
Fundatura citas flectuntur robora naves:
    Texitur & coſtis panda carina ſuis.
Addimus antennas, & vela ſequentia malos:
    Accipit & pictos puppis adunca Deos.
Qua tamen ipſe vehor, comitata Cupidine parvo,
    Sponſor conjugii ſtat Dea picta ſui.
Impoſita eſt factæ poſtquam manus ultima claſſi;
    Protinus Ægæis ire lubebat aquis.
Et pater & genitrix inhibent mea vota rogando;
    Propoſitumque piâ voce morantur iter.
Et ſoror effuſis, ut erat, Caſſandra capillis,
    Cum vellent noſtræ jam dare vela rates;
Quo ruis? exclamat: referes incendia tecum.
    Quanta per has neſcis flamma petatur aquas.
Vera fuit vates; dictos invenimus ignes:
    Et ferus in molli pectore flagrat amor.
Portubus egredior; ventiſque ferentibus uſus
    Applicor in terras, Oebali Nympha, tuas.
Excipit hoſpitio vir me tuus. hoc quoque factum
    Non ſine conſilio numinibuſque Deûm.
Ille quidem oſtendit, quidquid Lacedæmone totâ
    Oſtendi dignum conſpicuumque fuit.
Sed mihi laudatam cupienti cernere formam,
    Lumina, nil aliud, quo caperentur, erat.
Ut vidi, obſtupui; præcordiaque intima ſenſi
    Attonitus curis intumuiſſe novis.
His ſimiles vultus, quantum reminiſcor, habebat,
    Venit in arbitrium cum Cytherêa meum.
Si tu veniſſes pariter certamen in illud;
    In dubium Veneris palma futura fuit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Magna quidem de te rumor præconia fecit,
Nullaque de facie neſcia terra tuâ eſt,
Nec tibi par uſquam Phrygiâ, nec ſolis ab ortu
Inter formoſas altera nomen habet.
Credis & hoc nobis? minor eſt tua gloria vero:
Famaque de forma pæne maligna tua eſt.
Plus hic invenio, quam quod promiſerit illa:
Et tua materia gloria victa ſua eſt.
Ergo arſit merito, qui noverat omnia, Theſeus:
Et viſa es tanto digna rapina viro:
More tuæ gentis nitida dum nuda palæſtra
Ludis; & es nudis fœmina miſta viris.
Quod rapuit, laudo: miror, quod reddidit unquam.
Tam bona conſtanter præda tenenda fuit.
Ante receſſiſſet caput hoc cervice cruenta,
Quam tu de thalamis abſtraherere meis.
Tene manus unquam noſtræ dimittere vellent?
Tene meo paterer vivus abire ſinu?
Si reddenda fores, aliquid tamen ante tuliſſem:
Nec Venus ex toto noſtra fuiſſet iners.
Vel mihi virginitas eſſet libata; vel illud,
Quod poterat ſalva virginitate rapi.
Da modo te; quæ ſit Paridi conſtantia noſces.
Flamma rogi flammas finiet una meas.
Præpoſui regnis ego te; quæ maxima quondam
Pollicita eſt nobis nupta ſororque Jovis.
Dumque tuo poſſem circumdare brachia collo,
Contemta eſt virtus Pallade dante mihi.
Nec piget; aut unquam ſtulte legiſſe videbor:
Permanet in voto mens mea firma ſuo.
Spem modo ne noſtram fieri patiare caducam
Te precor, ô tanto digna labore peti.
Non ego conjugium generoſæ degener opto:
Nec mea (crede mihi) turpiter uxor eris.
Pliada, ſi quæras, in noſtra gente Jovemque
Invenies: medios ut taceamus avos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Sceptra parens Aſiæ, qua nulla beatior ora,
Finibus immenſis vix obeunda tenet.
Innumeras urbes atque aurea tecta videbis:
Quæque ſuos dicas templa decere Deos.
Ilion aſpicies, firmataque turribus altis
Mœnia, Phœbêæ ſtructa canore lyræ.
Quid tibi de turba narrem numeroque virorum?
Vix populum tellus ſuſtinet illa ſuum.
Occurrent denſe tibi Troades agmine matres:
Nec capient Phrygias atria noſtra nurus.
O quoties dices, Quam pauper Achaïa noſtra eſt!
Una domus quaſvis urbis habebit opes.
Nec mihi fas fuerit Sparten contemnere veſtram.
In qua tu nata es, terra beata mihi eſt.
Parca ſed eſt Sparte: tu cultu divite digna es.
Ad talem formam non facit iſte locus.
Hanc faciem largis ſine fine paratibus uti,
Deliciiſque decet luxuriare novis.
Cum videas cultum noſtra de gente virorum;
Qualem Dardanidas credis habere nurus?
Da modo te facilem: nec dedignare maritum,
Rure Therapnæo nata puella, Phrygem.
Phryx erat & noſtro genitus de ſanguine, qui nunc
Cum Dîs potandas nectare miſcet aquas.
Phryx erat Auroræ conjux. tamen abſtulit illum
Extremum noctis quæ Dea finit iter.
Phryx etiam Anchiſes: volucrum cui mater Amorum
Gaudet in Idæis concubuiſſe jugis.
Nec, puto, collatis forma Menelaus & annis,
Judice te, nobis anteferendus erit.
Non dabimus certe ſocerum tibi clara fugantem
Lumina; qui trepidos à dape vertat equos.
Nec pater eſt Priamo ſoceri de cæde cruentus;
Et qui Myrtoas crimine ſignet aquas.
Nec proavo Stygia noſtro captantur in unda
Poma, nec in mediis quæritur humor aquis.

Quid tamen hoc refert, ſi te tenet ortus ab illis?
Cogitur huic domui Jupiter eſſe ſocer.
Heu facinus! totis indignus noctibus ille
Te tenet; amplexu perfruiturque tuo.
At mihi conſpiceris poſitâ vix denique menſâ.
Multaque, quæ lædant, hoc quoque tempus habet.
Hoſtibus eveniant convivia talia noſtris,
Experior poſito qualia ſæpe mero.
Pœnitet hoſpitii, cum, me ſpectante, lacertos
Impoſuit collo ruſticus iſte tuo.
Rumpor,& invideo (quid enim tamen omnia narrem?)
Membra ſuperjectâ cum tua veſte fovet.
Oſcula cum verò coram non dura daretis;
Ante oculos poſui pocula ſumta meos.
Lumina demitto, cum te tenet arctius ille:
Creſcit & invito lentus in ore cibus.
Sæpe dedi gemitus: & te, laſciva, notavi
In gemitu riſum non tenuiſſe meo.
Sæpe mero volui flammam compeſcere: at illa
Crevit; & ebrietas ignis in igne fuit.
Multaque ne videam, verſâ cervice recumbo.
Sed revocas oculos protinus ipſa meos.
Quid faciam dubito. dolor eſt meus illa videre.
Sed dolor à facie major abeſſe tuâ.
Qua licet & poſſum, luctor celare furorem:
Sed tamen apparet diſſimulatus amor.
Nec tibi verba damus: ſentis mea vulnera, ſentis.
Atque utinam ſoli ſint ea nota tibi!
Ah quoties lacrymis venientibus ora reflexi,
Ne cauſam fletûs quæreret ille mei!
Ah quoties aliquem narravi potus amorem,
Ad vultus referens ſingula verba tuos!
Indiciumque mei ficto ſub nomine feci.
Ille ego, ſi neſcis, verus amator eram.
Quin etiam, ut poſſem verbis petulantius uti,
Non ſemel ebrietas eſt ſimulata mihi.

Pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Prodita ſunt (memini) tunicâ tua pectora laxâ,
Atque oculis aditum nuda dedere meis;
Pectora vel puris nivibus, vel lacte, tuamque
Complexo matrem candidiora Jove.
Dum ſtupeo viſis, (nam pocula forte tenebam)
Tortilis è digitis excidit anſa meis.
Oſcula ſi natæ dederas; ego protinus illa
Hermiones tenero lætus ab ore tuli.
Et modo cantabam veteres reſupinus amores:
Et modo per nutum ſigna tegenda dabam.
Et comitum primas Clymenen Æthramque tuarum
Auſus cum blandis nuper adire ſonis.
Quæ mihi non aliud, quam formidare, locutæ,
Orantis medias deſeruere preces.
Dî facerent, magni pretium certaminis eſſes;
Teque ſuo victor poſſet habere toro.
Ut tulit Hippomenes Schœneïda præmia curſus,
Venit ut in Phrygios Hippodamia ſinus;
Ut ferus Alcides Acheloïa cornua fregit,
Dum petit amplexus, Deïanira, tuos;
Noſtra per has leges audacia fortiter iſſet:
Teque mei ſcires eſſe laboris opus.
Nunc mihi nil ſupereſt, niſi te, formoſa, precari;
Amplectique tuos, ſi patiare, pedes.
O decus, ô præſens geminorum gloria fratrum;
O Jove digna viro, ni Jove nata fores!
Aut ego Sigêos repetam te conjuge portus:
Aut ego Tænariâ contegar exul humo.
Non mea ſunt ſummâ leviter diſtricta ſagittâ
Pectora: deſcendit vulnus ad oſſa meum.
Hoc mihi, (nam repeto) fore ut à cæleſte ſagittâ
Figar, erat verax vaticinata ſoror.
Parce datum fatis, Helene, contemnere amorem:
Sic habeas faciles in tua vota Deos.
Multa quidem ſubeunt: ſed coram ut plura loquamur,
Excipe me lecto nocte ſilente tuo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

An pudet, & metuis Venerem temerare maritam?
  Caſtaque legitimi fallere jura tori?
Ah nimium ſimplex, Helene, ne ruſtica dicam,
  Hanc faciem culpa poſſe carere putas!
Aut faciem mutes, aut ſis non dura, neceſſe eſt.
  Lis eſt cum formâ magna pudicitiæ.
Jupiter his gaudet, gaudet Venus aurea furtis.
  Hæc tibi nempe patrem furta dedere Jovem.
Vix fieri, ſi ſunt vires in ſemine avorum,
  Et Jovis & Ledæ filia, caſta potes.
Caſta tamen tum ſis, cum te mea Troja tenebit:
  Et tua ſim, quæſo, crimina ſolus ego.
Nunc ea peccemus, quæ corrigat hora jugalis:
  Si modo promiſit non mihi vana Venus.
Sed tibi & hoc ſuadet rebus, non voce, maritus:
  Neve ſui furtis hoſpitis obſtet, abeſt.
Non habuit tempus, quo Creſſia regna videret,
  Aptius. ô mira calliditate virum!
Ivit, &, Idæi mando tibi, dixit iturus,
  Curam pro nobis hoſpitis, uxor, agas.
Negligis abſentis (teſtor) mandata mariti:
  Cura tibi non eſt hoſpitis ulla tui.
Hunccine tu ſperes hominem ſine pectore dotes
  Poſſe ſatis formæ, Tyndari, noſſe tuæ?
Falleris: ignorat. nec, ſi bona magna putaret
  Quæ tenet, externo crederet illa viro.
Ut te nec mea vox, nec te meus incitet ardor;
  Cogimur ipſius commoditate frui.
Aut erimus ſtulti, ſic ut ſuperemus & ipſum,
  Si tam ſecurum tempus abibit iners.
Pæne ſuis ad te manibus deducit amantem.
  Utere non vafri ſimplicitate viri.
Sola jaces viduo tam longâ nocte cubili:
  In viduo jaceo ſolus & ipſe toro.
Te mihi, meque tibi communia gaudia jungant.
  Candidior medio nox erit illa die.

Tunc

Tunc ego jurabo quævis tibi numina; meque
  Adſtringam verbis in ſacra jura tuis.
Tunc ego, ſi non eſt fallax fiducia noſtri,
  Efficiam præſens, ut mea regna petas.
Si pudet; & metuis, ne me videare ſecuta;
  Ipſe reus ſine te criminis hujus agar.
Nam ſequar Ægidæ factum, fratrumque tuorum.
  Exemplo tangi non propiore potes.
Te rapuit Theſeus; geminas Leucippidas illi:
  Quartus in exemplis enumerabor ego.
Troïa claſſis adeſt, armis inſtructa viriſque.
  Jam facient celeres remus & aura vias.
Ibis Dardanias ingens regina per urbes:
  Teque novam credet vulgus adeſſe Deam.
Quaque feres greſſus, adolebunt cinnama flammæ:
  Cæſaque ſanguineam victima planget humum.
Dona pater fratreſque, & cum genitrice ſorores,
  Iliadeſque omnes, totaque Troja, dabunt.
Hei mihi! pars à me vix dicitur ulla futuri.
  Plura feres, quam quæ littera noſtra refert.
Nec tu rapta time, ne nos fera bella ſequantur;
  Concitet & vires Græcia magna ſuas.
Tot prius abductis, ecquæ repetita per arma eſt?
  Crede mihi; vanos res habet iſta metus.
Nomine ceperunt Aquilonis Erechthida Thraces:
  Et tuta à bello Biſtonis ora fuit.
Phaſida puppe novâ vexit Pagaſæus Iäſon:
  Læſa nec eſt Colchâ Theſſala terra manu.
Te quoque qui rapuit, rapuit Minoïda Theſeus:
  Nulla tamen Minos Cretas ad arma vocat.
Terror in his ipſo major ſolet eſſe periclo:
  Quæque timere libet, pertimuiſſe pudet.
Finge tamen, ſi vis, ingens conſurgere bellum.
  Et mihi ſunt vires: & mea tela nocent.
Nec minor eſt Aſiæ, quam veſtræ copia terræ.
  Illa viris dives, dives abundat equis.

Nec plus Atrides animi Menelaus habebit,
  Quam Paris; aut armis anteferendus erit.
Pæne puer cæſis abducta armenta recepi
  Hoſtibus: & cauſam nominis inde tuli.
Pæne puer vario juvenes certamine vici.
  In quibus Ilioneus, Deïphobuſque fuit.
Neve putes, non me niſi cominus eſſe timendum:
  Figitur in juſſo noſtra ſagitta loco.
Num potes hæc illi primæ dare facta juventæ?
  Inſtruere Atriden num potes arte meâ?
Omnia ſi dederis; nunquid dabis Hectora fratrem?
  Unus is innumeri militis inſtar habet.
Quid valeam, neſcis: & te mea robora fallunt.
  Ignoras, cui ſis nupta futura viro.
Aut igitur nullo belli repetêre tumultu:
  Aut cedent Marti Dorica caſtra meo.
Nec tamen indigner pro tanta ſumere ferrum
  Conjuge. certamen præmia magna movent.
Tu quoque, ſi de te totus contenderit orbis,
  Nomen ab æterna poſteritate feres.
Spe modo non timida, Dîs hinc egreſſa ſecundis,
  Exige cum plenâ munera pacta fide.

Sulla apud Suet. Iul: Caesari multos Marios inesse
vide in commentario ad Liviam v. 471

EPISTOLA XVII.

HELENA PARIDI.

NUnc oculos tua cum violarit epiſtola noſtros;
  Non reſcribendi gloria viſa levis.
Auſus es hoſpitii temeratis advena ſacris
  Legitimam nuptæ ſollicitare fidem?
Scilicet idcirco ventoſa per æquora vectum
  Excepit portu Tænaris ora ſuo?
Nec tibi diversâ quamvis è gente venires,
  Oppoſitas habuit regia noſtra fores;

Eſſet ut officii merces injuria tanti?
  Qui ſic intrabas, hoſpes an hoſtis eras?
Nec dubito, quin hæc, cum ſit tam juſta, vocetur
  Ruſtica judicio noſtra querela tuo.
Ruſtica ſum ſane; dum non oblita pudoris:
  Dumque tenor vitæ ſit ſine labe meæ.
Si non eſt ficto vultus mihi triſtis in ore;
  Nec ſedeo duris torva ſuperciliis;
Fama tamen clara eſt: & adhuc ſine crimine luſi:
  Et laudem de me nullus adulter habet.
Quo magis admiror, quæ ſit fiducia cœpto;
  Spemque tori dederit quæ tibi cauſa mei.
An, quia vim nobis Neptunius attulit heros,
  Rapta ſemel, videor bis quoque digna rapi?
Crimen erat noſtrum, ſi delinita fuiſſem.
  Cum ſim rapta, meum quid niſi nolle fuit?
Non tamen è facto fructum tulit ille petitum:
  Excepto redii paſſa timore nihil.
Oſcula luctanti tantummodo pauca protervus
  Abſtulit: ulterius nil habet ille mei.
Quæ tua nequitia eſt, non his contenta fuiſſet.
  Dî melius! ſimilis non fuit ille tui.
Reddidit intactam; minuitque modeſtia crimen:
  Et juvenem facti pœnituiſſe patet.
Theſea pœnituit, Paris ut ſuccederet illi;
  Ne quando nomen non ſit in ore meum?
Nec tamen iraſcor: (quis enim ſuccenſet amanti?)
  Si modo, quem præfers, non ſimulatur amor.
Hoc quoque enim dubito. non quod fiducia deſit,
  Aut mea ſit facies non bene nota mihi:
Sed quia credulitas damno ſolet eſſe puellis;
  Verbaque dicuntur veſtra carere fide.
At peccant aliæ; matronaque rara pudica eſt.
  Quid prohibet raris nomen ineſſe meum?
Nam mea quod viſa eſt tibi mater idonea; cujus
  Exemplo flecti me quoque poſſe putes:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Matris in admiſſo falſa ſub imagine luſæ
  Error ineſt : pluma tectus adulter erat.
Nil ego , ſi peccem , poſſim neſciſſe : nec ullus
  Error , qui facti crimen obumbret , erit.
Illa bene erravit , vitiumque auctore redemit.
  Felix in culpa quo Jove dicar ego ?
Quod genus & proavos, & regia nomina jactas :
  Clara ſatis domus hæc nobilitate ſua.
Juppiter ut ſoceri proavus taceatur , & omne
  Tantalidæ Pelopis Tyndareique decus ;
Dat mihi Leda Jovem cycno decepta parentem ;
  Quæ falſam gremio credula fovit avem.
I nunc , & Phrygiæ latè primordia gentis ,
  Cumque ſuo Priamum Laomedonte refer.
Quos ego ſuſpicio. ſed , qui tibi gloria magna eſt
  Quintus , is à noſtro nomine primus erit.
Sceptra tuæ quamvis rear eſſe potentia Trojæ ,
  Non tamen hæc illis eſſe minora puto.
Si jam divitiis locus hic numeroque virorum
  Vincitur : at certe barbara terra tua eſt.
Munera tanta quidem promittit epiſtola dives.
  Ut poſſint ipſas illa movere Deas.
Sed ſi jam fines vellem tranſire pudoris ;
  Tu melior culpæ cauſa futurus eras.
Aut ego perpetuo famam ſine labe tenebo ;
  Aut ego te potius quam tua dona ſequar.
Utque ea non ſperno;ſic acceptiſſima ſemper
  Munera ſunt , auctor quæ pretioſa facit.
Plus multo eſt,quod amas;quod ſum tibi cauſa laboris;
  Quod per tam longas ſpes tua venit aquas.
Illa quoq;, appoſita quę nunc facis,improbe,menſa,
  (Quamvis experiar diſſimulare) noto.
Cum modo me ſpectas oculis, laſcive,protervis ;
  Quos vix inſtantes lumina noſtra ferunt :
Et modo ſuſpiras : modo pocula proxima nobis
  Sumis ; quaque bibi , tu quoque parte bibis.

Vide N. 1 Amor: el. 4. v. 32. L. Artis amatoriæ. v. 575.

Ah

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ah quoties digitis, quoties ego tecta notavi
Signa ſupercilio pæne loquente dari!
Et ſæpe extimui, ne vir meus illa videret:
Non ſatis occultis erubuique notis.
Sæpe vel exiguo, vel longo murmure dixi,
Nil pudet hunc. nec vox hæc mea falſa fuit.
Orbe quoque in menſæ legi ſub nomine noſtro,
Quod deducta mero littera fecit, AMO.
Credere me tamen hoc oculo renuente negavi.
Hei mihi! jam didici, ſic quoque poſſe loqui.
His ego blanditiis, ſi peccatura fuiſſem,
Flecterer: his poterant pectora noſtra capi.
Eſt quoque (confiteor) facies tibi rara: poteſtque
Velle ſub amplexus ire puella tuos.
Altera vel potius felix ſine crimine fiat,
Quam cadat externo noſter amore pudor.
Diſce meo exemplo, formoſis poſſe carere.
Eſt virtus placitis abſtinuiſſe bonis.
Quam multos credas juvenes optare, quod optas,
Qui ſapiant? oculos an Paris unus habes?
Non tu plus cernis: ſed plus temerarius audes.
Nec tibi plus cordis, ſed magis oris ineſt.
Tunc ego te vellem celeri veniſſe carina,
Cum mea virginitas mille petita procis.
Si te vidiſſem, primus de mille fuiſſes.
Judicio veniam vir dabit ipſe meo.
Ad poſſeſſa venis præceptaque gaudia ſerus.
Spes tua lenta fuit: quod petis, alter habet.
Ut tamen optarem fieri tibi Troïa conjux,
Invitam ſic me nec Menelaus habet.
Deſine molle, precor, verbis convellere pectus:
Neve mihi, quam te dicis amare, noce.
Sed ſine, quam tribuit ſortem Fortuna, tueri:
Nec ſpolium noſtri turpe pudoris habe.
At Venus hoc pacta eſt: & in altæ vallibus Idæ
Tres tibi ſe nudas exhibuere Deæ:

Una

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Unaque cum regnum, belli daret altera laudem;
 Tyndaridos conjux, tertia dixit, eris.
Credere vix equidem cæleſtia corpora poſſum
 Arbitrio formam ſuppoſuiſſe tuo.
Utque ſit hoc verum; certe pars altera ficta eſt,
 Judicii pretium qua data dicor ego.
Non eſt tanta mihi fiducia corporis, ut me
 Maxima teſte Deâ dona fuiſſe putem.
Contenta eſt oculis hominum mea forma probari:
 Laudatrix Venus eſt invidioſa mihi.
Sed nihil inficior: faveo quoque laudibus iſtis.
 Nam mea vox quare, quod cupit, eſſe neget?
Nec tu ſuccenſe nimium mihi creditus ægre.
 Tarda ſolet magnis rebus ineſſe fides.
Prima mea eſt igitur Veneri plaouiſſe voluptas:
 Proxima, me viſam præmia ſumma tibi:
Nec te Palladios, nec te Junonis honores
 Auditis Helenæ præpoſuiſſe bonis.
Ergo ego ſum virtus? ego ſum tibi nobile regnum?
 Ferrea ſim, ſi non hoc ego pectus amem.
Ferrea, crede mihi, non ſum: ſed amare repugno
 Illum, quem fieri vix puto poſſe meum.
Quid bibulum curvo proſcindere littus aratro,
 Spemque ſequi coner, quam locus ipſe neget?
Sum rudis ad Veneris furtum: nullâque fidelem
 (Dî mihi ſunt teſtes) luſimus arte virum.
Nunc quoque, quod tacito mando mea verba libello,
 Fungitur officio littera noſtra novo.
Felices, quibus uſus adeſt! ego neſcia rerum
 Difficilem culpæ ſuſpicor eſſe viam.
Ipſe malo metus eſt. jam nunc confundor, & omnes
 In noſtris oculos vultibus eſſe reor.
Nec reor hoc falsò. ſenſi mala murmura vulgi:
 Et quaſdam voces rettulit Æthra mihi.
At tu diſſimula: niſi ſi deſiſtere mavis.
 Sed cur deſiſtas? diſſimulare potes.

Lude,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Lude, ſed occulte. major, non maxima nobis
Eſt data libertas, quod Menelaus abeſt.
Ille quidem procul eſt, ita re cogente, profectus.
Magna fuit ſubitæ juſtaque cauſa viæ.
Aut mihi ſic viſum eſt. ego, cum dubitaret an iret,
Quamprimum, dixi, fac rediturus eas.
Omine lætatus dedit oſcula: Reſque, domuſque,
Et tibi ſit curæ Troïcus hoſpes, ait.
Vix tenui riſum. quem dum compeſcere luctor,
Nil illi potui dicere, præter, Erit.
Vela quidem Creten ventis dedit ille ſecundis.
Sed tu non ideo cuncta licere puta.
Sic meus hinc vir abeſt, ut me cuſtodiat abſens.
An neſcis longas Regibus eſſe manus?
Fama quoque eſt oneri. nam quo conſtantius ore
Laudamur veſtro, juſtius ille timet.
Quæ juvat, ut nunc eſt, eadem mihi gloria damno eſt:
Et melius famæ verba dediſſe foret.
Nec, quod abeſt, hic me tecum mirare relictam:
Moribus & vitæ credidit ille meæ.
De facie metuit, vitæ confidit: & illum
Securum probitas, forma timere facit.
Tempora ne pereant ultro data præcipis; utque
Simplicis utamur commoditate viri.
Et libet, & timeo: nec adhuc exacta voluntas
Eſt ſatis. in dubio pectora noſtra labant.
Et vir abeſt nobis; & tu ſine conjuge dormis:
Inque vicem tua me, te mea forma capit.
Et longæ noctes: & jam ſermone coïmus:
Et tu (me miſeram!) blandus: & una domus.
Et peream, ſi non invitant omnia culpam.
Neſcio quo tardor ſed tamen ipſa metu.
Quod male perſuades, utinam bene cogere poſſis!
Vi mea ruſticitas excutienda fuit.
Utilis interdum eſt ipſis injuria paſſis.
Sic certe felix eſſe coacta velim.

Dum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Dum novus eſt, potius cœpto pugnemus amori:
  Flamma recens parva ſparſa reſedit aqua.
Certus in hoſpitibus non eſt amor. errat, ut ipſi:
  Cumque nihil ſperes firmius eſſe, fuit.
Hypſipyle teſtis, teſtis Minoïa virgo eſt;
  In non exhibitis utraque queſta toris.
Tu quoque dilectam multos, infide, per annos
  Diceris Oenonen deſtituiſſe tuam.
Nec tamen ipſe negas; & nobis omnia de te
  Quærere, ſi neſcis, maxima cura fuit.
Adde quod, ut cupias conſtans in amore manere,
  Non potes. expediunt jam tua vela Phryges.
Dum loqueris mecum, dum nox ſperata paratur,
  Qui ferat in patriam, jam tibi ventus erit.
Curſibus in mediis novitatis plena relinques
  Gaudia: cum ventis noſter abibit amor.
An ſequar, ut ſuades; laudataque Pergama viſam;
  Pronurus & magni Laomedontis ero?
Non ita contemno volucris præconia Famæ,
  Ut probris terras impleat illa meis.
Quid de me Sparte poterit, quid Achaïa tota,
  Quid gentes Aſiæ, quid tua Troja loqui?
Quid Priamus de me, Priami quid ſentiet uxor;
  Totque tui fratres, Dardanideſque nurus?
Tu quoque, quî poteris tibi me ſperare fidelem,
  Et non exemplis anxius eſſe tuis?
Quicunque Iliacos intraverit advena portus,
  Is tibi ſolliciti cauſa timoris erit.
Ipſe mihi quoties iratus, Adultera, dices!
  Oblitus noſtro crimen ineſſe tuum.
Delicti fies idem reprehenſor & auctor.
  Terra, precor, vultus obruat ante meos.
At fruar Iliacis opibus, cultuque beato:
  Donaque promiſſis uberiora feram.
Purpura nempe mihi, pretioſaque texta dabuntur:
  Congeſtoque auri pondere dives ero.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Da veniam faſſæ; non ſunt tua munera tanti.
Neſcio quo tellus me tenet iſta modo.
Quis mihi, ſi lædar, Phrygiis ſuccurrat in oris?
Unde petam fratres, unde parentis opem?
Omnia Medeæ fallax promiſit Iaſon:
Pulſa eſt Æſoniâ num minus illa domo?
Non erat Æëtes, ad quem deſpecta rediret:
Non Ipſëa parens, Chalciopeque ſoror.
Tale nihil timeo: ſed nec Medea timebat.
Fallitur augurio ſpes bona ſæpe ſuo.
Omnibus invenies, quæ nunc jactantur in alto,
Navibus à portu lene fuiſſe fretum.
Fax quoque me terret: quam ſe peperiſſe cruentam
Ante diem partûs eſt tua viſa parens.
Et vatum timeo monitus: quos igne Pelaſgo
Ilion arſuram præmonuiſſe ferunt.
Utque favet Cytherêa tibi, quia vicit, habetque
Parta per arbitrium bina tropæa tuum;
Sic illas vereor: quæ, ſi tua gloria vera eſt,
Judice te cauſam non tenuere duæ.
Nec dubito, quin, te ſi proſequar, arma parentur.
Ibit per gladios (hei mihi!) noſter amor.
An fera Centauris indicere bella coëgit
Atracis Hæmonios Hippodamia viros?
Tu fore tam juſta lentum Menelaon in ira,
Et geminos fratres, Tyndareumque putas?
Quod bene te jactas, & fortia facta recenſes;
A verbis facies diſſidet iſta ſuis.
Apta magis Veneri, quam ſint tua corpora Marti.
Bella gerant fortes: tu, Pari, ſemper ama.
Hectora, quem laudas, pro te pugnare jubeto:
Militia eſt operis altera digna tuis.
His ego, ſi ſaperem, pauloque audacior eſſem,
Uterer.. utetur, ſi qua puella ſapit.
Aut ego depoſito faciam fortaſſe pudore;
Et dabo conjunctas tempore victa manus.

Quod petis, ut furtim præſentes plura loquamur;
  Scimus quid captes, colloquiumque voces.
Sed nimium properas; & adhuc tua meſſis in herbâ eſt.
  Hæc mora ſit voto forſan amica tuo.
Hactenus arcanum furtivæ conſcia mentis
  Littera jam laſſo pollice ſiſtat opus.
Cætera per ſocias Clymenen Æthramque loquamur,
  Quæ mihi ſunt comites conſiliumque duæ.

EPISTOLA XVIII.

LEANDER HERONI.

Mittit Abydenus, quam mallet ferre, ſalutem,
  Si cadat ira maris, Seſta puella, tibi.
Si mihi Dî faciles & ſunt in amore ſecundi;
  Invitis oculis hæc mea verba leges.
Sed non ſunt faciles. nam cur mea vota morentur,
  Currere me notâ nec patiantur aquâ?
Ipſa vides cælum pice nigrius; & freta ventis
  Turbida, perque cavas vix adeunda rates.
Unus, & hic audax, à quo tibi littera noſtra
  Redditur, è portu navita movit iter.
Aſcenſurus eram: niſi quod, cum vincula proræ
  Solveret, in ſpeculis omnis Abydos erat.
Non poteram celare meos, velut ante, parentes:
  Quemque tegi volumus, non latuiſſet amor.
Protinus hæc ſcribens, Felix, i, littera, dixi:
  Jam tibi formoſam porriget illa manum.
Forſitan admotis etiam tangêre labellis;
  Rumpere dum niveo vincula dente volet.
Talibus exiguo dictis mihi murmure verbis,
  Cætera cum chartâ dextra locuta mea eſt.
Ah quanto mallem, quam ſcriberet, illa nataret,
  Meque per aſſuetas ſedula ferret aquas!

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Aptior illa quidem placido dare verbera ponto.
  Eſt tamen & ſenſûs apta miniſtra mei.
Septima nox agitur, ſpatium mihi longius anno,
  Sollicitum raucis ut mare fervet aquis.
His ego ſi vidi mulcentem pectora ſomnum
  Noctibus; inſani ſit mora longa freti.
Rupe ſedens aliqua ſpecto tua littora triſtis:
  Et quo non poſſum corpore, mente feror.
Lumina quin etiam ſummâ vigilantia turre,
  Aut videt, aut acies noſtra videre putat.
Ter mihi depoſita eſt in ſicca veſtis arena.
  Ter grave tentavi carpere nudus iter.
Obſtitit inceptis tumidum juvenilibus æquor:
  Merſit & adverſis ora natantis aquis.
At tu de rapidis immanſuetiſſime ventis,
  Quid mecum certâ prælia mente geris?
In me, ſi neſcis, Borea, non æquora, ſævis.
  Quid faceres, eſſet ni tibi notus amor?
Tam gelidus cum ſis, non te tamen, improbe, quondā
  Ignibus Actæis incaluiſſe negas.
Gaudia rapturo ſi quis tibi claudere vellet
  Aërios aditus; quo paterere modo?
Parce, precor; facilemque move moderatius auram.
  Imperet Hippotades ſic tibi triſte nihil.
Vana peto, precibuſque meis obmurmurat ipſe:
  Quaſque quatit, nulla parte coërcet aquas.
Nunc daret audaces utinam mihi Dædalus alas!
  Icarium quamvis hic prope littus adeſt.
Quidquid erit, patiar: liceat modo corpus in auras
  Tollere; quod dubia ſæpe pependit aqua.
Interea, dum cuncta negant ventique fretumque,
  Mente agito furti tempora prima mei.
Nox erat incipiens (namq; eſt meminiſſe voluptas)
  Cum foribus patriis egrediebar amans.
Nec mora: depoſito pariter cum veſte timore,
  Jactabam liquido brachia lenta mari.

Luna

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Luna ferè tremulum præbebat lumen eunti,
Ut comes in noſtras officioſa vias.
Hanc ego ſuſpiciens, Faveas, Dea candida, dixi;
Et ſubeant animo Latmia ſaxa tuo.
Non ſinat Endymion te pectoris eſſe ſeveri.
Flecte, precor, vultus ad mea furta tuos.
Tu, Dea, mortalem cælo delapſa petebas.
Vera loqui liceat: quam ſequor, ipſa Dea eſt.
Neu referam mores cæleſti pectore dignos;
Forma niſi in veras non cadit illa Deas.
A Veneris facie non eſt prior ulla tuâque.
Neve meis credas vocibus, ipſa vides.
Quanto, cum fulges radiis argentea puris,
Concedunt flammis ſidera cuncta tuis;
Tanto formoſis formoſior omnibus illa eſt.
Si dubitas, cæcum, Cynthia, lumen habes.
Hæc ego, vel certe non his diverſa, locutus
Per mihi cedentes nocte ferebar aquas.
Unda repercuſſæ radiabat imagine Lunæ,
Et nitor in tacita nocte diurnus erat:
Nullaque vox, noſtras nullum veniebat ad aures,
Præter dimotæ corpore murmur aquæ.
Alcyones ſolæ memores Ceycis amati
Neſcio quid viſæ ſunt mihi dulce queri.
Jamque fatigatis humero ſub utroque lacertis,
Fortiter in ſummas erigor altus aquas.
Ut procul aſpexi lumen, Meus ignis in illo eſt;
Illa meum, dixi, littora lumen habent.
Et ſubito laſſis vires rediere lacertis:
Viſaque, quam fuerat, mollior unda mihi.
Frigora ne poſſim gelidi ſentire profundi,
Qui calet in cupido pectore, præſtat amor.
Quo magis accedo, propioraque littora fiunt,
Quoque minus reſtat; plus libet ire mihi.
Cum vero poſſum cerni quoque; protinus addis
Spectatrix animos, ut valeamque facis.

Tunc

Tunc etiam nando dominæ placuiſſe laboro,
  Atque oculis jacto brachia noſtra tuis.
Te tua vix prohibet nutrix deſcendere in altum.
  Hoc quoque enim vidi: nec mihi verba dabas.
Nec tamen effecit, quamvis retinebat euntem,
  Ne fieret prima pes tuus udus aqua.
Excipis amplexu, feliciaque oſcula jungis:
  Oſcula (Dî magni!) trans mare digna peti.
Eque tuis demtos humeris mihi tradis amictus:
  Et madidam ſiccas æquoris imbre comam.
Cætera nox & nos, & turris conſcia novit,
  Quodque mihi lumen per vada monſtrat iter.
Nec magis illius numerari gaudia noctis,
  Helleſpontiaci quam maris alga poteſt.
Quo brevius ſpatium nobis ad furta dabatur,
  Hoc magis eſt cautum, ne foret illud iners.
Jamque, fugatura Tithoni conjuge noctem,
  Prævius Auroræ Lucifer ortus erat.
Oſcula congerimus properata ſine ordine raptim,
  Et querimur parvas noctibus eſſe moras.
Atque ita, cunctatus monitum nutricis amaræ,
  Frigida deſerta littora turre peto.
Digredimur flentes: repetoque ego virginis æquor,
  Reſpiciens dominam, dum licet, uſque meam.
Si qua fides vero eſt; veniens huc eſſe natator;
  Cum redeo, videor naufragus eſſe mihi.
Hoc quoque ſi credas; ad te via prona videtur:
  A te cum redeo, clivus inertis aquæ.
Invitus repeto patriam: quis credere poſſit?
  Invitus certe nunc moror urbe mea.
Hei mihi! cur animo juncti, ſecernimur undis?
  Unaque mens, tellus non habet una duos?
Vel tua me Seſtos, vel te mea ſumat Abydos:
  Tam tua terra mihi, quam tibi noſtra placet.
Cur ego confundor, quoties confunditur æquor?
  Cur mihi cauſa levis ventus obeſſe poteſt?

Jam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Jam noſtros curvi norunt delphines amores:
Ignotum nec me piſcibus eſſe reor.
Jam patet attritus ſolitarum limes aquarum;
Non aliter, multâ quam via preſſa rotâ.
Quod mihi non eſſet, niſi ſic iter, ante querebar:
At nunc per ventos hoc quoque deeſſe queror.
Fluctibus immodicis Athamantidos æquora canent,
Vixque manet portu tuta carina ſuo.
Hoc mare, cum primum de virgine nomina merſâ,
Quæ tenet, eſt nactum, tale fuiſſe puto.
Et ſatis amiſsâ locus hic infamis ab Helle eſt:
Utque mihi parcat, crimine nomen habet.
Invideo Phryxo; quem per freta triſtia tutum
Aurea lanigero vellere vexit ovis.
Nec tamen officium pecoris naviſve requiro:
Dummodo, quas findam corpore, dentur aquæ.
Arte egeo nullâ: fiat modo copia nandi,
Idem navigium, navita, vector, ero.
Nec ſequar aut Helicen, aut, qua Tyros utitur, Arcton:
Publica non curat ſidera noſter amor.
Andromedan alius ſpectet, claramve Coronam,
Quæque micat gelido Parrhaſis Urſa polo.
At mihi, quod Perſeus & cum Jove Liber amarunt,
Indicium dubiæ non placet eſſe viæ.
Eſt aliud lumen multo mihi certius iſtis;
Non erit in tenebris quo duce noſter amor.
Hoc ego dum ſpectem, Colchos, & in ultima Ponti,
Quaque viam fecit Theſſala pinus, eam:
Et juvenem poſſim ſuperare Palæmona nando,
Miraque quem ſubito reddidit herba Deum.
Glaucus. vide N. 13 Met: v. 930. & ſeqq.
Sæpe per aſſiduos languent mihi brachia motus,
Vixque per immenſas feſſa trahuntur aquas.
His ego cum dixi, Pretium non vile laboris
Jam dominæ vobis colla tenenda dabo:
Protinus illa valent, atque ad ſua præmia tendunt;
Ut celer Elêo carcere miſſus equus.

Ipſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ipſe meos igitur ſervo, quibus uror, amores:
  Teque, magis cælo digna puella, ſequor.
Digna quidem cælo, ſed adhuc tellure morare:
  Aut dic ad Superos & mihi quâ ſit iter.
Hic es, & exiguùm miſero contingis amanti:
  Cumque meâ fiunt turbida mente freta.
Quid mihi, quòd lato non ſeparor æquore, prodeſt?
  Num minus hoc nobis tam brevis obſtat aqua?
An malim dubito toto procul orbe remotus
  Cum domina longè ſpem quoque habere mea.
Quo propius nunc es, flamma propiore caleſco:
  Et res non ſemper, ſpes mihi ſemper adeſt.
Pæne manu, quod amo, (tanta eſt vicinia) tango:
  Sæpe ſed(heu!)lacrymas hoc mihi pæne movet.
Velle quid eſt aliud fugientia prendere poma,
  Spemque ſuo refugi fluminis ore ſequi?
Ergo ego te nunquam, niſi cum volet unda, tenebo?
  Et me felicem nulla videbit hiems?
Cumque minus firmum nil ſit, quam ventus & unda,
  In ventis & aquâ ſpes mea ſemper erit?
Æſtus adhuc tamen eſt. quid cum mihi læſerit æquor
  Plias & Arctophylax Oleniumque pecus?
Aut ego non novi, quam ſit temerarius; aut me
  In freta non cautus tum quoque mittet Amor.
Neve putes id me, quod abeſt, promittere tempus:
  Pignora polliciti non tibi tarda dabo.
Sit tumidum paucis etiam nunc noctibus æquor;
  Ire per invitas experiemur aquas.
Aut mihi continget felix audacia ſalvo:
  Aut mors ſolliciti finis amoris erit.
Optabo tamen, ut partes expellar in illas;
  Et teneant portus naufraga membra tuos.
Flebis enim, tactuque meum dignabere corpus:
  Et, Mortis, dices, huic ego cauſa fui.
Scilicet interitûs offenderis omine noſtri:
  Litteraque inviſa eſt hac mea parte tibi.

Deſino; parce queri. ſed & ut mare finiat iram,
Accedant, quæſo, fac tua vota meis.
Pace brevi nobis opus eſt; dum transferor iſtò:
Cum tua contigero littora, perſtet hiems.
Illic eſt aptum noſtræ navale carinæ:
Et melius nulla ſtat mea puppis aqua.
Illic me claudat Boreas, ubi dulce morari.
Tunc piger ad nandum, tunc ego cautus ero.
Nec faciam ſurdis convitia fluctibus ulla:
Triſte nataturo nec querar eſſe fretum.
Me pariter venti teneant, pariterque lacerti:
Per cauſas iſtic impediarque duas.
Cum patietur hiems, remis ego corporis utar.
Lumen in aſpectu tu modo ſemper habe.
Interea pro me pernoctet epiſtola tecum;
Quam precor ut minima proſequar ipſe mora.

EPISTOLA XIX.

HERO LEANDRO.

Quam mihi miſiſti verbis, Leandre, ſalutem,
Ut poſſim miſſam rebus habere; veni.
Longa mora eſt nobis omnis, quæ gaudia differt.
Da veniam faſſæ; non patienter amo.
Urimur igne pari: ſed ſum tibi viribus impar.
Fortius ingenium ſuſpicor eſſe viris.
Ut corpus, teneris ita mens infirma puellis.
Deficiam; parvi temporis adde moram.
Vos, modo venando, modo rus geniale colendo,
Ponitis in varia tempora longa mora.
Aut fora vos retinent, aut unctæ dona palæſtræ:
Flectitis aut fræno colla ſequacis equi.
Nunc volucrem laqueo, nunc piſcem ducitis hamo.
Diluitur poſito ſerior hora mero.

Hi

His mihi ſubmotæ, vel ſi minus acriter urar,
  Quod faciam, ſupereſt, præter amare, nihil.
Quod ſupereſt, facio: teque, ô mea ſola voluptas,
  Plus quoque, quam reddi quod mihi poſſit, amo.
Aut ego cum cara de te nutrice ſuſurro;
  Quæque tuum miror cauſa moretur iter:
Aut mare proſpiciens, odioſo concita vento
  Corripio verbis æquora pæne tuis.
Aut ubi ſævitiæ paulum gravis unda remiſit;
  Poſſe quidem, ſed te nolle venire, queror.
Dumq; queror; lacrymæ per amantia lumina manant:
  Pollice quas tremulo conſcia ſiccat anus.
Sæpe tui ſpecto ſi ſint in littore paſſus:
  Impoſitas tanquam ſervet arena notas.
Utque rogem de te & ſcribam tibi, ſi quis Abydo
  Venerit, aut quæro, ſi quis Abydon eat.
Quid referam, quoties dem veſtibus oſcula, quas tu
  Helleſpontiaca ponis iturus aqua?
Sic ubi lux acta eſt, & noctis amicior hora
  Exhibuit pulſo ſidera clara die;
Protinus in ſummo vigilantia lumina tecto
  Ponimus, aſſuetæ ſigna notamque viæ.
Tortaque verſato ducentes ſtamina fuſo
  Fœminea tardas fallimus arte moras.
Quid loquar interea tam longo tempore, quæris?
  Nil, niſi Leandri nomen, in ore meo eſt.
Jamne putes exiſſe domo mea gaudia, nutrix?
  An vigilant omnes? & timet ille ſuos?
Jamne ſuas humeris illum deponere veſtes;
  Pallade jam pingui tingere membra putes?
Annuit illa ferè: non noſtra quod oſcula curet;
  Sed movet obrepens ſomnus anile caput.
Poſtq; moræ minimum, Jam certe navigat, inquam;
  Lentaque dimotis brachia jactat aquis.
Paucaque cum tacta perfeci ſtamina tela,
  An medio poſſis quærimus eſſe freto.

Susurri amatorum proprii Horat: ode 9 lib: 1: Nunc & campus & areæ lenesque sub noctem susurri composita repetantur hora. Ubi schol: Cruq: Susurri, tacita & amatorum colloquia.

Nutat illi caput per somnum & annuere videtur. Simile quid ridiculum est apud Suet: Calig: cap: 38: Nota res est, Apronio Saturnino inter subsellia dormitante monitum à Gaio praeconem, ne praetorium virum crebro capitis motu nutantem praeteriret: nec licendi finem factum quoad 13 gladiatores HS nonagies ignoranti addicerentur.

Et modo proſpicimus : timida modo voce precamur,
Ut tibi det faciles utilis aura vias.
Auribus interdum voces captamus, & omnem
Adventûs ſtrepitum credimus eſſe tui.
Sic ubi deceptæ pars eſt mihi maxima noctis
Acta ; ſubit furtim lumina feſſa ſopor.
Forſitan invitus, mecum tamen, improbe, dormis :
Et, quanquam non vis ipſe venire, venis.
Nam modo te videor prope jam ſpectare natantem :
Brachia nunc humeris humida ferre meis.
Nunc dare, quæ ſoleo, madidis velamina membris :
Pectora nunc juncto noſtra fovere ſinu.
Multaque præterea, linguæ reticenda modeſtæ;
Quæ feciſſe juvat, facta referre pudet.
Me miſeram! brevis eſt hæc & non vera voluptas.
Nam tu cum ſomno ſemper abire ſoles.
Firmius ô cupidi tandem coëamus amantes :
Nec careant verâ gaudia noſtra fide.
Cur ego tot viduas exegi frigida noctes?
Cur toties à me, lente natator, abes?
Eſt mare (confiteor) nondum tractabile nanti :
Nocte ſed heſternâ lenior aura fuit.
Cur ea præterita eſt? cur non ventura timebas?
Tam bona cur periit, nec tibi rapta via eſt?
Protinus ut ſimilis detur tibi copia curſûs ;
Hoc melior certè, quo prior, illa fuit.
At cito mutata eſt jactati forma profundi :
Tempore, cum properas, ſæpe minore venis.
Hic, puto, deprenſus nil, quod quererêris, haberes,
Meque tibi amplexo nulla noceret hiems.
Certe ego tum ventos audirem lenta ſonantes,
Et nunquam placidas eſſe precarer aquas.
Quid tamen evenit, cur ſis metuentior undæ?
Contemtumque prius, nunc vereare, fretum?
Nam memini, cum te ſævum veniente minaxque
Non minus, aut multo non minus, æquor erat.

Cum

Cum tibi clamabam, Sic tu temerarius eſto,
Ne miſeræ virtus ſit tua flenda mihi.
Unde novus timor hic? quóque illa audacia fugit?
Magnus ubi eſt ſpretis ille natator aquis?
Sis tamen hoc potius, quam quod prius eſſe ſolebas:
Et facias placidum per mare tutus iter.
Dum modo ſis idem: dum ſic, ut ſcribis, amemur:
Flammaque non fiat frigidus illa cinis.
Non ego tam ventos timeo mea vota morantes,
Quam ſimilis vento ne tuus erret amor:
Ne non ſim tanti, ſuperentque pericula cauſam:
Et videar merces eſſe labore minor.
Interdum metuo, patria ne lædar; & impar
Ducar Abydeno Threſſa puella toro.
Ferre tamen poſſum patientius omnia; quam ſi
Otia neſcio qua pellice captus agas:
In tua ſi veniant alieni colla lacerti:
Sitque novus noſtri finis amoris amor.
Ah potius peream, quam crimine vulnerer iſto:
Fataque ſint culpâ noſtra priora tuâ!
Nec quia venturi dederis mihi ſigna doloris,
Hæc loquor; aut famâ ſollicitata novâ.
Omnia ſed vereor: (quis enim ſecurus amavit?)
Cogit & abſentes plura timere locus.
Felices illas, ſua quas præſentia noſſe
Crimina vera jubet, falſa timere vetat!
Nos tam vana movet, quam facta injuria fallit:
Incitat & morſus error uterque pares.
O utinam venias! aut ut ventuſve paterve,
Cauſaque ſit certæ fœmina nulla moræ!
Quod ſi quam ſciero; moriar (mihi crede) dolendo.
Jamdudum peccas, ſi mea fata petis.
Sed neque peccabis, fruſtraque ego terreor iſtis:
Quoque minus venias, invida pugnat hiems.
Me miſeram! quanto planguntur littora fluctu!
Et latet obſcurâ condita nube dies!

Forſitan ad pontum mater pia venerit Helles,
  Merſaque roratis nata fleatur aquis:
An mare ab inviſo privignæ nomine dictum
  Vexat in æquoream verſa noverca Deam?
Non favet, ut nunc eſt, teneris locus iſte puellis.
  Hac Helle periit; hac ego lædor aqua.
At tibi flammarum memori, Neptune, tuarum
  Nullus erat ventis impediendus amor:
Si neque Amymone, nec laudatiſſima forma
  Criminis eſt Tyro fabula vana tui,
Lucidaque Alcyone, Circeque & Alymone nata,
  Et nondum nexis angue Meduſa comis,
Flavaque Laodice, cæloque recepta Celæno,
  Et quarum memini nomina lecta mihi.
Has certe pluresque canunt, Neptune, poëtæ
  Molle latus lateri compoſuiſſe tuo.
Cur igitur toties vires expertus amoris,
  Aſſuetum nobis turbine claudis iter?
Parce, ferox; latoque mari tua prælia miſce.
  Seducit terras hæc brevis unda duas.
Te decet aut magnas magnum jactare carinas;
  Aut etiam totis claſſibus eſſe trucem.
Turpe Deo pelagi, juvenem terrere natantem:
  Gloriaque eſt ſtagno quolibet iſta minor.
Nobilis ille quidem eſt, & clarus origine: ſed non
  A tibi ſuſpecto ducit Ulyſſe genus.
Da veniam, ſervaque duos. natat ille: ſed iſdem
  Corpus Leandri, ſpes mea, pendet aquis.
Sternuit & lumen: poſito nam ſcribimus illo.
  Sternuit; & nobis proſpera ſigna dedit.
Ecce merum nutrix fauſtos inſtillat in ignes:
  Craſque erimus plures, inquit, & ipſa bibit.
Effice nos plures evicta per æquora lapſus,
  O penitus toto corde recepte mihi.
In tua caſtra redi, ſocii deſertor Amoris.
  Ponuntur medio cur mea membra toro?

Quod

Quod timeas, non eſt. auſo Venus ipſa favebit:
Sternet & æquoreas æquore nata vias.
Ire libet medias ipſi mihi ſæpe per undas:
Sed ſolet hoc maribus tutius eſſe fretum.
Nam cur, hoc vectis Phryxo Phryxique ſorore,
Sola dedit vaſtis fœmina nomen aquis?
Forſitan ad reditum metuas ne tempora deſint,
Aut gemini nequeas ferre laboris onus.
At nos diverſi medium coëamus in æquor:
Obviaque in ſummis oſcula demus aquis:
Atque ita quiſque ſuas iterum redeamus ad urbes.
Exiguum, ſed plus, quam nihil, illud erit.
Vel pudor hic utinam, qui nos clam cogit amare,
Vel timidus famæ cedere vellet amor!
Nunc male res junctæ calor & reverentia pugnant.
Quid ſequar in dubio eſt. hæc decet; ille juvat.
Ut ſemel intravit Colchos Pagaſæus Iäſon;
Impoſitam celeri Phaſida puppe tulit.
Ut ſemel Idæus Lacedæmona venit adulter;
Cum præda rediit protinus ille ſua.
Tu, quam ſæpe petis quod amas, tam ſæpe relinquis:
Et quoties grave ſit puppibus ire, natas!
Sic tamen, ô juvenis tumidarum victor aquarum,
Sic facito ſpernas, ut vereare, fretum.
Arte laboratæ merguntur ab æquore puppes:
Tu tua plus remis brachia poſſe putes?
Quod cupis, hoc nautæ metuunt, Leandre, natare.
Exitus hic fractis puppibus eſſe ſolet.
Me miſeram! cupio non perſuadere, quod hortor:
Siſque, precor, monitis fortior ipſe meis.
Dummodo pervenias, excuſſaque ſæpe per undas
Injicias humeris brachia laſſa meis.
Sed mihi, cæruleas quoties obvertor ad undas,
Neſcio quæ pavidum frigora pectus habent.
Nec minus heſternæ confundor imagine noctis,
Quamvis eſt ſacris illa piata meis.

Namque ſub Auroram, jam dormitante lucerna,
(Somnia quo cerni tempore vera ſolent)
Stamina de digitis cecidere ſopore remiſſis:
Collaque pulvino noſtra ferenda dedi.
Hic ego ventoſas nantem delphina per undas
Cernere non dubiâ ſum mihi viſa fide.
Quem, poſtquam bibulis illiſit fluctus arenis,
Unda ſimul miſerum vitaque deſeruit.
Quidquid id eſt, timeo. nec tu mea ſomnia ride:
Nec niſi tranquillo brachia crede mari.
Si tibi non parcis, dilectæ parce puellæ:
Quæ nunquam, niſi te ſoſpite, ſoſpes erit.
Spes tamen eſt fractis vicinæ pacis in undis.
Tum placidas tuto pectore finde vias.
Interea, nanti quoniam freta pervia non ſunt,
Leniat inviſas littera miſſa moras.

EPISTOLA XX.

ACONTIUS CYDIPPÆ.

POne metum: nihil hic iterum jurabis amanti.
Promiſſam ſatis eſt te ſemel eſſe mihi.
Perlege: diſcedat ſic corpore languor ab iſto,
Qui meus eſt, ulla parte dolente, dolor.
Quid pudor ora ſubit? nam, ſicut in æde Dianæ,
Suſpicor ingenuas erubuiſſe genas.
Conjugium pactamque fidem, non crimina, poſco:
Debitus ut conjux, non ut adulter, amo.
Verba licet repetas, quæ demtus ab arbore fœtus
Pertulit ad caſtas, me jaciente, manus;
Invenies illic id te ſpondere, quod opto,
Te potius, virgo, quam meminiſſe Deam.
Nunc quoque idem timeo: ſed idem tamen acrius illud
Aſſumſit vires; auctaque flamma morâ eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quique fuit nunquam parvus; nunc tempore longo,
Et ſpe, quam dederas tu mihi, crevit amor.
Spem mihi tu dederas: meus hic tibi credidit ardor.
Non potes hoc factum teſte negare Deâ.
Adfuit, & præſens, ut erat, tua verba notavit:
Et viſa eſt motâ dicta probaſſe comâ.
Deceptam dicas noſtra te fraude licebit:
Dum fraudis noſtræ cauſa feratur amor.
Fraus mea quid petiit, niſi uti tibi jungerer uni?
Id me, quod quereris, conciliare poteſt.
Non ego naturâ, nec ſum tam callidus uſu:
Solertem tu me, (crede) puella, facis.
Te mihi compoſitis (ſi quid tamen egimus) à me
Adſtrinxit verbis ingenioſus Amor.
Dictatis ab eo feci ſponſalia verbis:
Conſultoque fui juris amore vafer.
Sit fraus huic nomen facto; dicarque doloſus:
(Si tamen eſt, quod ames velle tenere, dolus.)
En iterum ſcribo, mittoque rogantia verba.
Altera fraus hæc eſt: quodque queraris, habes.
Si noceo quod amo; fateor, ſine fine nocebo;
Teque petam: caveas tu licet ipſa peti.
Per gladios alii placitas rapuere puellas:
Scripta mihi caute littera crimen erit?
Dî faciant, poſſim plures imponere nodos!
Ut tua ſit nulla libera parte fides.
Mille doli reſtant: clivo ſudamus in imo.
Ardor inexpertum nil ſinet eſſe meus.
Sit dubium, poſſiſne capi; captabere certe.
Exitus in Dîs eſt: ſed capiere tamen.
Ut partem effugias, non omnia retia falles:
Quæ tibi, quam credis, plura tetendit Amor.
Si non proficiant artes, veniemus ad arma;
Inque tui cupido rapta ferere ſinu.
Non ſum, qui ſoleam Paridis reprehendere factum:
Nec quenquam; qui, vir poſſit ut eſſe, fuit.

Nos quoque : ſed taceo. mors hujus pœna rapinæ
 Ut ſit, erit, quam te non habuiſſe, minor.
Aut eſſes formoſa minus, peterere modeſte.
 Audaces facie cogimur eſſe tua.
Tu facis hoc, oculique tui; quibus ignea cedunt
 Sidera; qui flammæ cauſa fuere meæ.
Hoc flavi faciunt crines, & eburnea cervix;
 Quæque precor veniant in mea colla manus:
Et decor, & vultus ſine ruſticitate pudentes;
 Et, Thetidi quales vix rear eſſe, pedes.
Cætera ſi poſſem laudare, beatior eſſem:
 Nec dubito, totum quin ſibi par ſit opus.
Hac ego compulſus, non eſt mirabile, forma,
 Si pignus volui vocis habere tuæ.
Denique, dum captam tu te cogare fateri,
 Inſidiis eſto capta puella meis.
Invidiam patiar: paſſo ſua præmia dentur.
 Cur ſuus à tanto crimine fructus abeſt?
Heſionen Telamon, Briſeïda cepit Achilles:
 Utraque victorem victa ſecuta ſuum.
Quamlibet accuſes, & ſis irata licebit;
 Irata liceat dum mihi poſſe frui.
Iidem qui facimus, factam tenuabimus iram:
 Copia placandæ ſit modo parva tui.
Ante tuos flentem liceat conſiſtere vultus:
 Et liceat lacrymis addere verba ſuis.
Utque ſolent famuli, cum verbera ſæva verentur,
 Tendere ſubmiſſas ad tua crura manus.
Ignoras tua jura. voca. cur arguor abſens?
 Jamdudum dominæ more venire jube.
Ipſa meos ſcindas licet imperioſa capillos,
 Oraque ſint digitis livida facta tuis;
Omnia perpetiar: tantum fortaſſe timebo,
 Corpore lædatur ne manus iſta meo.
Sed neque compedibus, nec me compeſce catenis:
 Servabor firmo vinctus amore tui.

Cum

Cum bene ſe quantumque volet ſatiaverit ira;
  Ipſa tibi dices, Quam patienter amat!
Ipſa tibi dices, ubi videris omnia ferre;
  Tam bene qui ſervit, ſerviat iſte mihi.
Nunc reus infelix abſens agor: & mea, cum ſit
  Optima, non ullo cauſa tuente perit.
Hoc quoque, quod jus eſt, ſit ſcriptum injuria noſtrũ:
  Quod de me ſolo nempe queraris, habes.
Non meruit falli mecum quoque Delia. ſi non
  Vis mihi promiſſum reddere, redde Deæ.
Adfuit; & vidit, cum tu decepta rubebas:
  Et vocem memori condidit aure tuam.
Omina re careant. nihil eſt violentius illa,
  Cum ſua, quod nolim, numina læſa videt.
[Teſtis erit Calydonis aper. nam ſcimus, ut illo
  Sit magis in natum ſæva reperta parens.]
Teſtis & Actæon, quondam fera creditus illis,
  Ipſe dedit leto cum quibus ante feras.
Quæque ſuperba parens, ſaxo per corpus oborto,
  Nunc quoque Mygdonia flebilis adſtat humo.
Hei mihi, Cydippe! timeo tibi dicere verum;
  Ne videar cauſa falſa monere mea:
Dicendum tamen eſt: hoc eſt (mihi crede) quod ægra
  Ipſo nubendi tempore ſæpe jaces.
Conſulit ipſa tibi; neu ſis perjura laborat:
  Et ſalvam ſalva te cupit eſſe fide.
Inde fit, ut, quoties exiſtere perfida tentas,
  Peccatum toties corrigat illa tuum.
Parce movere feros animoſæ virginis arcus.
  Mitis adhuc fieri, ſi patiare, poteſt.
Parce, precor, teneros corrumpere febribus artus.
  Servetur facies iſta fruenda mihi.
Serventur vultus ad noſtra incendia nati:
  Quique ſubeſt niveo lætus in ore rubor.
Hoſtibus è ſi quis, ne fias noſtra, repugnat;
  Sic ſit, ut invalida te ſolet eſſe mihi.

Torqueor ex æquo, vel te nubente vel ægrâ:
Dicere nec poſſum, quid minus ipſe velim.
Maceror interdum, quod ſim tibi cauſa dolendi:
Teque mea lædi calliditate puto.
In caput hæc noſtrum dominæ perjuria quæſo
Eveniant: pœnâ tuta ſit illa meâ.
Ne tamen ignorem, quid agas; ad limina crebro
Anxius huc illuc diſſimulanter eo.
Subſequor ancillam furtim famulumve, requirens
Profuerint ſomni quid tibi, quidve cibi.
Me miſerum! quod non medicorum juſſa miniſtro,
Effingoque manus, inſideoque toro.
Et rurſus miſerum! quod, me procul inde remoto,
Quem minime vellem, forſitan alter adeſt.
Ille manus iſtas effingit, & aſſidet ægræ,
Inviſus Superis, cum Superiſque mihi.
Dumque ſuo tentat ſalientem pollice venam;
Candida per cauſam brachia ſæpe tenet:
Contrectatque ſinus; & forſitan oſcula jungit.
Officio merces plenior iſta ſuo eſt.
Quis tibi permiſit noſtras præcidere meſſes?
Ad ſepem alterius quis tibi fecit iter?
Iſte ſinus meus eſt: mea turpiter oſcula ſumis.
A mihi promiſſo corpore tolle manus.
Improbe, tolle manus. quam tangis, noſtra futura eſt.
Poſtmodo ſi facias iſtud, adulter eris.
Elige de vacuis, quam non ſibi vindicet alter.
Si neſcis, dominum res habet iſta ſuum.
Nec mihi credideris: recitetur formula pacti.
Neu falſam dicas eſſe; face ipſa legat.
Alterius thalamo, tibi nos, tibi dicimus, exi.
Quid facis hic? exi. non vacat iſte torus.
Nam quod habes & tu humani verba altera pacti;
Non erit idcirco par tua cauſa meæ.
Hæc mihi ſe pepigit: pater hanc tibi, primus ab illâ:
Sed propior certe, quam pater, ipſa ſibi eſt.

Promi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Promiſit pater hanc: hæc adjuravit amanti.
  Ille homines, hæc eſt teſtificata Deam.
Hic metuit mendax, timet hæc perjura vocari.
  Num dubites, hic ſit major, an ille metus?
Denique, ut amborum conferre pericula poſſis,
  Reſpice ad eventus: hæc cubat; ille valet.
Nos quoque diſſimili certamina mente ſubimus.
  Nec ſpes par nobis, nec timor æquus adeſt.
Tu petis ex tuto: gravior mihi morte repulſa eſt:
  Idque ego jam, quod tu forſan amabis, amo.
Si tibi juſtitiæ, ſi recti cura fuiſſet;
  Cedere debueras ignibus ipſe meis.
Nunc quoniam ferus hic pro cauſa pugnat iniqua;
  Ad quid, Cydippe, littera noſtra redit?
Hic facit ut jaceas, & ſis ſuſpecta Dianæ.
  Hunc tu, ſi ſapias, limen adire vetes.
Hoc faciente ſubis tam ſæva pericula vitæ.
  Atque utinam pro te, qui movet illa, cadat!
Quem ſi reppuleris, nec quem Dea damnat, amaris;
  Et tu continuo, certe ego ſalvus ero.
Siſte metum, virgo: ſtabili potiere ſalute.
  Fac modo polliciti conſcia templa colas.
Nec bove mactato cæleſtia numina gaudent;
  Sed, quæ præſtanda eſt & ſine teſte, fide.
Ut valeant aliæ, ferrum patiantur & ignes:
  Fert aliis triſtem ſuccus amarus opem.
Nil opus eſt iſtis; tantum perjuria vita:
  Teque ſimul ſerva, meque, datamque fidem.
Præteritæ veniam dabit ignorantia culpæ:
  Exciderint animo fœdera lecta tuo.
Admonita es modo voce mea, modo caſſibus iſtis;
  Quos quoties tentas fallere, ferre ſoles.
His quoque vitatis, in partu nempe rogabis,
  Ut tibi luciferas offerat illa manus.
Audiet; &, repetens quæ ſint audita, requiret
  Ipſa, tibi de quo conjuge partus eat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Promittes votum; ſcit te promittere falsò.
Jurabis; ſcit te fallere poſſe Deos.
Non agitur de me: cura majore laboro.
Anxia ſunt vitæ pectora noſtra tuæ.
Cur modo te dubiam pavidi flevere parentes,
Ignaros culpæ quos facis eſſe tuæ?
Et cur ignorent? matri licet omnia narres.
Nil tua, Cydippe, facta ruboris habent.
Ordine fac referas, ut ſis mihi cognita primum,
Sacra pharetratæ dum facis ipſa Deæ.
Ut, te conſpecta, ſubito (ſi forte notaſti)
Reſtiterim fixis in tua membra genis:
Ut, te dum nimium miror, (nota certa furoris)
Deciderint humero pallia lapſa meo.
Poſtmodo neſcio qua veniſſe volubile malum,
Verba ferens doctis inſidioſa notis.
Quod quia ſit lectum ſancta præſente Diana,
Eſſe tuam vinctam numine teſte fidem.
Ne tamen ignoret quæ ſit ſententia ſcripto;
Lecta tibi quondam nunc quoque verba refer.
Nube, precor, dicet, cui te bona numina jungunt:
Quem fore juraſti, ſit gener ille mihi.
Quiſquis is eſt, placeat; quoniam placet ante Dianæ.
Talis erit mater, ſi modo mater erit.
Sic tamen & quærat, qui ſim quantuſque, jubeto:
Inveniet vobis conſuluiſſe Deam.
Inſula Coryciis quondam celeberrima Nymphis
Cingitur Ægæo nomine Cêa mari.
Illa mihi patria eſt. nec, ſi generoſa probaris
Nomina, deſpectis arguor ortus avis.
Sunt & opes nobis: ſunt & ſine crimine mores:
Amplius utque nihil, me tibi jungit amor.
Appeteres talem vel non jurata maritum:
Juratæ vel non talis habendus erat.
Hæc tibi me in ſomnis jaculatrix ſcribere Phœbe,
Hæc tibi me vigilans ſcribere juſſit Amor.

E qui-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

E quibus alterius mihi jam nocuere ſagittæ:
Alterius noceant ne tibi tela, cave.
Juncta ſalus noſtra eſt: miſerere meique tuique.
Quid dubitas unam ferre duobus opem?
Quod ſi contigerit, cum jam data ſigna ſonabunt,
Tinctaque votivo ſanguine Delos erit;
Aurea ponetur mali felicis imago,
Cauſaque verſiculis ſcripta duobus erit:
Effigie pomi teſtatur Acontius hujus,
Quæ fuerint in eo ſcripta, fuiſſe rata.
Longior infirmum ne laſſet epiſtola corpus,
Clauſaque conſueto ſit tibi fine; vale.

EPISTOLA XXI.

CYDIPPE ACONTIO.

PErtimui, ſcriptumque tuum ſine murmure legi:
Juraret ne quos inſcia lingua Deos.
Et, puto, captaſſes iterum: niſi, ut ipſe fateris,
Promiſſam ſcires me ſatis eſſe ſemel.
Nec lectura fui: ſed, ſi tibi dura fuiſſem,
Aucta foret ſævæ forſitan ira Deæ.
Omnia cum faciam, cum dem pia thura Dianæ;
Illa tamen juſta plus tibi parte favet.
Utque cupis credi, memori te vindicat ira.
Talis in Hippolyto vix fuit illa ſuo.
At melius virgo faviſſet virginis annis;
Quos vereor paucos ne velit eſſe mihi.
Languor enim cauſis non apparentibus hæret:
Adjuvor & nullâ feſſa medentis ope.
Quam tibi nunc gracilem vix hæc reſcribere, quamque
Pallida vix cubito membra levare putas?
Huc timor accedit, ne quis niſi conſcia nutrix
Colloquii nobis ſentiat eſſe vices.

Ante fores ſedet hæc: quid agamque rogantibus intus,
Ut poſſim tutò ſcribere, Dormit, ait.
Mox ubi ſecreti longi cauſa optima ſomnus
Credibilis tardâ deſinit eſſe morâ,
Jamque venire videt quos non admittere durum eſt;
Excreat; & ficta datâ mihi ſigna notâ:
Sicut eram, properans verba imperfecta relinquo:
Et tegitur trepido littera cauta ſinu.
Inde meos digitos iterum repetita fatigat.
Quantus ſit nobis, aſpicis ipſe, labor.
Quâ peream, ſi dignus eras, ut vera loquamur:
Sed melior juſto, quamque mereris, ego.
Ergo te propter toties incerta ſalutis
Commentis pœnas doque dedique tuis?
Hæc nobis formæ te laudatore ſuperbæ
Contingit merces? & placuiſſe nocet?
Si tibi deformis, quod mallem, viſa fuiſſem;
Culpatum nulla corpus egeret ope.
Nunc laudata gemo: nunc me certamine veſtro
Proditis; & proprio vulneror ipſa bono.
Dum neque tu cedis, nec ſe putat ille ſecundum;
Tu votis obſtas illius, ille tuis.
Ipſa, velut navis, jactor; quam certus in altum
Propellit Boreas, æſtus & unda refert.
Cumque dies caris optata parentibus inſtat,
Immodicus pariter corporis ardor ineſt:
Et mihi conjugii tempus crudelis ad ipſum
Perſephone noſtras pulſat acerba fores.
Jam pudet: & timeo, quamvis mihi conſcia non ſim,
Offenſos videar ne meruiſſe Deos.
Accidere hoc aliquis caſu contendit: & alter
Acceptum Superis hunc negat eſſe virum.
Neve mihi credas in te quoque dicere famam,
Facta veneficiis pars putat iſta tuis.
Cauſa latet: mala noſtra patent. vos pace movetis
Aſpera ſubmotâ prælia; plector ego.

Di-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Dicam nunc, ſolitoque tibi me decipe more:
Quid facies odio, ſic ubi amore noces?
Si lædis, quod amas, hoſtem ſapienter amabis.
Me, precor, ut ſerves, perdere velle velis.
Aut tibi jam nulla eſt ſperatæ cura puellæ,
Quam ferus indignâ tabe perire ſinis:
Aut Dea ſi fruſtra pro me tibi ſæva rogatur,
Quid mihi te jactas? gratia nulla tua eſt.
Elige quid fingas. non vis placare Dianam;
Immemor es noſtri: non potes; illa tui eſt.
Vel nunquã mallem, vel non mihi tempore in illo
Eſſet in Ægæis cognita Delos aquis.
Tunc mea difficili deducta eſt æquore navis;
Et fuit ad cœptas hora ſiniſtra vias.
Quo pede proceſſi! quo me pede limine movi!
Picta citæ tetigi quo pede texta ratis!
Bis tamen adverſo redierunt carbaſa vento.
Mentior ah demens! ille ſecundus erat.
Ille ſecundus erat, qui me referebat euntem;
Quique parum felix impediebat iter.
Atque utinam conſtans contra mea vela fuiſſet!
Sed ſtultum eſt venti de levitate queri.
Mota loci famâ properabam viſere Delon;
Et facere ignava puppe videbar iter.
Quam ſæpe, ut tardis, feci convitia remis;
Queſtaque ſum vento lintea parca dari!
Et jam tranſieram Myconon, jam Tenon & Andron:
Inque meis oculis candida Delos erat.
Quam procul ut vidi, Quid me fugis, inſula, dixi?
Laberis in magno nunquid, ut ante, mari?
Inſtiteram terræ, cum jam prope luce peracta
Demere purpureis Sol juga vellet equis:
Quos idem ſolitos poſtquam revocavit ad ortus,
Comuntur noſtræ matre jubente comæ.
Ipſa dedit gemmas digitis, & crinibus aurum:
Et veſtes humeris induit ipſa meis.

Pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Protinus egreſſæ Superis, quibus inſula ſacra eſt,
  Flava ſalutatis thura merumque damus.
Dumque parens aras votivo ſanguine tingit,
  Feſtaque fumoſis ingerit exta focis;
Sedula me nutrix alias quoque ducit in ædes,
  Erramuſque vago per loca ſacra pede.
Et modo porticibus ſpatior, modo munera regum
  Miror: & in cunctis ſtantia ſigna locis.
Miror & innumeris ſtructam de cornibus aram,
  Et de qua pariens arbore nixa Dea eſt.
Et quæ præterea (neque enim meminive libetve,
  Quidquid ibi vidi, dicere) Delos habet.
Forſitan hæc ſpectans, à te ſpectabar, Aconti;
  Viſaque ſimplicitas eſt mea poſſe capi.
In templum redeo gradibus ſublime Dianæ.
  Tutior hoc ecquis debuit eſſe locus?
Mittitur ante pedes malum cum carmine tali.
  Hei mihi! juravi nunc quoque pæne tibi.
Suſtulit hoc nutrix, mirataque, Perlege, dixit.
  Inſidias legi, magne poëta, tuas.
Nomine conjugii dicto, confuſa pudore
  Senſi me totis erubuiſſe genis:
Luminaque in gremio veluti defixa tenebam;
  Lumina propoſiti facta miniſtra tui.
Improbe, quid gaudes? aut quæ tibi gloria parta eſt?
  Quidve vir eluſa virgine laudis habes?
Non ego conſtiteram ſumta peltata ſecuri;
  Qualis in Iliaco Pentheſilea ſolo.
Nullus Amazonio cælatus balteus auro,
  Sicut ab Hippolyte, præda relata tibi eſt.
Verba, quid exultas, tua ſi mihi verba dederunt;
  Sumque parum prudens capta puella dolis?
Cydippen pomum, pomum Schœneida cepit.
  Tu nunc Hippomenes ſcilicet alter eris.
At fuerat melius, (ſi te puer iſte tenebat,
  Quem tu neſcio quas dicis habere faces,)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

More bonis ſolito ſpem non corrumpere fraude.
Exoranda tibi, non capienda fui.
Cur, cum me peteres, ea non profitenda putabas,
Propter quæ nobis ipſe petendus eras?
Cogere cur potius, quam perſuadere volebas,
Si poteram audita conditione capi?
Quid tibi nunc prodeſt jurandi formula juris,
Linguaque præſentem teſtificata Deam?
Quæ jurat, mens eſt: nil conjuravimus illa.
Illa fidem dictis addere ſola poteſt.
Conſilium prudenſque animi ſententia jurat,
Et niſi judicii vincula nulla valent.
Si tibi conjugium valui promittere noſtrum;
Exige polliciti debita jura tori:
Sed ſi nil dedimus, præter ſine pectore vocem;
Verba ſuis fruſtra viribus orba tenes.
Non ego juravi: legi jurantia verba.
Vir mihi non iſto more legendus eras.
Decipe ſic alias: ſuccedat epiſtola pomo.
Si valet hoc; magnas divitis aufer opes.
Fac jurent Reges ſua ſe tibi regna daturos;
Sitque tuum, toto quicquid in orbe placet.
Major es hac ipſa multo (mihi crede) Diana,
Si tua tam præſens littera numen habet.
Cum tamen hæc dixi, cum me tibi firma negavi,
Cum bene promiſſi cauſa peracta mei eſt;
Confiteor, timeo ſævæ Latoïdos iram:
Et corpus lædi ſuſpicor inde meum.
Nam quare, quoties ſocialia ſacra parantur,
Nupturæ toties languida membra cadunt?
Ter mihi jam veniens poſitas Hymenæus ad aras
Fugit; & è thalami limine terga dedit.
Vixque manu pigrâ toties infuſa reſurgunt
Lumina: vix moto corripit igne faces.
Sæpe coronatis ſtillant unguenta capillis,
Et trahitur multo ſplendida palla croco.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Cum tetigit limen, lacrymas mortiſque timorem
  Cernit; & à cultu multa remota ſuo.
Projicit ipſe ſuas deducta fronte coronas,
  Spiſſaque de nitidis tergit amoma comis.
Et pudet in triſti lætum conſurgere turba:
  Quique erat in palla, tranſit in ora rubor.
At mihi (væ miſeræ!) torrentur febribus artus:
  Et gravius juſto pallia pondus habent.
Noſtraque plorantes video ſuper ora parentes:
  Et, face pro thalami, fax mihi mortis adeſt.
Parce laboranti, pictâ Dea læta pharetrâ;
  Daque ſalutiferam jam mihi fratris opem.
Turpe tibi eſt, illum cauſas depellere leti;
  Te contra titulum mortis habere meæ.
Nunquid, in umbroſo cum velles fonte lavari,
  Imprudens vultus ad tua labra tuli?
Præteriine tuas de tot cæleſtibus aras?
  Aque tua eſt noſtrâ ſpreta parente parens?
Nil ego peccavi, niſi quod perjuria legi;
  Inque parum fauſto carmine docta fui.
Tu quoque pro nobis, ſi non mentiris amorem,
  Thura feras. proſint, quæ nocuere, manus.
Cur, quæ ſuccenſet, quod adhuc tibi pacta puella
  Non tua ſit, fieri ne tua poſſit, agit?
Omnia de vivâ tibi ſunt ſperanda. quid aufert
  Sæva mihi vitam, ſpem tibi Diva mei?
Nec tu credideris illum, cui deſtinor uxor,
  Ægra ſuperpoſitâ membra fovere manu.
Aſſidet ille quidem, quantum permittitur ipſi:
  Sed meminit noſtrum virginis eſſe torum.
Et quoque neſcio quid de me ſenſiſſe videtur.
  Nam lacrymæ cauſâ ſæpe latente cadunt.
Et minus audacter blanditur, & oſcula rara
  Accipit, & timido me vocat ore ſuam.
Nec miror ſenſiſſe, notis cum prodar apertis.
  In dextrum verſor, cum venit ille, latus.

Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nec loquor, & tecto ſimulatur lumine ſomnus;
Captantem tactus rejicioque manum.
Ingemit, & tacito ſuſpirat pectore: meque
Offenſam, quamvis non mereatur, habet.
Hei mihi, quod gaudes, & te juvat iſta voluptas!
Hei mihi, quod ſenſus ſum tibi faſſa meos!
Si mihi lingua foret; tu noſtra juſtius ira,
Qui mihi tendebas retia, dignus eras.
Scribis, ut invalidum liceat tibi viſere corpus.
Es procul à nobis: & tamen inde noces.
Mirabar, quare tibi nomen Acontius eſſet:
Quod faciat longe vulnus, acumen habes.
Certe ego convalui nondum de vulnere tali;
Ut jaculo, ſcriptis eminus icta tuis.
Quid tamen huc venias? anne ut miſerabile corpus,
Ingenii videas bina tropæa tui.
Concidimus macie; color eſt ſine ſanguine. qualem
In pomo refero mente fuiſſe tuo.
Candida nec miſto ſublucent ora rubore.
Forma novi talis marmoris eſſe ſolet.
Argenti color eſt inter convivia talis,
Quod tactum gelidæ frigore pallet aquæ.
Si me nunc videas, viſam prius eſſe negabis:
Arte nec eſt, dices, iſta petenda mea:
Promiſſique fidem, ne ſim tibi juncta, remittes;
Et cupies illud non meminiſſe Deam.
Forſitan & facies, jurem ut contraria rurſus;
Quæque legam, mittes altera verba mihi.
Sed tamen aſpiceres vellem, prout ipſe rogabas,
Et diſcas ſponſæ languida membra tuæ.
Durius & ferro cum ſit tibi pectus, Aconti;
Tu veniam noſtris vocibus ipſe petas.
Ne tamen ignores, ope qua revaleſcere poſſim:
Quæritur à Delphis fata canente Deo.
Is quoque neſcio quam nunc, ut vaga fama ſuſurrat,
Neglectam queritur teſtis habere fidem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hoc Deus & vates, hoc & mea carmina dicunt.
At deſunt voto carmina nulla tuo.
Unde tibi favor hic? niſi quod nova forte reperta eſt,
Quæ capiat magnos littera lecta Deos.
Teque tenente Deos, numen ſequor ipſa Deorum:
Doque libens victas in tua vota manus.
Faſſaque ſum matri deceptæ fœdera linguæ,
Lumina fixa tenens plena pudoris humo.
Cætera cura tua eſt. plus hoc quoque virgine factum,
Non timuit tecum quod mea charta loqui.
Jam ſatis invalidos calamo laſſavimus artus;
Et manus officium longius ægra negat.
Quid, niſi, quod cupio me jam conjungere tecum,
Reſtat, ut aſſcribat littera noſtra? Vale.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

P. OVIDII NASONIS
AMORVM
LIBRI TRES.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Epigramma Nasonis

IN AMORES SUOS.

QUi modo Naſonis fueramus quinque libelli,
Tres ſumus: hoc illi prætulit auctor opus.
Ut jam nulla tibi nos ſit legiſſe voluptas;
At levior demtis pœna duobus erit.

P. OVI-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

P. OVIDII NASONIS
AMORUM
LIBER PRIMUS.

ELEGIA I.

ARma gravi numero violentaque bella parabam
Edere, materia conveniente modis.
Par erat inferior verſus: riſiſſe Cupido
Dicitur, atque unum ſurripuiſſe pedem.
Quis tibi, ſæve puer, dedit hoc in carmina juris?
Pieridum vates, non tua turba, ſumus.
Quid, ſi præripiat flavæ Venus arma Minervæ;
Ventilet accenſas flava Minerva faces?
Quis probet in ſilvis Cererem regnare jugoſis?
Lege pharetratæ virginis arva coli?
Crinibus inſignem quis acuta cuſpide Phœbum
Inſtruat, Aöniam Marte movente lyram?
Sunt tibi magna, puer, nimiumque potentia regna.
Cur opus affectas, ambitioſe, novum?
An, quod ubique, tuum? tua ſunt Heliconia Tempe?
Vix etiam Phœbo jam lyra tuta ſua eſt?
Cum bene ſurrexit verſu nova pagina primo;
Attenuat nervos protinus ille meos.
Nec mihi materia eſt numeris levioribus apta,
Aut puer, aut longas comta puella comas.
Queſtus eram; pharetrâ cum protinus ille ſolutâ
Legit in exitium ſpicula facta meum:
Lunavitque genu ſinuoſum fortiter arcum:
Quodque canas, vates, accipe, dixit, opus.
Me miſerum! certas habuit puer ille ſagittas.
Uror; & in vacuo pectore regnat Amor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Sex mihi ſurgat opus numeris; in quinque reſidat.
  Ferrea cum veſtris bella valete modis.
Cingere littoreâ flaventia tempora myrto,
  Muſa, per undenos emodulanda pedes.

ELEGIA II.

ESſe quid hoc dicam, quod tam mihi dura videntur
  Strata, neque in lecto pallia noſtra ſedent?
Et vacuam ſomno noctem, quam longa, peregi;
  Laſſaque verſati corporis oſſa dolent?
Nam puto ſentirem, ſi quo tentarer amore.
  An ſubit, & tacitâ callidus arte nocet?
Sic erat. hæſerunt tenues in corde ſagittæ:
  Et poſſeſſa ferus pectora verſat Amor.
Cedimus? an ſubitum luctando accendimus ignem?
  Cedamus. leve fit, quod bene fertur, onus.
Vidi ego jactatas motâ face creſcere flammas:
  Et vidi nullo concutiente mori.
Verbera plura ferunt, quam quos juvat uſus aratri,
  Detrectant preſſi dum juga prima boves.
Aſper equus duris contunditur ora lupatis:
  Frena minus ſentit, quiſquis ad arma facit.
Acrius invitos, multoque ferocius urget,
  Quam qui ſervitium ferre fatentur, amor.
En ego confiteor: tua ſum nova præda Cupido.
  Porrigimus vinctas ad tua jura manus.
Nil opus eſt bello: pacem veniamque rogamus.
  Nec tibi laus, armis victus inermis, ero.
Necte comam myrto: maternas junge columbas.
  Qui deceat, currum vitricus ipſe dabit.
Inque dato curru, populo clamante triumphum,
  Stabis; & adjunctas arte movebis aves.
Ducentur juvenes capti, captæque puellæ.
  Hæc tibi magnificus pompa triumphus erit.
Ipſe ego præda recens factum modo vulnus habebo:
  Et nova captivâ vincula mente feram.

Mens

Mens Bona ducetur manibus poſt terga retortis,
Et Pudor, & caſtris quidquid Amoris obeſt.
Omnia te metuent: ad te ſua brachia tendens
Vulgus, Iö, magnâ voce, Triumphe, canet.
Blanditiæ comites tibi erunt, Errorque, Furorque,
Aſſiduè partes turba ſecuta tuas.
His tu militibus ſuperas homineſque Deoſque:
Hæc tibi ſi demas commoda, nudus eris.
Læta triumphanti de ſummo mater Olympo
Plaudet; & appoſitas ſparget in ora roſas.
Tu, pennas gemma, gemma variante capillos,
Ibis in auratis aureus ipſe rotis.
Tum quoque non paucos (ſi te bene novimus) ures:
Tum quoque præteriens vulnera multa dabis.
Non poſſunt (licet ipſe velis) ceſſare ſagittæ.
Fervida vicino flamma vapore nocet.
Talis erat domitâ Bacchus Gangetide terrâ.
Tu gravis alitibus; tigribus ille fuit.
Ergo, ego cum poſſim ſacri pars eſſe triumphi,
Parce tuas in me perdere, victor, opes.
Aſpice cognati felicia Cæſaris arma.
Qua vicit, victos protegit ille manu.

ELEGIA III.

IUſta precor: quæ me nuper prædata puella eſt,
Aut amet, aut faciat cur ego ſemper amem.
Ah nimium volui! tantum patiatur amari.
Audierit noſtras tot Cytherêa preces.
Accipe, per longos tibi qui deſerviat annos:
Accipe, qui purâ norit amare fide.
Si me non veterum commendant magna parentum
Nomina; nec noſtri ſanguinis auctor eques;
Nec meus innumeris renovatur campus aratris;
Temperat & ſumtus parcus uterque parens;
At Phœbus, comiteſque novem, vitiſque repertor,
Hoc faciant: &, me qui tibi donat, Amor:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Et nulli ceſſura fides; ſine crimine mores;
Nudaque ſimplicitas, purpureuſque pudor.
Non mihi mille placent: non ſum deſultor Amoris.
Tu mihi (ſi qua fides) cura perennis eris.
Tecum, quos dederint annos mihi fila ſororum,
Vivere contingat: teque dolente mori.
Te mihi materiem felicem in carmina præbe;
Provenient cauſâ carmina digna ſuâ.
Carmine nomen habent exterrita cornibus Iö,
Et quam flumineâ luſit adulter ave:
Quæque, ſuper pontum ſimulato vecta juvenco,
Virgineâ tenuit cornua vara manu.
Nos quoque per totum pariter cantabimur orbem:
Junctaque ſemper erunt nomina noſtra tuis.

ELEGIA IV.

VIr tuus eſt epulas nobis aditurus eaſdem.
Ultima cœna tuo ſit precor illa viro.
Ergo ego dilectam tantum conviva puellam
Aſpiciam? tangi quem juvet, alter erit?
Alteriuſque ſinus aptè ſubjecta fovebis?
Injiciet collo, cum volet, ille manum?
Deſine mirari, poſito quod candida vino
Atracis ambiguos traxit in arma viros.
Nec mihi ſilva domus, nec equo mea membra cohærent:
Vix à te videor poſſe tenere manus.
Quæ tibi ſint facienda tamen, cognoſce: nec Euris
Da mea, nec tepidis verba ferenda Notis.
Ante veni, quam vir. nec quid, ſi veneris ante,
Poſſit agi, video: ſed tamen ante veni.
Cum premit ille torum, vultu comes ipſa modeſto
Ibis, ut accumbas; clam mihi tange pedem.
Me ſpecta, nutuſque meos, vultumque loquacem:
Excipe furtivas, & refer ipſa, notas.
Verba ſuperciliis ſine voce loquentia dicam:
Verba leges digitis, verba notata mero.

Cum

Cum tibi ſuccurrit Veneris laſcivia noſtræ;
Purpureas tenero pollice tange genas.
Si quid erit, de me tacitâ quod mente queraris;
Pendeat extrema mollis ab aure manus:
Cum tibi, quæ faciam, mea lux, dicamve, placebunt;
Verſetur digitis anulus uſque tuis.
Tange manu menſam, quo tangunt more precantes;
Optabis merito cum mala multa viro.
Quod tibi miſcuerit, ſapias, bibat ipſe jubeto:
Tu puerum leviter poſce, quod ipſa velis.
Quæ tu reddideris, ego primus pocula ſumam:
Et qua tu biberis, hac ego parte bibam.
Si tibi forte dabit, quos prægustaverit ipſe,
Rejice libatos illius ore cibos.
Nec premat impoſitis ſinito tua colla lacertis:
Mite nec in rigido pectore pone caput.
Nec ſinus admittat digitos, habileſve papillæ.
Oſcula præcipue nulla dediſſe velis.
Oſcula ſi dederis, fiam manifeſtus amator:
Et dicam, Mea ſunt: injiciamque manus.
Hæc tamen aſpiciam: ſed quæ bene pallia celant,
Illa mihi cæci cauſa timoris erunt.
Nec femori committe femur, nec crure cohære:
Nec tenerum duro cum pede junge pedem.
Multa miſer timeo, quia feci multa proterve:
Exemplique metu torqueor ipſe mei.
Sæpe mihi, dominæque meæ properata voluptas,
Veſte ſub injectâ dulce peregit opus.
Hoc tu non facies: ſed ne feciſſe puteris,
Conſcia de gremio pallia deme tuo.
Vir bibat uſque roga: precibus tamen oſcula deſint.
Dumque bibit, furtim (ſi potes) adde merum.
Si bene compoſitus ſomno vinoque jacebit;
Conſilium nobis reſque locuſque dabunt.
Cum ſurges abitura domum, ſurgemus & omnes;
In medium turbæ fac memor agmen eas.

Agmine me invenies aut invenieris in illo.
  Quidquid ibi poteris tangere, tange mei.
Me miſerum! paucas monui quod proſit in horas.
  Separor à dominâ nocte jubente meâ.
Nocte vir includet: lacrymis ego mœſtus obortis,
  Qua licet, ad ſævas proſequar uſque fores.
Oſcula jam ſumet: jam non tantum oſcula ſumet:
  Quod mihi das furtim, jure coacta dabis.
Verum invita dato (potes hoc) ſimiliſque coactæ:
  Blanditiæ taceant; ſitque maligna Venus.
Si mea vota valent, illum quoque nil juvet opto;
  Sin minus; at certe te juvet inde nihil.
Sed quæcunque tamen noctem fortuna ſequatur;
  Cras mihi conſtanti voce dediſſe nega.

ELEGIA V.

Æſtus erat, mediamque dies exegerat horam:
  Appoſui medio membra levanda toro.
Pars adaperta fuit, pars altera clauſa feneſtræ;
  Quale fere ſilvæ lumen habere ſolent.
Qualia ſublucent fugiente crepuſcula Phœbo:
  Aut ubi nox abiit, nec tamen orta dies.
Illa verecundis lux eſt præbenda puellis,
  Qua timidus latebras ſperet habere pudor.
Ecce Corinna venit, tunicâ velata recinctâ,
  Candida dividuâ colla tegente comâ:
Qualiter in thalamos formoſa Semiramis iſſe
  Dicitur, & multis Laïs amata viris.
Deripui tunicam; nec multum rara nocebat:
  Pugnabat tunicâ ſed tamen illa tegi.
Cumque ita pugnaret, tanquam quæ vincere nollet,
  Victa eſt non ægrè proditione ſuâ.
Ut ſtetit ante oculos poſito velamine noſtros,
  In toto nuſquam corpore menda fuit.
Quos humeros, quales vidi tetigique lacertos!
  Forma papillarum quam fuit apta premi!

Quam

Quam caſtigato planus ſub pectore venter!
  Quantum & quale latus! quam juvenile femur!
Singula quid referam? nil non laudabile vidi;
  Et nudam preſſi corpus ad uſque meum.
Cætera quis neſcit? laſſi requievimus ambo.
  Proveniant medii ſic mihi ſæpe dies.

ELEGIA VI.

JAnitor (indignum) durâ religate catenâ,
  Difficilem moto cardine pande forem.
Quod precor, exiguum eſt. aditu fac janua parvo
  Obliquum capiat ſemadaperta latus.
Longus Amor tales corpus tenuavit in uſus;
  Aptaque ſubducto pondere membra dedit.
Ille per excubias cuſtodum leniter ire
  Monſtrat: inoffenſos dirigit ille pedes.
At quondam noctem, ſimulacraque vana timebam:
  Mirabar, tenebris ſiquis iturus erat.
Riſit, ut audirem, tenerâ cum matre Cupido:
  Et leviter, Fies tu quoque fortis, ait.
Nec mora, venit amor. non umbras nocte volantes,
  Non timeo ſtrictas in mea fata manus.
Te nimium lentum timeo; tibi blandior uni:
  Tu, me quo poſſis perdere, fulmen habes.
Aſpice, &, ut videas, immitia clauſtra relaxa,
  Uda ſit ut lacrymis janua facta meis.
Certe ego, cum poſita ſtares ad verbera veſte,
  Ad dominam pro te verba tremente tuli.
Ergo, quæ valuit pro te quoque gratia quondam,
  (Heu facinus!) pro me nunc valet illa parum?
Redde vicem meritis. grato licet eſſe, quod optas.
  Tempora noctis eunt: excute poſte ſeram.
Excute: ſic unquam longâ relevere catenâ,
  Nec tibi perpetuo ſerva bibatur aqua.
Ferreus orantem nequicquam, janitor, audis.
  Roboribus duris janua fulta riget.

Urbibus obſeſſis clauſæ munimina portæ
Proſint. in mediâ pace quid arma times?
Quid facias hoſti, qui ſic excludis amantem?
Tempora noctis eunt: excute poſte ſeram.
Non ego militibus venio comitatus & armis:
Solus eram, ſi non ſævus adeſſet Amor.
Hunc ego ſi cupiam, nuſquam dimittere poſſim.
Ante vel à membris dividar ipſe meis.
Ergo Amor, & modicum circa mea tempora vinum
Mecum eſt, & madidis lapſa corona comis.
Arma quis hæc timeat? quis non eat obvius illis?
Tempora noctis eunt: excute poſte ſeram.
Lentus es? an ſomnus (qui ſe malè præbet amanti)
Verba dat in ventos aure repulſa tuâ?
At (memini) primo, cum me celare ſolebam,
Pervigil in mediæ ſidera noctis eras.
Forſitan & tecum tua nunc requieſcit amica.
Heu melior quanto ſors tua ſorte meâ!
Dummodo ſic, in me duræ tranſite catenæ.
Tempora noctis eunt: excute poſte ſeram.
Fallimur? an verſo ſonuerunt cardine poſtes?
Raucaque concuſſæ ſigna dedere fores?
Fallimur: impulſa eſt animoſo janua vento.
Hei mihi, quam longe ſpem tulit aura meam!
Si ſatis es raptæ, Borea, memor Orithyiæ,
Huc ades, & ſurdas flamine tunde fores.
Urbe ſilent totâ: vitreoque madentia rore
Tempora noctis eunt: excute poſte ſeram.
[Aut ego jam ferroque ignique paratior ipſe,
Quam face ſuſtineo, tecta ſuperba petam.]
Nox, & Amor, vinumque, nihil moderabile ſuadent:
Illa pudore vacat: Liber Amorque metu.
Omnia conſumſi: nec te precibuſque miniſque
Movimus, ô foribus ſurdior ipſe tuis.
Non te formoſæ decuit ſervare puellæ
Limina: ſollicito carcere dignus eras.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Jamque pruinoſos molitur Lucifer axes;
Inque ſuum miſeros excitat ales opus.
At tu, non lætis detracta corona capillis,
Dura ſuper totâ limina nocte jace.
Tu dominæ, cum te projectam mane videbit,
Temporis abſumti tam male teſtis eris.
Qualiſcunque vale, ſentique abeuntis amorem,
Lente, nec admiſſo turpis amante: vale.
Vos quoque crudeles rigido cum limine poſtes,
Duraque conſervæ ligna valete fores.

ELEGIA VII.

ADde manus in vincla meas, (meruere catenas)
Dum furor omnis abit, ſi quis amicus ades.
Nam furor in dominam temeraria brachia movit.
Flet mea veſanâ læſa puella manu.
Tunc ego vel caros potui violare parentes:
Sæva vel in ſanctos verbera ferre Deos.
Quid? non & clypei dominus ſeptemplicis Aiax
Stravit deprenſos lata per arva greges?
Et, vindex in matre patris, malus ultor Oreſtes,
Auſus in arcanas poſcere tela Deas?
Ergo ego digeſtos potui laniare capillos:
Nec dominam motæ dedecuere comæ?
Sic formoſa fuit; talem Schœneïda dicunt
Mænalias arcu ſollicitaſſe feras.
Talis perjuri promiſſaque velaque Theſei
Flevit præcipites Creſſa tuliſſe Notos.
Sic, niſi vittatis quod erat Caſſandra capillis,
Procubuit templo, caſta Minerva, tuo.
Quis mihi non, Demens, quis non mihi, Barbare, dixit?
Ipſa nihil: pavido lingua retenta metu.
Sed taciti fecere tamen convitia vultus.
Egit me lacrymis ore ſilente reum.
Ante meos humeris vellem cecidiſſe lacertos:
Utilius potui parte carere mei.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

In mea veſanas habui diſpendia vires:
  Et valui pœnam fortis in ipſe meam.
Quid mihi vobiſcum, cædis ſcelerumque miniſtræ?
  Debita ſacrilegæ vincla ſubite manus.
An, ſi pulſaſſem minimum de plebe Quiritem,
  Plecterer? in dominam jus mihi majus erit?
Peſſima Tydides ſcelerum monumenta reliquit.
  Ille Deam primus perculit; alter ego.
Sed minus ille nocens. mihi,quam profitebar amari,
  Læſa eſt: Tydides ſævus in hoſte fuit.
I nunc, magnificos victor molite triumphos,
  Cinge comam lauro; votaque redde Jovi:
Quæque tuos currus comitatus turba ſequetur,
  Clamet; Iö forti victa puella viro!
Ante eat effuſo triſtis captiva capillo,
  Si ſinerent læſæ, candida tota, genæ.
Aptius impreſſis erat os livere labellis,
  Et collo blandi dentis habere notam.
Denique, ſi tumidi ritu torrentis agebar,
  Cæcaque me prædam fecerat ira ſuam;
Nonne ſatis fuerat timidæ inclamaſſe puellæ,
  Nec nimium rigidas intonuiſſe minas?
Aut tunicam ſummâ deducere turpiter orâ
  Ad mediam? mediæ zona tuliſſet opem.
At nunc ſuſtinui, raptis à fronte capillis,
  Ferreus ingenuas ungue notare genas.
Adſtitit illa amens albo & ſine ſanguine vultu,
  Cæduntur Pariis qualia ſaxa jugis.
Exanimes artus, & membra trementia vidi;
  Ut cum populeas ventilat aura comas:
Ut leni Zephyro gracilis vibratur arundo:
  Summave cum tepido ſtringitur unda Noto.
Suſpenſæque diu lacrymæ fluxere per ora,
  Qualiter abjectâ de nive manat aqua.
Tunc ego me primum cœpi ſentire nocentem.
  Sanguis erant lacrymæ, quas dabat illa, meus.

Ter tamen ante pedes volui procumbere ſupplex:
  Ter formidatas reppulit illa manus.
At tu, ne dubita (minuet vindicta dolorem)
  Protinus in vultus unguibus ire meos.
Nec noſtris oculis, nec noſtris parce capillis,
  Quamlibet infirmas adjuvet ira manus.
Neve mei ſceleris tam triſtia ſigna superſint,
  Pone recompoſitas in ſtatione comas.

ELEGIA VIII.

Eſt quædam: (quicunque volet cognoſcere lenam,
  Audiat) eſt quædam nomine Dipſas anus.
Ex re nomen habet. nigri non illa parentem
  Memnonis in roſeis ſobria vidit equis.
Illa magas artes, Ææaque carmina novit,
  Inque caput liquidas arte recurvat aquas.
Scit bene quid gramen, quid torto concita rhombo
  Licia, quid valeat virus amantis equæ.
Cum voluit, toto glomerantur nubila cælo,
  Cum voluit, puro fulget in orbe dies.
Sanguine (ſi qua fides) ſtillantia ſidera vidi;
  Purpureus Lunæ ſanguine vultus erat.
Hanc ego nocturnas verſam volitare per umbras
  Suſpicor, & plumâ corpus anile tegi.
Suſpicor; & fama eſt. oculis quoque pupula duplex
  Fulminat, & gemino lumen ab orbe venit.
Evocat antiquis proavos atavoſque ſepulcris;
  Et ſolidam longo carmine findit humum.
Hæc ſibi propoſuit thalamos temerare pudicos;
  Nec tamen eloquio lingua nocente caret.
Fors me ſermoni teſtem dedit. illa monebat
  Talia; me duplices occuluere fores:
Scis here te, mea lux, juveni placuiſſe beato,
  Hæſit, & in vultu conſtitit uſque tuo.
Et cur non placeas? nulli tua forma ſecunda eſt.
  Me miſeram! dignus corpore cultus abeſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Tam felix eſſes, quam formoſiſſima, vellem.
Non ego te factâ divite pauper ero.
Stella tibi oppoſiti nocuit contraria Martis.
Mars abiit: ſigno nunc Venus apta tuo.
Proſit ut adveniens, en aſpice. dives amator
Te cupit; & curæ, quid tibi deſit, habet.
Eſt etiam facies, quæ ſe tibi comparet, illi:
Si te non emtam vellet, emendus erat.
Erubuit. decet alba quidem pudor ora: ſed iſte
Si ſimules, prodeſt: verus obeſſe ſolet.
Cum bene dejectis gremium ſpectabis ocellis,
Quantum quiſque ferat, reſpiciendus erit.
Forſitan immundæ Tatio regnante Sabinæ
Noluerint habiles pluribus eſſe viris.
Nunc Mars externis animos exercet in armis:
At Venus Æneæ regnat in urbe ſui.
Ludite formoſæ. caſta eſt, quam nemo rogavit:
Aut ſi ruſticitas non vetat, ipſa rogat.
Has quoque, quas frontis rugas in vertice portas,
Excute: de rugis crimina multa cadent.
Penelope juvenum vires tentabat in arcu:
Qui latus argueret, corneus arcus erat.
Labitur occulte, fallitque volatilis ætas:
Ut celer admiſſis labitur amnis aquis.
Æra nitent uſu: veſtis bona quærit haberi:
Caneſcunt turpi tecta relicta ſitu.
Forma, niſi admittas, nullo exercente ſeneſcit:
Nec ſatis effectûs unus & alter habent.
Certior è multis, nec tam invidioſa rapina eſt.
Plena venit canis de grege præda lupis.
Ecce, quid iſte tuus præter nova carmina vates
Donat? amatoris millia multa leges.
Ipſe Deus vatum, pallâ ſpectabilis aureâ,
Tractat inauratæ conſona fila lyræ.
Qui dabit, ille tibi magno ſit major Homero.
Crede mihi; res eſt ingenioſa, dare.

Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nec tu, ſi quis erit capitis mercede redemtus,
Deſpice gypſati crimen inane pedis.
Nec te decipiant veteres quinquatria ceræ.
Tolle tuos tecum, pauper amator, avos.
Quin, quia pulcher erit, poſcet ſine munere noctem;
Quod det, amatorem flagitet ante ſuum.
Parcius exigito pretium, dum retia tendis,
Ne fugiant. captos legibus ure tuis.
Nec nocuit ſimulatus amor. ſine credat amari:
Sed cave, ne gratis hic tibi conſtet amor.
Sæpe nega noctes. capitis modo finge dolorem:
Et modo quæ cauſas præbeat, Iſis erit.
Mox recipe; ut nullum patiendi colligat uſum,
Neve relenteſcat ſæpe repulſus amor.
Surda ſit oranti tua janua, laxa ferenti.
Audiat excluſi verba receptus amans.
Et, quaſi læſa prior, nonnunquam iraſcere læſo.
Vaneſcat culpâ culpa repenſa tuâ.
Sed nunquam dederis ſpatioſum tempus in iram.
Sæpe ſimultates ira morata facit.
Quin etiam diſcant oculi lacrymare coacti:
Et faciant udas illa vel illa genas.
Nec, ſi quem falles, tu perjurare timeto.
Commodat illuſis numina ſurda Venus.
Servus & ad partes ſollers ancilla parentur;
Qui doceant, apte quid tibi poſſit emi.
Et ſibi pauca rogent: multos ſi pauca rogabunt,
Poſtmodo de ſtipula grandis acervus erit.
Et ſoror & mater, nutrix quoque carpat amantem.
Fit cito per multas præda petita manus.
Cum te deficient poſcendi munera cauſæ,
Natalem libo teſtificare tuum.
Ne ſecurus amet nullo rivale, caveto.
Non bene, ſi tollas prælia, durat amor.
Ille viri toto videat veſtigia lecto;
Factaque laſcivis livida colla notis.

Munera præcipue videat, quæ miſerit alter.
Si tibi nil dederit, Sacra roganda via eſt.
Cum multa abſtuleris: ut non tamen omnia donet;
Quod nunquam reddas, commodet uſque roga.
Lingua juvet, mentemque tegat. blandire, noceque.
Impia ſub dulci melle venena latent.
Hæc ſi præſtiteris, uſu mihi cognita longo;
Nec tulerint voces ventus & aura meas;
Sæpe mihi dices vivæ bene: ſæpe rogabis,
Ut mea defunctæ molliter oſſa cubent.
Vox erat in curſu, cum me mea prodidit umbra.
At noſtræ vix ſe continuere manus,
Quin albam raramque comam, lacrymoſaque vino
Lumina, rugoſas diſtraherentque genas.
Dî tibi dent nudoſque lares, inopemque ſenectam;
Et longas hiemes, perpetuamque ſitim.

ELEGIA IX.

Militat omnis amans, & habet ſua caſtra Cupido:
Attice, crede mihi; militat omnis amans.
Quæ bello eſt habilis, Veneri quoque convenit, ætas!
Turpe ſenex miles, turpe ſenilis amor.
Quos petiere duces annos in milite forti,
Hos petit in ſocio bella puella toro.
Pervigilant ambo: terrâ requieſcit uterque.
Ille fores dominæ ſervat, at iſte ducis.
Militis officium longa eſt via. mitte puellam;
Strenuus exemto fine ſequetur amans.
Ibit in adverſos montes, duplicataque nimbo
Flumina: congeſtas exteret ille nives.
Nec freta preſſurus tumidos cauſabitur Euros;
Aptaque verrendis ſidera quæret aquis.
Quis, niſi vel miles, vel amans, & frigora noctis,
Et denſo miſtas perferet imbre nives?
Mittitur infeſtos alter ſpeculator in hoſtes:
In rivale oculos alter, ut hoſte, tenet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ille graves urbes, hic duræ limen amicæ
  Obſidet: hic portas frangit, at ille fores.
Sæpe ſoporatos invadere profuit hoſtes;
  Cædere & armatâ vulgus inerme manu.
Sic fera Threïcii ceciderunt agmina Rheſi:
  Et dominum capti deſeruiſtis equi.
Sæpe maritorum ſomnis utuntur amantes;
  Et ſua ſopitis hoſtibus arma movent.
Cuſtodum tranſire manus, vigilumque catervas,
  Militis & miſeri ſemper amantis opus.
Mars dubius, nec certa Venus; victique reſurgunt:
  Quoſque neges unquam poſſe jacere, cadunt.
Ergo deſidiam quicumque vocabit amorem,
  Deſinat. ingenii eſt experientis amor.
Ardet in abductâ Briſeide mœſtus Achilles.
  Dum licet, Argolicas frangite Troës opes.
Hector ab Andromaches complexibus ibat in arma:
  Et, galeam capiti quæ daret, uxor erat.
Summa ducum Atrides viſâ Priameïde fertur
  Mænadis effuſis obſtupuiſſe comis.
Mars quoque deprenſus fabrilia vincula ſenſit.
  Notior in cælo fabula nulla fuit.
Ipſe ego ſegnis eram, diſcinctaque in otia natus:
  Mollierant animos lectus & umbra meos.
Impulit ignavum formoſæ cura puellæ;
  Juſſit & in caſtris æra merere ſuis.
Inde vides agilem, nocturnaque bella gerentem.
  Qui nolet fieri deſidioſus, amet.

ELEGIA X.

QValis, ab Eurotâ Phrygiis avecta carinis,
  Conjugibus belli cauſa duobus erat:
Qualis erat Lede, quam plumis abditus albis
  Callidus in falsâ luſit adulter ave:
Qualis Amymone ſiccis errabat in agris,
  Cum premeret ſummi verticis urna comam:

Talis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Talis eras ; aquilamque in te taurumque timebam,
Et quidquid magno de Jove fecit Amor.
Nunc timor omnis abeſt, animique reſanuit error :
Nec facies oculos jam capit iſta meos.
Cur ſim mutatus quæris ? quia munera poſcis.
Hæc te non patitur cauſa placere mihi.
Donec eras ſimplex, animum cum corpore amavi :
Nunc mentis vitio læſa figura tua eſt.
Et puer eſt & nudus Amor. ſine ſordibus annos,
Et nullas veſtes, ut ſit apertus, habet.
Quid puerum Veneris pretio proſtare jubetis ?
Quo pretium condat, non habet ille ſinum.
Nec Venus apta feris, Veneris nec filius, armis :
Non decet imbelles æra merere Deos.
Stat meretrix certo cuivis mercabilis ære ;
Et miſeras juſſo corpore quærit opes.
Devovet imperium tamen hæc lenonis avari :
Et, quod vos facitis ſponte, coacta facit.
Sumite in exemplum pecudes ratione carentes.
Turpe erit ingenium mitius eſſe feris.
Non equa munus equum, non taurum vacca popoſcit:
Non aries placitam munere captat ovem.
Sola viro mulier ſpoliis exultat ademtis :
Sola locat noctes : ſola locanda venit.
Et vendit, quod utrumq; juvat, quod uterque petebat:
Et pretium, quanti gaudeat ipſa, facit.
Quæ Venus ex æquo ventura eſt grata duobus ;
Altera cur illam vendit, & alter emit ?
Cur mihi ſit damno, tibi ſit lucroſa voluptas,
Quam ſocio motu fœmina virque ferunt ?
Non bene conducti vendunt perjuria teſtes :
Non bene ſelecti judicis arca patet.
Turpe, reos emtâ miſeros defendere linguâ :
Quod faciat magnas, turpe, tribunal opes.
Turpe, tori reditu cenſus augere paternos,
Et faciem lucro proſtituiſſe ſuam.

Gratia

Gratiâ pro rebus merito debetur inemtis:
Pro male conducto gratia nulla toro.
Omnia conductor ſolvit: mercede ſolutâ
Non manet officio debitor ille tuo.
Parcite, formoſæ, pretium pro nocte paciſci.
Non habet eventus ſordida præda bonos.
Non fuit armillas tanti pepigiſſe Sabinas,
Ut premerent ſacræ virginis arma caput.
E quibus exierat, trajecit viſcera ferro
Filius: & pœnæ cauſa monile fuit.
Nec tamen indignum eſt, à divite munera poſci.
Munera poſcenti quod dare poſſit, habet.
Carpite de plenis pendentes vitibus uvas:
Præbeat Alcinoi poma benignus ager.
Officium pauper numeret, ſtudiumque, fidemque:
Quod quis habet, dominæ conferat omne ſuæ.
Eſt quoque, carminibus meritas celebrare puellas,
Dos mea. quam volui, nota fit arte meâ.
Scindentur veſtes, gemmæ frangentur & aurum:
Carmina quam tribuent, fama perennis erit.
Nec dare, ſed pretium poſci dedignor & odi.
Quod nego poſcenti, deſine velle; dabo.

ELEGIA XI.

Colligere incertos, & in ordine ponere, crines
Docta, neque ancillas inter habenda, Nape;
Inque miniſteriis furtivæ cognita noctis
Utilis, & dandis ingenioſa notis;
Sæpe venire ad me dubitantem hortata Corinnam;
Sæpe laboranti fida reperta mihi;
Accipe, & ad dominam peraratas mane tabellas
Perfer; & obſtantes ſedula pelle moras.
Nec ſilicum venæ, nec durum in pectore ferrum,
Nec tibi ſimplicitas ordine major ineſt.
Credibile eſt, & te ſenſiſſe Cupidinis arcus.
In me militiæ ſigna tuere tuæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Si quæret, quid agam; Spe noctis vivere, dices:
Cætera fert blanda cera notata manu.
Dum loquor, hora fugit. vacuæ bene redde tabellas:
Verum continuo fac tamen illa legat.
Aſpicias oculos mando frontemque legentis.
E tacito vultu ſcire futura licet.
Nec mora: perlectis reſcribat multa jubeto.
Odi cum late ſplendida cera vacat.
Comprimat ordinibus verſus, oculoſque moretur
Margine in extremo littera raſa meos.
Quid digitos opus eſt graphio laſſare tenendo?
Hoc habeat ſcriptum tota tabella, Veni.
Non ego victrices lauro redimire tabellas,
Nec Veneris mediâ ponere in æde morer.
Subſcribam, Veneris fidas ſibi Naſo miniſtras
Dedicat. at nuper vile fuiſtis acer.

ELEGIA XII.

Flete meos caſus: triſtes rediere tabellæ.
Infelix hodie littera poſſe negat.
Omina ſunt aliquid. modo cum diſcedere vellet,
Ad limen digitos reſtitit icta Nape.
Miſſa foras iterum limen tranſire memento
Cautius; atque alte ſobria ferre pedem.
Ite hinc, difficiles funebria ligna tabellæ:
Tuque negaturis cera referta notis.
Quam puto de longæ collectam flore cicutæ
Melle ſub infami Corſica miſit apis.
At, tanquam minio, penitus medicata rubebas.
Ille color vere ſanguinolentus erat.
Projectæ triviis jaceatis inutile lignum:
Voſque rotæ frangat prætereuntis onus.
Illum etiam, qui vos ex arbore vertit in uſum,
Convincam puras non habuiſſe manus.
Præbuit illa arbor miſero ſuſpendia collo:
Carnifici duras præbuit illa cruces.

Illa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Illa dedit turpes raucis bubonibus umbras:
  Vulturis in ramis & ſtrigis ova tulit.
His ego commiſi noſtros inſanus amores,
  Molliaque ad dominam verba ferenda dedi?
Aptius hæ capiant vadimonia garrula ceræ,
  Quas aliquis duro cognitor ore legat.
Inter ephemeridas melius tabulaſque jacerent,
  In quibus abſumtas fleret avarus opes.
Ergo ego vos rebus duplices pro nomine ſenſi?
  Auſpicii numerus non erat ipſe boni.
Quid precer iratus? niſi vos carioſa ſenectus
  Rodat, & immundo cera ſit alba ſitu.

ELEGIA XIII.

IAm ſuper Oceanum venit à ſeniore marito
  Flava pruinoſo quæ vehit axe diem.
Quo properas, Aurora? mane. ſic Memnonis umbris
  Annua ſolenni cæde parentet avis.
Nunc juvat in teneris dominæ jacuiſſe lacertis:
  Si quando, lateri nunc bene juncta meo eſt.
Nunc etiam ſomni pingues, nunc frigidus humor:
  Et liquidum tenui gutture cantat avis.
Quo properas, ingrata viris, ingrata puellis?
  Roſcida purpureâ ſupprime lora manu.
Ante tuos ortus melius ſua ſidera ſervat
  Navita; nec mediâ neſcius errat aquâ.
Te ſurgit, quamvis laſſus, veniente viator:
  Miles & armiferas aptat ad arma manus.
Prima bidente vides oneratos arva colentes:
  Prima vocas tardos ſub juga panda boves.
Tu pueros ſomno fraudas, tradiſque magiſtris;
  Ut ſubeant teneræ verbera ſæva manus.
[Atque eadem ſponſum conſulti ante atria mittis;
  Unius ut verbi grandia damna ferat.]
Nec tu conſulto, nec tu jucunda diſerto:
  Cogitur ad lites ſurgere uterque novas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Tu, cum fœminei poſſint ceſſare labores,
  Lanificam revocas ad ſua penſa manum.
Omnia perpeterer. ſed ſurgere mane puellas
  Quis, niſi cui non eſt ulla puella, ferat?
Optavi quoties, ne nox tibi cedere vellet;
  Neu fugerent vultus ſidera mota tuos!
Optavi quoties, aut ventus frangeret axem,
  Aut caderet ſpiſsâ nube retentus equus!
Invida, quo properas? quod erat tibi filius ater,
  Materni fuerat pectoris ille color.
[Quid ſi non Cephali quondam flagraſſet amore?
  An putat ignotam nequitiam eſſe ſuam?]
Tithono vellem de te narrare liceret:
  Fabula non cælo turpior ulla foret.
Illum dum refugis, longo quia grandior ævo,
  Surgis ad inviſas à ſene mane rotas.
At ſi, quem malles, Cephalum complexa teneres;
  Clamares, Lente currite noctis equi.
Cur ego plectar amans, ſi vir tibi marcet ab annis?
  Num me nupſiſti conciliante ſeni?
Aſpice, quot ſomnos juveni donarit amato
  Luna: neque illius forma ſecunda tuæ.
Ipſe Deûm genitor, ne te tam ſæpe videret,
  Commiſit noctes in ſua vota duas.
Jurgia finieram. ſcires audiſſe; rubebat.
  Nec tamen aſſueto tardius orta dies.

ELEGIA XIV.

DIcebam, Medicare tuos deſiſte capillos.
  Tingere quam poſſis, jam tibi nulla coma eſt.
At, ſi paſſa fores, quid erat ſpatioſius illis?
  Contigerant imum, qua patet uſque, latus.
Quid, quod erant tenues, & quos ornare timeres;
  Vela colorati qualia Seres habent?
Vel pede quod gracili deducit aranea filum,
  Cum leve deſertâ ſub trabe nectit opus?

Nec

Nec tamen ater erat, nec erat tamen aureus illis,
  Sed, quamvis neuter, miſtus uterque color.
Qualem clivoſæ madidis in vallibus Idæ
  Ardua derepto cortice cedrus habet.
Adde, quod & dociles, & centum flexibus apti,
  Et tibi nullius cauſa doloris erant.
Non acus abrupit, non vallus pectinis, illos:
  Ornatrix tuto corpore ſemper erat.
Ante meos ſæpe eſt oculos ornata; nec unquam
  Brachia dereptâ ſaucia fecit acu.
Sæpe etiam, nondum digeſtis mane capillis,
  Purpureo jacuit ſemiſupina toro.
Tum quoque erat neglecta decens: ut Threcia Bacche,
  Cum temere in viridi gramine laſſa jacet.
Cum graciles eſſent tamen, & lanuginis inſtar;
  Heu mala vexatæ quanta tulere comæ!
Quam ſe præbuerant ferro patienter & igni;
  Ut fieret torto flexilis orbe ſinus!
Clamabam, Scelus eſt, iſtos ſcelus urere crines.
  Sponte decent: capiti, ferrea, parce tuo.
Vim procul hinc remove. non eſt qui debeat uri;
  Erudit admotas ipſe capillus acus.
Formoſæ periere comæ: quas vellet Apollo,
  Quas vellet capiti Bacchus ineſſe ſuo.
Illis contulerim, quas quondam nuda Dione
  Pingitur humenti ſuſtinuiſſe manu.
Quid male diſpoſitos quereris periiſſe capillos?
  Quid ſpeculum mœſtâ ponis, inepta, manu?
Non bene conſuetis à te ſpectaris ocellis.
  Ut placeas, debes immemor eſſe tui.
Non te cantatæ læſerunt pellicis herbæ;
  Non anus Hæmoniâ perfida lavit aquâ.
Nec tibi vis morbi nocuit; (procul omen abeſto)
  Nec minuit denſas invida lingua comas.
Facta manu culpâque tuâ diſpendia ſentis.
  Ipſa dabas capiti miſta venena tuo.

Nunc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nunc tibi captivos mittet Germania crines :
 Culta triumphatæ munere gentis eris.
O quam ſæpe , comas aliquo mirante , rubebis ;
 Et dices , Emtâ nunc ego merce probor !
Neſcio quam pro me laudat nunc iſte Sycambram ;
 Fama tamen memini cum fuit iſta mei.
Me miſerum ! lacrymas male continet ; oraque dextra
 Protegit , ingenuas picta rubore genas.
Suſtinet antiquos gremio ſpectare capillos ,
 (Hei mihi !) non illo munera digna loco.
Collige cum vultu mentem. reparabile damnum eſt.
 Poſtmodo nativâ conſpiciere comâ.

ELEGIA XV.

QVid mihi , Livor edax , ignavos objicis annos ;
 Ingeniique vocas carmen inertis opus ?
Non me more patrum , dum ſtrenua ſuſtinet ætas ,
 Præmia militiæ pulverulenta ſequi :
Nec me verboſas leges ediſcere : nec me
 Ingrato vocem proſtituiſſe foro.
Mortale eſt , quod quæris , opus. mihi fama perennis
 Quæritur : in toto ſemper ut orbe canar.
Vivet Mæonides , Tenedos dum ſtabit & Ide ;
 Dum rapidas Simoïs in mare volvet aquas.
Vivet & Aſcræus , dum muſtis uva tumebit :
 Dum cadet incurva falce reſecta Ceres.
Battiades ſemper toto cantabitur orbe ;
 Quamvis ingenio non valet , arte valet.
Nulla Sophoclêo veniet jactura cothurno.
 Cum Sole & Lunâ ſemper Aratus erit.
Dum fallax ſervus , durus pater , improba lena
 Vivent , dum meretrix blanda ; Menandros erit.
Ennius arte carens , animoſique Accius oris ,
 Caſurum nullo tempore nomen habent.
Varronem primamque ratem quæ neſciat ætas ,
 Aureaque Æſonio terga petita duci ?

(Poëta: Sola Sophoclea carmina digna cothurno.)

Vivet

Carmina ſublimis tunc ſunt peritura Lucretî,
Exitio terras cum dabit una dies.
Tityrus, & fruges, Æneïaque arma legentur;
Roma, triumphati dum caput orbis eris.
Donec erunt ignes arcuſque Cupidinis arma,
Diſcentur numeri, culte Tibulle, tui.
Gallus & Heſperiis, & Gallus notus Eoïs,
Et ſua cum Gallo nota Lycoris erit.
Ergo, cum ſilices, cum dens patientis aratri,
Depereant ævo, carmina morte carent.
Cedant carminibus Reges, Regumque triumphi:
Cedat & auriferi ripa beata Tagi.
Vilia miretur vulgus. mihi flavus Apollo
Pocula Caſtaliæ plena miniſtret aquæ.
Suſtineamque comâ metuentem frigora myrtum:
Atque à ſollicito multus amante legar.
Paſcitur in vivis Livor: poſt fata quieſcit,
Cum ſuus ex merito quemque tuetur honos.
Ergo etiam, cum me ſupremus adederit ignis,
Vivam: parſque mei magna ſuperſtes erit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

P. OVIDII NASONIS
AMORUM
LIBER SECUNDUS.

ELEGIA I.

HOc quoque compoſui, Pelignis natus aquoſis,
Ille ego nequitiæ Naſo poëta meæ.
Hoc quoque juſſit Amor. procul hinc, procul eſte ſeveræ :
Non eſtis teneris apta theatra modis.
Me legat in ſponſi facie non frigida virgo:
Et rudis ignoto tactus amore puer.
Atque aliquis juvenum, quo nunc ego, ſaucius arcu
Agnoſcat flammæ conſcia ſigna ſuæ :
Miratuſque diu, Quo, dicat, ab indice doctus
Compoſuit caſus iſte poëta meos?
Auſus eram (memini) cæleſtia dicere bella,
Centimanumque Gygen ; & ſatis oris erat :
Cum male ſe Tellus ulta eſt, ingeſtaque Olympo
Ardua devexum Pelion Oſſa tulit.
In manibus nimbos, & cum Jove fulmen habenti,
Quod bene pro cælo mitteret ille ſuo,
Clauſit amica fores. ego cum Jove fulmina miſi.
Excidit ingenio Jupiter ipſe meo.
Jupiter, ignoſcas : nil me tua tela juvabant.
Clauſa tuo majus janua fulmen erat.
Blanditias elegoſque leves mea tela reſumſi.
Mollierunt duras lenia verba fores.
Carmina ſanguineæ deducunt cornua Lunæ ;
Et revocant niveos Solis euntis equos.
Carmine diſſiliunt abruptis faucibus angues,
Inque ſuos fontes verſa recurrit aqua.

Carmi-

Carminibus ceſſere fores : inſertaque poſti,
  Quamvis robur erat, carmine victa ſera eſt.
Quid mihi profuerit velox cantatus Achilles?
  Quid pro me Atrides alter & alter agent?
Quique tot errando, quot bello, perdidit annos?
  Raptus & Hæmoniis flebilis Hector equis?
At facie teneræ laudatâ ſæpe puellæ,
  Ad vatem pretium carminis ipſa venit.
Magna datur merces. heroum clara valete
  Nomina : non apta eſt gratia veſtra mihi.
Ad mea formoſæ vultus adhibete puellæ
  Carmina, purpureus quæ mihi dictat Amor.

ELEGIA II.

QVem penes eſt dominam ſervandi cura, Bagoë,
  Dum perago tecum pauca, ſed apta, vaca.
Heſternâ vidi ſpatiantem luce puellam,
  Illâ, quæ Danaï porticus agmen habet.
Protinus, ut placuit, miſi, ſcriptoque rogavi.
  Reſcripſit trepidâ, Non licet, illa manu.
Et cur non liceat quærenti, reddita cauſa eſt,
  Quod nimium dominæ cura moleſta tua eſt.
Si ſapis, ô cuſtos, odium (mihi crede) mereri
  Deſine. quem metuit quiſque, perîſſe cupit.
Vir quoque non ſapiens : quid enim ſervare laboret,
  Unde nihil, quamvis non tueare, perit?
Sed gerat ille ſuo morem furioſus amori :
  Et caſtum, multis quod placet, eſſe putet.
Huic furtiva tuo libertas munere detur;
  Quam dederis illi, reddat ut illa tibi.
Conſcius eſſe velis : domina eſt obnoxia ſervo.
  Conſcius eſſe times : diſſimulare licet.
Scripta leget ſecum : matrem miſiſſe putato.
  Venerit ignotus : poſtmodo notus eat.
Ibit ad adfectam, quæ non languebit, amicam
  Viſere; judiciis ægra ſit illa tuis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Si faciet tarde, ne te mora longa fatiget,
Impoſitâ gremio ſtertere fronte potes.
Nec tu, linigeram fieri quid poſſit ad Iſin,
Quæſieris: nec tu curva theatra time.
Conſcius aſſiduos commiſſi tollet honores.
Quis minor eſt autem, quam tacuiſſe, labor?
Ille placet, verſatque domum, neque verbera ſentit:
Ille potens: alii ſordida turba jacent.
Huic, veræ ut lateant cauſæ, finguntur inanes:
Atque ambo domini, quod probat una, probant.
Cum bene vir traxit vultum, rugaſque coëgit;
Quod voluit fieri blanda puella, facit.
Sed tamen interdum tecum quoque jurgia nectat:
Et ſimulet lacrymas, carnificemque vocet.
Tu contra objiciens, quæ tuto diluat illa,
In verum falſo crimine deme fidem.

Ita Perron: Et ſapiens contemptu jurgia nectit ubi male MSS flectit. infra Eleg. 9. v. 45.

Sic tibi ſemper honos, ſic curta peculia creſcent:
Hæc face, & exiguo tempore liber eris.
Aſpicis indicibus nexas per colla catenas:
Squalidus orba fide pectora carcer habet.
Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus: hoc illi garrula lingua dedit.
Dum nimium ſervat cuſtos Junonius Iö,
Ante ſuos annos occidit; illa Dea eſt.
Vidi ego compedibus liventia crura gerentem,
Unde vir inceſtum ſcire coactus erat.
Pœna minor meritâ. nocuit mala lingua duobus.
Vir doluit; famæ damna puella tulit.
Crede mihi; nulli ſunt crimina grata marito:
Nec quenquam, quamvis audiat illa, juvant.
Seu tepet, indicium ſecuras prodis ad aures;
Sive amat, officio fit miſer ille tuo.
Culpa nec ex facili, quamvis manifeſta, probatur.
Judicis illa ſui tuta favore venit.
Viderit ipſe licet; credet tamen ipſe neganti:
Damnabitque oculos; & ſibi verba dabit.

Aſpiciat

Aſpiciat dominæ lacrymas; plorabit & ipſe:
  Et dicet, Pœnas garrulus iſte dabit.
Quam diſpar certamen inis! tibi verbera victo
  Adſunt: in gremio judicis illa ſedet.
Non ſcelus aggredimur: non ad miſcenda coïmus
  Toxica: non ſtricto fulminat enſe manus.
Quærimus, ut tutò per te poſſimus amare.
  Quid precibus noſtris mollius eſſe poteſt?

ELEGIA III.

HEi mihi, quod dominā nec vir nec fœmina ſervas;
  Mutua nec Veneris gaudia noſſe potes!
Qui primus pueris genitalia membra recîdit;
  Vulnera, quæ fecit, debuit ipſe pati.
Mollis in obſequium, faciliſque rogantibus eſſes;
  Si tuus in quavis prætepuiſſet amor.
Non tu natus equo, non fortibus utilis armis:
  Bellica non dextræ convenit haſta tuæ.
Iſta mares tractent: tu ſpes depone viriles.
  Sint tibi cum dominâ ſigna ferenda tuâ.
Hanc imple meritis: hujus tibi gratia proſit.
  Si careas illâ, quis tuus uſus erit?
Eſt etiam facies, ſunt apti luſibus anni.
  Indigna eſt pigro forma perire ſitu.
Fallere te potuit, quamvis habeare moleſtus:
  Non caret effectu, quod voluere duo.
Aptius ut fuerit precibus tentaſſe, rogamus:
  Dum bene ponendi munera tempus habes.

ELEGIA IV.

NOn ego mendoſos auſim defendere mores;
  Falſaque pro vitiis arma movere meis.
Confiteor; ſi quid prodeſt delicta fateri:
  In mea nunc demens crimina faſſus eo.
Odi: nec poſſum cupiens non eſſe, quod odi.
  Heu quàm, quæ ſtudeas ponere, ferre grave eſt!

Nam deſunt vires ad me mihi juſque regendum.
Auferor ut rapidâ concita puppis aquâ.
Non eſt certa meos quæ forma irritet amores.
Centum ſunt cauſæ, cur ego ſemper amem.
Sive aliqua eſt oculos in ſe dejecta modeſtos;
Uror: & inſidiæ ſunt pudor ille meæ.
Sive procax aliqua eſt; capior, quia ruſtica non eſt:
Spemque dat in molli mobilis eſſe toro.
Aſpera ſi viſa eſt, rigidaſque imitata Sabinas;
Velle, ſed ex alto diſſimulare, puto.
Sive es docta; places raras dotata per artes:
Sive rudis; placita es ſimplicitate tuâ.
Eſt, quæ Callimachi præ noſtris ruſtica dicat
Carmina: cui placeo, protinus ipſa placet.
Eſt etiam, quæ me vatem, & mea carmina culpet:
Culpantis cupiam ſuſtinuiſſe femur.
Molliter inceſſit; motu capit. altera dura eſt;
At poterit tacto mollior eſſe viro.
Hæc quia dulce canit, flectitque facillima vocem,
Oſcula cantanti rapta dediſſe velim.
Hæc querulas agili percurrit pollice chordas.
Tam doctas quis non poſſit amare manus?
Illa placet geſtu, numeroſaque brachia ducit,
Et tenerum molli torquet ab arte latus:
Ut taceam de me, qui cauſa tangor ab omni;
Illic Hippolytum pone; Priapus erit.
Tu, quia tam longa es, veteres heroïdas æquas:
Et potes in toto multa jacere toro.
Hæc habilis brevitate ſuâ. corrumpor utrâque.
Conveniunt voto longa breviſque meo.
Non eſt culta; ſubit quid cultæ accedere poſſit.
Ornata eſt; dotes exhibet illa ſuas.
Candida me capiet, capiet me flava puella:
Eſt etiam fuſco grata colore Venus.
Seu pendent niveâ pulli cervice capilli;
Leda fuit nigrâ conſpicienda comâ.

Seu

Seu flavent; placuit croceis Aurora capillis.
Omnibus hiſtoriis ſe meus aptat amor.
Me nova ſollicitat, me tangit ſerior ætas:
Hæc melior ſpecie corporis: illa ſapit.
Denique quas totâ quiſquam probet Urbe puellas;
Noſter in has omnes ambitioſus amor.

ELEGIA V.

NUllus amor tanti eſt; (abeas, pharetrate Cupido)
Ut mihi ſint toties maxima vota mori.
Vota mori mea ſunt; cum te peccaſſe recordor,
Hei mihi, perpetuum nata puella malum!
Non mihi deletæ nudant tua facta tabellæ:
Non data furtive munera crimen habent.
O utinam arguerem ſic, ut non vincere poſſem!
Me miſerum! quare tam bona cauſa mea eſt?
Felix, qui quod amat, defendere fortiter audet:
Cui ſua, Non feci, dicere amica poteſt.
Ferreus eſt, nimiumque ſuo favet ille dolori,
Cui petitur victâ palma cruenta reâ.
Ipſe miſer vidi, cum me dormire putares,
Sobrius appoſito crimina veſtra mero.
Multa ſupercilio vidi vibrante loquentes.
Nutibus in veſtris pars bona vocis erat.
Non oculi tacuere tui, conſcriptaque vino
Menſa; nec in digitis littera nulla fuit.
Sermonem agnovi, (quid non videatur amanti?)
Verbaque pro certis juſſa valere notis.
Jamque frequens iërat menſâ conviva remotâ:
Compoſiti juvenes unus & alter erant. add: El: 4. lib: 1. v. 53.
Improba tum verò jungentes oſcula vidi.
Illa mihi linguâ nexa fuiſſe liquet.
Qualia nec fratri tulerit germana ſevero;
Sed tulerit cupido mollis amica viro:
Qualia credibile eſt, nec Phœbum ferre Dianæ;
Sed Venerem Marti ſæpe tuliſſe ſuo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quid facis, exclamo; quo nunc mea gaudia defers?
  Injiciam dominas in mea jura manus.
Hæc tibi ſint mecum, mihi ſint communia tecum.
  In bona cur quiſquam tertius iſta venit?
Hoc ego; quæque dolor linguæ dictavit: at illi
  Conſcia purpureus venit in ora pudor.
Quale coloratum Tithoni conjuge cælum
  Subrubet. aut ſponſo viſa puella novo.
Quale roſæ fulgent inter ſua lilia miſtæ:
  Aut ubi cantatis Luna laborat equis:
Aut quod, ne longis flaveſcere poſſit ab annis,
  Mæonis Aſſyrium fœmina tinxit ebur.
His erat, aut alicui color ille ſimillimus horum:
  Et nunquam caſu pulcrior illa fuit.
Spectabat terram; terram ſpectare decebat.
  Mœſta erat in vultu; mœſta decenter erat.
Sicut erant, (& erant culti) laniare capillos,
  Et fuit in teneras impetus ire genas.
Ut faciem vidi, fortes cecidere lacerti:
  Defenſa eſt armis noſtra puella ſuis.
Qui modo ſævus eram, ſupplex ultroque rogavi,
  Oſcula ne nobis deteriora daret.
Riſit, & ex animo dedit optima: qualia poſſent
  Excutere irato tela triſulca Jovi.
Torqueor infelix, ne tam bona ſumſerit alter:
  Et volo non ex hac illa fuiſſe nota.
Hæc quoque, quam docui, multo meliora fuerunt;
  Et quiddam viſa eſt addidiciſſe novi.
Quod nimium placuere, malum eſt: quod tota labellis
  Lingua tua eſt noſtris, noſtra recepta tuis.
Nec tamen hoc unum doleo: non oſcula tantum
  Juncta queror;quamvis hæc quoq;juncta queror:
Illa, niſi in lecto, nuſquam potuere doceri.
  Neſcio quis pretium grande magiſter habet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ELEGIA VI.

PSittacus, Eois imitatrix ales ab Indis,
Occidit. exequias ite frequenter aves.
Ite, piæ volucres; & plangite pectora pennis;
Et rigido teneras ungue notate genas.
Horrida pro mœſtis lanietur pluma capillis:
Pro longâ reſonent carmina veſtra tubâ.
Quid ſcelus Iſmarii quereris, Philomela, tyranni?
Expleta eſt annis iſta querela ſuis.
Alitis in raræ miſerum devertite funus.
Magna, ſed antiqui cauſa doloris Itys,
Omnes, quæ liquido libratis in aëre curſus;
Tu tamen ante alias, turtur amice, dole.
Plena fuit vobis omni concordia vitâ,
Et ſtetit ad finem longa tenaxque fides.
Quod fuit Argolico juvenis Phocæus Oreſtæ;
Hoc tibi, dum licuit, Pſittace, turtur erat.
Quid tamen iſta fides? quid rari forma coloris?
Quid vox mutandis ingenioſa ſonis?
Quid juvat, ut datus es, noſtræ placuiſſe puellæ?
Infelix avium gloria, nempe jaces.
Tu poteras fragiles pennis hebetare ſmaragdos,
Tincta gerens rubro Punica roſtra croco.
Non fuit in terris vocum ſimulacior ales:
Reddebas blæſo tam bene verba ſono.
Raptus es invidiâ. non tu fera bella movebas:
Garrulus, & placidæ pacis amator eras.
Ecce, coturnices inter ſua prælia vivunt:
Forſitan & fiant inde frequenter anus.
Plenus eras minimo: nec præ ſermonis amore
In multos poteras ora vacare cibos.
Nux erat eſca tibi, cauſæque papavera ſomnis:
Pellebatque ſitim ſimplicis humor aquæ.
Vivit edax vultur, ducenſque per aëra gyros
Miliius, & pluviæ graculus auctor aquæ.

Vivit & armiferæ cornix inviſa Minervæ;
  Illa quidem ſæclis vix moritura novem.
Occidit ille loquax, humanæ vocis imago,
  Pſittacus, extremo munus ab orbe datum.
Optima prima ferè manibus rapiuntur avaris;
  Implentur numeris deteriora ſuis.
Triſtia Phyllacidæ Therſites funera vidit:
  Jamque cinis, vivis fratribus, Hector erat.
Quid referam timidæ pro te pia vota puellæ;
  Vota procelloſo per mare rapta Noto?
Septima lux aderat, non exhibitura ſequentem:
  Et ſtabat vacuâ jam tibi Parca colo.
Nec tamen ignavo ſtupuerunt verba palato.
  Clamavit moriens lingua, Corinna, vale.
Colle ſub Elyſio nigrâ nemus ilice frondens,
  Udaque perpetuo gramine terra, viret.
Si qua fides dubiis; volucrum locus ille piarum
  Dicitur, obſcœnæ quo prohibentur aves.
Illic innocui late paſcuntur olores:
  Et vivax Phœnix, unica ſemper avis.
Explicat ipſa ſuas ales Junonia pennas:
  Oſcula dat cupido blanda columba mari.
Pſittacus has inter, nemorali ſede receptus,
  Convertit volucres in ſua verba pias.
Oſſa tegit tumulus: tumulus pro corpore parvus:
  Quo lapis exiguus par ſibi carmen habet.
[Colligor ex ipſo dominæ placuiſſe ſepulcro.
  Ora fuere mihi plus ave docta loqui.]

Ita carmina volucrum, equorum, aliorumque inscriptiones et epitaphia apud veterem invenire licet.

ELEGIA VII.

ERgo ego ſufficiam reus in nova crimina ſemper?
  Ut vincam, toties dimicuiſſe piget.
Sive ego marmorei reſpexi ſumma theatri;
  Eligis è multis, unde dolere velis.
Candida ſeu tacito me vidit fœmina vultu;
  In vultu tacitas arguis eſſe notas,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Si quam laudavi; miſeros petis ungue capillos:
  Si culpo; crimen diſſimulare putas.
Sive bonus color eſt, in te quoque frigidus eſſe;
  Seu malus, alterius dicor amore mori.
Atque ego peccati vellem mihi conſcius eſſem.
  Æquo animo pœnam, qui meruere, ferunt.
Nunc temere inſimulas: credendoque omnia fruſtra,
  Ipſa vetas iram pondus habere tuam.
Aſpice, ut auritus miſerandæ ſortis aſellus
  Aſſiduo domitus verbere lentus eat.
Ecce, novum crimen, ſollers ornare Cypaſſis
  Objicitur dominæ contemeraſſe torum.
Dî melius, quam me, ſi ſit peccaſſe libido,
  Sordida contemtæ ſortis amica juvet!
Quis Veneris famulæ connubia liber inire,
  Tergaque complecti verbere ſecta velit?
Adde, quod ornandis illa eſt operata capillis;
  Et tibi per doctas grata miniſtra manus.
Scilicet ancillam, quæ tam tibi fida, rogarem?
  Quid, niſi ut indicio juncta repulſa foret?
Per Venerem juro, puerique volatilis arcus,
  Me non admiſſi criminis eſſe reum.

ELEGIA VIII.

Ponendis in mille modos perfecta capillis,
  Comere ſed ſolas digna Cypaſſi Deas;
Et mihi jucundo non ruſtica cognita furto;
  Apta quidem dominæ, ſed magis apta mihi;
Quis fuit inter nos ſociati corporis index?
  Senſit concubitus unde Corinna tuos?
Num tamen erubui, num verbo lapſus in ullo
  Furtivæ Veneris conſcia ſigna dedi?
Quid, quod in ancillâ ſi quis delinquere poſſet,
  Illum ego contendi mente carere bonâ?
Theſſalus ancillæ facie Briſeïdos arſit:
  Serva Mycenæo Phœbas amata duci.

Non ego Tantalide major, nec major Achille.
Quod decuit Reges, cur mihi turpe putem?
Ut tamen iratos in te defixit ocellos;
Vidi te totis erubuiſſe genis.
At quanto, ſi forte refers, præſentior ipſe
Per Veneris feci numina magna fidem!
Tu Dea, tu jubeas animi perjuria puri
Carpathium tepidos per mare ferre Notos.
Pro quibus officiis pretium mihi dulce repende
Concubitus hodie, fuſca Cypaſſi, tuos.
Quid renuis, fingiſque novos, ingrata, timores?
Unum eſt è dominis emeruiſſe ſatis.
Quod ſi ſtulta negas, index anteacta fatebor;
Et veniam culpæ proditor ipſe meæ.
Quoque loco tecum fuerim, quotieſque, Cypaſſi,
Narrabo dominæ, quotque quibuſque modis.

ELEGIA IX.

O Nunquam pro me ſatis indignate Cupido,
O in corde meo deſidioſe puer!
Quid me, qui miles nunquam tua ſigna reliqui,
Lædis? & in caſtris vulneror ipſe meis?
Cur tua fax urit, figit tuus arcus amicos?
Gloria pugnantes vincere major erat.
Quid? non Hæmonius, quem cuſpide perculit, heros,
Confoſſum medicâ poſtmodo juvit ope?
Venator ſequitur fugientia, capta relinquit:
Semper & inventis ulteriora petit.
Nos tua ſentimus populus tibi deditus arma:
Pigra reluctanti ceſſat in hoſte manus.
Quid juvat in nudis hamata retundere tela
Oſſibus? oſſa mihi nuda relinquit amor.
Tot ſine amore viri, tot ſunt ſine amore puellæ.
Hinc tibi cum magnâ laude triumphus eat.
Roma, niſi immenſum vires promôſſet in orbem,
Stramineis eſſet nunc quoque tecta caſis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Feſſus in acceptos miles deducitur agros :
  Mittitur in ſaltus carcere liber equus :
Longaque ſubductam celant navalia pinum :
  Tutaque depoſito poſcitur enſe rudis.
Me quoque, qui toties merui ſub amore puellæ,
  Defunctum placide vivere tempus erat.
Vive, Deus, poſito, ſi quis mihi dicat, amore;
  Deprecer. uſque adeo dulce puella malum eſt.
Cum bene pertæſum eſt, animoque relanguit ardor;
  Neſcio quo miſeræ turbine mentis agor.
Ut rapit in præceps dominum, ſpumantia fruſtra
  Fræna retentantem, durior oris equus :
Ut ſubitus, prope jam prenſa tellure, carinam
  Tangentem portus ventus in alta rapit :
Sic me ſæpe refert incertâ Cupidinis aura;
  Notaque purpureus tela reſumit Amor.
Fige, puer; poſitis nudus tibi præbeor armis.
  Hic tibi ſint vires : hic tua dextra facit.
Huc tanquam juſſæ veniunt jam ſponte ſagittæ.
  Vix illis præ me nota pharetra ſua eſt.
Infelix, totâ quicunque quieſcere nocte
  Suſtinet, & ſomnos præmia magna vocat.
Stulte, quid eſt ſomnus, gelidæ niſi mortis imago?
  Longa quieſcendi tempora fata dabunt.
Me modo decipiant voces fallacis amicæ :
  Sperando certe gaudia magna feram.
Et modo blanditias dicat; modo jurgia nectat.
  Sæpe fruar dominâ : ſæpe repulſus eam.
Quod dubius Mars eſt; per te, privigne Cupido, eſt:
  Et movet exemplo vitricus arma tuo.
Tu levis es, multoque tuis ventoſior alis :
  Gaudiaque ambiguâ daſque negaſque fide.
Si tamen exaudis pulcra cum matre rogantem;
  Indeſerta meo pectore regna tene.
Accedant regno nimium vaga turba puellæ.
  Ambobus populis ſic venerandus eris.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ELEGIA X.

TV mihi, tu certe, (memini) Græcine, negabas,
Uno poſſe aliquem tempore amare duas.
Per te ego decipior: per te deprenſus inermis,
Ecce duas uno tempore turpis amo.
Utraque formoſa eſt: operoſæ cultibus ambæ:
Artibus in dubio eſt hæc ſit, an illa, prior.
Pulcrior hac illa eſt: hæc eſt quoque pulcrior illâ:
Et magis hæc nobis, & magis illa placet.
Errant, ut ventis diſcordibus acta faſelos,
Dividuumque tenent alter & alter amor.
Quid geminas, Erycina, meos ſine fine dolores?
Nonne erat in curas una puella ſatis?
Quid folia arboribus, quid pleno ſidera cælo
In freta collectas alta quid addis aquas?
Sed tamen hoc melius, quam ſi ſine amore jacerem.
Hoſtibus eveniat vita ſevera meis.
Hoſtibus eveniat viduo dormire cubili,
Et medio laxe ponere membra toro.
At mihi ſævus amor ſomnos abrumpat inertes:
Simque mei lecti non ego ſolus onus.
Me mea diſperdat nullo prohibente puella,
Si ſatis una poteſt: ſi minus una; duæ.
Sufficiant graciles ſed non ſine viribus artus:
Pondere, non nervis, corpora noſtra carent.
Et lateri dabit in vires alimenta voluptas.
Decepta eſt operâ nulla puella meâ.
Sæpe ego, laſcivæ conſumto tempore noctis,
Utilis & forti corpore mane fui.
Felix, quem Veneris certamina mutua perdunt!
Dî faciant, leti cauſa ſit iſta mei!
Induat adverſis contraria pectora telis
Miles, & æternum ſanguine nomen emat.
Quærat avarus opes; & quæ laſſarit arando
Æquora, perjuro naufragus ore bibat.

At mihi contingat Veneris langueſcere motu;
Cum moriar, medium ſolvar & inter opus:
Atque aliquis noſtro lacrymans in funere dicat,
Conveniens vitæ mors fuit iſta ſuæ.

ELEGIA XI.

PRima malas docuit, mirantibus æquoris undis,
Peliaco pinus vertice cæſa vias:
Quæ concurrentes inter temeraria cautes
Conſpicuam fulvo vellere vexit ovem.
O utinam, remo ne quis freta longa moveret,
Argo funeſtas preſſa bibiſſet aquas!
Ecce fugit notumque torum ſociosque Penates;
Fallaceſque vias ire Corinna parat.
Quid tibi (me miſerum!) Zephyros Euroſque timebo,
Et gelidum Borean, egelidumque Notum?
Non illic urbes, non tu mirabere ſilvas.
Una eſt injuſti cærula forma maris.
Nec medius tenues conchas pictoſve lapillos
Pontus habet: bibuli littoris illa mora eſt.
Littora marmoreis pedibus ſignanda, puellæ.
Hactenus eſt tutum: cætera cæca via eſt.
Et vobis alii ventorum prælia narrent;
Quas Scylla infeſtet, quaſve Charybdis aquas:
Et quibus emineant violenta Ceraunia ſaxis:
Quo lateant Syrtes, quove Malêa ſinu.
Hæc alii referant. at vos, quod quiſque loquentur,
Credite: credenti nulla procella nocet.
Sero reſpicitur tellus, ubi fune ſoluto
Currit in immenſum panda carina ſalum.
Navita ſollicitus qua ventos horret iniquos,
Et prope tam letum, quam prope cernit aquam.
Quid ſi concuſſas Triton exaſperet undas?
Quàm tibi nunc toto nullus in ore color!
Tum generoſa voces fœcundæ ſidera Ledæ:
Et, Felix, dicas, quam ſua terra tenet!

cum admiratione intuebere. Salust: Catil: cap: 11: Tabulas pictas vasa caelata mirari. N.i. de arte amandi. v. 498.

Tutius eſt foviſſe torum; legiſſe libellos;
Threïciam digitis increpuiſſe lyram.
At, ſi vana ferunt volucres mea dicta procellæ,
Æqua tamen puppi ſit Galatea tuæ.
Veſtrum crimen erit talis jactura puellæ,
Nereïdeſque Deæ, Nereïdumque pater.
Vade memor noſtri, vento reditura ſecundo.
Impleat illa tuos fortior aura ſinus.
Tum mare in hæc magnus proclinet littora Nereus:
Huc venti ſpirent: huc agat æſtus aquas.
Ipſa roges, Zephyri veniant in lintea ſoli:
Ipſa tuâ moveas turgida vela manu.
Primus ego aſpiciam notam de littore pinum;
Et dicam, Noſtros advehit illa Deos.
Excipiamq; humeris, & multa ſine ordine carpam
Oſcula. pro reditu victima vota cadet.
Inque tori formam molles ſternentur arenæ:
Et tumulus menſæ quilibet inſtar erit.
Illic appoſito narrabis multa Lyæo,
Pæne ſit ut mediis obruta navis aquis:
Dumque ad me properas, nec iniquæ tempora noctis,
Nec te præcipites extimuiſſe Notos.
Omnia pro veris credam, ſint ficta licebit.
Cur ego non votis blandiar ipſe meis?
Hæc mihi quamprimum cælo nitidiſſimus alto
Lucifer admiſſo tempora portet equo.

ELEGIA XII.

ITe triumphales circum mea tempora lauri.
Vicimus. in noſtro eſt ecce Corinna ſinu.
Quam vir, quam cuſtos, quam janua firma, tot hoſtes;
Servabant; ne qua poſſet ab arte capi:
Hæc eſt præcipuo victoria digna triumpho:
In qua, quæcunque eſt, ſanguine præda caret.
Non humiles muri, non parvis oppida foſſis
Cincta, ſed eſt ductu capta puella meo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Pergama cum caderent bello ſuperata biluſtri;
Ex tot, in Atridâ pars quota laudis erat?
At mea ſepoſita eſt, & ab omni milite diſſors
Gloria: nec titulum muneris alter habet.
Me duce ad hanc voti finem, me milite veni:
Ipſe eques, ipſe pedes, ſignifer ipſe fui.
Nec caſum fortuna meis immiſcuit actis.
Huc ades, ô curâ parte Triumphe meâ.
Nec belli nova cauſa mei. niſi rapta fuiſſet
Tyndaris, Europæ pax Aſiæque foret.
Fœmina ſilveſtres Lapithas, populumque bimembrem
Turpiter appoſito vertit in arma mero.
Fœmina Trojanos iterum fera bella movere
Impulit in regno, juſte Latine, tuo.
Fœmina Romanis, etiam nunc Urbe recenti,
Immiſit ſoceros; armaque ſæva dedit.
Vidi ego pro niveâ pugnantes conjuge tauros:
Spectatrix animos ipſa juvenca dabat.
Me quoque cum multis, ſed me ſine cæde, Cupido
Juſſit militiæ ſigna movere ſuæ.

ELEGIA XIII.

DUm labefactat onus gravidi temeraria ventris,
In dubio vitæ laſſa Corinna jacet.
Illa quidem, clam me tantum molita pericli,
Irâ digna meâ: ſed cadit ira metu.
Et tamen aut ex me conceperat; aut ego credo.
Eſt mihi pro facto ſæpe, quod eſſe poteſt.
Iſi Parætonium, genialiaque arva Canopi
Quæ colis, & Memphin, palmiferamque Pharon;
Quaque celer Nilus lato delapſus ab alveo
Per ſeptem portus in maris exit aquas;
Per tua ſiſtra precor, per Anubidis ora verendi:
Sic tua ſacra pius ſemper Oſiris amet,
Pigraque labatur circa donaria ſerpens,
Et comes in pompâ corniger Apis eat:

Serpentes enim cum ſistro & Oſiride inter myſteria [illegible] Iſidis ſemper pinguntur. V. Alibi: Siſtraque erant numquamque ſatis quæſitus Oſiris Plenaque ſomniferis ſerpens peregrina venenis.

Huc

Huc adhibe vultus; & in unâ parce duobus.
Nam vitam dominæ tu dabis; illa mihi.
Sæpe tibi ſedit certis operata diebus,
Qua cingit lauros Gallica turma tuas.
Tuque laborantes utero miſerata puellas,
Quarum tarda latens corpora tendit onus;
Lenis ades, precibuſque meis fave, Ilithyïa.
Digna eſt, quam jubeas muneris eſſe tui.
Ipſe ego thura dabo fumoſis candidus aris:
Ipſe feram ante tuos munera vota pedes.
Adjiciam titulum, Servatâ Naſo Corinnâ.
Tu modo fac titulo muneribuſque locum.
Si tamen in tanto fas eſt monuiſſe timore;
Hac tibi ſit pugnâ dimicuiſſe ſatis.

ELEGIA XIV.

Quid juvat immunes belli ceſſare puellas,
Nec fera peltatas agmina velle ſequi;
Si ſine Marte ſuis patiuntur vulnera telis,
Et cæcas armant in ſua fata manus?
Quæ prima inſtituit teneros convellere fœtus,
Militiâ fuerat digna perire ſuâ.
Scilicet, ut careat rugarum crimine venter,
Sternetur pugnæ triſtis arena tuæ?
Si mos antiquis placuiſſet matribus idem;
Gens hominum vitio deperitura fuit:
Quique iterum generis jaceret primordia noſtri
In vacuo lapides orbe, parandus erat.
Quis Priami fregiſſet opes, ſi numen aquarum
Juſta recuſaſſet pondera ferre Thetis?
Ilia ſi tumido geminos in ventre necaſſet,
Caſurus dominæ conditor Urbis erat.
Si Venus Ænean gravidâ temeraſſet in alvo;
Cæſaribus tellus orba futura fuit.
Tu quoque, cum poſſes naſci, formoſa, perîſſes;
Tentaſſet, quod tu, ſi tua mater opus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ipſe ego, cum fuerim melius periturus amando,
Vidiſſem nullos, matre necante, dies.
Quid plenam fraudas vitem creſcentibus uvis;
Pomaque crudeli vellis acerba manu?
Sponte fluant matura ſuâ. ſine creſcere nata.
Eſt pretium parvæ non leve vita moræ.
Veſtra quid effoditis ſubjectis viſcera telis;
Et nondum natis dira venena datis?
Colchida reſperſam puerorum ſanguine culpant,
Aque ſuâ cæſum matre queruntur Ityn.
Utraque ſæva parens: ſed triſtibus utraque cauſis
Jacturâ ſocii ſanguinis ulta virum.
Dicite, quis Tereus, quis vos irritet Iäſon
Figere ſollicitâ corpora veſtra manu?
Hoc neque in Armeniis tigres fecere latêbris:
Perdere nec fœtus auſa leæna ſuos.
At teneræ faciunt, ſed non impune, puellæ.
Sæpe, ſuos utero quæ necat, ipſa perit.
Ipſa perit, ferturque toro reſoluta capillos:
Et clamant, Merito, qui modo cunque vident.
Iſta ſed ætherias vaneſcant dicta per auras:
Et ſint ominibus pondera nulla meis.
Dî faciles, peccaſſe ſemel concedite tutò:
Id ſatis eſt. pœnam culpa ſecunda ferat.

ELEGIA XV.

ANule, formoſæ digitum vincture puellæ,
In quo cenſendum nil, niſi dantis amor;
Munus eas gratum. te lætâ mente receptum
Protinus articulis induat illa ſuis.
Tam bene convenias, quam mecum convenit illi;
Et digitum juſto commodus orbe teras.
Felix, à dominâ tractaberis, anule, noſtrâ.
Invideo donis jam miſer ipſe meis.
O utinam fieri ſubito mea munera poſſim
Artibus Æææis, Carpathiive ſenis!

Tunc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Tunc ego te dominæ cupiam tetigiſſe papillas,
Et lævam tunicis inſeruiſſe manum.
Elabar digito, quamvis anguſtus & hærens;
Inque ſinum mira laxus ab arte cadam.
Idem ego, ut arcanas poſſim ſignare tabellas,
Neve tenax ceram ſiccave gemma trahat,
Humida formoſæ tangam prius ora puellæ.
Tantum ne ſignem ſcripta dolenda mihi.
Si dabor, ut condar loculis; exire negabo,
Adſtringens digitos orbe minore tuos.
Non ego dedecori tibi ſim, mea vita, futurus;
Quodve tener digitus ferre recuſet, onus.
Me gere, cum calidis perfunderis imbribus artus:
Damnaque ſub gemma perfer euntis aquæ.
Sed puto te nudâ mea membra libidine ſurgent,
Et peragam partes anulus ille viri.
Irrita quid voveo? parvum proficiſcere munus.
Illa datam tecum ſentiat eſſe fidem.

ELEGIA XVI.

PArs me Sulmo tenet Peligni tertia ruris;
Parva, ſed irriguis ora ſalubris aquis.
Sol licet admoto tellurem ſidere findat,
Et micet Icarii ſtella proterva canis;
Arva pererrantur Peligna liquentibus undis:
Et viret in tenero fertilis herba ſolo.
Terra ferax Cereris, multoque feracior uvæ:
Dat quoque bacciferam Pallada gratus ager:
Perque reſurgentes rivis labentibus herbas
Gramineus madidam ceſpes obumbrat humum.
At meus ignis abeſt. verbo peccavimus uno.
Quæ movet ardores, eſt procul; ardor adeſt.
Non ego, ſi medius Polluce & Caſtore ponar,
In cæli ſine te parte fuiſſe velim.
Solliciti jaceant, terrâque premantur iniquâ,
In longas orbem qui ſecuere vias.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Aut juvenum comites juſſiſſent ire puellas,
Si fuit in longas terra ſecanda vias.
Tum mihi, ſi premerem ventoſas horridus Alpes,
(Dummodo cum dominâ) molle fuiſſet iter.
Cum dominâ Libycas auſim perrumpere Syrtes,
Et dare non æquis vela ferenda Notis.
Non, quæ virgineo portenta ſub inguine latrant;
Nec timeam veſtros, curva Malêa; ſinus:
Non qua ſubmerſis ratibus ſaturata Charybdis
Fundit, & effuſas ore reſorbet aquas.
Quod ſi Neptuni ventoſa potentia vincit,
Et ſubventuros auferet unda Deos;
Tu noſtris niveos humeris impone lacertos.
Corpore nos facili dulce feremus onus.
Sæpe petens Hero juvenis tranaverat undas,
Tunc quoque tranaſſet; ſed via cæca fuit.
At ſine te, quamvis operoſi vitibus agri
Me teneant, quamvis amnibus arva natent,
Et vocet in rivos parentem ruſticus undam,
Frigidaque arboreas mulceat aura comas;
Non ego Pelignos videor celebrare ſalubres:
Non ego natalem rura paterna locum;
Sed Scythiam, Cilicaſque feros, virideſque Britannos,
Quæque Promethêo ſaxa cruore rubent.
Ulmus amat vitem, vitis non deſerit ulmum.
Separor à dominâ cur ego ſæpe meâ?
At mihi te comitem juraras uſque futuram,
Per me, perque oculos ſidera noſtra tuos.
Verba puellarum, foliis leviora caducis,
Irrita, quo viſum eſt, ventus & unda ferunt.
Si qua mei tamen eſt in te pia cura relicti;
Incipe pollicitis addere facta tuis:
Parvaque quamprimum rapientibus eſſeda mannis
Ipſa per admiſſas concute lora jubas.
At vos, qua veniet, tumidi ſubſidite montes:
Et faciles curvis vallibus eſte viæ.

ELE-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ELEGIA XVII.

SI quis erit, qui turpe putet ſervire puellæ;
Illo convincar judice turpis ego.
Sim licet infamis; dum me moderatius urat,
Quæ Paphon, & fluctu pulſa Cythera tenet.
Atque utinam dominæ miti quoque præda fuiſſem;
Formoſæ quoniam præda futurus eram.
Dat facies animos. facies violenta Corinnæ
(Me miſerum!) cur eſt tam bene nota ſibi?
Scilicet à ſpeculi ſumuntur imagine faſtus;
Nec niſi compoſitam ſe prius illa videt.
Non tibi ſi facies nimium dat in omnia regni;
(O facies oculos nata tenere meos!)
Collatum idcirco tibi me contemnere debes.
Aptari magnis inferiora licet.
Creditur & Nymphe mortalis amore Calypſo
Capta reluctantem detinuiſſe virum.
Creditur æquoream Phthio Nereïda Regi,
Egeriam juſto concubuiſſe Numæ;
Vulcano Venerem: quamvis, incude relictâ,
Turpiter obliquo claudicet ille pede.
Carminis hoc ipſum genus impar: ſed tamen apte
Jungitur herôus cum breviore modo.
Tu quoque me, mea lux, in quaſlibet accipe leges.
Te deceat medio jura dediſſe toro.
Non tibi crimen ero, nec quo lætere remoto.
Non erit hic nobis inficiandus amor.
Sint tibi pro magno felicia carmina cenſu:
Et multæ per me nomen habere volunt.
Novi aliquam, quæ ſe circumferat eſſe Corinnam.
Ut fiat, quid non illa dediſſe velit?
Sed neque diverſi ripâ labuntur eâdem
Frigidus Eurotas, populiferque Padus:
Nec, niſi tu, noſtris cantabitur ulla libellis,
Ingenio cauſas tu dabis una meo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ELEGIA XVIII.

CArmen ad iratum dum tu perducis Achillen,
Primaque juratis induis arma viris;
Nos, Macer, ignavâ Veneris ceſſamus in umbrâ:
Et tener auſuros grandia frangit Amor.
Sæpe meæ, Tandem, dixi, diſcede, puellæ:
In gremio ſedit protinus illa meo.
Sæpe, Pudet, dixi. lacrymis vix illa retentis,
Me miſeram! jam te, dixit, amare pudet?
Implicuitque ſuos circum mea colla lacertos:
Et, quæ me perdunt, oſcula mille dedit.
Vincor; & ingenium ſumtis revocatur ab armis:
Reſque domi geſtas & mea bella cano.
Sceptra tamen ſumſi; curâque Tragœdia noſtrâ
Crevit: & huic operi quamlibet aptus eram.
Riſit Amor, pallamque meam, pictoſque cothurnos,
Sceptraque privatâ tam cito ſumta manu.
Hinc quoque me dominæ numen deduxit iniquæ:
Deque cothurnato vate triumphat Amor.
Quod licet, aut Artes teneri profitemur Amoris:
(Hei mihi! præceptis urgeor ipſe meis)
Aut, quod Penelopes verbis reddatur Ulyſſi,
Scribimus; aut lacrymas, Phylli relicta, tuas.
Quod Paris, & Macareus, & quod male gratus Iäſon,
Hippolytique parens, Hippolytuſque legant:
Quodque tenens ſtrictum Dido miſerabilis enſem
Dicat, & Æoliæ Lesbis amica lyræ.
Quam celer è toto rediit meus orbe Sabinus,
Scriptaque diverſis rettulit ille locis!
Candida Penelope ſignum cognovit Ulyſſis:
Legit ab Hippolyto ſcripta noverca ſuo.
Jam pius Æneas miſeræ reſcripſit Eliſſæ:
Quodque legat Phyllis, ſi modo vivit, habet.
Triſtis ad Hypſipylen ab Iäſone littera venit:
Det votam Phœbo Lesbis amata lyram.

Nec

Nec tibi (qua tutum vati, Macer, arma canenti)
Aureus in medio Marte tacetur Amor.
Et Paris eſt illic, & adultera nobile crimen;
Et comes extincto Laodamia viro.
Si bene te novi; non bella libentius iſtis
Dicis: & à veſtris in mea caſtra redis.

ELEGIA XIX.

SI tibi non opus eſt ſervatâ, ſtulte, puellâ;
At mihi fac ſerves: quo magis ipſe velim.
Quod licet, ingratum eſt: quod non licet, acrius urit.
Lib:3 El:4.v.26. Ferreus eſt, ſi quis, quod ſinit alter, amat.
Speremus pariter, pariter metuamus amantes:
Et faciat voto grata repulſa locum.
Quo mihi fortunam, quæ nunquam fallere curet?
Nil ego, quod nullo tempore lædat, amo.
Viderat hoc in me vitium verſuta Corinna;
Quaque capi poſſem, callida norat opem.
Ah quoties ſani capitis mentita dolores,
Cunctantem tardo juſſit abire pede!
Ah quoties finxit culpam, quantumque libebat,
Inſontis ſpeciem præbuit eſſe, nocens!
Sic ubi vexarat, tepidoſque refoverat ignes;
Rurſus erat votis comis & apta meis.
Quas mihi blanditias, quam dulcia verba parabat!
Oſcula (Dî magni) qualia quotque dabat!
Tu quoque, quæ noſtros rapuiſti nuper ocellos,
Sæpe time inſidias, ſæpe rogata nega:
Et ſine me ante tuos projectum in limine poſtes
Longa pruinoſâ frigora nocte pati.
Sic mihi durat amor, longoſque adoleſcit in uſus:
Hoc juvat: hæc animi ſunt alimenta mei.
Pinguis amor, nimiumque patens, in tædia nobis
Vertitur; & ſtomacho, dulcis ut eſca, nocet.
Si nunquam Danaën habuiſſet aënea turris;
Non eſſet Danäe de Jove facta parens.

Dum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Dum ſervat Juno ſinuatam cornibus Iö;
Facta eſt, quam fuerat, gratior illa Jovi.
Quod licet & facile eſt, quiſquis cupit; arbore frondes
Carpat, & è magno flumine potet aquam.
Si qua volet regnare diu; deludat amantem.
Hei mihi, quod monitis torqueor ipſe meis!
Cuilibet eveniat, nocet indulgentia nobis.
Quod ſequitur, fugio: quod fugit, uſque ſequor.
At tu, formoſæ nimium ſecure puellæ,
Incipe jam prima claudere nocte forem.
Incipe, quis toties furtim tua limina pulſet,
Quærere: quid latrent nocte ſilente canes.
Quo ferat & referat ſolers ancilla tabellas:
Cur toties vacuo ſecubet ipſa toro.
Mordeat iſta tuas aliquando cura medullas:
Daque locum noſtris materiamque dolis.
Ille poteſt vacuo furari littore arenas,
Uxorem ſtulti ſi quis amare poteſt.
Jamque ego præmoneo; niſi tu ſervare puellam
Incipis, incipiet deſinere eſſe mea.
Multa diuque tuli: ſperavi ſæpe futurum,
Cum bene ſervaſſes, ut bene verba darem.
Lentus es, & pateris nulli patienda marito.
At mihi conceſſi finis amoris erit.
Scilicet infelix nunquam prohibebor adire?
Nox mihi ſub nullo vindice ſemper erit?
Nil metuam? per nulla traham ſuſpiria ſomnos?
Nil facies, cur te jure periſſe velim?
Quid mihi cum facili, quid cum lenone marito?
Corrumpis vitio gaudia noſtra tuo.
Quin alium, quem tanta juvet patientia, quæris?
Me tibi rivalem ſi juvat eſſe, veta.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

P. OVIDII NASONIS
AMORUM
LIBER TERTIUS.

ELEGIA I.

STat vetus & multos incædua ſilva per annos.
Credibile eſt illi numen ineſſe loco.
Fons ſacer in medio, ſpeluncaque pumice pendens:
Et latere ex omni dulce queruntur aves.
Hic ego dum ſpatior tectus nemoralibus umbris,
Quod mea, quærebam, Muſa moveret opus.
Venit odoratos Elegeïa nexa capillos:
Et puto pes illi longior alter erat.
Forma decens: veſtis tenuiſſima, cultus amantis:
In pedibus vitium cauſa decoris erat.
Venit & ingenti violenta Tragœdia paſſu.
Fronte comæ torva, palla jacebat humi.
Læva manus ſceptrum late regale movebat:
Lydius alta pedum vincla cothurnus erat.
Et prior, Ecquis erit, dixit, tibi finis amandi,
O argumenti lente poëta tui!
Nequitiam vinoſa tuam convivia narrant:
Narrant in multas compita ſecta vias.
Sæpe aliquis digito vatem deſignat euntem:
Atque ait, Hic ille eſt, quem ferus urit Amor.
Fabula (nec ſentis) tota jactaris in Urbe;
Dum tua præterito facta pudore refers.
Tempus erat thyrſo pulſum graviore moveri.
Ceſſatum ſatis eſt: incipe majus opus.

Mate-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Materiâ premis ingenium. cane facta virorum:
Hæc animo, dices, area digna meo eſt.
Quod teneræ cantent, luſit tua Muſa, puellæ;
Primaque per numeros acta juventa ſuos.
Nunc habeam per te Romana Tragœdia nomen.
Implebit leges ſpiritus iſte meas.
Hactenus: & movit pictis innexa cothurnis
Denſum cæſarie terque quaterque caput.
Altera (ſi memini) limis ſubriſit ocellis.
Fallor, an in dextrâ myrtea virga fuit?
Quid gravibus verbis, animoſa Tragœdia, dixit,
Me premis? an nunquam non gravis eſſe potes?
Imparibus tamen es numeris dignata moveri.
In me pugnaſti verſibus uſa meis.
Non ego contulerim ſublimia carmina noſtris.
Obruit exiguas regia veſtra fores.
Sum levis; & mecum levis eſt mea cura Cupido.
Non ſum materiâ fortior ipſa meâ.
Ruſtica ſit ſine me laſcivi mater Amoris.
Huic ego proveni lena comeſque Deæ.
Quam tu non poteris duro reſerare cothurno,
Hæc eſt blanditiis janua laxa meis.
Et tamen emerui plus quam tu poſſe, ferendo
Multa ſupercilio non patienda tuo.
Per me decepto didicit cuſtode Corinna
Liminis adſtricti ſollicitare fidem;
Delabique toro tunicâ velata recinctâ;
Atque impercuſſos nocte movere pedes.
Vel quoties foribus duris inciſa pependi, De hoc ritu egregiè Comment: ad Plauti Merc: 2.3. v.74.
Non verita à populo prætereunte legi!
Quin ego me memini, dum cuſtos ſævus abiret,
Ancillæ miſſam delituiſſe ſinu.
Quid, cum me munus natali mittis? at illa
Rumpit, & appoſitâ barbara merſit aquâ?
Prima tuæ movi felicia ſemina mentis.
Munus habet, quod te jam petit, iſta meum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Deſierant; cœpi: Per vos utramque rogamus,
  In vacuas auras verba timentis eant.
Altera me ſceptro decoras, altoque cothurno,
  Jam nunc contacto magnus in ore ſonor.
Altera das noſtro victurum nomen amori.
  Ergo ades, & longis verſibus adde breves.
Exiguum vati concede, Tragœdia, tempus.
  Tu labor æternus: quod petit illa, breve eſt.
Mota dedit veniam. teneri properentur amores,
  Dum vacat. à tergo grandius urget opus.

ELEGIA II.

NOn ego nobilium ſedeo ſtudioſus equorum:
  Cui tamen ipſa faves, vincat ut ille precor.
Ut loquerer tecum veni, tecumque ſederem:
  Ne tibi non notus, quem facis, eſſet amor.
Tu curſus ſpectas, ego te, ſpectemus uterque
  Quod juvat, atque oculos paſcat uterque ſuos.
O, cuicumque faves, felix agitator equorum!
  Ergo illi curæ contigit eſſe tuæ?
Hoc mihi contingat; ſacro de carcere miſſis
  Inſiſtam forti mente vehendus equis.
Et modo lora dabo; modo verbere terga notabo:
  Nunc ſtringam metas interiore rota.
Si mihi currenti fueris conſpecta, morabor:
  Deque meis manibus lora remiſſa fluent.
Ah quam pæne Pelops Piſæâ concidit haſtâ,
  Dum ſpectat vultus, Hippodamia, tuos!
Nempe favore ſuæ vicit tamen ille puellæ.
  Vincamus dominæ quiſque favore ſuæ.
Quid fruſtra refugis? cogit nos linea jungi.
  Hæc in lege loci commoda Circus habet.
Tu tamen, à dextrâ quicunque es, parce puellæ.
  Contactu lateris læditur iſta tui.
Tu quoque, qui ſpectas poſt nos, tua contrahe crura,
  Si pudor eſt, rigido nec preme terga genu.

Sic etiam I artis amat: v. 241. Lineam autem vocat continuitatem ordinem sedentium.

Sed

Sed nimium dimiſſa jacent tibi pallia terrâ.
  Collige; vel digitis en ego tollo meis.
Invida veſtis eras, quæ tam bona crura tegebas:
  Quoque magis ſpectes, Invida veſtis eras.
Talia Melanion Atalantes crura fugacis
  Optavit manibus ſuſtinuiſſe ſuis.
Talia ſuccinctæ pinguntur crura Dianæ,
  Cum ſequitur fortes, fortior ipſa, feras.
His ego non viſis arſi. quid fiet ab iſtis?
  In flammam flammas, in mare fundis aquas.
Suſpicor ex iſtis & cætera poſſe placere,
  Quæ bene ſub tenui condita veſte latent.
Vis tamen interea faciles arceſſere ventos,
  Quos faciat noſtra mota tabella manu?
An magis hic meus eſt animi, non aëris, æſtus,
  Captaque fœmineus pectora torret amor?
Dum loquor, alba levi ſparſa eſt tibi pulvere veſtis.
  Sordide de niveo corpore pulvis abi.
Sed jam pompa venit. linguis animiſque favete.
  Tempus adeſt plausûs: aurea pompa venit.
Prima loco fertur paſſis Victoria pennis:
  Huc ades; & meus hic fac, Dea, vincat amor.
Plaudite Neptuno, nimium qui creditis undis.
  Nil mihi cum pelago: me mea terra capit.
Plaude tuo, miles, Marti: nos odimus arma.
  Pax juvat, & mediâ Pace repertus Amor.
Auguribus Phœbus, Phœbe venantibus adſit:
  Artifices in te verte, Minerva, manus.
Ruricolæ Cereri, teneroque adſurgite Baccho:
  Pollucem pugiles, Caſtora placet eques.
Nos tibi, blanda Venus, pueriſque potentibus arcu
  Plaudimus. inceptis annue, Diva, meis.
Daque novæ mentem dominæ, patiatur amari.
  Annuit; & motu ſigna ſecunda dedit.
Quod Dea promiſit, promittas ipſa rogamus.
  Pace loquar Veneris: tu Dea major eris.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Per tibi tot juro teſtes, pompamque Deorum,
Te dominam nobis tempus in omne peti.
Sed pendent tibi crura: potes, ſi forte juvabit,
Cancellis primos inſeruiſſe pedes.
Maxima jam vacuo Prætor ſpectacula Circo
Quadrijuges æquo carcere miſit equos.
Cui ſtudeas video: vincet cuicunque favebis.
Quid cupias ipſi ſcire videntur equi.
Me miſerum! metam ſpatioſo circuit orbe.
Quid facis? admoto proximus axe ſubit.
Quid facis, infelix? perdis bona vota puellæ.
Tende precor validâ lora ſiniſtra manu.
Favimus ignavo. ſed enim revocate, Quirites;
Et date jactatis undique ſigna togis.
En revocant. at, ne turbet toga mota capillos,
In noſtros abdas te licet uſque ſinus.
Jamque patent iterum reſerato carcere poſtes.
Evolat admiſſis diſcolor agmen equis.
Nunc ſaltem ſupera, ſpatioque inſurge patenti.
Sint mea, ſint dominæ fac rata vota meæ.
Sunt dominæ rata vota meæ: mea vota ſuperſunt.
Ille tenet palmam: palma petenda mihi eſt.
Riſit, & argutis quiddam promiſit ocellis.
Hoc ſatis hic. alio cætera redde loco.

ELEGIA III.

Eſſe Deos, i, crede. fidem jurata fefellit:
Et facies illi, quæ fuit ante, manet.
Quam longos habuit nondum perjura capillos,
Tam longos, poſtquam numina luſit, habet.
Candida candorem roſeo ſuffuſa rubore
Ante ſtetit: niveo lucet in ore rubor.
Pes erat exiguus: pedis eſt artiſſima forma.
Longa decenſque fuit: longa decenſque manet.
Argutos habuit, radiant ut ſidus, ocellos;
Per quos mentita eſt perfida ſæpe mihi.

Sci-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Scilicet æternò falſum jurare puellis
  Dî quoque concedunt; formaque numen habet.
Perque ſuos illam nuper juraſſe recordor,
  Perque meos oculos; & doluere mei.
Dicite, Dî; ſi vos impune fefellerit illa,
  Alterius meritis cur ego damna tuli?
At non invidiæ vobis Cepheïa virgo eſt,
  Pro male formoſâ juſſa parente mori.
Non ſatis eſt, quod vos habui ſine pondere teſtes,
  Et mecum luſos ridet inulta Deos:
Ut ſua per noſtram redimat perjuria pœnam,
  Victima deceptus decipientis ero?
Aut ſine re nomen Deus eſt, fruſtraque timetur;
  Et ſtultâ populos credulitate movet:
Aut, ſi quis Deus eſt, teneras amat ille puellas;
  Et nimium ſolas omnia poſſe jubet.
Nobis fatifero Mavors accingitur enſe:
  Nos petit invictâ Palladis haſta manu.
Nobis flexibiles curvantur Apollinis arcus:
  In nos alta Jovis dextera fulmen habet.
Formoſas Superi metuunt offendere læſi:
  Atque ultrò, quæ ſe non timuere, timent.
Et quiſquam pia thura focis imponere curet?
  Certe plus animi debet ineſſe viris.
Jupiter igne ſuo lucos jaculatur & arces.
  Miſſaque perjuras tela ferire vetat.
Tot meruere peti. Semele miſerabilis arſit:
  Officio eſt illi pœna reperta ſuo.
At ſi venturo ſe ſubduxiſſet amanti,
  Non pater in Baccho matris haberet onus.
Quid queror, & toti facio convitia cælo?
  Dî quoque habent oculos: Dî quoque pectus habent.
Si Deus ipſe forem; numen ſine fraude liceret
  Fœmina mendaci falleret ore meum.
Ipſe ego jurarem verum jurare puellas;
  Et non de tetricis dicerer eſſe Deus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Tu tamen illorum moderatius utere dono:
Aut oculis certè parce, puella, meis.

ELEGIA IV.

DUre vir, impoſito teneræ cuſtode puellæ,
Nil agis. ingenio quæque tuenda ſuo.
Si qua metu demto caſta eſt; ea denique caſta eſt:
Quæ, quia non liceat, non facit; illa facit.
Ut jam ſervaris bene corpus; adultera mens eſt:
Nec cuſtodiri, ni velit, illa poteſt.
Nec mentem ſervare potes, licet omnia claudas.
Omnibus occluſis intus adulter erit.
Cui peccare licet, peccat minus. ipſa poteſtas
Semina nequitiæ languidiora facit.
Deſine (crede mihi) vitia irritare vetando:
Obſequio vincas aptius illa tuo.
Vidi ego nuper equum, contra ſua vincla tenacem,
Ore reluctanti fulminis ire modo.
Conſtitit, ut primum conceſſas ſenſit habenas,
Frænaque in effuſâ laxa jacere jubâ.
Nitimur in vetitum ſemper, cupimuſque negata.
Sic interdictis imminet æger aquis.
Centum fronte oculos, centum cervice gerebat
Argus: & hos unus ſæpe fefellit Amor.
In thalamum Danaë ſaxo ferroque perennem
Quæ fuerat virgo tradita, mater erat.
Penelope manſit, quamvis cuſtode carebat,
Inter tot juvenes intemerata procos.
Quidquid ſervatur, cupimus magis: ipſaque furem
Cura vocat. pauci, quod ſinit alter, amant.
Nec facie placet illa ſuâ, ſed amore mariti.
Neſcio quid, quod te ceperit, eſſe putant.
Non proba ſit, quam vir ſervat, ſed adultera; cara eſt.
Ipſe timor pretium corpore majus habet.
Indignere licet; juvat inconceſſa voluptas.
Sola placet; Timeo, dicere ſi qua poteſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nec tamen ingenuam jus eſt ſervare puellam.
  Hic metus externæ corpora gentis agat.
Scilicet ut poſſit cuſtos, Ego, dicere, feci,
  In laudem ſervi caſta ſit illa tui.
Ruſticus eſt nimium, quem lædit adultera conjux;
  Et notos mores non ſatis Urbis habet:
In qua Martigenæ non ſunt ſine crimine nati
  Romulus Iliades Iliadeſque Remus.
Quo tibi formoſam, ſi non niſi caſta placebat?
  Non poſſunt ullis iſta coire modis.
Si ſapis, indulge dominæ; vultuſque ſeveros
  Exue: nec rigidi jura tuere viri.
Et cole, quos dederit (multos dabit) uxor amicos.
  Gratia ſic minimo magna labore venit.
Sic poteris juvenum convivia ſemper inire:
  Et, quæ non dederis, multa videre domi.

ELEGIA V.

NOx erat; & ſomnus laſſos ſubmiſit ocellos.
  Terruerunt animum talia viſa meum.
Colle ſub aprico celeberrimus ilice lucus
  Stabat; & in ramis multa latebat avis.
Area gramineo ſuberat viridiſſima prato,
  Uvida de guttis lene ſonantis aquæ.
Ipſe ſub arboreis vitabam frondibus æſtum:
  Fronde ſub arboreâ ſed tamen æſtus erat.
Ecce, petens variis immiſtas floribus herbas,
  Conſtitit ante oculos candida vacca meos.
Candidior nivibus, tunc cum cecidere recentes;
  In liquidas nondum quas mora vertit aquas.
Candidior, quod adhuc ſpumis ſtridentibus albet,
  Et modo ſiccatam, lacte, relinquit ovem.
Taurus erat comes huic, feliciter ille maritus:
  Cumque ſuâ teneram conjuge preſſit humum.
Dum jacet, & lentè revocatas ruminat herbas,
  Atque iterum paſto paſcitur ante cibo;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Viſus erat, ſomno vires adimente, ferenti
Cornigerum terræ depoſuiſſe caput.
Huc levibus cornix pennis delapſa per auras
Venit; & in viridi garrula ſedit humo.
Terque bovis niveæ petulanti pectora roſtro
Fodit; & albentes abſtulit ore jubas.
Illa locum taurumque diu cunctata relinquit.
Sed niger in vaccæ pectore livor erat.
Utque procul vidit carpentes pabula tauros;
(Carpebant tauri pabula læta procul)
Illuc ſe rapuit, gregibuſque immiſcuit illis;
Et petiit herbæ fertilioris humum.
Dic, age, nocturnæ, quicunque es, imaginis augur,
(Si quid habent veri) viſa quid iſta ferant.
Sic ego: nocturnæ ſic dixit imaginis augur,
Expendens animo ſingula viſa ſuo:
Quem tu mobilibus foliis vitare volebas,
Sed male vitabas, æſtus amoris erat.
Vacca puella tua eſt. aptus color ille puellæ.
Tu vir, & in vaccâ compare taurus eras.
Pectora quod roſtro cornix fodiebat acuto;
Ingenium dominæ lena movebit anus.
Quod cunctata diu taurum ſua vacca reliquit;
Frigidus in viduo deſtituere toro.
Livor, & adverſo maculæ ſub pectore nigræ,
Pectus adulterii labe carere negant.
Dixerat interpres. gelido mihi ſanguis ab ore
Fugit; & ante oculos nox ſtetit alta meos.

ELEGIA VI.

AMnis, arundinibus limoſas obſite ripas,
Ad dominam propero; ſiſte parumper aquas.
Nec tibi ſunt pontes, nec quæ ſine remigis ictu
Concava trajecto cymba rudente vehat.
Parvus eras, memini; nec te tranſire refugi:
Summaque vix talos contigit unda meos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nunc ruis adpoſito nivibus de monte ſolutis,
Et turpi craſſas gurgite volvis aquas.
Quid properaſſe juvat? quid parca dediſſe quieti
Tempora? quid nocti conſeruiſſe diem?
Si tamen hic ſtandum; ſi non datur artibus ullis
Ulterior noſtro ripa premenda pedi?
Nunc ego, quas habuit pennas Danäeius heros,
Terribili denſum cum tulit angue caput;
Nunc opto currum; de quo Cerealia primum
Semina venerunt in rude miſſa ſolum.
Prodigioſa loquor veterum mendacia vatum.
Nec tulit hæc, nec fert, nec feret ulla dies.
Tu potius, ripis effuſe capacibus amnis,
(Sic æternus eas) labere fine tuo.
Non eris invidiæ, torrens, (mihi crede) ferendæ;
Si dicar per te forte retentus amans.
Flumina deberent juvenes in amore juvare:
Flumina ſenſerunt ipſa, quid eſſet amor.
Inachus in Melie Bithynide pallidus iſſe
Dicitur, & gelidis incaluiſſe vadis.
Nondum Troja fuit luſtris obſeſſa duobus,
Cum rapuit vultus, Xanthe, Neæra tuos.
Quid? non Alpheon diverſis currere terris
Virginis Arcadiæ certus adegit amor?
Te quoque promiſſam Xantho, Penêe, Creüſam
Phthiotum terris occuluiſſe ferunt.
Quid referam Aſopon, quem cepit Martia Thebe,
Natarum Thebe quinque futura parens?
Cornua ſi tua nunc ubi ſint, Acheloë, requiram;
Herculis iratâ fracta querêre manu.
Nec tanti Calydon, nec tota Ætolia tanti;
Una tamen tanti Deïanira fuit.
Ille fluens dives ſeptena per oſtia Nilus,
Qui patriam tantæ tam bene celat aquæ,
Fertur in Evadne collectam Aſopide flammam
Vincere gurgitibus non potuiſſe ſuis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Siccus ut amplecti Salmonida poſſet Enipeus;
Cedere juſſit aquam: juſſa receſſit aqua.
Nec te prætereo, qui per cava ſaxa volutans
Tiburis Argêi pomifer arva rigas.
Ilia cui placuit, quamvis erat horrida cultu,
Ungue notata comas, ungue notata genas.
Illa, gemens patruique nefas delictaque Martis,
Errabat nudo per loca ſola pede.
Hanc amnis rapidis animoſus vidit ab undis;
Raucaque de mediis ſuſtulit ora vadis:
Atque ita, Quid noſtras, inquit, teris anxia ripas,
Ilia ab Idæo Laomedonte genus?
Quo cultus abiere tui? quid ſola vagaris?
Vitta nec evinctas impedit alba comas?
Quid fles, & madidos lacrymis corrumpis ocellos?
Pectoraque inſanâ plangis aperta manu?
Ille habet & ſilices, & vivum in pectore ferrum,
Qui tenero lacrymas lentus in ore videt.
Ilia, pone metus; tibi regia noſtra patebit:
Teque colent amnes. Ilia, pone metus.
Tu centum, aut plures, inter dominabere Nymphas:
Nam centum, aut plures flumina noſtra tenent.
Ne me ſperne, precor, tantum, Trojana propago:
Munera promiſſis uberiora feres.
Dixerat. illa oculos in humum dejecta modêſtos
Spargebat tepidos flebilis imbre ſinus.
Ter molita fugam, ter ad altas reſtitit undas,
Currendi vires eripiente metu.
Sera tamen ſcindens inimico pollice crinem,
Edidit indignos ore tremente ſonos:
O utinam mea lecta forent, patrioque ſepulcro
Condita, dum poterant virginis oſſa legi!
Cur modo Veſtalis tædas invitor ad ullas
Turpis, & Iliacis inficianda focis?
Quid moror? en digitis deſignor adultera vulgi.
Deſit famoſus, qui notet ora, pudor.

Hacte-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hactenus; & veſtem tumidis prætendit ocellis:
  Atque ita ſe in rapidas perdita miſit aquas.
Suppoſuiſſe manus ad pectora lubricus amnis
  Dicitur; & ſocii jura dediſſe tori.
Te quoque credibile eſt aliquâ caluiſſe puellâ:
  Sed nemora & ſilvæ crimina veſtra tegunt.
Dum loquor, increvit latis ſpatioſius undis,
  Nec capit admiſſas alveus altus aquas.
Quid mecum, furioſe, tibi? quid mutua differs
  Gaudia? quid cœptum, ruſtice, rumpis iter?
Quid, ſi legitimum flueres, ſi nobile flumen?
  Si tibi per terras maxima fama foret?
Nomen habes nullum, rivis collecte caducis;
  Nec tibi ſunt fontes, nec tibi certa domus.
Fontis habes inſtar pluviamque niveſque ſolutas;
  Quas tibi divitias pigra miniſtrat hyems.
Aut lutulentus agis brumali tempore curſus:
  Aut premis arentem pulverulentus humum.
Quis te tum potuit ſitiens haurire viator?
  Quis gratâ dixit voce, Perennis eas?
Damnoſus pecori curris, damnoſior agris.
  Forſitan hæc alios; me mea damna movent.
Huic ego væ demens narrabam fluminum amores?
  Jactaſſe indigno nomina tanta pudet.
Neſcio quid ſpectans, Acheloon & Inachon amnes,
  Et potui nomen, Nile, referre tuum.
At tibi pro meritis opto, non candide torrens,
  Sint rapidi ſoles, ſiccaque ſemper hyems.

ELEGIA VII.

AT non formoſa eſt, at non bene culta puella;
  At, puto, non votis ſæpe petita meis!
Hanc tamen in nullos tenui male languidus uſus,
  Sed jacui pigro crimen onuſque toro.
Nec potui cupiens, pariter cupiente puellâ,
  Inguinis effœti parte juvante frui.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Illa quidem noſtro ſubjecit eburnea collo
Brachia, Sithoniâ candidiora nive:
Oſculaque inſeruit cupidæ luctantia linguæ:
Laſcivum femori ſuppoſuitque femur.
Et mihi blanditias dixit, Dominumque vocavit:
Et quæ præterea publica verba juvant.
Tacta tamen veluti gelidâ mea membra cicutâ,
Segnia propoſitum deſtituere ſuum.
Truncus iners jacui, ſpecies, & inutile ſignum:
Nec ſatis exactum eſt, corpus an umbra forem.
Quæ mihi ventura eſt (ſiquidem ventura) ſenectus,
Cum deſit numeris ipſa juventa ſuis?
Ah pudet annorum! quo me juvenemque virumque,
Nec juvenem nec me ſenſit amica virum?
Sic flammas aditura pias æterna ſacerdos
Surgit, & à caro fratre verenda ſoror.
At nuper bis flava Chlide, ter candida Pitho,
Ter Libas officio continuata meo.
Exigere à nobis anguſtâ nocte Corinnam,
Me memini numeros ſuſtinuiſſe novem.
Num mea Theſſalico languent devota veneno
Corpora? num miſero carmen & herba nocent?
Sagave Puniceâ defixit nomina cerâ,
Et medium tenues in jecur egit acus?
Carmine læſa Ceres ſterilem vaneſcit in herbam:
Deficiunt læſæ carmine fontis aquæ,
Ilicibus glandes, cantataque vitibus uva
Decidit; & nullo poma movente fluunt.
Quid vetat & nervos magicas torpere per artes?
Forſitan impatiens ſit latus inde meum.
Huc pudor acceſſit: facti pudor ipſe nocebat.
Ille fuit vitii cauſa ſecunda mei.
At qualem vidi tantum tetigique puellam,
Sic etiam tunicâ tangitur ipſa ſuâ.
Illius ad tactum Pylius juveneſcere poſſit,
Tithonoſque annis fortior eſſe ſuis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hæc mihi contigerat; ſed vir non contigit illi.
Quas nunc concipiam per nova vota preces?
Credo etiam magnos, quo ſum tam turpiter uſus,
Muneris oblati pœnituiſſe Deos.
Optabam certe recipi; ſum nempe receptus:
Oſcula ferre; tuli: proximus eſſe; fui.
Quo mihi fortunæ tantum? quo regna ſine uſu?
Quid niſi poſſedi dives avarus opes?
Sic aret mediis taciti vulgator in undis;
Pomaque, quæ nullo tempore tangat, habet.
A tenerâ quiſquam ſic ſurgit mane puellâ,
Protinus ut ſanctos poſſit adire Deos.
Sed non blanda, puto, non optima perdidit in me
Oſcula: non omni ſollicitavit ope.
Illa graves potuit quercus, adamantaque durum,
Surdaque blanditiis ſaxa movere ſuis.
Digna movere fuit certe vivoſque viroſque.
Sed neque tum vixi; nec vir, ut ante, fui.
Quid juvet, ad ſurdas ſi cantet Phemius aures?
Quid miſerum Thamyran picta tabella juvet?
At quæ non tacitâ formavi gaudia mente!
Quos ego non finxi diſpoſuique modos!
Noſtra tamen jacuere, velut præmortua, membra
Turpiter, heſternâ languidiora roſâ.
Quæ nunc ecce rigent intempeſtiva valentque:
Nunc opus expoſcunt, militiamque ſuam.
Quin iſtâc pudibunda jaces, pars peſſima noſtri?
Sic ſum pollicitis captus & ante tuis.
Tu dominam fallis: per te deprenſus inermis
Triſtia cum magno damna pudore tuli.
Hanc etiam non eſt mea dedignata puella
Molliter admotâ ſollicitare manu. Petron: Sollicitavit inguina mea mille iam mortibus frigida.
Sed poſtquam nullas conſurgere poſſe per artes,
Immemoremque ſui procubuiſſe videt;
Quid me ludis, ait? quis te, male ſane, jubebat
Invitum noſtro ponere membra toro?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Aut te trajectis Ææa venefica lanis
  Devovet: aut alio laſſus amore venis.
Nec mora: deſiluit tunicâ velata recinctâ:
  Et decuit nudos proripuiſſe pedes.
Neve ſuæ poſſent intactam ſcire miniſtræ;
  Dedecus hoc ſumtâ diſſimulavit aquâ.

ELEGIA VIII.

ET quiſquam ingenuas etiamnum ſuſpicit artes,
  Aut tenerum dotes carmen habere putat?
Ingenium quondam fuerat pretioſius auro:
  At nunc barbaries grandis, habere nihil.
Cum pulcrè noſtri dominæ placuere libelli;
  Quo licuit libris, non licet ire mihi.
Cum bene laudavit, laudato janua clauſa eſt.
  Turpiter huc illuc ingenioſus eo.
Ecce recens dives, parto per vulnera cenſu,
  Præfertur nobis ſanguine paſtus eques.
Hunc potes amplecti formoſis, vita, lacertis?
  Hujus in amplexus, vita, jacere potes?
Si neſcis, galeam caput hoc portare ſolebat:
  Enſe latus cinctum, quod tibi ſervit, erat.
Læva manus, cui nunc ſerum male convenit aurum,
  Scuta tulit. dextram tange, cruenta fuit.
Qua periit aliquis, potes hanc contingere dextram?
  Heu! ubi mollities pectoris illa tui?
Cerne cicatrices veteris veſtigia pugnæ.
  Quæſitum eſt illi corpore, quidquid habet.
Forſitan &, quoties hominem jugulaverit, ille
  Indicet. hoc faſſas tangis, avara, manus?
Ille ego Muſarum purus Phœbique ſacerdos
  Ad rigidas canto carmen inane fores.
Diſcite, qui ſapitis, non quæ nos ſcimus inertes,
  Sed trepidas acies, & fera caſtra ſequi:
Proque bono verſu primum deducite pilum.
  Hoc tibi, ſi velles, poſſet, Homere, dari.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Jupiter, admonitus nihil eſſe potentius auro,
Corruptæ pretium virginis ipſe fuit.
Dum merces aberat; durus pater, ipſa ſevera,
Ærati poſtes, ferrea turris erat:
Sed poſtquam ſapiens in munera venit adulter;
Præbuit ipſa ſinus: &, dare juſſa, dedit.
At cum regna ſenex cæli Saturnus haberet;
Omne lucrum tenebris alta premebat humus.
Æraque & argentum, cumque auro pondera ferri
Manibus admorat: nullaque maſſa fuit.
At meliora dabat; curvo ſine vomere fruges,
Pomaque, & in quercu mella reperta cavâ.
Nec valido quiſquam terras findebat aratro:
Signabat nullo limite menſor humum.
Non freta dimiſſi verrebant eruta remi.
Ultima mortali tum via littus erat.
Contra te ſollers, hominum Natura, fuiſti;
Et nimium damnis ingenioſa tuis.
Quo tibi turritis incingere mœnibus urbes?
Quo tibi diſcordes addere in arma manus?
Quid tibi cum pelago? terra contenta fuiſſes.
Cur non & cælum tertia regna petis?
Quà licet, affectas cælum quoque. templa Quirinus,
Liber, & Alcides, & modo Cæſar, habent.
Eruimus terrâ ſolidum pro frugibus aurum.
Poſſidet inventas ſanguine miles opes.
Curia pauperibus clauſa eſt: dat cenſus honores.
Inde gravis judex; inde ſeverus eques.
Omnia poſſideant: illis Campuſque Forumque
Serviat. hi pacem crudaque bella gerant.
Tantum ne noſtros avidi liceantur amores:
Et ſatis eſt, aliquid pauperis eſſe ſinant.
At nunc, exæquet tetricas licet illa Sabinas;
Imperat ut captæ, qui dare multa poteſt.
Me prohibet cuſtos: in me timet illa maritum.
Si dederim, totâ cedet uterque domo.

O, ſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

O, ſi neglecti quiſquam Deus ultor amantis,
Tam male quæſitas pulvere mutet opes!

ELEGIA IX.

MEmnona ſi mater, mater ploravit Achillem,
Et tangunt magnas triſtia fata Deas;
Flebilis indignos, Elegeïa, ſolve capillos.
Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit!
Ille tui vates operis, tua fama Tibullus
Ardet in extructo corpus inane rogo.
Ecce, puer Veneris fert everſamque pharetram,
Et fractos arcus, & ſine luce facem.
Aſpice, demiſſis ut eat miſerabilis alis;
Pectoraque infeſtâ tundat aperta manu.
Excipiunt ſparſi lacrymas per colla capilli,
Oraque ſingultu concutiente ſonant.
Fratris in Æneæ ſic illum funere dicunt
Egreſſum tectis, pulcher Iüle, tuis.
Nec minus eſt confuſa Venus moriente Tibullo,
Quam juveni rupit cum ferus inguen aper.
At ſacri vates, & Divûm cura vocamur:
Sunt etiam, qui nos numen habere putent.
Scilicet omne ſacrum mors importuna profanat:
Omnibus obſcuras injicit illa manus.
Quid pater Iſmario, quid mater profuit, Orpheo?
Carmine quid victas obſtupuiſſe feras?
Ælinon in ſilvis idem pater, Ælinon, altis
Dicitur invitâ concinuiſſe lyrâ.
Adjice Mæoniden, à quo, ceu fonte perenni,
Vatum Pïëriis ora rigantur aquis;
Hunc quoque ſumma dies nigro ſubmerſit Averno.
Diffugiunt avidos carmina ſola rogos.
Durat opus vatum Trojani fama laboris,
Tardaque nocturno tela retexta dolo.
Sic Nemeſis longum, ſic Delia nomen habebunt;
Altera cura recens, altera primus amor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quid vos ſacra juvant? quid nunc Ægyptia proſunt
  Siſtra? quid in vacuo ſecubuiſſe toro?
Cum rapiant mala fata bonos, (ignoſcite faſſo)
  Sollicitor nullos eſſe putare Deos.
Vive pius; moriere pius. cole ſacra; colentem
  Mors gravis à templis in cava buſta trahet.
Carminibus confide bonis. jacet ecce Tibullus.
  Vix manet è tanto parva quod urna capit.
Tene, ſacer Vates, flammæ rapuere rogales;
  Pectoribus paſci nec timuere tuis?
Aurea ſanctorum potuiſſent templa Deorum
  Urere, quæ tantum ſuſtinuere nefas.
Avertit vultus Erycis quæ poſſidet arces.
  Sunt quoque, qui lacrymas continuiſſe negent.
Sed tamen hoc melius, quam ſi Phæacia tellus
  Ignotum vili ſuppoſuiſſet humo.
Hinc certè madidos fugientis preſſit ocellos
  Mater; & in cineres ultima dona tulit:
Hinc ſoror in partem miſerâ cum matre doloris
  Venit, inornatas dilaniata comas.
Cumque tuis ſua junxerunt Nemeſiſque priorque
  Oſcula: nec ſolos deſtituêre rogos.
Delia diſcedens, Felicius, inquit, amata
  Sum tibi: vixiſti, dum tuus ignis eram.
Cui Nemeſis, Quid, ait, tibi ſint mea damna dolori?
  Me tenuit moriens deficiente manu.
Si tamen è nobis aliquid, niſi nomen & umbra,
  Reſtat; in Elyſiâ valle Tibullus erit.
Obvius huic venias hederâ juvenilia cinctus
  Tempora cum Calvo, docte Catulle, tuo.
Tu quoque (ſi falſum temerati crimen amici)
  Sanguinis atque animæ prodige Galle tuæ. (bra eſt.
His comes umbra tua eſt; ſi quid modo corporis um
  Auxiſti numeros, culte Tibulle, pios.
Oſſa quieta, precor, tutâ requieſcite in urnâ:
  Et ſit humus cineri non oneroſa tuo.

ELE-

ELEGIA X.

ANnua venerunt Cerealis tempora ſacri.
Secubat in vacuo ſola puella toro.
Flava Ceres, tenues ſpicis redimita capillos,
Cur inhibes ſacris commoda noſtra tuis?
Te, Dea, munificam gentes ubicunque loquuntur:
Nec minus humanis invidet ulla bonis.
Ante nec hirſuti torrebant farra coloni:
Nec notum terris area nomen erat.
Sed glandem quercus oracula prima ferebant.
Hæc erat, & teneri ceſpitis herba cibus.
Prima Ceres docuit turgeſcere ſemen in agris;
Falce coloratas ſubſecuitque comas.
Prima jugo tauros ſupponere colla coëgit;
Et veterem curvo dente revellit humum.
Hanc quiſquam lacrymis lætari credit amantum,
Et bene tormentis ſecubituque coli?
Nec tamen eſt (quamvis agros amet illa feraces)
Ruſtica: nec viduum pectus amoris habet.
Cretes erunt teſtes; nec fingunt omnia Cretes:
Cretes, nutrito terra ſuperba Jove.
Illic, ſideream qui mundi temperat arcem,
Exiguus tenero lac bibit ore puer.
Magna fides teſti: teſtis laudatur alumno.
Faſſuram Cererem crimina nota puto.
Viderat Iäſium Cretæâ Diva ſub Idâ
Figentem certâ terga ferina manu.
Vidit, & ut teneræ flammam rapuere medullæ;
(Hinc pudor, ex aliâ parte trahebat amor.)
Victus amore pudor. ſulcos arere videres,
Et ſata cum minimâ parte redire ſui.
Cum bene jactati pulſarant arva ligones,
Ruperat & duram vomer aduncus humum,
Seminaque in latos iërant æqualiter agros;
Irrita decepti vota colentis erant.

Diva

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Diva potens frugum ſilvis ceſſabat in altis:
Deciderant longæ ſpicea ſerta comæ.
Sola fuit Crete fœcundo fertilis anno.
Omnia, quà tulerat ſe Dea, meſſis erant.
Ipſe locus nemorum canebat frugibus Ide,
Et ferus in ſilvâ farra metebat aper.
Optavit Minos ſimiles ſibi legifer annos:
Optavit Cereris longus ut eſſet amor.
Quod tibi ſecubitus triſtes, Dea flava, fuiſſent;
Hoc cogor ſacris nunc ego ferre tuis.
Cur ego ſim triſtis, cum ſit tibi nata reperta;
Regnaque quam Juno ſorte minore regat?
Feſta dies, Veneremque vocat, cantuſque merumque.
Hæc decet ad dominos munera ferre Deos.

ELEGIA XI.

MUlta diuque tuli: vitiis patientia victa eſt.
Cede fatigato pectore, turpis Amor.
Scilicet aſſerui jam me, fugique catenas:
Et quæ depuduit ferre, tuliſſe pudet.
Vicimus; & domitum pedibus calcamus Amorem.
Venerunt capiti cornua ſera meo.
Perfer, & obdura: dolor hic tibi proderit olim.
Sæpe tulit laſſis ſuccus amarus opem.
Ergo ego ſuſtinui, foribus tam ſæpe repulſus,
Ingenuum durâ ponere corpus humo.
Ergo ego neſcio cui, quem tu complexa tenebas,
Excubui clauſam, ſervus ut, ante domum.
Vidi, cum foribus laſſus prodiret amator,
Invalidum referens emeritumque latus.
Hoc tamen eſt levius, quam quod ſum viſus ab illo.
Eveniat noſtris hoſtibus ille pudor.
Quando ego non fixus lateri ſpatiantis adhæſi,
Ipſe tuus cuſtos, ipſe vir, ipſe comes?
Scilicet & populo per me comitata placebas.
Cauſa fuit multis noſter amoris amor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Turpia quid referam vanæ mendacia linguæ,
Et perjuratos in mea damna Deos?
Quid juvenum tacitos inter convivia nutus,
Verbaque compoſitis diſſimulata notis?
Dicta erat ægra mihi: præceps amenſque cucurri.
Veni; & rivali non erat ægra meo.
His, & quæ taceo, duravi ſæpe ferendis.
Quære alium, pro me qui queat iſta pati.
Jam mea votivâ puppis redimita coronâ
Læta tumeſcentes æquoris audit aquas.
Deſine blanditias & verba potentia quondam
Perdere. non ego ſum ſtultus, ut ante fui.
Luctantur, pectuſque leve in contraria tendunt,
Hac amor, hac odium: ſed, puto, vincit amor.
[Odero, ſi potero: ſi non, invitus amabo.
Nec juga taurus amat: quæ tamen odit, habet.]
Nequitiam fugio: fugientem forma reducet.
Averſor morum crimina: corpus amo.
Sic ego nec ſine te, nec tecum vivere poſſum:
Et videor voti neſcius eſſe mei.
Aut formoſa fores minus, aut minus improba, vellem.
Non facit ad mores tam bona forma malos.
Facta movent odium; facies exorat amorem.
Me miſerum! vitiis plus valet illa ſuis.
Parce, per ô lecti ſocialia jura, per omnes
(Qui dent fallendos ſe tibi ſæpe) Deos,
Perque tuam faciem magni mihi numinis inſtar,
Perque tuos oculos, qui rapuere meos;
Quidquid eris, mea ſemper eris. tu ſelige tantum,
Me quoque velle velis, anne coactus amem?
Lintea dem potius, ventiſque ferentibus utar;
Ut quamvis nolim, cogar amare tamen.

ELEGIA XII.

QUis fuit ille dies, quo triſtia ſemper amanti
Omina non albæ concinuiſtis aves?

Quod-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quodve putem ſidus noſtris occurrere fatis?
Quoſve Deos in me bella movere querar?
Quæ modo dicta mea eſt, quam cœpi ſolus amare,
Cum multis vereor ne ſit habenda mihi.
Fallimur? an noſtris innotuit illa libellis?
Sic erat: ingenio proſtitit illa meo.
Et merito. quid enim formæ præconia feci?
Vendibilis culpâ facta puella meâ eſt.
Me lenone placet. duce me perductus amator.
Janua per noſtras eſt adaperta manus.
An proſint, dubium; nocuerunt carmina certè.
Invidiæ noſtris illa fuere bonis.
Cum Thebæ, cum Troja forent, cum Cæſaris acta;
Ingenium movit ſola Corinna meum.
Averſis utinam tetigiſſem carmina Muſis;
Phœbus & inceptum deſtituiſſet opus!
Nec tamen, ut teſtes mos eſt audire poëtas,
Malueram verbis pondus abeſſe meis.
Per nos Scylla patri canos furata capillos
Pube premit rabidos inguinibuſque canes.
Nos pedibus pennas dedimus, nos crinibus angues.
Victor Abantiades alite fertur equo.
Iidem per ſpatium Tityon porreximus ingens:
Et tria vipereo fecimus ora cani.
Fecimus Enceladum jaculantem mille lacertis;
Ambiguæ captos virginis ore viros.
Æolios Ithacis incluſimus utribus Euros:
Proditor in medio Tantalus amne ſitit.
De Niobe ſilicem, de virgine fecimus urſam:
Concinit Odryſium Cecropis ales Ityn.
Jupiter aut in aves, aut ſe transformat in aurum:
Aut ſecat impoſitâ virgine taurus aquas.
Protea quid referam, Thebanaque ſemina dentes?
Qui vomerent flammas ore, fuiſſe boves?
Flere genis electra tuas, auriga, ſorores?
Quæque rates fuerint, nunc maris eſſe Deas?

Averſumque diem menſis furialibus Atrei?
  Duraque percuſſam ſaxa ſecuta lyram?
Exit in immenſum fœcunda licentia vatum:
  Obligat hiſtoricâ nec ſua verba fide.
Et mea debuerat falſo laudata videri
  Fœmina. credulitas nunc mihi veſtra nocet.

ELEGIA XIII.

Cum mihi pomiferis conjux foret orta Phaliſcis;
  Mœnia contigimus victa, Camille, tibi.
Caſta ſacerdotes Junoni feſta parabant
  Per celebres ludos, indigenamque bovem.
Grande moræ pretium, ritus cognoſcere: quamvis
  Difficilis clivis huc via præbet iter.
Stat vetus, & denſâ prænubilus arbore lucus.
  Aſpice; concedas numen ineſſe loco.
Accipit ara preces, votivaque thura piorum;
  Ara per antiquas facta ſine arte manus.
Hinc ubi præſonuit ſollenni tibia cantu;
  It per velatas annua pompa vias.
Ducuntur niveæ populo plaudente juvencæ,
  Quas aluit campis herba Phaliſca ſuis:
Et vituli nondum metuendâ fronte minaces;
  Et minor ex humili victima porcus harâ;
Duxque gregis cornu per tempora dura recurvo.
  Inviſa eſt dominæ ſola capella Deæ.
Illius indicio ſilvis inventa ſub altis
  Dicitur inceptam deſtituiſſe fugam.
Nunc quoque per pueros jaculis inceſſitur index;
  Et pretium auctori vulneris ipſa datur.
Qua ventura Dea eſt, juvenes timidæque puellæ
  Præverrunt latas veſte jacente vias.
Virginei crines auro gemmâque premuntur:
  Et tegit auratos palla ſuperba pedes.
More patrum Graio velatæ veſtibus albis
  Tradita ſuppoſito vertice ſacra ferunt.

Ore favent populi, tunc cum venit aurea pompa:
Ipſa ſacerdotes ſubſequiturque ſuas.
Argiva eſt pompæ facies. Agamemnone cæſo
Et ſcelus & patrias fugit Haleſus opes.
Jamque pererratis profugus terrâque fretoque
Mœnia felici condidit alta manu.
Ille ſuos docuit Junonia ſacra Phaliſcos.
Sint mihi, ſint populo ſemper amica ſuo.

ELEGIA XIV.

NOn ego, ne pecces, cum ſis formoſa, recuſo;
Sed ne ſit miſero ſcire neceſſe mihi.
Nec te noſtra jubet fieri cenſura pudicam:
Sed, tantum tentes diſſimulare, rogat.
Non peccat, quæcunque poteſt peccaſſe negare:
Solaque famoſam culpa profeſſa facit.
Quis furor eſt, quæ nocte latent, ſub luce fateri?
Et quæ clam facias, facta referre palam?
Ignoto meretrix corpus junctura Quiriti
Appoſitâ populum ſubmovet ante ſerâ.
Tu tua proſtitues famæ peccata ſiniſtræ;
Commiſſi perages indiciumque tui?
Sit tibi mens melior, ſaltemve imitere pudicas;
Teque probam, quamvis non eris, eſſe putem.
Quæ facis, hæc facito; tantum feciſſe negato:
Nec pudeat coram verba modeſta loqui.
Eſt qui nequitiam locus exigat. omnibus illum
Deliciis imple. ſtet procul inde pudor.
Hinc ſimul exieris; laſcivia protinus omnis
Abſit: & in lecto crimina pone tuo.
Illic nec tunicam tibi ſit poſuiſſe rubori;
Nec femori impoſitum ſuſtinuiſſe femur:
Illic purpureis condatur lingua labellis;
Inque modos Venerem mille figuret amor.
Illic nec voces, nec verba juvantia ceſſent:
Spondaque laſcivâ mobilitate tremat.

Indue

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Indue cum tunicis metuentem crimina vultum:
  Et pudor obſcœnum diffiteatur opus.
Da populo, da verba mihi: ſine neſcius errem;
  Et liceat ſtultâ credulitate frui.
Cur toties video mitti recipique tabellas?
  Cur preſſus prior eſt interiorque torus?
Cur plus, quam ſomno, turbatos eſſe capillos;
  Collaque conſpicui dentis habere notam?
Tantùm non oculos crimen deducis ad ipſos.
  Si dubitas famæ parcere; parce mihi.
Mens abit, & morior; quoties peccaſſe fateris:
  Perque meos artus frigida gutta fluit.
Tunc amo: tunc odi fruſtra, quod amare neceſſe eſt.
  Tunc ego, ſed tecum, mortuus eſſe velim.
Nil equidem inquiram; nec, quæ celare parabis,
  Inſequar: & falſi criminis inſtar erit.
Si tamen in mediâ deprenſa tenebere culpâ,
  Et fuerint oculis probra videnda meis;
Quæ bene viſa mihi fuerint, bene viſa negato.
  Concedent verbis lumina noſtra tuis.
Prona tibi vinci cupientem vincere palma eſt.
  Sit modo, Non feci, dicere lingua memor.
Cum tibi contingat verbis ſuperare duobus;
  Et, ſi non causâ, judice vince tuo.

ELEGIA XV.

QUære novum vatem, tenerorum mater Amorum:
  Raditur hîc Elegis ultima meta meis.
Quos ego compoſui Peligni ruris alumnus:
  Nec me deliciæ dedecuere meæ.
Si quid id eſt, uſque à proavis vetus ordinis hæres,
  Non modo militiæ turbine factus eques.
Mantua Virgilio gaudet, Verona Catullo:
  Pelignæ dicar gloria gentis ego.
Quam ſua libertas ad honeſta coëgerat arma,
  Cum timuit ſocias anxia Roma manus.

Atque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Atque aliquis ſpectans hoſpes Sulmonis aquoſi
Mœnia, qua campi jugera pauca tenent;
Quæ tantum, dicet, potuiſtis ferre poëtam,
Quantulacunque eſtis, vos ego magna voco.
Culte puer, puerique parens Amathuſia culti,
Aurea de campo vellite ſigna meo.
Corniger increpuit thyrſo graviore Lyæus:
Pulſanda eſt magnis area major equis.
Imbelles Elegi, genialis Muſa, valete;
Poſt mea manſurum fata ſuperſtes opus.

AMORUM FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

P. OVIDII NASONIS
ARTIS AMATORIÆ
LIBER PRIMVS.

SI quis in hoc artem populo non novit amandi;
Me legat: & lecto carmine doctus amet.
Arte citæ veloq; rates remoq; moventur:
Arte leves currus, arte regendus Amor.
Curribus Automedon lentisque erat aptus habenis:
Tiphys in Hæmoniâ puppe magiſter erat.
Me Venus artificem tenero præfecit Amori.
Tiphys & Automedon dicar Amoris ego.
Ille quidem ferus eſt, & qui mihi ſæpe repugnet.
Sed puer eſt; ætas mollis & apta regi.
Phillyrides puerum citharâ perfecit Achillem;
Atque animos placidâ contudit arte feros.
Qui toties ſocios, toties exterruit hoſtes;
Creditur annoſum pertimuiſſe ſenem.
Quas Hector ſenſurus erat, poſcente magiſtro,
Verberibus juſſas præbuit ille manus.
Æacidæ Chiron, ego ſum præceptor Amoris.
Sævus uterque puer: natus uterque Deâ.
Sed tamen & tauri cervix oneratur aratro;
Frænaque magnanimi dente teruntur equi.
Et mihi cedet Amor: quamvis mea vulneret arcu
Pectora, jactatas excutiatque faces.
Quo me fixit Amor, quo me violentius uſſit;
Hoc melior facti vulneris ultor ero.
Non ego, Phœbe, datas à te mihi mentiar artes:
Nec nos aëriæ voce monemur avis:
Nec mihi ſunt viſæ Clio Cliuſque ſorores,
Servanti pecudes vallibus, Aſcra, tuis.
Uſus opus movet hoc. vati parete perito.
Vera canam. cœptis, mater Amoris, ades.

Eſte procul vittæ tenues, inſigne pudoris;
  Quæque tegis medios, inſtita longa, pedes.
Nos Venerem tutam conceſſaque furta canemus:
  Inque meo nullum carmine crimen erit.
Principio, quod amare velis, reperire labora,
  Qui nova nunc primum miles in arma venis.
Proximus huic labor eſt, placitam exorare puellam.
  Tertius, ut longo tempore duret amor.
Hic modus; hæc noſtro ſignabitur area curru:
  Hæc erit admiſsâ meta terenda rotâ.
Dum licet, & loris paſſim potes ire ſolutis,
  Elige cui dicas, Tu mihi ſola places.
Hæc tibi non tenues veniet delapſa per auras:
  Quærenda eſt oculis apta puella tuis.
Scit bene venator, cervis ubi retia tendat:
  Scit bene, qua frendens valle moretur aper.
Aucupibus noti frutices. qui ſuſtinet hamos,
  Novit quæ multo piſce natentur aquæ.
Tu quoque, materiam longo qui quæris amori,
  Ante frequens quo ſit diſce puella loco.
Non ego quærentem vento dare vela jubebo:
  Nec tibi, ut invenias, longa terenda via eſt.
Andromedan Perſeus nigris portarit ab Indis,
  Raptaque ſit Phrygio Graia puella viro.
Tot tibi tamque dabit formoſas Roma puellas;
  Hæc habet, ut dicas, quidquid in orbe fuit.
Gargara quot ſegetes, quot habet Methymna racemos;
  Æquore quot piſces, fronde teguntur aves;
[Quot cælum ſtellas, tot habet tua Roma puellas:
  Mater & Æneæ conſtat in urbe ſui.]
Seu caperis primis & adhuc creſcentibus annis;
  Ante oculos veniet vera puella tuos:
Sive cupis juvenem; juvenes tibi mille placebunt.
  Cogêris voti neſcius eſſe tui.
Seu te forte juvat ſera & ſapientior ætas;
  Hoc quoque (crede mihi) plenius agmen erit.

Tu

Tu modo Pompeiâ lentus ſpatiare ſub umbrâ,
Cum ſol Herculei terga leonis adit:
Aut ubi muneribus nati ſua munera mater
Addidit, externo marmore dives opus.
Nec tibi vitetur, quæ priſcis ſparſa tabellis
Porticus auctoris Livia nomen habet.
Quaque parare necem miſeris patruelibus auſæ
Belides, & ſtricto ſtat ferus enſe pater.
Nec te prætereat Veneri ploratus Adonis;
Cultaque Judæo ſeptima ſacra Syro.
Neu fuge linigeræ Memphitica templa juvencæ.
Multas illa facit, quod fuit ipſa Jovi.
Et fora conveniunt (quis credere poſſit?) amori;
Flammaque in arguto ſæpe reperta foro.
Subdita qua Veneris facto de marmore templo
Appias expreſſis aëra pulſat aquis.
Illo ſæpe loco capitur conſultus Amori:
Quique aliis cavit, non cavet ipſe ſibi.
Illo ſæpe loco deſunt ſua verba diſerto:
Reſque novæ veniunt, cauſaque agenda ſui eſt.
Hunc Venus è templis, quæ ſunt confinia, ridet.
Qui modo patronus, nunc cupit eſſe cliens.
Sed tu præcipue curvis venare theatris.
Hæc loca ſunt voto fertiliora tuo.
Illic invenies, quod ames, quod ludere poſſis,
Quodque ſemel tangas, quodque tenere velis.
Ut redit itque frequens longum formica per agmen,
Granifero ſolitum cum vehit ore cibum;
Aut ut apes, ſaltuſque ſuos & olentia nactæ
Paſcua, per flores & thyma ſumma volant;
Sic ruit ad celebres cultiſſima fœmina ludos.
Copia judicium ſæpe morata meum.
Spectatum veniunt, veniunt ſpectentur ut ipſæ.
Ille locus caſti damna pudoris habet.
Primus ſollicitos feciſti, Romule, ludos:
Cum juvit viduos rapta Sabina viros.

Tunc neque marmoreo pendebant vela theatro:
  Nec fuerant liquido pulpita rubra croco.
Illic, quas tulerant nemoroſa Palatia, frondes
  Simpliciter poſitæ; ſcena ſine arte fuit.
In gradibus ſedit populus de ceſpite factis,
  Qualibet hirſutas fronde tegente comas.
Reſpiciunt, oculiſque notant ſibi quiſque puellam,
  Quam velit: & tacito pectore multa movent.
Dumque, rudem præbente modum tibicine Thuſco,
  Ludius æquatam ter pede pulſat humum;
In medio plauſu (plauſus tunc arte carebat)
  Rex populo prædæ ſigna petenda dedit.
Protinus exiliunt, animum clamore fatentes:
  Virginibus cupidas injiciuntque manus.
Ut fugiunt aquilas timidiſſima turba columbæ,
  Ut fugit in viſos agna novella lupos;
Sic illæ timuere viros ſine lege ruentes.
  Conſtitit in nullâ, qui fuit ante, color.
Nam timor unus erat; facies non una timoris.
  Pars laniant crines: pars ſine mente ſedet:
Altera mœſta ſilet; fruſtra vocat altera matrem:
  Hæc queritur; ſtupet hæc: hæc manet; illa fugit.
Ducuntur raptæ genialis præda puellæ:
  Et potuit multas ipſe decere pudor.
Si qua repugnarat nimium, comitemque negarat;
  Sublatam cupido vir tulit ipſe ſinu.
Atque ita, Quid teneros lacrymis corrumpis ocellos?
  Quod matri pater eſt, hoc tibi, dixit, ero.
Romule, militibus ſciſti dare commoda ſolus.
  Hæc mihi ſi dederis commoda, miles ero.
Scilicet ex illo ſolennia more theatra
  Nunc quoque formoſis inſidioſa manent.
Nec te nobilium fugiat certamen equorum:
  Multa capax populi commoda Circus habet.
Nil opus eſt digitis, per quos arcana loquaris:
  Nec tibi per nutus accipienda nota eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Proximus à dominâ, nullo prohibente, ſedeto:
Junge tuum lateri, quàm potes, uſque latus:
Et bene, quod cogit, ſi nolis, linea jungi;
Quod tibi tangenda eſt lege puella loci.
Hic tibi quæratur ſocii ſermonis origo:
Et moveant primos publica verba ſonos.
Cujus equi veniant, facito, ſtudioſe, requiras.
Nec mora; quiſquis erit, cui favet illa, fave.
At cum pompa frequens cæleſtibus ibit eburnis;
Tu Veneri dominæ plaude favente manu.
Utque fit, in gremium pulvis ſi forte puellæ
Deciderit, digitis excutiendus erit.
Et, ſi nullus erit pulvis, tamen excute nullum.
Quælibet officio cauſa ſit apta tuo.
Pallia ſi terrâ nimium dimiſſa jacebunt;
Collige, & immundâ ſedulus effer humo.
Protinus officio pretium, patiente puella,
Contingent oculis crura videnda tuis.
Reſpice præterea, poſt vos quicunque ſedebit,
Ne premat oppoſito mollia terga genu.
Parva leves capiunt animos. fuit utile multis,
Pulvinum facili compoſuiſſe manu.
Profuit & tenui vento moviſſe tabellam;
Et cava ſub tenerum ſcamna dediſſe pedem.
Hos aditus Circuſque novo præbebit amori,
Sparſaque ſollicito triſtis arena foro.
Illâ ſæpe puer Veneris pugnavit arenâ:
Et qui ſpectavit vulnera, vulnus habet.
Dum loquitur, tangitque manum, poſcitque libellum;
Et quærit poſito pignore, vincat uter;
Saucius ingemuit, telumque volatile ſenſit:
Et pars ſpectati muneris ipſe fuit.
Quid modo cum belli navalis imagine Cæſar
Perſidas induxit Cecropidaſque rates?
Nempe ab utroque mari juvenes, ab utroque puellæ
Venêre: atque ingens orbis in Urbe fuit.

Quis non invênit, turbâ quod amaret in illâ?
  Eheu, quàm multos advena torſit Amor!
Ecce parat Cæſar domito, quod defuit, orbi
  Addere. nunc, Oriens ultime, noſter eris.
Parthe, dabis pœnas: Craſſi gaudete ſepulti,
  Signaque barbaricas non bene paſſa manus.
Ultor adeſt; primiſque ducem profitetur in armis:
  Bellaque non puero tractat agenda puer.
Parcite natales, timidi, numerare Deorum:
  Cæſaribus virtus contigit ante diem.
Ingenium cæleſte ſuis velocius annis
  Surgit; & ignavæ fert male damna moræ.
Parvus erat, manibuſque duos Tirynthius angues
  Preſſit: & in cunis jam Jove dignus erat.
Nunc quoque qui puer es, quantus tum, Bacche, fuiſti,
  Cum timuit thyrſos India victa tuos!
Auſpiciis animiſque patris puer arma movebis:
  Et vinces animis auſpiciiſque patris.
Tale rudimentum tanto ſub nomine debes;
  Nunc juvenum princeps, deinde future ſenum.
Cum tibi ſint fratres; fratres ulciſcere læſos:
  Cumque pater tibi ſit; jura tuere patris.
Induit arma tibi genitor patriæque tuuſque:
  Hoſtis ab invito regna parente rapit.
Tu pia tela feres, ſceleratas ille ſagittas:
  Stabunt pro ſignis juſque piumque tuis.
Vincuntur causâ Parthi; vincantur & armis.
  Eöas Latio dux meus addat opes.
Marſque pater, Cæſarque pater, date numen eunti.
  Nam Deus è vobis alter es, alter eris.
Auguror en; vinces: votivaque carmina reddam:
  Et magno nobis ore ſonandus eris.
Conſiſtes; aciemque meis hortabere verbis.
  O deſint animis ne mea verba tuis!
Tergaque Parthorum, Romanaque pectora dicam;
  Telaque, ab averſo quæ jacit hoſtis equo.

Qui

Qui fugis, ut vincas; quid victo, Parthe, relinques?
Parthe, malum jam nunc Mars tuus omen habet.
Ergo erit illa dies, qua tu, pulcherrime rerum,
Quattuor in niveis aureus ibis equis?
Ibunt ante duces onerati colla catenis;
Ne poſſint tuti, quâ prius, eſſe fugâ.
Spectabunt læti juvenes miſtæque puellæ:
Diffundetque animos omnibus iſta dies.
Atque aliqua ex illis cum Regum nomina quæret,
Quæ loca, qui montes, quæve ferantur aquæ;
Omnia reſponde: nec tantum ſi qua rogabit;
Et quæ neſcieris, ut bene nota refer.
Hic eſt Euphrates præcinctus arundine frontem:
Cui coma dependet cærula, Tigris erit.
Hoc facito Armenios: hæc eſt Danaëia Perſis:
Urbs in Achæmeniis vallibus iſta fuit.
Ille, vel ille, duces. & erunt, quæ nomina dicas:
Si poteris, verè: ſi minus, apta tamen.
Dant etiam poſitis aditum convivia menſis:
Eſt aliquid, præter vina, quod inde petas.
Sæpe illic poſiti teneris adducta lacertis
Purpureus Bacchi cornua preſſit Amor.
Vinaque cum bibulas ſparſere Cupidinis alas,
Permanet, & cœpto ſtat gravis ille loco.
Ille quidem pennas velociter excutit udas:
Sed tamen & ſpargi pectus amore nocet.
Vina parant animos, faciuntque caloribus aptos:
Cura fugit multo diluiturque mero.
Tunc veniunt riſus: tunc pauper cornua ſumit:
Tunc dolor & curæ, rugaque frontis abit.
Tunc aperit mentes, ævo rariſſima noſtro
Simplicitas; artes excutiente Deo.
Illic ſæpe animos juvenum rapuere puellæ:
Et Venus in vinis ignis in igne fuit.
Hic tu fallaci nimium ne crede lucernæ.
Judicio formæ noxque merumque nocent.

Luce Deas cæloque Paris ſpectavit aperto;
  Cum dixit Veneri, Vincis utramque Venus.
Nocte latent mendæ, vitioque ignoſcitur omni;
  Horaque formoſam quamlibet illa facit.
Conſule de gemmis, de tinctâ murice lanâ;
  Conſule de facie corporibuſque diem.
Quid tibi fœmineos cœtus venatibus aptos
  Enumerem? numero cedet arena meo.
Quid referam Baias, prætextaque littora velis;
  Et, quæ de calido ſulfure fumat, aquam?
Hinc aliquis vulnus referens in pectore, dixit;
  Non hæc (ut fama eſt) unda ſalubris erat.
Ecce ſuburbanæ templum nemorale Dianæ,
  Partaque per gladios regna nocente manu.
Illa quod eſt virgo, quod tela Cupidinis odit;
  Multa dedit populo vulnera, multa dabit.
Hactenus, unde legas quod ames, ubi retia ponas,
  Præcipit imparibus vecta Thalia rotis.
Nunc tibi, quæ placuit, quas ſit capienda per artes,
  Dicere præcipuæ molior artis opus.
Quiſquis ubique viri, dociles advertite mentes;
  Pollicitiſque favens vulgus adeſte meis.
Prima tuæ menti veniat fiducia, cunctas
  Poſſe capi; capies. tu modo tende plagas.
Vere prius volucres taceant, æſtate cicadæ;
  Mænalius lepori det ſua terga canis:
Fœmina quam juveni blandè tentata repugnet.
  Hæc quoque, quam poteris credere nolle, volet.
Utque viro furtiva Venus, ſic grata puellæ.
  Vir male diſſimulat: tectius illa cupit.
Conveniat maribus, ne quam nos ante rogemus;
  Fœmina jam partes victa rogantis agat.
Mollibus in pratis admugit fœmina tauro:
  Fœmina cornipedi ſemper adhinnit equo.
Fortior in nobis, nec tam furioſa libido.
  Legitimum finem flamma virilis habet.

By-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Byblida quid referam, vetito quæ fratris amore
Arſit; & eſt laqueo fortiter ulta nefas?
Myrrha patrem, ſed non quò filia debet, amavit:
Et nunc obducto cortice preſſa latet.
Illius & lacrymis, quas arbore fundit odorâ,
Ungimur; & dominæ nomina gutta tenet.
Forte ſub umbroſis nemoroſæ vallibus Idæ
Candidus armenti gloria taurus erat;
Signatus tenui media inter cornua nigro.
Una fuit labes; cætera lactis erant.
Illum Gnoſſiadesque Cydoneæque juvencæ
Optarunt tergo ſuſtinuiſſe ſuo.
Paſiphaë fieri gaudebat adultera tauri:
Invida formoſas oderat illa boves.
Nota cano. non hoc, centum quæ ſuſtinet urbes,
Quamvis ſit mendax, Creta negare poteſt.
Ipſa novas frondes, & prata tenerrima, tauro
Fertur inaſſuetâ ſubſecuiſſe manu.
It comes armentis; nec ituram cura moratur
Conjugis: & Minos à bove victus erat.
Quò tibi, Paſiphaë, pretioſas ſumere veſtes?
Iſte tuus nullas ſentit adulter opes.
Quid tibi cum ſpeculo montana armenta petenti?
Quid toties poſitas fingis, inepta, comas?
Crede tamen ſpeculo, quod te negat eſſe juvencam.
Quàm cuperes fronti cornua nata tuæ!
Sive placet Minos; nullus quæratur adulter.
Sive virum mavis fallere; falle viro.
In nemus & ſaltus thalamo regina relicto
Fertur, ut Aönio concita Baccha Deo.
Ah quoties vaccam vultu ſpectavit iniquo,
Et dixit, Domino cur placet iſta meo!
Aſpice, ut ante ipſum teneris exultet in herbis:
Nec dubito, quin ſe ſtulta decere putet.
Dixit; & ingenti jamdudum de grege duci
Juſſit; & immeritam ſub juga panda trahi:

Aut cadere ante aras commentaque ſacra coëgit:
Et tenuit lætâ pellicis exta manu.
Pellicibus quoties placavit numina cæſis:
Atque ait exta tenens, Ite, placete meo!
Et modo ſe Europen fieri, modo poſtulat Iö:
Altera quod bos eſt; altera vecta bove.
Hanc tamen implevit vaccâ deceptus acernâ
Dux gregis: & partu proditus auctor erat.
Creſſa Thyeſtêo ſi ſe abſtinuiſſet amore;
(O quantum eſt, uni poſſe placere viro!)
Non medium rupiſſet iter, curruque retorto
Auroram verſis Phœbus adiſſet equis.
Filia purpureos Niſo furata capillos,
Pube premit rabidos inguinibuſque canes.
Qui Martem terrâ, Neptunum effugit in undis,
Conjugis Atrides victima dira fuit.
Cui non defleta eſt Ephyrææ flamma Creüſæ?
Et nece natorum ſanguinolenta parens?
Flevit Amyntorides per inania lumina Phœnix:
Hippolytum pavidi diripuiſtis equi.
Quid fodis immeritis, Phineu, ſua lumina natis?
Pœna reverſura eſt in caput iſta tuum.
Omnia fœmineâ ſunt iſta libidine mota.
Acrior eſt noſtrâ, pluſque furoris habet.
Ergo age, ne dubita cunctas ſuperare puellas.
Vix erit è multis quæ neget una tibi.
Quæ dant, quæque negant, gaudent tamen eſſe rogatæ.
Ut jam fallaris, tuta repulſa tua eſt.
Sed cur fallaris? cum ſit nova grata voluptas;
Et capiant animos plus aliena ſuos?
Fertilior ſeges eſt alienis ſemper in agris:
Vicinumque pecus grandius uber habet.
Sed prius ancillam captandæ noſſe puellæ
Cura ſit: acceſſus molliat illa tuos.
Proxima conſiliis dominæ ſit ut illa videto;
Neve parum tacitis conſcia fida jocis.

Hanc tu pollicitis, hanc tu corrumpe rogando.
  Quod petis, è facili, ſi volet illa, feres.
Illa legat tempus(medici quoque tempora ſervant)
  Quo facilis dominæ mens ſit, & apta capi.
Mens erit apta capi tunc, cum lætiſſima rerum
  Ut ſeges in pingui luxuriabit humo.
Pectora dum gaudent, nec ſunt adſtricta dolore,
  Ipſa patent: blandâ tum ſubit arte Venus.
Tum cum triſtis erat defenſa eſt Ilios armis:
  Militibus gravidum læta recepit equum.
Tum quoq; tentanda eſt,cum pellice læſa dolebit:
  Tum facias operâ, ne ſit inulta, tuâ.
Hanc matutinos pectens ancilla capillos
  Incitet: & velo remigis addat opem.
Et ſecum tenui ſuſpirans murmure dicat;
  Ut puto, non poteris ipſa referre vicem.
Tum de te narret: tum perſuadentia verba
  Addat; & inſano juret amore mori.
Sed properet, ne vela cadant, auræque reſidant.
  Ut fragilis glacies, interit ira morâ.
Quæris, an hanc ipſam proſit violare miniſtram?
  Talibus admiſſis alea grandis ineſt.
Hæc à concubitu fit ſedula; tardior illa:
  Hæc dominæ munus te parat, illa ſibi.
Caſus in eventu eſt. licet hæc indulgeat auſis;
  Conſilium tamen eſt abſtinuiſſe meum.
Non ego per præceps & acuta cacumina vadam:
  Nec juvenum quiſquam me duce captus erit.
Si tamen illa tibi,dum dat recipitque tabellas,
  Corpore, non tantum ſedulitate, placet;
Fac dominâ potiare prius; comes illa ſequatur.
  Non tibi ab ancillâ eſt incipienda Venus.
Hoc unum moneo (ſi quid modo creditur arti,
  Nec mea dicta rapax per mare ventus agit)
Aut non tentaris, aut perfice. tollitur index,
  Cum ſemel in partem criminis ipſa venit.

Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Non avis utiliter viſcatis effugit alis:
Non bene de laxis caſſibus exit aper.
Saucius arrepto piſcis teneatur ab hamo.
Perprime tentatam: nec, niſi victor, abi.
Tum neque te prodet communi obnoxia culpæ:
Factaque erunt dominæ dictaque nota tibi.
Sed bene celetur. bene ſi celabitur index,
Notitiæ ſuberit ſemper amica tuæ.
Tempora qui ſolis operoſa colentibus arva,
Fallitur, & nautis aſpicienda putat.
Nec ſemper credenda Ceres fallacibus arvis:
Nec ſemper viridi concava puppis aquæ.
Nec teneras ſemper tutum captare puellas.
Sæpe dato melius tempore fiet idem.
Sive dies ſuberit natalis; ſive Kalendæ,
Quas Venerem Marti continuaſſe juvat:
Sive erit ornatus, non ut fuit ante, ſigillis;
Sed Regum poſitas Circus habebit opes;
Differ opus. tunc triſtis hyems, tunc Pliades inſtant:
Tunc tener æquoreâ mergitur Hœdus aquâ.
Tunc bene deſinitur: tunc, ſi qui creditur alto,
Vix tenuit laceræ naufraga membra ratis.
Tu licet incipias, qua flebilis Allia luce
Vulneribus Latiis ſanguinolenta fuit:
Quaque die redeunt rebus minus apta gerendis:
Culta Palæſtino ſeptima feſta Syro.
Magna ſuperſtitio tibi ſit natalis amicæ:
Quaque aliquid dandum eſt, illa ſit atra dies.
Cum bene vitaris; tamen auferet. invenit artem
Fœmina, qua cupidi carpat amantis opes.
Inſtitor ad dominam veniet diſcinctus emacem:
Expediet merces teque ſedente ſuas.
Quas illa, inſpicias, ſapere ut videare, rogabit.
Oſcula deinde dabit: deinde rogabit, emas.
Hoc fore contentam multos jurabit in annos.
Nunc opus eſſe ſibi, nunc bene dicet emi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Sì non eſſe domi, quos des, cauſabere nummos;
Littera poſcetur; ne didiciſſe juvet.
Quid, quaſi natali cum poſcit munera libo;
Et quoties opus eſt, naſcitur ipſa ſibi?
Quid, cum mendaci damno mœſtiſſima plorat;
Elapſuſque cavâ fingitur aure lapis?
Multa rogant utenda dari: data reddere nolunt.
Perdis; & in damno gratia nulla tuo.
Non mihi, ſacrilegas meretricum ut proſequar artes,
Cum totidem linguis, ſint ſatis ora decem.
Cera vadum tentet raſis infuſa tabellis:
Cera tuæ primum nuncia mentis eat.
Blanditias ferat illa tuas: imitataque amantem
Verba, nec exiguas, quiſquis es, adde preces.
Hectora donavit Priamo prece motus Achilles:
Flectitur iratus voce rogante Deus.
Promittas facito: quid enim promittere lædit?
Pollicitis dives quilibet eſſe poteſt.
Spes tenet in tempus, ſemel eſt ſi credita, longum:
Illa quidem fallax; ſed tamen apta Dea eſt.
Si dederis aliquid, poteris ratione relinqui.
Præteritum tulerit, perdideritque nihil.
At quod non dederis, ſemper videare daturus.
Sic dominum ſterilis ſæpe fefellit ager.
Sic, ne perdiderit, non ceſſat perdere luſor:
Et revocat cupidas alea blanda manus.
Hoc opus, hic labor eſt: primò ſine munere jungi.
Ne dederit gratis; quæ dedit, uſque dabit.
Ergo eat; & blandis peraretur littera verbis:
Exploretque animos, primaque tentet iter.
Littera Cydippen pomo perlata fefellit:
Inſciaque eſt verbis capta puella ſuis.
Diſce bonas artes, (moneo) Romana juventus;
Non tantum trepidos ut tueare reos.
Quam populus, judexque gravis, lectuſque ſenatus;
Tam dabit eloquio victa puella manus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Sed lateant vires; nec ſis in fronte diſertus.
  Effugiant ceræ verba moleſta tuæ.
Quis, niſi mentis inops, teneræ declamet amicæ?
  Sæpe valens odii littera cauſa fuit.
Sit tibi credibilis ſermo, conſuetaque verba:
  Blanda tamen, præſens ut videare loqui.
Si non accipiet ſcriptum, illectumque remittet;
  Lecturam ſpera: propoſitumque tene.
Tempore difficiles veniunt ad aratra juvenci:
  Tempore lenta pati fræna docentur equi.
Ferreus aſſiduo conſumitur anulus uſu:
  Interit aſſiduâ vomer aduncus humo.
Quid magis eſt ſaxo durum? quid mollius undâ?
  Dura tamen molli ſaxa cavantur aquâ.
Penelopen ipſam (perſta modo) tempore vinces.
  Capta vides ſero Pergama; capta tamen.
Legerit, & nolit reſcribere; cogere noli.
  Tu modo blanditias fac legat uſque tuas.
Quæ voluit legiſſe, volet reſcribere lectis.
  Per numeros venient iſta graduſque ſuos.
Forſitan & primo veniet tibi littera triſtis;
  Quæque roget, ne ſe ſollicitare velis.
Quod rogat illa, timet: quod non rogat, optat, ut inſtes.
  Inſequere; & voti poſtmodo compos eris.
Interea ſive illa toro reſupina feretur;
  Lecticam dominæ diſſimulanter adi:
Neve aliquis verbis odioſas offerat aures,
  Quàm potes, ambiguis callidus abde notis.
Seu pedibus vacuis illi ſpatioſa teretur
  Porticus; hic ſocias tu quoque junge moras.
Et modo præcedas facito, modo terga ſequaris:
  Et modo feſtines; & modo lentus eas.
Nec tibi de mediis aliquot tranſire columnas
  Sit pudor, aut lateri continuaſſe latus.
Nec ſine te curvo ſedeat ſpatioſa theatro:
  Quod ſpectes, humeris afferet illa ſuis.

Illam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Illam reſpicias, illam mirere licebit;
  Multa ſupercilio, multa loquare notis.
Et plaudas, aliquam mimo ſaltante puellam;
  Et faveas illi, quiſquis agatur amans.
Cum ſurget, ſurges; donec ſedet illa, ſedebis.
  Arbitrio dominæ tempora perde tuæ.
Sed tibi nec ferro placeat torquere capillos:
  Nec tua mordaci pumice crura teras.
Iſta jube faciant, quorum Cybeleïa mater
  Concinitur Phrygiis exululata modis.
Forma viros neglecta decet. Minoïda Theſeus
  Abſtulit à nullâ tempora comtus acu.
Hippolytum Phædra, nec erat bene cultus, amavit.
  Cura Deæ ſilvis aptus Adonis erat.
Munditiæ placeant: fuſcentur corpora Campo:
  Sit bene conveniens, & ſine labe toga.
Linguaque ne rigeat: careant rubigine dentes;
  Nec vagus in laxâ pes tibi pelle natet.
Nec male deformet rigidos tonſura capillos:
  Sit coma, ſit doctâ barba reſecta manu.
Et nihil emineant, & ſint ſine ſordibus ungues:
  Inque cavâ nullus ſtet tibi nare pilus.
Nec male odorati ſit triſtis anhelitus oris:
  Nec lædant nares virque paterque gregis.
Cætera laſcivæ faciant concede puellæ:
  Et ſi quis male vir quærit habere virum.
Ecce ſuum vatem Liber vocat. hic quoq; amantes
  Adjuvat; & flammæ, qua calet ipſe, favet.
Gnoſſis in ignotis amens errabat arenis;
  Qua brevis æquoreis Dia feritur aquis.
Utque erat è ſomno tunicâ velata recinctâ,
  Nuda pedem, croceas irreligata comas;
Theſea crudelem ſurdas clamabat ad undas,
  Indigno teneras imbre rigante genas.
Clamabat, flebatque ſimul; ſed utrumque decebat:
  Nec facta eſt lacrymis turpior illa ſuis.

Jam-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Jamq; iterum tundens molliſſima pectora palmis;
Perfidus ille abiit: quid mihi fiet? ait.
Quid mihi fiet? ait. ſonuerunt cymbala toto
Littore, & attonitâ tympana pulſa manu.
Excidit illa metu, rupitque noviſſima verba:
Nullus in exanimi corpore ſanguis erat.
Ecce Mimallonides ſparſis in terga capillis:
Ecce leves Satyri prævia turba Dei:
Ebrius ecce ſenex pando Silenus aſello,
Vix ſedet; & preſſas continet arte jubas.
Dum ſequitur Bacchas, Bacchæ fugiuntque petuntque,
Quadrupedem ferula dum malus urget eques;
In caput aurito cecidit delapſus aſello.
Clamarunt Satyri, Surge age, ſurge, pater.
Jam Deus è curru, quem ſummum texerat uvis,
Tigribus adjunctis aurea lora dabat.
Et color, & Theſeus, & vox abiêre puellæ:
Terque fugam petiit: terque retenta metu

Hæc vox religioni adhibetur cum quis aspectu Deorum aliove miraculo tremit: Virg: 3 Æn: Mihi frigidus horror membra quatit. Lucan: Arboribus suus horror inest. Varro: mysteriis: Prisca horrida silvicola, ... in nemoribus

Horruit, ut ſteriles, agitat quas ventus, ariſtæ:
Ut levis in madidâ canna palude tremit.
Cui deus, En adſum tibi cura fidelior, inquit:
Pone metum; Bacchi, Gnoſſias, uxor eris.
Munus habe cælum: cælo ſpectabile ſidus
Sæpe reges dubiam Creſſa Corona ratem.
Dixit; & è curru, ne tigres illa timeret,
Deſilit: impoſito ceſſit arena pedi.
Implicitamque ſinu (neque enim pugnare valebat)
Abſtulit: ut facile eſt omnia poſſe Deo.
Pars, Hymenæe, canunt: pars clamant, Evie evoë!
Sic coëunt ſacro nupta Deuſque toro.
Ergo, ubi contigerint poſiti tibi munera Bacchi,
Atque erit in ſocii fœmina parte tori;
Nyctеliumque patrem, nocturnaque ſacra precare,
Ne jubeant capiti vina nocere tuo.
Hic tibi multa licet ſermone latentia tecto
Dicere, quæ dici ſentiat illa ſibi:

Blan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Blanditiaſque leves tenui perſcribere vino;
Ut dominam in menſâ ſe legat illa tuam:
Atque oculos oculis ſpectare fatentibus ignem.
Sæpe tacens vocem verbaque vultus habet.
Fac primus rapias illius tacta labellis
Pocula; quaque bibet parte puella, bibas.
Et quodcumque cibi digitis libaverit illa,
Tu pete: dumque petes, ſit tibi tacta manus.
Sint etiam tua vota viro placuiſſe puellæ.
Utilior vobis factus amicus erit.
Huic, ſi ſorte bibes, ſortem concede priorem:
Huic detur capiti demta corona tuo.
Sive erit inferior, ſeu par, prior omnia ſumat:
Neu dubites illi verba ſecunda loqui.
Tuta frequenſque via eſt, per amicum fallere nomen.
Tuta frequenſque licet ſit via; crimen habet.
Inde procurator nimium quoque multa procurat,
Et ſibi mandatis plura videnda putat.
Certa tibi à nobis dabitur menſura bibendi:
Officium præſtent menſque pedeſque ſuum.
Jurgia præcipuè vino ſtimulata caveto,
Et nimium faciles ad fera bella manus.
Occidit Eurytion ſtultè data vina bibendo.
Aptior eſt dulci menſa merumque joco.
Si vox eſt, canta: ſi mollia brachia, ſalta:
Et, quacunque potes dote placere, place.
Ebrietas ut vera nocet; ſic ficta juvabit.
Fac titubet blæſo ſubdola lingua ſono:
Ut, quidquid facies diceſve protervius æquo,
Credatur nimium cauſa fuiſſe merum.
Et, Bene, dic, dominæ; bene, cum quo dormiat illa:
Sed male ſit tacitâ mente precare viro.
At, cum diſcedet menſâ conviva remotâ;
(Ipſa tibi acceſſus turba locumque dabit)
Inſere te turbæ: leviterque admotus eunti,
Velle latus digitis; & pede tange pedem.

Col-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Colloquio jam tempus adeſt. fuge ruſtice longe
Hinc pudor: audacem Forſque Venuſque juvant.
Non tua ſub noſtras veniat facundia leges.
Fac tantum incipias, ſponte diſertus eris.
Eſt tibi agendus amans, imitandaque vulnera verbis.
Hinc tibi quæratur qualibet arte fides.
Nec credi labor eſt: ſibi quæque videtur amanda,
Peſſima ſit, nulli non ſua forma placet.
Sæpe tamen verè cœpit ſimulator amare:
Sæpe, quod incipiens finxerat eſſe, fuit.
Quo magis ô faciles imitantibus eſte, puellæ.
Fiet amor verus, qui modo falſus erat.
Blanditiis animum furtim deprendere nunc ſit:
Ut pendens liquidâ ripa ſubitur aquâ.
Nec faciem, nec te pigeat laudare capillos;
Et teretes digitos, exiguumque pedem.
Delectant etiam caſtas præconia formæ.
Virginibus curæ grataque forma ſua eſt.
Nam cur in Phrygiis Junonem & Pallada ſilvis
Nunc quoque judicium non tenuiſſe pudet?
Laudatas oſtentat avis Junonia pennas:
Si tacitus ſpectes, illa recondit opes.
Quadrupedes, inter rapidi certamina curſus,
Depexæque jubæ plauſaque colla juvant.
Nec timidè promitte: trahunt promiſſa puellas.
Pollicito teſtes quoſlibet adde Deos.
Jupiter ex alto perjuria ridet amantum;
Et jubet Æolios irrita ferre Notos.
Per Styga Junoni falsùm jurare ſolebat
Jupiter: exemplo nunc favet ipſe ſuo.
Expedit eſſe Deos: &, ut expedit, eſſe putemus.
Dentur in antiquos thura merumque focos.
Nec ſecura quies illos ſimiliſque ſopori
Detinet. innocuè vivite; numen adeſt.
Reddite depoſitum: pietas ſua fœdera ſervet:
Fraus abſit: vacuas cædis habete manus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ludite, ſi ſapitis, ſolas impune puellas.
Hac magis eſt unâ fraude pudenda fides.
Fallite fallentes: ex magnâ parte profanum
Sunt genus. in laqueos, quos poſuere, cadant.
Dicitur Ægyptos caruiſſe juvantibus arva
Imbribus; atque annos ſicca fuiſſe novem.
Cum Thraſius Buſirin adit, monſtratque piari
Hoſpitis effuſo ſanguine poſſe Jovem.
Illi Buſiris, Fies Jovis hoſtia primus,
Inquit: & Ægypto tu dabis hoſpes aquam.
Et Phalaris tauro violenti membra Perilli
Torruit. infelix imbuit auctor opus.
Juſtus uterque fuit. neque enim lex æquior ulla,
Quam necis artifices arte perire ſuâ.
Ergo, ut perjuras merito perjuria fallant,
Exemplo doleat fœmina luſa ſuo.
Et lacrymæ proſunt: lacrymis adamanta movebis.
Fac madidas videat, ſi potes, illa genas.
Si lacrymæ(neque enim veniunt in tempore ſemper)
Deficient; unctâ lumina tange manu.
Quis ſapiens blandis non miſceat oſcula verbis?
Illa licet non det; non data ſume tamen.
Pugnabit primo fortaſſis; &, Improbe, dicet:
Pugnando vinci ſed tamen illa volet.
Tantum, ne noceant teneris male rapta labellis,
Neve queri poſſit dura fuiſſe, cave.
Oſcula qui ſumſit, ſi non & cætera ſumet;
Hæc quoque,quæ data ſunt,perdere dignus erit.
Quantum defuerat pleno poſt oſcula voto!
Hei mihi! ruſticitas, non pudor ille fuit.
Vim licet appelles; grata eſt vis iſta puellis:
Quod juvat, invitæ ſæpe dediſſe volunt.
Quæcunque eſt ſubitâ Veneris violata rapinâ;
Gaudet: & improbitas muneris inſtar habet.
At, quæ cum cogi poſſet, non tacta receſſit,
Ut ſimulet vultu gaudia, triſtis erit.

Vim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Vim paſſa eſt Phœbe; vis eſt allata ſorori:
Et gratûs raptæ raptor uterque fuit.
Fabula nota quidem, ſed non indigna referri,
Scyrias Hæmonio juncta puella viro.
Jam Dea laudatæ dederat ſua præmia formæ
Colle ſub Idæo vincere digna duas.
Jam nurus ad Priamum diverſo venerat orbe;
Graiaque in Iliacis mœnibus uxor erat.
Jurabant omnes in læſi verba mariti:
Nam dolor unius, publica cauſa fuit.
Turpe, niſi hoc matris precibus tribuiſſet, Achilles
Veſte virum longa diſſimulatus erat.
Quid facis, Æacide? non ſunt tua munera lanæ,
Tu titulos aliâ Palladis arte petas.
Quid tibi cum calathis? clypeo manus apta terendo.
Penſa quid in dextrâ, qua cadet Hector, habes?
Rejice ſuccinctos operoſo ſtamine fuſos.
Quaſſanda eſt iſtâ Pelias haſta manu.
Forte erat in thalamo virgo regalis eodem:
Hæc illum ſtupro comperit eſſe virum.
Viribus illa quidem victa eſt; ita credere oportet:
Sed voluit vinci viribus illa tamen.
Sæpe, Mane, dixit, cum jam properaret Achilles:
Fortia nam poſitâ ſumſerat arma colo.
Vis ubi nunc illa eſt? quid blandâ voce moraris
Auctorem ſtupri, Deïdamia, tui?
Scilicet, ut pudor eſt quondam cœpiſſe priorem;
Sic alio gratum eſt incipiente pati.
Ah nimia eſt juveni propriæ fiducia formæ,
Expectat ſi quis, dum prior illa roget!
Vir prior accedat: vir verba precantia dicat.
Excipiet blandas comiter illa preces.
Ut potiare, roga: tantum cupit illa rogari.
Da cauſam voti principiumque tui.
Jupiter ad veteres ſupplex Heroïdas ibat:
Corripuit magnum nulla puella Jovem.

Si tamen à precibus tumidos accedere flatus
Senſeris; incepto parce, referque pedem.
Quod refugit, multæ cupiunt: odère, quod inſtat.
Lenius inſtando tædia tolle tui.
Nec ſemper Veneris ſpes eſt profitenda roganti:
Intret amicitiæ nomine tectus amor.
Hoc aditu vidi tetricæ data verba puellæ:
Qui fuerat cultor, factus amator erat.
Candidus in nautâ turpis color: æquoris undâ
Debet, & à radiis ſideris eſſe niger.
Turpis & agricolæ: quia vomere ſemper adunco,
Et gravibus raſtris ſub Jove verſat humum.
Et tua, Palladiæ petitur cui palma coronæ,
Candida ſi fuerint corpora; turpis eris.
Palleat omnis amans: hic eſt color aptus amanti.
Hic decet: hoc vultu non valuiſſe putent.
Pallidus in Lyrice ſilvis errabat Orion:
Pallidus in lentâ Naïde Daphnis erat.
Arguat & macies animum: nec turpe putaris,
Palliolum nitidis impoſuiſſe comis.
Attenuent juvenum vigilatæ corpora noctes;
Curaque, & è magno qui fit amore, dolor.
Ut voto potiare tuo, miſerabilis eſto:
Ut, qui te videat, dicere poſſit, Amas.
Conquerar, an moneam, miſtum fas omne nefaſque?
Nomen amicitiæ, nomen inane fides.
Hei mihi! non tutum eſt, quod ames, laudare ſodali.
Cum tibi laudanti credidit; ipſe ſubit.
At non Actorides lectum temeravit Achillis:
Quantum ad Pirithoum, Phædra pudica fuit.
Hermionen Pylades, quo Pallada Phœbus, amabat:
Quodque tibi geminus, Tyndari, Caſtor erat.
Si quis idem ſperat; jacturas poma myricas
Speret: & è medio flumine mella petat.
Nil, niſi turpe juvat: curæ eſt ſua cuique voluptas.
Hæc quoque ab alterius grata dolore venit.

Heu facinus! non eſt hoſtis metuendus amanti.
  Quos credis fidos, effuge; tutus eris.
Cognatum fratremque cave, carumque ſodalem:
  Præbebit veros hæc tibi turba metus.
Finiturus eram: ſed ſunt diverſa puellis
  Pectora. mille animos excipe mille modis.
Nec tellus eadem parit omnia. vitibus illa
  Convenit; hæc oleis: hac bene farra virent.
Pectoribus mores tot ſunt, quot in orbe figuræ:
  Qui ſapit, innumeris moribus aptus erit.
Utque leves Proteus modo ſe tenuabit in undas;
  Nunc leo, nunc arbor, nunc erit hirtus aper.
Hi jaculo piſces, illi capiuntur ab hamis:
  Hos cava contento retia fune trahunt.
Nec tibi conveniat cunctos modus unus ad annos:
  Longius inſidias cerva videbit anus.
Si doctus videare rudi, petulanſve pudenti;
  Diffidet miſeræ protinus illa ſibi.
Inde fit, ut, quæ ſe timuit committere honeſto,
  Vilis in amplexus inferioris eat.
Pars ſuperat cœpti, pars eſt exhauſta, laboris.
  Hic teneat noſtras anchora jacta rates.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

P. OVIDII NASONIS
ARTIS AMATORIÆ
LIBER SECUNDUS.

Dicite, Iö Pæan: &, iö, bis dicite, Pæan.
Decidit in caſſes præda petita meos.
Lætus amans donet viridi mea carmina palmâ:
Præferor Aſcræo Mæonioque ſeni.
Talis ab armiferis Priameïus hoſpes Amyclis
Candida cum raptâ conjuge vela dedit.
Talis erat, qui te curru victore ferebat,
Vecta peregrinis Hippodamia rotis.
Quid properas, juvenis? mediis tua pinus in undis
Navigat: & longè, quem peto, portus abeſt.
Non ſatis eſt veniſſe tibi me vate puellam.
Arte meâ capta eſt: arte tenenda meâ eſt.
Nec minor eſt virtus, quam quærere, parta tueri.
Caſus ineſt illic: hîc erit artis opus.
Nunc mihi, ſi quando, Puer & Cytherêa, favete:
Nunc Erato: nam tu nomen amoris habes.
Magna paro; quas poſſit Amor remanere per artes
Dicere, tam vaſto pervagus orbe puer.
Et levis eſt, & habet geminas, quibus avolet, alas.
Difficile eſt illis impoſuiſſe modum.
Hoſpitis effugio præſtruxerat omnia Minos.
Audacem pennis repperit ille viam.
Dædalus ut clauſit conceptum crimine matris
Semibovemque virum ſemivirumque bovem;
Sit modus exilio, dixit, juſtiſſime Minos:
Accipiat cineres terra paterna meos.
Et quoniam in patriâ fatis agitatus iniquis
Vivere non potui, ſit mihi poſſe mori.

Da reditum puero, ſenis eſt ſi gratia vilis:
  Si non vis puero parcere, parce ſeni.
Dixerat hæc. ſed & hæc, & multo plura licebat
  Dicere: regreſſus non dabat ille viro.
Quod ſimulac ſenſit, Nunc, ô nunc, Dædale, dixit,
  Materiam, qua ſis ingenioſus, habes.
Poſſidet en terras, & poſſidet æquora Minos:
  Nec tellus noſtræ, nec patet unda fugæ.
Reſtat iter cælo: cælo tentabimus ire.
  Da veniam cœpto, Jupiter alte, meo.
Non ego ſidereas affecto tangere ſedes.
  Qua fugiam dominum nulla, niſi iſta, via eſt.
Per Styga detur iter: Stygias tranabimus undas.
  Sint mihi naturæ jura novanda meæ.
Ingenium mala ſæpe movent. quis crederet unquam,
  Aërias hominem carpere poſſe vias?
Remigium volucres diſponit in ordine pennas:
  Et leve per lini vincula nectit opus:
Imaque pars ceris aſtringitur igne ſolutis:
  Finituſque novæ jam labor artis erat.
Tractabat ceramque puer pennaſque renidens,
  Neſcius hæc humeris arma parata ſuis.
Cui pater, His, inquit, patria eſt adeunda carinis:
  Hac nobis Minos effugiendus ope.
Aëra non potuit Minos; alia omnia clauſit.
  Quem licet, inventis aëra rumpe meis.
Sed tibi nec virgo Tegeæa, comeſque Bootæ
  Enſiger Orion aſpiciendus erit.
Me pennis ſectare datis: ego prævius ibo.
  Sit tua cura ſequi: me duce tutus eris.
Nam ſive ætherias vicino ſole per auras
  Ibimus; impatiens cera caloris erit.
Sive humiles propiore freto jactabimus alas;
  Mobilis æquoreis penna madeſcet aquis.
Inter utrumque vola: ventos quoque, nate, timeto;
  Quaque ferent auræ, vela ſecunda dato.

Dum

Dum monet; aptat opus puero, monſtratque moveri:
  Erudit infirmas ut ſua mater aves.
Inde ſibi factas humeris accommodat alas:
  Perque novum timidè corpora librat iter.
Jamque volaturus parvo dedit oſcula nato:
  Nec patriæ lacrymas continuere genæ.
Monte minor collis, campis erat altior æquis:
  Hinc data ſunt miſeræ corpora bina fugæ.
Et movet ipſe ſuas, & nati reſpicit alas
  Dædalus; & curſus ſuſtinet uſque ſuos.
Jamque novum delectat iter: poſitoque timore
  Icarus audaci fortius arte volat.
Hos aliquis, tremulâ dum captat arundine piſces,
  Vidit; & inceptum dextra reliquit opus.
Jam Samos à lævâ fuerant Naxoſque relictæ,
  Et Paros, & Clario Delos amata Deo.
Dextra Lebynthos erant ſilviſque umbroſa Calymne,
  Cinctaque piſcoſis Aſtypalæa vadis:
Cum puer incautis nimium temerarius auſis
  Altius egit iter, deſeruitque ducem.
Vincla labant; & cera Deo propiore liqueſcit:
  Nec tenues ventos brachia mota tenent.
Territus è ſummo deſpexit in æquora cælo:
  Nox oculis pavido venit oborta metu.
Tabuerant ceræ; nudos quatit ille lacertos:
  Et trepidat; nec, quo ſuſtineatur, habet.
Decidit; atque cadens, Pater, ô pater, auferor, inquit.
  Clauſerunt virides ora loquentis aquæ.
At pater infelix, nec jam pater, Icare, clamat,
  Icare, clamat, ubi es? quove ſub axe volas?
Icare, clamabat: pennas aſpexit in undis.
  Oſſa tegit tellus; æquora nomen habent.
Non potuit Minos hominis compeſcere pennas:
  Ipſe Deum volucrem detinuiſſe paro.
Fallitur, Hæmonias ſi quis decurrit ad artes;
  Datque, quod à teneri fronte revellet equi.

Non facient, ut vivat amor, Medeïdes herbæ;
Vide Heinſ: in notis Miſtaque cum magicis nænia Marſa ſonis.
Phaſias Æſoniden, Circe tenuiſſet Ulyſſem;
  Si modo ſervari carmine poſſit amor.
Nec data profuerint pallentia philtra puellis.
  Philtra nocent animis; vimque furoris habent.
Sit procul omne nefas. ut ameris, amabilis eſto:
  Quod tibi non facies, ſolave forma, dabit.
Sis licet antiquo Nireus adamatus Homero;
  Naïadumque tener crimine raptus Hylas.
Ut dominam teneas, nec te mirere relictum,
  Ingenii dotes corporis adde bonis.
Forma bonum fragile eſt. quantumq; accedit ad annos,
  Fit minor; & ſpatio carpitur ipſa ſuo.
Nec violæ ſemper, nec hiantia lilia florent;
  Et riget amiſsâ ſpina relicta roſâ.
Et tibi jam cani venient, formoſe, capilli:
  Jam venient rugæ, quæ tibi corpus arent.
Jam molire animum, qui duret, & adſtrue formæ.
  Solus ad extremos permanet ille rogos.
Nec levis, ingenuas pectus coluiſſe per artes,
  Cura ſit; & linguas edidiciſſe duas.
Non formoſus erat, ſed erat facundus Ulyſſes:
  Et tamen æquoreas torſit amore Deas.
O quoties illum doluit properare Calypſo;
  Remigioque aptas eſſe negavit aquas!
Hæc Trojæ caſus iterumque iterumque rogabat.
  Ille referre aliter ſæpe ſolebat idem.
Littore conſtiterant: illic quoque pulcra Calypſo
  Exigit Odryſii fata cruenta ducis.
Ille levi virgâ, (virgam nam forte tenebat)
  Quod rogat, in ſpiſſo littore pingit opus.
Hæc, inquit, Troja eſt: (muros in littore fecit:)
  Hic tibi ſit Simoïs: hæc mea caſtra puta.
Campus erat, (campumque facit) quem cæde Dolonis
  Sparſimus, Hæmonios dum vigil optat equos.

Illic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Illic Sithonii fuerant tentoria Rheſi:
  Hac ego ſum captis nocte revectus equis.
Pluraque pingebat: ſubitus cum Pergama fluctus
  Abſtulit, & Rheſi cum duce caſtra ſuo.
Tum Dea, Quas, inquit, fidas tibi credis ituro,
  Perdiderint undæ nomina quanta, vides?
Ergo age, fallaci timidè confide figuræ,
  Quiſquis es: aut aliquid corpore pluris habe.
Dextera præcipuè capit indulgentia mentes:
  Aſperitas odium ſævaque verba movent.
Odimus accipitrem, quia ſemper vivit in armis,
  Et pavidum ſolitos in pecus ire lupos.
At caret inſidiis hominum, quia mitis, hirundo:
  Quaſque colat turres Chaonis ales habet.
Eſte procul lites, & amaræ prælia linguæ.
  Dulcibus eſt verbis mollis alendus amor.
Lite fugent nuptæque viros, nuptaſque mariti:
  Inque vicem credant res ſibi ſemper agi.
Hoc decet uxores: dos eſt uxoria lites.
  Audiat optatos ſemper amica ſonos.
Non legis juſſu lectum veniſtis in unum:
  Fungitur in vobis munere legis amor.
Blanditias molles, auremque juvantia verba
  Affer; ut adventu læta ſit illa tuo.
Non ego divitibus venio præceptor Amoris.
  Nil opus eſt illi, qui dabit, arte meâ.
Secum habet ingenium, qui cùm libet, Accipe, dicit.
  Cedimus: inventis plus placet ille meis.
Pauperibus vates ego ſum; quia pauper amavi.
  Cum dare non poſſem munera, verba dabam.
Pauper amet cautè: timeat maledicere pauper:
  Multaque, divitibus non patienda, ferat.
Me memini iratum dominæ turbaſſe capillos:
  Hæc mihi quam multos abſtulit ira dies!
Nec puto, nec ſenſi tunicam laniaſſe; ſed ipſa
  Dixerat: & pretio eſt illa redemta meo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

At vos, qui ſapitis, veſtri peccata magiſtri
Effugite: & culpæ damna timete meæ.
Prælia cum Parthis, cum cultâ pax ſit amicâ;
Et jocus, & cauſas quicquid amoris habet.
Si nec blanda ſatis, nec erit tibi comis amanti;
Perfer, & obdura: poſtmodo mitis erit.
Flectitur obſequio curvatus ab arbore ramus.
Frangis; ſi vires experiere tuas.
Obſequio tranantur aquæ: nec vincere poſſis
Flumina; ſi contra, quam rapit unda, nates.
Obſequium tigreſque domat Numidaſque leones.
Ruſtica paulatim taurus aratra ſubit.
Quid fuit aſperius Nonacrinâ Atalantà?
Succubuit meritis trux tamen illa viri.
Sæpe ſuos caſus nec mitia facta puellæ
Fleſſe ſub arboribus Milaniona ferunt.
Sæpe tulit juſſo fallacia retia collo:
Sæpe ferâ torvos cuſpide fixit apros.
Senſit & Hylæi contentum ſaucius arcum:
Sed tamen hoc arcu notior alter erat.
Non te Mænalias armatum ſcandere ſilvas,
Nec jubeo collo retia ferre tuo.
Pectora nec miſſis jubeo præbere ſagittis.
Artis erunt cauto mollia juſſa meæ.
Cede repugnanti; cedendo victor abibis.
Fac modo, quas partes illa jubebit, agas.
Arguet, arguito; quicquid probat illa, probato:
Quod dicet, dicas: quod negat illa, neges.
Riſerit, arride: ſi flebit, flere memento.
Imponat leges vultibus illa tuis.
Seu ludet, numeroſque manu jactabit eburnos;
Tu male jactato, tu male jacta dato.
Seu jacies talos, victam ne pœna ſequatur,
Damnoſi facito ſtent tibi ſæpe canes:
Sive latrocinii ſub imagine calculus ibit;
Fac pereat vitreo miles ab hoſte tuus.

Ipſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ipſe tene diſtenta ſuis umbracula virgis:
Ipſe face in turbâ, quâ venit illa, locum.
Nec dubita tereti ſcamnum producere lecto:
Et tenero ſoleam deme, vel adde, pedi.
Sæpe etiam dominæ, quamvis horrebis & ipſe,
Algentis manus eſt calfacienda ſinu.
Nec tibi turpe puta (quamvis tibi turpe, placebit)
Ingenuâ ſpeculum ſuſtinuiſſe manu.
Ille, fatigatæ perimendo monſtra novercæ,
Qui meruit cælum, quod prior ipſe tulit,
Inter Iöniacas calathum tenuiſſe puellas
Creditur, & lanas excoluiſſe rudes.
Paruit imperio dominæ Tirynthius heros:
I nunc; & dubita ferre, quod ille tulit.
Juſſus adeſſe foro, juſsâ maturius horâ
Fac ſemper venias; nec niſi ſerus abi.
Occurras aliquo tibi dixerit; omnia differ.
Curre; nec inceptum turba moretur iter.
Nocte domum repetens epulis perfuncta redibit:
Tunc quoque pro ſervo, ſi vocat illa, veni.
Rure eris, & dicet venias, (Amor odit inertes)
Si rota defuerit, tu pede carpe viam.
Nec grave te tempus ſitienſque Canicula tardet,
Nec via per jactas candida facta nives.
Militiæ ſpecies amor eſt: diſcedite ſegnes.
Non ſunt hæc timidis ſigna tuenda viris.
Nox, & hiems, longæque viæ, ſævique dolores
Mollibus his caſtris, & labor omnis ineſt.
Sæpe feres imbrem cæleſti nube ſolutum;
Frigidus & nudâ ſæpe jacebis humo.
Cynthius Admeti vaccas paviſſe Pheræas
Fertur, & in parvâ delituiſſe caſâ.
Quod Phœbum decuit, quem non decet? exue faſtus;
Curam manſuri quiſquis amoris habes.
Si tibi per tutum planumque negabitur ire,
Atque erit appoſitâ janua fulta ſerâ;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

At tu per præceps tecto delabere aperto:
  Det quoque furtivas alta feneſtra vias.
Læta erit, ut cauſam tibi ſe ſciet eſſe pericli.
  Hoc dominæ certi pignus amoris erit.
Sæpe tuâ poteras, Leandre, carere puellâ:
  Tranabas; animum noſſet ut illa tuum.
Nec pudor ancillas, ut quæque erit ordine prima;
  Nec tibi ſit ſervos demeruiſſe pudor.
Nomine quemque ſuo (nulla eſt jactura) ſaluta:
  Junge tuis humiles, ambitioſe, manus.
Sed tamen & ſervo (levis eſt impenſa) roganti
  Porrige fortunæ munera parva tuæ.
Porrige & ancillæ, qua pœnas luce pependit
  Luſa maritali Gallica veſte manus.
Fac plebem (mihi crede) tuam: ſit ſemper in illâ
  Janitor, & thalami qui jacet ante fores.
Nec dominam jubeo pretioſo munere dones:
  Parva, ſed è parvis callidus apta dato.
Dum bene dives ager, dum rami pondere nutant;
  Afferat in calatho ruſtica dona puer.
Rure ſuburbano poteris tibi dicere miſſa;
  Illa vel in Sacrâ ſint licet emta Viâ.
Afferat aut uvas, aut quas Amaryllis amabat;
  At nunc caſtaneas non amat illa nuces.
Quin etiam turdoque licet miſsâque coronâ
  Te memorem dominæ teſtificere tuæ.
Turpiter his emitur ſpes mortis, & orba ſenectus.
  Ah pereant, per quos munera crimen habent!
Quid tibi præcipiam teneros quoque mittere verſus?
  Hei mihi! non multum carmen honoris habet.
Carmina laudantur: ſed munera magna petuntur.
  Dummodo ſit dives, barbarus ipſe placet.
Aurea nunc verè ſunt ſæcula. plurimus auro
  Vænit honos: auro conciliatur amor.
Ipſe licet Muſis venias comitatus, Homere;
  Si nihil attuleris, ibis, Homere, foras.

Sunt tamen & doctæ rariſſima turba puellæ:
  Altera non doctæ turba, ſed eſſe volunt.
Utraque laudentur per carmina: carmina lector
  Commendet dulci qualiacunque ſono.
His ergo, aut illis, vigilatum carmen in ipſas,
  Forſitan exigui muneris inſtar erit.
At, quod eris per te facturus, & utile credis,
  Id tua te facito ſemper amica roget.
Libertas alicui fuerit promiſſa tuorum;
  Hanc tamen à dominâ fac petat ille tuâ.
Si pœnam ſervo, ſi vincula ſæva remittis;
  Quod facturus eras, debeat illa tibi.
Utilitas tua ſit: titulus donetur amicæ,
  Perde nihil: partes illa potentis agat.
Sed te, cuicunque eſt retinendæ cura puellæ,
  Attonitum formâ fac putet eſſe ſuâ.
Sive erit in Tyriis; Tyrios laudabis amictus:
  Sive erit in Coïs; Coä decere puta.
Aurata eſt; ipſo tibi ſit pretioſior auro:
  Gauſapa ſi ſumſit; gauſapa ſumta proba.
Adſtiterit tunicata; Moves incendia, clama:
  Sed timidâ, caveat frigora, voce roga.
Compoſitum diſcrimen erit; diſcrimina lauda:
  Torſerit igne comam; torte capille place.
Brachia ſaltantis, vocem mirare canentis:
  Et, quod deſierit, verba querentis habe.
Ipſos concubitus, ipſum venerere licebit,
  Quod juvat; & querulâ gaudia voce notes.
Ut fuerit torvâ violentior illa Meduſâ;
  Fiet amatori lenis & æqua ſuo.
Tantum, ne pateas turpis ſimulator in illis,
  Effice: nec vultu deſtrue dicta tuo.
Si latet ars, prodeſt: adfert deprenſa pudorem:
  Atque adimit merito tempus in omne fidem.
Sæpe ſub autumnum (cum formoſiſſimus annus,
  Plenaque purpureo ſubrubet uva mero;

Cum modo frigoribus premitur, modo ſolvitur æſtu)
  Aëre non certo corpora languor habet.
Illa quidem valeat: ſed ſi male firma cubabit,
  Et vitium cæli ſenſerit ægra ſui;
Tunc amor & pietas tua ſit manifeſta puellæ:
  Tunc ſere, quod plenâ poſtmodo falce metas.
Nec tibi moroſi veniant faſtidia morbi;
  Perque tuas fiant, quæ ſinet ipſa, manus.
Et videat flentem; nec tædeat oſcula ferre:
  Et ſicco lacrymas combibat ore tuas.
Multa vove; ſed cuncta palam: quotieſque libebit,
  Quæ referas illi, ſomnia læta vide.
Et veniat, quæ luſtret anus lectumque locumque:
  Præferat & tremulâ ſulphur & ova manu.
Omnibus his inerunt gratæ veſtigia curæ:
  In tabulas multis hæc via fecit iter.
Ne tamen officiis odium quæratur ab ægrâ;
  Sit ſuus in blanda ſedulitate modus.
Neve cibo prohibe, nec amari pocula ſucci
  Porrige: rivalis miſceat illa tuus.
Sed non, cui dederis à littore carbaſa, vento
  Utendum, medio cum potiere freto.
Dum novus errat amor, vires ſibi colligat uſu:
  Si bene nutrieris tempore, firmus erit.
Quem taurum metuis, vitulum mulcere ſolebas:
  Sub qua nunc recubas arbore, virga fuit.
Naſcitur exiguus, ſed opes acquirit eundo;
  Quaque venit, multas accipit amnis aquas.
Fac tibi conſueſcat: nil conſuetudine majus.
  Quam tu dum captas, tædia nulla fuge.
Te ſemper videat: tibi ſemper præbeat aurem:
  Exhibeant vultus noxque dieſque tuos.
Cum tibi major erit fiducia, poſſe requiri;
  Tum procul, abſenti cura futurus, abi.
Da requiem. requietus ager bene credita reddit:
  Terraque cæleſtes arida ſorbet aquas.

Phyllida Demophoon præſens moderatius uſſit:
  Exarſit velis acrius illa datis.
[Penelopen abſens ſolers torquebat Ulyſſes:
  Phyllacides aberat, Laodamia, tuus.]
Sed mora tuta brevis: lenteſcunt tempore curæ;
  Vaneſcitque abſens, & novus intrat, amor.
Dum Menelaus abeſt, Helene, ne ſola jaceret,
  Hoſpitis eſt tepido nocte recepta ſinu.
Qui ſtupor hic, Menelaë, fuit? tu ſolus abibas:
  Iſdem ſub tectis hoſpes & uxor erant.
Accipitri timidas credis, furioſe, columbas?
  Plenum montano credis ovile lupo?
Nil Helene peccat; nil hîc committit adulter:
  Quod tu, quod faceret quilibet, ille facit.
Cogis adulterium, dando tempuſque locumque.
  Quo, niſi conſilio eſt uſa puella tuo?
Quid faciat? vir abeſt; & adeſt non ruſticus hoſpes:
  Et timet in vacuo ſola cubare toro.
Viderit Atrides: Helenen ego crimine ſolvo.
  Uſa eſt humani commoditate viri.
Sed neque fulvus aper mediâ tam ſævus in irâ,
  Fulmineo rabidos cum rotat ore canes:
Nec lea, cum catulis lactentibus ubera præbet:
  Nec brevis ignaro vipera læſa pede:
Fœmina quàm, ſocii deprensâ pellice lecti,
  Ardet; & in vultu pignora mentis habet.
In ferrum flammaſque ruit: poſitoque decore
  Fertur, ut Aonii cornibus icta Dei.
Conjugis admiſſum, violataque jura maritæ,
  Barbara per natos Phaſias ulta ſuos.
Altera dira parens (hæc eſt, quam cernis, hirundo:
  Aſpice) ſignatum ſanguine pectus habet.
Hoc bene compoſitos, hoc firmos ſolvit amores:
  Crimina ſunt cautis iſta timenda viris.
Nec mea vos uni damnat cenſura puellæ.
  Dî melius! vix hoc nupta tenere poteſt.

Ludite: ſed furto celetur culpa modeſto.
  Gloria peccati nulla petenda ſui.
Nec dederis munus, cognoſſe quod altera poſſit:
  Nec ſint nequitiæ tempora certa tuæ.
Et, ne te latebris capiat ſibi fœmina notis,
  Non uno eſt omnis convenienda loco.
Et quoties ſcribes, totas prius ipſe tabellas
  Inſpice. plus multæ, quam ſibi miſſa, legunt.
Læſa Venus juſta arma movet, telumque remittit:
  Et, modo quod queſta eſt, ipſe querare, facit.
Dum fuit Atrides unâ contentus, & illa
  Caſta fuit; vitio eſt improba facta viri.
Audierat laurumque manu vittaſque ferentem
  Pro natâ Chryſen non valuiſſe ſuâ.
Audierat, Lyrneſi, tuos abducta dolores;
  Bellaque per turpes longius iſſe moras.
Hæc tamen audierat: Priameïda viderat ipſam.
  Victor eras prædæ præda pudenda tuæ.
Inde Thyeſtiaden thalamoque animoque recepit;
  Et male peccantem Tyndaris ulta virum.
Quæ bene celaris, ſi qua tamen acta patebunt,
  Illa licet pateant, tu tamen uſque nega.
Tum neque ſubjectus, ſolito nec blandior eſto.
  Hæc animi multum ſigna nocentis habent.
Sed lateri nec parce tuo. pax omnis in uno
  Concubitu: prior hoc inficianda Venus.
Sunt, qui præcipiant herbas ſatureia nocentes
  Sumere: (judiciis iſta venena meis.)
Aut piper urticæ mordacis ſemine miſcent;
  Tritaque in annoſo flava pyrethra mero.
Sed Dea non patitur ſic ad ſua gaudia cogi,
  Colle ſub umbroſo quam tenet altus Eryx.
Candidus Alcathoï qui mittitur urbe Pelaſgâ
  Bulbus, & ex horto quæ venit herba ſalax,
Ovaque ſumantur: ſumantur Hymettia mella,
  Quaſque tulit folio pinus acuta nuces.

Do-

Docta, quid ad medicas, Erato, deverteris artes?
Interior curru meta terenda meo eſt.
Qui modo celabas monitu tua crimina noſtro;
Flecte iter, & monitu detege furta meo.
Nec levitas culpanda mea eſt. non ſemper eodem
Impoſitos vento panda carina vehit.
Nam modo Threïcio Borea, modo currimus Euro:
Sæpe tument Zephyro lintea, ſæpe Noto.
Aſpice, ut in curru modo det fluitantia rector
Lora, modo admiſſos arte retentet equos.
Sunt quibus ingratè timida indulgentia ſervit:
Et, ſi nulla ſubeſt æmula, languet amor.
Luxuriant animi rebus plerumque ſecundis;
Nec facile eſt æquâ commoda mente pati.
Ut levis abſumtis paulatim viribus ignis
Ipſe latet, ſummo canet in igne cinis:
Sed tamen extinctas admoto ſulfure flammas
Invenit; & lumen, quod fuit ante, redit:
Sic, ubi pigra ſitu ſecuraque pectora torpent,
Acribus eſt ſtimulis eliciendus amor.
Fac timeat de te, tepidamque recalface mentem:
Palleat indicio criminis illa tui.
O quater, & quoties numero comprendere non eſt,
Felicem, de quo læſa puella dolet!
Quæ, ſimul invitas crimen pervenit ad aures,
Excidit; & miſeræ voxque colorque fugit.
Ille ego ſim, cujus laniet furioſa capillos:
Ille ego ſim, teneras cui petat ungue genas:
Quem videat lacrymans: quem torvis ſpectet ocellis:
Quo ſine non poſſit vivere; poſſe velit.
Si ſpatium quæras; breve ſit, quo læſa queratur:
Ne lentâ vires colligat ira morâ.
Candida jamdudum cingantur colla lacertis:
Inque tuos flens eſt accipienda ſinus.
Oſcula da flenti: Veneris da gaudia flenti.
Pax erit: hoc uno ſolvitur ira modo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Cum bene ſævierit, cum certa videbitur hoſtis;
 Tum pete concubitûs fœdera: mitis erit.
Illic depoſitis habitat Concordia telis:
 Illo (crede mihi) Gratia nata loco eſt.
Quæ modo pugnarunt, jungunt ſua roſtra columbæ;
 Quarum blanditias, verbaque murmur habet.
Prima fuit rerum confuſa ſine ordine moles:
 Unaque erant facies ſidera, terra, fretum.
Mox cælum impoſitũ terris; humus æquore cincta eſt:
 Inque ſuas partes ceſſit inane Chaos.
Silva feras, volucres aër accepit habendas:
 In liquidâ piſces delituiſtis aquâ.
Tum genus humanum ſolis errabat in agris:
 Idque meræ vires, & rude corpus erat.
Silva domus fuerat, cibus herba, cubilia frondes:
 Jamque diu nulli cognitus alter erat.
Blanda truces animos fertur mollîſſe voluptas.
 Conſtiterant uno fœmina virque loco.
Quid facerent, ipſi nullo didicere magiſtro:
 Arte Venus nullâ dulce peregit opus.
Ales habet, quod amet: cum quo ſua gaudia jungat
 Invenit in mediâ fœmina piſcis aquâ.
Cerva parem ſequitur: ſerpens ſerpente tenetur:
 Hæret adulterio cum cane nexa canis.
Læta ſalitur ovis: tauro quoque læta juvenca eſt:
 Suſtinet immundum ſima capella marem.
In furias agitantur equæ, ſpatioque remota
 Per loca dividuos amne ſequuntur equos.
Ergo age, & iratæ medicamina fortia præbe:
 Illa feri requiem ſola doloris habent.
Illa Machaonios ſuperant medicamina ſuccos:
 His, ubi peccaris, reſtituendus eris.
Hæc ego cum canerem, ſubito manifeſtus Apollo
 Movit inauratæ pollice fila lyræ.
In manibus laurus: ſacris inducta capillis
 Laurus erat: vates ille videndus agit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Is mihi, Laſcivi, dixit, præceptor Amoris,
Duc, age, diſcipulos ad mea templa tuos.
Eſt ibi diverſum famâ celebrata per orbem
Littera; cognoſci quæ ſibi quemque jubet.
Qui ſibi notus erit, ſolus ſapienter amabit;
Atque opus ad vires exiget omne ſuas.
Cui faciem natura dedit, ſpectetur ab illâ:
Cui color eſt, humero ſæpe patente cubet.
Qui ſermone placet, taciturna ſilentia rumpat:
Qui canit arte, canat: qui bibit arte, bibat.
Sed neque declament medio ſermone diſerti:
Nec ſua veſanus ſcripta poëta legat.
Sic monuit Phœbus: Phœbo parete monenti.
Certa Dei ſacro eſt hujus in ore fides.
Ad propiora vocor. quiſquis ſapienter amabit,
Vincet; & è noſtrâ, quod petet, arte feret.
Credita nec ſemper ſulci cum fœnore reddunt:
Nec ſemper dubias adjuvat aura rates.
Quod juvat, exiguum; plus eſt, quod lædit amantes.
Proponant animo multa ferenda ſuo.
Quot lepores in Atho, quot apes paſcuntur in Hyblâ;
Cærula quot baccas Pallados arbor habet;
Littore quot conchæ; tot ſunt in amore dolores:
Quæ patimur, multo ſpicula felle madent.
Dicta erit iſſe foras, quam tu fortaſſe videbis:
Iſſe foras, & te falſa videre, puta.
Clauſa tibi fuerit promiſſâ janua nocte:
Perfer, & immundâ ponere corpus humo.
Forſitan & vultu mendax ancilla ſuperbo
Dicet, Quid noſtras obſidet iſte fores?
Poſtibus & duræ ſupplex blandire puellæ;
Et capiti demtas in fore pone roſas.
Cum volet, accedes: cum te vitabit, abibis.
Dedecet ingenuos tædia ferre ſui.
Effugere hunc non eſt; quare tibi poſſit amica
Dicere. non omni tempore ſenſus adeſt.

Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nec maledicta puta nec verbera ferre puellæ
  Turpe, nec ad teneros oſcula ferre pedes.
Quid moror in parvis? animus majoribus inſtet,
  Magna canam: toto pectore, vulgus, ades.
Ardua molimur: ſed nulla niſi ardua virtus.
  Difficilis noſtrâ poſcitur arte labor.
Rivalem patienter habe; victoria tecum
  Stabit: eris magni victor in arce Jovis.
Hæc tibi non hominem, ſed quercus crede Pelaſgas
  Dicere. nil iſtis ars mea majus habet.
Innuet illa, feras: ſcribet, ne tange tabellas:
  Unde volet, veniat: quoque libebit, eat.
Hoc in legitimâ præſtent uxore mariti;
  Cum, tener, ad partes tu quoque, ſomne, venis.
Hac ego, confiteor, non ſum perfectus in arte.
  Quid faciam? monitis ſum minor ipſe meis.
Mene palam noſtræ det quiſquam ſigna puellæ?
  Et patiar? nec me quolibet ira ferat?
Oſcula vir dederat (memini) ſuus: oſcula queſtus
  Sum data. barbarie noſter abundat amor.
Non ſemel hoc vitium nocuit mihi. doctior ille,
  Quo veniunt alii conciliante viro.
Sed melius neſcîſſe fuit. ſine furta tegantur:
  Ne fugiat victo faſſus ab ore pudor.
Quo magis, ô juvenes, deprendere parcite veſtras.
  Peccent: peccantes verba dediſſe putent.
Creſcit amor prenſis. ubi par fortuna duorum eſt,
  In causâ damni perſtat uterque ſui.
Fabula narratur toto notiſſima cælo,
  Mulciberis capti Marſque Venuſque dolis.
Mars pater, inſano Veneris turbatus amore,
  De duce terribili factus amator erat.
Nec Venus oranti (neq; enim Dea mollior ulla eſt)
  Ruſtica Gradivo difficiliſve fuit.
Ah quoties laſciva pedes riſiſſe mariti
  Dicitur, & duras igne vel arte manus!

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Marte palam ſimulat Vulcanum imitata, decebat;
Multaque cum formâ gratia miſta fuit.
Sed bene concubitus primos celare ſolebant:
Plena verecundi culpa pudoris erat.
Indicio Solis (quis Solem fallere poſſit?)
Cognita Vulcano conjugis acta ſuæ.
Quam mala, Sol, exempla moves? pete munus ab illâ.
Et tibi, ſi taceas, quod dare poſſit, habet.
Mulciber obſcuros lectum circaque ſuperque
Diſponit laqueos: lumina fallit opus.
Fingit iter Lemnon: veniunt ad fœdus amantes:
Impliciti laqueis nudus uterque jacent.
Convocat ille Deos. præbent ſpectacula capti.
Vix lacrymas Venerem continuiſſe putant.
Non vultus texiſſe ſuos, non denique poſſunt
Partibus obſcœnis oppoſuiſſe manus.
Hos aliquis ridens, In me, fortiſſime Mavors,
Si tibi ſunt oneri, vincula transfer, ait.
Vix precibus, Neptune, tuis captiva reſolvit
Corpora. Mars Threcen occupat; illa Paphon.
Hoc tibi profectum, Vulcane: quod ante tegebant,
Liberius faciunt; ut pudor omnis abeſt.
Sæpe tamen demens ſtultè feciſſe fateris:
Teque ferunt iræ pœnituiſſe tuæ.
Hoc vetui. vos ecce vetat deprenſa Dione
Inſidias illas, quas tulit ipſa, pati.
Nec vos rivali laqueos diſponite: nec vos
Excipite arcanâ verba notata manu.
Iſta viri captent (ſi jam captanda putabunt)
Quos faciunt juſtos ignis & unda viros.
En iterum teſtor: nihil hic, niſi lege remiſſum.
Luditur in noſtris inſtita nulla jocis.
Quis Cereris ritus auſit vulgare profanis,
Magnaque Threïciâ ſacra reperta Samo?
Exigua eſt virtus, præſtare ſilentia rebus:
At contra gravis eſt culpa, tacenda loqui.

O be-

O bene; quod, fruſtra captatis arbore pomis,
  Garrulus in mediâ Tantalus aret aquâ!
Præcipue Cytherêa jubet ſua ſacra taceri.
  Admoneo, veniat ne quis ad illa loquax.
Condita ſi non ſunt Veneris myſteria ciſtis;
  Nec cava veſanis ictibus æra ſonant:
Attamen inter nos medio verſantur in uſu:
  Sic tamen, inter nos ut latuiſſe velint.
Ipſa Venus pubem, quoties velamina ponit,
  Protegitur lævâ ſemireducta manu.
In medio paſſimque coït pecus, hoc quoque viſo
  Avertit vultus ſæpe puella ſuos.
Conveniunt thalami furtis & janua noſtris:
  Parſque ſub injectâ veſte pudenda latet.
Et ſi non tenebras, at quiddam nubis opacæ
  Quærimus; atque aliquid luce patente minus.
Tunc quoq;, cum ſolem nondum prohibebat & imbrẽ
  Tegula, ſed quercus tecta cibumque dabat;
In nemore atq; antris, non ſub Jove, juncta voluptas:
  Tanta rudi populo cura pudoris erat.
At nunc nocturnis titulos imponimus actis:
  Atque emitur magno nil, niſi poſſe loqui.
Scilicet excuties omnes ubicunque puellas,
  Cuilibet ut dicas, Hæc quoque noſtra fuit:
Ne deſint, quas tu digitis oſtendere poſſis.
  Ut quamque attigeris, fabula turpis erit.
Parva queror: fingunt quidam quæ vera negarent,
  Et nulli non ſe concubuiſſe ferunt.
Corpora ſi nequeunt, quæ poſſunt nomina tractant:
  Famaque, non tacto corpore, crimen habet.
I nunc, claude fores, cuſtos odioſe, puellæ;
  Et centum duris poſtibus obde ſeras.
Quid tuti ſupereſt, cum nominis extat adulter;
  Et credi, quod non contigit eſſe, cupit?
Nos etiam veros parce profitemur amores:
  Tectaque ſunt ſolidâ myſtica furta fide.

Par-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Parcite præcipuè vitia exprobrare puellæ,
Utile quæ multis diſſimulaſſe fuit.
Nec ſuus Andromedæ color eſt objectus ab illo,
Mobilis in gemino cui pede penna fuit.
Omnibus Andromache viſa eſt ſpatioſior æquo:
Unus, qui modicam diceret, Hector erat.
Quod male fers, aſſueſce; feres bene. multa vetuſtas
Lenit: at incipiens omnia ſentit amor.
Dum novus in viridi coaleſcit cortice ramus;
Concutiat tenerum quælibet aura, cadet.
Mox eadem ventis ſpatio durata reſiſtet,
Firmaque adoptivas arbor habebit opes.
Eximit ipſa dies omnes è corpore mendas:
Quodque fuit vitium, deſinit eſſe morâ.
Ferre novæ nares taurorum terga recuſant:
Aſſiduo domitas tempore fallit odor.
Nominibus mollire licet mala. fuſca vocetur
Nigrior Illyricâ cui pice ſanguis erit.
Si pæta eſt, Veneri ſimilis: ſi flava, Minervæ.
Sit gracilis, macie quæ male viva ſuâ eſt.
Dic habilem, quæcunq; brevis; quæ turgida, plenam:
Et lateat vitium proximitate boni.
Nec quotus annus eat, nec quo ſit nata require
Conſule: quæ rigidus munera Cenſor habet.
Præcipuè, ſi flore caret, meliuſque peractum
Tempus; & albentes jam legit illa comas.
Utilis, ô juvenes, aut hæc, aut ſerior ætas.
Iſte feret ſegetes; iſte ſerendus ager.
Dum vires annique ſinunt, tolerate labores:
Jam veniet tacito curva ſenecta pede.
Aut mare remigiis, aut vomere findite terras;
Aut fera belligeras addite in arma manus:
Aut latus, & vires, operamque adferte puellis.
Hoc quoque militiæ eſt: hoc quoque quærit opes.
Adde, quod eſt illis operum prudentia major:
Solus & artifices qui facit, uſus adeſt.

Illæ

Illæ munditiis annorum damna rependunt:
  Et faciunt curâ, ne videantur anus.
Utque velis, Venerem jungunt per mille figuras:
  Inveniat plures nulla tabella modos.
Illis ſentitur non irritata voluptas:
  Quod juvet, ex æquo fœmina virque ferant.
Odi concubitus, qui non utrumque reſolvunt:
  Hoc eſt, cur pueri tangar amore minus.
Odi quæ præbet, quia ſit præbere neceſſe;
  Siccaque de lanâ cogitat ipſa ſuâ.
Quæ datur officio, non eſt mihi grata voluptas.
  Officium faciat nulla puella mihi.
Me voces audire juvat ſua gaudia faſſas:
  Utque morer memet ſuſtineamque roget.
Aſpiciam dominæ victos amentis ocellos.
  Langueat, & tangi ſe vetet illa diu.
Hæc bona non primæ tribuit natura juventæ,
  Quæ cito poſt ſeptem luſtra venire ſolent.
Qui properant, nova muſta bibant. mihi fundat avitũ
  Conſulibus priſcis condita teſta merum.
Nec platanus, niſi ſera, poteſt obſiſtere Phœbo:
  Et lædunt nudos prata novella pedes.
Scilicet Hermionen Helenæ præponere poſſes?
  Et melior Gorge, quam ſua mater, erat?
Ad Venerem quicunque voles attingere ſeram;
  Si modo duraris, præmia digna feres.
Conſcius ecce duos accepit lectus amantes:
  Ad thalami clauſas, Muſa, reſiſte fores.
Sponte ſuâ ſine te celeberrima verba loquentur:
  Nec manus in lecto læva jacebit iners.
Invenient digiti, quod agant in partibus illis,
  In quibus occulte ſpicula figit Amor.
Fecit in Andromache prius hoc fortiſſimus Hector;
  Nec ſolum bellis utilis ille fuit.
Fecit & in captâ Lyrneſide magnus Achilles,
  Cum premeret mollem laſſus ab hoſte torum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Illis te tangi manibus, Briseï, ſinebas,
  Imbutæ Phrygiâ quæ nece ſemper erant.
An fuit hoc ipſum, quod te, laſciva, juvaret,
  Ad tua victrices membra venire manus?
Crede mihi, non eſt Veneris properanda voluptas;
  Sed ſenſim tardâ prolicienda morâ.
Cum loca reppereris, quæ tangi fœmina gaudet;
  Non obſtet, tangas quo minus illa, pudor.
Aſpicies oculos tremulo fulgore micantes,
  Ut ſol à liquidâ ſæpe refulget aquâ.
Accedent queſtus, accedet amabile murmur,
  Et dulces gemitus, aptaque verba joco.
Sed neque tu dominam velis majoribus uſus
  Deſine; nec curſus anteeat illa tuos.
Ad metam properate ſimul. tum plena voluptas;
  Cum pariter victi fœmina virque jacent.
Hic tibi ſervandus tenor eſt: cum libera dantur
  Otia; furtivum nec timor urget opus.
Cum mora non tuta eſt; totis incumbere remis
  Utile, & admiſſo ſubdere calcar equo.
Finis adeſt operi. palmam date, grata juventus;
  Sertaque odoratæ myrtea ferte comæ.
Quantus apud Danaös Podalirius arte medendi,
  Æacides dextrâ, pectore Neſtor erat;
Quantus erat Calchas extis, Telamonius armis,
  Automedon curru; tantus amator ego.
Me vatem celebrate, viri; mihi dicite laudes:
  Cantetur toto nomen in orbe meum.
Arma dedi vobis. dederat Vulcanus Achilli.
  Vincite muneribus, vicit ut ille, datis.
Sed quicunque meo ſuperarit Amazona ferro,
  Inſcribat ſpoliis, Naſo magiſter erat.
Ecce rogant teneræ, ſibi dem præcepta, puellæ.
  Vos eritis chartæ proxima cura meæ.

P. OVI-

P. OVIDII NASONIS
ARTIS AMATORIÆ
LIBER TERTIVS.

ARma dedi Danaïs in Amazonas. arma ſuperſunt
Quæ tibi dē,& turmæ,Pentheſilêa,tuæ.
Ite in bella pares: vincant, quibus alma Dione
Faverit, &, toto qui volat orbe, Puer.
Non erat armatis æquum concurrere nudas:
Sic etiam vobis vincere turpe, viri.
Dixerit è multis aliquis, Quid virus in anguem
Adjicis? & rabidæ tradis ovile lupæ?
Parcite paucarum diffundere crimen in omnes.
Spectetur meritis quæque puella ſuis.
Si minor Atrides Helenen, Heleneſque ſororem
Quo premat Atrides crimine major habet.
Si ſcelere Oeclides Talaöiniæ Eriphyles
Vivus, & in vivis ad Styga venit equis;
Eſt pia Penelope, luſtris errante duobus,
Et totidem luſtris bella gerente viro.
Reſpice Phyllaciden: & quæ comes îſſe marito
Fertur; & ante annos occubuiſſe ſuos.
Fata Pheretiadæ conjux Pagaſæa redemit:
Proque ſui eſt uxor funere lata viri.
Accipe me, Capaneu, cineres miſcebimus, inquit
Iphias: in medios deſiluitque rogos.
Ipſa quoque & cultu eſt & nomine fœmina Virtus.
Non mirum, populo ſi favet illa ſuo.
Nec tamen hæ mentes noſtra poſcuntur ab arte.
Conveniunt cymbæ vela minora meæ.

Nil,

Nil, niſi laſcivi per me diſcuntur amores:
Fœmina præcipiam quo ſit amanda modo.
Fœmina nec flammas, nec ſævos diſcutit arcus.
Parcius hæc video tela nocere viris.
Sæpe viri fallunt; teneræ non ſæpe puellæ:
Paucaque, ſi quæras, crimina fraudis habent.
Phaſida jam matrem fallax dimiſit Iaſon:
Venit in Æſonios altera nupta ſinus.
Quantum in te, Theſeu, volucres Ariadna marinas
Pavit, in ignoto ſola relicta loco.
Quære, novem cur iſſe vias dicatur; & audi
Depoſitis ſilvas Phyllida fleſſe comis.
At famam pietatis habet; tamen hoſpes & enſem
Præbuit, & cauſam mortis, Eliſſa, tuæ.
Quid vos perdiderit, dicam? neſciſtis amare.
Defuit ars vobis. arte perennat amor.
Nunc quoque neſcirent: ſed me Cytherêa docere
Juſſit: & ante oculos conſtitit ipſa meos.
Tum mihi, Quid miſeræ, dixit, meruere puellæ?
Traditur armatis vulgus inerme viris.
Illos artifices gemini fecere libelli:
Hæc quoque pars monitis erudienda tuis.
Probra Therapnææ qui dixerat ante maritæ,
Mox cecinit laudes proſperiore lyrâ.
Si bene te novi, cultas ne læde puellas.
Gratia, dum vives, iſta petenda tibi.
Dixit: & è myrto (myrto nam vincta capillos
Conſtiterat) folium, granaque pauca dedit.
Senſimus acceptis numen quoque. purior æther
Fulſit, & è toto pectore ceſſit onus.
Dum facit ingenium; petite hinc præcepta, puellæ,
Quas pudor, & leges, & ſua jura ſinunt.
Venturæ memores jam nunc eſtote ſenectæ:
Sic nullum vobis tempus abibit iners.
Dum licet, & veros etiam nunc editis annos;
Ludite: eunt anni more fluentis aquæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nec,quæ præteriit, iterum revocabitur unda:
 Nec, quæ præteriit, hora redire poteſt.
Utendum eſt ætate. cito pede labitur ætas :
 Nec bona tam ſequitur, quam bona prima fuit.
Hos ego, qui canent frutices, violaria vidi:
 Hac mihi de ſpinâ grata corona data eſt.
Tempus erit, quo tu, quæ nunc excludis amantem,
 Frigida deſertâ nocte jacebis anus :
Nec tua nocturnâ frangetur janua rixâ:
 Sparſa nec invenies limina mane roſâ.
Quam cito (me miſerum!) laxantur corpora rugis,
 Et perit in nitido qui fuit ore color!
Quaſque fuiſſe tibi canas à virgine jures,
 Spargentur ſubitæ per caput omne comæ.
Anguibus exuitur tenui cum pelle vetuſtas;
 Nec faciunt cervos cornua jacta ſenes.
Noſtra ſine auxilio fugiunt bona. carpite florem;
 Qui,niſi carptus erit, turpiter ipſe cadet.
Adde, quod & partus faciunt breviora juventæ
 Tempora. continuâ meſſe ſeneſcit ager.
Latmius Endymion non eſt tibi, Luna, rubori;
 Nec Cephalus roſeæ præda pudenda Deæ.
Ut Veneri, quem luget adhuc, donetur Adonis;
 Unde habet Ænean Harmonienque ſuos?
Ite per exemplum, genus ô mortale, Dearum;
 Gaudia nec cupidis veſtra negate viris.
Ut jam decipiant, quid perditis? omnia conſtant.
 Mille licet ſumant; deperit inde nihil.
Conteritur ferrum, ſilices tenuantur ab uſu.
 Sufficit, & damni pars caret illa metu.
Quid vetet appoſito lumen de lumine ſumi,
 Quiſve cavo vaſtas in mare ſervet aquas?
Det tamen ulla viro mulier,non expedit, inquis.
 Quid, niſi quam ſumes, dic mihi, perdis aquam?
Nec vos proſtituit mea vox; ſed vana timere
 Damna vetat. damnis munera veſtra carent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Sed me flaminibus venti majoris iturum,
  Dum ſumus in portu, provehat aura levis.
Ordior à cultu. cultis bene Liber ab uvis
  Provenit; & culto ſtat ſeges alta ſolo.
Forma Dei munus: formâ quota quæque ſuperbit?
  Pars veſtrûm tali munere magna caret.
Cura dabit faciem: facies neglecta peribit;
  Idaliæ ſimilis ſit licet illa Deæ.
Corpora ſi veteres non ſic coluere puellæ;
  Nec veteres cultos ſic habuere viros.
Si fuit Andromache tunicas induta valentes;
  Quid mirum? duri militis uxor erat.
Scilicet Ajaci conjux ornata venires,
  Cui tegumen ſeptem terga fuere boum?
Simplicitas rudis ante fuit: nunc aurea Roma
  Edomiti magnas poſſidet orbis opes.
Aſpice, quæ nunc ſunt Capitolia, quæque fuerunt;
  Alterius dicas illa fuiſſe Jovis.
Curia, concilio quæ nunc digniſſima tanto eſt,
  De ſtipula, Tatio regna tenente, fuit.
Quæ nunc ſub Phœbo ducibuſque Palatia fulgent;
  Quid, niſi araturis paſcua bubus, erant?
Priſca juvent alios: ego me nunc denique natum
  Gratulor. hæc ætas moribus apta meis.
Non quia nunc terræ lentum ſubducitur aurum;
  Lectaque diverſo littore concha venit.
Nec quia decreſcunt effoſſo marmore montes:
  Nec quia cæruleæ mole fugantur aquæ.
Sed quia cultus adeſt; nec noſtros manſit in annos
  Ruſticitas priſcis illa ſuperſtes avis.
Vos quoque non caris aures onerate lapillis,
  Quos legit in viridi decolor Indus aquâ.
Nec prodite graves inſuto veſtibus auro:
  Per quas nos petitis, ſæpe fugatis, opes.
Munditiis capimur: non ſint ſine lege capilli.
  Admotæ formam dantque negantque manus.

Nec genus ornatûs unum eſt: quod quamque decebit,
Eligat; & ſpeculum conſulat ante ſuum.
Longa probat facies capitis diſcrimina puri:
Sic erat ornatis Laodamia comis.
Exiguum ſummâ nodum ſibi fronte relinqui,
Ut pateant aures, ora rotunda volunt.
Alterius crines humero jactentur utroque.
Talis es aſſumtâ, Phœbe canore, lyrâ.
Altera ſuccinctæ religetur more Dianæ:
Ut ſolet, attonitas cum petit illa feras.
Huic decet inflatos laxè jacuiſſe capillos:
Illa ſit adſtrictis impedienda comis.
Hanc placet ornari teſtudine Cylleneâ:
Suſtineat ſimiles fluctibus illa ſinus.
Sed neque ramosâ numerabis in ilice glandes;
Nec quot apes Hyble, nec quot in Alpe feræ;
Nec mihi tot poſitus numero comprendere fas eſt.
Adjicit ornatus proxima quæque dies.
Et neglecta decet multas coma. ſæpe jacere
Heſternam credas; illa repexa modo eſt.
Ars caſum ſimulet. ſic captâ vidit ut urbe
Alcides Iölen, Hanc ego, dixit, amo.
Talem te Bacchus, Satyris clamantibus Evœ,
Suſtulit in currus, Gnoſſi relicta, ſuos.
O quantum indulget veſtro Natura decori,
Quarum ſunt multis damna pianda modis!
Nos male detegimur, raptique ætate capilli
Ut Boreâ frondes excutiente, cadunt.
Fœmina canitiem Germanis inficit herbis;
Et melior vero quæritur arte color.
Fœmina procedit denſiſſima crinibus emtis;
Proque ſuis alios efficit ære ſuos.
Nec rubor eſt emiſſe palam. vænire videmus
Herculis ante oculos, Virgineumque chorum.
Quid de veſte loquar? nec vos, ſegmenta, requiro;
Nec quæ bis Tyrio murice lana rubes.

Cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Cum tot prodierint pretio leviore colores ;
  Quis furor eſt, cenſus corpore ferre ſuo ?
Aëris ecce color, tum cùm ſine nubibus aër,
  Nec tepidus pluvias concitat Auſter aquas.
Ecce tibi ſimilis, qui quondam Phryxon & Hellen
  Diceris Inôis eripuiſſe dolis.
Hic undas imitatus, habet quoque nomen ab undis :
  Crediderim Nymphas hac ego veſte tegi.
Ille crocum ſimulat: croceo velatur amictu
  Roſcida luciferos cum Dea jungit equos.
Hic Paphias myrtos: hic purpureas amethyſtos,
  Albenteſve roſas, Threïciamve gruem.
Nec glandes, Amarylli, tuæ, nec amygdala deſunt:
  Et ſua velleribus nomina cera dedit.
Quot nova terra parit flores, cum vere tepenti
  Vitis agit gemmas; pigraque cedit hiems :
Lana tot, aut plures ſuccos bibit. elige certos.
  Nam non conveniens omnibus omnis erit.
Pulla decent niveas: Briſeïda pulla decebant.
  Cum rapta eſt, pullâ tum quoque veſte fuit.
Alba decent fuſcas: albis, Cephêï, placebas.
  Sic tibi veſtitæ preſſa Seriphos erat.
Quam pæne admonui, ne trux caper iret in alas;
  Neve forent duris aſpera crura pilis !
Sed non Caucaſeâ doceo de rupe puellas,
  Quæque bibant undas, Myſe Caïce, tuas.
Quid, ſi præcipiam, ne fuſcet inertia dentes ;
  Oraque ſuſceptâ mane laventur aquâ?
Scitis & inductâ candorem quærere cerâ.
  Sanguine quæ vero non rubet; arte rubet.
Arte, ſupercilii confinia nuda repletis,
  Parvaque ſinceras velat aluta genas.
Nec pudor eſt oculos tenui ſignare favillâ ;
  Vel prope te nato, lucide Cydne, croco.
Eſt mihi, quo dixi veſtræ medicamina formæ,
  Parvus, ſed curâ grande libellus opus.

Hinc quoque præſidium læſæ petitote figuræ:
Non eſt pro veſtris ars mea rebus iners.
Non tamen expoſitas menſâ deprendat amator
Pyxidas. ars faciem diſſimulata juvet.
Quem non offendat toto fæx illita vultu,
Cum fluit in tepidos pondere lapſa ſinus?
Oeſypa quid redolent, quamvis mittantur Athenis,
Demtus ab immundo vellere ſuccus ovis?
Nec coram miſtas cervæ ſumſiſſe medullas,
Nec coram dentes defricuiſſe probem.
Iſta dabunt faciem; ſed erunt deformia viſu.
Multaque, dum fiunt turpia, facta placent.
Quæ nunc nomen habent operoſi ſigna Myronis,
Pondus iners quondam duraque maſſa fuit.
Anulus ut fiat, primò colliditur aurum:
Quas geritis veſtes, ſordida lana fuit.
Cum fieret, lapis aſper erat; nunc nobile ſignum
Nuda Venus madidas exprimit imbre comas.
Tu quoque dum coleris, nos te dormire putemus;
Aptius à ſummâ conſpiciare manu.
Cur mihi nota tuo cauſa eſt candoris in ore?
Claude forem thalami, quid rude prodis opus?
Multa viros neſcire decet. pars maxima rerum
Offendat, ſi non interiora tegas.
Aurea quæ pendent ornato ſigna theatro;
Inſpice, quam tenuis bractea ligna tegat.
Sed neque ad illa licet populo, niſi facta, venire:
Nec niſi ſubmotis forma paranda viris.
At non pectendos coram præbere capillos,
Ut jaceant fuſi per tua terga, vetem.
Illo præcipue, ne ſis moroſa, caveto
Tempore: nec lapſas ſæpe reſolve comas.
Tuta ſit ornatrix. odi, quæ ſauciat ora
Unguibus & raptâ brachia figit acu.
Devovet, & dominæ tangit caput illa: ſimulque
Plorat ad inviſas ſanguinolenta comas.

Quæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quæ male crinita eſt, cuſtodem in limine ponat;
  Orneturve Bonæ ſemper in æde Deæ.
Dictus eram cuidam ſubito veniſſe puellæ;
  Turbida perverſas induit illa comas.
Hoſtibus eveniat tam fœdi cauſa pudoris;
  Inque nurus Parthas dedecus illud eat.
Turpe pecus mutilum: turpe eſt ſine gramine campus;
  Et ſine fronde frutex; & ſine crine caput.
Non mihi veniſtis, Semele Ledeve, docendæ;
  Perque fretum falſo, Sidoni, vecta bove:
Aut Helene, quam non ſtulte, Menelaë, repoſcis;
  Tu quoque non ſtultè, Troïe raptor, habes.
Turba docenda venit pulcræ turpesque puellæ:
  Pluraque ſunt ſemper deteriora bonis.
Formoſæ minus artis opem præceptaque curant:
  Eſt illis ſua dos, forma ſine arte potens.
Cum mare compoſitum eſt, ſecurus navita ceſſat:
  Cum tumet, auxiliis aſſidet ille ſuis.
Rara tamen mendo facies caret. occule mendas:
  Quamque potes, vitium corporis abde tui.
Si brevis es, ſedeas; ne ſtans videare ſedere:
  Inque tuo jaceas quantulacunque toro.
Hìc quoque, ne poſſit fieri menſura cubantis,
  Injectà lateant fac tibi veſte pedes.
Quæ nimium gracilis, pleno velamina filo
  Sumat: & ex humeris laxus amictus eat.
Pallida purpureis tangat ſua corpora virgis:
  Nigrior ad Pharii confuge piſcis opem.
Pes malus in niveâ ſemper celetur alutâ:
  Arida nec vinclis crura reſolve ſuis.
Conveniunt tenues ſcapulis analectrides altis:
  Inflatum circa faſcia pectus eat.
Exiguo ſignet geſtu quodcunque loquetur;
  Cui digiti pingues, & ſcaber unguis erunt.
Cui gravis oris odor, nunquam jejuna loquatur;
  Et ſemper ſpatio diſtet ab ore viri.

Si niger, aut ingens, aut non erit ordine natus
Dens tibi; ridendo maxima damna feres.
Quis credat? diſcunt etiam ridere puellæ:
Quæritur atque illis hac quoque parte decor.
Sint modici rictus, ſint parvæ utrimque lacunæ;
Et ſummos dentes ima labella tegant.
Nec ſua perpetuo contendant ilia riſu:
Sed leve neſcio quid fœmineumque ſonent.
Eſt, quæ perverſo diſtorqueat ora cachinno:
Cum riſu læta eſt altera, flere putes.
Illa ſonat raucum, quiddamque inamabile ſtridet;
Ut rudit ad ſcabram turpis aſella molam.
Quo non ars penetrat? diſcunt lacrymare decenter:
Quoque volunt plorant tempore, quoque modo.
Quid, cum legitimâ fraudatur littera voce,
Blæſaque fit juſſo lingua coacta ſono?
In vitio decor eſt, quædam malè reddere verba.
Diſcunt poſſe minus, quam potuere, loqui.
Omnibus his, quoniam proſunt, impendite curam.
Diſcite fœmineo corpora ferre gradu.
Eſt & in inceſſu pars non temnenda decoris.
Allicit ignotos ille fugatque viros.
Hæc movet arte latus, tunicíſque fluentibus auras
Excipit; extenſos fertque ſuperba pedes.
Illa, velut conjux Umbri rubicunda mariti,
Ambulat; ingentes varica fertque gradus.
Sed ſit, ut in multis, modus hic quoque. ruſticus alter
Motus; in inceſſu mollior alter erit.
Pars humeri tamen ima tui, pars ſumma lacerti
Nuda ſit, à lævâ conſpicienda manu.
Hoc vos præcipuè, niveæ, decet. hoc ubi vidi,
Oſcula ferre humero, qua patet, uſque libet.
Monſtra maris Sirenes erant: quæ voce canorâ
Quamlibet admiſſas detinuere rates.
His ſua Siſyphides auditis pæne reſolvit
Corpora. nam ſociis illita cera fuit.

Res

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Res eſt blanda canor: diſcant cantare puellæ.
  Pro facie multis vox ſua lena fuit.
Et modo marmoreis referant audita theatris;
  Et modo Niliacis carmina luſa modis.
Nec plectrum dextrâ, citharam tenuiſſe ſiniſtrâ
  Neſciat arbitrio fœmina docta meo.
Saxa feraſque lyrâ movit Rhodopeïus Orpheus,
  Tartareoſque lacus, tergeminumque canem.
Saxa tuo cantu, vindex juſtiſſime matris,
  Fecerunt muros officioſa novos.
Quamvis mutus erat, voci faviſſe putatur
  Piſcis, Arioniæ fabula nota lyræ.
Diſce etiam duplici genialia naulia palmâ
  Verrere: conveniunt dulcibus illa jocis.
Sit tibi Callimachi, ſit Coï nota poëtæ,
  Sit quoque vinoſi Teïa Muſa ſenis.
Nota ſit & Sappho: quid enim laſcivius illa?
  Cuive pater vafri luditur arte Getæ.
Et teneri poſſis carmen legiſſe Propertî:
  Sive aliquid Galli, ſive, Tibulle, tuum.
Dictaque Varroni fulvis inſignia villis
  Vellera germanæ, Phryxe, querenda tuæ.
Et profugum Ænean, altæ primordia Romæ;
  Quo nullum Latio clarius extat opus.
Forſitan & noſtrum nomen miſcebitur iſtis;
  Nec mea Lethæis ſcripta dabuntur aquis.
Atque aliquis dicet, Noſtri lege culta magiſtri
  Carmina, quîs partes inſtruit ille duas.
Dev,e tribus libris, titulus quos ſignat Amorum,
  Elige, quod docili molliter ore legas.
Vel tibi compoſitâ cantetur Epiſtola voce;
  Ignotum hoc aliis ille novavit opus.
O ita, Phœbe, velis; ita vos, pia numina vatum,
  Inſignis cornu Bacche, novemque Deæ!
Quis dubitet, quin ſcire velim ſaltare puellam;
  Ut moveat poſito brachia juſſa mero?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Artifices lateris ſcenæ ſpectacula amantur:
Tantum mobilitas illa decoris habet.
Parva monere pudet: talorum ducere jactus
Ut ſciat, & vires, teſſera miſſa, tuas.
Et modo tres jactet numeros: modo cogitet, aptè
Quam ſubeat partem callida, quamque vocet.
Cautaque non ſtultè latronum prælia ludat:
Unus cum gemino calculus hoſte perit.
Bellatorque ſuâ prenſus ſine compare bellat;
Æmulus & cœptum ſæpe recurrit iter.
Reticuloque pilæ læves fundantur aperto:
Nec, niſi quam tolles, ulla movenda pila eſt.
Eſt genus in totidem tenui ratione redactum
Scriptula, quot menſes lubricus annus habet.
Parva tabella capit ternos utrimque lapillos,
In qua viciſſe eſt, continuaſſe ſuos.
Mille faceſſe jocos. turpe eſt neſcire puellam
Ludere: ludendo ſæpe paratur amor.
Sed minimus labor eſt, ſapienter jactibus uti,
Majus opus, mores compoſuiſſe ſuos.
Dum ſumus incauti, ſtudioque aperimur in ipſo;
Nudaque per luſus pectora noſtra patent;
Ira ſubit deforme malum, lucrique cupido;
Jurgiaque, & rixæ, ſollicituſque dolor.
Crimina dicuntur: reſonat clamoribus æther:
Invocat iratos & ſibi quiſque Deos.
Nulla fides tabulis, quæ non per vota petuntur:
Et lacrymis vidi ſæpe madere genas.
Jupiter à vobis tam turpia crimina pellat,
In quibus eſt ulli cura placere viro.
Hos ignava jocos tribuit Natura puellis:
Materiâ ludunt uberiore viri.
Sunt illis celereſque pilæ, jaculumque, trochique,
Armaque, & in gyros ire coactus equus.
Nec vos Campus habet, nec vos gelidiſſima Virgo;
Nec Thuſcus placidâ devehit amnis aquâ.

At licet & prodeſt, Pompeias ire per umbras;
Virginis ætheriis cum caput ardet equis.
Viſite laurigero ſacrata Palatia Phœbo:
Ille Paratonias merſit in alta rates.
Quæq; ſoror conjuxque Ducis monumenta pararunt:
Navalique gener cinctus honore caput.
Viſite thuricremas vaccæ Memphitidos aras:
Viſite conſpicuis terna theatra locis.
Spectentur tepido maculoſæ ſanguine arenæ;
Metaque ferventi circueunda rotâ.
Quod latet, ignotum eſt: ignoti nulla cupido.
Fructus abeſt, facies cum bona teſte caret.
Tu licet & Thamyran ſuperes, & Amœbea cantu;
Non erit ignotæ gratia magnæ lyræ.
Si Venerem Cous nuſquam poſuiſſet Apelles;
Merſa ſub æquoreis illa lateret aquis.
Quid petitur ſacris, niſi tantum fama, poëtis?
Hoc votum noſtri ſumma laboris habet.
Cura Deûm fuerunt olim Regumque poëtæ:
Præmiaque antiqui magna tulere chori.
Sanctaque majeſtas, & erat venerabile nomen
Vatibus: & largæ ſæpe dabantur opes.
Ennius emeruit, Calabris in montibus ortus,
Contiguus poni, Scipio magne, tibi.
Nunc ederæ ſine honore jacent: operataque doctis
Cura vigil Muſis nomen inertis habet.
Sed famæ vigilare juvet. quis noſſet Homerum,
Ilias æternum ſi latuiſſet opus?
Quis Danaën noſſet, ſi ſemper clauſa fuiſſet;
Inque ſuâ turri perlatuiſſet anus?
Utilis eſt vobis, formoſæ, turba, puellæ.
Sæpe vagos ultra limina ferte pedes.
Ad multas lupa tendit oves, prædetur ut unam:
Et Jovis in multas devolat ales aves.
Se quoque det populo mulier ſpecioſa videndam:
Quem trahat, è multis forſitan unus erit.

Omnibus illa locis maneat ſtudioſa placendi:
Et curam totâ mente decoris agat.
Caſus ubique valet: ſemper tibi pendeat hamus.
Quo minime credas gurgite, piſcis erit.
Sæpe canes fruſtra nemoroſis montibus errant:
Inque plagam nullo cervus agente cadit.
Quid minus Andromedæ fuerat ſperare revinctæ,
Quam lacrymas ulli poſſe placere ſuas?
Funere ſæpe viri vir quæritur. ire ſolutis
Crinibus, & fletus non tenuiſſe decet.
Sed vitate viros cultum formamque profeſſos;
Quique ſuas ponunt in ſtatione comas.
Quæ vobis dicunt, dixerunt mille puellis.
Errat, & in nullâ ſede moratur amor.
Fœmina quid faciat, cum ſit vir lævior ipsâ;
Forſitan & plures poſſit habere viros?
Vix mihi credetis; ſed credite: Troja maneret,
Præceptis Priami ſi foret uſa ſui.
Sunt qui mendaci ſpecie graſſentur amoris,
Perque aditus tales lucra pudenda petant.
Nec coma vos fallat liquidâ nitidiſſima nardo:
Nec brevis in rugas cingula preſſa ſuas.
Nec toga decipiat filo tenuiſſima: nec ſi
Anulus in digitis alter & alter erit.
Forſitan ex horum numero cultiſſimus ille
Fur ſit; & uratur veſtis amore tuæ.
Redde meum, clamant ſpoliatæ ſæpe puellæ:
Redde meum, toto voce boante foro.
Has, Venus, è templis multo radiantibus auro
Lenta vides lites, Appiadeſque tuæ.
Sunt quoque non dubiâ quædam mala nomina famâ;
Deceptæ à multis crimen amantis habent.
Diſcite ab alterius veſtris timuiſſe querelis:
Janua fallaci ne ſit aperta viro.
Parcite, Cecropides, juranti credere Theſeo;
Quos faciet teſtes, fecit & ante Deos.

Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Et tibi, Demophoon, Theſêi criminis hæres,
  Phyllide deceptâ nulla relicta fides.
Si bene promittant, totidem promittite verbis:
  Si dederint, & vos gaudia pacta date.
Illa poteſt vigilis flammas extinguere Veſtæ;
  Et rapere è templis, Inachi, ſacra tuis;
Et dare miſta viro tritis aconita cicutis;
  Accepto Venerem munere ſi qua negat.
Fert animus propius conſiſtere. ſupprime habenas,
  Muſa; nec admiſſis excutiare rotis.
Verba vadum tentent abiegnis ſcripta tabellis.
  Accipiat miſſas apta miniſtra notas.
Inſpice: quodque leges, ex ipſis collige verbis,
  Fingat, an ex animo ſollicituſque roget.
Poſtq; brevem reſcribe moram. mora ſemper amantes
  Incitat, exiguum ſi modo tempus habet.
Sed neque te facilem juveni promitte roganti:
  Nec tamen eduro, quod petit, ore nega.
Fac timeat ſperetque ſimul: quotieſque remittes,
  Speſque magis veniat certa, minorque metus.
Munda, ſed è medio, conſuetaque verba, puellæ,
  Scribite. ſermonis publica forma placet.
Ah quoties dubius ſcriptis exarſit amator;
  Et nocuit formæ barbara lingua bonæ!
Sed quoniam, quamvis vittæ careatis honore,
  Eſt vobis veſtros fallere cura viros;
Ancillæ puerive manus ferat apta tabellas:
  Pignora nec juveni credite veſtra novo.
Vidi ego pallentes iſto terrore puellas
  Servitium miſeras tempus in omni pati.
Perfidus ille quidem, qui talia munera ſervat:
  Sed tamen Ætnæi fulminis inſtar habet.
Judice me fraus eſt conceſſa, repellere fraudem:
  Armaque in armatos ſumere jura ſinunt.
Ducere conſueſcat multas manus una figuras.
  Ah pereant, per quos iſta monenda mihi!

Nec niſi deletis tutum reſcribere ceris:
  Ne teneat geminas una tabella manus.
Fœmina dicatur ſcribenti ſemper amator.
  Illa ſit in veſtris, qui fuit ille, notis.
Sed libet à parvis animum ad majora referre,
  Plenaque curvato pandere vela ſinu;
Pertinet ad faciem rabidos compeſcere mores.
  Candida pax homines, trux decet ira feras.
Ora tument irâ; nigreſcunt ſanguine venæ;
  Lumina Gorgoneo ſævius igne micant.
I procul hinc, dixit, non es mihi tibia tanti;
  Ut vidit vultus Pallas in amne ſuos.
Vos quoque ſi mediâ ſpeculum ſpectetis in irâ;
  Cognoſcat faciem vix ſatis ulla ſuam.
Nec tumeat vultu damnoſa ſuperbia veſtro.
  Comibus eſt oculis alliciendus amor.
Odimus immodicos (expertæ credite) faſtus.
  Sæpe tacens odii ſemina vultus habet.
Spectantem ſpecta: ridenti mollia ride.
  Innuet; acceptas tu quoque redde notas.
Sic ubi prælusit, rudibus puer ille relictis
  Spicula de pharetrâ promit acuta ſuâ.
Odimus & mœſtas. Tecmeſſam diligat Ajax:
  Nos hilarem populum fœmina læta capit.
Nunquā ego te, Andromache, nec te, Tecmeſſā, rogarē,
  Ut mea de vobis altera amica foret.
Credere vix videor, cum cogar credere partu,
  Vos ego cum veſtris concubuiſſe viris.
Scilicet Ajaci mulier mœſtiſſima dixit,
  Lux mea; quæque ſolent verba juvare viros?
Quid vetat à magnis ad res exempla minores
  Sumere, nec nomen pertimuiſſe ducis?
Dux bonus huic centum commiſit vite regendos:
  Huic equites; illi ſigna tuenda dedit.
Vos quoque, de nobis quem quiſque ſit aptus ad uſum,
  Inſpicite: & certo ponite quemque loco.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Munera det dives: jus qui profitebitur, adſit:
Facundus cauſam ſæpe clientis agat.
Carmina qui facimus, mittamus carmina tantum.
Hic chorus ante alios aptus amare ſumus.
Nos facimus placitæ latè præconia formæ.
Nomen habet Nemeſis: Cynthia nomen habet.
Veſper & Eoæ novere Lycorida terræ:
Et multi, quæ ſit noſtra Corinna, rogant.
Adde, quod inſidiæ ſacris à vatibus abſunt:
Et facit ad mores ars quoque noſtra ſuos.
Nec nos ambitio, nec amor nos tangit habendi:
Contemto colitur lectus & umbra foro.
Sed facilè hæremus, validoque perurimur æſtu;
Et nimium certâ ſcimus amare fide.
Scilicet ingenium placidâ mollimur ab arte:
Et ſtudio mores convenienter eunt.
Vatibus Aoniis faciles eſtote, puellæ.
Numen ineſt illis; Pïëridesque favent.
Eſt Deus in nobis; & ſunt commercia cæli.
Sedibus ætheriis ſpiritus ille venit.
A doctis pretium ſcelus eſt ſperare poëtis.
Me miſerum! ſcelus hoc nulla puella timet.
Diſſimulate tamen; nec primâ fronte rapaces
Eſte. novus viſo caſſe reſiſtet amans.
Sed neq; vector equum, qui nuper ſenſit habenas,
Comparibus frænis, artificemque reget.
Nec ſtabiles annis animos, viridemque juventam
Ut capias, idem limes agendus erit.
Hic rudis, & caſtris nunc primum notus Amoris,
Qui tetigit thalamos præda novella tuos;
Te ſolam norit; tibi ſemper inhæreat uni.
Cingenda eſt altis ſepibus iſta ſeges:
Effuge rivalem: vinces, dum ſola tenebis.
Non bene cum ſociis regna Venuſque manent.
Ille vetus miles ſenſim & ſapienter amabit:
Multaque tironi non patienda feret.

Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nec franget poſtes, nec ſævis ignibus uret;
    Nec dominæ teneras appetet ungue genas.
Nec ſcindet tunicaſve ſuas tunicaſve puellæ:
    Nec raptus flendi cauſa capillus erit.
Iſta decent pueros ætate & amore calentes:
    Hic fera compoſitâ vulnera mente feret.
Ignibus hic lentis uretur, ut humida tæda;
    Ut modo montanis ſilva reciſa jugis.
Certior hic amor eſt: brevis & fœcundior ille.
    Quæ fugiunt, celeri carpite poma manu.
Omnia tradantur. portas reſeravimus hoſti;
    Et ſit in infidâ proditione fides.
Quod datur ex facili longum male nutrit amorem.
    Miſcenda eſt lætis rara repulſa jocis.
Ante fores jaceat: Crudelis janua, clamet:
    Multaque ſubmiſſe, multa minanter agat.
Dulcia non ferimus: ſucco renovemur amaro.
    Sæpe perit ventis obruta cymba ſuis.
Hoc eſt, uxores quod non patiatur amari:
    Conveniunt illas, cum voluere, viri.
Obde forem; & duro dicat tibi janitor ore,
    Non potes. excluſum te quoque tanget amor.
Ponite jam gladios hebetes; pugnetur acutis.
    Nec dubito, telis quin petar ipſe meis.
Dum cadit in laqueos captus quoque nuper amator;
    Solum ſe thalamos ſperet habere tuos.
Poſt modo rivalem, partitaque fœdera lecti
    Sentiat. has artes tolle; ſeneſcet amor.
Tum bene fortis equus reſerato carcere currit;
    Cum quos prætereat, quoſque ſequatur, habet.
Quamlibet extinctos injuria ſuſcitat ignes.
    En ego (confiteor) non niſi læſus amo.
Cauſa tamen nimium non ſit manifeſta doloris:
    Pluraque ſollicitus, quam ſciat, eſſe putet.
Incitet & ficti triſtis cuſtodia ſervi,
    Et nimium duri cura moleſta viri.

Quæ

Quæ venit ex tuto, minus eſt accepta voluptas.
  Ut ſis liberior Thaide; finge metus.
Cum melius foribus poſſis, admitte feneſtrâ :
  Inque tuo vultu ſigna timentis habe.
Callida proſiliat, dicatque ancilla, Perîmus :
  Tu juvenem trepidum quolibet abde loco.
Admiſcenda tamen Venus eſt ſecura timori;
  Ne tanti noctes non putet eſſe tuas.
Qua vafer eludi poſſit ratione maritus,
  Quaque vigil cuſtos, præteriturus eram.
Nupta virum timeat: rata ſit cuſtodia nuptæ.
  Hoc decet: hoc leges juſque pudorque jubent.
Te quoque ſervari, modo quam vindicta redemit,
  Quis ferat? ut fallas, ad mea ſacra veni.
Tot licet obſervent, (adſit modo certa voluntas)
  Quot fuerant Argo lumina; verba dabis.
Scilicet obſtabit cuſtos, ne ſcribere poſſis,
  Sumendæ detur cum tibi tempus aquæ?
Conſcia cum poſſit ſcriptas portare tabellas,
  Quas tegat in tepido faſcia lata ſinu?
Cum poſſit ſurâ chartas celare ligatas;
  Et vincto blandas ſub pede ferre notas?
Caverit hæc cuſtos: pro chartâ conſcia tergum
  Præbeat; inque ſuo corpore verba ferat.
Tuta quoque eſt, fallitque oculos è lacte recenti
  Littera: carbonis pulvere tange; leges.
Fallet & humiduli quæ fiet acumine lini,
  Et feret occultas pura tabella notas.
Adfuit Acriſio ſervandæ cura puellæ:
  Hunc tamen illa ſuo crimine fecit avum.
Quid faciat cuſtos; cum ſint tot in Urbe theatra?
  Cum ſpectet junctos illa libenter equos?
Cum ſedeat Phariæ ſiſtris operata juvencæ;
  Quoque ſui comites ire vetentur, eat?
Cum fuget è templis oculos Bona Diva virorum,
  Præterquam ſi quos illa venire jubet:

Cum,

Cum, cuſtode foris tunicas ſervante puellæ,
  Celent furtivos balnea tuta viros:
Cùm, quoties opus eſt, fallax ægrotet amica;
  Et cedat lecto quamlibet ægra ſuo:
Nomine cum doceat, quid agamus, adultera clavis,
  Quaſque petas, non det janua ſola, vias.
Fallitur & multo cuſtodis cura Lyæo:
  Illa vel Hiſpano lecta ſit uva jugo.
Sunt quoque quæ faciant altos medicamina ſomnos
  Victaque Lethæâ lumina nocte premant.
Nec male delitiis odioſum conſcia tardis
  Detinet; & longâ jungitur ipſa morâ.
Quid juvat ambages præceptaque parva monere;
  Cum minimo cuſtos munere poſſit emi?
Munera (crede mihi) capiunt homineſque Deoſque:
  Placatur donis Jupiter ipſe datis.
Quid ſapiens faciat? ſtultus quoq; munere gaudet.
  Ipſe vir, accepto munere, mutus erit.
Sed ſemel eſt cuſtos longum redimendus in annum:
  Sæpe dabit, dederit quas ſemel, ille manus.
Queſtus eram (memini) metuendos eſſe ſodales:
  Non tangit ſolos iſta querela viros.
Credula ſi fueris, aliæ tua gaudia carpent;
  Et lepus hic aliis exagitandus erit.
Hæc quoque, quæ præbet lectum ſtudioſa locumque,
  Crede mihi, mecum non ſemel illa fuit.
Nec nimium vobis formoſa ancilla miniſtret:
  Sæpe vicem dominæ præſtitit illa mihi.
Quo feror inſanus? quid aperto pectore in hoſtem
  Nitor; & indicio prodor ab ipſe meo?
Non avis aucupibus monſtrat, qua parte petatur:
  Non docet infeſtos currere cerva canes.
Viderit utilitas: præcepta fideliter edam.
  Lemniaſi gladios in mea fata dabo.
Efficite (& facile eſt) ut nos credamus amari;
  Prona venit cupidis in ſua vota fides.

Spe-

Spectet amabilius juvenem; ſuſpiret ab imo
  Fœmina; tam ſero cur veniatque roget.
Accedant lacrymæ, dolor & de pellice fictus;
  Et laniet digitis illius ora ſuis.
Jamdudum perſuaſus erit; miſerebitur ultro:
  Et dicet, Curâ carpitur iſta mei.
Præcipue, ſi cultus erit, ſpeculoque placebit,
  Poſſe ſuo tangi credet amore Deas.
Sed te, quæcunque es, moderatè injuria turbet;
  Neu ſis auditâ pellice mentis inops.
Nec cito credideris. quantum cito credere lædat,
  Exemplum vobis non leve Procris erit.
Eſt prope purpureos colles florentis Hymetti
  Fons ſacer, & viridi ceſpite mollis humus.
Silva nemus non alta facit: tegit arbutus herbam:
  Ros maris, & lauri, nigraque myrtus olent.
Nec denſæ foliis buxi, fragileſque myricæ,
  Nec tenues cytiſi, cultaque pinus abeſt.
Lenibus impulſæ Zephyris aurâque ſalubri
  Tot generum frondes herbaque ſumma, tremunt.
Grata quies Cephalo. famulis canibuſque relictis
  Laſſus in hac juvenis ſæpe reſedit humo.
Quoque meos releves æſtus, cantare ſolebat,
  Accipienda ſinu, mobilis Aura, veni.
Conjugis ad timidas aliquis malè ſedulus aures
  Auditos memori detulit ore ſonos.
Procris ut accepit nomen, quaſi pellicis, Auræ;
  Excidit: & ſubito muta dolore fuit.
Palluit, ut ſeræ, lectis de vite racemis,
  Palleſcunt frondes, quas nova læſit hiems.
Quæque ſuos curvant matura cydonia ramos;
  Cornaque adhuc noſtris non ſatis apta cibis.
Ut rediit animus, tenues à pectore veſtes
  Rumpit, & indignas ſauciat ungue genas.
Nec mora; per medias paſſis furibunda capillis
  Evolat, ut thyrſo concita Baccha, vias.

Ut

Ut prope perventum; comites in valle relinquit.
  Ipſa nemus tacito clam pede fortis init.
Quid tibi mentis erat, cum ſic male ſana lateres,
  Procri? quis attoniti pectoris ardor erat?
Jam jam venturam, quæcunq; erat Aura, putabas
  Scilicet; atque oculis probra videnda tuis.
Nunc veniſſe piget; neque enim deprendere velles:
  Nunc juvat. incertus pectora verſat amor.
Credere quæ jubeant, locus eſt, & nomen, & index;
  Et quia amans ſemper, quod timet, eſſe putat.
Vidit ut oppreſſam veſtigia corporis herbam;
  Pulſantur trepidi corde micante ſinus.
Jamque dies medius tenues contraxerat umbras;
  Inque pari ſpatio veſper & ortus erant.
Ecce redit Cephalus ſilvis Cyllenia proles,
  Oraque fontanâ fervida ſpargit aqua.
Anxia, Procri, lates. ſolitas jacet ille per herbas;
  Et, Zephyri molles, Auraque, dixit, ades.
Ut patuit miſeræ jucundus nominis error;
  Et mens, & rediit verus in ora color.
Surgit; & appoſitas agitato corpore frondes
  Movit, in amplexus uxor itura viri.
Ille feram ſonuiſſe ratus, juveniliter arcus
  Corripit: in dextrâ tela fuere manu.
Quid facis, infelix? non eſt fera: ſupprime tela.
  Me miſerum! jaculo fixa puella tuo eſt.
Hei mihi! conclamat, fixiſti pectus amicum.
  Hic locus à Cephalo vulnera ſemper habet.
Ante diem morior, ſed nullâ pellice læſa:
  Hoc faciet poſitæ te mihi terra levem.
Nomine ſuſpectas jam ſpiritus exit in auras:
  Labor io! carâ lumina conde manu.
Ille ſinu dominæ morientia corpora mœſto
  Suſtinet; & lacrymis vulnera ſæva lavat.
Exit, &, incauto paulatim pectore lapſus,
  Excipitur miſeri ſpiritus ore viri.

Sed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Sed repetamus iter. nudis mihi rebus agendum eſt,
Ut tangat portus feſſa carina ſuos.
Scilicet expectas, dum te in convivia ducam,
Et quæris monitus hac quoque parte meos?
Sera veni; poſitâque decens incede lucernâ.
Grata mora eſt Veneri: maxima lena mora eſt.
Etſi turpis eris, formoſa videbere potis:
Et latebras vitiis nox dabit ipſa tuis.
Carpe cibos digitis; eſt quiddam geſtus edendi:
Ora nec immundâ tota perunge manu.
Neve domi præſume dapes: & deſine, citra
Quam capies paulo, quam potes eſſe, minus.
Priamides Helenen avidè ſi ſpectet edentem,
Oderit; & dicat, Stulta rapina mea eſt.
Aptius eſt, deceatque magis potare puellas.
Cum Veneris puero non male, Bacche, facis.
Hoc quoque, qua patiens caput eſt: animuſque pedeſq;
Conſtent: nec, quæ ſint ſingula, bina vide.
Turpe jacens mulier multo madefacta Lyæo:
Digna eſt concubitus quoſlibet illa pati.
Nec ſomnis poſitâ tutum ſuccumbere menſâ:
Per ſomnos fieri multa pudenda ſolent.
Ulteriora pudet docuiſſe: ſed alma Dione,
Præcipuè noſtrum eſt, quod pudet, inquit, opus.
Nota ſibi ſint quæque: modos à corpore certos
Sumite. non omnes una figura decet.
Quæ facie præſignis eris, reſupina jaceto:
Spectentur tergo, quîs ſua terga placent.
Milanion humeris Atalantes crura ferebat:
Si bona ſunt, hoc ſunt accipienda modo.
Parva vehatur equo: quod erat longiſſima, nunquam
Thebaïs Hectoreo nupta reſedit equo.
Strata premat genibus, paulum cervice reflexê,
Fœmina, per longum conſpicienda latus.
Cui femur eſt juvenile, carent cui pectora mendâ,
Stet vir, in obliquo fuſa ſit ipſa toro.

Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nec tibi turpe puta crinem, ut Phylleïa mater,
Solvere: & effuſis colla reflecte comis.
Tu quoque, cui rugis uterum Lucina notavit,
Ut celer averſis utere Parthus equis.
Mille modi Veneris. ſimplex minimique laboris,
Cum jacet in dextrum ſemiſupina latus.
Sed neque Phœbêi tripodes, nec corniger Ammon,
Vera magis vobis, quam mea Muſa, canent.
Si qua fides arti, quam longo fecimus uſu;
Credite: præſtabunt carmina noſtra fidem.
Sentiat ex imis Venerem reſoluta medullis
Fœmina; & ex æquo res juvet illa duos.
Nec blandæ voces, jucundaque murmura ceſſent:
Nec taceant mediis improba verba jocis.
Tu quoque, cui Veneris ſenſum Natura negavit,
Dulcia mendaci gaudia finge ſono.
Infelix, cui torpet hebes locus ille, puella es;
Quo pariter debent fœmina virque frui.
Tantum, cum finges; ne ſis manifeſta caveto:
Effice per motum luminaque ipſa fidem.
Quod juvet, & voces & anhelitus arguat oris.
Ah pudet! arcanas pars habet iſta notas.
Gaudia poſt Veneris quæ poſcet munus amantem;
Ipſa ſuas nolet pondus habere preces.
Nec lucem in thalamos totis admitte feneſtris.
Aptius in veſtro corpore multa latent.
Luſus habet finem: cycnis deſcendere tempus,
Duxerunt collo qui juga noſtra ſuo.
Ut quondam juvenes, ita nunc mea turba puellæ
Inſcribant ſpoliis, Naſo magiſter erat.

ARTIS AMATORIÆ FINIS.

P. OVI-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

P. OVIDII NASONIS
REMEDIORVM AMORIS
LIBER VNVS.
MEDICAMINUM FACIEI ET HALIEUTICI
FRAGMENTA.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

P. OVIDII NASONIS
REMEDIORUM AMORIS
LIBER VNVS.

LEgerat hujus Amor titulum nomenque libelli:
Bella mihi, video, bella parantur, ait.
Parce tuum vatem ſceleris damnare, Cupido;
Tradita qui toties te duce ſigna tuli.
Non ego Tydides, à quo tua ſaucia mater
In liquidum rediit æthera Martis equis.
Sæpe tepent alii juvenes: ego ſemper amavi.
Et ſi, quid faciam nunc quoque, quæris; amo.
Quin etiam docui, qua poſſis arte parari:
Et quod nunc ratio eſt, impetus ante fuit.
Nec te, blande puer, nec noſtras prodimus artes:
Nec nova præteritum Muſa retexit opus.
Si quis amat, quod amare juvat, feliciter ardens
Gaudeat, & vento naviget ille ſuo.
At ſi quis male fert indignæ regna puellæ;
Ne pereat, noſtræ ſentiat artis opem.
Cur alius collum laqueo nodatus ab arcto
E trabe ſublimi triſte pependit onus?
Cur alius rigido fodit ſua viſcera ferro?
Invidiam cædis, pacis amator, habes.
Qui, niſi deſierit, miſero periturus amore eſt;
Deſinat: & nulli funeris auctor eris.
Et puer es; nec te quicquam, niſi ludere, oportet.
Lude: decent annos mollia regna tuos.
Nam poteras uti nudis ad bella ſagittis:
Sed tua letifero ſanguine tela carent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Vitricus & gladiis & acutâ dimicet haſtâ;
Et victor multâ cæde cruentus eat.
Tu cole maternas, tutò quibus utimur, artes:
Et quarum vitio nulla fit orba parens.
Effice nocturnâ frangatur janua rixâ;
Et tegat ornatas multa corona fores.
Fac coëant furtim juvenes, timidæque puellæ:
Verbaque dent cauto qualibet arte viro.
Et modo blanditias, rigido modo jurgia poſti
Dicat; & excluſus flebile cantet amans.
His lacrymis contentus eris ſine crimine mortis.
Non tua fax avidos digna ſubire rogos.
Hæc ego. movit Amor gemmatas aureus alas;
Et mihi, Propoſitum perfice, dixit, opus.
Ad mea, decepti Juvenes, præcepta venite;
Quos ſuus ex omni parte fefellit amor.
Diſcite ſanari, per quem didiciſtis amare:
Una manus vobis vulnus opemque feret.
Terra ſalutares herbas, eademque nocentes,
Nutrit: & urticæ proxima ſæpe roſa eſt.
Vulnus in Herculeo quæ quondam fecerat hoſte,
Vulneris auxilium Pelias haſta tulit.
Sed quæcunque viris, vobis quoque dicta, puellæ,
Credite. diverſis partibus arma damus.
E quibus ad veſtros ſi quid non pertinet uſus;
Attamen exemplo multa docere poteſt.
Utile propoſitum, ſævas extinguere flammas;
Nec ſervum vitii pectus habere ſui.
Vixiſſet Phyllis, ſi me foret uſa magiſtro;
vide infra. v. 600. Et per quod novies, ſæpius iſſet iter.
Nec moriens Dido ſummâ vidiſſet ab arce
Dardanidas vento vela dediſſe rates.
Nec dolor armaſſet contra ſua viſcera matrem;
Quæ ſocii damno ſanguinis ulta virum eſt.
Arte meâ Tereus, quamvis Philomela placeret,
Per facinus fieri non meruiſſet avis.

Da

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Da mihi Paſiphaën; jam tauri ponet amorem :
Da Phædram; Phædræ turpis abibit amor.
Redde Parin nobis; Helenen Menelaus habebit:
Nec manibus Danaïs Pergama victa cadent.
Impia ſi noſtros legiſſet Scylla libellos;
Hæſiſſet capiti purpura, Niſe, tuo.
Me duce damnoſas, homines, compeſcite curas:
Rectaque cum ſociis me duce navis eat.
Naſo legendus erat, tunc cum didiciſtis amare;
Idem nunc vobis Naſo legendus erit.
Publicus aſſertor dominis oppreſſa levabo
Pectora: vindictæ quiſque favete ſuæ.
Te precor, arcitenens, adſit tua laurea nobis,
Carminis & medicæ Phœbe repertor opis.
Tu pariter vati, pariter ſuccurre medenti :
Utraque tutelæ ſubdita cura tuæ.
Dum licet, & modici tangunt præcordia motus;
Si piget, in primo limine ſiſte pedem.
Opprime, dum nova ſunt, ſubiti mala ſemina morbi;
Et tuus incipiens ire reſiſtat equus.
Nam mora dat vires, teneras mora percoquit uvas :
Et validas ſegetes, quod fuit herba, facit.
Quæ præbet latas arbor ſpatiantibus umbras,
Quo poſita eſt primum tempore, virga fuit.
Tum poterat manibus ſummâ tellure revelli ;
Nunc ſtat in immenſum viribus aucta ſuis.
Quale ſit id, quod amas, celeri circumſpice mente :
Et tua læſuro ſubtrahe colla jugo.
Principiis obſta. ſerò medicina paratur,
Cum mala per longas convaluere moras.
Sed propera : nec te venturas differ in horas.
Qui non eſt hodie, cras minus aptus erit.
Verba dat omnis amor, reperitque alimenta morando.
Optima vindictæ proxima quæque dies.
Flumina pauca vides de magnis fontibus orta :
Plurima collectis multiplicantur aquis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Si cito ſenſiſſes, quantum peccare parares,
 Non tegeres vultus cortice, Myrrha, tuos.
Vidi ego, quod primo fuerat ſanabile, vulnus
 Dilatum longæ damna tuliſſe moræ.
Sed, quia delectat Veneris decerpere flores,
 Dicimus aſſidue, Cras quoque fiet idem.
Interea tacitæ ſerpunt in viſcera flammæ;
 Et mala radices altius arbor agit.
Si tamen auxilii perierunt tempora primi,
 Et vetus in capto pectore ſedit amor;
Majus opus ſupereſt: ſed non, quia ſerior ægro
 Advocor, ille mihi deſtituendus erit.
Quam læſus fuerat partem Pœantius heros,
 Certâ debuerat præſecuiſſe manu.
Poſt tamen hic multos ſanatus creditur annos
 Supremam bellis impoſuiſſe manum.
Qui modo naſcentes properabam pellere morbos,
 Admoveo tardam nunc tibi lentus opem.
Aut nova, ſi poſſis, ſedare incendia tentes:
 Aut ubi per vires procubuere ſuas.
Cum furor in curſu eſt; currenti cede furori.
 Difficiles aditus impetus omnis habet.
Stultus, ab obliquo qui cum deſcendere poſſit,
 Pugnat in adverſas ire natator aquas.
Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte
 Reſpuit, atque odio verba monentis habet.
Aggrediar melius tunc, cum ſua vulnera tangi
 Jam ſinet, & veris vocibus aptus erit.
Quis matrem, niſi mentis inops, in funere nati
 Flere vetet? non hoc illa monenda loco.
Cum dederit lacrymas, animumq; impleverit ægrum;
 Ille dolor verbis emoderandus erit.
Temporis ars medicina ferè eſt. data tempore proſunt,
 Et data non apto tempore vina nocent.
Quin etiam accendas vitia, irriteſque vetando;
 Temporibus ſi non aggrediare ſuis.

Ergo,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ergo, ubi viſus eris noſtræ medicabilis arti,
Fac monitis fugias otia prima meis.
Hæc, ut ames, faciunt: hæc, ut fecere, tuentur:
Hæc ſunt jucundi cauſa cibuſque mali.
Otia ſi tollas, periere Cupidinis arcus;
Contemtæque jacent, & ſine luce, faces.
Quam platanus vino gaudet, quam populus undâ,
Et quam limosâ canna paluſtris humo;
Tam Venus otia amat. qui finem quæris amoris,
(Cedit amor rebus) res age: tutus eris.
Languor, & immodici ſub nullo vindice ſomni,
Aleaque, & multo tempora quaſſa mero,
Eripiunt omnes animis ſine vulnere nervos.
Adfluit incautis inſidioſus Amor.
Deſidiam puer ille ſequi ſolet. odit agentes.
Da vacuæ menti, quo teneatur, opus.
Sunt fora: ſunt leges: ſunt, quos tuearis, amici.
Vade per urbanæ candida caſtra togæ.
Vel tu ſanguinei juvenilia munera Martis
Suſcipe. delitiæ jam tibi terga dabunt.
Ecce fugax Parthus, magni nova cauſa triumphi,
Jam videt in campis Cæſaris arma ſuis.
Vince Cupidineas pariter Parthaſque ſagittas:
Et refer ad patrios bina tropæa Deos.
Ut ſemel Ætolâ Venus eſt à cuſpide læſa;
Mandat amatori bella gerenda ſuo.
Quæritis, Ægyſthus quare ſit factus adulter?
In promtu cauſa eſt: deſidioſus erat.
Pugnabant alii tardis apud Ilion armis:
Tranſtulerat vires Græcia tota ſuas.
Sive operam bellis vellet dare, nulla gerebat;
Sive foro, vacuum litibus Argos erat.
Quod potuit, ne nil illic ageretur, amavit.
Sic venit ille puer: ſic puer ille manet.
Rura quoque oblectant animos, ſtudiumque colendi:
Quælibet huic curæ cedere cura poteſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Colla jube domitos oneri ſupponere tauros ;
Sauciet ut duram vomer aduncus humum.
Obrue verſatâ Cerealia ſemina terrâ,
Quæ tibi cum multo fœnore reddat ager.
Aſpice curvatos pomorum pondere ramos;
Ut ſua, quod peperit, vix ferat arbor onus.
Aſpice jucundo labentes murmure rivos :
Aſpice tondentes fertile gramen oves.
Ecce petunt rupes præruptaque ſaxa capellæ.
Jam referent hœdis ubera plena ſuis.
Paſtor inæqúali modulatur arundine carmen:
Nec deſunt comites ſedula turba canes.
Parte ſonant aliâ ſilvæ mugitibus altæ ;
Et queritur vitulum mater abeſſe ſuum.
Quid cum ſuppoſitas fugiunt examina taxos,
Ut relevent demti vimina torta favi ?
Poma dat autumnus; formoſa eſt meſſibus æſtas :
Ver præbet flores: igne levatur hiems.
Temporibus certis maturam ruſticus uvam
Deligit; & nudo ſub pede muſta fluunt :
Temporibus certis deſectas alligat herbas ;
Et tonſam raro pectine verrit humum.
Ipſe potes riguis plantam deponere in hortis :
Ipſe potes rivos ducere lenis aquæ.
Venerit inſitio; fac ramum ramus adoptet :
Stetque peregrinis arbor operta comis.
Cum ſemel hæc animum cœpit mulcere voluptas ,
Debilibus pennis irritus exit Amor.
Vel tu venandi ſtudium cole. ſæpe receſſit
Turpiter à Phœbi victa ſorore Venus.
Nunc leporem pronum catulo ſectare ſagaci :
Nunc tua frondoſis retia tende jugis.
Aut pavidos terre variâ formidine cervos :
Aut cadat adverſâ cuſpide foſſus aper.
Nocte fatigatum ſomnus, non cura puellæ ,
Excipit; & pingui membra quiete levat.

Lenius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Lenius eſt ſtudium, ſtudium tamen, alite captâ,
  Aut lino, aut calamis præmia parva ſequi.
Vel, quæ piſcis edax avido male devoret ore,
  Abdere ſupremis æra recurva cibis.
Aut his, aut aliis, donec dediſcis amare,
  Ipſe tibi furtim decipiendus eris.
Tu tantum î, quamvis firmis retinebere vinclis,
  I procul, & longas carpere perge vias.
Flebis, ut occurret deſertæ nomen amicæ:
  Stabit & in mediâ pes tibi ſæpe viâ.
Sed quanto minus ire voles, magis ire memento:
  Perfer; & invitos currere coge pedes.
Nec pluvias vites: nec te peregrina morentur
  Sabbata; nec damnis Allia nota ſuis.
Nec quot tranſieris, ſed quot tibi quære ſuperſint
  Millia: nec, maneas ut prope, finge moras.
Tempora nec numera: nec crebro reſpice Romam.
  Sed fuge. tutus adhuc Parthus ab hoſte fugâ eſt.
Dura aliquis præcepta vocet mea; dura fatemur
  Eſſe: ſed, ut valeas, multa dolenda feres.
Sæpe bibi ſuccos, quamvis invitus, amaros
  Æger; & oranti menſa negata mihi.
Ut corpus redimas, ferrum patieris & ignes;
  Arida nec ſitiens ora lavabis aquâ;
Ut valeas animo, quicquam tolerare negabis?
  At pretium pars hæc corpore majus habet.
Sed tamen eſt artis ſtrictiſſima janua noſtræ,
  Et labor eſt unus tempora prima pati.
Aſpicis, ut prenſos urant juga prima juvencos?
  Ut nova velocem cingula lædat equum?
Forſitan à Laribus patriis exire pigebit.
  Sed tamen exibis: deinde redire voles.
Nec te Lar patrius, ſed amor revocabit amicæ,
  Prætendens culpæ ſplendida verba ſuæ.
Cum ſemel exieris, centum ſolatia curæ
  Et rus, & comites, & via longa dabunt.

Nec ſatis eſſe puta diſcedere: lentus abeſto;
Dum perdat vires, ſitque ſine igne, cinis.
Si niſi firmatâ properabis mente reverti,
Inferet arma tibi ſæva rebellis Amor.
Quid quod, ut abfueris, avidus ſitienſque redibis;
Et ſpatium damno ceſſerit omne tuo?
Viderit, Hæmoniæ ſi quis mala pabula terræ,
Et magicas artes poſſe juvare putat.
Iſta veneficii vetus eſt via. noſter Apollo
Innocuam ſacro carmine monſtrat opem.
Me duce non tumulo prodire jubebitur umbra:
Non anus infami carmine rumpet humum.
Non ſeges ex aliis alios tranſibit in agros:
Nec ſubitò Phœbi pallidus orbis erit.
Ut ſolet, æquoreas ibit Tyberinus in undas:
Ut ſolet, in niveis Luna vehetur equis.
Nulla recantatas deponent pectora curas;
Nec fugiet vivo ſulfure victus amor.
Quid te Phaſiacæ juverunt gramina terræ,
Cum cuperes patriâ, Colchi, manere domo?
Quid tibi profuerunt, Circe, Perſeïdes herbæ,
Cum ſua Neritias abſtulit aura rates?
Omnia feciſti, ne callidus hoſpes abiret:
Ille dedit certæ lintea plena fugæ.
Omnia feciſti, ne te ferus ureret ignis:
Longus at invito pectore ſedit amor.
Vertere tu poteras homines in mille figuras:
Non poteras animi vertere jura tui.
Diceris his etiam, cum jam diſcedere vellet,
Dulichium verbis detinuiſſe ducem:
Non ego, quod primò (memini) ſperare ſolebam,
Jam precor, ut conjux tu meus eſſe velis.
Et tamen, ut conjux eſſem tua, digna videbar:
Quod Dea, quod magni filia Solis eram.
Ne properes oro: ſpatium pro munere poſco.
Quid minus optari per mea vota poteſt?

Et freta mota vides ; & debes illa timere.
  Utilior velis poſtmodo ventus erit.
Quæ tibi cauſa fugæ? non hic nova Troja reſurgit:
  Non alius ſocios Rheſus ad arma vocat.
Hîc amor, hîc pax eſt; in quâ male vulneror unâ:
  Totaque ſub regno terra futura tuo eſt.
Illa loquebatur: navem ſolvebat Ulyſſes :
  Irrita cum velis verba tulere Noti.
Ardet, & aſſuetas Circe decurrit ad artes:
  Nec tamen eſt illis attenuatus amor.
Ergo age, quiſquis opem noſtrâ tibi poſcis ab arte,
  Deme veneficiis carminibuſque fidem.
Si te cauſa potens dominâ retinebit in Urbe;
  Accipe, conſilium quod ſit in Urbe meum.
Optimus ille fuit vindex, lædentia pectus
  Vincula qui rupit , dedoluitque ſemel.
Si cui tantum animi eſt, illum mirabor & ipſe:
  Et dicam, Monitis non eget iſte meis.
Tu mihi, qui, quod amas, ægrè dediſcis amare ;
  Nec potes, & velles poſſe; docendus eris.
Sæpe refer tecum ſceleratæ facta puellæ ;
  Et pone ante oculos omnia damna tuos.
Illud & illud habet: nec eâ contenta rapinâ
  Sub titulum noſtros miſit avara lares.
Sic mihi juravit : ſic me jurata fefellit.
  Ante ſuam quoties paſſa jacere forem !
Diligit ipſa alios : à me faſtidit amari.
  Inſtitor heu noctes, quas mihi non dat, habet !
Hæc tibi per totos inaceſcant omnia ſenſus:
  Hæc refer : hinc odii ſemina quære tui.
Atque utinam poſſis etiam facundus in illis
  Eſſe! dole tantum; ſponte diſertus eris.
Hæſerat in quâdam nuper mea cura puellâ:
  Conveniens animo non erat illa meo.
Curabar propriis æger Podalirius herbis :
  Et (fateor) medicus turpiter æger eram.

Profuit aſſiduæ vitiis inſiſtere amicæ.
  Idque mihi factum ſæpe ſalubre fuit.
Quàm mala ſunt noſtræ, dicebam, crura puellæ!
  Nec tamen, ut verè confiteamur, erant.
Brachia quàm non ſunt noſtræ formoſa puellæ!
  Et tamen, ut verè confiteamur, erant.
Quàm brevis eſt! nec erat. quã multum poſcit amantẽ!
  Hinc odio venit maxima cauſa meo.
Et mala ſunt vicina bonis. errore ſub illo
  Pro vitio virtus crimina ſæpe tulit.
Quàm potes, in pejus dotes deflecte puellæ:
  Judiciumque brevi limite falle tuum.
Turgida, ſi plena eſt; ſi fuſca eſt, nigra vocetur.
  In gracili macies crimen habere poteſt.
Et poterit dici petulans, quæ ruſtica non eſt:
  Et poterit dici ruſtica, ſi qua proba eſt.
Quin etiam, quacunque caret tua fœmina dote,
  Hanc moveat, blandis uſque precare ſonis.
Exigito cantet, ſiqua eſt ſine voce puella:
  Fac ſaltet, neſcit ſi qua movere manum.
Barbara ſermone eſt; fac tecum multa loquatur.
  Non didicit chordas tangere; poſce lyram.
Durius incedit; fac inambulet. omne papillæ
  Pectus habent tumidæ; faſcia nulla tegat.
Si male dentata eſt, narra, quod rideat, illi.
  Mollibus eſt oculis, quod fleat illa, refer.
Proderit & ſubitò, cum ſe non finxerit ulli,
  Ad dominam celeres mane tuliſſe gradus.
Auferimur cultu: gemmis auroque teguntur
  Omnia. pars minima eſt ipſa puella ſui.
Sæpe, ubi ſit, quod ames, inter tam multa requiras.
  Decipit hac oculos ægide dives Amor.
Improviſus ades; deprendes tutus inermem:
  Infelix vitiis excidet illa ſuis.
Nec tamen huic nimium præcepto credere tutum eſt:
  Fallit enim multas forma ſine arte decens.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Tum quoque, cum poſitis ſua collinet ora venenis,
 Ad dominæ vultus (nec pudor obſtet) eas.
Pyxidas invenies, & rerum mille colores;
 Et fluere in tepidos œſypa lapſa ſinus.
Illa tuas redolent, Phineu, medicamina menſas:
 Non ſemel hinc ſtomacho nauſea facta meo.
Nunc tibi, quæ medio Veneris præſtentur in uſu,
 Eloquar. ex omni parte fugandus amor.
Multa quidem ex illis pudor eſt mihi dicere: ſed tu
 Ingenio verbis concipe plura meis.
Nuper enim noſtros quidam carpſere libellos;
 Quorum cenſurâ Muſa proterva mea eſt.
Dummodo ſic placeam, dum toto canter in orbe;
 Quod volet, impugnent unus & alter opus.
Ingenium magni detrectat Livor Homeri:
 Quiſquis es, ex illo, Zoïle, nomen habes.
Et tua ſacrilegæ laniarunt carmina linguæ,
 Pertulit huc victos quo duce Troja Deos.
[Summa petit livor: perflant altiſſima venti:
 Summa petunt dextrâ fulmina miſſa Jovis.]
At tu, quicunque es, quem noſtra licentia lædit;
 Si ſapis, ad numeros exige quidque ſuos.
Fortia Mæonio gaudent pede bella referri.
 Delitiis illic quis locus eſſe poteſt?
Grande ſonant Tragici; Tragicos decet ira cothurnos:
 Uſibus è mediis ſoccus habendus erit.
Liber in adverſos hoſtes ſtringatur Iämbus;
 Seu celer, extremum ſeu trahat ille pedem.
Blanda pharetratos Elegeïa cantet Amores:
 Et levis arbitrio ludat amica ſuo.
Callimachi numeris non eſt dicendus Achilles:
 Cydippe non eſt oris, Homere, tui.
Quis ferat Andromaches peragentem Thaïda partes?
 Peccat, in Andromache Thaïda ſi quis agat.
Thaïs in arte meâ: laſcivia libera noſtra eſt.
 Nil mihi cum vittâ: Thaïs in arte meâ eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Si mea materiæ reſpondet Muſa jocoſæ,
Vicimus, & falſi criminis acta rea eſt.
Rumpere, Livor edax; jam magnum nomen habemus:
Majus erit; tantùm, quo pede cœpit, eat.
Sed nimium properas: vivam modo; plura dolebis:
Et capiant animi carmina multa mei.
Nam juvat, & ſtudium famæ mihi creſcit honore:
Principio clivi veſter anhelat equus.
Tantum ſe nobis Elegi debere fatentur;
Quantum Virgilio nobile debet epos.
Hactenus Invidiæ reſpondimus. attrahe lora
Fortius; & gyro curre, poëta, tuo.
Ergo ubi concubitus, & opus juvenile petetur;
Et prope promiſſæ tempora noctis erunt;
Gaudia ne dominæ, pleno ſi pectore ſumes,
Te capiant; ineas quamlibet ante velim.
Quamlibet invenias, in qua tibi prima voluptas
Deſinat: à primâ proxima ſegnis erit.
Suſtentata Venus gratiſſima. frigora ſole,
Sole juvant umbræ: grata fit unda ſiti.
Et pudet, & dicam, Venerem quoque junge figurâ;
Qua minime jungi quaque decere poteſt.
Nec labor efficere eſt. raræ ſibi vera fatentur:
Et nihil eſt, quod ſe dedecuiſſe putent.
Tunc etiam jubeo totas aperire feneſtras,
Turpiaque admiſſo membra notare die.
At, ſimul ad metas venit finita voluptas,
Laſſaque cum totâ corpora mente jacent;
Dum piget, & nullam malis tetigiſſe puellam,
Tacturuſque tibi non videare diu;
Tunc animo ſigna, quodcumq; in corpore mendæ eſt:
Luminaque in vitiis illius uſque tene.
Forſitan hæc aliquis (nam ſunt quoque) parva vocabit:
Sed, quæ non proſunt ſingula, multa juvant.
Parva necat morſu ſpatioſum vipera taurum:
A cane non magno ſæpe tenetur aper.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Tu tantùm numero pugna; præceptaque in unum
  Contrahe: de multis grandis acervus erit.
Sed quoniam mores totidem, totidemque figuræ;
  Non ſunt judiciis omnia danda meis.
Quo tua non poſſunt offendi pectora facto;
  Forſitan hoc alio judice crimen erit.
Ille quod obſcœnas in aperto corpore partes
  Viderat; in curſu qui fuit, hæſit amor:
Ille quod à Veneris rebus ſurgente puellâ
  Vidit in immundo ſigna pudenda toro.
Luditis ô, ſi quos potuerunt iſta movere.
  Adflarant tepidæ pectora veſtra faces.
Attrahet ille puer contentos fortius arcus;
  Saucia majorem turba petetis opem.
Quid, qui clam latuit radente obſcœna puellâ;
  Et vidit, quæ mos ipſe videre vetat?
Dî melius, quam nos moneamus talia quemquam!
  Ut proſint, non ſunt experienda tamen.
Hortor &, ut pariter binas habeatis amicas.
  Fortior eſt, plures ſi quis habere poteſt.
Secta bipartito cum mens diſcurrit utroque;
  Alterius vires ſubtrahit alter amor.
Grandia per multos tenuantur flumina rivos,
  Caſſaque ſeducto ſtipite flamma perit.
Non ſatis una tenet ceratas anchora puppes:
  Non ſatis eſt liquidis unicus hamus aquis.
Qui ſibi jam pridem ſolatia bina paravit;
  Jam pridem ſummâ victor in arce fuit.
At tibi, qui dominæ fueris male creditus uni,
  Nunc ſaltem novus eſt inveniendus amor.
Paſiphaës Minos in Procride prodidit ignes:
  Ceſſit ab Idæâ conjuge victa prior.
Amphilochi frater ne Phegida ſemper amaret,
  Callirhoë fecit parte recepta tori.
Et Parin Oenone ſummos tenuiſſet ad annos,
  Si non Oebaliâ pellice læſa foret.

Conjugis Odryſio placuiſſet forma tyranno:
  Sed melior clauſæ forma ſororis erat.
Quid moror exemplis, quorum me turba fatigat?
  Succeſſore novo vincitur omnis amor.
Fortius è multis mater deſiderat unum;
  Quam cui flens clamat, Tu mihi ſolus eras.
Ac ne forte putes nova me tibi condere jura;
  (Atque utinam inventi gloria noſtra foret!)
Vidit id Atrides. quid enim non ille videret,
  Cujus in arbitrio Græcia tota fuit?
Marte ſuo captam Chryſeïda victor amabat:
  At ſenior ſtultè flebat ubique parens.
Quid lacrymas, odioſe ſenex? bene convenit illis.
  Officio natam lædis, inepte, tuo.
Quam poſtquam reddi Calchas ope tutus Achillis
  Juſſerat, & patriâ eſt illa recepta domo;
Eſt, ait Atrides, illi quàm proxima formâ;
  Et, ſi prima ſinat ſyllaba, nomen idem:
Hanc mihi, ſi ſapiat, per ſe concedat Achilles:
  Sin minus; imperium ſentiat ille meum.
Quod ſi quis veſtrum factum hoc incuſat, Achivi;
  Eſt aliquid validâ ſceptra tenere manu.
Nam, ſi Rex ego ſum, nec mecum dormiet illa,
  In mea Therſites regna licebit eat.
Dixit; & hanc habuit ſolatia magna prioris:
  Et prior eſt curâ cura repulſa novâ.
Ergo aſſume novas auctore Agamemnone flammas;
  Ut tuus in bivio diſtineatur amor.
Quæris, ubi invenias? artes, î, perlege noſtras.
  Plena puellarum jam tibi navis eat.
Quod ſi quid præcepta valent mea; ſi quid Apollo
  Utile mortales perdocet ore meo;
Quamvis infelix mediâ torreberis Ætnâ;
  Frigidior glacie fac videare tuæ.
Et ſanum ſimula; ne, ſi quid forte dolebis,
  Sentiat: & ride, cum tibi flendus eris.

Non ego te jubeo medias abrumpere curas:
Non ſunt imperii tam fera jura mei.
Quod non es, ſimula; poſitoſque imitare furores:
Sic facies verè, quod meditatus eris.
Sæpe ego ne biberem, volui dormire videri:
Dum videor, ſomno lumina victa dedi.
Deceptum riſi, qui ſe ſimulabat amare;
In laqueos auceps decideratque ſuos.
Intrat amor mentes uſu: dediſcitur uſu.
Qui poterit ſanum fingere, ſanus erit.
Dixerit, ut venias pactâ tibi nocte, venito.
Veneris, & fuerit janua clauſa; feras.
Nec dic blanditias, nec fac convitia poſti,
Nec latus in duro limine pone tuum.
Poſtera lux aderit; careant tua verba querelis:
Et nulla in vultu ſigna dolentis habe.
Jam ponet faſtus, cum te languere videbit:
Hoc etiam noſtrâ munus ab arte feres.
Te quoque falle tamen, nec ſit tibi finis amandi.
Propoſitis frænis ſæpe repugnat equus.
Utilitas lateat; quod non profitebere fiet.
Quæ nimis apparent retia, vitat avis.
Ne ſibi tam placeat, quò te contemnere poſſit;
Sume animos: animis cedat ut illa tuis.
Janua fortè patet, quamvis revocabere, tranſi.
Eſt data nox; dubita nocte venire datâ.
Poſſe pati facile eſt; tibi ni ſapientia deſit.
Promtius è facili gaudia ferre licet.
Et quiſquam præcepta poteſt mea dura vocare?
En etiam partes conciliantis ago.
Nam, quoniam variant animi, variamus & artes.
Mille mali ſpecies, mille ſalutis erunt.
Corpora vix ferro quædam ſanantur acuto:
Auxilium multis ſuccus & herba fuit.
Mollior es, nec abire potes, vinctuſque teneris;
Et tua ſævus Amor ſub pede colla premit;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Deſine luctari; referant tua carbaſa venti:
  Quoque vocant fluctus, hac tibi remus eat.
Explenda eſt ſitis iſta tibi, qua perditus ardes.
  Cedimus: è medio jam licet amne bibas.
Sed bibe plus etiam, quâ quod præcordia poſcunt:
  Gutture fac pleno ſumta redundet aqua.
Perfruere uſque tuâ nullo prohibente puellâ.
  Illa tibi noctes auferat, illa dies.
Tædia quære. mali faciunt & tædia finem.
  Jam quoque, cum credas poſſe carere, mane.
Dum bene te cumules, & copia tollat amorem;
  E faſtidita non juvet iſſe domo.
Fit quoque longus amor, quem diffidentia nutrit.
  Hunc tu ſi quæres ponere; pone metum.
Qui timet, ut ſua ſit, neu quis ſibi detrahat illam;
  Ille Machaoniâ vix ope ſanus erit.
Plus amat è natis mater plerumque duobus,
  Pro cujus reditu, quod gerit arma, timet.
Eſt prope Collinam templum venerabile portam:
  Impoſuit templo nomina celſus Eryx.
Eſt illic Lethæus Amor, qui pectora ſanat;
  Inque ſuas gelidam lampadas addit aquam.
Illic & juvenes votis oblivia poſcunt:
  Et ſi qua eſt duro capta puella viro.
Is mihi ſic dixit: (dubito, veruſne Cupido
  An ſomnus fuerit; ſed puto ſomnus erat.)
O qui ſollicitos modo das, modo demis, amores;
  Adjice præceptis hoc quoque, Naſo, tuis.
Ad mala quiſque animum referat ſua; ponet amorem:
  Omnibus illa Deus pluſve minuſve dedit.
Qui Puteal Janumque timet, celereſque Kalendas;
  Torqueat hunc æris mutua ſumma ſui.
Cui pater eſt durus, votis ut cætera cedant,
  Huic pater ante oculos durus habendus erit.
Hic malè dotatâ pauper cum conjuge vivit:
  Uxorem fato credat obeſſe ſuo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Eſt tibi rure bono generoſæ fertilis uvæ
  Vinea: ne naſcens uva ſit uſta time.
Ille habet in reditu navim: mare ſemper iniquum
  Cogitet, & damno littora fœda ſuo.
Filius hunc miles, te filia nubilis angant.
  Et quis non cauſas mille doloris habet?
Ut poſſis odiſſe tuam, Pari, funera fratrum
  Debueras oculis ſubſtituiſſe tuis.
Plura loquebatur; placidum puerilis imago
  Deſtituit ſomnum: ſi modo ſomnus erat.
Quid faciam? mediâ navim Palinurus in undâ
  Deſerit. ignotas cogor inire vias.
Quiſquis amas, loca ſola nocent: loca ſola caveto.
  Quo fugis? in populo tutior eſſe potes.
Non tibi ſecretis (augent ſecreta furores)
  Eſt opus: auxilio turba futura tibi eſt.
Triſtis eris, ſi ſolus eris: dominæque relictæ
  Ante oculos facies ſtabit, ut ipſa, tuos.
Triſtior idcirco nox eſt, quam tempora Phœbi:
  Quæ relevet luctus, turba ſodalis abeſt.
Nec fuge colloquium: nec ſit tibi janua clauſa:
  Nec tenebris vultus flebilis abde tuos.
Semper habe Pyladen, qui conſoletur Oreſtem.
  Hic quoque amicitiæ non levis uſus erit.
Quid niſi ſecretæ læſerunt Phyllida ſilvæ?
  Certa necis cauſa eſt: incomitata fuit.
Ibat, ut Edono referens trieterica Baccho
  Ire ſolet fuſis barbara turba comis.
Et modo, quà poterat, longum ſpectabat in æquor:
  Nunc in arenoſâ laſſa jacebat humo.
Perfide Demophoon, ſurdas clamabat ad undas:
  Ruptaque ſingultu verba dolentis erant.
Limes erat tenuis longâ ſubnubilus umbrâ:
  Quo tulit illa ſuos ad mare ſæpe pedes.
Nona terebatur miſeræ via. Videris, inquit:
  Et ſpectat zonam pallida facta ſuam.

Adſpi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Adſpicit & ramos: dubitat, refugitque quod audet:
 Et timet: & digitos ad ſua colla refert.
Sithoni, tunc certè vellem non ſola fuiſſes;
 Non fleres poſitis Phyllida, ſilva, comis.
Phyllidis exemplo nimium ſecreta timete,
 Læſe vir à dominâ, læſa puella viro.
Præſtiterat juvenis, quidquid mea Muſa jubebat;
 Inque ſuæ portu pæne ſalutis erat.
Recidit, ut cupidos inter devenit amantes:
 Et, quæ condiderat, tela reſumſit Amor.
Si quis amas, nec vis, facito contagia vites.
 Hæc etiam pecori ſæpe nocere ſolent.
Dum ſpectant oculi læſos, læduntur & ipſi:
 Multaque corporibus tranſitione nocent.
In loca nonnunquam ſiccis arentia glebis
 De prope currenti flumine manat aqua.
Manat amor tectus, ſi non ab amante recedas:
 Turbaque in hoc omnes ingenioſa ſumus.
Alter item jam ſanus erat; vicinia læſit.
 Occurſum dominæ non tulit ille ſuæ.
Vulnus in antiquum rediit male firma cicatrix;
 Succeſſumque artes non habuere meæ.
Proximus à tectis ignis defenditur ægre:
 Utile finitimis abſtinuiſſe locis.
Nec, quæ ferre ſolet ſpatiantem porticus illam,
 Te ferat: officium neve colatur idem.
Quid juvat admonitu tepidam recaleſcere mentem?
 Alter, ſi poſſis, orbis habendus erit.
Non facile eſuriens poſitâ retinebere menſâ:
 Et multam ſaliens incitat unda ſitim.
Non facile eſt viſâ taurum retinere juvencâ:
 Fortis equus viſæ ſemper adhinnit equæ.
Hæc ubi præſtiteris, ut tandem littora tangas,
 Non ſatis eſt ipſam deſeruiſſe tibi.
Et ſoror, & mater valeant, & conſcia nutrix.
 Et quicquid dominæ pars erit ulla tuæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nec veniat ſervus: nec flens ancillula fictum
  Suppliciter dominæ nomine dicat, Ave.
Nec, ſi ſcire voles, quid agat tamen illa, rogabis.
  Profer: erit lucro lingua retenta ſuo.
Tu quoque, qui cauſam finiti reddis amoris,
  Deque tuâ dominâ multa querenda refers;
Parce queri. melius ſic ulciſcêre tacendo;
  Dum deſideriis effluat illa tuis.
Et malim taceas, quam te deſiſſe loquaris.
  Qui nimium multis, Non amo, dicit; amat.
Sed meliore fide paulatim extinguitur ignis,
  Quam ſubitò. lentè deſine; tutus eris.
Flumine perpetuo torrens ſolet acrius ire.
  Sed tamen hæc brevis eſt, illa perennis aqua.
Fallat, & in tenues evanidus exeat auras,
  Perque gradus molles emoriatur amor.
Sed modo dilectam ſcelus eſt odiſſe puellam:
  Exitus ingeniis convenit iſte feris.
Non curare ſat eſt. odio qui finit amorem,
  Aut amat, aut ægre deſinet eſſe miſer.
Turpe, vir & mulier, juncti modo, protinus hoſtes:
  Non illas lites Appias ipſa probat.
Sæpe reas faciunt, & amant. ubi nulla ſimultas
  Incidit, admonitu liber aberrat amor.
Forte aderam juveni: dominam lectica tenebat:
  Horrebant ſævis omnia verba minis.
Jamque vadaturus, Lecticâ prodeat: inquit.
  Prodierat: viſâ conjuge mutus erat.
Et manus, & manibus duplices cecidere tabellæ:
  Venit in amplexus: atque ita, Vincis, ait.
[Tutius eſt, aptumque magis, diſcedere pace,
  Quam petere à thalamis litigioſa fora:]
Munera quæ dederis, habeat ſine lite jubeto:
  Eſſe ſolent magno damna minora bono.
Quod ſi vos aliquis conducet caſus in unum,
  Mente memor totâ, quæ damus arma, tene.

Nunc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nunc opus eſt armis: hîc, ô fortiſſime, pugna.
  Vincenda eſt telo Entheſilêa tuo.
Nunc tibi rivalis, nunc durum limen, amanti,
  Nunc mediis ſubeant irrita verba Deis.
Nec compone comas, quia ſis venturus ad illam:
  Nec toga ſit laxo conſpicienda ſinu.
Nulla ſit ut placeas alienæ cura puellæ:
  Jam facito è multis una ſit illa tibi.
Sed quid præcipuè noſtris conatibus obſtet
  Eloquar; exemplo quemque docente ſuo.
Deſinimus tardè, quia nos ſperamus amari.
  Dum ſibi quiſque placet, credula turba ſumus.
At tu nec voces (quid enim fallacius illis?)
  Crede, nec æternos pondus habere Deos.
Neve puellarum lacrymis moveare caveto:
  Ut flerent, oculos erudiere ſuos.
Artibus innumeris mens oppugnatur amantum;
  Ut lapis æquoreis undique pulſus aquis.
Nec cauſas aperi, quare divortia malis:
  Nec dic, quid doleas, clam tamen uſque dole.
Nec peccata refer; ne diluat. ipſe favebis:
  Ut melior cauſâ cauſa ſit illa tuâ.
Qui ſilet, eſt firmus: qui dicit multa puellæ
  Probra, ſatisfieri poſtulat ille ſibi.
Non ego Dulichio furiales more ſagittas,
  Nec rapidas auſim tingere in amne faces.
Nec nos purpureas pueri reſecabimus alas:
  Nec ſacer arte meâ laxior arcus erit.
Concilium eſt, quodcunque cano. parete canenti:
  Utque facis, cœptis, Phœbe ſaluber, ades.
Phœbus adeſt: ſonuere lyræ; ſonuere pharetræ.
  Signa Deum noſco per ſua: Phœbus adeſt.
Confer Amyclæis medicatum vellus ahenis
  Murice cum Tyrio: turpius illud erit.
Vos quoque formoſis veſtras conferte puellas:
  Incipiet dominæ quemque pudere ſuæ.

Utra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Utraque formoſæ Paridi potuere videri;
Sed ſibi collatam vicit utramque Venus.
Nec ſolam faciem; mores quoque confer & artem:
Tantum judicio ne tuus obſit amor.
Exiguum eſt, quod deinde canam: ſed profuit illud
Exiguum multis: in quibus ipſe fui.
Scripta cave relegas blandæ ſervata puellæ:
Conſtantes animos ſcripta relecta movent.
Omnia pone feros (quamvis invitus) in ignes:
Et dic, Ardoris ſit rogus iſte mei.
Theſtias abſentem ſuccendit ſtipite natum.
Tu timidè flammæ perfida verba dabis?
Si potes, & ceras remove. quid imagine mutâ
Carperis? hoc periit Laodamia modo.
Et loca multa nocent. fugito loca conſcia veſtri
Concubitûs. cauſas mille doloris habent.
Hìc fuit; hìc cubuit: thalamo dormivimus iſto:
Hic mihi laſcivâ gaudia nocte dedit.
Admonitu refricatur amor; vulnuſque novatum
Scinditur. infirmis cauſa puſilla nocet.
Ut pæne extinctum cinerem ſi ſulfure tangas;
Vivet, & è minimo maximus ignis erit.
Sic, niſi vitaris quidquid renovabit amorem,
Flamma redardeſcet, quæ modo nulla fuit.
Argolides cuperent fugiſſe Capharea puppes;
Teque, ſenex, luctus ignibus ulte tuos.
Præteritâ cautus Niſeïde navita gaudet.
Tu loca, quæ nimium grata fuere, cave.
Hæc tibi ſint Syrtes; hæc Acroceraunia vita:
Hic vomit epotas dira Charybdis aquas.
Sunt, quæ non poſſint aliquo cogente juberi;
Sæpe tamen caſu facta juvare ſolent.
Perdat opes Phædra; parces, Neptune, nepoti:
Nec faciet pavidos taurus avitus equos.
Gnoſſida feciſſes inopem; ſapienter amaſſet.
Divitiis alitur luxurioſus amor.

Cur

Cur nemo eſt, Hecalen; nulla eſt, quæ ceperit Iron?
  Nempe quod alter egens, altera pauper erat.
Non habet, unde ſuum paupertas paſcat amorem:
  Non tamen hoc tanti eſt; pauper ut eſſe velis.
At tibi ſit tanti, non indulgere theatris;
  Dum bene de vacuo pectore cedat amor.
Enervant animos citharæ, lotoſque, lyræque;
  Et vox, & numeris brachia mota ſuis.
Illic aſſiduè ficti ſaltantur amantes:
  Quid caveas actor, quid juvet, arte docet.
Eloquar invitus: teneros ne tange poëtas.
  Submoveo dotes impius ipſe meas.
Callimachum fugito; non eſt inimicus Amori:
  Et cum Callimacho tu quoque, Coë, noces.
Me certe Sappho meliorem fecit amicæ:
  Nec rigidos mores Teïa Muſa dedit.
Carmina quis potuit tutò legiſſe Tibulli,
  Vel tua, cujus opus Cynthia ſola fuit?
Quis potuit lecto durus diſcedere Gallo?
  Et mea neſcio quid carmina dulce ſonant.
Quod niſi dux operis vatem fruſtratur Apollo;
  Æmulus eſt veſtri maxima cauſa mali.
At tu rivalem noli tibi fingere quemquam:
  Inque ſuo ſolam crede jacere toro.
Acrius Hermionen ideo dilexit Oreſtes;
  Eſſe quod alterius cœperat illa viri.
Quid, Menelaë, doles? ibas ſine conjuge Creten:
  Et poteras nuptâ lentus abeſſe tuâ.
Ut Paris hanc rapuit; nunc demum uxore carere
  Non potes. alterius crevit amore tuus.
Hoc & in abductâ Briſeide flebat Achilles,
  Illam Pliſthenio gaudia ferre toro.
Nec fruſtra flebat; mihi credite. fecit Atrides,
  Quod ſi non faceret, turpiter eſſet iners.
Certe ego feciſſem, nec ſum ſapientior illo.
  Invidiæ fructus maximus ille fuit.

Nam

Nam ſibi quod nunquam tactam Briſeïda jurat,
Per ſceptrum; ſceptrum non putat eſſe Deos.
Dî faciant, dominæ poſſis tranſire relictæ
Limina; propoſito ſufficiantque pedes.
Et poteris; modo velle tene. nunc fortiter ire,
Nunc opus eſt celeri ſubdere calcar equo.
Illo Lotophagos, illo Sirenas in antro
Eſſe puta: remis adjice vela tuis.
Hunc quoque, quo quondam nimiùm rivale dolebas,
Vellem deſineres hoſtis habere loco.
At certè, quamvis odio remanente, ſaluta.
Oſcula cum poteris jam dare; ſanus eris.
Ecce cibos etiam, medicinæ fungar ut omni
Munere, quos fugias, quoſve ſequare, dabo.
Daunius, an Lybicis bulbus tibi miſſus ab oris,
An veniat Megaris, noxius omnis erit.
Nec minus erucas aptum vitare ſalaces;
Et quidquid Veneri corpora noſtra parat.
Utilius ſumas acuentes lumina rutas;
Et quicquid Veneri corpora noſtra negat.
Quid tibi præcipiam de Bacchi munere, quæris?
Spe brevius monitis expediere meis.
Vina parant animum Veneri, niſi plurima ſumas;
Ut ſtupeant multo corda ſepulta mero.
Nutritur vento, vento reſtinguitur ignis.
Lenis alit flammam, grandior aura necat.
Aut nulla ebrietas, aut tanta ſit, ut tibi curas
Eripiat: ſi qua eſt inter utramque, nocet.
Hoc opus exegi. feſſæ date ſerta carinæ.
Contigimus portum, quo mihi curſus erat,
Poſtmodo reddetis ſacro pia vota poëtæ,
Carmine ſanati fœmina virque meo.

REMEDIORUM AMORIS
FINIS.

FRA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

MEDICAMINA FACIEI.

FRAGMENTUM.

DIſcite, quæ faciem commendet cura, puellæ;
Et quo ſit vobis forma tuenda modo.
Cultus humum ſterilemCerealia pendere juſſit
Munera: mordaces interiere rubi.
Cultus & in pomis ſuccos emendat acerbos;
Fiſſaque adoptivas accipit arbor opes.
Culta placent. auro ſublimia tecta linuntur:
Nigra ſub impoſito marmore terra latet.
Vellera ſæpe eadem Tyrio medicantur aheno:
Sectile delitiis India præbet ebur.
Forſitan antiquæ, Tatio ſub rege, Sabinæ
Maluerint, quam ſe, rura paterna coli.
Cum matrona premens altum rubicunda ſedile
Aſſiduo durum pollice nebat opus.
Ipſaque claudebat, quos filia paverat, agnos:
Ipſa dabat virgas cæſaque ligna foco.
At veſtræ teneras matres peperere puellas.
Vultis inauratâ corpora veſte tegi.
Vultis odoratos poſitu variare capillos:
Conſpicuam gemmis vultis habere manum.
Induitis collo lapides Oriente paratos:
Et quantos oneri eſt aure tuliſſe duos.
Nec tamen indignum, ſi vobis cura placendi,
Cum comtos habeant ſæcula noſtra viros.
Fœmineâ veſtri poliuntur lege mariti:
Et vix ad cultus nupta, quod addat, habet.
Proin ſe quæque parent: nec quò venentur amores,
Refert. munditiæ crimina nulla merent.
Rure latent, finguntque comas. licet arduus illas
Celet Athos; cultas altus habebit Athos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Eſt etiam placuiſſe ſibi quotacunque voluptas:
 Virginibus cordi grataque forma ſua eſt.
Laudatas homini volucris Junonia pennas
 Explicat: & formâ muta ſuperbit avis.
Sic potius nos uret amor; quam fortibus herbis,
 Quas maga terribili ſubſecat arte manus.
Nec vos graminibus, nec miſto credite ſucco.
 Nec tentate nocens virus amantis equæ.
Nec mediæ Marſis finduntur cantibus angues:
 Nec redit in fontes unda ſupina ſuos.
Et quamvis aliquis Temeſæa removerit æra;
 Nunquam Luna ſuis excutietur equis.
Prima ſit in vobis morum tutela, puellæ:
 Ingenio facies conciliante placet.
Certus amor morum eſt: formam populabitur ætas,
 Et placitus rugis vultus aratus erit.
Tempus erit, quo vos ſpeculum vidiſſe pigebit,
 Et veniet rugis altera cauſa dolor.
Sufficit, & longum probitas perdurat in ævum;
 Fertque ſuos annos: hinc bene pendet amor.
Diſce age, cum teneros ſomnus demiſerit artus,
 Candida quo poſſint ora nitere modo.
Hordea, quæ Libyci ratibus miſere coloni,
 Exue de paleâ tegminibuſque ſuis.
Par ervi menſura decem madefiat ab ovis:
 Sed cumulent libras ordea nuda duas.
Hæc ubi ventoſas fuerint ſiccata per auras;
 Lenta jube ſcabrâ frangat aſella molâ.
Et, quæ prima cadunt vivaci cornua cervo,
 Contere: in hæc ſolidi ſexta face aſſis eat.
Jamque ubi pulvereæ fuerint confuſa farinæ,
 Protinus in cribris omnia cerne cavis.
Adjice Narciſſi bis ſex ſine cortice bulbos,
 Strenua quos puro marmore dextra terat:
Sextantemque trahat gummi cum ſemine Thuſco.
 Huc novies tanto plus tibi mellis eat.

Quæcunque adficiet tali medicamine vultum;
 Fulgebit ſpeculo lævior ipſa ſuo.
Nec tu pallentes dubita torrere lupinos,
 Et ſimul inflantes corpora frige fabas.
Utraque ſex habeant æquo diſcrimine libras:
 Utraque da nigris comminuenda molis.
Nec ceruſſa tibi, nec nitri ſpuma rubentis
 Deſit, & Illyricâ quæ venit iris humo.
Da validis juvenum pariter ſubigenda lacertis:
 Sed juſtum tritis uncia pondus erit.
Adjice & è querulo volucrum medicamina nido.
 Ore fugant maculas: Halcyonêa vocant.
Pondere, ſi quæris, quo ſim contentus in illis;
 Quod trahit in partes uncia ſexta duas.
Ut coëant, aptéque lini per corpora poſſint;
 Adjice de flavis Attica mella favis.
Quamvis thura Deos irataque numina placent;
 Non tamen accenſis omnia danda focis.
Thus ubi miſcueris radenti tubera nitro;
 Ponderibus juſtis fac ſit utrimque triens.
Parte minus quartâ dereptum cortice gummi,
 * Et modicum è myrrhis pinguibus adde cubum.
Hæc ubi contrîris, per denſa foramina cerne:
 Pulvis ab infuſo melle premendus erit.
Profuit & marathros bene olentibus addere myrrhis;
 Quinque trahant marathri ſcrupula, myrrha novem.
Arentiſque roſæ quantum manus una prehendat,
 Cumque Ammoniaco maſcula thura ſale.
Hordea quem faciunt illis adfunde cremorem.
 Æquent expenſas cum ſale thura roſas.
Tempore ſis parvo molles licet illita vultus;
 Hærebit toto multus in ore color.
Vidi quæ gelidâ madefacta papavera lymphâ
 Contereret, teneris illineretque genis.

* * * *

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

P. OVIDII NASONIS
HALIEUTICON.
FRAGMENTUM.

* * * *

ACcepit mundus legem: dedit arma per omnes,
Admonuitq; ſui. vitulus ſic namque minatur,
Qui nondū gerit in tenerâ jam cornua fronte:
Sic damæ fugiunt, pugnant virtute leones,
Et morſu canis, & caudæ ſic ſcorpius ictu:
Concuſſiſque levis pennis ſic evolat ales.
Omnibus ignotæ mortis timor, omnibus hoſtem,
Præſidiumque datum ſentire, & noſcere teli
Vimque modumque ſui: ſic & Scarus arte ſub undis,
Incidit, adſumtamque dolo tandem pavet eſcam.
Non audet radiis obnixâ occurrere fronte,
Averſus crebro vimen ſed verbere caudæ
Laxans ſubſequitur, tutumque evadit in æquor.
Quin etiam ſi forte aliquis, dum pone nataret,
Mitis luctantem Scarus hunc in vimine vidit,
Averſam caudam morſu tenet: atque ita *
* Uber ſervato, quem texit, in * reſultet.
Sepia tarda fugæ, tenui cum fortè ſub undâ
Deprenſa eſt, jam jamque manus timet illa rapaces,
Inficiens æquor nigrum vomit ore cruorem,
Avertitque vias, oculos fruſtrata ſequentes,
Clauſus rete Lupus, quamvis immanis & acer,
Dimotis caudâ ſubmiſſus ſidit arenis.
. . . . in auras
Emicat, atque dolos ſaltu deludit inultus:
Et muræna ferox teretis ſibi conſcia tergi,
Ad laxata magis converſa foramina retis,
Tandem permultos evadit lubrica flexus,

Exemploque nocet, cunctis intervenit una.
At contra ſcopulis crinali corpore ſegnis
Polypus hæret, & hac eludit retia fraude,
Et ſub lege loci ſumit mutatque colorem;
Semper ei ſimilis, quem contigit. atque ubi prædam
Pendentem ſetis avidus rapit, hic quoque fallit
Elato calamo, cum demum emerſus in auras
Brachia diſſolvit, populatumque expuit hamum.
At Mugil caudâ pendentem everberat eſcam,
Excuſſamque legit. Lupus acri concitus irâ
Diſcurſu fertur vario, fluctuſque ferentes
Proſequitur, quaſſatque caput, dum vulnere ſævus
Laxato cadat hamus, & ora patentia linquat.
Nec proprias vires neſcit Muræna nocendi:
Auxilioque ſui, morſu nec cominus acri
Deficit, aut animos ponit captiva minaces.
Anthias his, tergo quæ concutit, utitur armis,
Vim ſpinæ novitque ſuæ, verſoque ſupinus
Corpore lina ſecat, fixumque intercipit hamum.

* * *

Cætera quæ denſas habitant animalia ſilvas,
Aut vani quatiunt ſemper lymphata timores,
Aut trahit in præceps non ſana ferocia mentis.
Ipſa ſequi Natura monet, vel cominus ire.
Impiger ecce Leo venantum ſternere pergit
Agmina, & adverſis infert ſua pectora telis.
Quoque venit, fidens magis & ſublatior ardet,
Concuſſitque toros, & viribus addidit iram.
* Prodidit, atque ſuo properat ſibi robore letum.
Fœdus Lucanis provolvitur Urſus ab antris,
Quid niſi pondus iners, ſtolidæque ferocia mentis?
Actus Aper ſetis iram denuntiat hirtis:
Et ruit oppoſiti nitens in vulnera ferri,
Preſſus & emiſſo moritur per viſcera telo.
Altera pars fidens pedibus, dat terga ſequenti,
Ut pavidi Lepores, ut fulvo tergore Damæ,

Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Et cauto fugiens Cervus ſine fine timore.
[Ipſa ſequi natura docet, vel cominus ire.]
Hic generoſus honos, & gloria major Equorum:
Nam capiunt animis palmam, gaudentque triumpho.
Seu ſeptem ſpatiis Circo meruêre coronam;
Nonne vides victor quanto ſublimius altum
Attollat caput, & vulgi ſe venditet auræ?
Celſave cum cæſo decoratur terga leone,
Quam tumidus, quantoque venit ſpectabilis actu,
* Compeſcatque ſolum generoſo concita pulſu
Ungula ſub ſpoliis graviter redeuntis opimis:
Quid laus prima Canum? quibus eſt audacia præceps,
Venandique ſagax virtus, vireſque ſequendi.
Quæ nunc elatis rimantur naribus auras,
Et nunc demiſſo quærunt veſtigia roſtro;
Et produnt clamore feram, dominumque vocando
Increpitant. quem ſi collatis effugit armis,
Inſequitur tumuloſque canis campoſque per omnes.
Noſter in arte labor poſitus: ſpes omnis in illâ.
Nec tamen in medias pelagi te pergere ſedes
Admoneam, vaſtique maris tentare profundum.
Inter utrumque loci melius moderabere funem.
Aſpera num ſaxis loca ſint. nam talia lentos
Depoſcunt calamos: at purum retia littus.
Num mons horrentes demittat celſior umbras
In mare. nam variè quidam fugiuntque petuntque.
Num vada ſubnatis imo viridentur ab herbis

* *

Objectetque moras, & molli ſerviat algæ.
Deſcripſit ſedes variè Natura profundi:
Nec cunctos unà voluit conſiſtere piſces.
Nam gaudent pelago, quales Scombrique, Boveſque,
Hippuri celeres, & nigro tergore Milvi;
Et pretioſus Helops noſtris incognitus undis;
Ac durus Xiphias, ictu non mitior enſis:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Et pavidi magno fugientes agmine Thunni :
Parva Echenêis adeſt (mirum) mora puppibus ingens:
Tuque comes ratium, tractique per æquora ſulci
Qui ſemper ſpumas ſequeris, Pompile, nitentes:
Cercyroſque ferox ſcopulorum fine moratus :
Cantharus ingratus ſucco : tum concolor illi
Orphas , cæruleâque rubens Erythinus in undâ :
Inſignis Sarguſque notis, inſignis & alis :
Et ſuperauratâ Sparulus cervice refulgens ;
Et rutilus Pagur, & fulvi Synodontes, & ex ſe
Concipiens Channe gemino fraudata parente.
Tum viridis ſquamis parvo Saxatilis ore ,
Et rarus Faber, & pictæ Mormyres , & auri
Chryſophrys imitata decus : tum corporis Umbræ
Liventis, rapidique Lupi, Percæque, Tragique.
Quin laude inſignis caudæ Melanurus & ardens
Auratis Muræna notis, Merulæque virentes ,
Immitiſque ſuæ Conger per vulnera gentis ;
Et capitis duro nociturus Scorpios ictu ,
Ac nunquam æſtivo conſpectus ſidere Glaucus.
At contra herboſâ piſces laxantur arenâ ,
Ut Scarus, epaſtas ſolas qui ruminat eſcas ;
Fœcundumque genus Mænæ, Lamiroſque, Smariſque,
Atque immunda Chromis, merito viliſſima Salpa :
Atque avium dulces nidos imitata ſub undis,
Et Squalus & tenui ſuffuſus ſanguine Mullus :
Fulgentes Soleæ candore, & concolor illis
Paſſer, & Adriaco mirandus littore Rhombus :
Tunc Epodes lati , tum molles tergore Ranæ.
Extremi parent

*
*
*

Lubricus & ſpinâ nocuus non Gobius ullâ ,
Et nigrum niveo portans in corpore virus
Loligo, durique Sues, ſinuoſaque Caris:

Et

Et tam deformi non dignus nomine Aſellus:
Tuque peregrinis, Acipenſer, nobilis undis.

* * * * *

Deerant non admodum multa in eo exemplari, conſumta penitus vetuſtate.

Plin. lib. XXXII. cap. ult. Hiſt. Nat.

His adjiciemus apud Ovidium poſita nomina, quæ apud neminem alium reperiuntur, ſed fortaſſis in Ponto naſcuntur, ubi id volumen ſupremis ſuis temporibus inchoavit. Idem lib. XXXII. cap. ſecundo. *Mihi videntur mira, quæ Ovidius prodidit piſcium ingenia, in eo volumine, quod Halieuticon inſcribitur.*

P. OVI-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

EPICEDION
DRUSI CÆSARIS,
ET NUX ELEGIA,

Quæ Ovidio dubiè adſcribuntur.

A. SABINI
EPISTOLÆ TRES,

QUÆ

Penelopæ, Phyllidi, & Oenonæ

Naſonianis reſpondent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

INCERTI AUCTORIS, CONSOLATIO AD LIVIAM AUGUSTAM, DE MORTE DRUSI NERONIS FILII EJUS, *QVI IN* GERMANIA MORBO PERIIT.

Viſa diu felix, mater modo dicta Neronũ,
Jam tibi dimidium nominis hujus abeſt.
Jam legis in Druſum miſerabile, Livia, carmen.
Unum, qui dicat jam tibi, mater, habes.
Nec tua te pietas diſtendit amore duorum:
Nec poſito filî nomine, dicis; Uter?
Et quiſquam leges audet tibi dicere flendi?
Et quiſquam lacrymas temperat ore tuas?
Hei mihi, quã facile eſt (quamvis hic contigit omnes)
Alterius luctu fortia verba loqui!
Scilicet exiguo percuſſa es fulminis ictu;
Fortior ut poſſis cladibus eſſe tuis.
Occidit exemplum juvenis venerabile morum:
Maximus ille armis, maximus ille togâ.
Ille modo eripuit latebroſas hoſtibus Alpes,
Et titulum belli dux duce fratre tulit.
Ille genus Suevos acre, indomitoſque Sycambros
Contudit, inque fugam barbara terga dedit:
Ignotumque tibi meruit, Romane, triumphum;
Protulit in terras imperiumque novas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Solvere vota Jovi, fatorum ignara tuorum
  Mater, & armiferæ ſolvere vota Deæ,
Gradivumque patrem donis implere parabas;
  Et quoſcunque coli juſque piumque Deos.
Maternâque ſacros agitabas mente triumphos:
  Forſitan & curæ jam tibi currus erat.
Funera pro ſacris tibi ſunt ducenda triumphis;
  Et tumulus Druſum pro Jovis arce manet.
Fingebas reducem; præceptaque mente fovebas
  Gaudia; & ante oculos jam tibi victor erat.
Jam veniet: jam me gratantem turba videbit:
  Jam mihi pro Druſo dona ferenda meo.
Obvia progrediar, felixque per oppida dicar;
  Collaque & hos oculos illius ore premam.
Talis erit: ſic occurret: ſic oſcula junget:
  Hoc mihi narrabit: ſic prior ipſa loquar.
Gaudia vana foves: ſpem pone, miſerrima, falſam.
  Deſine de Druſo læta referre tuo.
Cæſaris illud opus, voti pars altera veſtri,
  Occidit: indignas, Livia, ſolve comas.
Quid tibi nunc mores proſunt, actumque pudicè
  Omne ævum, & tanto tam placuiſſe viro?
* Quidque pudicitia tantum inviolata bonorum, *
  Ultima ſit laudes inter ut illa tuas?
Quid tenuiſſe animum contra ſua ſæcula rectum;
  Altius & vitiis exſeruiſſe caput?
Nec nocuiſſe ulli, & fortunam habuiſſe nocendi?
  Nec quemquam nervos extimuiſſe tuos?
Nec vires erraſſe tuas Campoque Foroque;
  Quamque libet citra conſtituiſſe domum?
Nempe per hos etiam Fortunæ injuria mores
  Regnat; & incerta eſt hîc quoque nixa rotâ.
Hîc quoque ſentitur: ne quid non improba carpat,
  Sævit; & injuſtum jus ſibi ubique facit.
Scilicet immunis ſi luctûs una fuiſſet
  Livia; Fortunæ regna minora forent?

Quid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quid ſi non habitu ſic ſe geſſiſſet in omni,
Ut ſua non eſſent invidioſa bona?
Cæſaris adde domum. quæ certe funeris expers
Debuit humanis altior eſſe malis.
Ille vigil, ſummâ ſacer ille locatus in arce,
Res hominum ex tuto cernere dignus erat:
Nec fleri ipſe ſuis, nec quenquam flere ſuorum;
Nec, quæ nos patimur vulgus, & ipſe pati.
Vidimus ereptâ mœrentem ſtirpe ſororis.
Luctus, ut in Druſo, publicus ille fuit.
Condidit Agrippam, quo te, Marcelle, ſepulcro:
Et cepit generos jam locus ille duos.
Vix poſito Agrippâ tumuli bene janua clauſa eſt:
Perficit officium funeris, ecce, ſoror.
Ecce, ter ante datis jactura noviſſima Druſus
A magno lacrymas Cæſare quartus habet.
Claudite jam, Parcæ, nimium reſerata ſepulcra;
Claudite: plus juſto jam domus iſta patet.
Cedis; & incaſſum tua nomina, Druſe, levantur.
Ultima ſit fati hæc ſumma querela tui.
Quæ poteſt implere dolor vel ſæcula tota,
Et magni luctûs obtinuiſſe locum.
Multi in te amiſſi: nec, cui tot turba bonorum,
Omnis cui virtus contigit, unus eras.
Nec genetrice tuâ fœcundior ulla parentum:
Tot bona per partus quæ dedit una duos.
Heu! par illud ubi eſt, totidem virtutibus æquum?
Et concors pietas, nec dubitatus amor?
Vidimus attonitum fraternâ morte Neronem
Squallida promiſsâ flere per ora comâ,
Diſſimilemque ſui vultu profitente dolorem.
Hei mihi, quam toto luctus in ore fuit!
Tu tamen extremo moriturum tempore fratrem
Vidiſti: lacrymas vidit & ille tuas.
Affigique ſuis moriens tua pectora ſenſit,
Et tenuit vultu lumina fixa tuo:

Lumina cæruleâ jam jamque natantia morte,
  Lumina fraternas jam ſubitura manus.
At miſeranda parens ſuprema neque oſcula fixit,
  Frigida nec fovit membra tremente ſinu.
Non animam appoſito fugientem excepit hiatu;
  Nec traxit cæſas per tua membra comas.
Raptus es abſenti, dum te fera bella morantur,
  Utilior patriæ, quam tibi, Druſe, tuæ.
Liquitur: ut quondam, Zephyris & ſolibus ictæ
  Solvuntur teneræ, vere tepente, nives.
Te queritur, caſuſque malos, irriſaque tales, *
  Accuſatque annos, ut diuturna, ſuos.
Talis in umbroſis, mitis nunc denique, ſilvis
  Deflet Threïcium Daulias ales Ityn:
Halcyonum tales ventoſa per æquora queſtus
  Ad ſurdas tenui voce ſonantur aquas.
Sic plumoſa novis plangentes pectora pennis
  Oeniden ſubitæ concinuiſtis aves.
Sic flevit Clymene: ſic & Clymeneïdes, altè
  Cum juvenis patriis excidit ictus equis.
Congelat interdum lacrymas, duratque, tenetque,
  Suſpenſaſque oculus fortior intus agit.
Erumpunt, iterumq; gravant gremiumq; ſinuſque,
  Effuſæ gravidis uberibuſque genis.
In vires abiit flendi mora. plenior unda
  Defluit, exiguâ ſi qua retenta morâ.
Tandem ubi per lacrymas licuit, ſic flebilis orſa eſt,
  Singultu medios impediente ſonos.
Nate, brevis fructus, duplicis ſors altera partûs;
  Gloria confectæ, nate, parentis, ubi es?
Sed neque jam duplicis neque jam ſors altera partûs,
  Gloria confectæ nunc quoque matris, ubi es?
Heu! modo tantus ubi es? tumulo portaris & igni.
  Hæc ſunt in reditus dona paranda tuos?
Siccine dignus eras oculis occurrere matris?
  Sic ego te reducem digna videre fui?

Cæſaris Uxori ſi talia dicere fas eſt;
Jam dubito, magnos an rear eſſe Deos.
Nam quid ego admiſi? quæ non ego numina cultu,
Quos ego non potui demeruiſſe Deos?
Hic pietatis honos? artus amplector inanes.
Et vorat hos ipſos flamma roguſque ſinus.
Tene ego ſuſtineo poſitum ſcelerata videre?
Tene meæ poterunt ungere, nate, manus?
Nunc ego te infelix ſummum teneoque tuorque?
Effingoque manus? oraque ad ora fero?
Nunc primum adſpiceris conſul victorque parenti?
Sic mihi, ſic miſeræ nomina tanta refers?
Quos primum vidi faſces, in funere vidi;
Et vidi everſos, indiciumque mali.
Quis credat? matri lux hæc mœſtiſſima venit,
Qua natum in ſummo vidit honore ſuum.
Jamne ego non felix? jam pars mihi rapta Neronum,
Materni celeber nomine Druſus avi?
Jamne meus non eſt, nec me facit ille parentem?
Jamne fui Druſi mater? & ipſe fuit?
Nec cum victorem referetur adeſſe Neronem,
Dicere jam potero, Major, an alter, adeſt?
Ultima contigimus. jus matris habemus ab uno.
Unius eſt munus, quod tamen orba negor.
Me miſeram! extimui, friguſque per oſſa cucurrit.
Nil ego jam poſſum certa vocare meum.
Hic meus ecce fuit: jubet hic de fratre vereri.
Omnia jam metuo: fortior ante fui.
Soſpite te ſaltem moriar, Nero! tu mea condas
Lumina, & excipias hanc animam ore pio.
Atque utinam Druſi manus altera & altera fratris
Formarent oculos comprimerentque meos!
Quod licet, hoc certe tumulo ponemur in uno,
Druſe: neque ad veteres conditus ibis avos.
Miſcebor cinerique cinis, atque oſſibus oſſa.
Hanc lucem celeri turbine Parca neat!

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hæc & plura refert: lacrymæ ſua verba ſequuntur,
  Oraque nequicquam per modo queſta fluunt.
Quin etiam corpus matri vix vixque remiſſum
  Exſequiis caruit, Livia, pæne tuis.
Quippe ducem arſuris exercitus omnis in armis,
  Inter quæ periit, ponere certus erat.
Abſtulit invitis corpus venerabile frater;
  Et Druſum patriæ, quod licuitque, dedit.
Funera ducuntur Romana per oppida Druſi;
  (Heu facinus!) per quæ victor iturus erat.
Per quæ deletis Rhætorum venerat armis.
  Hei mihi, quam diſpar huic fuit illud iter!
Conſul init fractis mœrentem faſcibus Urbem.
  Quid faceret victus, ſic ubi victor init?
Mœſta domus plangore ſonat; cui figere lætus
  Parta ſuâ dominus voverat arma manu.
Urbs gemit, & vultum miſerabilis induit unum.
  Gentibus adverſis forma ſit illa, precor!
Incerti clauduntque domos, ſtrepitantque per urbem;
  Hìc illic pavidi clamque palamque dolent.
Jura ſilent, mutæque tacent ſine vindice leges:
  Adſpicitur toto purpura nulla foro.
Dîque latent templis. neque iniqua ad funera vultus
  Præbent: nec poſcunt thura ferenda rogo.
Obſcuros delubra tenent. pudet ora colentum
  Adſpicere invidiæ, quam meruêre, metu.
Atque aliquis de plebe pius pro paupere nato
  Suſtulerat timidas ſidera ad alta manus:
Jamque precaturus, Quid ego autem credulus, inquit,
  Suſcipiam in nullos irrita vota Deos?
Livia, non illos pro Druſo Livia movit.
  Nos erimus magno maxima cura Jovi?
Dixit: & iratus vota inſuſcepta reliquit;
  Duravitque animum, deſtituitque preces.
Obvia turba ruit: lacrymiſque rigantibus ora
  Conſulis erepti publica damna refert.

Omnibus îdem oculi; par eſt concordia flendi.
  Funeris exſequiis adſumus omnis Eques.
Omnis adeſt ætas. mœrent juveneſque ſeneſque;
  Auſoniæ matres, Auſoniæque nurus.
Auctoriſque ſui præfertur imagine mœſtâ,
  Quæ victrix templis debita laurus erat.
Certat onus lecti generoſa ſubire juventus:
  Et ſtudet officio ſedula colla dare.
Et voce & lacrymis laudaſti, Cæſar, alumnum;
  Triſtia cum medius rumperet orſa dolor.
Tu letum optaſti; Dîs averſantibus omen
  Par ſibi: ſi finerent te tua fata mori.
Sed tibi debetur cælum: te fulmine pollens
  Accipiet cupidi regia magna Jovis.
Quod petiit, tulit ille; tibi ut ſua facta placerent:
  Magnaque laudatus præmia mortis habet.
Armatæque rogum celebrant de more cohortes:
  Et pedes exſequias reddit equeſque duci.
Te clamore vocant iterumque iterumque ſupremo.
  At vox adverſis collibus icta redit.
Ipſe pater flavis Tyberinus inhorruit undis:
  Suſtulit & medio nubilus amne caput.
Tum ſalice implexum muſcoque & arundine crinem
  Cæruleo magnâ legit ab ore manu:
Uberibuſque oculis lacrymarum flumina miſit.
  Vix capit adjectas alveus altus aquas.
Jamque rogi flammas extinguere fluminis ictu,
  Corpus & intactum tollere, certus erat.
Suſtentabat aquas, curſuſque inhibebat equorum,
  Ut poſſet toto proluere amne rogum.
Sed Mavors templo vicinus, & accola Campi
  Tot dixit ſiccis verba nec ipſe genis.
Quamquã amnes decet ira; tamen, Tyberine, quieſcas:
  Non tibi; non ullis vincere fata datur.
Iſte meus periit: periit arma inter & enſes:
  Et dux pro patriâ. funere cauſſa latet.

Quod potui tribuiſſe, dedi: victoria parta eſt.
Auctor abît operis, ſed tamen exſtat opus.
Quondam ego tentavi Clothoque, duaſque ſorores,
Pollice quæ certo penſa ſevera trahunt,
Ut Remus Iliades, & frater conditor Urbis
Effugerent aliquâ ſtagna profunda viâ.
De tribus una mihi, Partem accipe, quæ datur, inquit,
Muneris: ex iſtis, quod petis, alter erit.
Hic tibi; mox Veneri Cæſar promiſſus uterque.
Hos debet ſolos Martia Roma Deos.
Sic cecinêre Deæ: nec tu, Tyberine, repugna,
Irrite; nec flammas amne morare tuo.
Nec juvenis poſiti ſupremos deſtrue honores.
Vade age, & admiſſis labere pronus aquis.
Paret: & in longum ſpatioſas explicat undas;
Structaque pendenti pumice tecta ſubit.
Flamma diu cunctata caput contingere ſanctum,
Erravit poſito lenta ſub uſque toro.
Tandem ubi complexa eſt ſilvas, alimentaque ſumſit,
Æthera ſubjectis lambit & aſtra comis.
Qualis in Herculeæ colluxit collibus OEtæ,
Cùm ſunt impoſito membra cremata Deo.
Uritur heu decor ille viri, generoſaque forma;
Et faciles vultus; uritur ille vigor!
Victriceſque manus, facundaque principis ora,
Pectoraque ingenii magna capaxque domus!
Spes quoque multorum flammis uruntur in îſdem.
Iſte rogus miſeræ viſcera matris habet.
Facta ducis vivent, operoſaque gloria rerum.
Hæc manet: hæc avidos effugit una rogos.
Pars erit hiſtoriæ, totoque legetur in ævo:
Seque opus ingeniis carminibuſque dabit.
Stabis & in roſtris tituli ſpecioſus honore;
Cauſſaque dicemur nos tibi, Druſe, necis.
At tibi jus veniæ ſupereſt, Germania, nullum.
Poſtmodo tu pœnas, barbare, morte dabis.

Adſpiciam Regum liventia colla catenis;
  Duraque per ſævas vincula nexa manus:
Et tandem trepidos vultus: inque illa ferocum
  Invitis lacrymas decidere ora genis.
Spiritus ille minax, & Druſi morte ſuperbus,
  Carnifici in mœſto carcere dandus erit.
Conſiſtam, lætiſque oculis, lentuſque videbo
  Strata per obſcœnas corpora nuda vias.
Hunc Aurora diem ſpectacula tanta ferentem
  Quam primum croceis roſcida portet equis.
Adjice Ledæos concordia ſidera fratres;
  Templaque Romano conſpicienda foro.
Quàm parvo numeros implevit principis ævo,
  In patriam meritis occubuitque ſenex!
Nec ſua conſpiciet (miſerum me!) munera Druſus,
  Nec ſua pro templi nomina fronte leget.
Sæpe Nero illacrymans ſubmiſsâ voce loquetur,
  Cur adeo fratres, heu ſine fratre, Deos?
Certus eras nunquam, niſi victor, Druſe, reverti.
  Hæc te debuerant tempora: victor eras.
Conſule nos, duce nos, duce jam victore, caremus:
  Invenit en totâ mœror in urbe locum.
At comitum ſquallent immiſſis ora capillis,
  Infelix, Druſo ſed pia turba ſuo.
Quorum aliquis tendens in te ſua brachia dixit,
  Cur ſine me, cur ſic incomitatus abis?
Quid referam de te, digniſſima conjuge Druſo,
  Atque eadem Druſi digna parente nurus?
Par bene compoſitum; juvenum fortiſſimus alter,
  Altera tam forti mutua cura viro.
Fœmina tu princeps; tu filia Cæſaris: illi
  Nec minor es magni conjuge viſa Jovis.
Tu conceſſus amor, tu ſolus & ultimus illi,
  Tu requies feſſo grata laboris eras.
Te moriens per verba noviſſima queſtus abeſſe:
  Et mota in nomen frigida lingua tuum.

Infelix recipis, non quem promiſerat ipſe:
Nec qui miſſus erat: nec tuus ille redit.
Nec tibi deletos poterit narrare Sycambros,
Enſibus & Suevos terga dediſſe ſuis.
Fluminaque, & montes, & nomina magna locorum:
Et ſi quid miri vidit in orbe novo.
Frigidus ille tibi, corpuſque refertur inane:
Quemque premat ſine te, ſternitur ecce torus.
Quo raperis, laniata comas, ſimiliſque furenti?
Quo ruis? attonitâ quid petis ora manu?
Hoc fuit Andromache, cum vir religatus ad axem
Terruit admiſſos ſanguinolentus equos.
Hoc fuit Evadne, tunc cum ferienda coruſcis
Fulminibus Capaneus impavida ora dedit.
Quid mortem tibi mœſta rogas? amplexaque natos
Pignora de Druſo ſola relicta tenes?
Et modo per ſomnos agitaris imagine falsâ,
Teque tuo Druſum credis habere ſinu?
Et ſubito tentaſque manu, ſperaſque receptum;
Quæris & in vacui parte priore tori?
Ille pio (ſi non temere hæc creduntur) in arvo
Inter honoratos excipietur avos.
Magnaque maternis majoribus, æqua paternis
Gloria, quadrijugis aureus ibit equis:
Regalique habitu, curruque ſuperbus eburno,
Fronde triumphali tempora vinctus erit.
Accipient juvenem Germanica ſigna ferentem
Conſulis imperio, conſpicuumque decus.
Gaudebuntque ſuæ merito cognomine gentis;
Quod ſolus domito victor ab hoſte tulit.
Vix credent tantum rerum cepiſſe tot annos.
Magna viri latum quærere facta locum.
Hæc ipſum ſublime ferent: hæc, optima mater,
Debuerant luctus attenuare tuos.
Fœmina digna illis, quos aurea condidit ætas,
Principibus natis, principe digna viro.

Quid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quid deceat Druſi matrem, matremque Neronis,
 Adſpice. quo ſurgas adſpice mane toro.
Non eadem vulguſque decent & lumina rerum.
 Eſt quod præcipuum debeat iſta domus.
Impoſuit te alto Fortuna, locumque tueri
 Juſſit honoratum, Livia: perfer onus.
Ad te oculos, aureſque trahis. tua facta notamus.
 Nec vox miſſa poteſt principis ore tegi.
Alta mane; ſupraque tuos exſurge dolores:
 Infragilemque animum, quod potes, uſque tene.
An melius per te virtutum exempla petemus,
 Quàm ſi Romanæ principis edis opus?
Fata manent omnes. omnes exſpectat avarus
 Portitor: & turbæ vix ſatis una ratis.
Tendimus huc omnes: metam properamus ad unam.
 Omnia ſub leges mors vocat atra ſuas.
Ecce necem intentam cælo terræque fretoque
 Caſurum triplex vaticinatur opus.
I nunc, &, rebus tanta impendente ruinâ,
 In te ſolam oculos & tua damna refer.
Maximus ille quidem juvenũ, ſpes publica vixit;
 Et, qua natus erat, gloria ſumma domûs.
Sed mortalis erat: nec tu ſecura fuiſti,
 Fortia progenie bella gerente tuâ.
Vita data eſt utenda: data eſt ſine fœnore nobis
 Mutua, nec certâ perſoluënda die.
Fortuna arbitriis tempus diſpenſat iniquis.
 Illa rapit juvenes: ſuſtinet illa ſenes.
Quaque ruit, furibunda ruit: totumque per orbem
 Fulminat, & cæcis cæca triumphat equis.
Regna Deæ immitis parce irritare querendo:
 Sollicitare animos parce potentis heræ.
Quæ tamen hoc uno triſtis tibi tempore venit,
 Sæpe eadem rebus favit amica tuis.
Nata quod en alte es, quod fœtibus aucta duobus;
 Quodque etiam magno conſociata Jovi:

Quod

Quod ſemper domito rediit tibi Cæſar ab orbe,
 Geſſit & invictâ proſpera bella manu:
Quod ſpes implerunt maternaque vota Nerones;
 Quod pulſus toties hoſtis utroque duce.
Rhenus, & Alpinæ valles, & ſanguine nigro
 Decolor infectâ teſtis Itargus aquâ:
Danubiuſque rapax, & Dacius orbe remoto
 * Apulus huic hoſti per breve Pontus iter:
Armeniuſque fugax, & tandem Dalmata ſupplex,
 Summaque diſperſi per juga Pannonii:
Et modo Germanus Romanis cognitus orbis.
 Adſpice quot meritis culpa ſit una minor.
Adde quod eſt abſens functus: nec cernere nati
 Semineces oculos ſuſtinuêre tui.
Quique dolor menti leniſſimus influit ægræ,
 Accipere es luctus aure coacta tuos.
Prævertitque metus per longa pericula luctum;
 Tu quibus auditis anxia mentis eras.
Non ex præcipiti dolor in tua pectora venit,
 Sed per mollitos ante timore gradus.
Juppiter ante dedit fati mala ſigna cruenti,
 Flammiferâ petiit cum tria templa manu:
[Junoniſque gravi nocte impavidæque Minervæ,
 Sanctaque & immenſi Cæſaris icta domus.]
Sidera quin etiam cælo fugiſſe feruntur;
 Lucifer & ſolitas deſtituiſſe vias.
Lucifer in toto nulli comparuit orbe,
 Et venit ſtellâ non præeunte dies.
Sideris hoc obitus terris inſtare monebat,
 Et mergi Stygiâ nobile lumen aquâ.
At tu, qui ſuperes mœſtæ ſolatia matri,
 Comprecor illi ipſi conſpiciare ſenex.
Perque annos diuturnus eas fratriſque tuoſque.
 Et vivat nato cum ſene mater anus.
Eventura precor. Deus excuſare priora
 Dum volet; à Druſo cætera læta dabit.

Tu tamen auſa potes tanto indulgere dolori :
  Longius ut nolis, heu male fortis, ali. *
Vix etiam fueras paucas vitalis in horas,
  Obtulit invitæ cum tibi Cæſar opem:
Admovitque preces, & jus immiſcuit illis:
  Aridaque affusâ guttura tinxit aquâ.
Nec minor eſt nato ſervandæ cura parentis;
  Hic adhibet blandas, nec ſine jure, preces.
Conjugis & nati meritum pervenit ad omnes:
  Conjugis & nati, Livia, ſoſpes ope es.
Supprime jam lacrymas. non eſt revocabilis iſtis,
  Quem ſemel umbriferâ navita lintre tulit.
Hectora tot fratres, tot deflevêre ſorores ;
  Et pater, & conjux, Aſtyanaxque puer;
Et longæva parens. tamen ille redemtus ad ignes ;
  Nullaque per Stygias umbra renavit aquas.
Contigit hoc etiam Thetidi. populator Achilles
  Iliaca ambuſtis oſſibus arva premit.
Illi cæruleum Panope matertera crinem
  Solvit, & immenſas fletibus auxit aquas.
Conſorteſque Deæ centum, longævaque magni
  Oceani conjux, Oceanuſque pater;
Et Thetis ante omnes: ſed nec Thetis ipſa, neq; omnes
  Mutarunt avidi triſtia jura Dei.
Priſca quid huc repeto? Marcellum Octavia flevit,
  Et flevit populo Cæſar utrumque palam.
Sed rigidum jus eſt & inevitabile mortis.
  Stant rata non ullâ fila renenda manu.
Ipſe tibi emiſſus nebuloſi littore Averni,
  Si liceat, forti verba tot ore ſonet.
Quid numeras annos? vixi maturior annis.
  Acta ſenem faciunt: hæc numeranda tibi.
His ævum fuit implendum, non ſegnibus annis.
  Hoſtibus eveniat longa ſenecta meis.
Hoc atavi monuêre mei, proavique Nerones.
  Fregerunt ambo Punica bella duces.

Hoc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hoc domus iſta docet, per te mea, Cæſaris alti.
  Exitus hic, mater, debuit eſſe meus.
Nec meritis (quanquam illa juvant magis) abfuit illis,
  Mater, honos. titulis nomina plena vides.
Conſul, & ignoti victor Germanicus orbis,
  (Qui fuit heu mortis publica cauſa!) legor.
Cingor Apollineâ victricia tempora lauro,
  Et ſenſi exſequias funeris ipſe mei.
Decurſuſque virûm notos mihi, donaque Regum,
  Cunctaque per titulos oppida lecta ſuos.
Et quo me officio portaverit illa juventus,
  Quæ fuit ante meum tam generoſa torum.
Denique laudari ſacrato Cæſaris ore
  Emerui, lacrymas elicuique Deo.
Et cuiquam miſerandus ero? jam comprime fletus.
  Hoc ego, qui flendi ſum tibi cauſa, rogo.
Hæc ſentit Druſus, ſi quid modo ſentit in umbrâ.
  Nec tu de tanto crede minora viro.
Eſt tibi, ſitque precor, multorum filius inſtar:
  Parſque tui partus ſit tibi ſalva prior.
Eſt conjux tutela hominum: quo ſoſpite veſtram,
  Livia, funeſtam dedecet eſſe domum.

NUX,
ELEGIA.

NUx ego juncta viæ, cũ ſim ſine crimine vitæ,
  A populo ſaxis prætereunte petor.
Obruere iſta ſolet manifeſtos pœna nocentes,
  Publica cum lentam non capit ira moram.
Nil ego peccavi: niſi ſi peccaſſe vocetur,
  Annua cultori poma referre ſuo.
At prius arboribus, tum cum meliora fuêre
  Tempora, certamen fertilitatis erat.

Cum

Cum domini memores ſertis ornare ſolebant
  Agricolas fructu proveniente Deos.
Sæpe tuas igitur, Liber, miratus es uvas:
  Mirata eſt oleas ſæpe Minerva ſuas.
Pomaque læſiſſent matrem; ni ſubdita ramo
  Longa laboranti furca tuliſſet opem.
Quin etiam exemplo pariebat fœmina noſtro;
  Nullaque non illo tempore mater erat.
At poſtquam platanis ſterilem præbentibus umbram
  Uberior quavis arbore venit honos;
Nos quoque frugiferæ (ſi nux modo ponor in illis)
  Cœpimus in patulas luxuriare comas.
Nunc neque continuos naſcuntur poma per annos:
  Uvaque læſa domum, læſaque bacca venit.
Nunc uterum vitiat, quæ vult formoſa videri:
  Raraque in hoc ævo eſt, quæ velit eſſe parens.
Certe ego, ſi nunquam peperiſſem, tutior eſſem.
  Iſta Clytemneſtrâ digna querela fuit.
Si ſciat hoc vitis, naſcentes ſupprimet uvas:
  Orbaque, ſi ſciat hoc, Palladis arbor erit.
Hoc in notitiam veniat maloque piroque;
  Deſtituent ſilvas utraque poma ſuas.
Quæque ſibi vario diſtinguit poma colore,
  Audiat hoc ceraſus; ſtipes inanis erit.
Non equidem invideo: nunquid tamen ulla feritur,
  Quæ ſterilis ſolâ conſpicienda comâ eſt?
Cernite ſinceros omnes ex ordine truncos,
  Qui modo nil, quare percutiantur, habent.
At mihi ſæva nocent mutilatis vulnera ramis;
  Nudaque derepto cortice ligna patent.
Non odium facit hoc, ſed ſpes indulta rapinæ.
  Suſtineant aliæ poma; querentur idem.
Fit reus ille ferè, de quo victoria lucro
  Eſſe poteſt: inopis vindice facta carent.
Sic timet inſidias, qui ſcit ſe ferre viator,
  Cui timeat: tutum carpit inanis iter.

Sic ego ſola petor; ſoli quia cauſa petendi eſt.
Frondibus intactis cætera turba virent.
Nam quod habent frutices alii quoque proxima nobis
Fragmina, quæ læſo vimine multa jacent;
Non iſtis ſua facta nocent: vicinia damno eſt.
Excipiunt ictu ſaxa repulſa meo.
Idque fide careat; ſi non, quæ longius abſunt,
Nativum retinent inviolata decus.
Ergo, ſi ſapiant, & mentem verba ſequantur;
Devoveant umbras proxima quæque meas.
Quam miſerum eſt, odiũ damnis accedere noſtris;
Meque ream nimiæ proximitatis agi!
Sed, puto, magna mei eſt operoſo cura colono.
Invenias, qui det nil mihi, præter humum.
Sponte mea facilis contemto naſcor in agro:
Parſque loci, qua ſto, publica pæne via eſt.
Me, ſata ne lædam, (quoniam ſata lædere dicor)
Imus in extremo margine fundus habet.
Non mihi falx nimias Saturnia deputat umbras:
Duratam renovat non mihi foſſor humum.
Sole licet ſiccâque ſiti peritura laborem;
Irriguæ dabitur non mihi ſulcus aquæ.
At cum maturas fiſſo nova cortice rimas
Nux agit; ad partes pertica ſæva venit.
Pertica dat plenis immitia vulnera ramis;
Ne poſſim lapidum verbera ſola queri.
Poma cadunt menſis non interdicta ſecundis;
Et condis lectas, parca colona, nuces.
Has puer aut certo rectas dilaminat ictu;
Aut pronus digito biſve ſemelve petit.
Quattuor in nucibus, non amplius, alea tota eſt;
Cum ſibi ſuppoſitis additur una tribus.
Per tabulæ clivum labi jubet alter; & optat,
Tangat ut è multis quamlibet una ſuam.
Eſt etiam, par ſit numerus qui dicat, an impar:
Ut divinatas auferat augur opes.

Fit quoque de cretâ, qualem cæleſte figuram
Sidus, & in Græcis littera quarta gerit.
Hæc ubi diſtincta eſt gradibus, qui conſtitit intus
Quot tetigit virgâ, tot capit inde nuces.
Vas quoque ſæpe cavum ſpatio diſtante locatur;
In quod miſſa levi nux cadat una manu.
Felix, ſecreto quæ nata eſt arbor in arvo;
Et ſoli domino ferre tributa poteſt!
Non hominum ſtrepitus audit, non illa rotarum:
Non à vicinâ pulverulenta viâ eſt.
Illa ſuo, quæcunque tulit, dare dona colono,
Et plenos fructus annumerare poteſt.
At mihi maturos nunquam licet edere fœtus;
Ante diemque meæ decutiuntur opes.
Lamina mollis adhuc tenero dũ lacte, quod intro eſt;
Nec mala ſunt ulli noſtra futura bono:
Jam tamen invenias, qui me jaculentur, & ictu
Præfeſtinato munus inane petant.
Si fiat rapti, fiat menſura relicti,
Majorem domini parte, viator, habes.
Sæpe aliquis, foliis ut nuda cacumina vidit,
Eſſe putat Boreæ triſte furentis opus.
Æſtibus hic, hic me ſpoliatam frigore credit:
Eſt quoque, qui crimen grandinis eſſe putet.
At mihi nec grando duris inviſa colonis,
Nec ventus fraudi, ſolve, geluve fuit.
Frũctus obeſt: peperiſſe nocet: nocet eſſe feracem:
Quæque fuit multis, & mihi præda malo eſt.
Præda malo, Polydore, fuit tibi: præda nefandæ
Conjugis Aonium miſit in arma virum.
Heſperii regis pomaria tuta fuiſſent:
Una ſed immenſas arbor habebat opes.
At rubus & ſentes tantummodo lædere natæ,
Spinaque vindictâ cætera tuta ſuâ eſt.
Me, quia nec noceo, nec obuncis vindicor hamis;
Miſſa petunt avidâ ſaxa proterva manu.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quid, ſi non aptas ſolem fugientibus umbras,
Finditur Icario cum cane terra, darem?
Quid, niſi ſuffugium nimbos vitantibus eſſem,
Non exſpectatâ cum venit imber aquâ?
Omnia cum faciam, cum præſtem ſedula cunctis
Officium; ſaxis officioſa petor.
Hæc mihi perpeſſæ, domini patienda querela eſt.
Cauſa habeor, quare ſit lapidoſus ager.
Dumque repurgat humum, collectaque ſaxa remittit;
Semper habent in me tela parata viæ.
Ergo inviſa aliis, uni mihi frigora profunt:
Illo me tutam tempore præſtat hiems.
Nuda quidem tunc ſum; nudam tamen expedit eſſe:
Nec ſpolium de me, quod petat, hoſtis habet.
At ſimul induimus noſtris ſua munera ramis;
Saxa novos fructus grandine plura petunt.
Forſitan hîc aliquis dicat, Quæ publica tangunt,
Carpere conceſſum eſt: hoc via juris habet.
Si licet hoc; oleas diſtringite: cædite meſſes.
Improbe, vicinum carpe, viator, olus.
Intret & urbanas eadem petulantia portas;
Sitque tuis muris, Romule, juris idem.
Quilibet argentum primæ de fronte tabernæ
Tollat: & ad gemmas quilibet alter eat.
Auferat hic aurum, peregrinos ille lapillos;
Et quaſcunque poteſt tollere, tollat opes.
Sed neque tolluntur: nec, dum regit omnia Cæſar,
Incolumis tanto præſide raptor erit.
At non ille Deus pacem intra mœnia finit.
Auxilium toto ſpargit in orbe ſuum.
Quid tamen hoc prodeſt, mediâ ſi luce palamque
Verberor, & tutæ non licet eſſe mihi?
Ergo nec nidos foliis hærere, nec ullam
Sedibus in noſtris ſtare videtis avem.
At lapis, in ramo ſedit quicunque bifurco,
Hæret, & ut captâ victor in arce manet.

Cæ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Cætera ſæpe tamen potuere admiſſa negari,
Et crimen nox eſt inficiata ſuum.
Noſtra notat fuſco digitos injuria ſucco,
Cortice contactas inficiente manus.
Ille cruor meus eſt: illo maculata cruore
Non profecturâ dextra lavatur aquâ.
O ego, cum longæ venerunt tædia vitæ,
Optavi quoties arida facta mori!
Optavi quoties, aut cæco turbine verti,
Aut valido miſſi fulminis igne peti!
Atque utinam ſubitæ raperent mea poma procellæ:
Vel poſſem fructus excutere ipſa meos.
Sic, ubi detracta eſt à te tibi cauſa pericli,
Quod ſupereſt, tutum, Pontice caſtor, habes.
Quid mihi tunc animi eſt, cum ſumit tela viator;
Atque oculis plagæ deſtinat ante locum?
Nec vitare licet moto fera verbera trunco,
Quem ſub humo radix vinclaque firma tenent.
Corpora præbemus plagis: ut ſæpe ſagittis,
Cum populus manicas depoſuiſſe vetat:
Utve gravem candens ubi tolli vacca ſecurim,
Aut ſtringi cultros in ſua colla videt.
Sæpe meas vento frondes tremuiſſe putaſtis:
Sed metus in nobis cauſa tremoris erat.
Si merui, videorque nocens; imponite flammæ,
Noſtraque fumoſis urite membra focis.
Si merui, videorque nocens; excidite ferro:
Et liceat miſeræ dedecus eſſe ſemel.
Si nec cur urar, nec cur excidar habetis;
Parcite. ſic cœptum perficiatis iter.

A. SABINI
EPISTOLÆ TRES
TRIBUS
OVIDII EPISTOLIS
RESPONDENTES.

EPISTOLA PRIMA.
ULYSSES PENELOPÆ.

PERTULIT ad miſerum tandem tua caſus Ulyſſem,
Penelope, chartis verba notata piis.
Agnovi caramque manum, gemmaſque fideles.
Solamen longis illa fuêre malis.
Arguis ut lentum: mallem quoque forſitan eſſe;
Quam tibi quæque tuli dicere, quæque feram.
Non hoc objecit mihi Græcia: cum mea fictus
Detinuit patrio littore vela furor.
Sed thalamis nec velle tuis, nec poſſe carere:
Cauſaque fingendæ tu mihi mentis eras.
Nil tibi reſcribam curæ eſt, properemque venire.
Dum propero, adverſi vela tulere Noti.
Non me Troja tenet Graiis odioſa puellis;
Jam cinis, & tantum flebile Troja ſolum.
Deïphobuſque jacet, jacet Aſius, & jacet Hector:
Et quicunque tui cauſa timoris erat.
Evaſi & Thracum cæſo duce prælia Rheſo,
In mea captivis caſtra revectus equis:
Tutus & è mediâ Phrygiæ Tritonidos arce
Fatalis palmæ pignora capta tuli.
Nec timui commiſſus equo; malè ſedula quamvis
Clamabat vates, Urite Troës equum:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Urite. mendaci celantur robore Achivi:
Et Phrygas in miſeros ultima bella ferunt.
Perdiderat tumuli ſupremum munus Achilles:
Sed Thetidi eſt humeris redditus ille meis.
Nec laudem Danai tanto renuêre labori:
Erepti pretium corporis arma tuli.
Quid refert? pelago ſunt obruta. non mihi claſſes,
Non ſocii ſuperant: omnia pontus habet.
Solus adhuc mecum, qui me tot caſibus unus
Duravit, patiens ad mala perſtat Amor.
Illum non avidis canibus Niſeïa virgo
Fregit: non tumidis torta Charybdis aquis:
Non ferus Antiphates, nec in uno corpore diſſors
Parthenope, blandis inſidioſa modis.
Non quod Colchiacis Circe tentaverit herbis,
Non quod ſolennes altera Diva toros.
Utraque ſe nobis mortalia demere fila
Spondebat: Stygias utraque poſſe vias.
Te tamen hac etiam ſpretâ mercede petivi,
Paſſurus terrâ tot mala, totque mari.
Sed tu fœmineo nunc forſan nomine tacta,
Non ſecura leges cætera verba mea.
Quæque mihi Circe, quæ ſit mihi cauſa Calypſo,
Jamdudum ignoto ſollicitere metu.
Certe ego cū Antinoum, Polybumque, Medontaq; legi;
Heu toto ſanguis corpore nullus erat!
Tot juvenes inter, tot vina licentia, ſemper
(Hei mihi! quo credam pignore?) caſta manes?
Curve placent ulli, ſi ſunt in fletibus ora,
Deperit & lacrymis non decor iſte tibi?
Pacta quoque es thalamo, niſi mendax tela moretur,
Et cœptum revoces callida ſemper opus.
Ars pia; ſed quoties oculos fruſtrabere lanâ,
Succeſſum toties ars dabit iſta tibi.
Ah melius, Polypheme, tuo ſuperatus in antro
Finiſſem ingratos ad mala tanta dies!

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Threïcio melius cecidiſſem milite victus,
Iſmaron errantes cum tenuêre rates:
Crudelemve illo ſatiaſſem tempore Ditem,
Quo redii Stygiis fata moratus aquis.
Vidi ubi (nequicquam quod me tua littera celat)
Soſpes digreſſo quæ mihi mater erat.
Rettulit illa domûs eadem mala: meq; querentem
Fugit, ab amplexu ter reſoluta meo.
Phyllaciden vidi. contemtis ſortibus ille
Primus in Hectoreas intulit arma domos.
Felix laudatâ cum conjuge! læta per umbras
Illa ſuum fortes it comitata virum.
Nec dum illi Lacheſis dictos numeraverat annos:
Sed juvat ante ſuum ſic cecidiſſe diem.
Vidi, nec lacrymas oculi tenuere cadentes,
Deformem Atriden (hei mihi!) cæde novâ.
Illum Troja virum non læſerat: ille furentem
Nauplion, Euboïcos tranſieratque ſinus.
Quid refert? animam per vulnera mille profudit,
Jam reduci ſolvens debita vota Jovi.
Tyndaris has illi læſo pro fœdere pœnas
Struxerat; externos ipſa ſecuta viros.
Ah! mihi quid prodeſt (captivas Teucridas inter
Cum ſtaret conjux Hectoris atque ſoror)
Defectis Hecuben potius legiſſe ſub annis,
Ne tibi ſuſpectus pellicis eſſet amor?
Prima meis omen metuendum puppibus illa
Fecit, non membris ipſa reperta ſuis.
Latratu miſeras finivit mœſta querelas;
Et ſtetit in rabidam protinus acta canem.
Prodigio tali placidum Thetis abſtulit æquor,
Æolus infuſis incubuitque Notis.
Pervagus hinc toto non felix differor orbe;
Et, quocunque vocat fluctus & aura, feror.
Sed ſi Tireſias tam læti providus augur,
Quam verax vates in mala noſtra fuit;

Et

Et terrâ & pelago, quidquid mihi triſte canebat,
  Emenſus fato jam meliore vagor.
Jam mihi neſcio quo comitem ſe in littore jungit
  Pallas, & hoſpitibus per loca tuta trahit.
Nunc primum Pallas verſæ poſt funera Trojæ
  Viſa mihi: medium temporis ira tulit.
Quicquid Oïlides commiſerat, omnibus unus
  Peccavit: Danais omnibus ira nocens.
Nec te, Tydide, cujus modo foverat arma,
  Eximit: errato tu quoque ab orbe venis.
Non Telamone ſatum captâ de conjuge Teucrum:
  Non ipſum, pro quo mille fuêre rates.
Felix Pliſtenide, quacunque in ſorte fuiſti
  Conjuge cum carâ: non gravis illa fuit.
Seu venti fecere moras, ſive æquora vobis;
  Ad nulla eſt veſter damna retentus amor.
Oſcula nec venti certè tenuere, nec undæ:
  Promtaque in amplexus brachia ſemper erant.
Sic utinam errarem! faceres tu mollia, conjux,
  Æquora: te ſociâ nil mihi triſte foret.
Nunc quoque, Telemacho tecum mihi ſoſpite lecto,
  Omnia ſunt animo jam leviora mala.
Quem tamen infeſtas rurſus queror ire per undas,
  Herculeam Sparten, Neſtoreamque Pylon.
Ingrata eſt pietas, cui tanta pericula ſubſunt:
  Nam male commiſſus fluctibus ipſe fuit.
Sed labor in fine eſt. occurſum in littore vates
  Dixit. in amplexus, care, ferere tuos.
Noſcendus ſoli veniam tibi. tu preme ſolers
  Lætitiam, & tacito gaudia conde ſinu.
Non vi certandum, nec aperta in bella ruendum.
  Sic cecinit laurus ille monere ſuas.
Forſitan ante dapes, interque vacantia vina,
  Ultoris pharetris utile tempus erit.
Et modo deſpectum ſubito mirentur Ulyſſem.
  Heu precor, ut properet ille venire dies!

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Antiqui renovet qui lætus fœdera lecti :
  Et tandem incipias conjuge cara frui.

EPISTOLA II.

DEMOPHOON PHYLLIDI.

PHyllidi Demophoon patria dimittit ab urbe:
  Et patriam meminit muneris eſſe tui.
Nec face Demophoon aliâ, nec conjuge captus,
  Sed tam non felix, quam tibi notus erat.
Theſea, (quo ſocero nequicquam, Phylli, tumebas;
  Impuleritque ignes forſitan ille tuos)
Turpe pati nobis, regno ferus expulit hoſpes :
  Hunc illi finem longa ſenecta dedit.
Qui modo peltiferas fudit Mæotidas armis,
  Alcidæ magni, non minor ipſe, comes.
Qui ſocerum Minoa gravi ſibi fecit ab hoſte,
  Mirantem monſtri cornua victa ſui.
Arguor exilii (quis credat?) cauſa fuiſſe :
  Nec tacitum frater me ſinit eſſe reum :
Dum thalamos, inquit, dilectæ Phyllidos urges,
  Et tuus externo ceſſat in igne furor;
Fluxêre interea pede tempora lapſa fugaci;
  Prævenitque tuas flebilis hora moras.
Forſitan aut nondum fractis occurrere rebus,
  Aut poteras fractis utilis eſſe tamen.
Cur potiora tibi Rhodopeïa regna fuêre,
  Quæque magis regnis cara puella fuit?
Intonat his Acamas: eadem mox objicit Æthra;
  Infelix functæ jam prope ſortis anus.
Et quod non condant nati ſua lumina palmæ,
  Feciſſe hæc noſtras arguit uſque moras.
Non equidem inficior: multum clamavit uterque;
  Staret Threïciis cum mihi puppis aquis.
Poſcunt, Demophoon, (quid ceſſas?) carbaſa venti:
  Demophoon patrios reſpice dure Deos.

Reſpice: & exemplum, qua gaudes, Phyllida ſume.
Sic amat, ut terrâ nolit abire ſuâ.
Utque redire velis, non ut comitetur euntem,
Te rogat: & præfert barbara regna tuis.
Me tamen hæc inter tacitum convitia ſæpe
Adverſis memini vota tuliſſe Notis.
Sæpe abitura tuo ponentem brachia collo,
Gaviſum in fluctus æquora mota truces.
Nec metuam hoc ipſo coram genitore fateri:
Libertas meritis eſt mihi facta tuis.
Dicere, non duro dilectam Phyllida liqui
Pectore: nec præceps vela ferenda dedi.
Et flevi; &, flentem ſolando ſæpe, remanſi,
Cum ſtaret curſus jam mihi certa dies.
Denique Threïciâ veni rate. non dare Phyllis
Quam potuit, juſſit tardius ire ratem.
Ignoſce & faſſo: memor es Minoïdos ipſe.
Antiquus necdum pectore ceſſit amor.
Et quoties oculis circumdat ſidera, dixit,
Quæ fulget cælo, noſtra puella fuit.
Illum dilectâ Bacchus ſibi cedere juſſit
Conjuge: deſertæ crimen at ille ſubit.
Exemploque patris perjurus dicor & ipſe:
Nec quæris cauſas, Sithoni dura, moræ:
Nec ſatis ampla putas rediturі pignora, ſi me
Non amor alterius, non amor ullus habet.
Nullane fama tibi turbatos, Phylli, penates
Theſeos, & miſeræ rettulit acta domûs?
Non laqueos audis cari me flere parentis?
Flebilior laqueis (hei mihi!) cauſa ſubeſt.
Non fratrem Hippolytum: cecidit miſerabilis ille
Præceps attonitis per freta raptus equis.
Non tamen excuſo reditus. licet undique fata
Accumulent cauſas; tempora parva peto.
Theſea, quod ſupereſt, patrem tumulabimus ante:
Succedat tumulo non ſine honore decens.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Da ſpatium veniamque, peto: non perfidus abſum:
Nec mihi jam terrâ tutior ulla tuâ eſt.
Quidquid mite fuit poſt diruta Pergama, quidquid
Aut bella, aut pelagi detinuêre moræ;
Sola fuit Thrace. patriâ quoque jactor in illâ:
Auxilium ſuperes caſibus una meis.
Si modo mens eadem. nec quod ſit jam mihi dives
Regia, Cecropiâ non minor arce, movet:
Nec patris offendunt caſus, nec crimina matris;
Nec jam non felix omine Demophoon.
Quid ſi Phœbêam peterem te conjuge Trojam,
Perque annos ſequerer bella gerenda decem?
Penelopen audis: toto laudatur in orbe
Exemplum fidi non leve facta tori.
Illa piæ (ſic rumor ait) mendacia telæ
Struxit, & inſtantes diſtulit arte procos:
Cum properata palam revocaret ſtamina noctis,
Atque iterum in lanas omne rediret opus.
At tua ne fugiant ſpreti connubia Thraces,
Phylli, times. ulli nubere, dura, potes?
Eſtque tibi pectus cujuſquam accedere tædæ?
Obſtat perfidiæ nec metus iſte tuæ?
Ah tibi quantus erit facti rubor! ah tibi quantus
Tum dolor, aſpicies cum mea vela procul!
Damnabiſque tuos ſerò temeraria queſtus!
Demophoon, dices, hei mihi, fidus erat!
Demophoon rediit, & ſævos forſitan Euros
Paſſus, & hibernas dum quoque currit aquas.
Ah cur neſcio quam properavimus(hei mihi!)culpam?
Rupi, quam ruptam ſum mihi queſta, fidem.
Sic tamen ah potius, ſic perſtes; quam mihi de te
Ulterior tangat pectora, Phylli, dolor!
Quos tibi (me miſerum!) laqueos, quæ fata minaris?
Et nimis audaces gens habet iſta Deos.
Parce,precor: famamque domûs mihi crimen habentis
Perfidiæ, geminâ ne preme, dura, notâ.

Ex-

Excuſet patrem fatis in parte relicta
  Gnoſſis: non merui, cur ferar ipſe nocens.
Nunc venti mea verba ferant, qui vela tulerunt,
  Eſt animus reditûs: ſed pia cauſa tenet.

EPISTOLA III.

PARIS OENONÆ.

QUæ ſatis apta tibi tam juſtè, Nympha, querenti
  Reſcribam, fateor quærere verba manum.
Quærit nec ſubeunt: ſentit ſua crimina tantum:
  Solvere, quæ ſentit, non ſinit alter amor.
Si levat hic iras, ipſo me judice damnor.
  Quid refert? causâ tu meliore cales.
Damnatumque tibi me ſub ſua jura Cupido
  Retrahit. alterius ſic quoque præda ſumus.
Prima meis tu pacta toris: faſſuſque juventam
  Te primum acceptâ eſt conjuge noſter amor.
Nondum tantus eram. quo me genitore ſuperbum
  Arguis; hoc dominus tunc retinendus eram:
Non ego Deiphobum ſperabam, aut Hectora fratrem,
  Cum paſtos agerem te comitante greges:
Reginamque Hecuben niſi matris nomine noram:
  Et fueras illi digna manere nurus.
Sed non eſt rationis amor. te conſule, Nympha.
  Læſa es: ſed læſam ſcribis amare tamen.
Cumque petant Satyri connubia, cum tua Panes;
  Rejectæ memor es tu tamen uſque facis.
Adde, quod hic fatis amor eſt adjutus, & illum
  Præſcia venturi viderat ante ſoror.
Nondum Tyndaridos nomen mihi ſederat aure,
  Nec cecinit Graios illa vocare viros.
Omnia vera vides. ſuperant mea vulnera tantum.
  Utque tuam ſupplex poſcere cogar opem.
Te penes arbitrium noſtræ vitæque neciſque:
  Victuri jam nunc pectora ſume tibi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Fleviſti, memini, tamen hac in voce canentis :
  Et, Mala, dixiſti, ſint precor iſta procul.
Nec ſic fata ferant, tulerint ſic cætera quamvis,
  Ut poſſim Oenone perdere læſa Parin.
Tot ſuperare metus, qui me, nec credere cogit,
  (Ignoſcas) idem te quoque fallit Amor.
Imperat ille Deis: cum vult, in cornua tauri,
  Cum vult, in pennas deſtruit ille Jovem.
Non foret in terris tanto miranda decore
  Tyndaris ; (heu flammis nata puella meis!)
Si ſua non cycno mutaſſet Jupiter ora.
  Fluxerat in Danaës aureus ante ſinus:
Piniferamque Iden falſus luſtraverat ales:
  Inter Agenoreas conſtiteratque boves.
Victorem Alciden dominæ quis penſa tenere
  Crederet? at lanas nere coëgit Amor.
Dicitur & Coæ ſediſſe in veſte puellæ:
  Illa Cleonæo tecta leone fuit.
Te memini Phœbum, Oenone, (mea crimina dico)
  Fugiſſe, & noſtros præpoſuiſſe toros.
Non ego præſtabam Phœbo: ſed tela Cupido
  His in te voluit legibus ire ſua.
Conſolare tamen dignâ tua pellice damna :
  Quam tibi prætulimus , nata puella Jove eſt.
Sed quod nata Jove eſt, minimum me tangit in illâ:
  Quod non eſt facies pulcrior ulla, nocet.
Atque utinam formæ judex incallidus eſſem
  Creditus Idæis, Pegaſi Nympha, jugis !
Non mihi Junonis, nec obeſſet Pallados ira;
  Laudata eſt oculis quod Cytherêa meis.
Dividit hæc aliis flammas celereſque pareſque :
  Ut libitum eſt, nati temperat ipſa faces.
Non tamen evaluit vitare domeſtica tela.
  Quos aliis arcus & ſibi dura tulit.
Deprenſam conjux illam in Mavorte dolebat.
  Teſtibus hic Divis cum Jove queſtus erat.

Jam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Jam dolet & Mavors, terras ultroque reliquit:
Prætulit Anchiſen huic habitura ſuum.
Anchiſen propter voluit formoſa videri:
Viſaque poſt latam jacuit ulta deam. *
Quid mirum eſt potuiſſe Parin ſuccumbere Amori,
Immunis ſub quo non fuit ipſa parens?
Quam læſus Menelaus amat, non læſus amavi.
Adjice, non læſo quod comes ipſa fuit.
Et magnos (video) cogit mihi rapta tumultus:
Armatæque petunt Pergama mille rates.
Non vereor belli ne non ſit cauſa probanda:
Eſt illi facies digna movere duces:
Si mihi nulla fides; armatos reſpice Atridas.
Quam ſibi ſic repetunt, ſic metuenda mihi eſt.
Quod ſi vertendæ ſpem mentis concipis hujus;
Cur ceſſant herbæ, carmina curve tua?
Nam te nec Phœbi ſollertior artibus ulla eſt;
Phœbeæque Hecates ſomnia vera vides.
Te cum ſideribus, te cum deducere Lunam
Nubibus, & memini ſurripuiſſe diem.
Paſcebam tauros: interque armenta leones
Obſtupui placidos vocibus ire tuis.
Quid retro Xanthum, retro Simoënta vocatum
Adjiciam curſus non tenuiſſe ſuos?
Ipſe pater Cebren, natæ male tutus ab ore,
Cantatas quoties reſtitit inter aquas!
Nunc locus Oenonæ eſt, nunc illam oſtende: parabis
Sive tuos ignes pellere, ſive meos.

P. OVI-

FRAGMENTA P. OVIDII NASONIS.

EX MEDEA.

Quintil. lib.VIII. *cap*. V. Nam cum ſit rectum, Nocere facile eſt, prodeſſe difficile, vehementius apud Ovidium Medea dicit,

Servare potui. perdere an poſſim rogas?

Item,

Feror huc illuc, ut plena Deo.

Sen. Suaſor. III.

EX EPIGRAMMATIS.

Cur ego non dicam, Furia, te furiam?

Fab.

Item,

Ride, ſi ſapis, ô puella, ride.

Mart. lib. II. Epig. XLI.

Item,

Larte ferox cæſo Coſſus opima tulit.

Priſc. lib. V.

EX PHÆNOMENIS.

Tot numero, talique Deus ſimulacra figurâ
Impoſuit cœlo: perque altas ſparſa tenebras
Clara pruinoſæ juſſit dare lumina nocti.

Lactant. lib. II. De Orig. Err. cap. V.

Pleiades ante genu ſeptem radiare feruntur.
Sex tantum apparent: ſub opacâ ſeptima nube eſt.

Probus in Georgica Virgilii, in cujus vulgatis libris hi verſus depravatiſſimi leguntur.

In Priapeiis quædam Ovidii extare, eruditi arbitrantur. Ex illo certe, cujus initium, *Obſcure poteram*

tibi

tibi dicere, Seneca Pater lib. I. Controverſ. II. hunc verſum adducit,

Dum timet alterius vulnus inepta loci.

Servius in IV. *Georg. ubi agit de Eurydice, citat ex Ovidio*, Bis rapitur, vixitque ſemel. *quod in auctore noſtro nunc nuſquam comparet.*

Scholiaſtes vetus Horatii ad lib. II. *od.* V Gyges nomen pueri ex inſulâ Cnido Veneri ſacrâ. hujus autem pueri pulcritudinem laudat etiam Ovidius. *Atqui in iis, quæ extant, laudat nullibi.*

Quintilianus lib. XII. *cap.* X. Sed evaneſcunt hæc atque emoriuntur comparatione meliorum. ut lana tincta fuco citra purpuram placet. at ſi contuleris etiam lacernæ, conſpectu melioris obruatur, ut Ovidius ait. *Quæ nullo negotio in metrum redacta Iambum tragicum efficient & duos hendecaſyllabos*,

Ut lana tincta purpuram citra placet.
At ſi contuleris eam lacernæ,
Conſpectu melioris obruatur.

In Notis enim ad Epiſt. VII. *communem eſſe ultimam in* contuleris, dederis, credideris, *& ſimilibus ſyllabam monemus.*

Seneca Controverſ. X. *Ex Declamatione Ovidii quadam hæc producit.* Quicquid laboris eſt, in hoc eſt, ut uxori virum, & viro uxorem diligere concedas. Neceſſe eſt deinde, jurare permittas, ſi amare permiſeris. Quod habuiſſe nos jusjurandum putas? Tu nobis religioſum nomen fuiſti. Si mentiremur, illa ſibi iratum patrem invocavit, ego ſocerum. Parce pater, parce ſocer: non pejeravimus. Ecce objurgator noſter, quàm effrænato amore fertur. quanquam eſſe filiam preceris. carum quidem, quod illum ab indulgentiâ ſuâ avocet. Dî boni, quomodo hic amavit uxorem? amat filiam, & abdicat. dolet periclitatam eſſe, & ab eo abducit, ſine quo negat ſe poſſe vivere: quæritur periculum ejus, qua pæne caruit hic qui amare caute jubet.

Faci-

Facilius in amore finem impetres, quam modum. tum hos ponis terminos, ut nihil faciant, niſi conſiderate, nihil promittant, niſi ut jus facturi; omnia verba ratione & fide ponderent. Senes ſic amant. Pauca noſti, pater, crimina: & litigavimus aliquando, & cecidimus: & fortaſſe, quod non putas, pejeravimus. Quid ad patres pertinet, quod amantes jurent? ſi vis credere, nec ad Deos pertinet. Non eſt quod tibi placeas, uxor, tanquam prima peccaveris. periit aliqua cum viro, periit aliqua pro viro: illas tamen omnis ætas honorabit, omne celebrabit ingeniũ. Fer, ſocer, felicitatem tuam. magnum tibi quàm parvo conſtat exemplum! in reliquum diligentiores facti ſumus: errorem noſtrum confitemur: exciderat jurantibus, eſſe tertium qui magis amaret: ſic, Dî, ſit ſemper. Perſevera, ſocer, recipe filiam: ego, qui peccavi, pœnâ dignus ſum. quare uxore necatâ, ſocero cauſa ſim orbitatis? Diſcedam è civitate: fugiam: exulabo: utcunque potero, deſiderium miſerâ & crudeli patientiâ perferam. Morerer, ſi ſolus moriturus eſſem.

In codice poëmatiorum veterum longe antiquiſſimo, quem apud V. Cl. Petrum Scriverium vidi, Ovidio hoc epigramma ineditum adſcribebatur,

Jam nitidum liquidis Phœbus jubar intulit undis,
  Emeritam renovans Tethyos amne facem.
Aſtra ſubit niveis Phœbe ſubvecta juvencis,
  Mitis & ætherio labitur axe ſopor.
Alludunt teneri tremulis cum matribus agni,
  Lacteolaſque animas lacteus humor alit.

In eodem codice Argumenta librorum Virgilianorum noſtro etiam adſcribebantur, ut & in multis aliis exemplaribus vetuſtis, quæ vidi. Sed perperam. Denique in antiquo libro Georgii Fabricii, hoc epigramma de Lucretia Naſonis nomen oſtentabat,

Cum foderet ferro caſtum Lucretia pectus,
  Sanguinis & torrens egrederetur, ait;

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Procedant teſtes me non placuiſſe tyranno,
Ante virum ſanguis, ſpiritus ante Deos.

Sed jam ſatis. Nam illas ineptiſſimorum hominum de Pulice, Philomela, & his ſimiles nugas quis Ovidio adſcribi patienter aut æquo animo ferat? Carmen etiam Panegyricum ad Piſonem ad alia jam caſtra jure optimo tranſivit.

[Sen]: ep: 79: Aethnam describas in tuo carmine, & hunc solennem in om[ni]bus poëtis locum attingas: quem quo minus Ovidius tractaret nihil [ob]stitit quod jam Virgilius impleverat.

FINIS.

P. OVIDII NASONIS VITA,

EX LILII GREG. GYRALDI De Poëtarum Hiſtoria Libro quarto.

PUb. Ovidius Naſo, patriam habuit Sulmonem; tertiam Pelignorum civitatem. Nam, ut ex Plinio colligimus, Peligni, in Corfinienſes, in Superæquanos, & Sulmonenſes diſtincti ſunt. Unde illud ex ipſius Poëtæ Elegiis:

Me pars Sulmo tenet Peligni tertia ruris;
Parva, ſed irriguis ora ſalubris aquis.

Ex ordine Equeſtri fuit, ut idem pluribus locis oſtendit. Ingenio fuit, ut mihi quidem videtur, parato, facilique, ſed qui nimium ſibi aliquando indulgeret. De cujus vita quædam tantum libabo, quæ non injucunda fore arbitror. Fuit itaque Ovidius, cum omni vita atque victu excultus atque expolitus, tum tenui & veſco corpore, nerviſque compacto. Id quod vel ex ejus ipſius Ovidii carmine liquet, cum ait:

Pondere, non nervis, corpora noſtra carent.

Item alibi,

Aptaque ſubducto pondere membra dedit.

Suopte naturæ inſtituto, puer ad poëticam ferebatur. verum parentis monitionibus oratoriæ facultati operam dare compulſus eſt. In qua, ſi Senecæ credimus, egregie profecit, forenſeſque cauſas & centumviralia judicia exercuit. Mox vita defuncto patre, totum ſe manſuetioribus Muſis reſtituit, foro relicto. Fratrem uno anno natu majorem habuit; forenſi eloquentiæ deditum. qui xx annum agens, diem obiit. Filias duas ipſe habuit. Sunt qui alteram privignam dicant. altera certe aberat, cum ipſe relegatus eſt. Tres vero ſubinde duxit uxores. duas quidem, facto divortio, repudiavit:

vit: tertiam vero, quam ſingulari caritate ac dilectione proſecutus eſt, ad mortem uſque retinuit. Hanc, ut puto, perperam, Perillam vocitatam, quidam exiſtimant. Nam ſi Perilla uxor fuiſſet, id profecto in iis, quæ ad uxorem multæ ſcribuntur, Elegiis, alicubi ſignificaſſet. Fuit autem Perilla, ut ipſemet oſtendit Poëta, puella valde docta, atque inprimis Poëtria. ad quam extat Poëtæ ipſius nobilis Elegia. Romæ vero Ovidius ſecundùm Capitolium habitavit: ut ipſemet teſtatur. Hortos habuit prope viam Flaminiam, qua Caſſiæ juncta fuit. Mortuus eſt in exilio, ut notat Euſebius, CXCIX Olympiade: ſepultuſque eſt juxta Tom. & (ut Pontanus è Georgio Trapezuntio nec ſemel ſe audiviſſe ſcribit in eo qui eſt De magnificentia ad Attilium) collata è publice pecunia, à Tomitanis civibus; Tymbo, id eſt, monumento, ante oppidi portam, in loco maxime celebri, magnifice ſtructo. iis ſcilicet pluris facientibus peregrini poëtæ ingenii nobilitatem, quam Imperatoris Rom. proſcriptionem. Exilii vero ipſius varie cauſa traditur. tametſi ipſe non ſe exulem, ſed relegatum, ait. Eam ipſe certe triplicem innuit. qua de re multi multa. Illam ipſe prætulit, qua & ceteras (ut opinor) prætexuit Auguſtus: quod ſuo, ſcilicet, carmine De Amandi arte Romanam corrupiſſet juventutem. Ego omnes quadam ex parte veras fuiſſe puto: eam tamen potiſſimum, quam & Sidonius Apollinaris de Corinna ſuis verſibus attigit. quod videlicet eo ficto nomine Juliam his verſibus ſignificaret:

Nec te (inquit) carmina per libidinoſa
Notum, Naſo tener, Tomoſque miſſum;
Quondam Cæſareæ nimis puellæ
Ficto carmine ſubditum Corinnæ.

Quam opinionem cum alii, tum ſuo carmine in Nutricia Politianus ſecutus eſt. Tradunt quidam, quod cum filia Auguſtum parum honeſte jacentem vidiſſet. quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

quod & illo ipſius poëtæ verſiculo ſignificari volunt,

Cur aliquid vidi? cur conſcia lumina feci?

Nam & de C. Caligula Suetonius ita tradit: C. Agrippæ ſe nepotem neque credi, neque dici, ob ignobilitatem ejus volebat. Succenſebatque, ſi qui, vel oratione, vel carmine, imaginibus eum Cæſarum infererent. Prædicabat autem, Matrem ſuam ex inceſto, quod Auguſtus cum Julia filia admiſiſſet, procreatam. Hæc Suetonius. Sunt qui rem hanc in puerum ineptius referant. Sed in re hujuſmodi, conjectura potius quam certa aliqua ratione ducuntur. Sunt & qui de Mæcenate nihil non ſuſpicentur: quem quod nunquam nominavit, neſcio quid de Julia confingunt. Extant Cæcilii Minutiani Apuleii fragmenta, in quibus de Ovidio poëta hæc fere produntur: eum ſcilicet Calendis Januarii, qua die T. quoque Livius deceſſerit, anno ſui exilii ſeptimo, hominem eſſe deſiiſſe: ſtructumque illi Tymbon à Barbaris ante ſuarum ædium januam, idem Minutianus ait. Item, quem Ibin ſimulato nomine appellarat, Corvinum fuiſſe: qui exulantis poëtæ uxorem ſolicitaſſet. Relegationis cauſam fuiſſe, quod Auguſti inceſtum vidiſſet. Ceterum de Ovidii ingenio ſic alicubi Annæus Seneca: Declamabat, inquit, raro Naſo controverſias; ſed non niſi ethicas: libentius dicebat ſuaſorias. Moleſta illi erat omnis argumentatio. Verbis minime licenter uſus, niſi in carminibus. In quibus non ignoravit vitia ſua, ſed amavit. Manifeſtum poteſt eſſe, quod rogatus aliquando ab amicis ſuis, ut tolleret tres verſus; invicem petiit, ut ipſe tres exciperet, in quibus nihil illis liceret. Æqua lex viſa eſt. Scripſerunt illi quos tolli vellent: & Ovidius, quos tres exciperet. In utriſque codicillis iidem verſus erant. In quibus primum fuiſſe narrabat Albinovanus Rhetor, qui inter arbitros fuit,

Semibovemque virum, ſemivirumque bovem.

Et,

Egelidum Borean, egelidumque Notum.

Ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ex quo apparet, ſummi ingenii viro, judicium non defuiſſe, ad compeſcendam ſuorum carminum licentiam, ſed animum. Aiebat interim, decentiorem faciem eſſe, in qua nævus aliquis eſſet. Et hæc quidem Seneca: qui & partem declamationis ejus ſoluta oratione attulit, in ea controverſia, cujus hoc eſt argumentum: Vir & uxor juraverunt, ut, ſi quid alteri obtigiſſet, alter moreretur. Vir peregre profectus miſit nuntium ad uxorem, qui diceret, deceſſiſſe virum: uxor ſe præcipitavit. Recreata, jubetur à patre relinquere virum. non vult. abdicatur. Hanc certe controverſiam, ait Seneca, ante Arellium Fuſcum, magiſtrum ſuum, declamavit Ovidius, ut mihi videbatur, longe ingenioſius; excepto eo, quod ſine certo ordine per locos diſcurrebat, &c. Extat & Cæſii, ejus ætatis viri doctiſſimi, de Ovidio teſtimonium. Cum enim Alfius Flavus in declamatione quadam hanc ſententiam dixiſſet,

Ipſe ſui, & alimentum erat, & damnum;

Alfius objurgavit, Apparet (inquit) te poëtas ſtudioſe legere. Iſte ſenſus eſt ejus, qui hoc ſæculum amatoriis non artibus tantum, ſed ſententiis implevit. Ovidius enim in libris Metamorph. dixit,

Ipſe ſuos artus lacero divellere morſu
Cœpit, & infelix minuendo corpus alebat.

Hæc ille. Quæ vero ingenioſiſſimi hujus Poëtæ opera ſuperſint, breviter colligam. Elegiæ Amorum, vel De, ſine titulo: de quibus ſunt Grammaticorum controverſiæ. Epiſtolæ: quarum nonnullæ tanta arte & elegantia conſcriptæ ſunt, ut in eo genere abſolutius quidam nihil fieri poſſe exiſtiment. Tres libri De arte, duo De remedio amoris, De triſtibus quinque, De Ponto quatuor, In Ibin, De Nuce, Ad Liviam Conſolatio, Sex Faſtorum: & præclariſſimum, ut ait Lactantius, Metamorphoſeon opus. Quæ vero perierunt temporum injuria, hæc ſunt: Sex Faſtorum ultimi, Medea

tra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

tragœdia: quæ Fabio & Tacito, aliiſque, commendata plurimum. Quæ hoc tempore inventa dicitur, ſed falſo, ut puto. Scripſit & alteram tragœdiam ex Virgilio. de qua ſic Tertullianus Septimius quodam ſuo libello: Denique, inquit, Ovidius etiam Medeam tragœdiam ex Virgilio pleniſſime expreſſit: quo loco agit de his, qui ex aliis auctoribus centones & nova opera concinnarent. Reliquit item Ovidius inchoatum opuſculum De piſcibus: ex quo multos Plinius enumerat. Periere & Ovidii Epigrammata: quæ tum Priſciano Grammatico, tum Martiano & Martiali citantur. Item Phænomenon libellus: ut ex Lactantii & Probi ſententia conſtat. Item liber, quem in malos poëtas ediderat, ut ex Fabio colligimus. Perierunt & Vaticinia, quæ uno libro complexus erat. Item triumphus Auguſti Cæſaris, & De Geſtis Imperatoris lingua Getica. Bellum item Actiacum: quod ad Tib. Cæſarem libris duobus inchoaverat. Atque ut hæc quidem, quantum in præſentia recordor, deperdita; ita quæ ſubjungam, ſuppoſititia, & adulterina, falſoque Ovidio adſcripta. De vetula. in quo de magnis ſiderum conjunctionibus, & de Chriſtiana lege miranda leguntur. Item De Pulice, De Philomela, De Medicamine faciei. Qua de re, licet in Arte ſe ſcripſiſſe aſſeveret, id tamen quod in manibus habetur, poëma illegitimum, & tralatitium, aliquibus doctis viris putatur.

NICOLAI HEINSII D. F.

NOTÆ IN HEROIDAS P. OVIDII NASONIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

AMPLISS. VIRO

BERNARDO MEDONIO,

SENATORI TOLOSANO,

OPTIME DE SE SUISQUE STUDIIS MERITO,

HÆC NOTATA

IN HEROIDAS NASONIANAS

INSCRIBIT

NICOLAUS HEINSIUS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

P. OVIDII NASONIS
HEROIDUM EPISTOLÆ.]

HEROIDES hic liber à Priſciano lib. X appellatur, nec alio eum nomine à ſcholiaſte Metamorphoſeon inedito paſſim citatum deprehendi. vere, ut opinor. Sarisberienſis quoque Polycrat. lib. I. cap. XII. *Naſo*, inquit, *in libro Heroidum*. Epiſtolas tamen Ovidius ipſe libro III. Artis Amatoriæ videtur nuncupare, ubi de ſuis ſcriptis,

Vel tibi compoſitâ cantetur Epiſtola voce:
Ignotum hoc aliis ille novavit opus.

Neque aliter membranarum pars potior. quanquam & in nonnullis duplici titulo, *Heroides ſive Epiſtolæ*, hoc poëma inſcribitur: quomodo Platonem, Ciceronem, alioſque tam in Græcis quam Latinis magni nominis ſcriptores gemino nonnunquam titulo ſuas lucubrationes ornaſſe eſt in comperto. Cæterum quod Ovidius verſibus paulo ante prolatis ſe auctorem primum atque inventorem facit hujus generis epiſtolarum, liquet hinc, eam Arethuſæ ad Lycotam, quæ apud Propertium lib. IV extat, ad imitationem noſtri fuiſſe conſcriptam, Naſonique ſolidam Heroidum pangendarum ac principem gloriam omnino deberi. Ad epiſtolam primam quæ obſervavimus, levioris pleraque momenti ſunt, quod Pu-

teaneus codex, qui fide atque integritate reliquos omnes magno numero à me inſpectos longe antecellit, hac ex parte eſſet mutilus.

NOTÆ AD EPISTOLAM PRIMAM.

v. 2. *Nil mihi reſcribas: attamen ipſe veni.*] Rectius diſtinguas poſt τὸ *attamen*: ut edendum curavimus. neque aliter in uno codice Florentino viri humaniſſimi Caroli Strozzæ inveni. Epiſt. VIII.

Non tu mille rates ſinuoſaque vela parabis,
Nec numeros Danaï militis: ipſe veni.

Johanni Frederico Gronovio, viro ad ornandas haſce literas ac promovendas unice nato, mihique conjunctiſſimo, legendum videbatur,

Nil mihi reſcribas ut tamen; ipſe veni.

argutè mehercules & venuſtè. quomodo & initio epiſtolæ Herus noſter,

Quam mihi miſiſti verbis, Leandre, ſalutem,
Ut poſſim miſſam rebus habere; veni.

v. 4. *Vix Priamus tanti*] ut tamdiu abſis nimirum. Fruſtra igitur ſe exercent hoc in loco viri eruditi. Fuit cum & ego verſum unum alterumque excidiſſe ſuſpicarer. ſed nullus excidit.

v. 15. *Sive quis Antilochum narrabat ab Hectore victum.*] Politianus in Miſcellaneis *Amphimachum* reponit: quod Antilochum à Memnone occiſum, non ab Hectore, tam Homerus, quam Q. Calaber, Dictys Cretenſis, Pindarus, Pyth. od. VI. alii teſtentur. In contraria ivit Janus Parrhaſius Epiſtolicis Quæſtionibus, ut & Ciofanus. Certè Hyginus fab. CXIII. ab Hectore occiſum innuit, & cum Ovidio hac in re conſentit, quanquam paulo ante, fab. nimirum, CXII diverſam opinionem ſecutus.

v. 24. *Verſa eſt in cineres*] *in cinerem* ſeptem libri. idque rectius. noſter lib. II Met.

Cumque ſuis totas populis incendia gentes
In cinerem vertunt.

v. 27. *Grata ferunt Nymphæ*] Νύμφαι, *nuptæ*. Græciſſat hic Ovidius. vide Feſtum in *Nupta*. Parum tamen abeſt, quin à Naſone exaratum opiner *nuptæ*. nam alterum paulo inſolentius.

v. 28. *Troïca fata canunt*] Codex Argentinenſis ſatis antiquus cum uno Mediceo, *Troïa fata*. magis poëtice. Certe Virgilius ſic paſſim, apud quem *Troïca*, aut *Troïcus* nuſquam invenias. etſi diverſus ab eo Statius plerumque, & in Tragœdiis Seneca. apud Auſonium in Epitaphiis Heroum, *Troïa cura* & *Troïa tellus*. & Epigr. CXI. *Troïus Æneas*. ad exemplum Maronis. noſter Epiſtolâ Didûs ſub finem, *Troïus enſis*, ut puto ſcribendum: & Epiſtola Paridis, *Troïa claſſis adeſt*, ex antiquis libris. *Troïa pineta* ibidem. & *Troïa conjux*, Epiſtola Helenæ: ut *Troius hoſpes*, ibidem. lib. II Art. Amat. *Troïe raptor*. ex veteri codice. lib. II Ponto El. x. *Troïa bella*, ut ex illic emendandum cenſeo. etiam in Ibin. v. 416. *Troïa vela*. Stephanus in Τρῳία. Τὸ ἐθνικὸν Τρῶς, ὁμόφωνον τῇ κλίσει, ὡς Ἀχαιὸς, Δαναὸς, Σικελός. τὸ θηλυκὸν, Τρωὶς, καὶ Τρῳίας· ἢ παρὰ τὸ Τρῴιος Τρωίας, ὡς Λέσβιος Λεσβίας. ἔστι καὶ Τρῳὰ θηλυκῶς, καὶ Τρωὶς καὶ Τρωίας καὶ Τρωϊκὸν τὸ κλητικὸν καὶ Τρωΐη. Noſter *Troa agmina* dixit lib. XII Metam. ut in optimo codice inveni. nam vulgo *Tota* legebatur. v. 74.

Troaque Peliaca ſternebat cuſpidis ictu
Agmina.

Troïades apud Perſeum pro Troianis. & in Catalectis veterum poëtarum de ſignis cæleſtibus in Euſthenii carmine, ut quidem codices antiqui exhibent,

Troïadeſque puer, geminique ſub æthere Piſces.

v. 36. *Hic lacer admiſſos terruit Hector equos*] ſic duo

aut tres ex noſtris codices, quomodo Baptiſta Egnatius primus caſtigavit. Perperam vulgo *alacer miſſos.* paria habes apud Auctorem Elegiæ in mortem Druſi.

Hoc fuit Andromache, cum vir religatus ad axes
Terruit admiſſos ſanguinolentus equos.

v. 39. *Rheſumque Dolonaque cæſos*] *Rheſon* Erfurtanus, Græcâ enunciatione. ut ſæpe alibi.

v. 42. *tangere caſtra dolo*] In quatuor membranis *frangere caſtra.* quod non eſt de nihilo, pro perfringere, aut domare. Sed & *tangere* probum eſt. ſic apud Comicos, *Tangere bolo aliquem*, *Tactus eſt leno*, *Probe illum tetigi.* & ſimilia.

v. 45. *Uſque metu micuere ſinus.*] Male libri nonnulli, *tremuere* aut *timuere* aut *tumuere* aut *metuere* aut *riguere.* Epiſt. OEnones, *Attoniti micuere ſinus.* lib. III Art. Amat. fabula Procridis,

Pulſantur trepidi corde micante ſinus.

Faſt. III.

Terreor admonitu, corque timore micat.

Et mox,

Corda micant regis, totoque è corpore ſanguis
Fugit.

lib. VI.

——— *furtimque accedere tentat,*
Et fert ſuſpenſos corde micante gradus.

Plautus, Aulularia, Act. IV. ſc. III.

Continuo meum cor cœpit artem facere ludicram,
Atque in pectus emicare.

ubi digitorum micationem ludum notiſſimum reſpexit.

v. 48. *Veſtris disjecta lacertis Ilios*] ſic apud Homerum Ἴλιος ἱερὴ non uno loco, & Ἴλιος ὀφρυόεσσα κατήριπεν, in Anthologia. *Troia ſuperba ruit.* quomodo & *Ilium ſuperbum* Virgilio. Horat. *non ſemel Ilios vexata:* & in Catalectis Pithœi,

Ilios

Ilios en ſurgit rurſum inclyta.

noſter lib. I Artis,

Tunc cum triſtis erat defenſa eſt Ilios armis.

ita enim veterrimi codices. ſic *Neriton* mons Ithacæ apud Græcos, quæ *Neritos* Virgilio eſt. *& Neritos ardua ſaxis.* Plurimi tamen ſcriptorum codicum, *disjecta Ilion* agnoſcunt. ut apud noſtrum Laodamiæ epiſtola, *Ilion & Tenedos.* quod & Scaligero placebat, teſte Berſmanno. certe in antiquis libris apud Ovidium modo *Ilios*, modo *Ilion*, promiſcue ſcribitur. ut Faſtor. III. v. 71. IV. 505. V. 93. VI. 401. & in Metamorphoſi non ſemel. Adeatur Stephanus in Ἴλιον. Noſter Epiſtola Helenæ,

Et vatum timeo monitus, quos igne Pelaſgo
Ilion arſuram præmonuiſſe ferunt.

Ita enim reſcribi malim, pro vulgato *arſurum.* ut & Paridis Epiſtola, idque veteris libri auctoritate,

Arſuram Paridis vates canit Ilion igni.

Sequenti verſu in nonnullis membranis, *murus quo fuit ante.* ut apud Virgilium, *Atque ſolum quo Troja fuit.* in nonnullis etiam, *qui fuit.*

V. 66. *Quas habitas terras, aut ubi lentus abes*] *lentus agas* in Chartaceo Scriverii. quod placet præ vulgato, ſi *habites* quoque reponatur. ut in uno Mediceo extat. vulgata ſcriptura minus Latina eſt.

V. 90. *Dilaniantur opes*] Ita rectius meliores ex ſcriptis, quam *dilacerantur*, quod eſt in vulgatis. Reſpexit Homeri illa Odyſſ. ξ. κτήματα δαρδάπτουσιν.

V. 91. *Polybumque Medontaque dirum*] Primo in duobus ſcriptis *Polybonque*, Græco more, ut paſſim noſter. Sed quare *Medon dirus* dicitur, cui fere procorum uni Ulyſſes pepercit, ob modeſtiam & leviora delicta, cæteris interfectis Odyſſeâ XXI? In multis codicibus *Polybum Medontaque* inveni. Hæſit etiam

hic aqua Mariangelo Accurſio, qui in Diatribis legendum contendit *Polybum Amphimedontaque*, quod hoſce duos cum Piſandro Homerus etiam conjunxerit,

> Εὐρύνομόν τε καὶ Ἀμφιμέδων Δημοπτόλεμόν τε
> Πείσανδρόν τε πολυκτορίδην Πόλυβόν τε δαΐφρων.

Sed præterquam quod hæc lectio verſum paulo duriorem reddit, reſtat ſcrupulus de Penelopes Sabinianæ ad hanc epiſtolam reſponſione, quæ Polybo quoque Medontem ſubjungit,

> *Certe ego cum Antinoum Polybumque Medontaque legi,*
> *Heu toto ſanguis corpore nullus erat!*

Præſtat igitur locum relinquamus intactum.

v. 95. *Pecoriſque Melanthius auctor edendi*] Omnino legendum eſt, *actor edendi*. Homero in Odyſſeâ paſſim dicitur Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν. Auctorem fuiſſe procis pecoris edendi Melanthium non recordo: me legiſſe. Confirmatur noſtra lectio à novem aut decem libris calamo exarat.

v. 101. *Dî precor hoc jubeant*] Malim, ſi per membranas liceat, *Dî, precor, ô jubeant.* quem errorem frequenter errarunt imperiti librarii. Noſter Epiſtolâ Hypſipyles, v. 15.

> *O ego, ſi poſſem timide credentibus, Iſta*
> *Ipſe mihi ſcripſit, dicere, quanta forem!*

ſic enim locus ille reſtituendus. Epiſtola Deianiræ ſub finem,

> *Virque, ſed ô poſſis, & puer Hylle, vale.*

ubi membranæ quædam, *hoc poſſis.* Elegia in obitum Druſi,

> *Quod licet, ô certe tumulo ponemur in uno, Druſe.*

ſic reſtituo, cum paſſim nunc circumferatur, *hoc certe.* niſi mavis, *at certe.* ſed modus exemplorum non eſſet. recte autem *euntibus ordine fatis*, quæ ordine pro-

procedunt, ſi majores natu prius è vivis tolluntur, quam natu minores. plena ſunt hujus formulæ monumenta ſepulcralia in antiquis inſcriptionibus. Emenda in tranſcurſu locum Martialis, qui Scaligero & aliis viris primariis multum negotii exhibuit libro I. Ep. cxv. de Fenio Teleſphoro (quem vulgati codices *Fænium* fruſtra nuncupant) Antullam filiam ſepeliente.

Ad ſtygias æquum fuerat prior iſſet ut umbras.
Quod quia non licuit, vivat, ut oſſa colat.

pater otioſe & perperam, non *prior* legebatur, quod ex interpretatione & ſcholio irrepſit, cum de patre Antullæ totum agat epigramma. hæc conjectura noſtra eſt. reliqua membranis debentur. apud Gruterum pag. DCLXX.

Et. Mater. Tepido. Condidit. Ossa. Rogo.
Quæ. Prius. Hoc. Titulo. Debuit. Ipsa. Legi.

v. 103. *Hoc faciunt*] hoc mecum precantur. nulla igitur tranſpoſitione verſuum hic opus. de Philetio vaccarum cuſtode, Euriclia Ulyſſis nutrice, & ſubulco Eumæo copioſe Homerus.

v. 105. *Ut qui ſit inutilis annis*] *armis* decem codices, & placet. Amor. lib. II. El. VII.

Non tu natus equo, non fortibus utilis armis

Faſt. II.

Nam puer impubes & adhuc non utilis armis,
Unus de Fabiâ gente relictus erat.

lib. III.

Nunc primum ſtudiis pacis, Deus utilis armis,
Advocor.

lib. V.

Viribus ille minor, nec habendis utilis armis.

v. 106. *Regna tenere poteſt*] *valet* meliores ſcripti.

v. 110. *Portus & aura tuis*] ita noſtri conſtanter, niſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

niſi quod Argentinenſis ſatis antiquus, *portus & avara.* mendoſe. Cioſanus è ſuis notat *portus & ara.* quod verum eſt. Quomodo etiam reſtituendum Pont. lib. II. El. VIII.

Vos eritis noſtræ portus & ara fugæ.

Triſt. lib. IV. El. V. ad amicum;

Unica fortunis ara reperta meis.
Qui veritus non es portus aperire fideles
Fulmine percuſſæ confugiumque rati.

Cicero in Verrem de ſuppliciis, *Hic portus, hæc arx, hæc ara eſt ſociorum.*

NOTÆ IN EPISTOLAM SECUNDAM.

V. 27. *Niſi non ſapienter amavi*] Rectius vel invitis libris ſcribatur,

Dic mihi quid feci? ſi non ſapienter amavi.

V. 37. *Niſi fictus & ille eſt*] *Falſus* plurimæ membranæ cum priſcis editionibus. Falli aut ludi Dî dicebantur à perjuris.

V. 39. *Nimiumque mihi facientia tela*] Otioſa certè & ſupervacua repetitio τῦ *tela* poſſit videri. Scripti nonnulli *tella. bella* codex Franciſcanorum Patavinus. Unde legebam, *nimiumque mihi facientia belli.* Nunc vero recordatus τὸ *facere* cum tertio caſu frequenter ab Ovidio jungi, nil muto. *Facere alicui* pro *facere ad aliquem.* Faſt. III.

Ipſe locus caſu vati facit. Urbis origo
Venit. ades ſacris, magne Quirine, tuis.

ita videtur reſtituendum, cum vulgati exhibeant,

Ipſe locum vati caſus facit.

Propert. lib. III.

Non faciet capiti dura corona meo.

V. 42. *Tædiferæ Deæ*] Cereris Eleuſiniæ; quod præ-

præſentiſſimum numen Athenienſibus. ſic & Ἐχέτα δαδόφορος Bacchylidi in fragmentis dicta.

v. 44. *In pœnas non ſatis unus erit*] imo *eris* cum melioribus ſcriptis, & editis nonnullis. Sequenti etiam verſu *At laceras* pro *Ah*, probe Puteaneus, & alii multi. quod indignationem efficacius exprimit. Vide notas ad epiſtolam Medeæ ipſo initio.

v. 50. *Credidimus generi numinibuſque tuis*] Lege vel invitis libris *nominibuſque*. ne bis idem dicat. Sequitur enim mox, *Dis quoque credidimus*. genus & nomen ſæpe conjungunt auctores optimi. Noſter Epiſt. XVII.

Quod genus & proavos & regia nomina jactas.

Et Epiſt. XII.

Per genus & nomen cuncta videntis avi.

ut quidem illic veteres libri. Martial. lib. V. Ep. XVII.

Dum proavos atavoſque refers & nomina magna.

Nec tamen damnandum, quod in quinque ſcriptis offendi, *muneribuſque tuis*. ſed τὸ *nominibus* etiam placuiſſe exactiſſimo Gronovio noſtro video. qui adeatur Obſervat. lib. IV. cap. XV. Vide & Notas noſtras Ep. XVII. v. 60. neque aliter Janus Douza in margine ſui codicis legendum monuerat.

v. 53. *Quid jam tot pignora nobis*] Puteaneus codex, *quod jam*. Lege omnino, *quo jam*. elegans locutio, ſed plerumque ab imperitis librariis interpolata. Locos auctorum plures, noſtri præcipue, adſcribam, ut unâ vice corrigendi moleſtiâ ſæpe alioquin devorandâ hic defungar. Cicero Fabio Gallo lib. VII. Ep. Famil. 23. *Martis verò ſignum quo mihi pacis auctori?* Val. Maximus lib. IX. cap. XIII. de Maſaniſſa ſe credente canum cuſtodiæ, *Quo tam late patens imperium? quo tantum liberorum numerum? quo denique tam arctæ benevolentiæ conſtrictam Romanam amicitiam, ſi ad hæc tuenda nihil canino latratu valentius duxit?* ut recte ex antiquis libris Pigius legendum vidit. apud Phædrum lib. III. pavus,

Quo mî, inquit, mutam ſpeciem, ſi vincor ſono?

Auctor diſtichorum de moribus, in Catalectis Pithœï;

Quo tibi divitias, ſi pauper ſemper abundas?

Martial. lib. IX.

Quo tibi natorum jura ſuperba trium?

Sic & *unde* cum accuſativo jungebant. vid. notas Ep. XII. v. 86. Statius, Theb. IX.

——— *quo gaudia tanti Emta mihi?*

Noſter Met. XIII.

Quo tamen hæc Ithaco, qui clam, qui ſemper inermis
Rem gerit?

Amor. lib. II. El. XIX.

Quo mi fortunam, quæ nunquam fallere curet?

quomodo & Horatius, lib. I. Epiſt. V.

Quo mihi fortunam, ſi non conceditur uti.

lib. III. Amor. El. IV.

Quo tibi formoſam, ſi non niſi caſta placebat?

El. VII.

Quo mihi fortunæ tantum? quo regna ſine uſu?

P. Syrus apud Petronium,

Quo Carchedonios ignes lapideos, niſi ut ſcintillent?

Plura congeſſit ad Senecæ Natur. Quæſt. lib. I. cap. XVI. & Controverſ. II. lib. I. Gronovius.

V. 56. *Debuit hæc*] Rectius *hoc* multi ex ſcriptis.

V. 61. *Quia te meruiſſe putavi*] Libri quatuor *quia me*. atque ita legendum eſſe, deque ſuis meritis hic loqui Phyllidem ſequens verſus liquido arguit.

V. 73. *Hoc tua poſt illos*] *Poſt illum* excerpta Claudii Puteani à Puteaneo codice diverſa. rectius: ut de Theſeo Demophoontis patre agatur.

V. 74. *Hic eſt cujus amans hoſpita capta dolo eſt.*] Libri quinque, *hoſpite dolo*. ut hic idem innuat, quod in Helenes epiſtola,

Certus in hoſpitibus non eſt amor. ———

hoſpes dolus, ut *cymba hoſpes* apud Statium, lib. V. Sylv. Pietate Abaſcantii. *hoſtes turmæ* apud eundem Theb. XI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nec jam hoſtes turmæ aut ferrum mortale timentur.
Sic optime vetus liber. Cum in vulgatis ſit,
Nec jam aut hoſtiles turma ferrumve timetur.
Eodem libro,
——— *nec parcit cedenti, atque increpat, Hoſtes*
Quo retrahis, Germane, gradus?
quomodo corrigendum cenſeo. Non, ut nunc legitur, *increpat hoſtis*, aut *hoſtem*. *hoſpes gemma* Palladio de agricult.
Cur non arbor iners pingueſcat ab hoſpite gemma.
pari modo *infans manus* noſtro Epi. IX. v. 86. ubi plura. Sequenti verſu malim, ſi per libros liceat, *factisque paternis*, quam *parentis*. qui error apud noſtrum alibi quoque admiſſus. veterrima editio *parentum* exhibebat.

v. 77. *Solum miraris in illo*] Hæc vera lectio. etſi libri tam typis quam calamo deſcripti nonnunquam turbent. Mirari pro imitari. ut apud Lucanum,
Egregio juveni miratorique Catonis.
Statius Sylv. lib. v. Protreptico Criſpini,
——— *æquævo cedere fratri*
Mirarique patrem.

v. 82. *Quod feror*] *ferar* meliores libri. & mox, *Atque aliquis doctas jam nunc eat.*

v. 89. *Mea regia tangit*] *tanget* tres libri. quod arridet.

v. 93. *Colloque infuſus amantis*] *Amanti* conjeceram. atque ita chartaceus Vôſſianus. Met. IX. ut ſcribendum puto,
Vidiſſet lacrymas, vultus vidiſſet amantes.
contra Faſt. VI.
——— *Vultus velamine celat amatos.*
Epiſtola Herus:
Lacrymæ per amantia lumina manant.
Faſt. VI.
Huic aliquis juvenum dixiſſet amantia verba.

ſic & lib. I. Metam. Fabula Daphnes ſcribendum, *tergoque fugaci Imminet*. non *fugacis*. lib. IX.

——— *Fugientia terga ſagitta*
Trajicit.

& lib. VII. Fab. Peliæ ex antiquis libris,

Suſpenditque animos ficta gravitate rogantes.

cum nunc circumferatur *rogantum*. ſic & *orantia brachia*. Pont. II. El. IX.

V. 107. *Longis erroribus acto*] *errantibus* codex Patricii Junii. Lege *longis erratibus*. Metam. IV. v. 567.

——— *longiſque erratibus actus*
Contigit Illyricos profuga cum conjuge portus.

quæ illic veterum librorum lectio. ut & lib. XV.

Quæ videam natum longis erratibus actum.

V. 132. *Cornua mole rigent*] *fronte* codex Angeli Aproſii Vintimiliæ, viri optimi & officioſiſſimi.

V. 141. *Quia ſe nectenda lacertis Præbuerant*] *Præbuerint* ſcripti nonnulli. Sed codex Puteaneus optimus, & quatuor alii, *Præbuerunt*. vere. ſic epiſtola Didûs, *Nec ſteterunt in te virque paterque meus*. ubi plura. Nota illa. *Matri longa decem tulerunt faſtidia menſes.* probe etiam veteres nonnulli *implicuiſſe libet*, pro *juvat*, quod jam præceſſerat. niſi quis illic *libet* cum uno Ambroſianæ bibliothecæ reponi malit.

V. 143. *Tenerum penſare pudorem*] *miſerum* libri duo. ut Met. lib. X. Fab. Myrrhæ.

——— *miſeroque pudori*
Parce ait.

Ep. IX.

Quid niſi notitia eſt miſero quæſita pudori?

V. 145. *Inſcribere*] malim *Inſcribende*, ut aptius cum ſequentibus hæc cohæreant.

V. 148. *Illa necis cauſam*] *neci cauſam* rectius ſcribatur, quicquid membranæ noſtræ diſſentiunt.

NOTÆ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NOTÆ IN EPISTOLAM TERTIAM.

V. 4. *Sed tamen hæ lacrymæ*] *& lacrymæ* Puteani & Jureti liber. ut Art. Amat.

Sed tamen & tauri cervix oneratur aratro.

& mox,

Sed tamen & ſpargi pectus amore nocet.

V. 8. *Quamvis hæc quoque culpa tua eſt*] rectius *hoc* libri nonnulli cum Jureti membranis.

V. 12. *Noſter ubi eſſet amor*] imo *veſter* vel invitis libris.

V. 16. *Iterum ſum mihi viſa rapi*] Briſeïdem raptam ante fuiſſe non legi. Quare arripio, quod in plurimis codicibus eſt exaratum, *viſa capi.* expugnatâ ſcilicet ab Achille Lyrneſſo. Briſeïs ipſa hac eadem Epiſtola,

An tantum, dum me caperes, fera bella probabas.

ſimile mendum inſedit lib. III. Art. Am.

Pulla decent niveas: Briſeïda pulla decebant.
Cum capta eſt, pulla tum quoque veſte fuit.

ita ſcribo. Nam falſum eſt de pullis veſtibus, cum ab Agamemnone fuit rapta.

V. 19. *Caperer ne nocte timebam*] præſtat *forte.* quod eſt in Naugerianis libris.

V. 21. *Sed data ſum*] *data ſim* Puteani codex optimus. & quidem vere ac eleganter. Demus me datum eſſe.

V. 28. *Ille comes.*] Scribendum vel ſine libris,

Iſte gradu propior ſanguinis, ille comes.

niſi eo modo dictum id velis, quo paſſim alibi *Ille vel ille* apud noſtrum. Sequenti verſu *Laërtaque* pro *Laërteque* idem Puteani codex & unus Vaticanus. ſic apud Auſonium epitaphiis Heroum,

——— *Laërtâ natus Ulyſſes.*

libro XII. Met. ex veſtigiis veterum librorum.

ſolis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

——— *ſolis Telamone creatis*

Laërtaque fuit tantæ fiducia laudis.

V. 30. *Auxerunt blanda grandia dona prece*] *blandas preces* Puteani liber cum reliquis pleriſque. alii quatuor *blandæ preces*. quod genuinum auctoris arbitror, cum τὸ *grandia dona* quarti caſûs ad ſequentia ſit referendum. idque Douzæ arridebat. niſi *lebetes* & *tripodes* mox legas, ut in multis manu exaratis offendi. & tum *blandas preces* admittam.

V. 34. *Bis ſex aſſueti*] *Bis ſeptem* major librorum pars. ſed aliter Homerus, ex quo hæc omnia mutuatus eſt noſter, Iliad. I. ubi Agamemnon legatis ad Achillem abituris,

Ὑμῖν δ' ἐν πάντεσσι περικλυτὰ δῶρ' ὀνομήνω,
Ἕπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
Αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
Πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο,
Δώσω δ' ἑπτὰ γυναῖκας ἀμύμονας, ἔργ' εἰδυίας,
Λεσβίδας, ἃς ὅτε Λέσβον ἐϋκτιμένην ἕλεν αὐτὸς,
Ἐξελόμην, αἳ κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν.

& mox,

Τρεῖς δέ μοί εἰσι θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις καὶ Λαοδίκη καὶ Ἰφιάνασσα,
Τάων ἥν κ' ἐθέλησι φίλην ἀνάεδνον ἀγέσθω,
Πρὸς οἶκον Πηλῆος. ἐγὼ δ' ἐπιμείλια δώσω.

& quæ appoſite illic plura occurrunt. In Mycilli editione, *Bis ſeni aſſueti*.

V. 40. *Accipere illa negas*] malim *neges* cum altero Scriveriano per interrogationem.

V. 42. *Nec venit inceptis mollior aura meis*] *mollior hora* optimus Puteani codex, cum aliis nonnullis. ſic Propertius lib. II. El. XXVIII.

Extremo veniet mollior hora die.

Pont. III. El. III.

Et veniet votis mollior hora tuis.

ubi ſcripti nonnulli *aura*. noſter tamen, Triſt. lib. IV. El. V.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Utque facis, remis ad opem luctare ferendam,
Dum veniat placido mollior aura Deo.

Ubi *hora* etiam in nonnullis ſcriptis. Faſt. II. *à Zephyris mollior aura venit.* ut recte ibi meliores libri. Quare nihil temere mutandum. Hinc & *Inceptis aſpirare,* aliaque à navigantibus ſumta.

v. 48. *Tribus quæ mihi mater erat*] diſtingue, *tribus, quæ mihi, mater erat.* tres fratres ſuos innuit.

v. 55. *Quamvis veniam dotata repellar*] *repellas* Puteaneus. placet. pro *dantur* mox Lovanienſis unus, *dentur.*

v. 57. *Fulſerit Eos*] ſic optimus Puteaneus. cæteri omnes, *hora.* perperam. *Eos* pro Aurora, ſæpe in Faſtis, & alibi apud poëtas Latinos.

v. 58. *Te dare nubiferis linea vela notis*] *nimbiferis notis* Hafnienſis liber. ſcripti præterea plurimi, *lintea vela* vel *vella.* unde *velle* poſtea procuſum. quod Vlitio noſtro notis ad Gratium arridebat. Ego, ſi quid mutandum ſit, legam cum quatuor codicibus, *lintea plena.* ut Remed. Amor.

Ille dedit certæ lintea plena fugæ.

ſed *te dare* pro te daturum. ſic Met. VII. *dum cenſus dare me pro nocte paciſcor.* pro *dum paciſcor me daturum.*

v. 60. *Animi pectus inane fuit*] malim *fui.* ut apud Statium, *Tirynthius alma Pectus amicitiæ.* ſi locus ſanus eſt. ſequenti verſu libri veteres conſtanter,

Ibis & ô miſeram cui me.

v. 67. *Si tibi jam reditusque placent*] ſcribe *tam placent.* ut Grutero videbatur & Douzæ. Epiſt. Sapphus,

Si tam certus eras hinc ire.

Similiter peccatum Metam. x. Fab. Myrrhæ.

Nunc quia tam meus eſt, non eſt meus. ———

Cum libri editi ac ſcripti conſtanter illic exhibeant, *jam meus.* Sequenti etiam verſu rectius reponas. *Non ego ſim.*

v. 71.

v. 71. *Inter Achaïadas*] ſic cum melioribus libris ſcribendum, non *Achaïades*. ἀχαϊάδας, Græco more. quomodo apud Callimachum Lavacro Palladis, & Hymno in Delon, alioſque Græcos poëtas. pro *nepote* paulo poſt *Nepoti* Puteaneus.

v. 83. *Quid tamen expectas*] *Qui* Puteaneus. Junianus *Quod tamen*. Lege *Quo tamen*. niſi quod apud Juvenalem Sat. II. *Quid tamen expectant?* Vide notas ad Epiſt. XIV. v. 61.

v. 87. *Arma cape Æacide*] *Æacida* codex alter Regius, ut Silius de Homero ad Achillem,

Felix Æacida, cui tali contigit ore
Gentibus oſtendi.

noſter lib. VII. Met. v. 800.

Juvat ô meminiſſe beati Temporis Æacida.

quomodo optimæ membranæ. ſic & lib. XI.

Æacida, dixit, votis potiere petitis.

notum illud oraculi,

Aio te Æacida Romanos vincere poſſe.

v. 90. *Bello erat ille ferox*] Recte Puteaneus, *Bellum erat: ille ferox*. Faſt. IV. *Turnus an Æneas Latiæ generesset Amatæ, Bellum erat.* ſic & *Pax erat*. Faſt. I.

Pax erat, & veſtri, Germanice, cauſa triumphi
Tradiderat famulas jam tibi Rhenus aquas.

Auctor Elegiæ in obitum Mæcenatis,

Pax erat: hæc illos laxarunt otia cultus.

Pari modo *Nox erat*, *Lux erat*, & ſimilia apud Poëtas obvia. Cæterum ex Homero Hiſtoriam hanc eſt mutuatus de Meleagro, quam Iliad. I Phœnix Achilli narrat. Extat & apud Antoninum Liberalem Metamorph. Fab. II. Codex Gottorphianus, *Marte erat ille ferox*.

v. 97. *Sola virum conjunx flexit*] Alcyone Hygino Fab. CLXXIV. quæ & Cleopatra Antonino Liberali, ac Homero, cujus Scholiaſtæ hanc Idæ Apharei & Marpiſſæ Eveni filiæ natam faciunt, ut & Apollodo-

rus

rus in Bibliotheca. quo teſte poſt Meleagri mortem ſeſe ipſa interemit.

v. 98. *At mea pro nullo pondere verba cadunt*] Gruterus, *proh nullo pondere!* ut & Gebhardus in crepundiis, ſed fruſtra. ut recte vidit perſpicaciſſimus Gronovius ad Livii lib. I. cap. XXI. noſter Triſt. lib. I. El. VII.

Illud amicitiæ ſanctum & venerabile nomen
Re tibi pro vili ſub pedibuſque jacet.

Propertius, lib. I. El. X.

Neu ſi quid petiit, ingratâ fronte negaris,
Neu tibi pro vano verba benigna cadant.

Plautus Menæchmis,

Pro ſano loqueris, qui meo me appellas nomine.

Ibidem,

Non pro inſano hoc verbum reſpondit.

Sed modus exemplorum non eſſet. *pro nullo pondere.* ſic *in nullo pondere* Propertio,

Quid juvat in nullo pondere verba loqui?

v. 100. *In domini ſerva vocata thorum*] *dominum thorum* Codex Epiſcopi Lincolnienſis. placet. ſic *dominos Deos* dixit Ep. IV. v. 12. *dominas manus* Amor. lib. II. El. V. v. 30. Auſonius de Biſſula, *domina libera facta manu. domina haſta* Juvenali Sat. III. *domina menſa* Statio Sylv. IV. Epiclo. Domitiani. atque ita paſſim optimi ſcriptores. ut & *domina urbs.* ſic & *famulæ manus*, *famulæ aquæ.* & ſimilia. De quibus Faſtor. lib. I. v. 286. dixi. alii *domini thoro.* Fruſtra. vocare enim eſt imperii herilis. Epiſtola Acontii,

Ignoras tua jura. voca. cur arguor abſens?
Jamdudum dominæ more venire jube.

lib. II. Art.

Nocte domum repetens epulis perfuncta redibit,
Tum quoque pro ſervo, ſi vocat illa, veni.

v. 107. *Quod junximus una*] *quæ junximus* bene Puteaneus. *jungere capita*, pro rem veneream exercere. Petron. *conjunctis marcebant capitibus.* ſic & *jungere*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

gere membra, de quo Notis ad lib. II. Faſt. v. 592. & *jungere Venerem*. de quo notis ad Remed. Amor. v. 407. & *jungere corpus*, & *jungere oſcula*, & ſimilia.

v. 112. *Nulla tibi ſine me gaudia facta*] puto *pacta*. Art. Amat.

Si dederint, & vos gaudia pacta date.

ſic & *pactæ noctes* apud Propertium. poteſt & vulgata ferri.

v. 115. *Et ſi quis quærat*] *Si quis nunc quærat*, Puteaneus.

v. 121. *Sed tibi pro tutis inſignia facta placebant*] Scripſerat Ovidius, ni fallor, *præ tutis*.

v. 124. *Laus tua victa jacet*] *tibi victa* alter Scriverianus. paulo venuſtius.

v. 132. *Præſenteſque oculos admonuiſſe ſinu*] *Præſentiique* Puteaneus cum aliis nonnullis. Idem *admonuiſſe ſinum*, & ſupra adſcriptum, *vel ſuis* pro diverſa lectione. *Præſentiſque ſinus* unus Vaticanus. tres alii, *Præſentique ſinu*. prior Scriverianus ſatis antiquus

Præſentiſque oculis admonuiſſe ſinu.

Lego minima mutatione,

Præſentiſque oculis admonuiſſe ſui.

Oculi enim *ſunt in amore duces*, ut inquit ille, quibus amantes capiantur potiſſimum ac trahantur. Si quis Puteanei codicis tamen atque aliorum plurium veſtigiis inſiſtens,

Præſentiſque oculos admonuiſſe ſui,

præferendum contendat, nil repugnem, dum vulgatam lectionem ut inurbanam mecum averſetur. *admonuiſſe ſui*, ut in fragmento Halieutici,

Accepit mundus legem, dedit omnibus arma,
Admonuitque ſui.

Epiſtola Ariadnes,

Candidaque impoſui ſummæ velamina virgæ,
Scilicet oblitos admonitura mei.

Su-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Superiori verſu vocibus tranſpoſitis ſcripti plerique *collum ſolitis tetigiſſe lacertis.*

v. 136. *Eat auſpiciis Pyrrhus ad arma tuis*] *in arma* codices plerique. & ſane id elegantius. ſic *ire in hoſtem, in pugnam. concitare in arma, ruere, ferri, mittere, venire & trahi in arma*, & ſimilia. Statius Theb. VIII.

Imus in arma palam.

noſter Amor. lib. I. El. IX.

Hector ab Andromaches complexibus ibat in arma.

Tò *in* enim infeſti animi ſignificationem interdum præ ſe fert. noſter infra,

Enſis in Atridæ pectus iturus erat.

& alibi,

Et Jovis in multas devolat ales aves.

Remed. Amor. ex veteri codice.

Non aliquis ſocios Rheſus in arma vocat.

Attonitum vulgus in arma ruit. Faſt. VI. ex antiquis libris. ſic *verti in aliquem* infeſto animo. de quo Met. I.

v. 139. *At ſi verſus amor tuus eſt*] *Aut* Puteaneus nec pauci alii ex melioribus. placet.

v. 142. *Suſtinet hoc animæ ſpes tamen una tui*] *animi ſpes tamen una mei* quatuor libri. etiam bene; niſi malis *animæ meæ.* & mox *Quâ ſi deſtituor* pro *deſtituar* Puteaneus aliique nonnulli.

v. 149. *At potius ſerves*] *Ah* Puteaneus cum duobus aliis.

v. ult. *Sive manes domini more venire jube*] Non damno hanc lectionem. Puteaneus tamen cum tribus aliis *domini jure.* Paulinus Epiſtolâ ad Auſonium,

Totuſque noſtra jure domini vindicat
Et corda & ora & tempora.

Acontius Cydippæ:

Ignoras tua jura. voca. cur arguor abſens?
Jamdudum dominæ more venire jube.

Hac

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hac de voce vide quæ noto lib. I. Amor. El. II. Remed. Amor. v. 100. ex antiquis libris,

Non ſunt imperii tam fera jura mei.

Hinc *jus habere in aliquem*. Nil temere tamen mutandum hoc loco, aut ſi quid mutem, lubens reſcripſerim, *domino jure*, vel, *more*; de qua locutione paulo ante agebamus hac epiſtolâ.

NOTÆ IN EPISTOLAM QUARTAM.

v. 8. *Ter in primo deſtitit ore ſonus*] Sunt qui *reſtitit* legendum contendant. Inter quos Douza & Slichtenhorſtius quondam meus, ut in uno Lovanienſi extat. Tres alii, *conſtitit*. Sed nil mutandum. Etſi ſuccurrunt illa Laodamiæ,

Semper in his apte narrantia verba reſiſtunt.

Virgilianum quoque iſtud,

Incipit effari, mediaque in voce reſiſtit.

Pro vulgata enim lectione ſtat locus ille, Faſt. II. v. 823.

Ter conata loqui, ter deſtitit: auſaque quarto
Non oculos ab humo ſuſtulit illa ſuos.

ubi perperam ſcripti nonnulli, *deficit*. Epiſtola Laodamiæ. v. 83.

Hunc fateor volui revocare, animuſque ferebat.
Deſtitit auſpicii lingua timore mali.

Sic puto, cum in quinque codicibus ſit, *ſed ſtetit*. Vulgati *ſubſtitit*. etiam non male. Faſt. lib. I. v. 538.

Subſtitit in medios præſcia lingua ſonos.

deſiſtere pro ſtare, reſtare Plautus quoque dixit Moſtellaria Act. III. ſc. II.

Quid illic obſecro tamdiu deſtitiſti?

ut exemplaria nonnulla præferunt.

v. 12. *In dominos jus habet ille Deos*] ſic ſcripti.

non

non *ſuperos.* in uno meo, *domitos.* ſed perperam. Amor. lib. III. El. X.

Hæc decet ad Dominos munera ferre Deos.

ſic *Domina Venus* apud Petronium. noſter lib. I. Art. Am.

Tu Veneri dominæ plaude favente manu.

Am. III. El. XIII. de Junone,

Inviſa eſt dominæ ſola capella Deæ.

V. 20. *Cæcum pectora vulnus habent*] Minime damno hanc lectionem. Non minus eleganter tamen unus ex meis, *tacitum vulnus.* appoſite apud Maronem,

——— *eſt mollis flamma medullas*
Interea, & tacitum vivit ſub pectore vulnus.

V. 25. *Ars fit ubi à teneris*] *ut à teneris* novem libri. *ut* pro *ubi.* ſic ſæpe noſter alibi.

V. 27. *Carpes libamina formæ*] *carpere* ſequenti verſu denuo habes. quare prætulerim quod in nonnullis, *capies.* niſi *rapies* fortaſſe malis.

V. 31. *Sic tamen ille prior*] Ita Puteani liber cum pleriſque aliis. Sed verum eſt, quod ex ſuis profert Naugerius, quodque ego in uno alteroque offendi, *Si tamen.* Vulgati *Sed tamen.* Sequenti verſu idem Puteaneus *igni* pro *igne* ἀρχαϊκῶς. ut ſæpe alias. duo, *æſtu.* etiam non male.

V. 34. *Turpis adulter obeſt*] *abeſt* legendum videtur. atque ita Scriverianus liber.

V. 36. *Hippolytum videor*] *videar* Vaticanus & Farneſianus unus.

V. 37. *Mittor in artes*] *mutor* Puteaneus codex & Argentinenſis. venuſte. niſi malis *nitor.* Vide Notas Art. Am. III. 667. *credas* pro *credes* quinque libri.

V. 39. *Arcu præſignis adunco Delia*] *cornu adunco* Scriverianus liber. ſic κέρας pro arcu etiam apud Græcos poëtas eſt invenire. ut apud Anacreontem,

ſub

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſub finem Odæ III. Cupido de arcu ſuo Κέρας ἀβλαβὲς μέν ἐστι. Claudianus de Raptu Proſerpinæ, *intento feſtinat Delia cornu.* & de eadem, *qua terret Manala cornu.* Noſter Epiſtola Ariadnes,

Non poterant figi præcordia ferrea cornu.

atque ita poëtæ paſſim. Sequenti verſu *ſubſequor* Puteaneus liber cum aliis nonnullis.

V. 41. *Preſſiſque in retia cervis*] *prenſiſque* Puteanea excerpta, & quinque libri ex noſtris.

V. 46. *Ora fugacis equi*] *ſequacis* Puteaneum exemplar & Scriverianum cum quatuor aliis tam hic, quam Epiſtolâ Herus initio,

Flectitis aut freno colla ſequacis equi.

ubi etiam *fugacis* vulgo. Remed. Amor.

Nunc leporem pronum catulo ſectare ſequaci.

ut quidem Jureti excerpta. Sed verior lectio, *Catulo ſagaci. Fugacem* tamen *equum* Ammianus lib. XIX. dixit, *Fugaci equo nudo & infreni calonum quidam ſedens.* Propertius de Parthis,

Tela fugacis equi.

Servius ad lib. I. Georg. *Velocem equum fugacem dicimus.* Ovidius vero utroque loco equum deſcribit frenis parentem. Rectius ergo, *ſequacis equi.* At paulo poſt hac eadem epiſtola,

Sive fugacis equi luctantia colla recurvas,

duo libri exhibent, cum in vulgatis legatur *ferocis.*

V. 48. *Quæque ſub Idæo*] *Quique* reſcribi Mycillus velit, ut de Gallis intelligatur. At argute Ovidius Gallos tanquam fœminas hic deſcribit, pro qua lectione libri ſtant veteres uno conſenſu. *Gallas* ſimili modo Catullus in Galliambo vocavit. ubi paſſim ludit, Attyn tanquam fœminam deſcribens, ut & Claudianus Eutropium Eunuchum. Certe Lucianus Gallorum Choro fœminas immiſtas, ipſoſque

Gal-

Gallos veſtitu muliebri fuiſſe uſos teſtatur. Sed codex nunc non eſt ad manum. Vide quæ ad Claudianum notamus libro I. in Eutropium. v. 271. ſic apud Statium Theb. XII. *Dux veſana chori* Attis aut Archigallus vocatur. quod temere mutari nolim.

v. 54. *Ex tota gente tributa petit*] *E tota gente tributa petat*, Scriverianus & alii nonnulli. nam in Puteaneo unius paginæ hic eſt lacuna.

v. 55. *Jupiter Europam*] *Europen* Sarravii liber. ut noſter etiam alibi.

v. 58. *Utero crimen onuſque ſuum*] *ſuo* ſcripti plerique. probe. Epiſtola Canaces,

Et poſitum eſt uteri crimen onuſque mei.

v. 60. *Fugit tecta*] *fregit tecta* alter Scriverii codex. de quo ad Epiſtolam primam. v. 42. ſic apud Virgilium lib. v. Æn. in labyrinthi deſcriptione,

——— quâ ſigna ſequendi
Falleret indeprenſus & irremeabilis error.

quo loco libri nonnulli veteres & Servius manu exaratus Bibliothecæ Leidenſis *Frangeret* agnoſcunt.

67. *Tempore quo nobis inita eſt Cerealis Eleuſis*] Primo *vobis* ſcribendum, ut ſequenti verſui melius hæc reſpondeant, idque auctoribus duobus libris. Deinde τὸ *inita* perperam in *viſa* vel *nota* mutant libri nonnulli. Ad *Initia* enim Cereris videtur alludere. Cæterum in Proſodia admodum vetuſto charactere exarata apud Patres Societatis Jeſu Lovanienſes *Eleuſin* legebatur. idque recte. ſic lib. IV. Faſt.

——— quod nunc Cerealis Eleuſis
Dicitur, hic Celei rura fuere ſenis.

& Metamorph. lib. VII.

Cercyonis lethum vidit Cerealis Eleuſis.

Exemplaria vetuſtiora pari modo *Eleuſin* agnoſcunt. ut & apud Claudianum lib. I. de Raptu,

——— ſanctaſque faces attollit Eleuſis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Neque aliter apud Senecam in Tragœdiis non uno loco, Silium ac Statium in optimis codicibus exaratum offendi. Grammatici præterea utrumque dici monent. Servius lib. I. Georg. *Talis eſt & in Græcis ratio. nam Attis & Attin dicunt: delphin & delphis, Eleuſin & Eleuſis. ſed verius in N deſinunt, quod in obliquis habent Attinos, delphinos, Eleuſinos.* ſic ſcribe. Similia habes apud Priſcianum lib. VI. *Et ſciendum quod omnia in IN deſinentia etiam in IS producta finiuntur. Attin proprium nomen & Attis, delphin & delphis, Eleuſin & Eleuſis, Trachin & Trachis. Et notandum quod auctores Græcorum in IS magis terminatione ſint uſi: noſtri vero frequentius in IN. etſi Cicero pro Scauro Aris & Arin dixerit.* ſic & illa ſunt conſtituenda. Neque aliter Ammianus Marcellinus, lib. XVII. Pomponius Mela, Plinius, alii. Apud Senecam Natural. Quæſt. lib. VII. cap. XXXI. ſcribendum videtur, *Eleuſin ſervat, quod oſtendat reviſentibus.*

V. 71. *Præcincti flore capilli*] Hujus argumenti opinor fuiſſe Tragœdiam Euripidis, quæ Ἱππόλυτος ϛεφανηφόρος inſcribebatur. meminerunt ejus non uno loco Stobæus & Heſychius.

V. 73. *Quemque vocant aliæ*] malim *vocent.*

V. 79. *Sive ferocis equi luctantia colla retorques*] *recurvas* priſcæ editiones & ſcripti codices. placet. nam *torques* mox ſequitur. præterea duo exemplaria *fugacis equi* exhibere jam ſupra monui. idque prætulerim, quod *ferocem lacertum* mox ſubjungat.

81. *Seu lentum valido*] *vaſtum* libri veteres ſat multi. ut ſcripſerit forſan Ovidius,

Sive actum valido torques haſtile lacerto.

V. 90. *Feſſaque membra levat*] *novat* potiores ſcripti. & recte, pro *renovat.* ſic in Faſtis lib. I.

Ingratos nulla prole novare viros,

quod in liberis patres renaſci videantur. Sic *novare*

gregem

gregem dixit Statius Theb. x. & *novare pignora* eodem libro,

Non ego monſtrifero coitu revoluta novavi
Pignora, nec nato peperi funeſta nepotes.

quomodo illic omnino ſcribendum. Art. Am. III.

Ignotum hoc aliis ille novavit opus.

hoc eſt, primus excogitavit. ſic & *vulnus novatum* Remedio Amoris dixit. & *Naturam novare* lib. VIII. Met. & *naturæ jura novanda*, Artis Amator. lib. II. & *novare fata* Met. II. Denique *membra novare* Valerius Flaccus lib. III. appoſite, ad hunc Naſonis locum,

Hic ſale purpureo vivaque nitentia lymphâ
Membra novat, ſeque horrificis accommodat actis.

V. 91. *Arcus & arma tuæ tibi ſint imitanda Dianæ*] *ſunt* ſcripti nonnulli. Scribo & diſtinguo, ut melius cohæreant,

Arcus (ut arma tuæ tibi ſint imitanda Dianæ)
Si nunquam ceſſes tendere, mollis erit.

mox *per herbam* duo libri ex melioribus.

V. 98. *Suſtinuit poſitos quælibet herba duos*] malim, ſi per libros liceat, *quamlibet*. ut Epiſtola Canaces,

Urnaque nos habeat quamlibet arcta duos,

plura de hoc loquendi modo mox notabimus. Ep. VI.

103. *Nec me latebroſa movebunt ſaxa*] *ſalebroſa* priſcæ editiones cum uno Medicæo. quod & in ſuis Naugerius invenerat. Propert. lib. III.

Luna miniſtrat iter, demonſtrant aſtra ſalebras.

108. *Jam nunc & patria charior illa mea eſt*] Puteaneus cum aliis nonnullis,

Jam nunc eſt patriâ gratior illa meâ.

V. 109. *Tempore abeſt, aberitque diu*] in tempore & oportune abeſt. quæ duo Plautus etiam in Aſinaria conjunxit. ſic Ciceroni Offic. *Ad cœnam tempore venit.* quomodo & alibi idem. Cæterum ab Ovidio ſcriptum fuiſſe arbitror, *abſitque diu.* ſic voven-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

tes & bonum augurium captantes loquebantur. Noſter Pont. lib. IV. El. XII.

Hic cumulus noſtris abſit abeſtque malis.

Virgilius lib. X.

Æneas ignarus abeſt, ignarus & abſit.

V. III. *Niſi nos manifeſta negemus*] *negamus* potiores ſcripti. Puteaneus & Farneſianus, *niſi manifeſta negamus*. Scribe, *niſi ſi manifeſta negamus*. eleganter. Epiſtola Helenæ,

At tu diſſimula, niſi ſi deſiſtere mavis.

Remedio Amoris.

Poſſe pati facile eſt, niſi ſi patientia deſit.

ita & illic cenſeo reſcribendum. Met. X.

Quæ mea culpa tamen? niſi ſi luſiſſe vocari
Culpa poteſt, niſi culpa poteſt & amaſſe vocari.

lib. XIV.

Quid mihi tunc animi (niſi ſi timor abſtulit omnem
Senſum animumque) fuit?

Elegia de Nuce,

Nil ego peccavi: niſi ſi peccaſſe vocatur,
Annua cultori poma referre ſuo.

Triſt. IV. El. III.

Tempus ubi eſt, quo te (niſi ſi fugis illa referre)
Et dici memini, juvit & eſſe meam.

Ita enim ſcribendum ſuo loco monebimus. Vatinius Ciceroni lib. V. Ep. IX. *Dicitur mihi ſervus tuus anagneſtes fugitivus cum Vardæis eſſe, & profecto tibi illum reperiam, niſi ſi in Dalmatiam aufugerit*. Sulpitius Severus. Dialōg. *quod utrum ſollers antiquitas procurarit, an ſolis natura gignat, ignoro. niſi ſi Deus præſcius habitandam quandoque à ſanctis eremum, hæc ſervis ſuis paraverit.* Triſt. lib. V. El. IX. ex veſtigiis veterum librorum,

At non parerem, niſi ſi meminiſſe putares.

Pont. III. El. I.

Non avis obloquitur ſilvis niſi ſi qua remotis
Æquoreas rauco gutture potat aquas.

V. 115.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

V. 115. *Nec ſola hæc ad nos injuria venit*] *Sola nec hæc* ſcripti, præter Barberinum codicem & alterum Lovanienſem Societatis Jeſu, in quibus, *Sola nec hac nobis injuria venit.* eleganter. *τὸ venire* enim cum tertio caſu jungit frequenter Ovidius. ut in Faſtis lib. v. fide optimorum codicum,

Et tandem Caco debita pœna venit.

ſic & Græci ἔρχεσθαι pro eſſe. Propertius multus quoque eſt in hac locutione. Noſter Artis Amator. lib. I.

Forſitan & primo veniet tibi littera triſtis.

lib. II.

Non ego divitibus venio præceptor amandi.

&,

Non mihi veniſtis Semele Ledeve docendæ.

Ep. Laodamiæ,

Tu mihi luce dolor, ni mihi nocte venis.

Rem. Am. II.

Et tibi jam cani venient formoſe capilli.

mox,

Nec tibi moroſi veniant faſtidia morbi.

libro III.

Fac metuat ſperetque ſimul, q uotieſque remittes,
Spes magis huic veniat certa minorque metus.

Sic & ibi lego, non cum vulgatis, *hinc veniat.* Epiſtola OEnones,

Quæ venit indigna pœna, dolenda venit.

perperam vulgo, *indigne.* atque ita paſſim. Statius Sylvis,

Quique venit juncto mihi dexter Apolline Cæſar.

Plura Art. Am. lib. II. initio.

118. *Nati digna favore parens*] *digna vigore* uno conſenſu ſcripti. & vere. Silius lib. III.

—— Gelidos nec ſcandere tecum
Deficiam montes conjux tua. crede vigori
Fœmineo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Poſſet & *rigore* legi cum excerptis Voſſianis, ut ſupra, *To tuus iſte rigor.*

v. 126. *In medio nixu*] *niſu* Puteaneus & alii meliores. parum refert. ſic & lib. v. Faſtor. quidam veteres,

Hunc ſtirps Oceani maturis niſibus Æthra
Edidit.

v. 127. *I nunc & meriti*] Scripti nonnulli *immeriti*. vel, *emeriti*. In quibuſdam vetus lectio eſt eraſa. Excerpta Jureti *ſic meriti*. Puteaneus *ii meriti* à manu primâ. Lego,

I nunc, i, meriti lectum reverere parentis.

Triſt. lib. I. El. I.

I tamen, i pro me tu, cui licet, aſpice Romam.

ſic lego Ep. Cydippes,

I nunc, i, ſolitoque tibi me decipe more.

ita & ibi ſcribendum. Virgilius lib. VI.

I decus, i noſtrum, melioribus utere fatis.

Plura congeſſi ad lib. III. Amor. El. III.

v. 132. *Ruſticæ Saturno*] Poſt hunc verſum inſulſe codices nonnulli hoc diſtichon addunt,

Saturnus periit, perierunt & ſua jura.
Sub Jove nunc mundus. juſſa Jovis ſequere.

v. 137. *Nec labor eſt celare licet.*] Scribo, *Nec labor, & celare licet.* ut τὸ *eſt* ſubintelligatur.

139. *Viderit amplexus aliquis*] *amplexos* Puteaneus. Val. Flaccus lib. IV.

—— pallentia jungunt
Oſcula, vix primis amplexi luminis oris.

Silius lib. XII.

Inque vicem amplexi.

ſic Epiſtola Medeæ ex libris antiquis,

Complexos utinam Symplegades eliſiſſent.

Virgilius,

Complexi inter ſe noctemque diemque morantur.

v. 142. *Nec cuſtos*] *non cuſtos* meliores.

v. 150

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v.150. *Heu ubi nunc faſtus altaque verba jacent?*] *ubi nunc flatuit* mendoſe alter Moreti. Sed *flatus* forte reponendum. Vide quæ notavi ad librum I. Artis Am. Porro libri nonnulli, *Heu mihi.* Excerpta Puteani, *Hei mihi*! ut opiner legendum,

Hei mihi! num faſtus altaque verba jacent?

vel etiam hoc modo, ut vulgatæ lectionis veſtigiis inſiſtamus,

Heu! ubi nunc faſtus altaque verba? jacent.

ubi nunc, ut Epiſtola Medeæ,

Dotis opes ubi nunc? ubi nunc tibi regia conjux?

quomodo & illic ſcripſerim. Met. XIII.

——— *Ubi nunc facundus Ulyſſes?*

Val. Flaccus lib. IV.

Heu ubi nunc regni generiſque ubi gloria?

Claudianus lib. III. Raptus,

Heu ubi nunc, ubi, nata, mihi es?

Petronius:

Ubi nunc eſt, inquam, iracundia tua? ubi impotentia tua?

Noſter Art. Am. lib. I.

Vis ubi nunc illa eſt?

Faſt. III.

Heu! ubi pacta fides? ubi quæ jurare ſolebas?

lib. V.

Heu! ubi Mars pater eſt?

Statius Thebaid. IX. ubi *Heus* vulgo perperam ſcribitur,

Heu ubi nam ille frequens modo circa limina matris Ambitus?

& lib. V.

Heu ubi nunc furiæ?

& lib. VIII.

Heu ubi laurigeri currus?

Sylvar. lib. III.

Heu ubi nota fides?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Noſter Amor. III. El. VIII. ut libri meliores,

Heu, ubi mollities pectoris ille tui eſt?

V. 155. *Depuduit, profugusque pudor ſua ſigna reliquit.*] Scribe vel invitis libris, *profuguſque rubor*. quod omnino concinnius. *relinquit* præterea Puteaneus & alii ex melioribus. *Depudere* etiam in Amoribus dixit lib. III. El. x.

Et quæ depuduit ferre, tuliſſe pudet.

ut quidem illic optime Jureti excerpta. Suetonius, *depudere didicerat*.

V. 167. *Quod mihi ſit genitor, qui poſſidet æquora Minos.*] Sic Puteaneus, & alii nonnulli; ſed legendum,

Quo mihi, ſi genitor.

ut in illo Juvenalis Sat. VIII.

——— *quo, ſi nocturnus adulter*
Tempora Santonico velas adoperta cucullo?

Propertius lib. IV. El. III.

Nam mihi quo, Pœnis ſi purpura fulgeat oſtris,
Cryſtalluſque tuas ornet aquoſa manus?

vel etiam,

Quo mihi, quod genitor. ———

idque verum eſſe ſequentia liquido evincunt. Nam quinque libri,

Quid mihi quod.

Plura congeſſimus ad Epiſtolam II. V. 53.

V. 172. *Sic cadat adverſa*] *Et cadat* libri omnes. Habes eundem verſum Remedio Amoris.

V. 176. *Perlegis &*] *Perlege &* tres libri. Lincolnienſis, *Perlege, ſed.* bene, niſi fallor. Certe illud *Perlegis* ſubnatum videtur ex primo verbo ſequentis epiſtolæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NOTÆ IN EPISTOLAM QVINTAM.

Excerpta Puteani & nonnulli ex noſtris ſequens diſtichon OEnones Epiſtolæ præfigunt, quod ab aliis rectius abeſt,

Nympha ſuo Paridi (quamvis meus eſſe recuſes)
Mittit ab Idæis verba legenda jugis.

v. 8. *Quæ venit indigne*] *indigno* Puteaneus cum Jureti excerptis, quæ Vir Cl. Philibertus de la Mare Senator Divionenſis, qua eſt humanitate, mecum communicavit. *indigna* meus chartaceus. At Caroli Strozzæ liber, *indignæ.* probe. diximus ſuperiori epiſtola.

v. 11. *Abſit reverentia vero*] alii *adſit.* atque ita quinque ex noſtris. quomodo apud Horatium, *liceat concedere veris.*

v. 16. *Depreſſa eſt humili cana pruina caſa*] Libri veteres multi *Deprenſa.* Unde *Defenſa* ſcribendum Parrhaſius ad Claudianum contendit. nec dubita quin vere. Remedio Amoris,

Proximus à tectis ignis defenditur ægre.

Horatius Sat. III. lib. I.

——— *Toga, quæ defendere frigus,*
Quamvis craſſa queat. ———

Seneca de Providentia cap. IV. ubi de Germanis agit, *Imbrem culmo aut fronde defendunt.* Cicero Catone Majore, *nimios ſolis defendit ardores.* Sic & Quadrigarius apud Gellium, Arnobius, Tertullianus, Vegetius, alii locuti. Hinc & *Vim vi defendere* apud Juriſconſultos. Pluribus de hac locutione egi ad Claudianum III. Conſ. Stilich.

v. 20. *Per juga ſumma*] *juga longa.* Puteaneus & Jureti Excerpta cum aliis multis. Quomodo Propertius,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Sectatur patrios per juga longa canes.

& Virgil.

——— *Juga longa petebat*
Solorum nemorum. ———

ſic *longa Ida* Ep. Parid.

Innumeraſque mihi longa dat Ida trabes.

Noſter tamen ſuperiori Epiſtola,

Hortari celeres per juga ſumma canes.

Seneca Hippolyto,

Summaque montis juga Cecropii.

v. 24. *In titulos ſurgite rite meos*] Puteaneus & alii plurimi, *ſurgite recta.* Scriverianus *adulta.* Sarravianus *lecta.* Gronovianus, *ſcripta.* Palatinus *tecta.* Forſan, *ſurgite ſecta.*

v. 31. *Verſæque recurrite lymphæ*] *Nymphæ* Puteaneus & ſeptem alii. lib. IV. Met.

Videt hic ſtagnum lucentis ad imum
Uſque ſolum Nymphæ.

ita ſcripti nonnulli: Statius Villa Surrentini,

——— *Occurrit dulcis amaro*
Nympha mari.

& Theb. V.

——— *Trepidæque latent in pulvere Nymphæ.*

Rutilius Itinerario,

Elicit as ſimili credamus origine Nymphas.

ubi *lymphas* perperam reponunt. Propert. lib. III. ex veteri codice,

Et cadit in patruos Nympha Aniena ſinus.

v. 33. *Illa dies fatum miſeræ mihi duxit*] *dixit* Puteaneus, Argentinenſis, & quatuor alii. bene, apto ad hanc rem verbo. hinc *fatidici vates.* & *dictio* pro oraculo Apollinis apud Accium & Pacuvium, & Plauto Menæchmis, *dictum Apollinis.* noſter Ep. Paridis.

Quo ruis? exclamat. referes incendia tecum.
Quanta per has neſcis flamma petatur aquas.
Vera fuit vates: dictos invenimus ignes.

hoc

hoc eſt, *prædictos.* Faſt. I. de Carmenta vate,

Talibus ut dictis noſtros deſcendit in annos.

Plura de his ad librum primum Claudiani in Eutropium memini notaſſe. v. 160.

v. 44. *Præterito magis eſt iſte pudendus amor*] *pigendus* in Puteaneo: quomodo Epiſtola Didus,

Adde fidem: nullâ parte pigendus erit.

Auſonius de Conſulatu ſuo,

Emendatiſſimi viri eſt, pigenda non facere.

v. 45. *Et noſtros vidiſti flentis ocellos.*] Naugerius *madidos* malit, quod eſt in nonnullis ſcriptis, ſed fruſtra. Amor. lib. I. El. VIII.

Sic tua defunctæ molliter oſſa cubent.

& lib. III. El. II.

An magis hic animi meus eſt, non aëris æſtus?

Triſt. lib. IV. El. III.

Vultibus illa tuis, tanquam præſentis, inhæret.

ut legunt veteres libri. Epiſtola Canaces,

Sic mea vibrari pallentis membra videres.

ita nempe reponendum cenſeo. Epiſtola Acontii.

Inque meo cupidi rapta ferere ſinu.

Quomodo & illum verſum ex veſtigiis optimi codicis emendandum cenſeo. Triſt. II.

At memini vitamque meam moreſque probabas,
Illo, quem dederas, prætereuntis equo.

quod male mutant libri veteres. Seneca Hippolyto,

——— *quis meas miſeræ Deus,*
Aut quis juvare Dædalus flammas queat.

Auſonius Epiſt. XXIII.

——— *non iſta duorum*
Culpa, ſed unius tantum tua.

Virgilius Ciri,

Quod te per Divûm crebros obteſtor amores,
Perque tuum memoris hauſtum mihi pectus alumnæ.

Qui locus à viro Maximo ſollicitari non debuit. Horatius, lib. I. Sat. IV.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

——— *cum mea nemo*
Scripta legat vulgo recitare timentis. ———

Cicero Philip. II. *Tuum hominis ſimplicis pectus vidimus.* Adeatur Scaliger lib. II. Auſonianarum Lect. cap. XII.

V. 48. *Ut tua ſunt collo brachia vincta meo*] *nexa* veteres libri omnes uno Baſilcenſi excepto. quod probum eſt. Statius Sylv. V.

At nunc heu aliquis longa ſub nocte puellæ
Brachia nexa tenens ultro te, ſomne, repellit.

Theb. IV.

——— *certant innectere collo*
Brachia.

Claudianus,

Mutuaque alternis innectite colla lacertis.

Noſter ipſe Epiſtola Phyllidis,

Colla quoque infidis quæ ſe nectenda lacertis
Præbuerunt.

Fruſtra igitur Ciofanus eſt, qui *brachia vincta* hoc loco tuetur.

V. 60. *Hei mihi pro dirâ pellice blanda fui!*] Puteaneus & alii nonnulli ex melioribus, *Et mihi.* Gronovianus, *Et tibi.* Puto Ovidium ſcripſiſſe,

Et dis pro dirâ pellice blanda fui.

ut noſter alibi,

Et pro delictis hoſtia blanda fuit.

V. 63. *Hinc ego prima tuæ proſpexi vela carinæ*] *vela tua cognovi prima* ſcripti omnes.

V. 73. *Querulis ululatibus Idam*] *Iden* meliores. quomodo ſæpe alibi noſter. & ſequenti verſu *Illinc* pro *Illic* iidem recte.

V. 77. *Nunc te cum veniunt*] *Nunc tibi conveniunt* Puteani & Jureti codex, aliique nonnulli ex præcipuis. recte. qui loquendi modus noſtro eſt uſitatus. Amor. III. El. VIII.

Lava

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Læva manus, cui nunc ſerum male convenit aurum.

Epiſtola Sapphus,

Grata lyram poſuit tibi, Phœbe, poëtria Sappho.
Convenit illa mihi, convenit illa tibi.

In Ponticis.

Tu quoque conveniens ingenti nupta marito.

Remed. Amor.

Hæſerat in quadam nuper mea cura puella:
Conveniens animo non erat illa meo.

& mox,

Exitus ingeniis convenit iſte feris.

Faſt. III.

Conveniunt partes hæ tibi, comis anus.

atque ita paſſim. cæterum *ſequantur* etiam & *deſtituant* libri potiores agnoſcunt, non *ſequuntur* & *deſtituunt* cum vulgatis.

v. 83. *Non tamen ut Priamus*] Perperam quidam reſcribunt *aut Priamus*. Propert.

Non tamen ut vaſtos auſim tentare leones.

Noſter Art. Am. III.

Non tamen ut poſitas menſa deprendat amator
Pyxidas.

ita ſcribendum videtur ex optimo libro, in quo *& poſitas.* vulgo, *expoſitos.*

v. 85. *Dignaque ſum & cupio*] τὸ *&* abeſt à libris pleriſque. Codex Patavinus præterea, *potenti.* Sequenti verſu, *quas poſſint* non *poſſunt* meliores. ſic Briſeïs,

Eſt mihi, quæ lanas molliat, apta manus.

Nonnulli etiam *quæ poſſint.* ut Faſt. II.

——— *capit ille coronam,*
Quæ poſſit crines, Phœbe, decere tuos.

v. 87. *Fronde jacebam*) *cubabam* Lovanienſis.

v. 89. *Denique tutus amor meus eſt tibi.*] Sic diſtinguit Puteaneus, & alii quidam. Puto ſcribendum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Denique tutus amor meus eſt. mihi nulla parantur
Bella, nec ultrices advehet unda rates.

v. 92. *Polydamanta*] *Pulydamanta* ſcribendum monui ad lib. XII. Met. 547.

v. 94. *Priamus quid ſuadeat ipſe*] *cenſeat* Lovanienſis. Sic Ep. Helenæ vetus codex,

Quid Priamus de me, Priami quid cenſeat uxor.

v. 99. *Nec tibi, ſi cupias,*] *ſi ſapias* præſtantiores libri. ut Epiſtola Acontii,

Hunc tu, ſi ſapias, limen adire vetes.

Remed.

Hanc mihi, ſi ſapiat, per ſe concedat Achilles.

Lege *ſapies.* & vide quæ noto Met. XIV. 675. In Puteaneo hic rurſus duplicis paginæ eſt hiatus.

v. 103. *Tu quoque clamabis.*] Perperam ſequentia diſtinguuntur in vulgatis libris, ac ſi clamantis Menelai verba ſint. quod poëta minime voluit.

110. *Arida facta cadunt*] *volant* meliores. ut apud Virgilium,

——— *foliis ne carmina manda,*
Ne turbata volent rapidis perjuria ventis.

& in Georgicis,

Sæpe levis palea & frondes volitare caducæ.

Idem tamen alibi,

Lapſa cadunt folia.

Noſter Art. Am. 111.

Ut Borea frondes excutiente cadunt.

hinc & *folia caduca*, & *caducæ frondes.* Am. II. El. XVI.

Verba puellarum foliis leviora caducis.

v. 113. *Hoc tua nam recolo*] *refero* libri nonnulli. eodem ſenſu. ſic Remedio Amoris,

Sæpe refer tecum ſceleratæ facta puellæ.

& ibid.

Deque tua domina multa querenda refers.

quæ illic vera lectio. ut & Amorum lib. II. El. VIII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

At quanto (ſi forte refers) præſentior ipſe
Per Veneris feci numina magna fidem.

quod perperam mutant. Pont. I. El. IX.

Sæpe refert animus luſus gravitate carentes.

Met. XV.

Hæc Helenum ceciniſſe penatigero Æneæ
Mente memor refero.

Triſt. IV. El. III.

Tempus ubi eſt, quo te (niſi ſi fugis illa referre)
Et dici memini, juvit & eſſe meam.

Ita enim ſcribendam, Alii codices, *memini*. Regius *memoro*. ut lib. XIV. Met.

Nam memoro memorique animo pia verba notavi.

Sed & illic ſcribendum cenſeo *Nam refero*. At Sarravianus hoc loco *recolo*. quomodo etiam multi ex ſcriptis legunt Epiſtola Paridis,

Hoc tua (nam repeto) fore ut à cæleſte ſagitta
Figar, erat verax vaticinata ſoror.

Triſt. lib. I. El. III.

Cum repeto noctem, qua tot mihi cara reliqui.

ubi vetus liber *recolo* ſimiliter. Virgil.

Nunc repeto hæc generi portendere debita noſtro.

& alibi,

Nunc repeto, Anchiſes fatorum arcana reliquit.

Noſter Pont.

Nec repetunt oculi ſigna vetuſta mei.

Juvenal. Sat. IX. *Nuper enim, ut repeto*. ubi Scholiaſtes Ms. *id eſt recolo*.

V. 116. *Littora bobus aras*] *bubus* recte quidam libri. atque ita ubique ex auctoritate optimorum codicum ſcribendum.

V. 119. *Ponto demergite puppim.*] Alii *dimergite*. ſed meliores *Dî mergite*. quomodo ſcribendum ſenſus requirit. Sic in Faſtis,

Plenaque odorati Dîs ponit pocula Bacchi.

cum *diſponit* vulgo nunc legatur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

121. *Dixerat incurſu*] lege *in curſu famulæ rapuere furentem.* hoc eſt, in ipſo furoris curſu. De quo loquendi more plura lib. x. Met. in Fab. Myrrhæ dixi. Niſi cui ſcribendum videatur hoc loco,

Vox erat in curſu. famulæ rapuere furentem.

Amor. lib. I. El. VIII.

Vox erat in curſu; cum me mea prodidit umbra.

Faſt. v.

Vox erat in curſu: vultum dubitantis habebam.

Faſt. VI.

Spes erat in curſu: nunc lare pulſa ſuo eſt.

v. 125. *Sit facie quamvis inſignis*] *præſignis* codex Ambroſianus. recte. Noſter. Met. XII.

Cinctaque adeſt virgo matrum nuruumque caterva
Præſignis facie.

Faſt. v.

Præſignis facie Corniculana fuit.

Art. Am. III.

Quæ facie præſignis erit, reſupina jaceto.

ſic

—— vittis præſignis & auro
Victima.

lib. xv. Met. v. 132. ex veteribus libris. &

—— arcu præſignis adunco
Delia ——

ſuperiori epiſtola.

v. 126. *Deſeruit patrios hoſpite capta Deos*] *ſocios Deos* codices exarati omnes. vere. nam *patria* mox ſequitur. Deos enim conjugales intelligit. Amor. II. El. XI.

Ecce fugit notumque thorum ſocioſque penates.

ſic ibi veteres libri. quomodo Virgil. Æn. III.

Hoſpitium antiquum Troiæ ſociique penates.

& Epiſt. Briſeïdis,

Si tibi jam reditusque placet ſociique penates.

ut illic Lincolnienſis codex exhibet.

v. 136.

v. 136. *Quæſierant*] *Quæſierunt* liber chartaceus Lovanienſis. & placet. ſic *ſteterunt*, *dederunt*, *tulerunt*, & ſimilia penultima ſyllaba correptâ. de quibus ad Epiſtolam Didus. v. 166.

v. 141. *Rupi tamen ante capillos*] *ungue* ſcripti. rectius.

v. 147. *Radixque medendi Utilis*] *medenti* malim. *medens* pro medico. Ep. Cydippes,

Adjuvor & nullâ feſſa medentis ope.

Remedio Amoris,

Tu pariter vati, pariter ſuccurre medenti.

Marcellus de Medicina,

Vertat in exitium non ſollers cura medentis.

v. 150. *Deſtituor prudens artis ab arte mea*] *Deficior* ſcripti potiores. optime. ſic Triſt. 11. *Tempore deficior*. Ep. Heronis, ut legendum cenſeo,

Deficiar; par vi temporis adde moram.

Silius lib. 111.

——— *gelidos nec ſcandere tecum*
Deficiar montes conjunx tua. ———

Ita ſcribo. ſic apud noſtrum in Ibide,

——— *ſolito defecta favore*
Fortunæ facies.

Ibidem ex antiquis libris,

Plenus inextincta deficiare fame.

Neque aliter optimi Latinitatis auctores paſſim loquuntur.

v. 151. *Vaccas paviſſe Pheræas*] ſic meliores libri, non *per æſtus*, aut *per herbas*. ſimiliter vetuſtiora exemplaria Art. Am. 11.

Cynthius Admeti vaccas paviſſe Pheræi
Dicitur.

ita enim & illic ex optimis libris reſtituendum. Seneca Hercule Furenti,

Paſtor Pheræos Delius pavit greges.

NOTÆ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NOTÆ IN EPISTOLAM SEXTAM.

Etiam huic Epiſtolæ præfigitur diſtichon hoc in Excerptis Puteani,

Lemnias Hypſipyle Bacchigenus Æſone nato
Dicit: & in verbis pars quota mentis erat.

v. 3. *Hoc tamen ipſo*] Argentinenſis *ipſe*. Lege *ipſa*; niſi malis *ipſum* cum Douza.

v. 10. *Iſſe ſacros Martis*] *Marti* malim. ſed obſtant membranæ.

v. 15. *Hæc ego ſi poſſem timide credentibus iſta*] *Hoc ego* meliores ſcripti. & ſane *Hæc* ac *iſta* minus apte cohærent. Lege,

O ego, ſi poſſem timide credentibus, Iſta
Ipſe mihi ſcripſit dicere, quanta forem!

& vide quæ noto hanc in rem ad epiſtolam primam v. 95. Met. VIII.

O ego, quam felix, ſi pennis lapſa per auras,
Gnoſiaci poſſem caſtris inſiſtere regis!

lib. IX.

O ego, ſi liceat mutato nomine jungi,
Quam bene, Caune, tuo poteram nurus eſſe parenti.

v. 26. *Oppoſita humo*] tres libri *appoſita*. idque rectius fortaſſe.

v. 27. *Tunicíſque à pectore ruptis*] *raptis* libri meliores. ſic *deripere ex humero veſtem* & ſimilia. at libro III. Art. Am.

——— *tenues à pectore veſtes*
Rumpit.

Sequenti præterea verſu quidam libri *fata vocant* cum Jureti excerptis.

v. 29. *Vivit, ait, timidumque mihi jurare coegi.*] *Timidum quod ait jurare coegi*, vel *timide* libri veteres. Puto corrigendum eſſe,

Vivit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Vivit, ait timide: timidum jurare coegi.

niſi *timidus* malis. Ejuſmodi repetitiones vocum à ſupinis librariis ut plurimum neglectæ (dum ſemel tantummodo exprimunt, quod bis fuerat exprimendum) corrumpendo non uni apud Ovidium loco occaſionem dederunt. Ep. VII.

Nec mihi parcatur, puero parcatur Iülo.

quæ vera ibi lectio eſt. Ep. VIII.

Quem ſibi permiſit, genero permittet amorem.

ubi *concedet* reponunt. Ep. IX.

Ingreditur late lato ſpectabilis auro.

ſic ſcripti omnes. pro quo *multo auro* repoſuerant.

In thalamos læti, thalamos ſua buſta feruntur,

& mox,

——— *Nudâ nuda recumbis humo.*

Ep. XVII. ex veteri libro,

Nec tamen iraſcor: quis enim iraſcatur amanti?

Ep. XVIII.

Me pariter venti teneant, teneantque lacerti.

ut ſcribendum conjeci. Amor. lib. I. El. II.

Tu pennas gemmâ, gemma variante capillos.

qui etiam locus male in vulgatis codicibus eſt habitus. & pari id modo paſſim apud noſtrum:

v. 31. *Vtque animus rediit*] Turbant hic denuo libri. Sed Excerpta Jureti cum uno Patavino, *Ut rediit animus.* producitur enim Ovidio aliiſque poëtis paſſim ultima ejus ſyllaba, quemadmodum & in *adiit, abiit, iniit, rediit, ſubiit, præteriit,* & ſimilibus, de quibus ſuo loco. Epiſtola Laodamiæ,

Ut rediit animus, pariter rediere dolores.

Art. Am. III.

Ut rediit animus, tenues à pectore veſtes
Rumpit.

Faſtor. lib. III.

Ut rediit animus, Da certa piamina, dixit.

lib. V.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ut rediit animus, cultorem pauperis agri
Immolat.

quibus etiam in locis libri veteres ſibi non conſtant, dum alii, *Ut rediitque animus*: alii, *Utque redit animus*, alii alia, ſubſtituunt. meliores conſtanter, quod nos exhibemus, agnoſcunt. Met. XIV.

Mox ubi mens rediit, & contempſere ſequentem.

Faſt. II. loco itidem in vulgatis libris mendoſo,

Attonituſque metu rediit, ut ſepe viator
Turbatum viſo rettulit angue pedem.

V. 32. *Rettulit æripedes*] Sic correctores hæc interpolarunt. Nam vetuſta exemplaria *Narrat & æripides*, vel, *Narrat æripides*. Scribe,

Narrat ahenipedes Martis araſſe boves.

Epiſtola Medeæ,

Jungis ahenipedes inaduſto corpore tauros.

quomodo & illic ſcribendum. *aheneus* & *ahenus* pro æreo paſſim poëtæ. Martialis Spectaculorum Ep. XXVII. *Ignipides* vocat hos tauros,

Ignipedes poſſet ſine Colchide vincere tauros.

Sed vide ne & illic *Ænipedes* ſit ſcribendum. quanquam *Ignipedes ſolis equi* Naſoni & Statio dicantur.

V. 51. *Me mea fata trahebant*] *mala fata* Puteaneus & duo alii. ſic *malus error* & ſimilia. Noſter in Amorib.

Cum rapiant mala fata bonos. ——

V. 54. *Milite tam forti vita tuenda fuit*] *fortuna tuenda* Puteaneus. mendoſe. At in uno Voſſiano pro diverſâ lectione, *ripa tuenda.* quod placet. Hoc enim omni ſtudio Lemniades agebant, ut Argonautas littore prohiberent. de vitâ nullum certamen fuit. Cauſam dedit loco interpolando quod *ripam* pro *littore* nonnunquam ſumi neſciret, quiſquis *vitam ripa* ſuppoſuit. Met. XIII.

Prohibent aditu, littuſque tuentur
Troes.

Apud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Apud Germanicum in Aratêis pro *vita* & *vitta*, *ripa* legitur etiam in antiquiſſimo codice Puteaneo.

v. 55. *Urbe virum vidi*] τὸ *vidi* vehementer friget. nec juvant tamen membranæ noſtræ. Scribo,

Urbe virum viduâ, tectoque, animoque recepi.

Viduam urbem eleganter dixit, quod viri in ea omnes ab uxoribus eſſent occiſi. nihil notius hac fabula. eandem conjecturam Capoferreo etiam in mentem veniſſe ſerus nunc intelligo.

v. 58. *Impleſti lacrymis talia verba tuis.*] malo *lacrymis ſuis*, vel contra membranarum auctoritatem. Vide notas ad Epiſt. XVII. v. 252.

v. 59. *Si dent modo fata recurſum*] *ſed dent modo fata recurſus* libri meliores.

v. 70. *Lacrymis ora ſinuſque madent*] iidem, *oſque ſinuſque.*

v. 74. *Iræ miſtus abundat amor*] *ira* libri ferè omnes.

v. 77. *Vivum quod Iäſona perdam*] *perdo* Puteaneus cum Regio. & ſequenti verſu *concidat* pro *concidet*. probe utrumque. & tum *fruatur* paulo ante legendum. Fuit cum emendarem,

Dona feram templis; vivumque ut Iäſona perdam,
Hoſtia pro damnis concidat icta meis?

v. 81. *Argolicas timui*] *Argolidas* Puteaneus. ſic *Argolis Alcmenæ* Met. IX. & *Argolides puppes* Remedio Amoris. Statius Theb. VI.

——— *Argolidaſque habitu præſtabo maritas.*

ſic malo quam cum vulgatis *Argolicas*. Idem Theb. II.

——— *Caſta matres cinxere corona*
Argolides.

& lib. VI.

——— *Argolidum cœtu circumdata matrum.*

lib. IV.

——— *Neque enim ipſe Deorum*
Arbiter Argolidum thalamis novus. ———

vide quæ noto Epiſtola IX. v. 73.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 82. *Expectato hoſte*] *expectata* Puteaneus. recte.

v. 85. *Curſu deducere Lunam*] Repone *curru* cum tribus codicibus. De curru Solis ac Lunæ apud Poëtas jam protrita ſunt omnia. Tibullus,

Cantus & è curru Lunam deducere tentat.

ſic & *Lunares currus* Met. xv.

v. 87. *Obliquaque flumina ſiſtit*] duo libri, *fulmina.* ut apud Senecam Thyeſte, *Obliqui via fulminis.* Nihil muto tamen. nam & *flumina* recte *obliqua* dicuntur.

v. 90. *Certaque de tepidis colligit oſſa rogis*] Puteaneus *colligat. Cunctaque oſſa* Scriverianus & Hafnienſis. ſed nil mutandum. Vid. Rem. Am. 112.

v. 91. *Simulacraque cerea fingit*] Puteaneus *figit.* optime, ut de defixionibus magicis agatur. Vidit id jam Salmaſius. Seneca Hercule OEtæo,

——— *Hoc, inquit, magæ*
Dixere amorem poſſe defigi malo.

Plinius, lib. xxviii. c. ii. *Defigi diris precationibus nemo non metuit.* Seneca lib. vi. de Beneficiis, cap. xxxv. *Execraris enim illum, & caput ſanctum tibi dira imprecatione defigis.*

v. 93. *Et quæ neſcierim melius, male quæritur herbis.*] Scripti plerique cum Puteaneo *mage.* perperam. quatuor, *Et quod neſcierim.* Cantabrigenſis *quas* pro diverſâ lectione. Emenda,

Et, quas neſcierim melius, male quæritur herbis.

v. 100. *Adſcribi factis procerumque tuiſque ſe facit*] *ſe favet* priſcæ editiones cum optimo Puteaneo & aliis nonnullis membranis. Venuſte. Ennius. Annali xiii.

Matronæ muros complent ſpectare faventes.

v. 103. *Sed filia Phaſias Æta*] Valde Naugerius aliique interpretes ſe in hoc loco torſerunt, ut & Carrio Notis in Val. Flaccum. libri quidam *Phaſis Aëtæ*, peſſime. *Aëta* enim vel *Æëtes* triſyllabum eſt. Nam quod Epiſtolâ Medeæ legitur,

Ex-

Excipit hoſpitio juvenes pater Æta Pelaſgos.
& Metamorph. lib. VII.

Diſſimilemque animum ſubiit pater Æta relictus.

τὸ *pater* ex fide optimorum codicum delendum. Cæterum in veterrimo codice Puteaneo pars poſterior hujus verſûs in litura cubabat, veteri lectione eraſa, cujus tamen è veſtigiis utcunque appareret ſcriptum primo fuiſſe *Phaſias Æetine*, cum τὸ *filia* à manu ſecunda ſit additum. Atque hanc eſſe genuinam auctoris lectionem auſim adfirmare, quam & Meziriacus Gallicis in has epiſtolas Notis Salmaſio ſuggerente laudavit. *Æetine*, ut Neptunine, Nereine, Oceanine, Adraſtine, Nonacrine, Evenine, & ſimilia. Pari modo duo quoque patronymica conjunxit lib. VII. Met. *Calydonides Eveninæ.* ut quidem illic monui corrigendum. ita & *Inachis Acriſione* Virgilio Danaë dicta Elegia ad Meſſallam. & *Tyndaris Lacæna* Helena lib. II. Æn. Medeam verò Æetinen dictam ab Avieno deſcriptione Orbis apparet hiſce verſibus.

Abſyrti cautes & crebras protinus arces
Inveniet. Colchos huc quondam cura fideſque
Extulit, inſanam ſectantes Æetinen.

ſic enim verſus ultimus minima mutatione ſcribendus.

V. 104. *Terga revellit ovis*] Ita meliores libri, non *revulſit.* lib. III. Amor. El. X.

Prima jugo tauros ſupponere colla coegit,
Et veterem curvo dente revellit humum.

fruſtra *revulſit* quidam codices. ut & lib. VIII.

A ſylvis ſylvas & ab arvis arva revelli.

lib. IX.

Infregit cornu truncaque à fronte revellit.

lib. XII.

Ingemuit, duroque ſudem vix oſſe revellit.

Atque ita locutos ſcriptores antiquos obſervant Grammatici.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

matici. quos inter Diomedes libro I. *ſunt quædam verba quæ habent perfecta duplicia, ut pango pepigi & panxi. pungo pupugi & punxi. vello velli & vulſi. ſed melius velli. ut Virgil. I. Cineres maneſque revelli. idem, ima de ſtirpe revelli.* ſic *divellit* pro *divulſit* non uno loco in veteribus libris Metamorphoſeon, ut ſuis locis monebitur. Nec minus tamen venuſtum quod Matthæus Herculanus in codice ſuo, qui in Vaticanâ extat bibliotheca, obiter mihi inſpectus, ex veteri libro notarat, *refixit*.

v. 105. *Non probat Alcimede mater tua*] Hanc Hyginus Clymeni filiam facit. alii Autolyco natam volunt. Sunt tamen qui Rhœo vel Polymelam Jaſoni matrem adſignent. Vide Tzetzen Chiliad. VII. hiſt. XCVI. Sequenti verſu malim *quis venit*, ut tam ad matrem quam patrem referatur.

v. 107. *Illa ſibi à Tanais Scythicæque paludibus undæ*] *Illa ſibi Tanais* potiores ſcripti. Lege, *Tanai*. Naugerius & Ciofanus ex ſuis, *à Tanai*. Deinde major codicum pars cum Puteaneo, *Scythiæque paludibus undæ*. ſed *Scythiæ udæ* reſcribendum, ut recte quatuor libri veteres. ſic & Faſt. II. corrigendum *Tyberinides udæ*, pro *undæ*. Deinde *Phaſidos* ſequenti verſu pro *Phaſidis* ſex libri. ſic *limoſi Phaſidos* noſter dixit Met. VII. & Catullus *Phaſidos ad fines*.

v. 110. *Polliciti pondere*] *pollicito pondere* ſeptem libri. quod non eſt de nihilo. ſic *polliciti jura thori* Epiſtola Cydippes, & *pollicita fides*. lib. III. Faſt.

Pollicitam dictis Jupiter adde fidem.

Adeantur Notæ Met. XI. 108.

v. 111. *Cur non meus inde rediſti.*] *Vir non meus* Puteaneus & octo alii.

v. 118. *Me quoque jam tales inter habere potes.*] Libri ſcripti, *Me quoque quod tales*, vel, *res tales.* quod poſterius arridet elegantiſſimo Gronovio in Obſervationibus lib. IV. cap. XI. qui videatur. In Puteaneo

Me

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Me quoque q . . . . . lis. eraſis iis quæ per puncta deſignantur. Unde Mezeriacus *Me res dotales* concinnat. Salmaſius libro de Uſuris *Me quoque dotales inter*, ut *dotales* dixerit Ovidius pro *dotatas*. Quod legem Latini ſermonis ferre pernego. ille contrarium docere nos debuiſſet. Quid ergo? Scribo minima mutatione,

Me quoque quot tales inter habere potes!

Hoc vult, paucas eſſe quæ ſecum comparari poſſint. Amor. lib. II. El. XI.

Quam vir, quam cuſtos, quam janua firma (quot hoſtes!)
Servabant, ne quâ poſſet ab arte capi.

ita vetus codex. Sentius Augurinus apud Plinium lib. IV. Epiſt. XXVII.

Unus Plinius eſt mihi priores.
Mavult verſiculos foro relicto,
Et quærit quod amet, putatque amare.
Ille ô Plinius, ille quot Catones!
I nunc, quiſquis amas, amare noli.

Hoc eſt, qui unus habet inſtar multorum Catonum. Ita verſus iſti ex veterrimo libro Medicæo ſunt reſtituendi, niſi quod minimum nobis indulſimus, reponendo *quot* pro *quod Catones*. *d* in *t* mutato, qui error eſt frequentiſſimus.

v. 123. *Si quæras*] *quæris* meliores. pro *cognoſceris* duo libri *ignoſceris*. hoc eſt *agnoſceris*. vide Faſt. III. v. 65.

v. 136. *Deſeruit Colchon*] *Colchos* libri omnes. idque recte. Colchos enim non dicitur, ſed Colchi. Κόλχοι καὶ Κόλχες Græcis.

v. 137. *Quid referam, ſcelerata piam ſi vincit*] *referat* Puteaneus. Sed verum eſt, quod ex ſuis profert Naugerius, *Quid refert? vincet* etiam meliores. Epiſtola Paridis,

Quid tamen hoc refert, ſi te tenet ortus ab illis?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Met. XIII.

Quid tamen hoc refert, ſi ſe pro claſſe Pelaſga
Arma tuliſſe refert?

Faſt. III.

Quid tamen hoc refert? vitio tibi gratior ipſo eſt.

Epiſtola prima Sabini,

Quid refert? pelago ſunt obruta.

Epiſtola. III.

Quid refert? cauſâ tu meliore cales.

Statius Theb. X.

Quid refert? habet ecce ſuos Jocaſta.

v. 138. *Emeruitque virum*] *demeruitque* Sarravianus cum quatuor aliis. ſed *emeruiſſe* pro *demeruiſſe*. ſimili ſignificatione apud Propertium videor legiſſe

—— *emeruitque virum.*

Amor. lib. II. El. VIII.

Unum eſt è dominis emeruiſſe ſatis.

ſic conſtanter libri veteres. Triſt. IV. El. VIII.

At vos admoniti noſtris quoque caſibus eſte
Æquantem ſuperos emeruiſſe virum.

Ita & illic editi ac ſcripti conſtanter. Art. Am. II. ex veteribus libris,

Nec tibi ſit ſervos emeruiſſe pudor.

v. 140. *Qualibet iratis*] alii libri *Quodlibet ad facinus* vel *Qualibet ad facinus*. Sed recte Puteaneus, *Quamlibet iratis.* Qui loquendi modus unice in deliciis eſt Naſoni, ſed ut plurimum è vulgatis libris per inſcitos librarios juſſus exulare. ſupra,

Quamlibet adverſo ſignetur epiſtola vento.

Epiſtola Canaces,

Urnaque nos habeat quamlibet arcta duos.

Amor. lib. I. El. VII.

Quamlibet infirmas adjuvat ira manus.

Art. Am. lib. II.

Quamlibet inventis aëra carpe meis.

lib. III.

Quam-

Quamlibet admiſſas detinuere rates.

& mox,

Quamlibet extinctos injuria ſuſcitat ignes.

& poſtea,

Et cedat lecto quamlibet ægra ſuo.

Remed. Amor.

Quamlibet impugnent unus & alter opus.

Elegia de Nuce,

Tangat ut & multis quamlibet una ſuam.

In Ibide,

Quamlibet & miſero debitus hoſtis ero.

Faſt. II.

—— *Stricto quamlibet enſe furit.*

Triſt. lib. I. El. II.

Quamlibet è minimis domui ſi favimus illi.

El. VIII.

Quamlibet inviſo Cæſar in hoſte probat.

El. IX.

Occupat egreſſas quamlibet ante rates.

Pont. lib. III. El. IV.

Quamlibet invitum difficilemque tenent.

lib. IV. El. IV.

Quamlibet abſentem quâ poſſum mente videbo:

& alibi paſſim. Loca plura adſcripſi, quod ea majori ex parte mendoſa in vulgatis libris circumferantur. auctor monoſtichorum de Moribus in Catalectis Pithœi,

Quamlibet ignavum facit indignatio fortem.

ſic & ibi ſcribendum.

V. 143. *Fœtu comitata gemello*] *comitante* Puteaneus & alii nonnulli.

V. 144. *Hiſcere nonne tibi*] *nempe* ſcripti fere omnes.

V. 146. *Perfide quo pretio*] Puteaneus,

Perfidiæ pretio qua nece dignus eras?

Optime. ut & parens meus, & Salmaſius de Uſuris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Commentario reſtituerunt. Multus eſt paſſim in hac locutione Ovidius. ſic Epiſtola ſequenti,

Grande moræ pretium tuta futura via eſt.

& alibi,

Exul Hypermneſtra pretium pietatis iniquum
Quam mortem fratri depulit, ipſa tulit.

lib. II. Amor. El. I. Corinnam pretium carminis vocat,

Ad vatem pretium Carminis ipſa venit.

El. VIII.

Pro quibus officiis pretium mihi dulce repende
Concubitus hodie, flava Cypaſſi, tuos.

De Jove Danaen adeunte Eleg. VIII. III libri.

Corruptæ pretium virginis ipſe fuit.

Eleg. XIII. de capra,

——— jaculis inceſſitur index,
Et pretium auctori vulneris ipſa datur.

Ep. Leandri.

——— pretium non vile laboris
Jam dominæ vobis colla tenenda dabo.

Art. Amator. lib. I.

Protinus officii pretium, patiente puella,
Contingent oculis crura videnda tuis.

Propertius de Cleopatrâ,

Conjugis obſcœni pretium Romana popoſcit
Mœnia.

Sed modus exemplorum non eſſet. ſic Met. lib. II. Fabula Batti,

Juncta ſuo pretium dabitur tibi fœmina tauro.

Ut in veteri codice ſcriptum offendi. vere. ubi plura. ſic eodem libro. *Cælum ſtupri mercedem* vocat Fabula Caliſtus,

Sideraque in cælo ſtupri mercede recepta,
Pellite.

ſic & ibi corrigendum monebimus ex membranis.

v. 147. *Ipſe quidem per me*] *per te* Puteaneus.

v. 151.

v. 151. *Quod ſi quis ab alto juſtus adeſt*] *quod ſi quid adeſt* ſcripti plerique cum priſcis editionibus. venuſte & verè. niſi quod in Puteaneo, *quod ſi quod.* τὸ *quid* eleganter redundat. Triſt. III. El. III.

At tibi, qui tranſis, ne ſit grave, ſi quid amaſti,
Dicere.

ita & ibi ſcribendum ex veſtigiis veterum librorum. Triſt. v. El. I.

Delicias ſi quis laſcivaque carmina quærit,
Præmoneo nunquam ſcripta quid iſta legat.

ſic & ibi corrigendum ſuſpicor. ſic in Faſtis,

——— *Pacando ſi quid ab hoſte vacas.*

Ammianus lib. XXII. *ſi quid te læſum exiſtimas. ſi quid annuis,* Panegyrici ad Piſonem auctor. & Virgil.

——— *Si quid pietas antiqua labores*
Reſpicit humanos.

Deinde *Juſtus ades* vel ſine libris ſcribendum videtur: ut Jovem alloquatur. Cauſam mox videbimus.

v. 153. *Lecti quoque ſuccuba noſtri*] Gloſſæ H. Stephani, Παλλακή, *Concubina, ſuccuba, pellex.* Tamen id vix Latinum. Quare Puteaneo & melioribus ſcriptis accedo, in quibus *ſubnuba. Subnuba,* ut *pronuba, innuba,* & ſimilia. Prudentius tamen Hymno in Romanum martyrem de Phœbo Hyacinthum lugente,

Mox flevit impuratus occiſum gravi
Diſco, & dicavit florulentum ſuccubam.

v. 154. *Leges ſentiat ipſe ſuas*] *ſanciat* ſcribendum cenſeo. atque ita liber Voſſianus. *Sancire leges* obvium apud veteres auctores. Lucanus:

Romanas ſancire volent hoc ſanguine leges.

Livius lib. XXIII. *Jam ego, inquit, ſanguine Hannibalis ſanciam Romanum fœdus.* Adeantur Juriſconſulti. Noſter Epiſtola Medeæ ex eodem Voſſiano,

Flebit, & ardores ſanciet uſta meos.

v. 156. *A totidem natis orba ſit atque viro*] *orba à*

 natis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

natis infrequens. uſitatum *orba natis* aut *natorum*. Deinde *illa viro* Puteaneus & reliqui plerique. Lego,

Da totidem natis orba ſit, orba viro.

Dare ex veteri formula. *Dî date*, & *Dî dent*, quorum pleni ſcriptores antiqui. noſter libro XIII. Met. qui locus vulgo peſſime habitus,

——— *Laërtiadaque precaris*

Quæ meruit: quæ Dî dent ô non vana preceris.

τὸ *orba* nimirum geminare librarius neglexerat, ut ſæpe. qua de re ſupra. alloquitur autem Jovem, quare & *ades* ſupra pro *adeſt* reponendum, ut jam diximus, niſi mavis,

A totidem natis orba ſit, aque viro.

nam *orba ab optimatibus concio* apud Ciceronem Oratione pro Flacco exſtare nunc deprhendo.

V. 157. *Pejusque relinquat*] *pejusque relicta* unus Ambroſianus. Patavinus unus *pæniſque relinquat*: ut *pæniſque relicta Exulet* videatur corrigendum. Atque ita Jureti Excerpta præ ſe ferre poſtea agnovi.

NOTÆ IN EPISTOLAM SEPTIMAM.

Liber Regius & Excerpta Puteani cum codice Lovanienſi ſequens diſtichon huic Epiſtolæ præfigunt.

Accipe, Dardanide, moritura carmen Eliſſæ.
Quæ legis, à nobis ultima verba legis.

Cæterum *Eliſſa* non *Eliſa* conſtanter Dido nominatur in veterrimis Virgilii, Silii, Auſonii, Claudiani & noſtri poëtæ codicibus. nec aliter apud Græcos. nam *Eliſſam* lingua Punica *divinam viraginem* ſonare contendunt. Vide Etymologici auctorem in Διδώ. ubi alia proferuntur ad hanc rem. adi & virum ſummum Samuelem Bochartum in Phaleg ſuo.

V. 4. *Adverſo movimus iſta Deo.*] *Novimus* Puteaneus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

neus cum aliis nonnullis. Baſileenſis *vois*. Scribe *vovimus*. ſed & *averſo Deo* corrigendum. ſic enim loquebantur. hoc eſt non audiente. *Deis averſis* opponuntur *Dei præſentes*. Noſter Triſt. I. El. III.

Multaque in averſos effudit verba Penates,
Pro deplorato non valitura viro.

ita legendum. Horatius,

Placabit averſos Penates
Farre pio & ſaliente micâ.

averſum Jovem precari eidem Epod X. Amor. lib. III. El. XII.

Averſis utinam tetigiſſem carmina Muſis!

quomodo illic etiam veteres libri. Paulinus Epiſtolâ ad Auſoniam,

Cum ſteriles fundas non ad divina precatus,
Caſtalidis ſupplex averſo numine Muſis.

Lucanus lib. VI.

Deſerit averſo poſſeſſam numine ſedem,
Cæſar.

ſic membranæ. hinc etiam illud Boëthii de morte, lib. I. Conſ. Philoſoph.

Eheu, quam ſurda miſeros avertitur aure!

V. 5. *Sed meriti famam*] Gottorphianus *meritam*. Unus Mediceus *merita*. Puteaneus, *merite*. Scribe,

Sed merita & famam.

Merita vocat beneficia quæ in ingratum Ænean contulerat. Epiſtola Sapphus,

Et forma & meritis tu mihi Phœbus eris.

ubi & *formæ meritis* ſimiliter legebatur. qua eliſione literarum ſæpe peccatum. ſic infra hac epiſtola *temperet uſum* pro *tempore & uſu*. lib. I. Art. Am. *communi noxia culpæ* pro *obnoxia*. Medicamine faciei *Addite de querulo*, pro *Adjice & è querulo*. apud Propertium lib. IV. El. VIII.

Atque ita mutato per ſingula pallia lecto
Reſpondi, & toto ſolvimus arma toro.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

cum reponendum videatur,

Et ſponda & toto movimus arma toro.

nam *reſpondi* hic præter rem eſt, & jam paulo ante præceſſerat. idem innuit noſter alibi, cum ait,

Spondaque laſcivâ mobilitate tremat.

Plura vide ſub finem notarum ad Epiſtolam tertiam. Sabini hujus erroris exempla.

V. 12. *Nec ſceptro tradita ſumma tuo*] *ſceptrum* Puteaneus à manu prima. Scribo,

Nec ſceptri tradita ſumma mei.

Met. XIII.

Hunc tamen utilitas populi fraterque, datique
Summa movet ſceptri.

V. 18. *Quaque iterum fallas*] Recte ſcripti *Quamque*. fallere fidem. nihil magis obvium apud bonos auctores.

V. 21. *Omnia ſi veniant*] *ut eveniant* quidam ex melioribus, etiam Puteaneus à manu primâ.

V. 24. *Ut pia fumoſis*] Hunc & ſequentem verſum à vulgatis libris exulantes adjeci ex auctoritate optimarum membranarum. & ſunt elegantes nec Ovidio indigni. Invenerat etiam eos in ſuis codicibus Andreas Schottus, ut Obſervationes ejus teſtantur. Mycillus eoſdem quoque agnoſcit.

V. 26. *Æneamque animo*] *Ænean animo* meliores. & ſic Græco more etiam infra ac paſſim alibi in optimis libris ſcribitur.

V. 29. *Male cogitet*] *cogitat* meliores. & *Ænean* etiam hic.

V. 33. *Aut ego quæ cœpi*] *quem cœpi* iidem.

V. 35. *Et ipſa mihi falſo jactatur imago*] *iſta imago* Puteaneus & alii ex caſtigatioribus. placet. *falſa* quoque idem Puteaneus. Forte, *mihi falſæ*.

V. 40. *Quo tamen adverſis fluctibus ire paras*] Malim *Qua tamen* cum Scriveriano, vel etiam *Quod tamen* cum Strozzæ codice, quia ſequitur *Quo fugis?*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

gis? qui durus eſt concurſus. *Ire maria* obvium. Ep. Herus, *Helleſpontiacam iturus aquam* ex antiquis libris. Art. Am. II. ex antiquis exemplaribus,

Reſtat iter cæli, cælum tentabimus ire.

Amor. II. El. XI.

Fallaceſque vias ire Corinna parat,

de mari. Epiſtola Ariadnes,

Ibis Cecropios portus.

Ire iter. vide Notas ad Ep. XVIII.

V. 43. *Quod tibi malueram*] *maluerim* Argentinenſis & quinque alii. rectius.

V. 47. *Quamvis merearis inique*] Mirum hic in modum variant libri veteres. Diverſas lectiones ſubjiciam, ut alienæ quoque conjecturæ ſit locus. Puteaneus, *quid non terreris.* & emendatum *quod.* Ut forte corrigendum ſit, *quo non terreris*, vel, *quod non tu reris.* At Puteani & Jureti excerpta, *quod non cenſeris*, cum quatuor aliis. duo, *quo non ceſſaris.* Octo alii, *quod non mediteris*, ſeptem *meditaris.* quatuor *quamvis mediteris.* totidem alii *quod tu meditaris.* Scriverianus *quamvis dimittis* vel *miraris.* alius, *quod tu non credis.* Itaque ſcribendum videbatur, *quicquid tu reris*, vel *quanti tu reris.* vel, *quamvis id reris*, vel denique, *quanti me reris.* Niſi propius inſiſtendo veſtigiis vetuſtiorum codicum refingi malis, *quamvis cenſeris*, vel, *quanti cenſeris.* Ut *cenſeri* dixerit, quomodo Cicero pro Flacco, *Cenſus es mancipia Amyntæ. Cenſeri* enim pro æſtimare veteres ævo optimo videntur dixiſſe. ita noſter in Ponticis, lib. I. El. III.

Eſt inter comites Marcia cenſa ſuas.

Faſt. lib. V.

His ſata Majeſtas, hos eſt Dea cenſa parentes.

ut quidem vetuſtiſſimi codices illic agnoſcunt. Certe Hafnienſis liber expreſsè præferebat, *quantus cenſeris.* Noſter Triſt. IV. El. V.

Cujus eram cenſu non me cenſurus egentem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

quomodo reſtituendum puto. De eo verbo vide doctiſſimum & accuratiſſimum Gronovium in Obſervationibus, quæ unice huc faciunt.

v. 48. *Si dum me fugias*] *me careas* præſtantiores. *fugis* paulo ante præceſſerat.

v. 53. *Quid ſi neſcires*] *neſcieris* tres libri. bene. ultima producta, ut Art. Am. I.

Et quæ neſcieris, ut bene nota refer.

Met. x.

Forſitan audieris aliquam certamine curſus.
Veloces ſuperaſſe viros. ſimiliter in *dederis*, *tuleris*, alibi produxit ultimam. Eodem Artis Amatoriæ libro,

Aut non tentaris, aut perfice.

quod etiam librarii interpolarant. Remedio Amoris,

Quid, quod, ut abſueris, avidus ſitienſque redibis?

quomodo & illic meliores libri. Pont. lib. I. El. IX.

Nec tu credideris urbanæ commoda vitæ
Quærere Naſonem.

Seneca Thyeſte,

Nec quod nefandas hauſeris angit dapes,
Quod non pararis.

ita veterrimus codex. vulgati *tangit*. Triſt. IV. El. ult.

Quem legis, ut noris, accipe poſteritas.

Art. I.

Ut puto non poteris ipſa referre vicem.

Faſt. I.

Hanc ſimul ut noris officiumque meum.

lib. II.

Qua poſitus fueris in ſtatione mane.

&

Hæc ubi præſtiteris, ut tandem littora tangas.

Epiſtola Ariadnes. cum optimis codicibus.

Cum ſteteris urbis celſus in arce tuæ.

Amorum lib. I. El. IV.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quæ tu reddideris, ego primus pocula ſumam:
Et quâ tu biberis, hac ego parte bibam.

Eleg. VIII.

Cum multa abſtuleris, ut non tamen omnia donet.

& ibidem,

Hæc ubi præſtiteris, uſu mihi cognita longo.

Similiter in *tentaritis*, *dederitis*, *præſtiteritis*, *abſueritis*, *ſteteritis*, *reddideritis*, *abſtuleritis*, tertiam aut quartam ſyllabam interdum producebant. noſter lib. VI. Met. *vitam dederitis in undis.* Ponticorum lib. IV. El. V.

Conſulis ut limen contigeritis, erit.

Ibid.

Cum maris Ionii tranſieritis aquas.

ſic *oderîmus* & *erîmus* tertiâ & ſecunda producta apud Paulinum carmine Sapphico ad Nicetam,

Et quia ſpes jam rapitur tenendi,
Urget adfectus, placitis favere.
Jam vias illas licet oderîmus,
Quæ rapiunt te.

& poſtea eodem carmine,

Quaque contendes, comites erîmus
Ætheris arce.

ita utroque loco veterrimus codex Voſſianus Longobardicis literis exaratus. Priori *execremur*, poſteriori, *comites feremur mente ſequaci* in vulgatis ſubſtituerant. Atque hæc ad hunc locum. *poſſint* etiam pro *poſſent* meliores libri.

V. 59. *Quia mater Amorum*] *Amoris* concinnius libri quatuor.

V. 64. *Cauſa ferere*] *ferare* Junianus & Douzæ codex. ut ſit optantis. mox pro *rapido* Argentinenſis & unus Patavinus *trepido*, ut ad omen referatur.

V. 65. *Protinus occurrunt*] *occurrent* ſcripti omnes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 71. *Quicquid, id eſt, totum merui*] Puteaneus *Quid tanti eſt? tutum.* & emendatum poſtea, *totum.* quomodo & ſeptem alii. Jureti Excerpta, *Quid tamen eſt totum.* Latet mendum. *dicas* etiam pro *dices* Puteaneus, & quatuor alii, quod ſequens verſus requirit. & *cadent* Hafnienſis. *cadunt* duo alii.

v. 75. *Nec mihi tu parcas*] *tu cura* Puteaneus & alii nonnulli ex potioribus. Codices Andreæ Schotti in Obſervationibus *Nec mihi parcatur.* non invenuſte. quomodo & tres ex noſtris.

v. 85. *Hæc mihi narrabas*] *narraras* meliores. *Hoc* etiam. quod non placet. ut nec *novere* pro *movere.* Sequenti verſu Puteaneus, pro *Illa* habet *Ure.*

Ure: minor culpâ pœna futura mea eſt.

Ut Creuſam igne abſumtam illi oblique exprobret. Mezeriacus in Gallico ad has Epiſtolas commentario Puteaneum codicem minus diligenter viſus eſt conſuluiſſe. Septem libri *Inde minor.* duo, *Unde.* unus *Atque.* alius *Ipſa.* Videtur aliud quid latere.

v. 87. *Quin te tua numina damnent*] *munera* multi ex ſcriptis. Puteaneus, *Quin te te munera damnant.* quod non aſſequor. De diis certe Æneæ comitibus jam ſupra egerat.

v. 95. *Audieram voces*] *vocem* meliores.

v. 97. *Violate Sichæo*] *Sichæu* veteres omnes. quod notandum.

v. 98. *Ad quem me miſeram!*] *Ad quas* ſcripti, ut de pœnis agat. bene.

v. 100. *Oppoſitæ frondes*] *Appoſitæ* quatuor libri. & placet. ſic *appoſita humus* ſuperiori epiſtola v. 26. ex membranis. Art. Am. lib. III. ex iiſdem,

Surgit & appoſitas agitato corpore frondes
Movit.

Noſter Faſt. III.

—— Nymphas
Hanc frondem cunis appoſuiſſe ferunt.

ita

ita ſcripti. Faſt. IV.

Senſit & appoſitâ texit ſua corpora myrto.

quomodo meliores libri. Triſt. III. El. I.

Cur tamen appoſitâ velatur janua lauro.

quod & ibi codices emendatiores agnoſcunt. ſic *appoſitu foliorum* quoque legendum puto apud Auſonium Perioch. Odyſſ. VI. Faſt. VI.

——— *creſcebat imagine luctus;*
Donec eam appôſitis occuluere togis.

Sic ſcribendum opinor, non *poſitis*. Epiſtola OEnones,

Non ſic appoſitis vincitur vitibus ulmus.

Plura Epiſtola Deianiræ. v. 60 & Amor. III. El. VI.

v. 138. *Nulla parte pigendus erit*] *pigendus amor.* quatuor ſcripti. vide notas Epiſtola V. v. 44.

v. 113. *Occidit internas conjunx mactatus ad aras*] *in terras* Puteaneus cum aliis pleriſque. quinque libri *ad terras.* quatuor *in terris.* duo *in terra.* *externas* totidem. Mycillus *Herculeas* reponit. Forte reſcribendum *Hercêas ad aras.* Ara enim in interiori parte ædium dedicabatur Jovi Hercêo. Talis illa, ad quam à Neoptolemo interfectus eſt Priamus. Noſter in Ibide de Priamo,

Cui nihil Hercêi profuit ara Jovis.

atque ita paſſim, cum extrema Priami, deſcribunt auctores. Heſychius, Ἕρκιον κύκλος αὐλῆς, οἰκία, τειχίδιον, στεφανὴ δώματος. Idem, Ἑρκίου διὸς, τοῦ ἀσφαλίου ἢ τοῦ κατὰ τὴν οἰκίαν. ἔστι δὲ ἑρκεῖος ζεὺς παρὰ Ἀθηναίοις. Vide & Harpocrationem in eadem voce, & Suidam, & Etymologici auctorem, & Euſtathium in Iliada atque Odyſſeam. Unde liquet Latine ſine diphthongo id nomen ſcribendum. Lucanus lib. IX. de Cæſare Troadem tranſeunte,

Herceas monſtrator ait, non reſpicis aras?

ubi pari modo quo Ovidius, *Herceas aras* dixit pro

aris Hercei Jovis. Feſtus: *Herceus Jupiter intra conſeptum domus cujuſque colebatur, quem & Deum penetralem appellabant.* Servius in lib. II. Æn. *Singula domus ſacrata ſunt Diis, ut culina diis Penatibus, maceries, quæ ambit domum, Herceo Jovi.*

v. 114. *In duras hoſte ſequente vias*] *in dubias vias*, Baſileenſis. ſic ſæpe alibi, ut & *fallaces vias*, quoties de mari agitur.

v. 115. *Applicor ignotis*] Puto Ovidium ſcripſiſſe, *Applicor his oris.* ut apud Virgilium,

—— *Quæ vis immanibus applicat oris?*

v. 123. *Qui in me coiere querentes*] alii codices *me cupiere* vel *petiere.* ſed vera lectio eſt vulgata, ſi τὸ *in* tollas ex auctoritate optimorum exemplarium. Refer autem *me* ad *querentes* non ad *coiere*. *Coire* pro convenire. Met. VIII.

Lecta manus juvenum coiere cupidine laudis.

ut & illic ſcribendum. lib. XIV.

—— *Coëunt, & ſaxa trabeſque*
Conjiciunt.

Virgil. Æn. VII.

Undique collecti coëunt, Martemque fatigant.

Faſt. IV.

Mille manus coëunt.

v. 127. *Cujus manus impia poſcit*] *poſſit* conſtanter libri veteres, quos ſequor.

v. 136. *Et nondum nati funeris*] Scribe *nato*, ut ambiguitas vitetur.

v. 145. *Non patrium Simoënta petis, ſed Tibridis undas*] Argentinenſis liber *bibis.* quomodo & Gronovianus pro diverſa lectione. Scribe *bibes.* Epiſtola Med.

Graiaque Phaſiacam turba bibiſtis aquam.

Art. Amand.

Sed neque Caucaſeâ doceo de rupe puellas,
Quæque bibant undas, Myſe Caïce, tuas.

Virgilius,

Aut

Aut Ararin Parthus bibet aut Germania Rhenum.
& alibi,

Qui Tiberim Fabarimque bibunt.
Claudianus,

——— *Patriamque bibens Mæotin Alanus.*

Exempla propemodum infinita ex Græcis Latiniſque poëtis poſſent proferri, ſi liberet in re protritâ morari. Hoc primum. deinde optimus Puteaneus *Tybridas undas.* egregiè. ſic *Cephiſidas undas* noſter dixit libro primo Met. & Lucanus libro III. *Mæotidas undas*, ex veteri codice,

Quaque fretum torrens Mæotidas egerit undas.
& *Garamantidas undas* lib. IX. idem.

V. 147. *Utque latet refugitque tuas*] *vitatque tuas* Puteaneus & alii quidam. ſic Virgilio,

Italiam ſequimur fugientem.
abſtruſa etiam meliores. Alii aliter, eodem tamen omnes ſenſu hunc verſum libri exhibent.

V. 149. *Hos populos potius in dotem ambage remota*] *potius populos* cum quibusdam lege, ut verſui conſulatur. *ambage remiſſa* deinde meliores. & *Pygmalionos* ſequenti verſu Puteaneus. ſic *incæptum opus remittere*, & *remittere incœpta fila* noſter alibi. de quo diximus ad lib. II. Art. Am. v. 79. ſic Faſt. II.

——— *ſed verum ambage remota*
Abdidit, & dubio terruit ore virum.

ubi vetus liber *remiſſa* ſimiliter. pro *advectas opes* libri multi *adductas.* prima editio *aductas.* Scribo *avectas opes.*

V. 152. *Inque loco regis ſceptra ſacrata tene*] In Puteaneo totus hic verſus erat eraſus, ſed ſic ut liqueret ſcriptum fuiſſe *ſceptraque ſacra.* quod & in aliis plurimis extat. Reliqua à me legi non potuerunt. At Salmaſius monet a manu prima fuiſſe *Nomine coregis.* Unde is faciebat *Nomine cum regis.* Forte *Nomine &*

hans

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

hanc regis. Leidenſis *Hancque loco.* Barberin. & Voſſ. *Inque locum.*

v. 155. *Quem ſuperet*] *Quod ſupereſt* Puteaneus & alii ex melioribus. Forte *Quos ſuperet hoſtes.*

v. 157. *Tu modo per patrem*] Imo *matrem* cum novem ſcriptis. De patre mox aget. Erfurtanus *per Venerem.*

v. 160. *Damni ſit modus ille tui*] *damnis tuis* Erfurtanus & alter Lovanienſis. rectius.

v. 165. *Non ego ſum Phthia*] *Phthias* Puteaneus cum emendatioribus novem aut decem aliis. vere. fœmina Phthias & Phthiotis. Euripides Andromacha choro primo, nam apud alios vix occurrit.

Φθιὰς ὅμως ἔμολον ποτὶ σὰν Ἀσιήτιδα γυῖαν.

Ad te Phthias ego quamvis Aſiatida veni.

v. 166. *Nec ſteterant in te*] *ſteterunt* Puteaneus & Leidenſis. recte. Virgil.

Obſtupui, ſteteruntque comæ.

ſic *Quæſierunt* Epiſtola OEnones ex veteri libro. & *Vagierunt* in Faſtis. ſic apud Statium Theb. III. v. 302. *Exciderunt.* Theb. v. 274. *Abſciderunt.* lib. XII. v. 167. *Horruerunt.* Epiſtola Medeæ ex veteri libro,

Noſtin? an exciderunt mecum loca?

Epiſtola Hypermneſtræ. v. 72. *Expulerunt.* Ep. Acontii. v. 242. & Art. Am. III. 405. *fuerunt.* & v. 188. *Exciderunt.* *Mollierunt* Amor. II. El. I. *Terruerunt* lib. III. El. V. *profuerunt* Remed. 263. *præbuerunt* Ep. II. v. 141. *Contigerunt* Faſt. I. v. 592. *Vagierunt* Faſt. II. v. 505. *horruerunt.* Faſt. II. v. 502. *annuerunt.* Faſt. II. v. 497. *audierunt.* Faſt. III. v. 65. *finierunt.* Faſt. III. v. 231. *polluerunt* Faſt. III. quæ loca in vulgatis libris ſunt depravata. Plura alibi dicemus.

v. 168. *Quidlibet eſſe feret*] *quodlibet* Puteaneus & alii meliores. Propertius tamen,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Si cuivis nuptæ quidlibet eſſe licet.

ſed & ibi forte ſcribendum *quod libet*.

v. 169. *Afrum frangentia littus*] alii *tangentia*. Puto ſcribendum *plangentia*. Epiſtola Herus,

Me miſeram! quanto planguntur littora fluctu?

ubi etiam *franguntur* in veteri libro male. Fluctus enim à littore frangi potius poëtis dicuntur, quam littus à fluctibus. quomodo *fluctifragum littus* Lucretio. *fluctus plangentes ſaxa* apud eundem libro II.

v. 174. *Nec te, ſi cupias, ipſa manere ſinam*] *ſi cupies ipſe*, meliores.

v. 177. *Debebimus ultra*] *ultro* Puteaneus & Argentinenſis. hoc eſt, ſi quid tibi debebimus, quod vincat mea beneficia.

v. 179. *Dum freta miteſcunt, & amor dum temperat uſum. Fortiter ediſcam triſtia poſſe pati.*] *ediſco* meliores omnes. hoc primum. Puteaneus deinceps priore verſu *dum temperet uſum*. ſed ſic ut in voce *uſum* priſca ſcriptura prorſus ſit eraſa. Unde Salmaſius teſte Mezeriaco,

Dum freta miteſcunt & amor; dum tempore & uſu
Fortiter ediſco triſtia poſſe pati.

Cui emendationi nos ſubſcribimus. nam & ex noſtris nonnulli *temperet uſum* vel *uſus*.

v. 189. *Nec mea nunc primum*] *primo telo* codex alter Regius, & Erfurtanus. placet.

NOTÆ IN EPISTOLAM OCTAVAM.

Primum hoc diſtichon ab omnibus quos vidi, libris manu deſcriptis abeſt, niſi quod in uno meo margini eſt adjectus, & quidem manu recentiori. Videtur autem ejusdem notæ eſſe, cum iis verſibus, quos

quos initio Epiſtolæ OEnones & Didûs extare in nonnullis libris monuimus.

v. 3. *Pyrrhus Achilleides*] *Achillides* bene Puteaneus. ſic Atrides, Ægides, Pelides, Belides, Phenides, Theſides, Driantides, Promethides, OEnides, Amphiaraides, & ſimilia apud noſtrum.

v. 9. *Clamantem nomen Oreſtis*] Puteaneus *Oreſtes*. Lege *Oreſtæ*. In Ibide ex ſcriptis,

Vtque Agamemnonio vulnus dedit anguis Oreſtæ.

Oreſtes, Oreſtæ. Thyeſtes, Thyeſtæ. Geriones, Gerionæ. Pylades, Pyladæ. Triſt. lib. I. El. VIII. ex membranis.

De comite Argolici poſtquam cognovit Oreſtæ.

& Amorum lib. II. El. VI. ut optimæ membranæ,

Quod fuit Argolico juvenis Phocæus Oreſtæ.

apud Martialem duo veterrimi codices lib. VI.

Nec melior Rhombus, turdusve dabatur Oreſtæ.

ſic & *Thyeſtæ* apud eundem alibi non uno loco. Idem lib. IX. Ep. II.

Quid quod nil unquam Pylades donavit Oreſtæ.

ita ſenſus jubet eſſe legendum. neque aliter veſtigia veterrimi codicis Puteanei. in quo *Pila donabitur eſſe*. vulgati *Pyladi donavit Oreſtes*. Pont. lib. II. El. III. cum optimo codice,

Adfuit inſano juvenis Phocæus Oreſtæ.

hinc & *Oreſta* non ſemel in quinto caſu apud noſtrum. At Patavinus liber habet *nomen Oreſti*. Quomodo Priſcianus, *Bootes*, *Bootæ*, & *Booti* ex Ciceronis Arateis notat, ut Ulyſſes, Ulyſſi, & ſimilia. Noſter in Ibin,

——— *ſit quod Pelopea Thyeſtæ.*

ita enim libri veteres. poſtea, *referas exempla Thyeſtæ*. & *olla Thyeſtæ* apud Perſium. Hinc *Thyeſta* in vocativo ut apud Ciceronem Tuſculanis, & Senecam in Thyeſte ſæpe. ſic Idem Cicero *Philoctetа* quoque iiſdem libris in vocativo. hinc *Philoctetæ fama* noſtro

Pont.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Pont. III. El. I. & *Philoctetæ crura* Propertio, & *Philoctetæ murus* Virgilio. ſic & *Polydecta* noſter ex auctoritate veterum codicum quinto caſu lib. v. Met.

—— *O parvæ rector Polydecta Seriphi.*

Geriones, Gerionæ. Virgil. lib. VIII.

Tergemini nece Gerionæ. ——

& apud Senecam Agamemnone, *Heſperium pecus Gerionæ*, ut illis locis legunt optimi Medicêi codices. Priſcianus Periegeſi, etiam ex veteri codice,

—— *poſt fata perempti*

Gerionæ.

v. 20. *Cui pia*] Hunc & ſequentem verſum codices plerique non agnoſcunt, ſed male. pro *vacua aula* tres libri *vidua*.

v. 23. *Non tu mille rates ſinuoſaque vela parabis*] *Nec tu* meliores. deinde *pararis* Puteaneus & Barberinianus. bene.

v. 24. *Nec numerum Danai militis*] *numeros* Puteaneus, Gottorphianus & Ambroſianus. ſic *numeri militares* paſſim. *Gallicani numeri*. & *numeri Italici ac Illyrici* Ammiano. Tertullianus Apologetico. *Si hoſtes agere vellemus, deeſſet nobis vis numerorum & copiarum?* Caſſiodorus lib. I. Hiſt. Tripart. *Romanorum cohortes nunc numeri vocantur. Numeri* Græcis σπεῖραι. Theophylactus in Acta Apoſtolorum Σπεῖρά ἐστιν ὁ καλούμενος τῶν Νούμερον. Sequenti verſu τὸ *eſt* meliores non agnoſcunt.

v. 34. *Plus quoque qui prior eſt ordine poſſit avus*] Puteaneus τὸ *qui* non exhibet. deinde *poſſet* habet, ut & alii nonnulli. Lego

Plus quo, qui prior eſt ordine, poſſet avus.

& *promiſerit* ſuperiori verſu.

v. 39. *Genero permittet amorem*] *concedet* plerique.

v. 41. *Quas geſſerat olim*] *egerat* repone ex optimo Puteaneo.

v. 44. *Facta parentis habes*] malim *acta* cum uno Vaticano. Met. XI.

Qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

——— *Qui fortibus actis*
Acta patris vincet.

ut ibi habent præſtantiora exemplaria. Sequenti verſu Puteaneus, *ipſumque petebat Achillem.* quod non capio quid ſibi velit.

v. 48. *A Jove quintus eris*] Lege *ab Jove.* ſic alibi ſemper apud noſtrum in optimis membranis. monui Faſt. I. v. 236. Superiori verſu *Pelopeu* Græco more duo codices.

v. 50. *Induit illa pater*] Sic recte Puteaneus. reliqui cum vulgatis *patrem.* noſter lib. I. Art. Am.

Induit arma tibi genitor patriæque tuuſque.

v. 59. *Quiſquamne objecit Oreſti*] Lege *quicquamne* cum tribus quatuorve. Leidenſis *quiſquamne objectet. Oreſtæ* præterea legendum. Niſi malis,

Hermionæ coram quiſquamne objectet Oreſten.

quod placet. Nam in Argentinenſi codice, *ſi quiſquam objecit Oreſtem. coram.* ut alibi Epiſtola Briſeidis,

Neve meos coram ſcindi patiare capillos.

v. 61. *Flere licet certe. Flendo diffundimus iram*] ſic diſtinguunt meliores. & *ſinum* ſequenti verſu iidem agnoſcunt. niſi malis *flere libet.* cæterum in Puteaneo eſt, *defundimus.* & recte forſan. hoc eſt, effundimus, egerimus. vide quæ noto ad Epiſt. XV. v. 13. Lib. IX.

——— *flendoque dolorem*
Defudit miſeranda ſuum.

ſic & ibi forte ſcribendum. *deſundere vinum.* Faſt. V. v. 517. ubi plura.

v. 65. *Hoc generis fatum quod noſtros errat in annos*] *Nam generis fato quod noſtros erat* Puteaneus. *fato* etiam alii nonnulli. pro *erat* forte *durat* vel *hæret* vel *perſtat* ſcribendum. & pro *Nam, Num.* Epiſtola IV.

Forſitan hunc generis fato reddamus amorem.

v. 66. *Tantalides omnes*] *matres* ſcripti. hoc eſt matronæ vel nuptæ. ſic *Dardanides matres* Epiſtola He-

lenæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

lenæ. *Troades matres* Epiſtola Paridis. & *Phylaceides matres* Epiſtola Laodamiæ. & *Nyſiades matres* Epiſtola Sapphûs, & Met. XIII. & *OEbalides matres* ac *Italides matres* in Faſtis. lib. II. v. III. Epiſtola Briſeidos,

Inter Achaïadas longe pulcherrima matres
In thalamos conjux ibit eatque tuos.

vide notas ad ſequentem epiſtolam. v. 73.

v. 69. *Freta diſtinet Iſthmos*] *deſtinat* vetuſtiores. quod perperam tam hic quam Epiſtolâ Medeæ illo verſu,

Quique maris gemini diſtinet Iſthmos aquas,

Juretus ad Symmachum amplectitur. Quidam codices, *detinet*, *ſeparat* & ſimilia. ſed fruſtra. Statius Theb. VII.

——— *omne quod Iſthmius umbo*
Diſtinet, & raucæ circumſonat ira Maleæ.

Avienus orbis deſcriptione,

Unus utramque ſalis fluctus ſecat, & procul unum
Diſtinet os ambas.

Lucretius lib. V.

Et mare quod late terrarum diſtinet oras.

Lucanus lib. IV.

——— *vaſti plaga fervida regni*
Diſtinet Oceanum.

Prudentius lib. II. contra Symmachum.

Omnibus in terris quas diſtinet Occidualis
Oceanus.

ſic veterrimus liber Bodleianus. noſter *in bivio diſtineri*. Remed. Amor.

Et tuus in bivio diſtineatur amor.

ita legit optimus codex.

v. 72. *Tyndaris urbe ſoror*] Puteaneus *Tænaris* tam hic quam ſequenti verſu. probe. Delectatur enim noſter hiſce oppoſitionibus. ut alibi,

Cum Danaus Phrygias ureret ignis opes.

&

&

Graiaque in Iliacis mœnibus uxor erat.

quorum finis non eſſet. ſic *Tænaris terra* Ep. Paridis. & *Tænaris ora* Ep. Helenæ. *Tænariam maritam* Helenam quoque alibi vocat.

v. 73. *Trans æquora ab hoſpite rapta*] Lege *trans æquor.*

v. 77. *Flebat avus, flebatque ſoror*] *Phœbique ſoror* Puteaneus & Junianus. Lege *Phœbeque.* Euripides Iphigenia non longe ab initio appoſite,

Ἐγένοντο Λήδᾳ Θεστιάδι τρεῖς παρθένοι,
Φοίβη, Κλυταιμνέστρα τ' ἐμὴ ξυνάορος,
Ἑλένη τε.

Phœbe ergo ſoror Helenæ. Veram quoque lectionem ſubodoratus eſt Mezeriacus.

v. 79. *Etiam nunc ſciſſa capillos*] lege *etiamnum.* ita in Metamorphoſi vetuſtiſſimi libri ſemper ſcribunt. Certe Farneſianus unus hoc loco *etiam tum.*

v. 88. *Quodve mihi miſeræ*] Scripti plerique *Quod mihi væ miſeræ.* & recte. quamvis Puteano obnitente. Epiſtola Briſeidis,

Hic mihi væ miſeræ concutit oſſa metus.

Epiſtola Cydippes,

At mihi væ miſeræ torrentur febribus artus.

In Ibide,

Tot tibi væ miſero venient taleſque ruinæ.

Amorum lib. III. El. VI.

Huic ego væ demens narrabam fluminum amores.

ſic ſcribunt illic meliores libri. atque ita Comici ſæpe. Calpurnius Eclog. III.

Te ſine væ miſero mihi lilia nigra videntur.

v. 99. *Et tamen eſſe Helenen*] *Te tamen* ſcripti. Sequenti verſu Leidenſis & Voſſianus cum Jureti Excerptis *quæ tibi nata foret.*

v. 101. *Pars hæc una mihi*] malim *ſors.* ſed obſtant libri. Mox *ni pro ſe pugnat* Puteaneus. & deinde

Pyrrhus

Pyrrhus habet raptam. quod verum eſt. fruſtra vulgati *captam.*

v. 104. *Et minus à nobis diruta Troia fuit*] Valde hic denuo turbant libri. Puteaneus,

Et minus à nobis diruta Troia dedit.

à pro *ab*, ut Argentinenſis & duo alii. quod eſſet,

Munus id ab nobis diruta Troia dedit.

Priſcæ editiones, Excerpta Jureti & ex noſtris multi,

Munus & hoc nobis diruta Troia dedit.

ſex alii,

Hoc munus nobis diruta Troia dedit.

alii tres.

Et munus nobis diruta Troia fuit.

alii aliter. Lego,

Muneris hoc nobis diruta Troia fuit,

vel, *dedit.* quanquam illud malo. Sic in Faſtis,

Græcia principium moris fuit.

ubi plura. Noſter Metamorph. lib. IX.

Hoc illi dederat Junonia muneris Hebe.

Cicero lib. IX. Ep. famil. XIII. *Oro velis per te hoc muneris cum ipſis amicis hominibus tum municipio Caleno dare.* Faſt. IV. ex veteribus libris,

Hoc argumenti flamma Palilis habet.

ſic *hoc juris* bis terque apud Lucanum & noſtrum. vide quæ noto Amor. I. El. I. v. 5.

Nil mortalibus ardui eſt

Horatio lib. I. Od. III. quomodo legitur in antiquiſſimis ſcriptis. infra Ep. XIV.

—— *parum facti ſanguinis.* ——

ex vetuſtis libris. & Faſt. I. v. 46. *idem officii.* ubi plura. *fuit munus.* ſic Remed. Amor.

Auxilium multis ſuccus & herba fuit.

quod non eſt mutandum.

v. 110. *Sicut ab hoſte viro*] *virum* quatuor ſcripti. & placet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 115. *Nomen Oreſtis*] *Oreſtes* unus Farneſianus. etiam hic *Oreſtæ* reponendum.

v. 117. *Per genus infelix juro*] *oro* Puteaneus & alii multi. ſed fruſtra. ſequenti verſu *qui ſua regna*, non *& ſua* meliores. quod ſequor.

NOTÆ IN EPISTOLAM NONAM.

Huic denuo Epiſtolæ Puteani Excerpta & vetuſtæ editiones cum codice Regio ſequens diſtichon præfigunt,

Mittor ad Alciden à conjuge conſcia mentis
Littera, ſi conjux Deianira tua eſt.

v. 1. *Titulis accedere noſtris*] Nimis invidioſe profecto mariti titulos invadit & ſibi vindicat, quod Hypſipyle Medeæ ſupra objiciebat,

Adde quod adſcribi factis procerumque tuiſque
Se facit, & titulo conjugis uxor obeſt.

Recte igitur codices nonnulli *titulis veſtris*. ſic infra,

Ne videar titulis inſidiata tuis.

& Ariadne,

Non ego ſum titulis ſurripienda tuis.

v. 9. *At non ille venis*] *velit* legendum eſſe cum decem libris antiquis ſuperiora ſatis perſuadent.

v. 15. *Tibi ſe tota æquora debent*] Scribe *tuta æquora*. domitis ſcilicet monſtris marinis. hinc *terrarum mariſque pacator* Senecæ de Beneficiis dictus Hercules.

v. 20. *Si cumulas ſtupri facta priora nota*] Cum Regio codice ſcribendum videtur, *Si maculas ſtupri facta priora nota*. niſi quod *turpi nota* malim. vel *Si macula turpi facta priora notas*, quod eſt in aliis quibusdam. nonnulli, *cumulus notat*. Vulgata minus eſt Latina.

v. 27. *Quia nominor Herculis uxor*] *nominer* Argentinenſis. quod requirunt ſequentia.

v. 29.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 29. *Veniunt ad aratra juvenci*] *veniant* Puteaneus.

v. 31. *Species læſura ferentes*] *ferentem* meliores.

v. 33. *Et conjuge notior hoſpes*] tolle diſtinctionem.

v. 35. *Votis operata pudicis*] *ſtudiis* Argentinenſis. ſic *ſtudiis operata Dianæ* Met. VII. & *ſtudioque operatus inhæſi* lib. VIII.

v. 38. *Et hæſuros cerno per oſſa canes*] *eſuros* eſt in multis codicibus. Puteaneus *hæſuros terna per oſſa* in uno Vaticano *eſuros cerno per ora*. Scribe, *eſuros terna per ora canes*. Cerberum intelligit. ſimiliter fere Seneca Herc. Fur. de eodem,

—— vocis horrendæ fragor
Per terna miſſus ora, felices quoque
Exterret umbras.

Met. x.

Terna Meduſæi vincirem guttura monſtri.

v. 40. *Omniaque arcana*] *Ominaque*. jam monuerunt alii.

v. 44. *Hyllus adeſt*] *Ilos* alter Lovanienſis. Lego *Hyllos*.

v. 47. *Hæc me ferre parum eſt*] *Hæc mihi ferre parum*. meliores.

v. 51. *Nec tibi crimen erunt*] *Non tibi* iidem.

v. 53. *Referetur adultera nobis*] *refertur* multi ex ſcriptis. ſed *præfertur* legendum cum ſex codicibus. Deianira de Jole ſimiliter apud Senecam Hercule Furente,

—— capta prælata eſt mihi,
Non præferetur.

v. 55. *Mæander toties qui terris errat in îſdem*] *ripis in îſdem* vetus editio. *terris toties qui volvitur îſdem* unus Vaticanus. *verſat in îſdem* prior Lovanienſis. alter *regnat in îſdem*. *Mæandros* etiam præſtantiores libri. quomodo & Met. lib. II.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quique recurvatis ludit Mæandros in undis.

& lib. VIII.

Phrygiis liquidus Mæandros in undis.

Lucanus lib. III.

Qua celer & rectis deſcendens Marſya ripis
Errantem Mæandron adit.

ubi perperam vulgo *erectis*. Vibius Sequeſter, *Mæandros Cariæ gentis Aſiæ. hic tam flexuoſus eſt, ut in ſeſe recurrat.* Cæterum codex Puteaneus hunc verſum ita conſtituit,

Mæandros toties terris erratur in iſdem.

Recte, ſi *errator* reponas. At Scriverianus prior,

Mæander fluvii toties redeuntis eodem,

quomodo Byblis libro Met. IX. dicta,

Filia Mæandri toties redeuntis eodem.

tres alii codices non contemnendæ notæ,

Mæander qui ſe toties concludit in orbem.

v. 56. *Qui lapſas in ſe*] *laſſas* Puteaneus & alii nonnulli cum primis editionibus. pro *retorquet* vetus Scholiaſtes in Metamorphoſes, *recurvat* agnoſcit, ut alibi,

Quique recurvatis ludit Mæandros in undis.

v. 58. *Illo cui cælum*] *Collo, cui cælum* pro diverſa lectione unus ex noſtris.

v. 60. *Gemmas appoſuiſſe toris*] perperam Puteaneus & multi alii *oppoſuiſſe*. nec *impoſuiſſe* probum eſt quod alii exhibent. Vopiſcus in Aureliano. *Torquem brachialem & annulum apponat.* Ubi contrariâ ſententiâ *ne apponat* puto ſcribendum. ſic & Spartianus in Ælio vero, *alas alicui apponere* dixit. Noſter initio lib. I. Faſt.

Menſibus antiquis appoſuitque duobus.

ut illic legendum. & lib. II. Art. Amat.

—— *vix denique poſſunt*
Partibus obſcænis appoſuiſſe manum.

Triſt. III. El. XIV.

Hoc

Hoc quoque neſcio quid noſtris appone libellis,
Diverſo miſſum quod tibi ab orbe venit.

ut & illic recte libri veteres. Pont. III. El. III.

Appoſui ſenis te duce quinque pedes.

Plura dixi Ep. VII. v. 98.

v. 64. *Populus alba*] *alma* Puteaneus. ſed nil muta. ſuperiori verſu, *myrto redimire* pro *mitra* liber Hafnienſis, ut populus myrto opponatur.

v. 66. *Incingi zona dedecuiſſe pudet*] *putas* nonnulli. *putes* Leidenſis. certe *puduit* jam præceſſerat. Remed. Amor.

Et nihil eſt quod ſe dedecuiſſe putent.

ubi ſimiliter *pudet* in quibuſdam libris. Præterea *Mæoniam zonam* excerpta Douſæ, ut ſit Græciſmus.

v. 68. *Qui dape pavit equos*] *equas* Puteaneus & tres alii. ſic infra,

Non hominum pingues cæde tacentur equæ.

Alii tamen equos fuiſſe contendunt. Vide quæ noto lib. IX. Met. v. 194.

v. 73. *Mæonias inter*] *Mæonia zona* paulo ante præceſſerat. quare *Mæoniæ puellæ* hic minus placent. *Inter Ioniacas* libri veteres. quo modo & Art. Amat. lib. II. v. 219.

Inter Ioniacas calathum tenuiſſe puellas
Creditur, & lanas excoluiſſe rudes.

Ubi tamen vetuſtiores libri *Ionicas inter.* Forte *Inter Iöniadas.* quomodo alibi, *Achaiades matres*, & *Pelaſgiades urbes*, & ſimilia. Stephanus in Γωνία. ὁ οἰκῶν ἴων καὶ ἴωνις καὶ ἰάς. Scribo, καὶ ἰωνίας. ſic *Pyrrhiades Methymniadeſque puellæ*, & *Lesbides* & *Sicelides* Epiſtola Sapphus, & Paridis Epiſtola *Dardanides nurus* v. 196. ubi plura. & *Argolides* Epiſtola Hypſipyles. v. 81. ubi etiam nonnihil dictum eſt. *Italides* & *OEbalides matres* in Faſtis.

v. 75. *Non pudet Alcide*] Repone cum melioribus *Non fugis*, noto Græciſmo. ſic *fuge credere* apud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Lucretium, *fuge quærere* & *fuge ſuſpicari* apud Horatium, ut & plura hujuſce notæ. Virgilius,

Mene igitur ſocium ſummis adjungere rebus,
Niſe, fugis?

Statius, *Magnos fuge tangere manes.* Noſter Triſt. IV. El. III. ex antiquis membranis,

Tempus ubi eſt, quo te (niſi ſi fugis illa referre)
Et dici memini, juvit & eſſe meum.

V. 77. *Deducis pollice fila*] *deducere* malim, ſi libri veteres aſſentiantur, & *rependere* ſequenti verſu.

V. 78. *Æquaque formoſæ*] *famoſa* Lovanienſis. ſic *famoſus Hymen* infra. ubi male turbant libri veteres. & lib. I. Amor. El. V. *famoſa Semiramis.* ut illic agnoſcit optimus liber. Martialis,

Coccina famoſæ donas & hianthina mœchæ.

& alibi,

Subdola famoſæ moneo fuge retia mœchæ.

noſter lib. III. Am. El. V.

Deſit famoſus, qui notet ora, pudor.

ubi *famoſum pudorem*, pro re pudenda poſuit. & El. XIV.

Solaque famoſam culpa profeſſa facit.

Certe veriſimile non ſit, Deianiræ laudatam eſſe à forma Iolen. OEnone de Helena ſupra,

Hærebat gremio turpis amica tuo.

pro *Æquaque penſa* Excerpta Puteani *Creſſaque. Craſſaque* vel *Groſſaque* multi. Regius, *Plenaque* non male. tres *Tu quoque.* duo *Et quoque.* Excerpta Jureti, Barberini & Voſſii codex *Et data penſa.* ſic Faſtorum lib. II.

Lumen ad exiguum famulæ data penſa trahebant.

Met. XIII.

——— *Qui me data penſa trahentem*
Matribus oſtendens Ithacis.

Briſeis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nos humiles famulæque tuæ data penſa trahemus.

Triſt. lib. IV. El. I.

Cantantis pariter, pariter data penſa trahentis,
Fallitur ancillæ decipiturque labor.

v. 82. *Ante pedes dominæ*] Hæc eadem fere totidem verbis habes ſupra v. 74. quare diſtichon hoc adulterinum eſſe opinor. quod in optimo Puteaneo, ut & ſequens, margini eſt adjectum, in ipſo contextu non apparet.

v. 83. *Eximiis pompis præconia ſumma triumphi*] *Eximiis pompis immania ſemina laudum* Puteaneus. at Scriverianus, *Eximias pompas* in cæteris cum Puteaneo conſentiens. Excerpta Douſæ, *Exuviis poſitis.* Statius Achilleide,

Quæ ſolitus laudum tibi ſemina pandere Chiron.

Claudianus III. Conſ. Hon.

——— *hæc ſemina laudum,*
Hæc exempla dabat.

Sed & hoc diſtichon ſuſpectum eſt.

v. 85. *Eliſos faucibus hydros*] *eliſis* meliores.

v. 86. *Infantem nuda dilaceraſſe manu*] *Infantem caudis involuiſſe manum* Puteaneus & alii plerique. Nonnulli,

Infantem cunis involüiſſe manum.

quidam etiam,

Infantem nuda dilaceraſſe manu.

Sed ſive *caudis* ſive *cunis* legas non refert, dum *Infantem manum* admittamus. Martial. lib. IX. Ep. LXXIV.

Effigiem tantum pueri pictura Camoni
Servat, & infantis parva figura manet.

ubi codex Thuaneus, *infantis manus.* Scribe *infantes manus.* Idem lib. XII. Ep. LXXXII.

Sint licet infanti ſordidiora ſinu.

Ut recte Puteaneus. *infantis ſinu* vulgo. Noſter. IV. Faſt.

Tutus ut infanti vagiat ore puer.

Noſter Epiſtola Canaces,

Ipſa quoque infantes cum vulnere perſequar umbras.

quomodo & illic ſcribendum. ſic *infantes ſtatuas* Perſius & Horatius dixerunt. *infans pudor* eidem quoque Horatio. noſter Met. IV.

——— Infantia ſaxo
Diſcutit ora ferox.

Faſt. VI.

Pectoraque exſorbent avidis infantia linguis.

In Ibide,

Gutturaque imbuerunt infantia lacte canino.

Involüiſſe etiam rectum, per ſynæreſin. Triſt. II.

Miror in hoc igitur tantarum pondere rerum
Unquam te noſtros evolüiſſe jocos.

Ep. Med.

——— Quæ diſpenſant mortalia fata ſorores,
Debuerant fuſos evoluiſſe meos.

Faſt. VI.

——— creſcebat imagine luctus,
Donec eam appoſitis involüere togis.

ſic reſcribo ex veſtigiis veteris libri. Epiſt. Hypſ.

——— immiſſaque vota timori
Nunc quoque te ſalvo perſolüenda mihi.

Triſt. IV. El. VIII.

Ne temere in mediis diſſolüantur aquis.

Faſt. IV.

Longamque imprudens exſolüiſſe famem.

lib. V.

——— conſul cum conſule ludos
Poſtumio Lænas perſolüere mihi.

Cæterum diſtichon eſt ἐϱγονικὸν, quod loco interpolando cauſam dediſſe videtur.

v. 88. *Incubat & vaſto pondere lædit humum.*] Puteaneus *Incubet* & *lædat*. optime. ut per interrogationem hæc dicantur. Sciolus tamen aliquis deleverat

poſtea

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

poſtea utrumque. *lædat* etiam Moreti liber. Gronovianus *pulſet.* non male. Scriverianus,

Incumbens vaſto pondere lædat humum?

Sequentia etiam per interrogationem ſunt legenda uſque ad v. 103.

v. 94. *Cerberus*] *Cerberos* Puteaneus. ut lib. VII. Met.

Cerberon abſtraxit.

ſic etiam Statius, & in Culice Virgilius.

v. 96. *Et damnis ditior ipſa ſuis*] Puteaneus & cæteri præſtantioris notæ, *damnis dives ab ipſa ſuis.* probe. Epiſtola Medeæ,

Ut caderet cultu cultor ab ipſe ſuo.

Laodamiæ,

Languida lætitia ſolvar ab ipſa mea.

Art. Am. lib. III.

—— *quid aperto pectore in hoſtem*
Nitor, & indicio prodor ab ipſe meo?

Pont. III. El. III.

Diſcipulo perii ſolus ab ipſe meo.

In Ibide.

—— *cui reddere vitam*
Urbe Coronides vidit ab ipſe ſua.

ſic bene libri veteres. mox,

Et læſus lingua Battus ab ipſe ſua.

Amor. lib. I. El. VII. cum optimis membranis,

Et valui pœnam fortis in ipſe meam.

v. 97. *Lævumque latus dextrumque lacertum*] *lævumque lacertum* Puteaneus cum cæteris præſtantioribus. quomodo Naugerius etiam & Ciofanus ex ſuis.

v. 102. *num cultu*] *non cultu* iidem.

v. 104. *Et tulit è capto nota tropæa viro*] *bina tropæa* unus Vaticanus & Baſileenſis & Gronovianus pro diverſa lectione exhibent. quod placet. quomodo & Erfurtanus, & Excerpta Voſſii. Alterum enim tropæum de amore ejus, alterum de ſpoliis hiſce tulit. Epiſt. Phædræ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Theſides Theſeusque duas rapuere ſorores.
Ponite de noſtra bina tropæa domo.

Remedio Amoris.

Vince Cupidineas pariter Parthaſque ſagittas,
Et refer ad patrios bina tropæa lares.

Epiſtola Helenæ,

Utque favet Cytherea tibi, quia vicit, habetque
Parta per arbitrium bina tropæa tuum.

Denique Epiſtola Cydippes,

Quid tamen huc venias? anne ut miſerabile corpus
Ingenii vincas bina tropæa tui.

Superiori etiam verſu præſtantiores ſcripti *ornavit armis* pro *oneravit*. Cornelius Nepos Vita Hannibalis, *Elephantum ornatum homini inermi opponit.* qui & alibi *ornari* pro *armari* dixit.

v. 105. *Fortia facta recenſe*] *geſta* Puteaneus & alii quinque.

v. 106. *Quod tu non eſſes*] *Quem* Puteaneus. Forte *Quom.*

v. 109. *Illi procedit*] *procedat* unus Vaticanus. ſimili modo apud Salluſtium. *Quippe benefacta mea rei publicæ procedunt. prob cedit* Puteaneus à manu ſecunda. tum ſequenti verſu τὸ *eſt* tollit, ut & alii non pauci.

v. 111. *O pudor hirſuti coſtis exuta leonis Vellera*] *Pro pudor* rectius quinque libri. ſic paſſim optimi auctores. Deinde *coſtas exuta* eleganti Græciſmo Puteaneus.

v. 114. *Tuque feræ victor es*] *feri* Puteaneus, & Gronovianus pro diversâ lectione. ſic lib. VI. Met. *Exiluiſſe ferum* pro equo. v. 77. ubi plura. Met. VIII. *Ira feri mota eſt.* de apro Calydonio. &,

Fixa ſub aure feri ſummum diſtrinxit arundo
Corpus.

quomodo Phædrus de cervo. lib. I. Fab. XII. v. 39. item de leone lib. I. Fab. XXI. XXXII. de apro LXII. mox, de eodem apro Caledonio noſter,

Im-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Immanemque ferum multa tellure jacentem
Mirantes ſpectant.

ſic ibi codex longe optimus. Auſonius Epiſt. v.

An ſpumantis apri curſum clamoribus urges,
Subſidisque fero?

hinc *ferus aper* paſſim poëtis, & *ferox*. de quo Met. III. v. 213. Met. XI. de lupo,

——— *vaſtatoremque cruento*
Ore ferum ſpectant.

de bubus Faſt. I.

Traxerat averſos Cacus in antra feros.

ut cenſeo legendum.

V. 126. *Fortunam vultus faſſa tegendo ſuos*] Hic denuo codices antiqui mirum in modum à vulgata lectione diſcedunt. pro qua tamen cum alii nonnulli, tum Puteaneus ſtant, niſi quod in eo emendatum, *falſo tegente ſuam*. Quidam hoc uno à vulgatis differunt, quod *falſa* aut *feſſa* pro *faſſa* agnoſcunt. Major librorum pars,

Fortunam vultu faſſa tegendo ſuam,

vel *tegente*. alii,

Fortunam vultum faſſa tegendo ſuum.

vel *ſuam*. unus,

Fortunam vultu faſſa tegente ſuo.

unus Ambroſianus,

Fortunam vultu diſſimulante ſuam.

Plura hujus notæ qui vult, adeat Ciofanum. Gronovius Obſervat. lib. II. cap. XI. emendat,

Fortunæ vultum faſſa tegendo ſuum.

ut in Ibide,

Fortunæ facies invidioſa tuæ.

& Triſt. III. El. VIII.

Adſtans fortunæ forma verenda meæ.

& Triſt. I.

His oro dicas intermutata referri
Fortunæ vultum corpora poſſe meæ.

Quid ſi legas,

Fortunam vultu faſſa rigente ſuam.

vultu rigente, inculto, inornato. ſic Epiſt. OEnones, *ungue rigente* pro *rigido*.

Et ſecui madidas ungue rigente genas.

Scriptum videlicet *regente* fuerat. hinc *tegente* factum. Certe poſtremam ſyllabam in *tegendo* aut ſimilibus nuſquam corripit Ovidius.

v. 127. *Ingreditur late multo ſpectabilis auro*] Libri veteres *late lato ſpectabilis auro*. & recte. ut jam monui.

Avians Proverbio: ſublime advolans pennata cauda noſtrum adsi-lat ſanguinem

v. 129. *Dat vultum populo ſublimis ut Hercule victo*] *ſublime ſub Hercule victo* conſtanter ſcripti. quod cur rejiciamus, nihil cauſæ eſt. ſic *ſublime ferre*, pro *in ſublime* aut *ſublimiter* paſſim poëtæ. ita *ſublime ferri* Lucretio, & *ſublime volare*. *ſublime micare* Germanico in Aratæis. & Avieno, *ſublime erigi*. Multus eſt hac in voce Silius Italicus.

v. 131. *Forſitan expulſa*] *& pulſa* Puteaneus. recte. lib. 11. Met.

Cur non & pulſa ducit Junone?

Faſt. III.

Pellitur Anna domo.

Triſt.

Pulſus Ariſtides non tamen urbe ſua eſt.

Fl. Vopiſcus in Carino, *Uxores ducendo ac rejiciendo novem duxit, pulſis pleriſque prægnantibus.*

v. 133. *Euritidos Joles atque inſani Alcidæ*] *& inſani* Puteaneus aliique nonnulli. *Euritidoſque* duo libri præterea. Sequenti verſu rectius ſcripti plerique *junget Hymen* quam *jungit*, quia *uxor erit* præceſſerat.

v. 139. *Rapidis Achelous in undis*] *ripis Achelous in imis* Puteaneus. ſed pro *imis* aliud quid à manu prima ſcriptum videbatur fuiſſe. Argentinenſis & meus, quem à Cl. v. Jacobo Mentelio donum accepi, *ripis udis*. quo alludit & Farneſianus unus, qui *ripis undis* habet. In ripa enim Achelous, fluminis non in ipſo flumine cum Hercule eſt luctatus.

V. 141.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 141. *Semivir occubuit vi Lerniferoque veneno*] Illud *vi* à correctoribus eſt. pro quo libri omnes antiqui *in* agnoſcunt. ſed & ridiculum *Lerniferum venenum.* quare enim *Lernæum* non dixit? Scripti nonnulli,

Semivir occubuit Lernæi tabe veneni.

vel *trajectus terga ſagitta.* Sed & hic interpolatores agnoſco. alii *in lethiferoque veneno*, idque aliquanto rectius, ut Naugerius quoque & Ciofanus obſervant. Puteaneus à ſecunda manu, *in lerniferoque veneno*, ſed à prima *in letifero eveneno.* Miror Scaligerum, Salmaſium, alios viros eruditos qui ante nos eo codice ſunt uſi, non vidiſſe veram lectionem, quæ minimâ mutatione eſt in promtu, ſi ſcribas,

Semifer occubuit in lethifero Eveno
Neſſus.

Semifer enim, quod eſt in tribus noſtris, præſtat *Semiviro.* De Eveno confirmant ſequentiâ, *& infecit ſanguis equinus aquas.* Etſi alii Neſſum in Eveno non occubuiſſe dicant, ſed vulneratum ſolummodo fuiſſe; quos inter & noſter Met. IX. & in Trachiniis Sophocles. Vibius Sequeſter, *Evenus Calydoniæ, ubi Hercules ſagittis Neſſum Centaurum interfecit.* Lucanus:

Et Meleagrêam maculatus ſanguine Neſſi
Evenos Calydona ſecat.

idem mox,

Hoſpes & Alcidæ magni Phole; tuque per amnem
Improbe Lernæas vector ſenſure ſagittas.

Cæterum Eveni vox Scholiaſtæ Statii etiam reddenda Theb. XI. v. 238. *Hercules enim victo Acheloo Deianiram duxit uxorem, qui cum ad fluvium perveniſſet.* Lege *fluvium Evenum perveniſſet.* Apud Servium quoque lib. VIII. v. 290. perperam deſideratur. Scriverianus codex *ſub lauriferoque veneno.* ut fortaſſe ſit ſcribendum *Centaurifero Eveno*, quomodo idem *Cen-*

taureus Lycormas Statio eſt dictus lib. IV. Theb. Sed hoc in dubio facile reliquerim. Neminem autem poëſios utcunque peritum hiatus offendat iſte *lethifero Eveno*, qui meminerit iſtorum Virgilii, *Ionio in magno*, & ſimilium. Noſter hac ipſa epiſtola, *in cupreſſifero Erymantho.* &, *inſani Alcidæ.* quibus fulciendis τὸ *que* inculcabant plerumque inſciti librarii. ut in antiquiſſimis etiam Virgilii exemplaribus eſt deprehendere. ſic apud Silium quoque peccatum lib. IV. ubi *Anienicolæ Catilli* ex Virgilii & Veteris libri auctoritate eſt reponendum. Sed manum de tabula.

V. 144. *Virum tunicæ labe perire meæ*] *tabe* reponatur ex melioribus libris. quomodo & peccatum in Cydippes epiſtola. v. 60. Seneca de Hercule, Medeâ,

Præbuit ſævis ſua membra flammis
Tabe conſumtus gemini cruoris.

gemini cruoris, Neſſei & Lernæi. Idem Hercule OEtæo,

Ut miſſa palla eſt tabe Neſſeâ illita.

V. 148. *Tu ſceleris tanti cauſa ſuperſtes eris*] *viva ſuperſtes* Puteaneus & multi alii. Forte,

Tu ſceleri tanto viva ſuperſtes eris?

V. 149. *Et quid adhuc habeo facti*] *Ei quid* Puteaneus Lege, *Si quid. mors mihi pignus* poſt libri quidam. pro *mors mea.*

V. 153. *Solio ſedet Agrius alto*] Scripti plerique *acrior.* Puteaneus *acrios.* quod eſt *Agrios.* reſtituendum idem nomen Pont. lib. III. El. IX.

Auctor opus laudat. ſic forſitan Agrius olim
Therſiten facie dixerit eſſe bona.

Ita enim Vaticanus liber. vulgati *Accius.* Fuit autem Therſitæ pater Agrius, ut illo loco dicetur.

V. 154. *Longa ſenecta premit*] *nuda* libri veteres. & recte. ſic *inopem* alibi & *egenam* vocat *ſenectam.*

V. 160.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 160. *Ne videar thalamis inſidiata tuis*] In Puteaneo vetus lectio erat eraſa, & repoſitum *titulis tuis*. quomodo & ſex alii. quatuor *fatis tuis*. ſex *noſtris thoris*. tres *thoris tuis*, duo *tuis thoris*. priſca editio *totis thoris*. Latet aliquid.

v. 166. *Patriæ frater ademte meæ*] *tuæ* libri veteres majori ex parte cum Puteaneo.

v. 167. *Tu quoque lux*] *Et tu lux* ſcripti præter Argentinenſem, in quo *Nec non lux*.

NOTÆ IN EPISTOLAM DECIMAM.

Priſcæ editiones & codices nonnulli etiam hic copioſiores ſunt vulgatis, cum hanc epiſtolam ſic exordiantur,

Illa relicta feris etiamnunc, improbe Theſeu,
Vivit: & hæc æquâ mente tuliſſe velis.

Ejuſdem nempe farinæ, cum iis quæ hic illic jam ante dedimus.

v. 6. *Pro facinus*] *Per facinus* ſcripti duobus recentioribus exceptis. In Ibide,

Per facinus ſoror eſt cui ſua facta parens.

Remediis Amoris,

Per facinus fieri non meruiſſet avis.

Faſt. II.

Eripiam, dixit, per crimina vitam.

quæ illic vera eſt lectio.

v. 9. *Incertum vigilans an ſomno languida*] Scripti omnes, *à ſomno*. Lego *ac ſomno languida. Incertum vigilans*, dubie vigilans. Sic Statius Theb. v. qui hæc videtur reſpexiſſe,

Turbidus, incertumque oculis vigilantibus, hoſtem
Occupat.

v. 10. *Theſea prenſuras ſemiſopita manus*] Lego *ſemiſupina*. Ne bis idem dicat, utque metro conſulatur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

tur. prima enim in *ſopita* haud eſt ut poſſit corripi. Sarravianus certe pro diverſâ lectione *ſemiſepulta.* uſus etiam eſt ea voce Martialis lib. VI. ſic Amor. lib. I. El. XIV.

Purpureo jacuit ſemiſupina thoro.

ex auctoritate meliorum codicum. Nam vulgati illic etiam ſimili prorſus modo peccabant. Art. Am. III.

Cum jacet in dextrum ſemiſupina latus.

ubi etiam codices quidam *ſemiſopita.* Scribebant *ſopina* pro *ſupina.* hinc natus error. ſic libro I. Art. Am. in veterrimo codice Oxonienſi,

—— ſive illa thoro reſopina feratur.

In Catalectis Scaligeri,

Et flectat niveum ſemiſupina latus.

V. 18. *Nil niſi littus habent*] *erat* tres ſcripti. ut Epiſt. Laod.

Et quod ſpectarem, nil, niſi pontus, erat.

V. 26. *Nunc ſcopulus*] Excerpta Jureti cum aliis nonnullis *Hinc.* Voſſianus *Huic.* quatuor *Hic.*

V. 30. *Carbaſa tenſa noto*] *tenta* Puteaneus & alii nonnulli. ſic Met. XIII. ex veteri codice,

Jamque viam ſuadet Boreas, flatuque ſecundo
Carbaſa tenſa ſonant.

Ubi vulgati *mota.*

V. 31. *Aut vidi, aut certe quia me vidiſſe putavi.*] Mire turbant hic denuo priſca exemplaria. Puteaneus hiatu relicto in illis, quæ legi non poterant,

Aut vidi à .... jam quæ me vidiſſe putarem.

Puto,

Aut vidi, aut quod erant quæ me vidiſſe putarem.

quo & alludunt tres alii codices in quibus,

Aut vidi, aut fuerant quæ me vidiſſe putarem.

multi libri,

—— Aut etiam cum me vidiſſe putarem.

etiam non male. Alii aliter. ſed piget in his morari.

V. 37.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 37. *Hoc ego quod voci deerat*] *Hæc* Puteaneus & tres alii. diſtingue,

Hæc ego. quod voci deerat, clangore replebam.

Sulpicia in Satyra:

Hæc ego. tum paucis Dea me dignatur & inſit.

noſter Epiſtolâ Hypermneſtræ,

Hæc ego. dumque queror, lacrymæ ſua verba ſequuntur.

Amor. II. El. v.

Hæc ego: quæque dolor linguæ dictavit.

Remediis Amoris:

Hæc ego: movit Amor gemmatas aureus alas.

Similiter *ſed quid ego hæc?* de quo Epiſt. xv. v. 207.

v. 46. *Poſtquam deſierant*] *deſieram* Puteaneus & quinque alii.

v. 53. *Et tua quæ poſſum*] *qua poſſum* rectius Argentinus cum Jureti Excerptis. Epiſtola Laodamiæ, ut quidem libri meliores habent,

Qua poſſum ſquallore tuos imitata labores
Dicar.

ubi vide quæ noto. Art. Am. lib. II.

Corpora ſi nequeunt, qua poſſunt, nomina tangunt.

v. 59. *Qua ſola ferar*] *quo ſola* meliores. & *culto* pro *cultu* Puteaneus. Faſt. I.

Neve graves cultis Cerealia culta cavete
Agmine læſuro depopulentur aves.

Pont. lib. II. El. IX.

Vana laborantis ſi fallat culta coloni,
Accipiat gravidæ cur ſuis extra Ceres.

Ita vetus liber. Auſonius Epiſt. I.

——— *colui loca juncta ſuperbis*
Urbibus, & lætis hominum celeberrima cultis.

hinc *pinguia culta* apud Claudianum & Avienum deſcriptione orbis. Ammianus, lib. XIV. *Cultorum, ut putant, feracium multiplicantes annuos fructus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 61. *Navita nuſquam eſt*] *τὸ eſt* non agnoſcunt meliores.

v. 66. *Æolus*] Puteaneus *Eulos*. Lege *Æolos*. lib. XIII. Met.

Æolon ille refert Thuſco regnare profundo.

v. 69. *Nam pater & tellus*] Puteaneus ac alter Moreti *At pater*. vetuſtior ejuſdem; *Et pater*. probe.

v. 71. *Cum tibi ne victus*] *victor* Puteaneus & duo alii. ſuperato ſcilicet jam Minotauro.

v. 73. *Tu mihi dicebas*] *Cum mihi* præſtantiores.

v. 75. *Si modo vivit Fœmina*] *vivis* iidem magno numero. ut ſe ipſam alloquatur. quod ἐμφατικώτερον, ad adfectus concitandos. ſic Triſt. lib. V. El. VII.

Vivit in his eheu tenerorum oblitus amorum,
Hos videt, hos vates audit, amice, tuus!
Atque utinam vivas, & non moriaris in illis!

Ita optime liber antiquus. vulgo *vivat & moriatur* contra legem carminis. Ipſa Ariadna Faſt. III.

Sorte thori gaudens; Quid flebas, ruſtica, dixit?
Utiliter nobis perfidus ille fuit.

non *flebam*, ut eſt in vulgatis. Epiſtola Hypermneſtræ. v. 14. *non es, quam piget eſſe piam.* ut quidem videtur ſcribendum. Remed. Amor.

Nona terebatur miſeræ via, videris, inquit.
Et ſpectat zonam pallida facta ſuam.

ſic vetuſtus codex.

v. 85. *Tellus alit iſta leones*] *alat* Puteaneus & Sarravianus.

v. 86. *Quis ſcit an hæc ſævas inſula tigres habet*] Duo ſunt quæ in hoc verſu offendunt. Primo quod Latine vix dicitur, *Quis ſcit an habet*, ſed *an habeat*. Deinde quod poſteriorem in *tigres* corripiat, quæ Latina vox. nam quarto caſu Græco *tigridas* debuiſſet dixiſſe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

dixiſſe. Turbant vehementer libri veteres; ut de mendo dubium non ſit. Puteaneus,

Quis ſcit an & hæc tigrides inſula habent.

alii plerique *ſævas tigrides inſula habet*, vel, *tigridas.* vetuſtior Moreti,

Quis ſcit an hæc tigres inſula ſæva ferat.

meus, quem à Mentelio habui,

Quis ſcit an hæc ſævas fert quoque terra tigres.

Sed hæc interpolatorum ſunt. Dicam quod ſentio. puto ultimam in *tigrides* aut *tigridas* ſyllabam abſorpſiſſe vocem, quæ ſequebatur, *Dia* videlicet, cujus gloſſema fuerit τὸ *inſula*. Deinde pro *habet* exaratum primo corrupte fuiſſe *bacet* vel quid ſimile, unde *habet* ſit factum. Lego igitur,

Quis ſcit an & ſæva tigride Dia vacet.

ſic ſupra *vacat inſula cultu.* Met. I.

Jupiter ut vidit ſeſſam & cuſtode vacantem.

ita enim illic libri veteres. vulgati *carentem.* Si quis meliora excogitarit, ei ego libens adſurgam & gratulabor.

v. 86. *Quis vetat & gladios*] Leve eſt quod dicam, dicendum tamen, reponi nimirum debere vel contra codices vetuſtos *Quid vetat.* Amor. I. El. VII.

Quid vetat & nervos magicas torpere per artes?

libro III. Art. Am. cum veteri codice,

Quid vetat appoſito lumen de lumine ſumi?

&

Quid vetat à magnis ad res exempla minores
Sumere?

ubi ſimiliter peccant ſcripti plerique. lib. I. Faſtor. cum optimo Vaticano,

Quid vetat & ſtellas, ut quæque oriturque caditque
Dicere?

lib. II.

Quid vetat Arcadio dictos à monte Lupercos?

&

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

& lib. III.

——— *quid enim vetat inde moveri?*

Triſt. I. El. II.

Quid vetat irato numen adeſſe Deo?

ut libri veteres agnoſcunt. lib. V. El. I.

——— *quis te mala ſumere cogit?*

Aut quid deceptum ponere ſumpta vetat?

ſic Vaticanus. atque ita apud Petronium legerim,

Nam quis concubitus, veneris quis gaudia neſcit?

Quid vetat in tepido membra calere thoro?

Neque aliter Horatius ac reliqui optimæ Latinitatis auctores. Sic & *Quid prohibet* dicebant potius quam *Quis*. Ep. Helenæ ex fide veterum librorum,

Quid prohibet raris nomen ineſſe meum?

ſic & apud Petronium legatur, *Cæterum Licas ut Triphænæ ſomnia expiavit, Quid, inquit, prohibet navigium ſcrutari?* Idem, *Habes tu quidem fratrem. ſed quid prohibet & ſororem adoptare?* ita & Virgilius. Apud Auſonium tamen Epiſt. XXV circumfertur,

Quis prohibet, ſalve atque vale brevitate paratâ.

V. 96. *Rapidis præda cibuſque feris*] *rabidis* Argentinenſis. ſic idem codex ſequenti epiſtola, *rabidarum præda ferarum*. Rapidæ tamen feræ pro rapacibus dictæ videntur.

V. 99. *Facta luiſſes*] *fata tuliſſet* Puteaneus. alii *fata luiſſes* vel *tuliſſes*. ſed nil muto. ſic apud Statium Theb. I.

Facta luant Thebæ.

& lib. XII.

Aut nece facta luent.

106. *Strataque Cretæam bellua ſtravit humum*] *tinxit humum* multi ex ſcriptis. quod admittendum opinor. niſi *planxit* malis. Ep. Parid.

Cæſaque ſanguineam victima planget humum.

Met. III. de Terrigenis,

San-

Sanguineam trepido plangebant pectore matrem.

de quo loquendi modo alibi. Faſt. I.

Et lato moriens pectore plangit humum.

ubi male *tangit* & *pulſat* veteres nonnulli. Faſt. IV.

Atque indignanti pectore plangit humum.

V. 105. *Fila per adductas ſæpe recepta manus.*] Non damno hanc lectionem. Vide tamen, ne ſcripſerit Ovidius *fila relecta*. Met. VIII. de eadem re,

Janua difficilis filo eſt inventa relecto.

ubi *relicto* perperam ſcribebatur. Faſt. III.

Jam male perjuro mutarat conjuge Bacchum,
Quæ dedit ingrato fila legenda viro.

ſic vere optimi codices. vulgati & illic *regenda*. Propertius lib. IV. El. IV.

Prodita quid mirum fraterni cornua monſtri,
Cum patuit lecto ſtamine torta via.

Virgil. lib. X.

—— *extremaque Lauſo*
Parcæ fila legunt.

hoc eſt, colligunt, ut Servius interpretatur. ſic *collecta fila* Seneca Hippolyto de Theſeo,

Et longa curva fila collegit via.

V. 109. *Illuc tu ſilices, Illuc*] *Illic* ex caſtigatioribus repone.

V. 120. *Nec mea qui digitis*] *digitus* Scriver. & Palat.

V. 126. *Cum ſteteris turba celſus honore tuæ*] *turbæ celſus in aure* Puteaneus. & emendatum poſtea *urbis in arce*. quomodo & ſex alii. vide quæ noto Epiſtola VII. V. 51. Dido,

Et videas populos altus ab arce tuos.

De arce Athenienſi protrita omnia. Lovanienſis *urbis celſus in ore*. octo, *turbæ celſus in arce*. totidem *turbæ celſus in ore*. quinque *in orbe*. utrumque bene. unus *turbæ in urbe*. De *populi ore* in Aponum Claudiani dictum. Triſt. IV. El. II.

Hos

Hos ſuper in curru, Cæſar, victore veheris
Purpureus populi rite per ora tui.

v. 129. *Solam tellure relictam*] Scribe *ſolâ tellure.* Catullus de hac noſtra,

Deſertam in ſola miſeram ſe cernit arenâ.

ſic *loca ſola* & *ſola rura* paſſim noſtro, & ſimilia.

v. 137. *Demiſſos lugentis more capillos*] *in ore* quatuor libri. at Leidenſis *lugentum more.* ut Virgil.

—— *Iliades crinem de more ſolutæ.*

v. 143. *Sed nec pœna*] *ſed ne* Puteaneus & quinque alii.

v. 150. *Tu tamen oſſa feres*] tres membranæ *leges.* quo & unus alludit Mediceus, in quo *lege.* De oſſilegio multa viri eruditi in commentariis funeris antiqui. Noſter Amor. III. El. VI.

O utinam mea lecta forent, patrioque ſepulcro
Condita, dum poterant virginis oſſa legi.

Perperam ibi vulgo, *tecta* & *tegi.* Propert.

Oſſaque legiſti non illa ætate legenda
Matris.

Sappho apud noſtrum,

—— *cum lecta parentis*
Ante diem lacrymas oſſa bibere meas.

Atque ita paſſim veteres. ſed oſſa non legebantur niſi combuſtis cadaveribus, quod Ariadnæ in deſerto loco haud erat ſperandum.

NOTÆ IN EPISTOLAM UNDECIMAM.

Æolis Æolida, quam non habet ipſa, ſalutem
Mittit, & armata verba notata manu.

Priſcæ editiones cum Excerptis Puteani & libri ex noſtris multi ita ordiuntur hanc epiſtolam vulgatis auctiores, ſed interpolatoris beneficio.

V. 10.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 10. *Spectaret*] *Spectaſſet* libri. Puteaneus *ſpectat ſed.*

v. 19. *Non minus infeſtum*] Ita ſcripti plerique, præter Puteaneum, qui recte *Num minus.* Epiſtola Helenæ,

Pulſa eſt Æſonia num minus illa domo.

Leandri,

Num minus hæc nobis tam brevis obſtat aqua.

Faſt. I.

Num minus hic toto eſt altior orbe cinis?

Faſt. III.

Num minus ingenuis artibus illa vacat?

Triſt. I. El. II.

Ut mare conſidat, ventiſque ferentibus utar,
Ut mihi parcatis, num minus exul ero?

lib. II.

Præda fuit canibus num minus illa ſuis?

lib. V. El. VI.

Manſit in officiis num minus ille ſuis?

Loca plura adſcripſi, quod ea in vulgatis editionibus ut plurimum mendoſa circumferuntur. Auctor Elegiæ in obitum Mæcenatis,

Num minus Urbis erat cuſtos & Cæſaris hoſpes?

v. 31. *Nec cur hoc facerem*] *hac* Puteaneus & alii multi.

v. 46. *Denaque luciferos luna premebat equos*] *movebat* libri veteres uno conſenſu. & recte. Val. Flaccus lib. III.

Movet en gelidos Latonia currus.

Faſt. II.

Luna reſumebat decimo nova cornua motu:
Virque pater ſubito nuptaque mater erat.
Gratia Lucinæ.

ſic & ibi codices antiqui. non *decimo menſe*, ut eſt in vulgatis. quem locum receptam ſcripturam tueri in his Canaces amicus meus contendebat, & evincere, pro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

pro *Dena Luna* non eſſe reponendum *Plena*, uti doctiſſimo Gronovio in Obſervationibus videbatur. Nec cum Puteaneo libro & aliis nonnullis, *Nona*, quod magnus Scaliger probavit. Nota illa,

Matri longa decem tulerunt faſtidia menſes

Noſter in Faſtis lib. II.

Luna novum decies impleverat cornibus orbem:
Quæ fuerat virgo credita, mater erat.

& lib. III.

Vel quia bis quinto fœmina menſe parit.

lib. V.

Jamque decem menſes: & puer ortus erat.

Althæa apud eundem Met. VIII.

Et quos ſuſtinui bis menſum quinque labores.

Seneca quoque in Phœniſſis, ſic enim Thebaïdem ejus vere inſcribit præſtantiſſimus liber Medicæus,

—— *per decem menſum graves*
Uteri labores.

atque ita paſſim auctores. Sed quemadmodum, *quini & deni calculi* pro decem & quinque calculis recte dicuntur. ita *Lunam denam* pro decima poſſe dici erat oſtendendum.

V. 53. *Continuo gemitus*] *Contineo* tres libri.

V. 56. *Si morerer*] *ſi moriar* multi. Puteaneus & unus meus, *morior*.

V. 59. *Chariſſima dixti*] *aiſti* Puteaneus & Argentinenſis. multi ex noſtris *diſti*.

V. 61. *Fratri nam nupta futura es.*] Vetus lectio eraſa erat in Puteaneo, cujus nullum appareret veſtigium, ejuſque loco repoſitum,

—— *fratri es nam nupta futura.*

qui dam ex noſtris,

—— *germano nupta futura es.*

quomodo & in Puteaneo prius fuiſſe ſcriptum ſuſpicor.

V. 63. *Illius de quo mater es*] *mater &* Puteaneus & pleri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

plerique alii cum priſcis editionibus. Lego cum Leidenſi,

Illius, es de quo mater, & uxor eris.

v. 67. *Frondibus infantem*] *Frugibus* Puteaneus optime. Molam ſalſam intellige: quam ſacra facturæ in promtu eſſe oportebat. ſi *Frondibus* legas, bis idem dixerit.

v. 70. *Dat populus*] *Dant populi* Lovanienſis. Forte *Dant populus*.

v. 77. *Sic mea vibrari pallentia membra videres*] *Pallentis* ſcribendum videri dixi Epiſtola V. v. 45. At unus Regius *Sic mihi vibrari*. etiam non male.

v. 82. *Gelido lingua retenta metu*] *gelida manu* Puteaneus & alter Moreti. nil muto.

v. 91. *tum demum pectora planxi*] *plangi* iidem libri cum Erfurtano. probe. Strozzæ *plango*. denique etiam nonnulli. Epiſtola Sapphus,

—— *nec pectora plangi,*
Nec puduit ſciſſis exululare comis.

v. 93. *Patrius ſatelles*] *patruus* Puteaneus. Sequenti verſu *prodidit ore* pro *edidit* unus Medicêus. placet.

v. 101. *Tolle procul*] *precor* Mentelianus.

v. 106. *Admiſſi mei*] *Amiſſa mei* Puteaneus.

v. 116. *In tua nec tonſas*] *non tonſas* ſcripti.

v. 119. *Ipſa quoque infantis cum vulnere perſequar umbras*] *proſequar* Puteaneus & alii meliores. *Infantes* præterea *umbras* ſcribendum monui Epiſtola IX.

v. 125. *Lacrymasque in funere funde*] *in vulnere* Puteaneus & multi alii ex caſtigatioribus. *vulnera* in excerptis Douſæ. Met. IV.

Vulnera ſupplevit lacrymis, fletumque cruori
Miſcuit.

lib. XIII.

Huic quoq; dat lacrymas, lacrymas in vulnera fundit.

Pont. lib. IV. El. XI.

Foviſti lacrymis vulnera noſtra tuis.

Lu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Lucanus lib. IX.

Ergo indigna fui, dixit, Fortuna, mariti
Vulneribus cunctu largos infundere fletus?

Statius Theb. VIII.

Faſſa pios gemitus, lacrymaſque in vulnera fudit.

lib. III.

——— *hæ lumina ſignant*
Vulneraque alta replent lacrymis.

lib. XI.

——— *lacrymæque per arida ſerpunt*
Vulnera.

& ſic paſſim.

v. 127. *Tu rogo*] Totum hoc diſtichon in officina interpolatorum conflatum, vix Latinum eſt, aut ad Ovidianam elegantiam adſurgit. In Puteaneo certe codice id à manu ſecunda erat, priſcæ lectionis veſtigiis penitus ſublatis. *mandatum Perfice* Gottorpianus. & *mandatum perſequar* notat ex ſuis Naugerius. quomodo & Puteaneus & Gronovianus.

NOTÆ IN EPISTOLAM DUODECIMAM.

Initio hujus Epiſtolæ rurſus audiamus ingenia correctorum. ſic igitur illi:

Exul, inops, contempta novo Medea marito
Dicit. an à regnis tempora nulla vacant?

Et hactenus quidem utcunque erant ferendi, nunc nimis impudenter ineptiunt.

v. 1. *Ut tibi Colchorum*] *At tibi* Puteaneus cum aliis nonnullis. optime. Ita enim indignantes aut mirantes exordiebantur plerumque. Noſter ipſe Amor. III. initio elegiæ VII.

At non formoſa eſt, at non bene culta puella:
At puto non votis ſæpe petita meis.

quæ illic vera eſt lectio. In Priapeis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

At non longa ſatis, non ſtat bene.

Ubi fruſtra *Vt* reſcribit vir maximus. In Metamorphoſeon libris ſic ſæpe. ut VIII. Diana,

——— At non impune feremus,
Quæque inhonoratæ non & dicemur inultæ.

lib. x. Venus,

——— At non tamen omnia veſtri
Juris erunt, dixit.

lib. XII. Peleus,

——— At inferias, juvenum cariſſime Crantor,
Accipe, ait.

ſic duo illa poſtrema loca ex optimis libris reſtituenda. Faſt. II.

At quam ſunt ſimiles, at quàm formoſus uterque!

ſic enim & ibi liber optimus. ut & Met. x.

At quam virgineus puerili vultus in ore eſt.

Horatius initio Epod. v.

At ô Deorum quicquid in cælo regit!

Virgilius, lib. II. Æn.

At tibi pro ſcelere, exclamat, pro talibus auſis,
Dî, ſi qua eſt cælo pietas, quæ talia curet,
Perſolvant meritas grates.

Ita & Græci indignantes ἀπὸ τοῦ Ἀλλὰ incipiebant.

v. 3. *diſpenſant mortalia fata ſorores*] *facta* Puteaneus & alii nonnulli. fruſtra. At Scaligeri excerpta cum multis noſtris *fila.* quod verum eſt. Auctor Elegiæ in Obitum Mæcenatis,

Neſtoris annoſi vixiſſes ſæcula, ſi me
Diſpenſata tibi ſtamina nente forent.

De filis Parcarum res protrita eſt.

v. 5. *Quicquid ab illo produxi vitæ*] *vitam* Puteaneus & alii multi. nil muto.

v. 13. *At ſemel*] Idem *Aut*, ut & plures ex noſtris.

v. 15. *Semina jeciſſet, totidem ſumſiſſet & hoſtes*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hæc denuo mendoſa ſunt. Puteaneus, ad quem frequenter recurrimus, tanquam ad ſacram anchoram,

Semina ſenſiſſet totidemque & ſemina & hoſtes.

ſed *ſenſiſſet* à manu ſecunda erat, veteri lectione extrita. opinor *ſeviſſet* fuiſſe. deinde *ſeminat hoſtes* altera manu erat correctum. Melioris notæ plerique,

Semina ſenſiſſet totidem quot ſeminat hoſtes.

vel *jeciſſet*. quidam etiam, *totidem ſenſiſſet & hoſtes.* Simpliciter reſcribo,

Semina jeciſſet, totidem jeciſſet & hoſtes.

ſupra poſterius *ſeviſſet* Gloſſa fuit adſcripta *quot ſemina*, quæ in Puteani codicis contextum poſtea irrepſit. Aliud quidem nunc nil occurrebat. *Jacere* pro ſerere. ſic in Faſtis, lib. II.

Seminibus jactus eſt ubi fœtus ager.

Met. V.

Semina jacta legunt.

Faſt. II.

Farra tamen veteres jaciebant, farra metebant.

V. 25. *Hoc illic Medea fui*] *fuit* Puteaneus cum aliis quibuſdam.

V. 27. *Scythiâ tenus ille nivosâ Omne tenet*] *Scythiam tenet ille nivoſam* quidam, vel *Scythiæ nivoſæ.* Scriverianus *Scythia tenus ille nivoſa Omne latus.* quid ſi ſit *Scythiæ tenet ille nivoſæ Omne latus?* Sed nil temere mutandum. Claudianus,

Omne quod Oceanum fontemque interjacet Iſtri.

Florus: *Omne intra Iberum & Tagum flumen depopulatus.*

V. 29. *Juvenes pater Æta Pelaſgos*] τὸ *pater* Puteaneus & alii nonnulli ex melioribus haud agnoſcunt. recte. ut monui ad Epiſt. VI.

V. 31. *Tunc cœpi ſcire quis eſſes*] *quid eſſes* codices magna ex parte. quod ſequor. Pont. I. El. VII.

Certe ego cum primum potui ſentire quid eſſem.

Epiſtola Hermiones,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Tu mihi quod matri pater es.

Quomodo noſter atque alii auctores paſſim.

v. 33. *Ut vidi, ut perii*] *Et vidi & perii* ſcripti, ſed perperam. Homerus,

Ὥς ἴδεν, ὥς μιν μᾶλλον ἔδυ χόλος.

Theocritus,

—— *ἃ δ' Ἀταλάντα*

Ὡς ἴδεν, ὡς ἐμάνη, ὡς ἐς βαθὺν ἅλλετ' ἔρωτα.

Hinc illa Virgiliana,

Ut vidi, ut perii, ut me malus abſtulit error.

Epiſtola Laodamiæ ex veſtigiis veterum librorum.

Ut vidi, ut gemui, tacitoque in pectore dixi.

Art. Am. III.

Ut patuit miſeræ jucundi nominis error;
Ut mens, ut rediit verus in ora color.

ſic enim codices nonnulli iſta conſtituunt.

v. 39. *Dixerat interea tibi Rex*] *Dicitur* Puteaneus à manu prima. Scribendum omnino,

Dicitur interea tibi lex.

Initio lib. VII. Met. in hac eadem narratione.

Lexque datur numeris magnorum horrenda laborum.

ita enim optime veterrimi libri. *Legem dicere*, elegans & Latinum eſt. noſter Met. XIII.

—— *legem ſibi dixerat ipſe.*

In Ibide,

Cui legem pœnæ dixerat ipſa parens.

Met. VI.

Lexque eadem pœnæ, ne ſis ſecura futuri,
Dicta tuo generi ſeriſque nepotibus eſto.

Epiſtola Sapph.

Sive ita naſcenti legem dixere ſorores.

Propert. lib. IV. El. ult.

Mi natura dedit leges à ſanguine dictas.

Male ibi *ductas* nunc legitur. *Lex dicta officiis* apud Gratium. Sequens diſtichon Ovidianæ non videtur eſſe venæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

V. 48. *Illa erat agricolæ*] *Illa eſt* ſcripti.

V. 53. *Quam tibi tunc*] *nunc* ſcripti quidam & editiones priſcæ. iidem *erant* ſequenti verſu, non *erat*.

V. 58. *Acta eſt per lacrymas*] *in lacrymis* Baſileenſis. venuſte.

V. 65. *Petit altera & altera habebit*] Salmaſius ad Hiſtoriam Auguſtam *alter petit, alter habebit* ex Puteaneo. quomodo & Gottorphianus. Si quid mutandum ſit, ita reſcripſerim,

Orat opem Minyis ſoror altera, at altera flevit:
Æſonio juveni, quod rogat illa, damus.

τὸ ſoror exciderat, pro quo male feriati correctores *petit* ſuppoſuerunt. *altera flevit* vel *flebat*, facilis mutatio ex *alter habebit* aut *habebat*, quod in multis ſcriptis eſt. Cæterum cur Chalciope Argonautis faverit, in promtu cauſa eſt, quod filii ejus quatuor ex Phrixo geniti in illorum eſſent numero. Vide Hyginum fab. 111.

69. *Sunt in eo, fuerant certe*] *fuerantque diu* multi codices. quod admittendum videtur. Delubra enim à vetuſtate venerationem præcipue mutuabantur. Plena ejus rei poëtarum ubique ſcripta. malo tamen, *fueruntque diu*.

V. 71. *Neſcio an exciderint mecum loca*] In Puteaneo *Noſtin* à manu prima fuiſſe videtur, & *exciderunt*. Unus Mediceus *Noſtis*. alii quinque *Noſcis*. Reliqui *Neſcis*. *Noſtin?* eleganter. ſic *viden*, *ſcin*, *vin*, & ſimilia pro *videſne*, *ſciſne*, *viſne* apud veteres. *cenſen* apud Perſium. ſic Faſt. lib. IV. initio,

Scin, Dea, reſpondi, de vulnere?

ita illo loco puto ſcribendum. ut & Faſtor. VI.

Stulta videt Janus quæ poſt ſua terga gerantur.
Nil agis en: latebras reſpicit ille tuas.
Nil agis en. dixin'?

Vulgo *dixit*. *Viden* habes apud Catullum, Virgilium, Statium. Nam Comici aſſidui ſunt in his. De quibus ſuo

ſuo loco plura. *exciderunt* legendum Epiſtola VII. jam monuimus. V. 166. *venimus illuc* præterea eſt in melioribus non *ambo*. Sequenti verſu quoque *Auſus* es pro *Orſus* nonnulli.

V. 74. *Inque tua eſt*] tollunt *eſt* quinque libri.

V. 75. *Iſta poteſtas.*] *ipſa* Puteaneus & alii plerique. Idem *juvet* cum Lovanienſi. Amor. III. El. IV.

—— *ipſa poteſtas*
Semina nequitiæ languidiora facit.

V. 78. *Per genus & numen*] *nomen* Puteaneus. Vide notas ad Epiſt. II. V. 50. nil temere tamen muto.

V. 79. *Per triplices vultus*] *triplicis* concinnius Puteaneus & duo Ambroſiani. Faſt. I.

Quod ſemel eſt triplici pro virgine cæſa Dianæ.

V. 80. *Et ſi forte aliquos gens habet iſta Deos.*] Lege *alios Deos* vel ſine aſſenſu veterum librorum: quanquam Gryphium ſit veriſimile in ſuis codicibus id inveniſſe, quod ejus editiones margini adſcriptum oſtendunt. ſic & alibi non ſemel peccatum.

V. 84. *Sed mihi tam faciles unde Deoſque meos*] *meoſque Deos* Puteaneus & alii multi. quod Salmaſio ad Hiſtoriam Auguſtam probatum. libri multi, *unde putabo Deos?* vel, *unde deos habeam?* & ſimilia. quæ interpolatorum figmenta. Horatius lib. II. Sat. V.

—— *Unde mihi tam fortem tamque fidelem?*

&,

Unde mihi lapidem? quorſum eſt opus? unde ſagittas?

Seneca Hercule Fur. Act. II.

—— *Unde illum mihi,*
Quo te tuamque dexteram amplectar, diem?

Plura ad Statium Gronovius de hoc loquendi modo.

V. 87. *Conſcia ſit Juno*] *ſcit Juno* non male Argentinus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 89. *Hæc animum & quota pars horum movere puellæ*] *& quota pars hæc ſunt* Puteaneus. *quota pars poſſunt movere* vel *moviſſe* alii plerique. tres *poſſent*. duo *poterant*. Placet Puteanea lectio. ſic lib. II. Pont. El. x.

Et quota pars hæc ſunt rerum quas vidimus una,
Te mihi jucundas efficiente vias?

v. 91. *An & eſt pars fraudis in illis*] *an pars eſt* ſcripti omnes & primæ editiones. Lege *an pars & fraudis in illis?* ita Lincolnienſis.

v. 93. *Jungis & æripedes*] τὸ *&* abeſt à Gronoviano. Scribe *Jungis aënipedes*. dixi Epiſt. VI. v. 32.

v. 94. *Et ſolidam humum*] *Inſolitam* Gronovianus.

v. 96. *Scutaque miles habens*] *habet* Puteaneus & alii ſeptem.

v. 100. *In ſe conſtrictas conſeruere manus*] *Inter conſtrictas* Puteaneus. Strozzæ liber *Inter ſe conſtrictas*. Novem alii, *Inter ſe ſtrictas*. quod verum eſt.

v. 101. *Pervigil ecce draco*] Ita & lib. VII. Met. & Maximianus in Elegiis,

Pervigil obſervat non ſua poma draco.

Scripti tamen tres *Serpens ecce vigil*. unus Vatic. *Inſomnis ſerpens*. At Puteaneus *Inſopor ecce vigil*. Scribe *Inſuper ecce vigil*. *vigil* pro vigili dracone. Germanicus Aratæis de ariete.

Qui tulit in Tauros Phryxum, qui prodidit Hellen,
Quem propter fabricata ratis, quem perfida Colchis
Sopito vigile inceſto donavit amori.

ita ſcribendum. *Inſopor ecce draco*. pro diverſa lectione Erfurtanus, cum gloſſa, *id eſt ſine ſopore*. mira locutione, nec alias mihi notata. quomodo lib. VII. eundem *inſopitum draconem* voce parum uſitata dixit.

v. 103. *Dotis opes ubi erant? ubi erat tua regia conjux*] *tibi regia conjux* ſcripti plerique. *ubi tunc & regia*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

gia unus Palatinus. duo præterea Medicêi, *Dotis opes ubi tunc*. Puto ſcribendum,

Dotis opes ubi tunc? ubi tunc tibi regia conjux?

vide quæ noto ad Epiſt. IV. V. 150. Sequenti verſu *diſtinet* non debere mutari, quicquid turbent libri veteres, dixi Epiſt. VIII. V. 69.

V. 110. *Munus in exilio quodlibet eſſe tuli*] Puto reſcribendum,

Et minus exilio quidlibet eſſe tuli.

Hoc eſt omnibus rebus exilium prætuli. Certe unus Patavinus, *Munus exilio*. lib. II. Art. Amat.

——— *monitis ſum minor ipſe meis.*

ſic *merces labore minor* Ep. Herus,

Ne videar merces eſſe labore minor.

hac eadem Epiſtola,

Nunc animis audi verba minora meis.

Ep. Canaces,

Poſſidet & vitiis regna minora ſuis.

Propert.

Et jacit ante fores verba minora Deo.

quæ noſter imitatus lib. VI. Met.

——— *nec dicere ſuſtinet ultra*
Verba minora dea.

V. 121. *Compreſſos utinam*] *Complexos* duo Medicêi. vide notas ad Epiſt. IV. V. 139.

V. 132. *Pro quo ſum*] malo *ſim*. ſuperiori verſu Sarravianus *aliæ* non *alii*.

V. 139. *Tibiaque effudit*] *effundit* Puteaneus & ſex alii. Idem ſequenti verſu,

Ei mihi funeſta.

V. 141. *Scelus eſſe putabam*] *putabat* Puteaneus. Forte *patebat*.

V. 144. *Quo propior vox eſt*] *vox hæc* Puteaneus & Gottorphianus. duo alii, *hæc vox*.

V. 149. *Juſſus ſtudioque videndi*] *juſſu* multi ex libris ſcriptis & priſcæ editiones. tres *viſus*. duo *viſu*. toti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

dem *luſu* unus *miſſus*. Gronovianus *curſu*. ut Epiſtola Hypſip.

——— curſu ſtudioque loquendi
Detegit ingenio vulnera facta tuo.

Hoc tamen loco ſcribendum videtur, *caſu ſtudione videndi*. ut ſubintelligatur, dubium eſt, incertum eſt. Met. xv.

——— me Paſiphaeïa quondam
Tentato fruſtra patrium temeraſſe cubile,
(Indiciine metu magis offenſane repulſa)
Arguit.

ſubintellige dubium eſt. ſic locus ille ſcribendus. ita & utitur τῷ *an*. vide Notas Faſt. II. 394.

v. 151. *Hinc mihi*] *Huic* prima editio. Scribe, *Hic mihi*, ut eſt in quatuor calamo exaratis. Unus Vaticanus *Qui mihi*. Sequenti verſu *Ducet* pro *Ducit* bene Puteaneus.

v. 157. *Quin ſic laniata capillos*] Puto *quin dilaniata*. Amor. lib. III. El. IX. de ſorore Tibulli,

Venit inornatas dilaniata comas.

v. 165. *Quæque feros repuli*] *pepuli* bene duo Medicêi & pro diverſa lectione Sarravianus. quomodo & Scaliger in ora codicis ſui caſtigarat, & ego in vetuſtâ editione Lugduni edita offendi. Excerpta Puteani & Jureti cum aliis nonnullis *rapui*. tres *domui*.

v. 170. *Nec tener in miſero pectore ſomnus adeſt*] *Nec teneram miſero pectore ſomnus habet* Puteaneus & cæteri caſtigatiores magno numero. quinque,

Nec tenero miſeram pectore.

quod eodem recidit. Scribe,

Nec tener ab miſeræ pectora ſomnus habet.

tener ſomnus ut Arte Amatoria lib. II.

Cum tener ad partes tu quoque ſomne venis.

ſomnus habet pectora, ut lib. VIII. Met.

Prima quies aderat, qua curis feſſa diurnis
Pectora ſomnus habet.

Sta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Statius,

—— *nam Tydea largus habebat*
Perfuſum magnâ virtutis imagine ſomnus.

Virgil. *animalia ſomnus habebat.* ſic & Triſt. III. El. III.

Perpetuus pectora languor habet,

cum membranis. lib. I. El. VII. ex ſcriptis exemplaribus,

Et rigidum ferri ſemina pectus habent.

lib. III. El. XI.

Et dicam ſilices pectus habere tuum.

Faſt. III.

Pectora terror habet.

quomodo & Virgilius,

Quod ſi tantus habet mentes & pectora terror.

Art. Am. II.

Aëre non certo corpora languor habet.

lib. IV. Faſt. cum veteri codice,

Clauſum pectora vulnus habet.

Ep. Herus,

Neſcio quæ pavidum frigora pectus habent.

ut meliores libri illic agnoſcunt. Petronius,

—— *ſudor quoque perluit ora*
Et mentem timor altus habet.

Cæterum hoc loco, de quo nunc agimus, vetus editio & duo ſcripti,

Nec tacitam miſero pectore ſomnus habet.

tres, *tacito miſeram.* Unus Ambroſianus,

Nec teneram miſero pectore ſomnus alit.

non male, ſi reſcribas, *tener ah miſeræ pectora.* Nam & loco ſupra adducto ex lib. VIII. Met. in veteri codice offendi,

—— *Pectora ſomnus alit.*

Noſter in Triſtibus,

—— *ſomnus*
Non alit officio corpus, ut ante, ſuo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Atque ita ſcribendum cenſeo apud Martialem lib. XIII. de Glire, ut acumini Epigrammatis conſulatur,

Tota mihi dormitur hyems: & pinguior illo
Tempore ſum; quo me nil, niſi ſomnus, alit.

Servius ad lib. XII. Æn. *Creſcit & latenter, unde & glires dicti ſunt, quos pingues efficit ſomnus.* Noſter Remed. Amor.

——— *ſomnus, non cura puellæ*
Excipit, & pingui membra quiete levat.

quæ vera ibi lectio, non *dulci*. Amor. I. El. XII.

Tunc etiam ſomni pingues, & frigidus aër.

Sulpicia in Satyra,

——— *ſomno moriuntur obeſo.*

V. 171. *Quæ me non poſſum, potui*] duo libri, *Quæ me non potui, potui.* ſic ſequenti epiſtola,

Ut te non poteram, poteram tua vela videre.

V. 177. *Nova crimina fingis*] bene *fingas* Puteaneus. Sequentia confirmant.

V. 180. *Ardores vincet adusta meos*] primæ editiones & quinque ſcripti cum Jureti excerptis. *ſentiet uſta.* Voſſianus *ſanciet.* eleganter. dixi Epiſt. VI. V. 154.

V. 185. *Nam tibi ſum ſupplex, quod tu mihi ſæpe fuiſti*] *quam tu mihi* Puteaneus. Scribendum nempe, ut recte Leidenſis,

Tam tibi ſum ſupplex, quam tu mihi ſæpe fuiſti.

V. 188. *In partus dira noverca meos*] *noverca manus* Puteaneus. forte ſcriptum fuerat primo,

——— *in parvas manus.*

V. 192. *Pignora noſtra*] *pignora cara* duo ſcripti. Sed Auſonius videtur imitatus in Parentalibus,

Liquiſti natos pignora noſtra duos.

V. 199. *Campo numeravimus illo*] *numeramus in illo* ſcripti plerique. quod Gronovio arridebat. quatuor,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

tuor, *numeremus in illo*, etiam recte. ſed tum ſequenti verſu ſcripſerim,

Qui tibi laturo vellus arandus erit.

v. 204. *Inunc Siſyphias, improbe, confer opes.* Lego,

His nunc Siſyphias, improbe, confer opes.

His videlicet opibus. cum vulgatis tamen ſcripti faciunt.

v. 205. *Quod habes nuptam ſocerumque potentem*] malim *potentes.* ſic OEnone,

Cupio fieri matrona potentis.

v. 207. *Quos equidem actutum*] malo, *Quos quidem ego actutum.* Met. III.

Quem quidem ego actutum (modo vos abſiſtite) cogam,
Aſſumptumque patrem commentaque ſacra fateri.

v. 211. *Viderit iſta Deus*] *videris* Puteaneus. & tum in ſequentibus reſcribe, *qui nunc mea pectora verſas.*

NOTÆ IN EPISTOLAM DECIMAMTERTIAM.

v. 8. *Dicere multa tibi*] *plura* magna librorum pars. quod arridet, ut ſuperiorum ſit repetitio.

v. 13. *Linguaque mandatis verba imperfecta reliquit*] *mandantis* & *relinquit* multi ex ſcriptis. Sed caſtigatiores *mandatis.* Quare *mandatrix* eſt ut cenſeam eſſe reſcribendum. Sequenti verſu *valui* pro *potui* Gronovianus.

v. 18. *Arreptaque vela tetendit*] *abreptaque* Puteaneus & alii præſtantiores.

v. 23. *Tenebrisque exſanguis obortis*] *tenebris* lege cum quibusdam ſcriptis. Cornelius Nepos Vita Eumenis, *Antigonus tenebris obortis ignes conſpicatur.*

v. 29. *Utque animus rediit*] alii aliter. ſed veram eſſe lectionem quam Puteaneus præfert cum ſeptem aliis, *Ut rediit animus*, dictum Ep. VI. v. 31.

v. 34. *Qua furor egit eo*] *quo furor egit* priſcæ editiones & multi ex ſcriptis codices. ſic Ep. IX.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

—— *quo me furor egit amantem?*

v. 35. *Matres Phylaceides*] *Phyleides* Puteaneus. Lege *Phylleïdes.* Phyllus enim Theſſaliæ urbs non minus quam Phylace. Stephanus Byzantius: Φυλλοῦς πόλις ἐν Θετταλίᾳ. Στράβων ἐννάτῃ. Ριανὸς δὲ φύλλον θηλυκῶς λέγει ἐν ἐννάτῳ Θεσσαλικῶν,

Οἵ δ' ἄφαρ ὁπλισθέντες, ἴσαν κραναὴν πότ' φύλλον.

οἰκοῦντες, φυλλεῖς. noſter libro III. Art. Am.

Nec tibi turpe puta crinem, ut Phylleia mater,
Solvere.

ubi perperam Berſmannus *Phylaceia* contra veteres libros reponit. Noſtri certe omnes *Phylleia* præter unum Ambroſianum, nec vetuſtum illum, in quo *Phylaceia.* Laodamiam autem illic intelligi non eſt dubium, quæ comis præcipue conſpecta habebatur. noſter alibi,

Sic erat ornatis Laodamia comis.

pecoroſaque Phyllos Statio dicta Theb. IV.

Aptior armentis Midea pecoroſaque Phyllos.

hinc *Phylleius juvenis* noſtro Met. XII.

Nudaque Phyllei juvenis ferit oſſa ſariſſa.

Cœneus enim Theſſalus. Videtur & mons ejus nominis fuiſſe. Apollonius lib. I.

Πειρεσιὰς ὄρεος φυλληΐου ἀγχόθι ναίων.

ubi Scholiaſtes: τὸ δὲ φυλλεῖον ὄρος μακεδονίας. *Phyllei* in Theſſaliâ montis etiam Hyginus meminit fab. XIV. at codex Leidenſis *matres Phylotides.* ut *Phthiotides.* ſed id poſſe dici vix opinor. cur *Phylaceïdes* hîc minus admitti debere cenſeam, facit quod primam in *Phylacides* Ovidius alibi plerumque producat, geminato *l.* a φυλάκη, φυλλακίδης. ut à φυλύρη, φυλλυρίδης. Phylacides Proteſilaus dictus à Phylaco avo Iphicli patre potius, quam oppido Phylaceo, in quo avus regnarat. Hic locus commodum me admonet alterius apud Statium inſigniter mendoſi, nunc ſimili opera corrigendi, qui Domitium & Domitio vi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ros longe doctiores valde exercuit. Is eſt Sylvarum quinto, Epicedio in Patrem.

Si chelyn Odryſiam pigro tranſmiſit Averno
Cauſa minor: ſi Theſſalicis Admetus in oris,
Silva una retro Phylaceida rettulit umbram.

ſic priſcæ editiones. Si una mutata litera pro *Silva* reponas *Si lux* habebis veram lectionem. Unus enim dies Proteſilao impetratus eſt, quo ad ſuperos rediret. Rem narrat in Dialogis mortuorum Lucianus. Huc & alluſiſſe videtur Propertius lib. IV. El. VII.

At mihi non oculos quiſquam inclinavit euntes,
Unum impetraſſem te revocante diem.

Sed jam plus ſatis ſuper hoc loco.

V. 39. *Ipſa comas pectam*] alter membranaceus Moreti codex *pectar.* eleganti Græciſmo. ſuperiora confirmant,

Nec mihi pectendos cura eſt præbere capillos.

Hoc enim ancillarum officium, quæ *ornatrices* hinc dictæ. ſic *pexa comam Elegeïa* lib. III. Amor. El. I.

Venit odoratos Elegeïa pexa capillos.

ita ſcribo. Nam vulgatum *nexa* ferri non poteſt, ut illic dicemus. *prematur* & mox *gerat* ſcripti nonnulli.

V. 41. *Quo poſſum*] *Qua* Puteaneus, Argentinus, & meus Mentelianus. Ep. Paridis,

Qua licet & poſſum, luctor celare furorem.

at Triſt. IV. El. X.

Triſtia quo poſſum carmine fata levo.

V. 51. *Sed timeo, quotieſque ſubit miſerabile bellum*] libri veteres præter unum Vaticanum conſtanter *Sed timeo quoties ſubiit.* Exiſtimo ſcribendum *Sed timida quoties ſubiit*, vel *timidam.*

V. 53. *Xanthus & Ida*] *Ide* ſcripti plerique.

V. 55. *Niſi ſe defendere poſſet*] tolle diſtinctionem,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 59. *Per quæ ſera bella geruntur*] malim *per quos*, ut milites intelligantur.

v. 60. *Et ſequitur regni pars quota quemque ſui*] Recte *quotacunque* in Puteaneo pro diverſa lectione. Sarravianus *quotaquæque*, vel *quotaquamque*. *quotaquæque* etiam multi alii ex ſcriptis. lib. III Art.

Forma Dei munus. formâ quotaquæque ſuperbit.

at Tibullus,

Moverit è votis pars quotacunque deos.

Medicamine Faciei,

Eſt etiam placuiſſe ſibi quotacunque voluptas.

ſic ibi ſcribendum.

v. 61. *Conſors Ledæa gemellis*] *Ledæi* cenſeo caſtigandum. ut & initio Epiſtolæ Paridis. Græcis enim patronymicis impenſe delectatur noſter. Sic lib. I. Met.

Nympha precor Penei mane.

pro quo *Penea* in vulgatis libris legebatur. & ſimilia paſſim.

v. 69. *Pugnare parabis*] *bellare* Scriverianus. ut Epiſtola Briſeidis,

Partaque bellando gloria dulcis erat.

Gronovianus *facito dicas* pro *facito ut dicas*. venuſte.

v. 74. *Ut rapiat*] Hic verſus cum ſequenti abſunt à Puteaneo & Lovanienſi.

v. 77. *Cauſa tua eſt diſpar*] Scripſerat puto Ovidius, *Cauſa tua diſpar*. nam τὸ *eſt* abeſt à duobus ſcriptis. Epiſtola Acontii,

Non erit idcirco par tua cauſa meæ.

v. 83. *Fortius ille poteſt, multo qui pugnat amore*] *cui pugnat* unus Vaticanus. *quam pugnat amare* Puteaneus. Scribe, *quum pugnat amore*. Pergit de Proteſilao loqui. Sequenti verſu *Proteſilaos* Puteaneus.

v. 85. *Hunc fateor volui*] *Nunc* ſcripti omnes. Met. XIII.

Nunc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nunc equidem fateor (faſſoque ignoſcat Atrides)
Difficilem tenui ſub iniquo judice cauſam.

v. 86. *Subſtitit auſpicii lingua timore mali*] *Sed ſtetit* quinque libri. Puto *Deſtitit*, ut dictum Epiſt. IV. initio. v. 8.

v. 89. *Ut vidi, ingemui*] ſex ſcripti, *Ut vidi gemui.* unus Patavinus, *Et vidi & gemui.* Lege *Ut vidi, ut gemui.* vide Notas Epiſt. XII. v. 33.

v. 94. *Troada tanget humum*] *tangat* meliores.

v. 113. *Thura damus lacrymaſque ſuper, quæ ſparſa relucent*] *lacrymamque* iidem. ſic δάκρυ pro δάκρυα ſæpe apud poetas Græcos. Deinde *quæ ſparſa relucet* veteres omnes præter Puteaneum, in quo *quaſa relucet*, & emendatum *quis ara.* Lego *qua ſparſa relucet*, flamma nimirum, quod ſequitur. *qua.* ſubintellige lacryma. Propert. lib. IV. El. III.

——— *Lacrymis ſpargitur ara meis.*

Epiſtola Helenæ,

Flamma recens parva ſparſa reſedit aqua.

Faſt. I.

——— *noxæ tibi deditus hoſtis*
Spargitur affuſo tempora, Bacche, mero.

Art. Am. I.

Vinaque cum bibulas ſparſere Cupidinis alas.

mox,

Sed tamen & ſpargi pectus amore nocet.

v. 116. *Languida lætitia ſolvar ab ipſa mea*] male *triſtitia* quidam. ſic *mero ſolvi* & *ſolvi gaudio.* contra *adſtricta dolore pectora* apud noſtrum Artis Amatoriæ lib. I. Petronius, *Aniculæ quamvis ſolutæ mero eſſent ac libidine, eandem viam tentant.*

v. 121. *Multa tamen rapies oſcula, multa dabis*] libri ſeptem veteres, *capies.* optime, hoc eſt, accipies, quod reſpondet τῷ *dabis.* Epiſtola Sapphus,

Oſcula cognoſco, quæ tu committere linguæ,
Aptaque conſueras accipere, apta dare.

Oſcul

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Oſcula non rapiuntur, niſi ab invitis. Art. Am.

Tantum ne noceant teneris male rapta labellis,
Neve queri poſſit dura fuiſſe cave.

v. 121. *Narrantis verba reſiſtunt*] *narrantia* ſcripti potiores & priſcæ editiones. recte. *narranti* Moreti liber.

v. 135. *Sed quid ego revoco hæc? omen revocantis abeſto.*] In alia omnia diſcedunt veteres libri. quorum nonnulli,

Sed quid ego revoco? lævum procul omen abeſto.

vel *revoco hæc* & *ſævum omen*, vel *hæc revoco*. alii,

Sed quid ago revocans? revocantis nomen abeſto.

vel, *omen*. vel, *omen revocantis*. alii aliter. Puto ſcribendum,

Sed quid ego hos revoco? revocaminis omen abeſto.

vel, *revocatibus* nam unus Mediceus, *revocantibus omen abeſto*. alterum tamen præfero. lib. 1. Faſt.

Accipio revocamen ait.

Met. 11.

——— *tibi, ait, revocamina, corvus,*
Sint precor iſta malo.

libro Met. 111.

——— *irritaturque retenta*
Et creſcit rabies, revocaminaque ipſa nocebant.

ita vetuſtus liber. multus eſt in his vocibus noſter, ſi attendas. hinc *renovamen, remoramen, moderamen, ſolamen, oblectamen, irritamen, piamen, levamen, juvamen*, & infinita hujus generis. qualia & apud Lucretium paſſim occurrunt, ut *lateramen, duramen, clinamen, glomeramen*, aliaque. lib. IV. *fruſtramen*. quomodo ex optimo codice Voſſiano ſcribendum,

Ac nos in fraudem induimus fruſtraminis ipſi.

In Puteaneo codice eraſa erat vetus lectio, pro quâ repoſitum,

Sed quid ego revoco revocantis & omen abeſto.

Jureti,

Sed quid ago revocans. omen revocantis abeſto.

Poſſet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Poſſet & legi,

Sed quid ego hæc? (vel *hos?*) *lævum revocaminis omen abeſto.*

ut abrupta ſit oratio, qualis & alibi occurrit. ut Epiſtola Medeæ,

Quos quidem ego actutum.

Adi Notas Epiſt. XV. v. 267. & lib. IV. Faſt. v. 83. Viderint acutiores, ſi ſe felicius ex hoc loco expediant.

v. 137. *Troadas invideo*] *Troas invideo* Puteaneus. Unde Salmaſius, τῷ *in* geminato, feliciter, teſte Gronovio in Obſervationibus, reponebat, *Troaſin invideo.* tertio caſu Græco plurali. ſic & in Triſtibus idem lib. V. El. V.

Edidit hæc mores illis heroïſin æquos,

emendabat etiam vere. nam perperam vulgo *heroibus* legitur. Art. Amand. 111.

Lemniaſin gladios in mea fata dabo.

ſic corrigo ex veſtigiis veterum librorum. Apud Propertium habes *Dryaſin* & *Hamadryſin* & ſimilia. *quæ ſi lacrymoſa ſuorum* præterea legendum cum Puteaneo. Vulgati *ſic*.

v. 147. *Exuet & reduci*] *hæc reduci* Puteaneus. mox *pectora laſſa*, non *corpora*, quatuor ſcripti.

v. 151. *Dum tamen arma geris*] *geres* Puteaneus & ſeptem alii. quidam *geras*.

v. 155. *Plus eſt, quam quod videatur imago*] puto, *quam quo videatur.* *quo* pro *ut*.

v. 158. *Et tanquam poſſit*] Malo reſcribi,

Huic, tanquam poſſit verba referre, queror.

v. 162. *Quod tecum poſſis*] Lego *O tecum poſſis* vel, *Huc*. Nam Voſſianus *Ut tecum*. dixi Epiſt. I. v. 101.

v. 166. *Sit tibi cura mei, ſit tibi cura tui*] *Si* utroque loco pro *ſit* Puteaneus. ſcribe,

Si tibi cura mei, ſit tibi cura tui.

atque ita Regius unus cum uno Mediceô.

NOTÆ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NOTÆ IN EPISTOLAM DECIMAMQUARTAM.

V. 3. *Clauſa domo teneor*] *domi* meus chartaceus.

V. 4. *Eſt mihi ſupplicii cauſa fuiſſe piam*] Si elegantias capio Naſonianas, ſcripſerat ille, *fuiſſe piæ.* ſic alibi,

——— Vobis immunibus hujus
Eſſe mali dabitur.

& ſimilia. de quibus paulo poſt plura dicentur.

V. 5. *Jugulo demittere ferrum*] ſcripti *dimittere.*

V. 12. *Nupta cadat*] *cadam* meliores.

V. 14. *Non eſt quam piget eſſe piam*] Scripti ſex, *non ſum.* Lego *non es.* vide notas ad Epiſt. x. v. 75.

V. 18. *Præpedit oſſa tremor*] ſic noſtri conſtanter. Naugerius *orſa* malit ex ſuis. perperam. *concutit* quatuor libri. ut Epiſtola Briſeidis,

Hic mihi væ miſeræ concutit oſſa metus.

noſter alibi,

——— gelidusque cucurrit,
Ut mihi narraſti, dura per oſſa tremor.

quæ ex illis Virgilianis eſt imitatus,

——— gelidus Teucris per dura cucurrit
Oſſa tremor.

V. 19. *Quam tu cæde putes fungi potuiſſe mariti*] *marito* Puteaneus. Lege *cæde maritâ.* ſic *thori mariti* pro maritales Epiſtola Phyllidis, *faces maritæ* Canaces. Medeæ *ſacra marita.* & *Venus marita* Paridis Epiſtola. Seneca Agamemnone Act. II.

Palam maritam poſſidens pellex domum.

ſic ſcribe. Vetus codex Mediceus *marita.* vulgo *mariti.* Idem Hercule OEtæo,

——— quas, mater, in latebras agar,
Ubique per te nota? ſed patriam petam
Laresque miſeros: Argos Euryſtheus tenet.
Marita Thebæ regna & Iſmenon petam?

fœdus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ita totus locus optime in eodem Mediceo libro legitur. niſi quod ſcribendum *Marita Thebas regna*, vel *Theben*. ſic & *fœdus maritum* noſtro Pont. III. El. I. & *Vota marita* apud Statium Epithalamio Stellæ. & *furta marita* Theb. X. ut utroque loco arbitror reponendum. Plura de hac voce obſervabamus ad Claudianum Bello Gild. v. 407.

v. 22. *Ultima pars lucis, primaque noctis erat*] *Ultima pars noctis, primaque lucis erat* Puteaneus & ſex alii. recte. In multam enim noctem protractâ cœnâ ſub exortum lucis ſponſos cum novis nuptis in thalamum vult ductos. Hæc poſt cœnam facta hic deſcribuntur.

v. 24. *Accipit ipſe nurus*] *ille* complures libri. Unus Ambroſianus *æde*. quo & Jureti excerpta alludunt, in quibus *inde*.

v. 26. *In invitos impia thura focos*] *in antiquos*. Barberinianus. non male.

v. 36. *Et tamen audieram*] *audibam* Puteaneus. & ſequenti verſu *relinquit*. quomodo & alii nonnulli. lego præterea, *quodque vererer erat*. infra, *Quod metuas non eſt*.

v. 39. *Utque levi Zephyro graciles vibrantur ariſtæ*] *Ut leni Zephyro* Puteaneus cum ſeptem aliis. quomodo Amor. lib. I. El. VII. idem codex, & alii nonnulli,

Ut leni Zephyro gracilis vibratur arundo.

Art. Amat. lib. III.

Lenibus impulſæ Zephyris auraque ſalubri
Tot generum frondes herbaque ſumma tremit.

Comparationem autem mutuatus eſt ab Homero Iliad. β.

Ὡς δ' ὅτε κινήσῃ Ζέφυρος βαθυλήϊον ἐλθὼν,
Λάβρος ἐπαιγίζων, ἐπί τ' ἠμύει ἀσταχύεσσιν.

Niſi quod λάβρον hic Zephyrum, noſter *lenem* vocat. Hoc primum. Deinde *fragiles ariſtæ* Junianus & meus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

meus Mentelii. quæ lectio etiam arridet, etſi locus Ovidii ex Amoribus jam adductus alteram ſcripturam tueri videatur. ſed & illic *fragilis arundo* forte reſcribendum. Calpurnius Ecloga VI.

Ungula quæ viridi ſic exſultavit in arvo
Tangeret ut fragiles ſed non curvaret ariſtas.

Priſcianus de Ponderibus,

Ducitur argento tenuive ex ære chylindrus,
Quantum inter nodos fragilis producit arundo.

Avienus Fab. XVI.

In fragiles calamos grande reſedit onus.

Idem *culmos fragiles* dixit Fab. XXI. *gracilem* tamen *arundinem* Seneca Hippolyto. Præterea pro *vibrantur ariſtæ*, tres ſcripti *agitantur*. Quomodo Art. Amat. lib. I.

Horruit, ut ſteriles, agitat quas ventus, ariſtæ.

ſed cur *ſteriles ariſtas* ibi dicat, haud video. quare *teretes* exiſtimo reponendum.

V. 42. *Quæque tibi dederant*] Non damnarem hanc lectionem, niſi libri meliores magno numero *dederam* agnoſcerent.

V. 45. *Non ego falſa loquor*] *loquar* Puteaneus & Gronovianus.

V. 46. *Decidit enſe manus*] *concidit* ex ſcriptis non pauci. unus Patavinus *cecidit*. Puteaneus mendoſe *tetendit*. Emenda *recidit*. Eſt enim ambigua prima ſyllaba, ut Giphanius in Indice Lucretiano jam monuit. Remed. Am.

Recidit, ut cupidos inter devenit amantes.

ſic veterrimus codex Regius, niſi quod in illo *Reccidit*, quomodo paſſim vetuſtiores libri conſtanter, ut & in *rettulit*. Metam. lib. VI.

—— voſque eſt poſtponere natis
Auſa ſuis; & me (quod in ipſam recidat) orbam
Dixit.

lib. x. de Orco,

In quem recidimus quicquid mortale creamur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

& mox,

Recidit in ſolidam longo poſt tempore terram
Pondus.

ſic loca illa in præſtantiſſimis codicibus ſcribuntur. quomodo & ille Epiſtola Acontii,

Reciderint humero pallia lapſa meo.

Propert.

Recidit inque ſuos menſa ſupina pedes.

ita libri meliores. Juvenal. Sat. XII.

——— *tunc adverſis urgentibus illuc*
Recidit.

Auſonius Parentalibus,

——— *regnum cum Victorinus haberet*
Victor, & in Tetricos recidit imperium.

Plura ad Claudianum de hoc verbo.

V. 47. *At rurſus monitis juſſuque coacta parentis*] Longe aliam lectionem Puteaneus liber cum aliis quibusdam hic exhibet.

Admovi jugulo (ſine me tibi vera fateri.)

quidam hunc verſum ſubſtituunt,

Tandem victa mei ſævâ formidine patris.

Neuter ſatisfacit. Expungendum totum diſtichon puto, utpote confictum à ſciolo, qui ſuperiora cum ſequentibus arbitrabatur non cohærere. Cohærebunt autem optime, ſi pro *Sed* reponas *Et.*

Et timor & pietas crudelibus obſtitit auſis.

V. 55. *Femina ſum & virgo*] Quinque codices τὸ *&* non agnoſcunt.

V. 61. *Quid meruere necem*] *Quo* Puteaneus. bene. Alii codices *Haud*, *An*, & *Non*. Virgil.

Quo molem hanc immanis equi ſtatuere?

idem,

Quo vitam dedit æternam?

V. 64. *Quo mihi commiſſo non licet eſſe piam*] *eſſe piæ* Puteaneus. optime. Horatius Sat. II. lib. I. ut in veterrimis libris legitur *Munifico eſſe licet.* & Sat. I.

atqui

—— *atqui licet eſſe beatis.*

Martial. lib. VI.

Et ſatis eſt, pigro ſi licet eſſe mihi.

lib. XI.

Penelopæ licet eſſe tibi ſub principe Nerva.

lib. IX.

Nobis non licet eſſe tam diſertis.

lib. X.

Quid faciet pauper, cui non licet eſſe clienti?

noſter ipſe Met. VIII.

—— *Licet eminus eſſe*
Fortibus.

Elegia de Nuce, *tutæ non licet eſſe mihi.* quomodo illic ex fide veterum membranarum caſtigavi. Amor. lib. I. El. VI. loco in vulgatis inſigniter depravato,

Redde vicem meritis. grato licet eſſe. quid obſtas?

Triſt. III. El. XI.

In cauſſa facili cuivis licet eſſe diſerto.

perperam *diſertum* plerique ex ſcriptis. El. XIV.

Vrbe tamen natis exulis eſſe licet.

Seneca Hercule OEtæo, ex Mediceô codice,

Quodcunque tellus genuit infeſta, occidit
Meaque fuſum eſt dextera. iratis Deis
Non licuit eſſe.

Juvenalis Sat. X.

—— *Non licet eſſe viris.*

ita enim & illic libri veteres. Sulpicius Severus ſacræ Hiſt. lib. II. *Poſt etiam datis legibus religio vetabatur, palamque edictis propoſitis, Chriſtiano eſſe non licebat.* ſic & ibi cenſeo reponendum. exempla plura paſſim occurrunt. ſic *contigit eſſe Jovis nepoti* Met. XI.

—— *ſi quidem Jovis eſſe nepoti*
Contigit haud uni, conjux Dea contigit uni.

quomodo vetuſtiſſimus codex. *ſatis eſt eſſe Jovi,* Met. III.

Nec tamen eſſe Jovi ſatis eſt. det pignus amoris.

nam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

nam ita illic etiam codex antiquus. quare & lib. XIII. lubens reſcripſerim,

——— *non hæc ſententia tantum*
Fida, ſed & felix; cum ſit ſatis eſſe fideli.

ſed hoc dubie. tutius reponas apud Senecam OEdipo:

——— *unica OEdipodæ eſt ſalus,*
Non eſſe ſalvo.

& apud Auſonium Idyll. XXXI.

Eſſe ſimul dominis, gratior ordo piis.

Lucret.

Quidve mali fuerit nobis non eſſe creatis?

Horatius lib. I. Sat.

Primum ego me illorum, dederim quibus eſſe poëtis,
Excipiam numero.

ſic ſcribe. neque aliter citatur ab antiquo Scholiaſte ad Sat. VI. ejuſdem libri ad illa,

——— *quo tibi, Tulli,*
Sumere depoſitum clavum, fierique tribuno?

lib. I. Ep. XVI.

Da mihi fallere, da juſto ſanctoque videri.

Arte poëtica,

——— *mediocribus eſſe poëtis*
Non dî, non homines, non conceſſere columnæ.

Vide quæ ad Nucem noto. v. 107.

v. 65. *Quid bellica tela puellæ*] *quo* Puteaneus & Argentinus. recte. dixi Epiſtola II. v. 53.

v. 69. *Dum petis amplexũ*] puto *amplexu*. ut Met. VI.

Oraque develat miſeræ pudibunda ſororis;
Amplexuque petit.

ita enim illic vetuſti codices. Epiſtola Leandri, *Excipis amplexu.*

v. 72. *Expulerant ſomnos*] *Expulerunt* Puteaneus. probe. Vide Notas ad Epiſt. VII. v. 166.

v. 74. *Ni properes*] meliores *properas*.

v. 79. *Mane erat: & Danaus*] Malim, *at Danaus*. pro *in cæde* ſcripti fere omnes *ex cæde*.

v. 82

v. 82. *Et queritur factum ſanguinis eſſe parum*] *facti* præſtantiores omnes. *facere ſanguinem*, ut *facere cadem*, apud Livium. Phædrus lib. III. 46.

——— unde feciſti tantum corporis?

hoc eſt, unde tam obeſus factus es.

v. 83. *Abſtrahor à patriis manibus*] *pedibus* iidem. Faſt. II.

Et cadit in patrios ſanguinolenta pedes.

Sed Scriverianus & Hafnienſis cum Erfurtano *laribus*. ſic Remediis Amoris,

Nec te lar patrius, ſed amor revocabit amicæ.

Atque ita paſſim auctores.

v. 85. *Scilicet ex illo*] Scaliger verſus triginta quatuor huic loco alienos & alio referendos cenſebat. ſed fruſtra. Nihil enim iis convenientius aut aptius. Quod ut magis liqueat, adeantur Æſchyli Ἱκέτιδες ſimilis omnino argumenti, ubi & tota hæc Iûs fabula recenſetur. Danaus nempe Argorum Rex Hypermneſtræ pater ab Iône & Epapho originem trahebat.

v. 87. *Ah ſatis eſt pœnæ*] præſtantiores *At*.

v. 91. *Et conata queri*] Puteaneus *Conata eloqui*. unus Regius *Conatoque queri*. quod verum eſt. ſic & Met. I. in hac eadem fabula eſt peccatum. ubi ſimiliter ex antiquis libris ſcribendum,

Conatoque queri mugitus edidit ore.

Oſcitantia librariorum loco corrumpendo utrique cauſam haud dubie dedit, qui τὸ *que* geminare neglexerant, ut ſæpe alibi. Sic Epiſtola Helenæ, v. 194.

In non exhibitis utraque juncta thoris,

vulgo nunc legitur. & differunt inter ſe membranæ. Liber optimus *utraque juſta*. Scribe *utraque queſta*. Sic & Faſtorum lib. I.

Jane face æternos pacem paciſque ſequeſtrum.

Quomodo Naſonem ſcripſiſſe vix dubito. at nunc *paciſque miniſtrum* circumferunt codices vulgati. Vide notas ſequenti epiſtola v. 49.

v. 93.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 93. *Quid fugis infelix? quid te miraris in unda?*] *Quid furis?* libri plerique. quo verbo deſignat οἰστρηλασίαν Iûs à poëtis tantopere decantatam. de fuga mox agitur. *in umbra* etiam Puteaneus cum altero Moreti. recte. Nam de unda jam dixerat.

v. 95. *Ipſa Jovis magni pellex*] *Illa* Puteaneus & quatuor alii. venuſte. ſic & ſequenti Epiſtola ſcribendum videtur,

Cui colar infelix, aut cui placuiſſe laborem?
Ille mei cultûs unicus auctor abes.

ubi *abeſt* nunc legitur. Statius lib. I. Sylv.

——— *at nunc æterna ſilentia lethes*
Ille canorus habes.

Met. XIII.

——— *Ille igitur tantorum victor Achilles*
Victus es à timido Graiæ raptore maritæ?

Amor. lib. III. El. VI.

Ille fluens dives ſeptena per oſtia Nilus.

El. IX.

Ille tui vates operis, tua fama Tibullus.

Art. Amat. lib. II.

Ille fatigatæ vincendo monſtra novercæ
Qui meruit cælum, quod prior ipſe tulit.

Amor. lib. III. El. IX.

Carminibus confide bonis: jacet ille Tibullus.

ita veterrimus codex. ſic & *Ille ego*, paſſim. Vide Notas Triſt. V. El. VII. ad Claudianum quoque nonnihil jam dixi.

v. 98. *Et ne te feriant*] *te ne* meliores. ut in illo Virgilii,

——— *ah te ne frigora lædant!*

& ſequenti verſu pro *poſſes* iidem *poſſis*.

v. 100. *Nudâ nuda recumbis humo*] *dura humo* aut *uda* aut *gelida* aut *ſolida* quidam ſcripti. nil muta. lib. IV. Met.

Sedit humo nudâ nudis incomta capillis.

Art. Am. II. f *Fri-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Frigidus in nudâ ſæpe jacebis humo.

& mox,

Perfer & in nuda ponere corpus humo.

quomodo illic nonnulli veteres.

v. 107. *Demiſſus in æquor*] *emiſſus* præſtantiores. ſequenti verſu *bovi* pro *bovis* ſcribendum. atque ita Lovanienſis.

v. 109. *Ultima quid referam*] imo *refero* cenſeo reponendum vel contra librorum auctoritatem. Quid, inquit, calamitatem domûs noſtræ ultimâ ab origine recenſeo, è ſenibus intellectam, cum ne nunc quidem deſit, quod lugeamus. Sic Auctor Elegiæ in obitum Druſi,

Priſca quid huc repeto? Marcellum Octavia flevit.

Quanquam, ne quid diſſimulem, diſtichon hoc mihi ſuſpectum eſt non uno nomine, nec Naſonem omni ex parte refert.

v. 112. *Ejectas ultimus orbis habet*] *Ejectos* ſcripti ferme omnes. ut etiam de patre intelligatur. Sequenti verſu iidem *ſceptroque* non *ſceptriſque*.

v. 115. *Pars exiguiſſima reſtat*] bene *reſtas* Gronovianus & quatuor alii.

v. 117. *Nam mihi*] *tibi* iidem.

v. 120. *Quid fiet ſonti*] *fieret* ſeptem libri. duo *fiat*. utrumque bene.

v. 121. *Et conſanguineæ*] Lubens reſcripſerim *En.*

v. 123. *At tu ſi qua pia remanet tibi cura ſororis*] pro *remanet* primæ editiones & ſcriptorum plurimi *Line eſt*. In Puteaneo *remanet* à manu ſecunda, nullo priſcæ lectionis apparente veſtigio. Scribe *Lynceu*. Lynceus enim Hypermneſtræ maritus dictus non Linus. Ita eum Pindarus appellat & Apollodorus & Libanius in Diegematis ab Allatio editis, & Tzetzes in Chiliadibus & Zenobius, (apud quem tamen Λυγγεὺς perperam pro Λυγκεὺς ſcribitur) & Hyginus,

Ser-

Servius & Scholiaſtes Statii non uno loco. Apud Scholiaſten Germanici tamen & Horatii, Statii quoque uno in loco *Linus* mendoſe appellatur. Ex hoc conjugio natus eſt Abas, qui Metapenthem Prœti filium, ut mortem ulciſceretur paternam, occidit.

V. 126. *Corpora furtivis inſuper adde rogis.*] Scribe, quicquid diſſuadeant libri veteres, *i*, *ſuperadde.* ſic lib. V. Faſtorum hactenus legebatur, *Si vir es, indictas exige dotis opes*, cum, *i*, *dictas* ſit reponendum. & libro IV.

Dic ter, & i, vivo perlue rore manus.

cum *in vivo rore* nunc legatur. Peſſime verbum id monoſyllabum plurimis apud ſcriptores optimos in locis eſt habitum, de quo multis egi ad Epiſtolam IV. V. 127.

V. 128. *Scriptaque ſint titulo*] *Sculptaque* ſcripti noſtri omnes cum primis editionibus. at Tibullus,

Fac lapis inſcriptis ſtet ſuper oſſa notis.

Auſonius Parentalibus,

Gaudent compoſiti cineres ſua nomina dici:
Frontibus hoc ſcriptis & monumenta jubent.

ſic *ſcriptum aurum* Juvenali,

Dacicus, & ſcripto radiat Germanicus auro.

NOTÆ IN EPISTOLAM DECIMAMQUINTAM.

Sapphus ad Phaonem Epiſtola in nullis Heroidum Ovidianarum exemplaribus, niſi recentiſſimis, apparet, neque hoc loco, ſed ut plurimum rejecta in calcem operis. In qua tamen emendanda uſi ſumus libro Bodleiano, tribus Lincolnienſibus, Scriveriano, Palatino, Regio, Sarraviano, Mazariniano, quinque Medicêis, totidem meis, Patavino, Vaticano, Farneſiano, Arondeliano, quorum omnium pars major non in membranis, ſed charta, fuit exarata. Hujus Epiſtolæ optimo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

exemplari uſus eſt Naugerius, cujus ope inſtructus multa feliciter caſtigavit.

v. 1. *Ecquid ut aſpecta eſt*] ſic Naugerius. noſtri perperam, *Nunquid ubi.* Naſo alibi,

Ecquid, ut è Ponto nova venit epiſtola, palles?

inſpecta etiam probe unus Ciofani.

v. 5. *Requiris*] rectius *requiras* unus Mediceus.

v. 12. *Me calor Ætnæo non minor igne tenet*] *coquit* alii ex ſuis notant. quod damnare Ciofanus non debuit. ego certè amplector. noſter de Hercule OEtæo lib. IX. Met.

——— *Coquiturque ardente veneno.*

Appoſite Seneca Hercule Furente Act. 1.

——— *acrior mentem excoquit,*
Quam qui caminis ignis Ætnæis furit.

& Hercule OEtæo,

Non virus artus, nate, fœmineum coquit.

Virgilius,

Fœmineæ ardentem curæque iræque coquebant.

Ennius,

O Tite, ſi quid ego adjuro curamve levaſſo,
Quæ nunc te coquit.

v. 15. *Nec me Pyrrhiades*] Ita ex ſuo libro optime Naugerius. noſtri codices hic vehementer turbant.

v. 17. *Vilis Amythone, vilis mihi candida Cydno*] Sic Naugerius. at primæ editiones cum ſcriptis quibusdam *Vilis Amatorie.* alii, *Amintorie*, vel *Ametorie.* Lege *Anactorie* ex Maximo Tyrio. Γύριννα, καὶ Ατθὶς, καὶ Ανακτορία. quod Berſmannus jam monuit. pro *Cydno*, ſcripti, *Cydro*, *Credo*, *Clio*, & ſimilia.

v. 26. *Nec norat lyricos*] *norant* malo.

v. 33. *Sum brevis*] Hoc etiam diſtichon Naugeriano libro debetur. Ante inſulſe legebatur,

Nec me deſpicias, ſi ſum tibi corpore parva,
Menſuramque brevis nominis ipſa fero.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

V. 41. *At mea cum legeres*] *me cum legeres* noſtri, & recte. ſic Amor. lib. II. El. II.

Me legat in ſponſi facie non frigida virgo.

&,

Si quis in hoc artem populo non novit amandi,
Me legat.

V. 47. *Laſcivia noſtra juvabat*] *juvabant* Vaticanus, Regius & duo ex meis. bene.

V. 49. *Et quod ubi amborum*] Scripti nonnulli, *At ſimul* vel, *Ac.* majori tamen ex parte, *Atque ubi jam.* lego *Quique, ubi jam* &c. Librarius *que* expreſſerat ſolummodo pro *quique* ſolenni errore. hinc *Atque* poſtea natum. vide Notas ad Ep. XIV. V. 91.

V. 53. *Nec vos erronem tellure admittite noſtrum*] Scripti nonnulli,

At vos errorem tellure remittite veſtrum.

Puto,

At veſtra erronem tellure remittite noſtrum.

vel, ſi vulgatum malis, *Nec veſtra erronem.* per *Niſiadas* autem *matres* Megarenſes littorales intelligi non eſt dubium. Megara enim Siciliæ portus à Megaris Atticis, quæ & Niſèa dicta antiquitus, à Niſo rege. Sequenti verſu *Neu vos decipiant* tres libri. Severus in Ætnâ,

Nec te decipiant ſtolidi mendacia vulgi.

erronis vox etiamnum corrupta in Diris Catonis. ubi caſtigandum,

Nec noſtros ſervire ſinant erronibus agros.

V. 57. *Montes Sicanos*] Hæc quoque à Naugerio. Nam noſtri omnes *immites Sicanos.* ut ad Palicos reſpiciat, qui humanis hoſtiis placabantur. Sed præſtat Naugeriana lectio, ut Eryx ſubintelligatur, à quo Erycina hæc dea dicta eſt poëtis.

V. 73. *Ecce jacent collo ſparſi*] *paſſi* Regius.

V. 76. *Non Arabum noſter dona capillus olet*] Sic Naugerius. noſtri omnes *Arabo rore.* quod temere

 mu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

mutari nolim. Nam & lib. v. Met. *olere* cum ſexto caſu conjunxit. ubi habes *olentia ſulphure ſtagna Palicorum.* quo nomine à Diomede grammatico notatur tanquam impropric locutus. at Valerius Flaccus lib. VIII. *olentes ſulphure crines* quoque dixit. Martial. *Atque oluere lares comeſſatore Lyæo. Rorem Sabæum*, ut noſter *Arabum rorem*, dixit Val. Flaccus lib. VI.

Et gravidæ maduere comæ, quas rore Sabæo
Nutrierat, liquidoque parens ſignaverat auro.

ita ſcribo. *flore Sabæo* vulgati.

v. 78. *Auctor abeſt*] malim *abes.* Vide notas ſuperiori epiſtola v. 95.

v. 82. *Et data ſunt vitæ*] imo *Nec data.* quicquid obnituntur libri veteres.

v. 83. *Sive abeunt ſtudia in mores arteſque magiſtras*] *magiſtræ* omnino ſcribendum. Arte Am. lib. III. id ipſum dixit,

Scilicet ingenium placida molimur ab arte,
Et ſtudio mores convenienter eunt.

Virgilius,

——— *c'ani nunc arte magiſtrâ*
Præcipitate moras.

& alibi,

Non hæc humanis opibus, non arte magiſtra
Proveniunt.

ſic *digiti magiſtri* Sympoſio Ænig. II. & *bonitate magiſtra* in Catalectis Pithœi. & *juſſa magiſtra* apud Silium lib. III. & *Roma luxuriæ magiſtra* apud Propertium. Noſter lib. I. Art. Am.

Effugiant voces verba magiſtra tua.

ſic ibi vetus codex. OEnones Epiſtola,

Conſule, queis ætas longa magiſtra fuit.

Poſſet tamen & legi *artiſque magiſtra*, ut ad Thaliam referatur.

v. 90. *Juſſus erit*] *eris* quidam.

v. 96. *Verum ut amare ſinas*] Durius id, quam ut Ovi-

Ovidio exciderit. Scripti plerique, *ſed quod amare ſinas.* *ſed te ut amare* ex veteri libro notarat Politianus. alii, *ſed ut amare.* Forte,

Non ut ames, oro : me ſed amare ſinas.

v. 100. *Si mihi dixiſſes*] Scripti nonnulli *Si modo.* alii, *Et modo.* bene.

v. 101. *Oſcula noſtra tuliſti*] *oſcula ſumma* plerique veteres. ſic *extrema oſcula*, *ſuprema oſcula*, *ultima oſcula* & *oſcula prima*, paſſim apud poëtas. Triſt. lib. I. El. III.

Sæpe vale dicto rurſus ſum multa locutus,
Et quaſi diſcedens oſcula ſumma dedi.

v. 104. *Admoneat quod tu munus amantis habes*] *pignus amantis* quinque libri. *Admonuit* præterea in multis. utrumque recte. quod Naugerius etiam vidit & ad Statii Sylvas noſter Gronovius.

v. 107. *Qui nunquam longe diſcedit*] *diſcedat* veterum non pauci. probe. eſt enim optantis. Met. x.

Vel certe non hoc, qui plurimus urit (& urat)
Pectora noſtra, Deo, ſed victa libidine credar.

ita locus ille ſcribendus. vulgatum *uſſit & urit* non eſt nauci. Amor. III. El. XI. loco itidem mendoſo.

Parce per ô lecti ſocialia jura, per omnes
(Qui dent fallendos ſe tibi ſæpe) Deos.

v. 111. *Et verba palato*] *lingua* veteres.

v. 113. *Poſtquam ſe dolor imminuit*] iidem *invenit.* optime. ut Obſervationum libro ſecundo, cap. XXI. jam monuit idem ille præſtantiſſimus Gronovius. Petronius, *Diu vocem neuter invenit.* & de bello Civili,

——— *Quærit ſe Natura, nec invenit.*

Statius Theb. v.

——— *Poſtquam laxata dolori*
Vox invenit iter.

ſic ſcribo. non *dolore.* in loco tamen Curtiano libri IX. quem vir idem doctiſſimus adduxit, illud,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

liberius dolor egeri cœpit manantibus lacrymis, non auſim damnare. ſi veterum librorum nitatur auctoritate, cum noſter in Triſtibus quoque dicat,

Aufertur lacrymis egeriturque dolor.

nec neceſſe pro *raptis* capillis *ruptos* reponi. lib. III. Art.

Nos male detegimur, raptique ætate capilli,
Ceu Borea frondes excutiente, cadunt.

Ep. Ariadnes.

Utque erat è ſomno turbida, rapta coma eſt.

Art. Am. III.

Nec raptus flendi cauſa capillus erit.

ubi Paſſeratius ad Propertium male *carptus* lectum velit.

v. 117. *E noſtro creſcit mœrore*] eleganter. Paulinus Oratione ad Deum,

Non obitu adfligar cujuſquam, aut funere creſcam.

Seneca Medea,

Quid miſera feci? miſera, pœniteat licet,
Feci. voluptas magna me invitam ſubit.
Ut, ecce, creſcit!

ſic emendo. niſi malis, *Et cæde creſcit.* Vulgati, *Et ecce creſcit.* Gloſſarium Ms. Voſſianæ Bibliothecæ, *Ovare, creſcere, gaudere.*

v. 133. *Ulteriora pudet narrare: ſed omnia fiunt.*] Ita etiam recte ex ſuis Naugerius. lib. v. Faſt.

——— *Pudor eſt ulteriora loqui.*

lib. III. Art.

Ulteriora pudet docuiſſe. ſed alma Dione,
Præcipue noſtrum eſt, quod pudet, inquit, opus.

v. 134. *Et juvat, & ſine te non licet eſſe mihi*] *non libet* bene quatuor libri. Opinor ſcribendum,

——— *ſed omnia fieri*
Et juvat, & ſine te non libet eſſe mihi.

ſæpe *libet* in *licet* degeneravit. ſic lib. II. Art. Am. II.

——— *quotieſque libebit,*
Quæ referas illi, ſomnia læta vide.

Faſt. VI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nec libet, & longum eſt epulas narrare Deorum.
Ita locis iſtis ſcribendum.

v. 139. *Vt quam furialis Erichtho Impulit*] ſcripti multi cum primis editionibus *Attulit*. Unde *Attonat* olim fingebam. de quo verbo lib. III. Met. v. 532. Nunc *Abſtulit* repono, propius inſiſtens veſtigiis ſcriptæ lectionis. ſupra,

Quid mirum, ſi me prima lanuginis ætas
Abſtulit?

Epiſtola Paridis,

Phryx erat Auroræ conjux: tamen abſtulit illum
Extremum noctis quæ Dea finit iter.

lib. I. Artis Amat.

Implicitamque ſinu (neque enim pugnare valebat)
Abſtulit.

lib. II.

Decidit, atque cadens, Pater, ô pater, auferor, inquit.

& mox,

—— ſubitus cum Pergama fluctus
Abſtulit.

Hinc patet cur *ablatum cervum* lib. I. Met. in deſcriptione diluvii Deucalionei dixerit. ubi *alato* inſulſe reponebant. Remed. Amor. *Auferimur cultu.* Epiſtola Hypſip. *ô demens Colchiſque ablate venenis.* Statius Theb. IV. *abſtulit igne Napæas.* ut eſt in nonnullis exaratis codicibus. Cornelius Severus apud Senecam,

—— Sed enim abſtulit omnes,
Tanquam ſola foret, rapti Ciceronis imago.

hoc eſt, in ſe convertit omnes.

v. 145. *Sed non*] *At non* ſcripti. mox *Agnovi* pro *Cognovi* quidam.

v. 156. *Hactenus: ut mediâ cætera nocte ſilent*] Scripti quidam *& media.* perperam. nam & pari modo eſt locutus in Faſtis lib. V.

Hactenus; ut vivo ſubiit rorantia ſaxo
Antra.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 157. *Eſt nitidus, vitroque magis perlucidus amnis*] Hæc Naugeriana lectio. ſed ridicule fontem & amnem eundem facit. primæ editiones & ſcripti plerique *vitreoque amne*. Mazarinianus *vitreoque amni*. Scribe, *vitroque magis perlucidus omni*. Sic *Fons Blanduſiæ ſplendidior vitro* apud Horatium. ita poëtæ paſſim.

v. 159. *Quem ſupra ramos extendit*] *expandit* primæ editiones & ſcripti plerique. Virgil.

In medio ramos annoſaque brachia pandit
Vlmus opaca, ingens.

Auſonius,

Et paſſura comas radicitus erigitur ſtirps.

v. 160. *Vna nemus*] ſic & lib. Met. VIII.

Stabat in his ingens annoſo robore quercus,
Vna nemus.

v. 161. *Laſſos poſuiſſem flebilis artus*] *fletibus* quatuor ſcripti. placet.

v. 162. *Conſtitit ante oculos Naïas una meos.*] Hæc etiam Naugerio debentur. Noſtri cum vulgatis, inepte,

Formoſus puer eſt viſus adeſſe mihi.

Repone in Naugeriana lectione *Naïas uda*, & refer ad Naïada hujus fontis. ſic *uda Thetis* lib. XI. Met. & *Tyberinides udæ* lib. II. Faſt. v. 597. ex antiquis codicibus. ubi Naïadas Tyberinas innuit.

v. 164. *Ambracia eſt terra petenda tibi*] Libri veteres, *Ambrachiis*, *Ambrachiæ*, *Ambrachis*. Optime Vaticanus unus *Ambracias*, Græco more. Horatius:

Quale portentum neque militaris
Daunias latis alit eſculetis.

Ita in duobus veterrimis libris inveni ſcriptum. egregie. Vulgati *Daunia in latis*. Seneca Hercule OEtæo,

—— *te Rhodope tulit,*
Te præruptus Athos, te fera Caſpias,
Quæ virgata tibi præbuit ubera.

Sic & ibi optimus Mediceus. ita *Appias via* pro

Appiæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Appia non uno loco apud noſtrum. *Cepheſias ora* lib. VII. Metam. Feſtus Avienus Deſcriptione Orbis,

> ——— *Eois*
>
> *Hadrias unda vadis largam procul expuit algam.*

Remedio Amoris noſter,

> *Quid te Phaſiados juverunt gramina terræ.*

Quomodo ex veſtigiis antiquæ lectionis videri ſcribendum illic monebitur. *Amazonias ſecuris* noſtro lib. III. El. I. Pont. ut videtur corrigendum. *Amathuſias renidens* pro Venere Symmachus in verſibus à me emendatis ad lib. x. Met. v. 558. ſic *Actias Cleopatra* Statio in ſilvis.

> *Actias Auſonias fugit Cleopatra catenas.*

& *Actias Orithyia* Virgilio. *Naſamonias Arpe* Silio lib. II.

> *Oppoſito procul inſidiis Naſamonias Arpe*
> *Corpore præripuit lethum.*

ſic & *Sidonias* apud eundem lib. XIV. utrumque ex optimo codice.

v. 166. *Actæum populi*] *Actiacum* Scaliger. ut & Sarravianus. Infra,

> *Cur tamen Actiacas miſeram me mittis ad oras.*

Ab Actio oppido tamen Ambracici ſinus, quod Acte aliis dictum, etiam Actæum deducitur. hinc Ἀκταῖος Ἀπόλλων καὶ Ἀκτιακός, teſte Stephano Byzantio.

v. 169. *Nec mora verſus amor fugit lentiſſima merſi Pectora.*] Sic Naugerius. Scripti noſtri, *juſſus amor tetigit latiſſima Pyrrhæ*, vel *juſtus amor*, vel *juſſus amans. Pyrrhæ* tamen omnes. Scribo,

> *Nec mora: verſus amor tetigit lentiſſima Pyrrhæ*
> *Pectora.*

verſus amor, ut Epiſtola Briſeïdis,

> *Aut ſi verſus amor tuus eſt in tædia noſtri.*

Lentus proprie, qui tarde ſe promovet. ſed & pro flexi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

bili ſumitur, & pro ſecuro atque otioſo, etiam pro frigido & remiſſo, quemadmodum hîc loci. Gloſſæ Stephani, *Lentus*, Ἔυτονος, Λεπτὸς, Ἀργός. *Lentus*, qui tarde iraſcitur, ubi de ira agitur. ſic Ep. Helenes,

Tu fore tam lentum juſta Menelaon in ira ?¸

Amor. lib. II. El. ult.

Lentus es, & pateris nulli patienda marito.

lib. III. El. VI.

Ille habet & ſilices & durum in pectore ferrum,
Qui tenero lacrymas lentus in ore videt.

hoc eſt qui lacrymis non movetur. ſic ibi vetus codex. eſt autem convitium amatorium. ita Penelope initio Epiſtolæ *lentum* vocat Ulyſſem. Phyllis Demophoonti *At tu lentus abes.* & noſtra Sappho Phaoni, *Lente redi.* tum,

Hoc te, ſi ſaperes, lente, decebat opus.

Ep. H•rus.

Certe ego tum ventos audirem lenta ſonantes.

hoc eſt ſecura. & Triſt. II.

Scenica ſpectaſti lentus adulteria.

quomodo illis locis eſt legendum. Vide Notas ad Ep. XIX. v. 81. & Rem. Amor. v. 774. Hinc *relenteſcere*, Remed. Amor.

Neve relenteſcat ſæpe repulſus amor.

v. 173. *Ego territa ſurgo*] *frigida* ſcripti noſtri. unus *Pallida*.

v. 182. *Vnus & alter erit*] *erunt* bene Sarravianus.

v. 183. *Grata lyram poſuit*] *poſui* maluerim. patet ex ſequenti verſu. & ſic Farneſianus cum uno meo.

v. 186. *Poſſis inde referre pedem*] *ipſe* ſcripti. & recte. Non enim in Leucadiam Phaon, ſed in Siciliam, profugerat.

v. 188. *Et forma meritis*] *forma* Regius. Lege, *Et forma & meritis.* Vide notas Ep. VII. v. 5. Ep. Hypſ.

Nec facie meritiſque placet, ſed carmine movit.

v. 195. *Nunc vellem facunda forem*] *forent* rectius libri.

v. 198.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

V. 198. *Plectra dolore tacent*] *ſilent* unus Mediceus.

V. 207. *Ecquid ago precibus ? pectuſne agreſte movetur ?*] Scripti noſtri magna ex parte *Hæc quid ego*, vel, *Ecquid ego. Hac quid ego* an tres. *Hæc ego quid* unus. Lego,

Sed quid ego hæc? precibus pectuſne agreſte movetur?

noſter Epiſt. XIII. quomodo illic legendum monui;

Sed quid ego hæc ? lævum revocaminis omen abeſto.

Statius Theb. VIII.

Sed quid ego hæc ? I, Tartareas ulciſcere ſedes,
Tiſiphone.

lib. XI.

——— quod innumero Lethæa examine gaudet
Ripa, meæ vires, mea læta inſignia. ſed quid
Hæc ego ?

Theb. IV.

Sed quid ego hæc ? feſſoſque optatis demoror undis ?

Theb. I.

Sed quid ego ? aut hodie ſpoliis gaviſus abibis,
Quiſquis es, his, aut me magni de ſtirpe creatum
O Eneos accipies.

Auſonius Præfatione ſeptem ſapientum.

Sed ego quid iſthæc ? non hac cauſa huc prodii.

Ennius apud Donatum,

Sed quid ego hæc animo lamentor ?

& idem alibi,

Sed quid ego hæc memoro ?

Virgil.

Sed quid ego hæc autem nequicquam ingrata revolvo ?

Quomodo fere Apollonius lib. III.

Ἀλλὰ τίη τάδε τοι μεταμώνια πάντ' ἀγορεύω;

Similiter abruptum *Hæc ego*. Vid. Epiſt. x. v. 37. Sarravianus,

 Hæc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hæc quid ego? an precibus tibi pectus agreſte movetur?

Forte,

Ecquid, iö, precibus tibi pectus agreſte movetur?

ut alibi,

Ecquis iö ſylvæ crudelius, inquit, amavit?

V. 213. *Mare præſtat amanti*] *eunti* veterum librorum plerique. duo *præſtet.* quod amplector.

V. 219. *Hoc ſaltem miſeræ*] *O ſaltem* cum ſcriptis. ut dictum ad Epiſtolam primam. Cæterum diſtichon hoc poſtremum pro legitimo Naſonis vix eſt ut agnoſcam: nec ſatis aſſequor quid ſibi velit.

NOTÆ IN EPISTOLAM DECIMAMSEXTAM.

V. 14. *Quod epiſtola noſtra recepta eſt*] *τὸ eſt* una cum diſtinctione tollendum ex fide Puteanei & trium aliorum.

V. 15. *Quæ rata ſit*] *ſint* bene Puteaneus. Triſt. I. El. VIII.

Quæ quoniam rata ſunt, tota mihi mente tibique
Gratulor.

& lib. III. El. VI.

Quæ ſi non rata ſunt, alium, quo longius abſim
Quære (ſuburbana hæc ſit mihi terra) locum.

Ita illis locis eſt ſcribendum. Plura Faſt. II. v. 638.

V. 22. *Phereclea puppe*] de Phereclo hujus claſſis ſtructore omnia ex antiquis obvia. At Puteaneus aliique quidam, *Feraclea.* nonnulli, *Phareclea.* alii aliter. alter Palatinus, *Phelacrea.* Forte *Phalacræa puppe.* ſic Lycophroni hæc claſſis φαλακραῖοι πόδες. Phalacræ enim una ex quatuor partibus Idæ montis Stephanus: φαλάκραι, ἄκρα τῆς ἴδης, ἥτις οὐκ ἔχει ζώοφυτον, διὰ τὴν χιόνα καὶ τὸ κρύσταλλον, ἀλλ' ἐψίλωται.

λωται. καὶ πάντα δὲ τὰ ἐψιλωμένα ὄρη ἐλέγετο φαλάκρα. ὁ ἐκ τόπου, φαλακραῖος. Λυκόφρων,

Στεῤῥὰν Κύβελιν ἢ φαλακραῖον κλάδον.

καὶ θηλυκῶς φαλακραῖαι κόραι. καὶ οὐδέτερον. In Arondeliano codice legebatur, *Faraſea.* cum gloſſa, *à loco ſic dicta.*

v. 25. *Adjuvet aſtus*] *aſtum* ſcripti.

v. 33. *Nec veni Graias*] *venio* iidem. τὸ *veluti* ſuſpectum eſt de mendo.

v. 39. *Nec tamen eſt mirum*] Verſus centum & quatuor ſequentes abſunt ab omnibus ſcriptis codicibus, uno Palatino eoque recentiori, excepto.

v. 40. *Si ſicut oporteat arcu*] Hæc non ſunt ſana. Puto, *ſicut oportuit actum.* ut agi oportuit.

v. 51. *Forma vigorque animi*] Diſtichon hoc loco alienum videtur, quod in ſequentem paginam rejicietur aptius, poſt illa,

Regius agnoſcor per rata ſigna puer.

qui verſus eſt nonageſimus hujus epiſtolæ.

v. 60. *Vera loquar; vero vix habitura fidem*] Scribendum *veram fidem* aut *veri fidem.* ut ſupra,

Accipe cum vera dicta relata fide.

Amor. lib. II. El. II.

Et veram falſo crimine deme fidem.

Faſt. III.

Fama nec à verâ diſſidet illa fide.

Sic locus uterque in antiquis codicibus leguntur. Pont. lib. III. El. VII.

Proximus huic gradus eſt, bene deſperare ſalutem;
Seque ſemel verâ ſcire periſſe fide.

Triſt. IV. El. I.

Utque nec inſidias, capitiſque pericula narrem,
Vera quidem, vera ſed graviora fide.

ſic & ibi eleganter veteres libri, & appoſite ad illa Paridis, de quibus nunc agimus. vulgo, *Vera quidem vidi.* Propert. lib. IV.

Vera

Vera ſed invito contigit iſta fides.

Petronius, *Jurat Eumolpus ſe mente ſimpliciſſima & vera fide in navigium comites induxiſſe.* Noſter Met. III.

——— adjuro, tam me tibi vera referre,
Quam veri majora fide.

Claudiano, *Veri ſera fides.* ſic contra *falſa fides.* Met. XV.

——— falſamque in imagine credens
Eſſe fidem.

V. 67. *Gelidu ſque comas erexerat horror.*] Malim *arrexerat.* Virgil.

Arrectaque horrore comæ.

V. 75. *Judexque verebar Non omnes cauſam vincere poſſe ſuam*] Scribe *cauſâ ſuâ. Vincere* enim *cauſâ* Latinum eſt, & *tenere cauſam.* non *vincere cauſam.* Noſter in Amoribus lib. III. El. XIV.

Et ſi non cauſâ, judice vince tuo.

ſic & *Vinci cauſâ.* Art. Amat. lib. I.

Vincuntur Parthi cauſâ, vincantur & armis.

Hoc autem vult, trium Dearum cauſam longe optimam fuiſſe in hoc certamine de formæ principatu, ac proinde doluiſſe ſibi, quod harum uni tantum palma eſſet deferenda pulchritudinis.

V. 87. *Donis formaque probata*] concinnior erit lectio, ſi *probatis* reponas. ſic infra,

Collatis formâ Menelaus & armis.

Faſt. III.

Bellice, depoſitis clypeo pauliſper & haſtâ,
Mars ades.

V. 91. *Per tempora longa recepto*] Lege, *poſt tempora longa recepto.*

V. 99. *Curaque amorque fui*] poſt hunc verſum Palatinus & veteres editiones addunt,

Quas ſuper OEnonem facies mutarer in orbem.
Nec Priamo eſt ad te dignior ulla nurus.

Quos Ovidianos eſſe verſus non dubito. ſed prior eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

eſt mendoſiſſimus, ac proinde uterque à nuperis editionibus juſſus exulare, ni fallor. idque peſſimo exemplo. Poſteriori legendum *à te*. Noſter alibi,

A Veneris facie non eſt prior ulla tuaque.

V. 101. *Quid facies præſens*] Scribe, *faceres*. Jam enim viderat Helenam.

V. 102. *Ardebam, quamvis hic procul ignis erat*] Puto *hinc procul*. hoc eſt, procul à me. & *eras*. ut per ignem Helenam amores ſuos intelligat. Amor. II. El. XVI.

At meus ignis abeſt. verbo peccavimus uno.
Quæ movet ardores eſt procul, ardor adeſt.

Epiſtola Leandri,

Vt procul aſpexi lumen, Meus ignis in illo eſt;
Illa meum dixi littora lumen habent.

Virgilius,

At mihi ſeſe offert ultro meus ignis Amyntas.

Calpurn.

Nam Mopſo Meroë, Lycidæ formoſus Iölas
Ignis erant.

V. 114. *Sponſor conjugii ſtat dea picta ſui*] *tui* Naugerius. Sed nihil temere muto. *ſuum conjugium*, quod illa promiſerat.

V. 116. *Ægæis ire jubebar aquis*] à quibus autem jubebatur? A parentibus certe inhibitum ſe ſequenti verſu ait. Priſcæ editiones *jubebat*. Scribe *lubebat* vel *juvabat*. nam hæc duo verba ſæpe confunduntur in libris vetuſtis.

V. 118. *Propoſitumque viæ voce morantur iter*] Repone meo periculo *pia voce*.

V. 120. *Cum vellent noſtræ jam dare vela rates*] Illud *noſtræ* friget hoc loco. Rectius legatur *properæ*. vel,

Cum vellem noſtræ jam dare vela rati.

V. 124. *Et ferus in molli*] Puto *En ferus*.

V. 134. *Attonitus curis intonuiſſe novis*] Illud *intonuiſſe* huic loco alienum eſt. Forte *indoluiſſe*. Nam Mycilli illud *intumuiſſe* parum placet.

V. 138.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

V. 138. *In dubium*] *In dubio* malit Mycillus. Ego ἀρχαϊσμὸν hunc non temere loco moveam, minime ignarus elegantiæ ſtudioſos auctores *in* cum caſu quarto frequenter conjunxiſſe loco ſexti. exempla paſſim ſunt obvia.

V. 141. *Nec tibi par uſquam Phrygiæ*] Lego *Phrygia*, hoc eſt in Phrygiâ. Ante *Phrygiam* legebatur. *uſquam Phrygiæ* Naugerii conjectura eſt. Sed vix perſuadet *uſquam Phrygiæ*, ut *uſquam locorum*, Latine poſſe dici.

V. 143. *Credis & hoc nobis?*] Nunc denuo veterum librorum opem advocemus: qui ab hoc verſu denuo nobis adſunt. *Credis & hæc* tres ſcripti. Barberin. *Credis ad hæc*. Lego *Crede ſed hoc*.

V. 145. *Quam quod promiſerat illa*] *promiſerit* tres libri.

V. 148. *Et viſa eſt*] *viſa es* legendum ex ſcriptis nonnullis.

V. 155. *Tene manus unquam noſtræ dimittere vellent*] *dimittere ferrent* ſcribam libenter, ſi per codices antiquos detur. ſic Met. XIII. V. 460. ex optimis codicibus,

Scilicet aut ulli ſervire Polyxena ferrem.

Pro quo ſimiliter *vellem* vulgo legebatur.

V. 159. *Vel tua virginitas*] *Vel mihi* Puteaneus & alii multi.

V. 161. *Quæ ſit Paridis conſtantia noſces*] Legendum *Paridi*. atque ita Barberinianus.

V. 164. *Pollicita eſt nobis*] *Pollicita nobis* Puteaneus.

V. 167. *Cum Venus & Juno Pallaſque in vallibus Idæ*
Corpora judicio ſuppoſuere meo]

Hoc diſtichon à Puteaneo aliiſque melioribus abeſt. In quorundam margine manu recentiori adſcriptum legitur. Sed tollendum eſt. Cum enim judicium ſuum luculentis verſibus paulo ante copioſe recen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

recenſuerit, quid opus ejuſdem rei denuo meminiſſe?

v. 169. *Stulte elegiſſe videbor*] *legiſſe* Puteaneus & quinque alii. quod verſum utique molliorem præſtat. *Legere*, pro eligere. *fatebor* etiam tres codices.

v. 172. *Deprecor*] *Te precor* unus Vaticanus: recte. niſi quod legendum cenſeo, *Ne precor.* Claudianus bello Gildon.

Ne conſanguineis certetur cominus armis:
Ne, precor.

Ita ibi ex vetuſtis exemplaribus eſſe reponendum monui. Reſpexit enim eſt illa,

Ne pueri, ne tanta animis adſueſcite bella.

Statius Achilleide,

——— *ne ſolum Danaas admitte carinas,*
Ne, precor.

quomodo & illic reſcribo. nam ſcripti, *Deprecor.* Vulgati *Te precor.* Idem Theb. IV.

Ne tenues annos nubemque hanc frontis opacæ
Spernite; ne; moneo.

v. 175. *Pleïada ſi quæras*] *Pliada ſi quæres* Puteaneus.

v. 187. *Una domus quævis*] *quaſvis* Gottorphianus. probe. niſi *quamvis* malis.

v. 191. *Tu cultu divite digna*] *digna es* multi ex ſcriptis.

v. 196. *Quales Dardanias credis habere nurus*] *Qualem* meliores cum primis editionibus. quare & ſuperiori verſu *cultum* lege cum tribus ſcriptis. Deinde *Dardanidas* multæ membranæ. vide Ep. VIII. v. 66.

v. 200. *Cum dis potando*] Lege ex decem codicibus,

Cum dis potandas nectare miſcet aquas.

v. 205. *Collatis forma Menelaus & armis*] *& annis* Puteaneus & alii quidam. de armis poſtea agetur,

Nec

Nec plus Atrides animi Menelaus habebit,
Quam Paris; aut armis anteferendus erit.

v. 208. *Qui trepidos à dape vertat equos*] Lego, *cum trepidos Sol dape vertat equos.* Non enim exprimit vulgata ſcriptura, cujus equi à dape vertantur. Nota eſt fabula. Propert.

Non fugis Auſonias Phœbe fugate dapes.

v. 220. *Imponit collo ruſticus ille tuo*] *Impoſuit* ſcripti quidam & primæ editiones. præterea *ruſticus iſte* Puteaneus. probe. nam τὸ *iſte* contemtum præ ſe fert. ſic Aiax lib. XIII. Met. quoties loquitur de Ulyſſe, fere ſemper ſubjungit τὸ *Iſte*. ubi plura.

v. 221. *Quid nunc tamen omnia narrem*] prima editio, cum Puteaneo & aliis tribus, *quid nam tamen.* In Puteaneo tamen vetus lectio penitus abraſa. reliqui maxima ex parte, *quid non tamen.* quatuor, *quid tamen omnia narrem*, omiſſo τῷ *nunc.* Mentelianus & unus Voſſii, *quid enim non.* Argentinenſis *quid n. tamen.* hoc eſt *quid enim tamen.* ſequor. Niſi malis, *quid ni tamen.* Nam Jureti excerpta *quid ne.*

v. 228. *Creſcit & invito lentus in ore cibus*] Juvenalis,

——— *Interque molares*
Difficili creſcente cibo.

v. 241. *O quoties aliquem narravi potus amorem*] *O quoties juvenum* Puteaneus pro diverſa lectione. quomodo & alii nonnulli. decem ſcripti, *juvenum amores.* Forte, *alium amorem.*

v. 245. *Verbis petulantibus uti*] *petulantius* Puteaneus & reliqui plerique.

v. 258. *Auſus ſum blandis*] *cum blandis* Puteaneus & reliqui. & ſuperiori verſu *Clymenen Æthramque.*

259. *Quæ mihi nil aliud*] *non aliud* ſcripti & primæ editiones.

v. 262. *Deſeruere preces*] *deſtituere* Barberinus & Voſſianus. vide Notas ſequenti epiſtola. v. 196.

v. 264. *Hippodamia ſinus*] Alii libri hunc verſum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſic habent, *Quæ propero curſu vicerat ante procos.* ſed fruſtra.

v. 267. *Audacia fortiter iſſet*] alii *victoria.* Voſſianus, *audacia fortior.* placet.

v. 274. *Aut hic Tænaria*] *Aut ego Tænaria* ſex libri.

v. 277. *Hoc mihi nam repeto*] *recolo* multi ex ſcriptis. Vide Notas ad Epiſt. V. v. 113.

v. 279. *Parce datum fatis*] Lego, *ratum fatis.* ſic Cicero lib. VII. Ep. Famil. Gallo: *Quæ emiſſe te reſcribis, non ſolum mihi rata erunt, ſed etiam grata.*

v. 283. *An pudet? an metuis*] *& metuis* ſcripti. ſic infra,

Si pudet, & metuis, ne me videare ſecuta.

v. 286. *Poſſe carere putas*] *putes* tres libri.

v. 291. *Vix fieri, ſi ſint vires in ſemine Amorum*] *ſi ſunt* Puteaneus aliique tres. pro *Amorum*, decem libri, *avorum.* quod placet. ita etiam apud Perſium,

——— *ſi teſticuli vena ulla paterni*
Viveret in nobis.

v. 295. *Quæ corriget hora jugalis*] *corrigit* multi ex ſcriptis. Scriverianus & Moreti *corrigat.* bene.

v. 301. *Exit & Idæi*] *Eſſet* Puteaneus mendoſe. an pro *Hæſit*? Multi codices *Ivit & Idæi.* Sarravianus *Ibat.* Leidenſis, *Ibit. Ipſe abit* plerique ſcripti. duo *Ille abit.* quæ ab interpolatoribus ſunt.

v. 302. *Curam agas*] quinque libri *habe.* ſed male. Triſt. lib. v. El. VII.

——— *curamque futuri*
Nominis, utilius quod latuiſſet, ago.

v. 305. *Hunccine tu ſperas*] *ſperes* bene Lovanienſis.

v. 307. *Nam ſi bona magna putaret*] *nec ſi* veteres.

v. 310. *Cogimur ipſius commoditate frui*] malim *commoditate viri. abſentis commoditate viri* Gronovianus. probe etiam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 313. *Pane ſuis manibus ad te deduxit amantem*] Scribe cum antiquis melioribus,

Pane ſuis ad te manibus deducit amantem.

v. 314. *Mandantis ſimplicitate viri*] *non vafri* Mentelianus. & ſic pro diverſa lectione Puteaneus. Confirmant iſta Helenæ,

Simplicis utamur commoditate viri.

ſic Art. Am. lib. III.

Qua vafer eludi poſſit ratione maritus.

Barberinianus *non cauti viri*. Ut Remed. Am.

Verbaque dent cauto qualibet arte viro.

Met. IX.

Non patris aſperitas, non cauti cura mariti.

contra lib. II. Triſt.

Verbaque det ſtulto callida nupta viro.

v. 320. *Adſtringam verbis in ſacra jura meis*] ſcripti plerique *tua jura*, *tua juſſa*, vel *tua verba*. In Puteaneo vetus lectio erat eraſa. *verbis in rata jura tuis* videtur ſcribendum. certe in quinque ſcriptis legebatur, *verbis tuis*. *tuis verbis*, quia tu mihi præſcribes jurisjurandi formulam, qua tibi addicar. hinc *jurare in alicujus verba*, ſacramentum alicui dicere. Par huic jurisjurandi formula Amor. lib. III. El. II.

Per Superos juro teſtes pompamque deorum,
Te dominam nobis tempus in omne peti.

ſic Cydippe ſe adſtrinxit verbis Acontii in pomo lectis. Ipſe Acontius infra,

Te mihi compoſitis (ſi quid tamen egimus) à me
Adſtrinxit verbis ingenioſus Amor.
Dictatis ab eo feci ſponſalia verbis,
Conſultoque fui juris Amore vafer.

de *jure* dixi Epiſtola III. ſub finem. poſſint tamen & *ſacra jura* ferri pro ſacratis. ut apud Virgilium,

Fas mihi Graiorum ſacrata reſolvere jura.

v. 324. *Reus ſine te criminis hujus ero*] *agar* Voſſianus cum uno Mediceo. ſic Epiſtola Acontii,

Nunc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nunc reus infelix abſens agor.

Amor. I. El. II.

Egit me lacrymis voce ſilente reum.

Triſt.

Et peragar populi publicus ore reus.

Atque ita paſſim. Vulgatam tamen haud damno.

V. 328. *In exemplis anvumerabor ego*] *annumerari exemplis* Latinum eſt. alterum Latinitas vix admittit. Subſcribo igitur ſex exemplaribus, quæ *enumerabor* præferunt. niſi malis,

Quartus ut exemplis annumerarer ego.

ſic Elegia de Nuce, *annumerare fructus colono.*

V. 329. *Troïca claſſis adeſt*] Puteaneus, Gronovianus & unus Vatic. *Troïa.* vide Epiſt. I. v. 28.

V. 336. *Totaque Troïa dabit*] *dabunt* Hafnienſis & unus Vaticanus. bene.

V. 341. *Ecqua eſt repetita per arma?*] *ecqua repetita per arma eſt?* unus Regius. quod utique minus durum.

V. 345. *Pegaſæus Iaſon*] *Pagaſæus* bene Puteaneus & Sarravianus. ſic noſter alibi ſæpe.

V. 364. *Non potes arte mea?*] *num potes* Puteaneus pro diversâ lectione. quomodo & præcedenti verſu puto reponendum. Sappho ſupra,

Num potes, ô ſcopulis undaque ferocior illa,
Si moriar, titulum mortis habere meæ?

Triſt. lib. I. El. III. *Num potes avelli?* ut ſcribo.

V. 365. *Nunquam dabis Hectora fratrem?*] *numquid* Puteaneus & tres alii. Elegia de Nuce,

Non equidem invideo. nunquid tamen ulla feritur?

Faſt. IV. initio,

Saucius an ſanus, nunquid tua ſigna reliqui?

Ita enim utroque loco ex optimis libris reponendum.

V. 366. *Unus is innumeri militis inſtar erit*] Longe elegantius in ſex codicibus *inſtar habet*. Ep. Phyllidis,

Sed

Sed ſcelus hoc meriti pondus & inſtar habet.

Pont.

Inſtar & hanc vitam mortis habere puta.

Art. Am. I.

——— *Improbitas muneris inſtar habet.*

lib. II.

His ergo atque illis vigilatum carmen in ipſas
Forſitan exigui muneris inſtar habet.

ſic & ibi codices nonnulli. lib. III.

Sed tamen Ætnæi fulminis inſtar habet.

Atque ita alii auctores ex optimis frequenter.

v. 371. *Nec tamen indigner pro tanta ſumere bellum Conjuge*] *ſumere ferrum* Puteaneus & multi alii. Scribe præterea, *Ne tamen indigner.*

NOTÆ IN EPISTOLAM DECIMAMSEPTIMAM.

Puteaneus margini adſcriptos habet hos verſus initio Epiſtolæ,

Si mihi quæ legi, Pari, non legiſſe liceret,
Servarem numeros, ſicut & ante, probæ.

v. 7. *Quamvis à gente venires*] *è gente* meliores.

v. 15. *Nec ſedeo*] *videor* Puteaneus pro diverſa lectione & ſex alii. quod placet. nam *ſedere* quem hic locum habeat non video. Idem *vixi* pro *luſi* diverſa itidem lectione ſequenti verſu. ut & alii multi. ſed *luſi* præſtat. quod verbum eſt amatorium, ut dicemus alibi. ita Græci ſuis παιδίζειν & ἀφροδισιάζειν utuntur. Ipſa Helene mox,

Lude ſed occulte.

In Amoribus,

Ludunt formoſæ: caſta eſt quam nemo rogavit.

Propertius de Thaïde,

In qua populus luſit Erichtonius.

v. 21.

v. 21. *Vim nobis Neptunius intulit heros*] *attulit* Puteaneus cum prima editione & ſcriptis plurimis. Art. Am. lib. I. ex codicibus ſcriptis,

Vim paſſa eſt Phœbe, vis eſt allata ſorori.

Cicero Philipp. II. *Ut illa (credo) nefaria ſenatus conſulta fierent, vim adſerebam Senatui.* Æmilius Probus vita Dionis, *Nam celeri rumore delato Dioni vim allatam multi concurrerant.* ſic & *adferre ſibi manum*, quod *inferre* alii. Petronius, *ſicut eram ſine gladio in lectulum decidi, & attuliſſem mihi damnatas manus.* quomodo & Probus vita Timoleontis.

v. 31. *Reddidit intactam*] Nec defuerunt tamen, qui Iphigeniam ex Helenæ Theſeique concubitu fuiſſe prognatam aſſeverarint. Vide Antoninum Liberalem Metamorphoſ. XXVII. & Pauſaniam in Corinthiacis.

v. 34. *Nomen non ſit in ore meum*] ſcilicet populi.

v. 35. *Quis enim ſuccenſet amanti*] *iraſcetur* Scriverianus. Lego *iraſcatur*, venuſta repetitione, de quo Ep. VI. v. 29. Statius Sylv. lib. IV. ad Julium Menecratem,

Iraſcorque etiam, quantum iraſcuntur amantes.

v. 42. *Quis prohibet*] *Qui* Puteaneus. Scribe, *Quid prohibet.* vide Notas Ep. X. v. 88.

v. 47. *Nil ego, ſi peccem, poſſum neſciſſe*] *poſſim* duo codices. *poſſem* Argentinus.

v. 51. *Et genus & proavos*] *Quod genus* ſcribe ex codicibus ſex aut ſeptem, quo alii plures alludunt, in quibus *Quid genus.* Noſter Met. IX.

Nam quod te jactas Alcmena matre creatum,
Jupiter aut falſus pater eſt, aut crimine verus.

& infra hac eadem Epiſtola,

Quod bene te jactas & fortia facta recenſes,
A verbis facies diſſidet illa ſuis.

quomodo illic ex fide optimorum codicum ſcribendum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

lib. IV. Pont. El. II. ex ſcriptis exemplaribus,

Scylla feris trunco quod latrat ab inguine monſtris,
Heniochæ nautis plus nocuere rates.

v. 54. *Tyndareique genus*] *decus* Puteaneus. pro diverſâ lectione. quod probum eſt. nam *genus* paulo ante præceſſerat.

v. 58. *Priamo Laomedonta*] *Priamum Laomedonte* Puteaneus & Leidenſis. Sequenti verſu τὸ *eſt* Gronovianus non agnoſcit, ut omnia referantur ad τὸ *erit.*

v. 60. *A noſtro ſanguine primus erit*] *nomine* Puteaneus & multi alii. quod verum eſt. nomen pro gente. qua de re nonnihil jam dictum eſt ad Epiſt. II. v. 50. ſic apud Virgilium lib. III. Georg.

——— *demiſſaque ab Jove gentis*
Nomina Troſque parens & Troia Cynthius auctor.

Idem eodem libro,

Neptunique ipſa deducat origine nomen.

Quomodo in veterrimo Piërii Valeriani codice legebatur. Vulgati *gentem.* & lib. XII.

Ille Talon Tanaimque neci fortemque Cethegum
Tres uno congreſſu, & mœſtum mittit Onyten
Nomen Echionium.

ubi vetuſtiſſimus noſter Mediceûs *Nomine.* quanquam & *nomen* recte ſe habet: ut ſit Græciſmus, quomodo apud noſtrum in Faſtis *Graius uterque genus*, pro genere.

v. 61. *Potentia Troiæ*] *terræ* vel *Troiæ* Puteaneus.

v. 68. *Tu major culpæ cauſa*] *Tu melior* Puteaneus & alii quidam. ſic alibi,

Cauſa mea eſt melior.

v. 71. *Sic acceptiſſima ſemper Munera ſunt*] *acceptiſſima quondam* Gottorphianus. eleganter mehercules. pro quandoque, aliquando, nonnunquam. ut in illis Maronis,

Quon-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quondam etiam victis redit in præcordia virtus.

Idem Virgilius,

Qualis in Euboico Baïarum littore quondam
Saxea pila cadit.

& in Georgicis lib. III.

Ut quondam in ſtipulis magnus ſine viribus ignis
Incaſſum furit.

lib. IV.

Frigidus ut quondam ſilvis immurmurat Auſter.

Noſter lib. I. Art. Amat.

Scilicet ut pudor eſt quondam cepiſſe priorem,
Sic alio gratum eſt incipiente pati.

Ita veteres libri. lib. II. Triſt. ut legendum puto ex veſtigiis membranarum,

Ipſa ſuo quondam pondere tecta ruunt.

Faſt. II.

Sed tremit, ut quondam ſtabulis deprenſa relictis
Parva ſub infeſto cum jacet agna lupo.

Elegia in Mortem Druſi.

Liquitur, ut quondam Zephyris & ſolibus icta
Solvuntur teneræ vere tepente nives.

Met. lib. VIII.

—— ſic ruſtica quondam
Fiſtula diſparibus paulatim ſurgit avenis.

lib. IX.

Ipſe cruor, gelido ceu quondam lamina candens
Tincta lacu ſtridet.

ita & *olim*. Faſt. III.

—— ut olim
Amiſſo dubiæ Rege vagantur apes.

Plura loca ex aliis auctoribus poterant adduci, niſi hæc ſufficerent.

V. 77. *Tu modo me ſpectas*] Scripti plerique, *Cum modo me ſpectes.* Sed lege *Cum ſpectas.* alioquin ſequenti verſu *Suſpires* & *ſumas* & *bibas* quoque ſit emendandum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 83. *Et ſæpe extimui*] malo *Ut ſæpe extimui!*

v. 85. *Vel longo murmure dixi*] *vel nullo* Puteaneus. ſed nihil accedo. Faſt. IV.

Mira canam: longo tremuit cum murmure tellus.

alibi,

Et longum Getico murmur in ore fuit.

v. 90. *Sic quoque poſſe loqui*] *ſic ego* Puteaneus & Regius.

v. 95. *Altera ſed potius*] *vel potius* iidem. & placet. pro *vel altera*, quamvis altera. & τὸ *vel* miram habet hic ἔμφασιν. quaſi occulte innuat ſe invitâ alteram fore felicem.

v. 99. *Quam multos credis juvenes optaſſe, quod optas*] *eredas* duo libri. bene. deinde *optare* eſt in ſcriptis pleriſque melioribus.

v. 100. *Oculos an Paris unus habes*] *an Pari ſolus habes* unus Vaticanus.

v. 102. *Sed minus oris adeſt*] *magis oris* non pauci ex ſcriptis. ſic Triſt. lib. I.

——— *vel, ſi ſatis oris habebis,*
OEdipodas facito Telegonoſque voces.

& Amor lib. II. El. I.

Auſus eram (memini) cœleſtia dicere bella,
Centimanumque Gyen. & ſatis oris erat.

ſed *os* pro pudore hic ſumitur diverſo nonnihil ſenſu. *ineſt* etiam duo codices: quatuor alii *habes.*

107. *Prareptaque gaudia ſerus*] *præceptaque* Puteaneus aliique non pauci ex præſtantioribus. Elegia in Mortem Druſi,

Fingebas reducem, præceptaque mente fovebas
Gaudia.

noſter Met. XI. ut ſcripti quidam,

Phœbus anum ſimulat, præceptaque gaudia ſumit.

ſic & Faſtor. IV. ex optimis codicibus,

Toſta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Toſta ſitit tellus præcipiturque ſeges.

Virgilius lib. x. ex longe veterrimo codice Medi-cêo,

Haud tamen audaci Turno fiducia ceſſit
Littora præcipere, & venientes pellere terrâ.

ſi lac præceperit æſtas apud eundem in Bucoli-cis.

v. 109. *Fieri tua Troïca conjux*] *Troea* Puteaneus. quatuor alii *Troïa*. bene. dictum Epiſtola 1. veterrima editio & tres ſcripti *fieri tibi*. etiam probe.

v. 110. *Non Menelaus*] *Nec Menelaus* Puteaneus & ſex alii.

v. 113. *Fortuna tueri*] vel *natura* Puteaneus. quo-modo & alii complures.

v. 116. *Exhibuere Dea*] *expoſuere* non minus ele-ganter Moreti alter. ut Art. Am. lib. III.

Nec tamen expoſitas menſa deprendat amator
Pyxidas.

mox *Tyndaridos* prior Moreti. ſic *Æolidos* & ſimilia. Græco more.

v. 119. *Cœleſtia numina poſſum*] *corpora* ſcripti ple-rique, & primæ editiones. noſter Met. xv.

——— *tantuſque videbor*
In quantum verti cœleſtia corpora debent.

Pont. II. El. VIII.

Felices illi, qui non ſimulacra, ſed ipſos;
Quique deûm coram corpora vera vident.

Virgilius,

Hæc adeo ex illo mihi jam ſperanda fuerunt
Tempore, cum ferro cœleſtia corpora demens
Appetii.

122. *Dicar ego*] *dicor* meliores. & *Non eſt tanta mihi fiducia* pro *mei* proximo verſu iidem. Val. Flac-cus, lib. III.

——— *nec parva mihi fiducia gentis.*

v. 127. *Sed nihil infirmo*] Gloſſa Puteanei libri,

id eſt, *vitupero.* libri multi *infirmor.* quomodo & Jureti Excerpta. *inſinuo* Palatinus. an *inſimulo* ſcribendum? ut Epiſt. VI.

Criminibus falſis inſimulare virum.

& Amor. lib. II. El. VII.

Nunc temere inſimulas.

duo alii *offendo.* forte pro *offendor.* Unus Lovanienſis & Vaticanus cum Hafnienſi *inficior.* etiam concinne.

V. 134. *Auditu Helenes*] *Helenæ* ſcripti & veteres editiones.

V. 137. *Sed amare recuſo*] Puteaneus & reliqui majori ex parte *repugno.* Spartianus in Caracalla, *Severus dicitur animo volutaſſe ut & hanc occideret, niſi repugnaſſent præfecti ejus & viri graves.* ſic contra, *Vivere pugno* Epiſtola Laodamiæ. Faſt. II.

Et ſolida ramos figere pugnat humo.

In Ibide,

Naufragii tabulas pugnat habere mei.

Rem. Am.

Pugnat in adverſas ire natator aquas.

Met. V.

Nititur ille quidem, pugnatque reſurgere ſæpe.

Quicquid turbant veteres libri iis locis. Adi Notas Faſt. III. V. 307.

V. 140. *Locus ipſe negat*] *neget* duo ſcripti. & mox *ſint teſtes* plurimi, non *ſunt.* Similis diverſitas Met. IX.

——— *omnia feci*

(*Sunt mihi Dî teſtes*) *ut tandem ſanior eſſem.*

V. 151. *Niſi ſi deſiſtere mavis*] Libri veteres magna ex parte *niſi tu.* alii, *niſi te*, *ſi non*, *niſi me*, *niſi jam.* & ſimilia. At Puteaneus vulgatis accedit. recte. Vide Notas ad Epiſt. IV. V. 111.

V. 157. *At mihi ſic juſſum eſt*] *At mihi ſic viſum eſt* plerique ſcripti. Puteaneus & Leidenſis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſis, *Aut mihi ſic viſum eſt.* vere. quod & Douſæ arridebat. ſimile mendum inſedit codices Valerii Flacci libro I. quod miror viris eruditis non animadverſum,

At quibus arvorum ſtudium atque inſontis aratri,
Hos ſtimulant, magnaque ratem per luſtra viaſque
Viſi laude canunt manifeſto in lumine Fauni.

ſic ſcribe. Perperam *juſſi* nunc circumfertur. Virgiliana illa reſpexit ex libro IV.

——— *ipſe deum manifeſto in lumine vidi.*

v. 160. *Et tibi ſit curæ*] *ſint* unus Farneſianus. puto etiam *Troïus hoſpes.* vide Notas ad Ep. I.

v. 164. *Sed tu non ideo*] *adeo* Puteaneus.

v. 166. *An neſcis longas regibus eſſe manus*] Parœmium Græcum, Μακρὰι τυράννων χεῖρες. vide Apoſtolium.

v. 170. *Verba dediſſe fuit*] nonnulli *foret.*

v. 177. *Exacta voluntas*] Plerique *voluptas* cum Puteaneo. fruſtra.

v. 178. *In dubio pectora noſtra labant*] *in bivio* videtur ſcripſiſſe Ovidius. Remedio Amoris,

Ut tuus in bivio diſtineatur Amor.

Val. Flaccus libero V. v. 394.

Quem petis Æeten, genitor meus: ipſaque juxta
Mœnia. & ut bivios poſſis diſcernere calles,
Hac adeo duce carpe viam.

ita totus locus caſtigandus. Nam Carrionis liber *vivos calles.* Vulgati *veros.* Feſtus Avienus Orbis deſcriptione,

Hæc Aſiæ dixere fores: hiat ore quod illo
Porta quaſi & longas bivium diſcedat in oras.

Ita & illic ex veteri codice ſcribendum. Sic *portarum in bivio* apud Statium Thebaïdos I. & *biviæ fauces* Virgilio. Videtur autem adagium hoc Ovidianum alludere ad bivium Pythagoricæ literæ vitam humanam complexum. quo & reſpexit Perſius iſtis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Cumque iter ambiguum eſt, & vitæ neſcius error,
Diducit trepidas ramoſa in compita mentes.

v. 183. *Et peream, ſi non invitent*] *invitant* ſcripti. præterea Gronovianus *Ut peream.* quomodo Catullus,

Jupiter ut Chalybon omne genus pereat.

& Claudianus,

Ut pereat, quicunque tuis conflixerit armis?

v. 185. *Quod male perſuades*] *bene* Argentinus, non *male.* ut jam ſe quodammodo perſuaſam eſſe agnoſcat.

v. 186. *Sic mea ruſticitas excutienda foret*] Puteaneus *V mea.* & *fuit.* Barberinianus & Argentinus, *Ut fuit.* Scripti plerique *Ut foret.* Adde unam literam Puteaneæ lectioni, & habebis veram ſcripturam hoc modo.

Vi mea ruſticitas excutienda fuit.

Simile mendum ablatum eſt mea opera ex lib. VI. Met. ſub finem. Ubi Boreas,

Apta mihi vis eſt. vi triſtia nubila pello,
Vi freta concutio, nodoſaque robora verto,
Induroque nives, & terras grandine pulſo.

Ita enim iſte locus conſtituendus, qui vulgo mendoſiſſimus circumfertur: vide quæ illic notamus.

v. 188. *Felix ipſa coacta forem*] *felix eſſe* primæ editiones & ſcripti plerique.

v. 190. *Sparſa reſedit aqua*] *reſidit* puto.

v. 192. *Cumque nihil ſperes firmius eſſe, fugit*] *fuit* Puteaneus. argute. ut *fuit* τῷ *eſſe* opponatur, præteritum præſenti. lib. III. Artis ex veteri codice,

Simplicitas rudis illa fuit. nunc aurea Roma
Edomiti magnas poſſidet orbis opes.

Tibullus:

Sive erimus, ſeu nos fata fuiſſe volent.

eſſe pro *vivere*, *fuiſſe* pro *vixiſſe*. Auctor Elegiæ in obitum Mæcenatis,

Molli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Mollibus ex oculis aliquis tibi decidet humor,
Cum dicar ſubita voce fuiſſe tibi.

V. 194. *In non exhibitis utraque juncta thoris.*] Excerpta Scaligeri & quatuor ex noſtris *utraque pacta.* nonnulli *victa.* vel, *juxta*, *luſa*, *jucta*, *pucta.* Puteaneus, Argentinus & quatuor alii, *utraque juſta.* proxime ad verum. Scribendum nempe, *utraque queſta.* vide Notas Epiſtola XIV. V. 91. *queſta* quomodo Arte Amat.

Quodque prius queſta eſt, ipſe querare facit.

ſimilitudo inter ultimam præcedentis vocis ſyllabam, & primam proxime ſequentis, frequentiſſimam errori librariis occaſionem dedit. ſic apud Tibullum emendavimus locum inſignem lib. III. El. III.

Aut ſi fata negant reditum triſteſque ſorores
Stamina quæ ducunt, quæque futura canunt.

ſcriptum nempe fuerat *futura nunt* abſorpta priore ſyllaba poſterioris verbi, pro *futura canunt.* hinc *neunt* barbarum iſtud enatum, quo ne Accius quidem Pacuviuſque, credo, forent uſi. Viros tamen maximos approbatores invenit, Scaligerum præcipue. At Parcæ non lanificæ tantum, ſed & fatidicæ, quales Catullus Thetidis epithalamio eas induxit, apud quem,

Veridicos Parcæ cœperunt edere cantus.

& paulo poſt,

Talia præfantes quondam felicia Pelei
Carmina divino cecinerunt omine Parcæ.

Quæ unice Tibulliani loci reſtitutionem confirmant. plura illic ad rem, ſed & apud alios ſcriptores.

V. 196. *OEnonen deſeruiſſe tuam*] *deſtituiſſe* meliores libri. OEnone:

Nunc tibi conveniunt, quæ te per aperta ſequantur,
Æquora, legitimos deſtituantque viros.

Epiſt. Hypſipyles,

Utque ego deſtituor conjux materque duorum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ariadnes,

Deſtituor rapidis præda cibuſque feris.

Pont. I. El. v. quomodo & illic veteres libri,

At noſtram cuncti deſtituere fugam.

Ep. Paridis,

Orantis medias deſtituere preces.

ita & illic quidam codices.

v. 200. *Expedient jam tua vela Phryges*] *expediunt* primæ editiones & ſcripti plerique. Lege,

Expediunt jam ſua vela Phryges.

v. 211. *Priami quid ſentiet uxor*] *ſentiat* rectius ſex libri. At Mentelianus cum excerptis Douſæ, *cenſeat*. vide Epiſt. v. v. 95.

v. 212. *Dardaniæque nurus*] *Dardanideſque* meliores. dictum Epiſt. VIII. v. 64. Faſt. I.

Et jam Dardanides tangent hæc littora puppes.

ſic veteres libri. Remed. Amor.

Argolides cuperent fugiſſe Capharea puppes.

etiam ex Membranis. & Art. Amatoriæ lib. I.

Perſidas induxit Cecropidaſque rates.

v. 219. *Delicti fies idem*] *fies tu idem* Intimelianus codex. Eriges ſenſum, ſi ſcripſeris,

Delicti ut fias idem reprehenſor & auctor?

tanquam ſit cum indignatione quærentis.

v. 220. *Terra precor*] *procul* Puteaneus & alii nonnulli. ſed perperam.

v. 226. *Me tenet iſta modo*] *ipſa* Puteaneus, aliique haud pauci.

v 227. *Succurret in oris*] *ſuccurrat* tres ſcripti.

v. 228. *Vnde petam fratris*] *fratres* meliora exemplaria.

v. 230. *Non minus illa domo*] *num minus* Puteaneus. vide Notas in Epiſt. XI. v. 19.

v. 232. *Non Ipſêa parens*] Nemo quod ſciam veterum dat Ipſeam Medeæ matrem. Puteaneus à manu prima *Ipſia*. Alii *Yſſea*, *Yſea*, *Texea*, *Inpea*, *Illea*, *Gipſea*,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Gipſea, *Ipſaque*, *erat ipſa* vel *ipſe*. & ſimilia. Omnino ſcribendum eſt *Idya*. Heſiodus Theogonia,

> Αἰήτης δ' υἱὸς φαεσιμβρότου Ἠελίοιο
> Κούρην Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο
> Γῆμε, θεῶν βουλῇσιν, Ἰδυῖαν καλλιπάρηον.

Ita Apollonius quoque Rhodius, & Sophocles apud Scholiaſten Apollonii. Neque aliter eam vocant Apollodorus & Cicero libro III. de Natura Deorum. etiam Hyginus Fab. XXV. apud eundem tamen initio operis Medea *Æetæ & Clytiæ* filia dicitur. Sed *Idyæ* reponendum. Idyam Abſyrto matrem dat Tzetzes in Lycophronem, cum eum Apollonius ex Aſterodæâ concubinâ propugnatum aſſeveret. Quanquam Diodorus Siculus lib. III. ex Hecate fratris filia Medeam & Chalciopen progenitas Æetæ adfirmet.

V. 236. *In portu lene fuiſſe fretum*] *à portu* ſcripti.

V. 240. *Ilion arſurum*] *arſuram* Intimelianus. Vide notas Ep. I. V. 48.

V. 243. *Sic illas timeo*] *vereor* libri veteres. mox *proſequar* pro *perſequar* Puteaneus & alii.

V. 249. *Tu fore tam lentum juſta Menelaon in ira.*] Puteaneus,

> *An fore tam juſta lentum Menelaon in ulta.*

ubi *ulta* pro vindicta ſumitur. quod alibi mihi non recordor eſſe lectum.

V. 251. *Quod bene te jactes, & fortia facta loquaris*] *jactas* ſcripti fere omnes. deinde quidam etiam *recenſes* pro *loquaris*. recte. monui ſupra. V. 51. mox,

> *A verbis facies diſſidet illa ſuis*,

non *tuis* Puteaneus cum prima editione & aliis nonnullis ſcriptis. Epiſtola Hypermneſtræ,

> *Hæc ego: dumque queror lacrymæ ſua verba ſequuntur.*

lib. VIII. Met. ſub finem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

——— *nunc pars caret altera telo*
Frontis, ut ipſe vides. gemitus ſua verba ſecuti.
Ita ſcribo ex veteri codice. lib. IX. itidem ſub finem.
——— *miſerere tuarum,*
Auxilioque juva. lacrymæ ſua verba ſecutæ.
Sic & ibi ſcribendum. Elegia in mortem Druſi:
Hæc & plura refert: lacrymæ ſua verba ſequuntur.
Ep. XX. ex optimis libris,
Et liceat lacrymis addere verba ſuis.
vulgati *meis*. Epiſtola VI. ut reſtituendum puto,
Impleſti lacrymis talia verba ſuis.
Triſt. I. El. III.
Miſcuit hæc lacrymis triſtia dicta ſuis.
ſic & ibi veteres libri.
Faſt. II. *Adde preces poſitis & ſua verba focis.*
lib. IV. ——— *ſupra nova vellera corpus*
Ponit adorato per ſua verba Deo.
Ep. Medeæ,
Auſus es ô, juſto deſunt ſua verba dolori,
Auſus es Æſonia dicere cede domo.
Met. X.
Tendit onus matrem: nec habent ſua verba dolores.
ſic *ſua pagina* Faſt. III.
Itur ad Argeos. qui ſint ſua pagina dicet.
ſua vina. Met. VII. *per ſeque vident ſua creſcere vina.*
quomodo illic codices nonnulli. Epiſtola Acontii,
Cur ſuus à tanto crimine fructus abeſt?
ſic ſupra v. 200. *ſua vela* ex antiquis libris. Met. XI. *vultum ſua ſilva ſecuta eſt.* Plurimus eſt in hac locutione noſter, ſi attendas. alibi plura notamus.

v. 253. *Quam ſunt tua corpora Marti*] *ſint* prima editio & multi ex ſcriptis.

v. 259. *Depoſito faciam fortaſſe timore*] *pudore* veteres. Faſt. VI.
——— *Hæc poſiti prima pudoris erit.*
In Priapeis; *Sed cum tu poſito Deus pudore.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Martialis lib. III.

Sed jam depoſito poſt vina roſaſque pudore.

pro *faciam* venuſte *ſapiam* Regius cum uno Farneſiano.

v. 261. *Præſentes iſta loquamur*] *plura* prima editio cum tribus ſcriptis. Refer ad illa Paridis,

——— ſed coram ut plura loquamur,
Excipe me lecto nocte ſilente tuo.

v. 265. *Furtivæ conſcia mentis Littera*] malim *nuntia.* vide Notas Arte Am. lib. I. v. 438.

NOTÆ IN EPISTOLAM DECIMAM OCTAVAM.

v. 1. *Seſta puella tibi*] malim *Seſti.* ſi per libros antiquos liceat. ſic in Epiſtola Sapphus, *Lesbi puella.* *Seſtias* certe Hero Statio vocatur. Theb. VI.

——— ſedet anxia turre ſuprema
Seſtias in ſpeculis.

Muſæo quoque Σηστιὰς Ἡρώ. Superiori etiam verſu *malit* rectius legas, ut τῷ *cadat* reſpondeat. Cæterum hi duo verſus manu recentiori in Puteaneo legebantur, pro quibus excerpta Douſæ,

Quam cuperem ſolitas, Hero, tibi ferre per undas,
Accipe Leandri, dum venit ipſe, manum.

v. 3. *Si mihi Dî faciles & ſunt*] libri quinque *Sint mihi.* tum alii multi *& ſint in amore.* quidam *vel ſint,* aut *vel ſunt.* Barberinianus *Sic mihi Dî faciles.* probe. dummodo ſequenti verſu, *ut mea verba* reſcribas pro *hæc mea.*

Sic mihi Dî faciles, ſic ſint in amore ſecundi,
Invitis oculis ut mea verba leges.

v. 5. *Cur mea vota morantur*] *morentur* quatuor codices non contemnendæ notæ. & tum ſequenti verſu *patiantur* quoque ſit ſcribendum. quomodo unus Regius. Petavianus *nec patiantur. mota aqua* pro *no-*

ta Moreti codex. *dubiâ* prima editio. infra,

——— *Quod dubia ſæpe pependit aqua.*

v. 8. *Perque cavas vix adeunda rates*] *abeunda* quinque ſcripti. duo *obeunda*. quod verum eſt. ſic Epiſtola Paridis,

Sceptra parens Aſiæ, qua nulla beatior ora eſt,
Finibus immenſis vix obeunda tenet.

v. 10. *A portu navita fecit iter*] *è portu* potiores. ut & *movit iter*. quos ſecutus ſum. quanquam Propertii iſta ſuccurrunt,

Primus & invito gurgite fecit iter.

proximo verſu *cum vincula* non *dum* iidem.

v. 21. *Ah quanto mallem*] *At quanto* prima editio & ſeptem ſcripti.

v. 26. *Ut mare fervet aquis*] ſic meliores libri. Fruſtra Arondelianus *quo mare*, alii, *quod mare*. Noſter alibi,

Ut ſumus in Ponto ter frigore conſtitit Iſter.

Auſonius Epiſtola VI. ad Theonem,

Tertia fiſſipedes renovavit Luna juvencos,
Ut fugitas noſtram, dulcis amice, domum.

Sic veterrimus codex Voſſianus. vulgo, *Dum fugitas.*

v. 29. *Non æquora ſævis*] vetus lectio deleta penitus in Puteaneo. Opinor *nec in æquora* fuiſſe. quomodo quinque ſcripti.

v. 41. *Tam gelidus cum ſis*] *quod ſis* Puteaneus & *num* pro *non*, ut per interrogationem hæc dicantur.

v. 43. *Gaudia rapturo*] *laturo* Gronovianus. qualiter Met. IX.

Pro Venus, & tenera volucer cum matre Cupido,
Gaudia quanta tuli!

Amor. lib. II. El. III. ex veteri libro,

Mutua nec Veneris gaudia ferre potes.

El. IX. *Sperando certe gaudia magna feram.*

Rem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Rem. Am. *Protinus ex facili gaudia ferre licet.*
& mox, *Illam Pliſthenio gaudia ferre thoro.*
quibus locis *gaudia* pro re Venerea ſumuntur. quomodo paſſim apud noſtrum alioſque. Epiſtola Paridis,

Te mihi, meque tibi communia gaudia jungant.

& lib. I. Art. Amat.

——— *cum quo ſua gaudia jungat,*
Invenit in media fœmina piſcis aquâ.

Rutilius tamen Itinerario, vulgatam tuetur, de Jove,

Qualis Agenorei rapturus gaudia furti
Per freta virgineum ſollicitavit onus.

Deinde pro *claudere aërios aditus*, veteres editiones *rumpere*. ſic Art. Am. lib. I. *Non medium rupiſſet iter.* & lib. II.

Qua licet, inventis aëra rumpe meis.

v. 45. *Move moderantius auram*] *moderantius* Latinum vix eſt. quare emenda cum Puteaneo & ſex aliis, *moderatius*. lib. I. Met.

——— *moderatius oro*
Curre, fugamque inhibe: moderatius inſequar ipſe.

ubi pari modo peccabatur.

v. 50. *Hic prope littus adeſt*] *hinc* quatuor libri. Forte *huic.*

v. 53. *Dum cuncta negant*] *vota* negant Voſſianus.

v. 59. *Luna mihi tremulum lumen præbebat eunti*] *Luna fere* Puteaneus & alii multi. quomodo ſæpe Ovidius. Infra Epiſtola Herus, *Annuit illa fere.* Amor. libro I. El. V.

Quale ferè ſylvæ lumen habere ſolent.

Rem. Am.

Temporis ars medicina fere eſt. data tempore proſunt,
Et data non apto tempore vina nocent.

Ita vetuſtiſſimus liber. Vulgati, *Temporibus medicina valet.* Elegia de Nuce,

Sic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Sic reus ille fere eſt, de quo victoria lucro
Eſſe poteſt.

Utitur & Faſtorum lib. III. bis. & in Triſtibus ſæpe. Met. II.

Arcas adeſt ter quinque fere natalibus actis.

Ita & illic ex antiquis membranis ſcribendum. ubi plura. *prabebat lumen* etiam ſcripti.

v. 61. *Faveas ô candida dixi*] *Dea candida* meliores libri cum primis editionibus.

v. 63. *Non ſinit Endymion*] *ſinat* prima editio, & duo ſcripti. bene. & mox *non cadat* unus Patav.

v. 70. *Ipſa vide*] *vides* rectius octo codices.

v. 71. *Quantum cum radiis fulges argentea puris*] præſtantiores *fulges radiis*. Præterea *Quanto* ſcribendum, quod τὸ *Tanto* ſequens requirit. atque ita Junianus liber cum Scriveriano altero. Eſt autem ea vox ſæpius corrupta apud noſtrum. Art. Am. II.

Forma bonum fragile eſt, quantoque accedit ad annos,
Fit minor.

ita unus Vaticanus. Remedio Amoris,

Sed quanto minus ire voles, magis ire memento.

ubi *quando* perperam legebatur. Met. VIII.

——— *nec non & cætera tanto*
Sylva ſub hac omnis, quanto fuit herba ſub omni.

lib. XIII. ——— *quanto dux milite major,*
Tanto ego te ſupero.

Sic & illis locis optimæ membranæ. *argenteam* autem *lunam* & Sappho vocavit. Julianus Epiſtola XIX. Σαπφὼ ἡ καλὴ τὴν σελήνην ἀργυρέαν φησί.

v. 79. *Nullaque vox uſquam noſtras veniebat ad aures*] *Nullaque vox uſquam; nullum veniebat ad aures* Puteaneus & multi alii. At Regius unus etiam non male,

Nullaque vox noſtras, nullum veniebat ad aures.

v. 90. *Qui calet*] *Qua* Puteaneus, & à manu ſecunda *Quo*. Barberinianus, *Quod*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 95. *Tunc etiam*] *Nunc etiam* Puteaneus.

v. 102. *Oſcula dis magnis trans mare digna peti*] Scribe cum Puteaneo & Sarraviano, *Dî magni*. Amor. lib. II. El. ult.

Oſcula (*Dî magni!*) *qualia quotque dabat!*

Faſt. VI.

Quam bene, Dî magni, pugna cecidiſſet in illa!

Catullus, *Dî magni horribilem & ſacrum libellum!*

&, *Dî magni ſalicippium diſertum.*

quam veram eſſe iſtius loci lectionem ex Senecæ Suaſoriis patet, quicquid alii diſſentiant. Similiter *dî boni* & *dî immortales* apud Comicos & oratores. etiam *Dî* ſimpliciter. Petronius,

Qualis nox fuit illa Dî deæque!

Noſter Met. XII.

Ille quidem majora fide (*Dî!*) *geſſit, & orbem*
Implevit meritis.

quomodo ibi ſcribendum. tum Faſt. V. ex conjecturâ,

Noluit id frater. pietas, Dî, qualis in illo eſt!

v. 103. *Deque tuis demtos*] *Eque tuis* ſcripti.

v. 115. *Atque ita contactus monitu nutricis amaro*] *cunctatus* ſcripti plerique. *cunctatus monitum* Puteaneus; quidam *amaræ*. Scribo, *cunctatus monitus nutricis amaros*. vel, *monitum nutricis amaræ*. Videantur quæ de hoc loquendi modo ad Claudianum notavi lib. II. de Conſulatu Stilichonis v. 284. Vulgatam tamen ſcripturam hoc loco defendi poſſe non negarim.

v. 121. *Hoc quoque ſi credis*] *ſi credas* duo. Forte,

Hinc quoque, (vix credas) ad te via prona videtur.

v. 123. *Invitus patriam repeto. quis credere poſſet*] *repeto patriam* & *poſſit* ex ſcriptis.

v. 135. *Quod mihi non eſſet, niſi ſic, iterare querebar*] *itera* vetus liber Puteaneus reliquis ejus verbi literis deletis, & recentiori manu ſuperſcriptum *re*. *iter ante* prius fuiſſe ſuſpicor. quomodo codex Moreti.

idque

idque verum eſſe exiſtimo. quatuor *intrare.* alter Moreti *iterata. iter à te* Patavinus. Regius *ita rare. Quid* (vel *Qui*) *niſi ſic ita rare mihi non eſſe querebar.* Poſſet & legi , *iter ire.* ut Remed. Amoris ,

Quære novem cur una vices iter irit , & audi.

ſi ſana illa ſcriptura. vide Notas ad Ep. VII. V. 40.

V. 141. *Eſt ſatis amiſſa*] ſcripti , *Et ſatis amiſſa locus hic infamis ab Helle eſt.*

V. 142. *Nomine crimen habet*] *crimine nomen* quinque ſcripti cum prima editione , quod magis arridet.

V. 147. *Arte egeo nulla*] *Pax ſit nulla maris* quatuor libri. totidem *Parte querar nulla.* nonnulli *queror.* duo *Parte moror nulla.* prima editio *Arce queror nulla.* ſeptem *Parte egeo nulla.* Forte , *Pace egeo nulla.* noſter alibi ,

Si pacem nullam pontus mihi præſtet eunti ,
Irrita Neptuno cur ego dona feram ?

infra ,

Pace brevi nobis opus eſt , dum transferor illuc.

epiſtola Herus ,

Spes tamen eſt fractis vicina pacis in undis.

V. 149. *Nec ſequar*] *ſequor* Puteaneus cum multis aliis. idem *Tyros* pro *Tyrus.* & *Andromedan* mox. ut & tres alii. quomodo variis apud noſtrum locis optimi codices. nam *Andromeden* vix dicebant. ſic Art. Amat. lib. I.

Andromedan Perſeus nigris portarit ab Indis.

Met. IV.

Protinus Andromedan & tanti præmia facti
Indotata capit.

ſic & apud Horatium lib. III. od. XXIX. priſca exemplaria. plura alibi hanc in rem.

V. 153. *At mihi quod Perſeus*] *quam* quatuor ſcripti. Lege *quas.*

V. 156. *Non erit in tenebris*] *Non erat tenebris* Puteaneus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

teaneus. Forte, *Non eat in tenebris. Non errat tenebris* alter Moreti.

v. 157. *Colchos atque ultima Ponti*] *& in ultima Ponti* Puteaneus. *& ad ultima* quinque alii.

v. 158. *Theſſala puppis*] Puteaneus & alii meliores magno numero, *Theſſala pinus.* bene. Statius Theb. III.

—— primâ cum pube virentem
Semideos inter pinus me Theſſala reges
Duceret.

Idem Achilleide,

Olim equidem Argolicos pinus cum Theſſala reges,
Huc veheret, juvenem Alciden & Theſea vidi.

Eidem quoque Theb. v. *Pelias pinus* dicitur. Seneca Medea,

Bene diſſepti fœdera mundi
Traxit in unum Theſſala pinus.

noſter Epiſtola VI.

Quid mihi cum Minyis? quid cum Tritonide pinu?

Vertice Peliaco pregnata pinus Catullo. Alii tamen Argo fagineam faciunt.

v. 160. *Miraque quem ſubito reddidit herba deum*] Lego *ſubitum deum.* ſic *ſubitum frigus* lib. I. Faſt. *ſubita fuga* lib. II. *ſubiti foci* lib. VI.

Traditur hæc ſubitis cocta dediſſe focis.

Ep. Briſeïdis,

—— Oſſa ſubito male tecta ſepulcro.

ſubitus libellus in Ibide. *ſubito ſunt ſcripta libello.* Faſt. IV.

Nullaque ſunt ſubito ſigna relicta viro.

ſic ſcribo. vulgo, *viri.* Met. XIV.

Si volucrum quæ ſit ſubitarum forma requiris.

Ita illic etiam veteres membranæ. Triſt. II.

Fecit amor ſubitas volucres cum conjuge Regem.

In mortem Druſi,

O Eniden ſubitæ concinuiſtis aves.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

In Ibide,

Quam cui ſunt ſubitæ frater & uxor aves.

Faſt. III.

Ecce libet ſubitos piſces Tyrrhena que monſtra
Dicere.

lib. III. Art. Am.

Quaſque fuiſſe tibi canas à virgine jures,
Spargentur ſubitæ per caput omne comæ.

ſic & ibi ſcribendum. pluribus in re levi haud eſt opus.

v. 161. *Languent mea brachia motus*] *languent mihi* bene liber Leidenſis.

v. 169. *Sed adhuc tellure morare*] *moraris* Puteaneus & alii multi. tres *moreris*. unus *morari*.

v. 170. *Hinc mihi qua ſit iter*] *& mihi* Puteaneus cum tribus aliis. bene. Lego,

Aut duc, ad ſuperos & mihi qua ſit iter.

v. 171. *Hic es & exiguum miſero contingis amanti*] *Hic eſt éxigue* Puteaneus, pro *Hic es & exigue*: ſed *exiguum* rectius. *exiguo* ſex libri. alii codices aliter. ſed nihil in iis, quod ad bonitatem lectionis vulgatæ accedat.

v. 174. *Non minus hac*] *Num* Puteaneus. Vide Notas Epiſt. XI. v. 19. unus Medicêus & fragmentum Farneſianum *Non minus hoc*. Lego, *Num minus hoc* & pro *Num* ſequenti verſu *An* malim cum magna ſcriptorum parte.

v. 175. *Spem quoque habere meam*] *domina mea* octo codices.

v. 189. *Aut ego non novi, quam ſim temerarius*] *quam ſit* cum Scriveriano & uno Farneſii legendum. de Amore ſermo eſt. Amor. lib. I. El. II. ad Cupidinem,

Tum quoque non paucos „ſi te bene novimus, ures.

Sequenti etiam verſu *non cautum* tres libri. bene.

v. 195. *Aut mihi continget*] *contigerit* alter Moreti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 197. *Optabo tamen ut partes*] *Et tamen optabo ut partes*, unus Patavinus. recte, ſi τὸ *ut* tollatur. Tres alii, *Optabo tantum partes expellar in illas.*

v. 203. *Deſine parte queri*] prima editio & tres ſcripti. *Deſine. parce queri.* Puteaneus *Deſino parte.* Scribe, *Deſino. parce queri.* quod & nobiliſſimo Douſæ in mentem venerat. deinde, *ſed & ut mare finiat* cum eodem Puteaneo & decem aliis repone.

v. 205. *Dum transferor iſtuc*] *iſthac* tres. totidem *illuc*. Sed *iſto* Puteaneus. bene. ſic Triſt. lib. v. El. 1.

Cur ſcribam docui. cur mittam, quæritis, iſto.

Ita ſcribendum. vulgati *iſtos*, nempe verſus. lib. VII. Met.

Collis apex medii ſubjectis imminet arvis,
Tollor eo; capioque novi ſpectacula curſus.

Ita vetuſtiſſimi libri. vulgati *Tollor in hunc.*

v. 207. *Illic eſt aptum*] *Iſtic* Puteaneus, ut & alii multi. quomodo iidem mox denuo.

v. 213. *Me pariter venti teneant, tenerique lacerti*] quatuor libri, *pariterque lacerti.* Forte, *teneantque lacerti.* vide Notas Epiſtola VI. v. 29.

v. 218. *Perſequar ipſe mora*] *proſequar* Puteaneus & alii ex melioribus.

NOTÆ IN EPISTOLAM DECIMAMNONAM.

v. 7. *Sic mens infirma*] *ita mens* Puteaneus, & ex melioribus alii nonnulli. Sequenti verſu *Deficiar* puto legendum pro *Deficiam.* vide Notas ad Epiſt. v. v. 150.

v. 12. *Colla fugacis equi*] *ſequacis equi* Puteaneus & alii non pauci. dictum ad Epiſt. IV. v. 46.

v. 15. *His mihi ſubmotis*] *ſubmota* Put. & Arg. recte.

v. 17. *Mea ſola voluptas*] prima editio & tres ſcri-

pti.

pti, *mi ſola. ἀρχαϊκῶς.* pro mea, aut pro mihi, ut ſit Græciſmus. Sic apud Tragicos, *ὦ τέκνον μοι, ὦ γύναι μοι.* & ſimilia. Tibullus lib. I. El. VI.

Vive diu, mi dulcis anus. proprios ego tecum,
Sit modo fas annos conteruiſſe velim.

ſic ſcribe. inepte vulgo *contribuiſſe.* Idem lib. I. El. IV.

Aut operi inſuetas atteruiſſe manus.

v. 18. *Plus quoque quam credi*] *quam reddi* Puteaneus & Baſileenſis. venuſte. ſic lib. I. Artis Amatoriæ.

Ut puto non poteris ipſa referre vicem.

hoc eſt, non poteris paria facere amando. Amor. lib. I. El. VI.

Redde vicem meritis.

v. 22. *Corripio verbis æquora pene tuis*] male alii *ſæpe meis.* Reſpicit enim ad expoſtulationem Leandri, quam ſupra vidimus.

v. 26. *Conſcia ſiccat anus*] Lovanienſis *Cretica.* cum Gloſſa, *id eſt de Creta.* Sed legendum puto *Threcia.* ſic lib. II. Art. Amat. pro *Mars Threcen occupat*, male *Creten* ſcribebatur ante. Amor. lib. I. El. XIV. *Threcia Bacche.* quomodo optimus codex. vulgati *Thracia.* & lib. IV. Triſt. El. I. *Threïa tela* ex fide codicum ſcriptorum. Met. VI. ex veſtigiis veterum librorum,

Non ſecus exarſit conſpecta virgine Threcus.

ſic infra hac Epiſtola v. 100.

—— *& impar*
Dicar Abydeno Threſſa puella thoro.

ut & illic eſſe ſcribendum mox videbimus. *Threcis Boreæ* in Diris Catonis veterrimus codex Petavianus. à Thracia aut Thrace, Thrax & Thracus, & Threcus, & Thracius, & Threcius, & addito i, Threïcius. vide Stephanum, qui valde truncatus eſt, in Θρᾴκη. *conſcia nutrix* Remed. Am. 637.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 29. *Vtque rogem de te & ſcribam tibi*] verſus paulo durior. Libri ſex τὸ & non agnoſcunt. unus Ambroſianus, *ut ſcribam*. Puto legendum hoc modo totum diſtichon,

Vtque rogem de te quæramque, huc ſi quis Abydo
Venerit: aut ſcribam, ſi quis Abydon eat.

Deinde ſequens diſtichon huic eſt præponendum. epiſtola Penelopes ſimilia habes.

Quiſquis ad hæc vertit peregrinam littora puppim,
Ille mihi de te multa rogatus abit.
Quamque tibi reddat, ſi te modo viderit uſquam,
Traditur huic digitis charta notata meis.

v. 31. *Quoties do veſtibus oſcula*] *de veſtibus* Puteaneus. Lege *dem*. atque ita ſex ſcripti. ſic apud Val. Flaccum ſimili errore legitur *Deſinite amplexus*, cum reponendum ſit, *Dem ſinite*. libro IV. v. 634. Faſt. IV.

Voxque fuit, Merui: meritas do ſanguine pœnas.

veteres libri nonnulli *de ſanguine*. Quod eſt *dem*.

v. 32. *Helleſpontiacâ ponis iturus aquâ*] *Helleſpontiacam aquam* Farneſianus unus & Oxonienſis. vide Notas Ep. VII. v. 140.

v. 33. *Sic ubi lux acta eſt*] *facta eſt* Puteaneus & novem alii. nil muto. Iidem mox *pulſo die*.

v. 35. *in ſumma turre*] *in ſummo tecto* Puteaneus & Moreti codex.

v. 41. *Jamne putas*] *putes* complures ſcripti. ut & tribus ab hinc verſibus,

Pallade jam pingui tingere membra putes.

Ubi vel contra codicum fidem *fingere* reponendum contendo. Sic in Catalectis Pithœi Avienus Epigrammate.

Tunc oleo corpus fingo, mollique palæſtrâ.

Plura de hoc verbo Epiſt. xx. v. 134. dicentur.

v. 49. *Paucaque cum tacta perfeci ſtamina terra*] Quid *tacta terra* hic ſibi velit non ſatis aſſequor. Ju-
reti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

reti Excerpta, unus Ambroſianus & Gottorphianu *tela.* egregie. Sed & *tracta* pro *tacta* videtur reponendum. *Trahere telam*, ut *trahere lanam* & *trahere penſa.* ſic *facere telam* pro *lanam facere*, unde *lanificium.* Met. VI.

——— tibi fama petatur
Inter mortales facienda maxima tela.

Ita ſcribunt meliores libri. non *lanæ.* quod eſt in vulgatis.

V. 53. *Auribus interdum voces*] *incertas voces* Puteaneus. ut Deianira,

Aucupor infelix incerta murmura famæ.

V. 58. *Et quamvis*] *quanquam* idem cum aliis octo.

V. 62. *Pectora nunc juncto noſtra fovere ſinu*] *veſtra* malim cum Scriveriano & Juniano.

V. 63. *Lingua reticenda modeſta*] *modeſte* Puteaneus & Mentelianus. *lingua modeſta* duo alii. quod verum eſt.

V. 65. *Me miſeram!*] Diſtichon hoc ſuſpectum eſt.

V. 70. *Lente natator*] *morator* vel *natator* Puteaneus. Moreti codex *viator. toties abes*, ut apud Propertium,

Cum toties abſis, ſi potes eſſe meus.

V. 72. *Lenior aura*] *mollior* duo libri. ad Ep. III. V. 42. & Faſt. II. V. 148. mox *præteriit* quatuor ſcripti.

V. 74. *Nec tibi capta via eſt*] *Rapta* Puteaneus & decem alii cum prima editione. Optime Seneca Agamemnone,

Rapienda rebus in malis præceps via eſt.

Statius Theb. I.

Arripit extemplo Maleæ de valle reſurgens
Notum iter ad Thebas.

Val. Flaccus lib. II.

ad

—— *ad Scythici Tirynthius oſtia ponti*
Raptat iter.

ſic *rapere horam* Horatio lib. III. od. IX. ex veteri codice. & *rapere occaſionem* eidem Epod. XIII. & *limis oculis aliquid rapere* pro raptim legere, Sat. V. lib. II. & *rapere Venerem* lib. I. Sat. III. ſic *rapere conſilia* pro feſtinanter capere, Capitolino in Maximo & Balbino. ſic quoque *rapere veſtes* pro feſtinanter parare eidem Val. Flacco lib. III.

Dat pictas auro atque ardentes murice veſtes
Quas rapuit telæ feſtina vocantibus Auſtris
Hypſipyle: galeam dilectaque cingula Regi
Injicit.

ita repono. nam Carrionis liber *telis feſtina.* vulgati *telis formoſa.* priſcæ editiones *furtiva* vel *fortuna.* Virgiliana illa æmulatus eſt ex libro VIII. apud quem Euryali mater,

—— *non volnera lavi,*
Veſte tegens, tibi quam noctes feſtina dieſque
Urgebam.

feſtina telæ, ut *feſtinus voti pater* apud Statium Theb. V. & contra *tardus fugæ* de cervo apud ipſum Valerium hoc eodem libro. Plura de iſto loquendi modo ad lib. VII. Met. V. 436. perperam etiam *dilectaque regni cingula* in Valerio legebatur.

V. 81. *Ventos audirem læta ſonantes*] Puteaneus & Leidenſis *lenta.* recte. vide Notas Epiſt. XV. V. 169. Amor. lib. III. El. XI. ut & illic forte ſcribendum,

Jam mea votivâ puppis redimita coronâ,
Lenta tumeſcentes æquoris audit aquas.

Lenta appoſite. quia deſierat amare. Elegia in Mortem Druſi, (ut quidem & illic legendum)

Conſiſtam, lentiſque oculis lætiſque videbo
Strata per obſcœnas corpora nuda vias.

Triſt. lib. II. loco itidem emendando,

Luminibuſque tuis, totus quibus utitur orbis,
Scenica ſpectaſti lentus adulteria.

lib. III. Art. Amat.

Has Venus è templis multo radiantibus auro
Lenta videt lites Appiadeſque viæ.

ſic optimus liber Regius. Martial. lib. II.

Tu ſpectas hyemem ſuccincti lentus amici.

notum illud,

—— Tu, Tityre, lentus in umbra
Formoſam reſonare doces Amaryllida ſylvas.

noſter Art. lib. I.

Tu modo Pompeiâ lentus ſpatiare ſub umbrâ.

v. 100. *Dicar Abydeno Seſta puella viro*] *Abydeno toro* Puteaneus & alii ex melioribus plures. ſolenni errore. ſic Remed. Amor.

Illam Pliſthenio gaudia ferre viro.

& lib. I. Artis Amor.

Scyrias Hæmonio juncta puella viro.

Cum *toro* ſit ſcribendum. Amor. lib. I. El. IX. ex ſcriptis codicibus,

Quos petiere duces annos in milite forti,
Hos petit in ſocio bella puella toro.

Epiſtola Hermiones,

—— nec turpe marito eſt,
Aſpera pro caro bella tuliſſe toro.

Quibus locis pari modo peccatur. atque ita alibi quoque. Cæterum pro *Seſta* unus Mediceus *Creſa.* Argentinus & Baſileenſis *Creſſa.* unus Moreti, *Feſta.* Puteaneus *Threſſa.* optime. diximus ſupra. Certe Threſſæ deſpectæ, ut ex Græcorum patet commentariis. Atque ita Themiſtocli objectum quod è Threſſa prognatus eſſet. ut liquet ex Æmilio Probo. Timothei quoque ducis celeberrimi matrem Threſſam fuiſſe & quidem meretricem notat Athenæus lib. XIII. ac propterea illum fuiſſe irriſum. Hinc & apud Valerium Flaccum libro III. Zethes & Calaïs *Thracia proles* per con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

contemptum ab Jaſone vocantur.

Nunc Parthaonides, nunc dux mihi Thracia proles:
Aſpera nunc pavidos contra ruit agna leones.

pro *Dicar* excerpta Voſſii *Ducar*. quod etiam arridet. de eo plura notis in Metamorphoſes.

v. 102. *Crimina vera juvat, falſa timere vetat*] *crimina vera jubet* ſcribendum. idque ex auctoritate decem librorum. neque aliter in codice ſuo magnus Scaliger caſtigarat.

v. 111. *Felices illas*] *alias* alter Lovanienſis.

v. 115. *Aut hic ventuſve paterve*] *aut ut* Puteaneus cum aliis multis.

v. 116. *Cauſaque ſit tantæ fœmina nulla moræ*] *certæ moræ* plerique veteres cum Puteaneo. bene. Remed. Am. v. 112. dictum. ſic contra *certa fuga*. Rem. Amor.

Ille dedit certæ lintea plena fugæ.

v. 117. *Quod ſi quam ſciero*] *ſi reſciero* Puteaneus.

v. 122. *Et latet*] *Ut latet* forte legendum.

v. 126. *Vexat*] *vexet* ſcribendum poſtulant ſuperiora. niſi pro *Aut* præcedenti verſu *An* legas, cum Puteaneo. idque præſtat.

v. 133. *Circeque & Alymone nata*] Non expediunt ſe ex hoc loco interpretes, qui haud dubie mendoſiſſimus eſt. Monſtra lectionum in vetuſtis codicibus apparent. pro *Circe* plerique, *Ceyce*, *Ceiceque*, *Ceyceque*. pro *Alymone*, ſcripti *Avenone*, *Aveone*, *Arreone*, *Aneone*, *Anenone*, *Ameone*, *Amenone*, *Amione*, *Augone*, *Amimone*, *Alcione*, *Auctione*, *Arnione*, *Amintone*, *Alienone*, *Avione*, *Anthone*, *Aucone*, *Ancone*, *Amioone*, *Antheone*, *Acteone*, *Anthonoe*, &c quid non? ſed ita ut plerique *Aveone* aut *Aneone* agnoſcant. Puteaneus *Ceuceque & Aveone nata*. Scribo, *Calyceque Ecatheone nata*. Hyginus Fab. CLVII. ubi Neptuni filios recenſet, *Cygnus ex Calyce Hecatonis filia*. ubi *Hecataonis* videtur reſcribendum. Scholiaſtes Theo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

criti Idyll. XVI. Κύκνον λέγει τὸν Ποσειδῶνος καὶ Κηΰκος. vel ut aliæ editiones habent, Καΰκος. Lego Καλύκης. addit autem, *Hecatæone nata* ut ab altera Calyce Endymionis matre, filia Æoli diſtinguat. ſic lib. VIII. Met.

——— & cretus Amyntore Phœnix.

ne Agenoris filius intelligatur. Certe Cycni matrem quocunque tandem appellatam nomine hic intelligi ab Ovidio non eſt dubium. Si quis meliora protulerit, is Muſas ſingulari beneficio demerebitur.

v. 138. *Latus lateri conſeruiſſe tuo*] *compoſuiſſe* Puteaneus & alii majori ex parte cum prima editione. & recte. quidam *ſuppoſuiſſe* & *continuaſſe*. Propertius,

Virgineum Primo compoſuiſſe latus.

Virgilius,

Componens manibuſque manus atque oribus ora.

v. 140. *Turbine claudis iter*] *turbide* duo ſcripti.

v. 148. *Duxit Vlyſſe genus*] *ducit* meliores.

v. 152. *Interea lumen*] *Sternuit & lumen* Puteaneus. at & proximo verſu. Sed ita ut utroque loco *Sternuit* eſſet repoſitum. quomodo primæ editiones, & plurimi ex ſcriptis. perperam. ſic apud Propertium,

——— argutum ſternuit omen Amor.

Sternuit alter Moreti recte poſteriori verſu.

v. 154. *Cras erimus plures*] *Craſque* meliores.

v. 163. *Nam cur huc vectis*] *hoc* plerique ſcripti. *hac* Puteaneus.

v. 165. *Forſitan ad reditum metuis ne robora deſint*] *metuas* bene Puteaneus & Regius. Deinde *tempora deſint* idem Puteaneus cum multis aliis.

v. 166. *Et nequeas gemini*] *Aut gemini nequeas* plerique codices, etiam meliores.

v. 175. *Pagaſæus Iăſon*] *Pagareos* Puteaneus. quod eſt *Pagaſæos* Græca enunciatione, ut ſæpe alibi.

v. 180. *Et quoties grave ſit*] *grave ſit* ex ſcriptis multi. ut alibi,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

——— *leve fit, quod bene fertur, onus.*

v. 183. *Vincuntur ab æquore puppes*] *merguntur* Puteaneus cum aliis plurimis.

v. 184. *Poſſe putas*] *putes* duo ſcripti.

v. 187. *Cupio non perſuadere quod hortor*] *opto* alii.

v. 192. *Neſcio quid pavidum frigore pectus habet*] Putabam aliquando *hebet*. Nunc accedo duodecim ſcriptis codicibus, qui legunt,

Neſcio quæ pavidum frigora pectus habent.

ut jam monui ad Epiſt. XII. v. 170. alii codices *habet*. Faſt. II.

Mens abit & morior quoties pugnantis imago
Me ſubit, & gelidum pectora frigus habet.

ubi *habent* in ſcriptis nonnullis. Sed tum *frigora pectus* ſit legendum. alii codices hoc loco,

Neſcio quod pavidum pectora frigus habent.

Argentinus,

——— *pavidum pectore frigus habet.*

forte pro *pavidam pectore* vel *pavida pectora.*

v. 206. *Soſpes erit*] *ero* Puteaneus & tres alii ex melioribus.

v. 208. *Tu placidas toto pectore ſinde vias*] *Tunc* quatuor ſcripti. totidem *Tum*. utrumque bene. ſex *tuto pectore*. & hoc probe. Scriverianus *placitas aquas*. quod etiam arridet. ſic *placita bona* Ep. Helenæ. *placita puella* lib. I. Art. Am. ex antiquis libris v. 37. ubi plura. *placita forma* Art. Am. III. & Faſt. II. *placitus vultus* Medic. Faciei. *placita quies* Faſt. I. v. 205. ex ſcriptis. & *placitus Numicius* ex conjectura Faſt. III. v. 653. ſic & *placitas terras* Val. Flaccus lib. V. v. 72. dixit, ——— *& jam*

Puppe ſedens placitas dimiſerat anchora terras.

ubi ſimili modo peccatur. ut & lib. I. v. 265. *placito ſi currere fluctu Pelea vultis*, *ait*. hoc eſt, vobis placito. Deos enim alloquitur. quomodo lib. II. de Jaſone, *placitoſque Deis ne deſerat actus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NOTÆ IN EPISTOLAM VICESIMAM.

Priſcæ editiones & codices nonnulli manu exarati hoc diſtichon in fronte hujus Epiſtolæ exhibent,

Accipe, Cydippe, deſpecti nomen Aconti,
Illius in pomo qui tibi verba dedit.

Eſt autem hæc epiſtola fœde depravata plurimis in locis.

v. 4. *Qui meus eſt ulla parte dolere dolor*] *dolore* Puteaneus & alii nonnulli. tres libri *dolente*. Forte,

Qui, meus eſt, ulla parte dolente, dolor.

v. 5. *Quid pudor ora ſubit?*] *ante ſubit* Puteaneus aliique codices magno numero. Scribe. *Quid? pudor anne ſubit?* ut apud Claudianum,

Quid ſoror? audebit tecum conſcendere claſſem?

vulgatam tamen lectionem non ſollicitem temere.

v. 11. *Quod opto*] malo *optem*.

v. 15. *Vel tempore longo*] *nec tempore* Puteaneus aliique plurimi. quinque *tam tempore*. lege *jam tempore longo*. niſi malis *nunc tempore*, quomodo Moreti codex cum uno Ambroſiano. unus, *nec tempore parvo*. unus itidem, *ne tempore longo*. alius, *non tempore longo*.

v. 16. *Ex ſpe*] Puteaneus & decem alii, *Et ſpe*. quidam cum prima editione *Et ſpem*. plures *Et ſpes*. Leidenſis *Is ſpe*. *crevit* etiam pro *creſcit* Puteaneus & decem alii.

v. 18. *Non potes hoc factum*] Forte *pactum*. ut & paulo poſt,

Sit fraus huic nomen pacto.

ſupra *pactam fidem* appellat. infra,

—— recitetur formula pacti.

v. 19. *Præſens ut erat*] *erant* Puteaneus & Patavinus. Atque ita forſan epiſtola ſequenti ſit ſcribendum,

Sicut

Sicut erant, properans verba imperfecta relinquo.

De hoc loquendi modo vide Notas in Met. x. v. 7.

v. 20. *Mota dicta tuliſſe coma*] *notaſſe* multi ex ſcriptis. Gronovianus, Oxonienſis & Leidenſis *probaſſe.* quod verum eſt. Faſt. II. de Lucretia.

Illa jacens ad verba oculos ſine lumine movit,
Viſaque concuſſa dicta probare coma.

v. 23. *Niſi uti tibi jungerer uni*] ſcripti plerique cum primis editionibus *niſi quod.* Forte, *niſi quo.*

v. 24. *Id me quod quereris conciliare poteſt*] *potes* multi ex ſcriptis. Aut Diſtichon hoc valde ſit mendoſum oportet; aut Ovidianæ non eſt venæ. Forte,

Me tibi, quod quereris, conciliare poteſt.

v. 25. *Callidus uſu*] *arte* quidam. Argentinus *aſtu.*

v. 27. *Si quid tamen egimus arte*] *egimus ante* duo libri. *egimus à me* Puteaneus. hoc eſt à me compoſitis.

v. 36. *Teque petam caveas tu licet, ipſe petam*] Inconcinna hoc loco repetitio. *uſque petam* duo libri. quatuor alii, *ipſa peti.* recte. poſſet & legi, *Teque, peti caveas tu licet, uſque petam.* Nam Argentinus, *Teque peto.*

v. 39. *Di faciant, poſſim plures imponere nodos*] *plures poſſim tibi ponere nodos* Moreti codex venuſte. Ep. Phædræ tamen,

Impoſuit nodos cui Venus ipſa ſuos.

v. 41. *Mille modi reſtant. clivo ſic damus in uno*] *doli* meliores cum Puteaneo. idem *clivo imo* cum tribus aliis. optime. Remedio Amoris,

Principio clivi noſter anhelat equus.

v. 44. *Exitus in dis*] *in dubio eſt* Gottorphianus. nil muta. Pindarus,

Νῦν δ' ἔλπομαι μὲν, ἐν θεῷγε μὰν τέλος.

v. 46. *Quam credis plura*] *credas* ſcribe. ſic Ep. Herus,

Plus quoque, quam credi quod mihi poſſit, amo.
mox *proficiant* multi ex ſcriptis.

v. 48. *Inque tui cupido rapta ferere ſinu*] *Inque tui cupidus, vel Inque meo cupido* Puteaneus. Lege, *Inque meo cupidi ſinu.* & vide quæ noto ad Epiſt. V. v. 45. *meo cupido* etiam prima editio, & ex melioribus ſcriptis decem. Alii complures *mei cupido.*

v. 55. *Quibus ignea cedunt*] malo *cedant.* ut,
Cedant carminibus reges regumque triumphi.

v. 58. *Quaque precor*] *Quaſque* prima editio cum plurimis ſcriptis.

v. 60. *Et Thetidis quales vix reor eſſe pedes*] *rear* prima editio, Puteaneus, & alii complures. bene. Lege etiam *Thetidi.* nam in Gottorphiano *Thetidem vel veneri.* hinc ἀργυρόπεζα Thetis Homero dicta.

v. 62. *Nec dubito totum quin tua pars ſit opus*] *tibi pars* prima editio. quatuor ſcripti *tibi par.* Gottorphianus & prior Moreti pro diverſa lectione *ſibi par.* quomodo jampridem eſſe reſcribendum divinaram. Amor. II. El.

——— *tumulus pro corpore parvus,*
Quo lapis exiguus par ſibi carmen habet.

Met. lib. XII. ex veſtigiis veterum librorum,
Hæc illi menſura viro reſpondit, & hac eſt
Par ſibi Pelides.

Triſt. IV. El. VI.
Triſtior eſt etiam præſens ærumna priori,
Ut ſit enim ſibi par, crevit & aucta mora eſt.

Triſt. V. El. ult.
Nam tua, dum ſtetimus, turpi ſine crimine manſit,
Et Famæ probitas irreprehenſa fuit.
Par eadem noſtra nunc eſt ſibi facta ruina.

Ita verſus iſti mendoſiſſimi ſunt corrigendi. Martialis, lib. IX. Epigr. ultimo,
Quæ nova tam ſimiles genuit ſibi Leda Laconas.

ubi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ubi *ſimiles tibi* perperam legitur, & *Lacones.*

v. 70. *Utraque victorem nempe ſecuta virum*] *victa ſecuta* Gottorphianus & unus Ambroſianus argute. Propert. lib. III.

Vicit victorem candida forma virum.

Met. III.

Dum ſpatium victor victi conſiderat hoſtis.

Faſt. III.

Nondum tradiderat victas victoribus artes
Græcia.

quo Juvenalis reſpiciunt illa,

Græcia capta ferum victorem cepit.

Ep. VIII. *Huic victor victo nempe pudendus erat.*
Amor. I. El. I.

Qua vicit victos protegit ille manu.

præterea *victorem ſuum*, prima editio, cum primo Mediceo. male. ut ex Propertii loco jam vidimus.

v. 74. *Placandæ tui*] meliores cum Puteaneo *placandi.* recte. alterum Latine vix dicitur.

v. 76. *Et liceat lacrymis addere verba meis*] *ſuis* Puteaneus cum Lovanienſi & altero Moreti. probe. vide Notas Epiſtola XVII. v. 252. Triſt. III. Eleg. III. ut ſcribendum puto,

Deque ſuis lacrymis humida ſerta dato.

Sed liceat quoque Lovanienſis.

v. 78. *Tendere ſubmiſſas in tua crura manus*] *ad tua* meliores. quidam etiam *ſub tua.* Amor. lib. I. El. II.

Porrigimus victas ad tua crura manus.

ut quidem vetus illic membrana exhibet.

v. 82. *Oraque ſint digitis livida noſtra tuis*] *livida facta* probe libri duodecim. *aſpera facta* duo alii. Epiſtola OEnones,

Oraque ſint digitis aſpera facta meis.

ſic *frigida facta* & *ſaucia facta* Ep. Hypermneſtræ, Am. I. El. VI.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Uda ſit ut lacrymis janua facta meis.

quare & lib. III. Faſt. forte ſcribendum,

Factaque cum fuerit rore bis uda ſeges.

Cum *Tactaque* illic legatur. *pallida facta* Remedio Amoris. *arida facta* Hypſipyles Epiſtolâ, & Triſt. III. El. XIV. & Elegiâ de Nuce. *obvia facta* Faſt. II. *languida facta* Faſt. III. & V. *tabida facta* Pont. I. El. I. & *ſaxea facta* de Niobe El. II. *barbara facta* Ep. Medeæ & Triſt. V. El. VII. *dura facta* Triſt. V. El. X. *humida facta* Triſt. IV. El. I. Pont. I. El. X. *facta beata* bis apud Propertium. *candida facta gelu* Triſt. III. El. X. *via per jactas candida facta nives* Art. Am. II. & ſic ſæpe.

V. 87. *Cum bene ſe, quantumque volet*] malo *voles*.

V. 93. *Hoc quod amor juſſit, ſcriptum eſt injuria noſtra.*] *Hoc quoque quod .... juſſit ſcriptum injuria noſtrum* Puteaneus. *Hoc quoque quod juſſit ſcriptum eſt injuria noſtri*, vel *noſtra* vel *noſtrum* plerique. *Hoc quoque quod vis ſit* prima editio & quatuor ſcripti. Lovanienſis *Hoc quod opus juſſit*. Puto,

Hoc quoque, cum jus ſit, ſit ſcriptum injuria noſtrum.

vel quid ſimile. Sed totum diſtichon opinor eſſe adulterinum.

V. 94. *Quod de me ſolum*] *ſolo* Puteaneus & alii multi ex melioribus.

V. 95. *Non meruit falli*] malo *Num*.

V. 100. *Cum ſua quæ non vult*] *quod nolim* Puteaneus & tres alii. quidam, *quod non vult*, *quod nollem*, *quod nolit*, & ſimilia.

V. 101. *Teſtis erit Calydonis aper. nam ſcimus ut illo*] In Puteaneo codice nihil veteris lectionis apparebat præter hæc *Teſtis erit .... lydon .. ap.* vulgata lectione manu recentiori ſubſtituta. pro *nam ſcimus ut illo* Sarravianus & alii nonnulli *ſic ſævus ut illo*. *nos ſcimus*

Moreti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Moreti. *ſic ſcimus* alii nonnulli. vel *ſi ſcimus* ut Argentinus. *ſcit. ſævus ut illa.* Mihi & hoc diſtichon adulterinum videtur. Scholiaſtes aliquis exemplum apri Calydonii reliquis duobus de Actæone & Niobe addiderat. ex eo ſcholio diſtichon poſtea eſt conflatum, barbarum ſane & inſulſum.

V. 115. *Exſiſtere perfida tentas*] Puteaneus *exi . . . . re.* quatuor ſcripti *obſiſtere. conſiſtere* Voſſianus. unus Farneſianus *reſiſtere*. Jureti excerpta, *hanc fallere.*

V. 120. *Niveo lenis in ore rubor*] *lætus* quatuor ſcripti.

V. 121. *Hoſtibus & ſi quis*] *Hoſtibus* è Baſileenſis. *Hoſtibus ex* duo alii. Forte *Hoſtibus o.*

V. 124. *Dicere nec poſſum quod minus eſſe velim*] *quid minus ipſe velim* Puteaneus & alii ex melioribus. *poſſim* præterea legendum.

V. 125. *Cauſa doloris*] *dolendi* meliores.

V. 127. *Inque caput noſtrum*] *In caput noſtrum* Puteaneus. Alii multi, *In caput & noſtrum.* Lego, *In caput ô noſtrum.* nam in uno Farneſiano *hoc noſtrum*, Gottorphianus *hæc noſtrum*. in quas voces τὸ ô ſæpe degeneravit, ut ad Epiſtolam primam monuimus. Græca imprecatio, apud quos frequenter occurrit, Ariſtophanem præſertim, εἰς κεφαλὴν σοι. ſic, *Transferre pericula in caput ſuum.* apud Val. Maximum lib. II. cap. IV. poſlet & reſtitui, *Di capiti noſtro.* ut in Amoribus,

Eveniant capiti vota ſiniſtra meo.

V. 131. *Famulumque requirens*] alii *requiro.*

V. 134. *Adſtringoque manus*] *Effingoque* Puteaneus & alii magno numero. cum prima editione. eleganter. & ſic paulo poſt, *Ille manus iſtas effingit.* cum iiſdem codicibus. eſt autem *effingere*, demulcere, leviter tergere. ut apud Ciceronem pro Sextio, *Sanguinem ſpongiis effingere.* Afranius,

Accedo ad te, ut tibi cervicem fingam linteo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

atque ita legendum ex codicibus ſcriptis Elegia in mortem Druſi,

Nunc ego te infelix ſummum teneoque tuorque,
Effingoque manus, oraque ad ora fero.

Faſt. v.

Ille manus ægras manibus fingebat amicis.

lib. II.

Et fingit lingua corpora bina ſua.

quæ expreſſit ex iſtis Virgilianis de eadem re,

——— *illam tereti cervice reflexam*
Mulcere alternos, & corpora fingere lingua.

Ubi Servius, *Fingere, id eſt tergere. Cicero in Seſtiana, Spongiis ſanguis effingebatur. id eſt tergebatur. Fingere tamen & formare aliquid & ad integram faciem arte perducere ſignificat. inde fictores dicuntur qui imagines vel ſigna ex ære vel cerâ faciunt.* Claudian. in Rufin.

——— *linguiſque triſulcis*
Mollia lambentes finxerunt membra ceraſtes.

Apud Plautum Amphitryone Soſia facete,

Illic homo me interpolabit, meumque os finget denuo.

ſic Met. IV. fabula Thisbes in nonnullis melioris notæ codicibus ſcriptum offendi,

——— *gelidis in vultibus oſcula fingens.*

ſic Epiſtola Herus v. 44. *Fingere oleo corpus.* ut illic ſcribendum monuimus. *aſſideoque thoro* etiam in uno Regio. quod ſequentia confirmant. & id proprie medicorum. Horat. lib. I. Sat. I.

Aut alius caſus te lecto adfixit. habes, qui
Aſſideat, fomenta paret.

Cydippe infra de amante,

Aſſidet ille quidem, quantum permittitur ipſi.

v. 135. *Quod me procul inde removi*] *remoto* Puteaneus cum tribus aliis. recte. malim etiam, *Ter rurſus miſerum!*

v. 140. *Candida per cauſam brachia ſæpe tenet.*] Triſt. II.

Per

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Per cauſam meminit ſe tetigiſſe manum.

v. 141. *Illa ſuo eſt*] *iſta* ſcripti.

v. 145. *Noſtras præcerpere meſſes*] Sic Puteaneus cum aliis nonnullis. ut & primæ editiones. Vulgati *decerpere*. tres ſcripti, *præcipere*. multi, *percipere*. Strozzæ codex *percidere*. Lege, *præcidere* cum altero Moreti. *cædere* dixit Elegia de Nuce,

Si licet hoc, oleas diſtringite; cædite meſſes.

nam *fructus præcerpere* aliud eſt. de quo Remed. Amor. v. 103.

v. 146. *Ad ſpes alterius quis tibi fecit iter?*] *Ad ſepem alterius* codex unus Mediceus cum prima editione. optime. perſiſtit enim in metaphora. ſic lib. III. Artis,

Te ſemper norit, tibi ſemper inhæreat uni:
Cingenda eſt altis ſepibus iſta ſeges.

hinc & apud Virgil. in Georgicis, *ſegeti prætendere ſepem*. *Ad ſpem alterius* Patavinus & Arondelianus, proxime ad verum.

v. 153. *Nec mihi credideris*] malo, *Ne mihi*. nam in uno Regio erat *Ni*.

v. 159. *Hæc & juravit amanti*] Regius *ſed & hæc*. præſtat tamen, quod editiones nonnullas occupat, *adjuravit*. Noſter Metam. lib. III.

Per tibi nunc ipſum (neque enim præſentior illo
Eſt Deus) adjuro: tam me tibi vera referre,
Quam veri majora fide.

Terentius Andria:

Per omnes tibi adjuro Deos.

Capitolinus in Gordiano, *De quibus adjurare ſoletis, ne quis ante rem completam quicquam vel audiat vel intelligat*. Servius ad illa Virgilii lib. XII.

Adjuro Stygii caput implacabile fontis.

Pro, juro. nam protheſis eſt. Quidam tamen volunt juro dici tunc debere, cum confirmamus aliquid, aut promittimus. ut, juro me facturum. adjuro vero cum negamus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Adjuro me non poſſe, *Adjuro me non feciſſe.* Terentius, *Adjurat ſe non poſſe apud vos Pamphilo abſente perdurare. Poteſt tamen & ad valde ſignificare, ut ſit, Adjuro, valde juro.* ſic & apud Statium Theb. VII. *hoſteſque propinquos Adjurat.* pro jurat eſſe propinquos.

v. 161. *Hæc & perjura vocari*] duo libri, *timet hæc perjura.* mox *Num dubites* bene Oxonienſis.

v. 165. *Diſſimili certamina mente ſubimus*] *Marte* præſtiterit.

v. 171. *Nunc quoniam ferus hic*] *Nunc ferus hic quoniam* concinnius legatur.

v. 176. *Hunc tu, ſi ſapias*] Hic deficiebat codex Puteaneus, cæteris ablatis uſque ad Elegiam ſecundam lib. I. Amorum,

v. 178. *Et tu continuo*] Malim, *At tu.*

v. 181. *Non bove mactato*] *Nec* ſcripti plerique.

v. 183. *Ferrum patiuntur & ignes*] tres libri *patientur.* Junianus & Strozzæ *patiantur.* recte.

v. 184. *Fert aliis triſtem ſuccus amarus opem*] *medicam opem* Ambroſianus unus & Gottorphianus. ut Amor. II. El. IX.

Confoſſum medica poſtmodo juvit ope.

Rem. Am.

Carminis & medicæ, Phœbe, repertor opis.

Triſt. V. El. VII.

Promiſſam medicæ non tulit artis opem.

Pont. III. El. IV.

Ad medicam dubius confugit æger opem.

lib. IV. El. I.

Lenito medicam vulnere ſenſit opem.

v. 188. *Exciderant animo fœdera noſtra tuo*] *fœdera lecta* ſcripti fere omnes. & recte. deinde *Exciderint*, quod in tribus inveni, etiam amplector. niſi *Exciderunt* quis malit. de quo Epiſt. VII. v. 166.

v. 191. *Modo caſibus iſtis*] *caſſibus* ſcribendum. quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

quod Regius & Moretanus meliores confirmant. ſic apud Tibullum,

Jam mihi tenduntur caſſes.

noſter Art. Amat. III.

——— *novus viſo caſſe reſiſtet amans.*

lib. I. *Non bene de laxis caſſibus exit aper.*

V. 193. *In partu nempe vocabis*] *rogabis* cum ſcriptis.

V. 194. *Luciferas afferat illa manus*] *offerat* libri meliores. quidam *efferat* proxime ad verum. ſic lib. I. Artis, *offerre aures.*

Neve aliquis verbis odioſas offerat aures.

Ita enim veterrimi codices illic agnoſcunt. ut & Pont. IV. El. XIII.

Materiam noſtris offerat ingeniis.

luciferas autem *manus* hic dixit, ut *equos luciferos* epiſtola Canaces,

Penaque luciferos luna movebat equos.

Numus apud me argenteus Juliæ Piæ, DIANÆ LUCIFERÆ inſcriptum habet, cum emblemate Dianæ tædam gerentis. Item alius ejuſdem, Juliæ LUNA LUCIFERA. Luna biga boum vecta. Sic & Diana φωσφόρος apud Græcos dicta.

V. 195. *Audiet hæc repetens quæ ſunt audita*] *quæ ſint* ſcripti. & *repetens* etiam bene prima editio.

V. 202. *Ignaros culpæ quos facis eſſe tuæ*] *cur licet* Jureti excerpta, cum Menteliano & uno Mediceo. duo alii, *quos licet.* Scribe, *quos liquet.* Sequenti verſu *ignorent* pro *ignorant* meliores.

V. 204. *facta pudoris habent*] *ruboris* ex iiſdem ſcriptis reponendum. Sabini Demophoon,

O tibi quantus erit facti rubor!

Amor. III. El. XIV.

Illic nec tunicam tibi ſit poſuiſſe rubori.

ita optimus liber. ut & Artis lib. III.

Latmius Endymion non eſt tibi, Luna, rubori.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

& eodem libro ex præſtantiſſimis membranis.

Nec rubor eſt emiſſe palam.

v. 206. *Sacra pharetratæ dum facis ipſa deæ*] τὸ *ipſa* otioſum cum ſit hoc loco, vix dubitem Ovidium ſcripſiſſe, *æde deæ.* cognatio nimirum literarum in utraque voce effecit ut alterutram oſcitantes librarii omiſerint, quod & alibi factum. Epiſt. XIV. ex veteri libro,

Et ſocer armatas accipit æde nurus.

nam & illic *ipſe* eſt in vulgatis. Faſt. VI.

Sed ſuperinjectis quis latet æde togis.

Ubi ſimiliter *iſte* legebatur.

v. 209. *Et te dum nimium miror*] *Ut te* recte Mentelianus, Arondelianus, & Baſileenſis. pro *nota certa furoris* malim quoque *ſtuporis.* Epiſtola Paridis,

Dum ſtupeo viſis (nam pocula forte tenebam)
Tortilis è digitis excidit anſa meis.

v. 210. *Deciderint humero pallia lapſa meo*] *Reciderint* excerpta Jureti. probe. ut monitum jam à nobis Epiſt. XIV. v. 46. & ſic videtur legendum lib. III. Faſt.

Ignibus Iliacis aderam; cum lapſa capillis
Recidit ante ſacros lanea vitta focos.

Nam *Deficit* inveni in quibusdam libris.

v. 212. *Verba ferens doctis inſidioſa notis*] ſic & membranæ, quotquot à me inſpectæ ſunt. Scribe nihilominus *ductis notis.* quam emendationem pluribus adſtruximus Notis ad lib. VI. Faſt. v. 649.

v. 214. *Eſſe tuam*] *Eſſe reor* Jureti excerpta.

v. 215. *Scripti ſententia quæ ſit*] *quæ ſit ſententia ſcripto* eadem Jureti excerpta, rectius.

v. 221. *Si tamen & quærat quis ſim qualiſque, videto*] ſcripti nonnulli *ſed tamen inquirat.* Argentinenſis, *Si tamen & quærit qui ſim. jubeto* etiam eſt in nonnullis. Scribe,

Sed

Sed tamen inquirat qui ſim qualiſque jubeto :
Inveniet &c.

nam *inveniet* pro *invenies* quoque exſtat in nonnullis. Poſſet etiam, *Sic tamen inquirat*, quod tres codices præferunt. & *qui ſim quantuſque* cum Jureti excerptis. Ep. OEnones,

Nondum tantus eras, cum te contenta marito
Edita de magno flumine Nympha fui.

V. 224. *Nomine Cæa mari*] Lege *Cea.* tam hic, quam Met. X. κεῖ☉ enim eſt Græcis. pro *Corycii Nymphis* male *Caryſtiis* reponit Ortelius Theſauro Geographico in *Ceos.* ſunt enim quas noſter *Corycidas* lib. I. Met. vocat, & Parnaſſi incolas facit.

V. 230. *Juratæ vel non talis habendus erat*] Forte,

Vel non juratæ talis emendus erat.

In Amoribus,

Si te non emptam vellet emendus erat.

Poſſit & *amandus* legi.

V. 242. *Quæ fuerint*] *fuerant* ſeptem codices. Lege *fuerunt*. Art. Am. III. ex veteri libro,

Cura ducum fuerunt olim regumque poëtæ.

de quo Epiſt. VII. v. 166.

V. 244. *Clauſaque conſueto ſit tibi fine, vale*] Scribe *conſueto ſibi fine.* in Triſtibus :

Jam mihi fata liquet, cœptos ſervantia curſus,
Per ſibi conſuetas ſemper itura vias.

Error paſſim obvius. ut jam ſupra monuimus hac epiſtola ubi *ſibi par*, pro *tibi* reponendum. Pont. lib. III. El. I.

Sint utinam mites ſolito ſibi more.

quæ etiam in vulgatis libris ſunt corrupta. Plures hujus notæ mendas alibi caſtigamus non parvo numero.

NOTÆ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NOTÆ IN EPISTOLAM VICESIMAMPRIMAM.

Quædam exemplaria hic denuo munifica ſunt de alieno, dum initium nobis hujus epiſtolæ hoc modo obtrudunt,

Littera pervenit tua, quo conſuevit, Aconti,
Et pæne eſt oculis inſidiata meis.

V. 12. *Quos vereor*] Codices omnes poſt hunc verſum deficiunt præter Sarravianum, Mediceum, & unum ex meis recentiorem, quem à Luca Langermanno donum habui. Arondelianus quoque reliquos hujus epiſtolæ verſus majori ex parte in calcem voluminis poſt Sapphus epiſtolam rejecerat.

V. 17. *Nunc timor accedit*] malim *Huc.* ut lib. III. *Huc pudor acceſſit.*

V. 19. *Quid agamque rogantibus inter*] Scribo, *intus.* Columella præfatione Rei Ruſticæ, *Neque enim roganti quid agatur intus, ſervi reſpondere dignantur.* Juvenal. Sat. III.

Atque obiter leget aut ſcribet vel dormiet intus.

noſter,

Formaque non taciti funeris inſtar erat.

ſic & ſæpe alibi.

V. 21. *Mox ubi ſecreti longe*] *longi* Mediceus cum priſca editione. bene.

V. 23. *Quos non admittere durum eſt*] cave *tutum eſt* reponas. Tibullus,

Illa quidem tam multa negat: ſed credere durum eſt.
Sic etiam de me pernegat uſque viro.

V. 24. *Ficta dat mihi ſigna nota*] malim *tecta*, ut epiſtola Helenæ.

——— *quoties ego tecta notavi*
Signa ſupercilio pæne loquente dari!

furtivas notas dixit Amor. lib. I. El. IV.

V. 28.

v. 28. *Quantus ſis nobis*] *ſit* recte meus codex & Arondelianus.

v. 29. *Qua peream*] *Qua* ſcripti. *Qua dignus*, ſcilicet literâ. Poſſet & *Quo* legi. labore videlicet.

v. 30. *Quamque mereris ero*] imo *ego*. atque ita Naugerius. ſic Amor. lib. I. El. VII.

Ille Deam primus perculit, alter ego.

v. 45. *Et mihi*] Scripti cum priſcis editionibus *Nec mihi* vel *Nunc*. Forte *En mihi*.

v. 51. *Neve mihi credas*] Omnino ſcribendum,

Neve nihil credas in te quoque dicere famam.

v. 52. *Facta veneficiis pars putat iſta meis*] *iſta tuis* bene ſcripti cum editionibus vetuſtis.

v. 55. *Dicam jam nunc ſolitoque tibi ne deſpice more*] *me decipe* veteres libri. Forte,

I jam nunc, ſolitoque tibi me decipe more.

vel, *I nunc, i, ſolitoque*. dictum Ep. IV. v. 127.

v. 58. *Perdere velle velis.*] Locus manifeſte corruptus. τὸ *velle* perperam ex *velis* proxime ſequenti inculcatum, cum ultimas duas ſyllabas in *perdere* librarius geminare neglexiſſet.

Me, precor, ut ſerves, perdere, dure, velis.

v. 60. *Quam ſerus indignâ labe*] Scribendum *tabe*. dictum Epiſtola Deianiræ. v. 145.

v. 70. *Picta mea tetigi.*] *Picta citæ* libri veteres. probe.

v. 76. *Sed ſtultum eſt venti*] verſus ſuſpectus.

v. 79. *Quam ſæpe ut tardis*] *heu tardis* malo.

v. 80. *Lintea parca dare*] imo *dari*.

v. 81. *Et jam tranſieram Myconen*] Scribe *Myconon* cum prima editione. codex Mediceus *Micon*. ſimilis error etiam admiſſus lib. VII. Met. ubi,

Hinc humilem Myconen cretoſaque rura Cimoli,

pro *Myconon* nunc legitur. Petronius in fragmentis de Delo,

Has

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hac alta Gyaro ligavit, illac
Conſtanti Mycono dedit tenendam.

ſic ſcribendum. *Myconos* enim non *Mycone* dicta hæc inſula. Statius Achilleide manifeſte.

——— *placet ire per altas*
Cycladas. hinc ſpretæ Myconos humiliſque Seriphos.

idem Theb. III.

——— *ipſa tua Mycono Gyaroque revelli*
Dele times.

ut legunt veterrima exemplaria. Apud Virgilium quoque Æneid. III.

Mycono celſâ Gyaroque revinxit,

habent optimi codices. ubi Servium quoque in hac voce ter quaterve emenda, & Hyginum Fab. CCLXXVI. ubi *Mycos* pro *Myconos* nunc legitur. Ab hac inſula Adagium natum, Πάντα ὑπὸ μίαν Μύκονον. Vide Stephanum, Strabonem, ac cæteros Geographos.

V. 94. *Feſtaque fumoſis ingerit* **exta** *focis*] *Sectaque* ſcribendum, ni fallor. Faſt. IV.

Sectaque fumoſis exta dedere focis.

V. 110. *Inſidias legi*] Verſus ſuſpectus.

V. 117. *Sumta peltata ſecure*] *ſecuri* veteres.

V. 120. *Qualis ab Hippolytâ*] iidem *Hippolyte.*

V. 122. *Sumque parum prudens capta puella dolis*] Rectius opinor fore *doli. parum prudens doli*, ut paulo poſt, *prudens animi ſententia.* Epiſtola OEnones, *prudens artis.*

V. 139. *Volui promittere noſtrum*] *valui* veteres. male.

V. 144. *Vir mihi non iſto more legendus eras*] Puto *petendus.* quia *volui* præceſſerat. ſic infra,

Arte nec eſt dices iſta petenda mea.

alibi,

Quid petitur tanto, niſi turpis adultera bello?

Sed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Sed *legendus* forte pro *eligendus*. Ep. Parid.

Nec piget, aut unquam ſtulte legiſſe videbor.

v. 146. *Divitis auſer opes*] malim *ditibus auſer.*

v. 157. *Poſitas Hymenæus ad aures*] *ad aras* ſcribendum.

v. 165. *Projicit ipſe ſuas deducta fronte coronas.*] Lege, *adducta fronte.* hoc eſt contracta & rugoſa fronte, quod mœſtitiæ ſignum eſt, & à ſequenti proxime hexametro confirmatur. Seneca Epiſt. LVIII. *Itaque & vultum adducet ad triſtitiam, & inhorreſcet ad ſubita, & caligabit, ſi vaſtam altitudinem deſpexerit. adducere* & *ducere frontem* modus loquendi elegans. *ducere vultum* dixit in Triſtibus,

——— *vultum*
Ducis, & uxorem te pudet eſſe meam.

Martialis,

Qui ducis vultus, & non legis iſta libenter.

Juvenalis Sat. XIII.

——— *denſiſſima ruga*
Cogitur in frontem, velut acri ducta Falerno.

trahere vultum noſter in Amoribus,

Cum bene vir traxit vultum, rugaſque coëgit.

ſic *frontem aſtringere* & contra *ſolvere frontem* Martiali lib. XI. Ep. XL. & lib. XIV. Ep. CLXXXI.

v. 182. *Inque parum fauſto carmine docta fui*] *capta fui* videtur reſtituendum, ut hæc ipſa Cydippe paulo ante,

Viſaque ſimplicitas eſt mea poſſe capi.

&,

Sumque parum prudens capta puella dolis.

Artis Amatoriæ libro I.

Littera Cydippen pomo perlata feſellit,
Inſciaque eſt verbis capta puella ſuis.

Sed & Acontius ſupra,

Denique dum captam tu te cogare fateri,
Inſidiis eſto capta puella meis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Luſa fui quoque non inconcinnum videatur: ut alibi,

Luditur in noſtris inſtita nulla jocis.

Aut, ſi mavis propius inſiſti antiquæ ſcripturæ, *ducta fui* repone. quod fere tantundem eſt. pro luſa aut illecta. de quo loquendi modo jam nonnihil obſervavimus ad Metamorph. lib. VIII. v. 123. ſic Horatius *libo fumante duci* pro capi Sat. VII. lib. II. ſic & *duci dulcedine natalis ſoli* noſter Pont. I. El. IV. & *duci cantibus ac carmine*. de qua locutione diximus lib. XI. Met. initio.

v. 186. *Non tua ſit*] Scribe *fit*. quod τὸ *fieri* proxime ſubſequens requirit. ea repetitio arguta prorſus κ̀ ἑλκυστική.

v. 191. *Quantum permittitur ipſi*] malim, *ægra*. ſuperiori epiſtolâ,

Ille manus illas effingit & aſſidet ægræ.

v. 193. *Et quoque neſcio quid*] Parmenſis editio, *Et quoque jam neſcio quid*. Lege, *Jam quoque neſcio quid*. & *de te* pro *de me*.

v. 200. *Ejicioque manum*] Lege, *rejicioque*. Faſt. I.

Territa conſurgit Nymphe; manibuſque Priapum
Rejicit.

lib. I. Amor.

Rejice libatos illius ore cibos.

v. 201. *Meque offenſam*] imo, *me quod offenſam*.

v. 203. *Si mihi quod gaudes, & te juvat iſta voluptas*] *Hei mihi* tam hoc quam proxime ſequenti verſu pro *ſi mihi* Gronovius probe reponit. Sednondum integer aut ſanus eſt locus. Corrige igitur,

Hei mihi, quod gaudes, & te juvat iſta ſimultas!

v. 205. *Si mihi lingua foret*] Locus corruptus. *Si me digna forem* argute idem elegantiſſimus Gronovius. Parmenſis editio *At mihi lingua foret*.

v. 213. *Sane miſerabile corpus*] Scribe, *anne ut miſerabile corpus*. Sic apud Martialem libro V. Ep. ult.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ult. *Sane* pro *Atne* nunc legitur. qui nævus totum ferme epigrammati acumen interverterat. Reſtituamus lepidiſſimum carmen, antequam manum de hac tabula tollimus, & Gallam Martialis Naſonianis Heroiſin addamus.

Saturnalia tranſiere tota;
Nec munuſcula parva, nec minora
Miſiſti mihi, Galla, quam ſolebas.
At, ne ſic abeat meus December,
Scis certe, puto, veſtra jam venire
Saturnalia, Martias Kalendas.
Tunc reddam tibi, Galla, quod dediſti.

Omnia jam optime ſe habent. prioribus verſibus tangit Gallæ avaritiam, quæ cum ſolens parva ſemper miſerit munuſcula, nunc mittat nulla. Perperam legebatur, *qua ſolebas.* Deinde *Sane* pro *At ne* frigidiſſime profecto. Alluſit ad formulam minantium, *Non ſic abibit.* Ne, inquit, impune feras indonata mihi hæc tranſiiſſe Saturnalia, at proximis Kalendis Martiis iſtam ego illiberalitatem tuam pari parcimoniâ probe ulciſcar.

v. 223. *Ne ſim tibi victa remittes*] lege *vincta.* ut ſupra,

Eſſe tuam vinctam numine teſte fidem.

codex etiam Mediceus *juncta.* bene. ſuperiori epiſtolâ,

Nube, precor, dicet, cui te bona numina jungunt.

v. 229. *Durius & ferro cum ſit tibi pectus, Aconti.*] Niſi fallor, ab auctore ſcriptum fuerat,

Durius ut ferro jam ſit tibi pectus, Aconti.

Quem loquendi modum lib. I. Pont. El. VII. v. 50. Naſoni quoque reddidimus, & pluribus illic adſtruximus. quæ adeantur.

v. 233. *Et quoque*] *Is quoque* recte Mediceus.

v. 239. *Numen ſequor ipſa deorum*] vetus liber, *pacis.* Puto, *partes ſequor.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 242. *Lumina fixa tenet*] Scribo,

Lumina fixa tenens plena pudoris humi.

v. 247. *Quid niſi, quod cupio*] Puto, *cum cupiam.*

N I-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NICOLAI HEINSII D. F.

NOTÆ

IN LIBROS TRES

AMORVM

P. OVIDII NASONIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

AMPLISS. VIRO

PHILIBERTO DE LA MARE,

SENATORI DIVIONENSI,

OPTIME DE SE SUISQUE STUDIIS MERITO,

ANIMUM QUO GRATUM TESTETUR,

IN NASONIANOS AMORES

HASCE NOTAS SUAS

INSCRIBIT

NICOLAUS HEINSIUS D.F.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NOTÆ IN LIB. I AMORUM.

IN EPIGRAMMA.

Q*Vi modo Naſonis.*] Duo hæc priora diſticha non ad Elegiam primam, cui perperam hactenus adnectuntur, ſunt referenda, ſed Epigramma per ſe conficiunt: quod ſecundæ Amorum editioni Naſo duxerat præfigendum. Idque Mario Nigro in mentem quoque veniſſe ſerus animadverti, ac poſtea Mycillo, qui Nigrum laude debitâ fraudare non debuit. Politianus etiam in ſuo exemplari lineâ inductâ hos verſus à ſequentibus dividendos videri deſignarat. Sed & in Arondeliano codice, recenti quidem illo, ſic tamen ſcripturas nonnunquam emendatiſſimas exhibente, quem vir eximius ac celeberrimus Franciſcus Junius cum aliis quibusdam Britannicis utendum mihi conceſſit, liquido ſeparatum à prima elegia hoc ipſum epigramma ſpectabatur. At in vetuſtiſſimo Regiæ Bibliothecæ fragmento unius pagellæ, quod Artis Amatoriæ & Remediorum libris adhærebat, à primâ quidem Elegiâ, ut fieri oportuit, non legebatur divulſum hoc Epigramma, debere nihilominus divelli apparebat ex ipſo Titulo, quem hoc modo prodebat codex ille, P. OVIDII NASONIS LIBER PRIMUS REMEDIORUM EXPLICIT. INCIPIT EJUSDEM AMORUM LIBER PRIMUS. EPIGRAMMA IPSIUS. Huc denique alludit codex Patricii Junii, cujus in fronte, INCIPIUNT EPIGRAMMATA AMORUM.

V. 3. *Ut jam nulla tibi non ſit legiſſe voluptas*] *Ut*

jam multa tibi non ſit unus Palatinus. alii aliter. Fragmentum Regium, Jureti ac Puteani excerpta cum codice Neapolitano, *nulla tibi nos ſit legiſſe voluptas.* Nihil verius. Id ipſum Mario etiam Nigro ac Mycillo venerat in mentem. Neque aliter videri ſibi caſtigandum per literas me monuit vir officioſiſſimus Bernardus Rottendorphius.

IN ELEGIAM I.

V. 5. *Dedit hoc in carmine juris*] *in carmina* optime fragmentum Regium. *Habere jus in aliquem* dicimur. *in aliquo* minus Latinum eſt. Noſter infra Eleg. VII.

In dominam jus mihi majus erit ?

Ep. IV. *Regnat, & in dominos jus habet ille deos.*

Met. XIV. —— *nec majus in aquora Triton*
Jus habet.

ſic & ibi ex membranis reponendum. lib. VI. Faſt.

In portus nato jus erit omne tuo.

Seneca OEdipo,

Jus habet in fluctus magni puer advena ponti.

Publius Syrus,

Fortuna jus in hominis mores non habet.

Auctor Octaviæ,

—— *quis jus in nos*
Fortuna dedit, teſtor Superos.

noſter infra lib. II. El. IV. ex veteri codice,

Nam deſunt vires in me mihi juſque regendum.

Lucanus lib. VI.

—— *hoc juris in omnes*
Eſt illis Superos.

lib. VIII. —— *hoc juris habebat*
In tantum Fortuna caput!

lib. IX. —— *quod jus habuiſſet in ipſum*
Ulla lues?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Statius Theb. v.

In famulam jus eſſe ratus dominoque ducique.

Juvenalis Sat. II.

——— *nil animis in corpora juris*

Natura indulget.

v. 6. *Tua turba ſumus*] Codex Regius *turma.* unus Palatinus & Vaticanus *membra.* etiam probe. ut in Triſtibus,

Et domus & fidæ dulcia membra domûs.

v. 18. *Attenuat nervos protinus ille meos*] *proximus ille* Fragmentum Regium cum Scaligeri & Puteani excerptis ac altero codice regio. Forte, *proximus inde.* Pentametrum deſignat.

IN ELEGIAM II.

v. 3. *Et vacuus ſomno noctem*] *vacuam* primus Medicêus. parum refert.

v. 6. *Tacitâ callidus arte nocet*] *tectâ arte* major librorum pars. quod perperam Ciofano probatur. Vide notas noſtras ad v. 20. Epiſt. IV. Fragmentum Regium *ſecta* Forſitan pro *cæca arte.* de quo Met. III. v. 489. nonnihil dixi. ſic *cæcum vulnus* & ejuſmodi plura ubique obvia.

v. 7. *Sic erat*] *erit* Fragmentum Regium.

v. 10. *Cedamus. leve fit*] *Cedimus, ut leve ſis* duo codices. totidem *& leve fit.* Puto,

Cedimus en. leve fit, quod bene fertur onus.

Remed. Amor.

Cedimus en. medio jam licet amne bibas.

quomodo & illic cenſeo ſcribendum.

v. 11. *Mota face creſcere flammas*] *motu flaveſcere* unus Palatinus & Vaticanus. quod Gebhardo in Crepundiis arriſit. Glaſerianus *motu concreſcere.* Fruterius ex Priſciano, *motu flammeſcere.* quomodo & unus Moreti cum excerptis Douſæ. Nonnulli *mota face*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſurgere. At vulgata ſcriptura bene ſe habet, quam & Seneca in Controverſiis agnoſcit.

v. 17. *Acrius invitos multoque ferocius urget*] *urit* malim. ut Epiſt. Herus,

——— Vel ſi minus acriter urar.

lib. II. Amor. Eleg. ult.

Quod licet, ingratum eſt: quod non licet, acrius urit.

ſic lib. III. El.

——— Hic ille eſt,
Quem ferus urit amor.

multi codices *urget* habent. Art. III.

——— Nec amor nos urit habendi.

ubi ſimilis diverſitas. & Medic. Fac.

Sic potius nos uret amor.

ubi etiam *urget* vulgo.

v. 20. *Porrigimus victas ad tua vincla manus*] *ad tua jura* ſcripti plerique. quatuor *ad tua juſſa*. minus bene. Propertius,

Ecce jaces, ſupplexque venis ad jura puellæ.

idem, *Et trahit addictum ſub ſua jura virum.*

Sabini Paris,

Damnatumque tibi me ſub ſua jura Cupido
Pertrahit.

contra *injicere manus in jura.* Epiſtola Hermiones,

Injice non timidas in tua jura manus.

Am. II. El. V. *Injiciam dominas in mea jura manus.*

Ep. Med. *Clamarem, Meus eſt, injiceremque manus.*

infra, El. IV.

Et dicam, Mea ſunt, injiciamque manus.

Plura dixi ad Epiſt. III. v. ult. at unus Medicêus, *ad tua crura*, ut Epiſtola Acontii,

Tendere ſubmiſſas ad tua crura manus.

vinctas etiam *manus* tres ſcripti.

v. 24. *Qui deceant currus*] *Qui deceat currum* ſcripti.

v. 31. *Manibus poſt terga revinctis*] alii *ligatis*. at

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Fragmentum Regium, cum nonnullis ſcriptis editiſque, *retortis*. Quomodo Virgilius & noſter alibi loquuntur.

v. 33. *Ad te ſua brachia tendent.*] Fragmentum Regium *ad te ſua brachia tendens Vulgus.* quod ſequor. bene etiam unus Moreti *Vulgus canent*. Eſt autum Tibullianus pentameter. apud quem habes,

Miles, iö, magna voce, Triumphe, canet.

v. 35. *Terrorque, furorque*] Scribe, *errorque*. cum prima editione. *error* enim & *furor* pro *amore* paſſim apud poëtas. de quo dicendum infra ad Eleg. x.

v. 41. *Tu penna pulchros gemina variante capillos*] Fragmentum Regium & Neapolitanus codex cum excerptis Scaligeri,

Tu pennas gemma, gemma variante capillos.

quam veram eſſe ſcripturam ne dubita. Remed. Amor.

Hæc ego. movit Amor gemmatas aureus alas,
Et mihi, Propoſitum perfice, dixit, opus.

ubi *aureum* vocat *Amorem*, quomodo & hic verſu proximo. ita ἔρως χρυσοχαίτας Anacreonti dictus. poſſet & *variate* legi non inſolenti Græciſmo.

v. 49. *Ergo cum poſſim*] *Ergo ego cum poſſim* ſeptem codices. quomodo noſter ſæpenumero alibi.

IN ELEGIAM III.

v. 3. *Ah nimium volui*] *vovi* putabam. nil temere tamen mutandum.

v. 8. *Si noſtri ſanguinis auctor eques*] rectius alii *nec noſtri*.

v. 10. *Temperat & ſumtus*] Malim, ſi per ſcriptos codices liceat, *ſumtu*. ut *ſumtu* pro *ſumtui* dicatur ἀρχαϊκῶς, aut præpoſitio ſub intelligatur.

v. 12. *Hoc faciunt*] *faciant* ſcripti nonnulli. hoc eſt commendent. quod præſtat. Puteaneus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hæc faciunt, ut, me qui tibi donat, Amor.

v. 13. *Et non ceſſuri niſi dis ſine crimine mores*] Puteaneus,

Et nulli cenſura & dis ſine crimine mores.

Neapolitanus & alii quinque,

Et nulli ceſſura fides; ſine crimine mores.

quod admittendum reor.

v. 15. *Non ſum deſertor Amoris*] *deſultor* optime Puteaneus & Arondelianus, cum ejuſdem Puteani, Jureti ac Scaligeri excerptis. Atque ita Carrio in Emendationibus reſtituendum monuit. ſex alii *deluſor.* Neapolitanus *ſimulator.* fruſtra. Nec pro vulgata lectione iſta Herûs faciunt,

Ad tua caſtra redi, ſocii deſertor Amoris.

deſertor enim *amoris* eſt, qui non amat; *deſultor*, qui amat inconſtanter, nunc hanc nunc illam ſecutus.

v. 17. *Quos dederint annos mihi fila ſororum*] legi olim placebat, *nerint annos.* ut apud Martial. lib. I. Ep. XXCVIII.

Cum mihi ſupremos Lacheſis perneverit annos.

ſed aliter ſcripti codices, quibus accedo.

v. 18. *Teque dolente mori*] codex Regius *te moriente mori.* argute. Scripſerat puto noſter, *teque obeunte mori.*

v. 19. *Te mihi materiam*] *materiem* meliores.

v. 21. *Carmine nomen habet*] Scribe *habent* cum tribus codicibus, ut verſui conſulatur. Puteaneus mendoſe, *Carmina numen habent.* quod & alios codices occupavit.

v. 24. *Virginea tenuit cornua falſa manu*] *cornua vara* idem Carrio in Emendationibus. quomodo Puteaneus & Neapolitanus ex noſtris. Arondelianus *vera.* duo alii *curva.* excerpta Douſæ *preſſa.* perperam. Metamorph. libro XII.

Cornua vara boum multo rubefacta cruore.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

quomodo illic quoque ſcribendum ex veſtigiis veterum librorum. libro III de Jove in bovem mutato,

Cornua vara quidem, ſed quæ contendere poſſes
Facta manu.

ita ſcribo. *parva* nunc ibi legitur. Claudianus bello Getico,

Vara per obſcuras apparent cornua frondes.

non *rara.* quod eſt in vulgatis. Vide Nonium in *Obvarare*, & quæ noto Met. XI. V. 83.

IN ELEGIAM IV.

V. I. *Epulas nobiſcum aditurus eaſdem*] *nobis aditurus eaſdem* Puteaneus & Mentelianus. recte, ut jam monui ad Claudianum. qui pari Græciſmo *eadem ſorori* pro, eadem quæ ſoror, dixit. Ambroſianus unus & Moretanus, *nobis epulas.* quod tantundem eſt. noſter Met. XIII.

Et nunc ille eadem nobis juratus in arma.

Lucretius lib. III.

——— *quorum unus Homerus*
Sceptra potitus eadem aliis ſopitu' quiete eſt.

eadem qua alii quiete ſopitus. & lib. II.

Atque animalibus ſunt mortalibus una eademque.

Cicero Varroni lib. IX. Ep. Famil. *Erant enim nobis perirati, quaſi quicquam de noſtra ſalute decrevisſemus, quod non idem illis cenſuiſſemus.* Ammianus lib. XXVI. *Arbetionis domum, cui antea tanquam eadem ſibi ſentienti, parcebat ut propria, juſſit exinaniri.* ſic & *ſimul nobis* Triſt. V. El. X.

Quippe ſimul nobis habitat diſcrimine nullo
Barbarus.

quod non eſt mutandum. Contra *alias nobis epulas aditurus* dixere. quomodo Horatius,

Ne quis ſeſe alius Lyſippo duceret ære.

hoc eſt præter Lyſippum. Plautus, *qui quærit alia his, malum videtur quærere.* Salluſtius *aliud bello malle.* Phædrus lib. III. *quod ſi accuſator alius Seiano foret.* alius quam Seianus.

v. 5. *Alteriuſque ſinus apte ſubjecta fovebis*] ſic meliores conſtanter. Alii magno numero, *ſinu dextram ſubjecta. ſinus dextram* Farneſianus. *ſinum dextra* Regius. *Alterius captam dextram* unus Vaticanus. alius cum Arondeliano, *Alteriuſque apte dextram.* unus Medicêus,

Alteriuſque ſinu dextram ſubnixa.

Ulcus opinor ſubeſſe.

v. 15. *Cum premet ille torum*] *premit* Puteaneus, & *ſuccurrit* mox pro *ſuccurret.* & *Verba teges* pro *leges.* quomodo & Neapolitanus & optimus Palatinus. Forte *tegens.* cæterum ſub iis quæ ſequuntur, *Ibis ut accumbas* mendum latet.

v. 19. *Verba ſuperciliis ſine voce loquentia dicam*] *ducam* opinor Nalonem ſcripſiſſe, etſi pro vulgata ſcriptura membranæ omnes ſtant. ſic *longas in fletum ducere voces* Virgilio. Horatius Arte,

Reſpicere exemplar vitæ morumque jubebo
Doctum imitatorem, & vivas hinc ducere voces.

pari modo *trahere verba, voces, ſermonem* dicebant.

v. 23. *Tacita quod mente loquaris*] *queraris* excerpta Scaligeri & Puteani, cum Neapolitano & aliis quatuor. Plinius lib. XI. cap. XLV. *Eſt in aure imâ memoriæ locus, quam tangentes anteſtamur.*

v. 27. *Tange manu menſam*] *mentum* Lipſius lib. II. Elect. cap. VI. perperam. Seneca Controverſ. lib. IX. *In convivio conſtituit catenatus, qui cum languentes Prætoris oculos aſpexit, exiſtimans ipſum Prætoris beneficio dimitti, gratias iſti agere, & utriſque manibus menſam tenens, Dî, inquit, immortales tibi parem gratiam referant.*

v. 30. *Quod ipſa voles*] *velis* octo libri.

v. 33. *Quos prægustaverit ipſe*] *quod* Puteaneus cum aliis nonnullis.

v. 35. *Nec premat indignis ſinito tua colla lacertis.*] Non moverem controverſiam huic lectioni, niſi variarent codices, quorum pars magna, *Nec premat ille ſuis.* meliores tamen, *Nec premat impoſitis.* recte. Ep. Paridis,

Pœnitet hoſpitii, cum me ſpectante lacertos
Imponit collo ruſticus ille tuo.

infra lib. II. El. XVI.

Tu noſtris niveos humeris impone lacertos.

ſic Faſt. II. *Poſitus urgetur pectora palmis.*

v. 38. *Dediſſe velis*] *velim* Neapolitanus & Sarravianus, quod placet. mox *manum* Puteaneus & Arondelianus pro *manus.*

v. 43. *Nec crure cohære*] *crura* quatuor libri. ut ſit Græciſmus quo plures alii alludunt, in quibus *crura coërce.*

v. 46. *Torqueor ipſe mei*] *eſſe mei* Puteaneus. Scribe *ecce.*

v. 48. *Veſte ſub injecta*] *ſuperjecta* prima editio cum excerptis Puteani & Scaligeri. atque ita unus Farneſianus. Ep. Paridis,

Membra ſuperjecta cum tua veſte fovet.

ſic *ſuperinjectæ togæ* Faſt. VI. & *ſuperinjecta terra* Faſt. V. libro tamen Artis Amatoriæ ſecundo,

Parſque ſub injecta veſte pudenda latet.

quanquam & illic *ſuperjecta* duo codices præferunt, ſed illi non magnæ auctoritatis.

v. 50. *Conſcia de tergo*] malim *gremio* cum quinque ſcriptis.

v. 52. *Dumque bibet*] *bibit* Puteaneus & multi alii.

v. 59. *Paucas quod proſit in horas*] *paucas quoque proſit in horas* Puteaneus. Lege *quo proſit.*

v. 62. *Perſequar uſque fores*] *proſequar* meliores.

pro *ad ſævas fores* Arondelianus *ad verſas*. Forte *ad ſundas*. de quo paulo poſt El. VI. v. 62.

v. 67. *Nil juvet opto*] iidem *ne juvet*. & mox *ſequetur*.

IN ELEGIAM V.

v. 11. *In thalamos formoſa Semiramis iſſe*] *in thalamoſaſa miramis eſſe* Puteaneus. Scribo *famoſa Semiramis*. dixi ad Epiſt. IX. v. 78.

v. 12. *Et multis Lais amata procis*] Repone *viris* ex fide optimorum codicum. *Proci* enim ſecundum Feſtum, *qui poſcunt aliquam in matrimonium*. hinc Penelopes proci: de quibus abunde dictum ad ſecundam Sabini epiſtolam. nuſquam procorum mentio apud Latinos ſcriptores occurrit, quoties de meretricibus agitur, virorum paſſim. ſic Propertius,

Phryne tam multis facta beata viris.

auctor obſcœni carminis,

Quæ tot nocte viros peregit unâ.

atque ita paſſim noſter, qui & in Arte Amatoriâ proci vocabulo anxie abſtinuit. pro *Lais* codices nonnulli *Thais*. ſed nil neceſſe. Laidis Propertius etiam meminit cum Claudiano.

v. 13. *Diripui tunicam*] *Deripui* Puteaneus & Neapolitanus cum Regio. recte. ſic & *detrahere* & *deducere veſtem*. Met. VI. noſter,

——— *velamina Progne*
Deripit ex humeris auro fulgentia lato.

ſic & *dereptus cortex* infra Eleg. XIV.

Qualem clivoſæ madidis in vallibus Idæ
Ardua derepto cortice cedrus habet.

dereptam acum habes ibidem paulo poſt. in Elegia de Nuce,

Nudaque derepto cortice ligna patent,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ita illis locis optimi libri. Medicamine Faciei, *dereptum cortice gummi.* ſic enim ſcribo. vulgati illic etiam *direptum.* Met. lib. XI. *dereptos arbore ramos.* ut & illic emendo. vide Notas Met. lib. III. v. 52. *deripere vagina enſem* Faſt. II. 793. Met. VI. 551. X. 475.

v. 14. *Se tamen illa tegi*] *ſed tamen* meliores. ſic & Art. Amat. lib. I.

Pugnando vinci ſed tamen illa volet.

ut & ibi libri nonnulli. quomodo idem mox,

Sed voluit vinci viribus illa tamen.

v. 15. *Quæ cum ita pugnaret*] *Cumque ita* rectius ſex libri.

v. 23. *Nil non laudabile vidi*] *nihil illaudabile* codex Neapolitanus & Junianus.

IN ELEGIAM VI.

v. 1. *Janitor indigne*] *indignum* Puteaneus cum optimo Palatino. recte. Met. V.

——— *niſi poſt altaria Phineus*

Iſſet; & (indignum) ſcelerato profuit ara.

ſic *mirum* ſæpe apud noſtrum. & *antiquum* Faſt. II.

Furius (antiquum) populi ſuperator Hetruſci

Voverat, & voti ſolverat ante fidem.

Quæ vera illic lectio eſt. *antiquum*, res antiqua.

v. 6. *Subducto corpore*] *ſubtili corpore* excerpta Scaligeri & Puteani, quomodo & Arondelianus pro diverſa lectione. Regius & Moreti unus *ſubducto pondere.* lib. II. El. X.

Pondere, non nervis, corpora noſtra carent.

v. 11. *Riſit ut audivit*] *ut audirem* meliores.

v. 17. *Aſpice ut invideas inimicaque clauſtra relaxa*] *Aſpice, & ut videas, immitia clauſtra relaxa*, ex optimis libris eſt reponendum. quomodo jam in Obſervationibus lib. II. cap. XXI. emendavit noſter Gronovius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

V. 23. *Grato licet eſſe, quod optas*] Scribe, *grato licet eſſe. quid obſtas?* tres tamen codices, *quod opto.* idque Marius Niger amplectebatur. Ego noſtram conjecturam veriorem præſtare auſim. ipſe Naſo Met. IV.

Invide, dicebant, paries, quid amantibus obſtas?

V. 25. *Sic nunquam dura religere catenâ.*] Atqui jam religatus erat. primæ editiones & codices nonnulli ex ſcriptis, *ſic unquam dura relevere catena.* Puteaneus cum Regio & Jureti Excerptis & Arondeliano, *ſic unquam longâ relevere catenâ. longa* etiam eſt in excerptis Scaligeri & Puteani. hoc eſt quæ diu longumque te ligavit. recte. Fuit cum ſcribendum opinarer, *ſic unco longæ relevere catenæ. unci* enim & *hami* orbes qui catenas alligant vocabantur. pro catena videtur poſuiſſe Juvenalis Sat. XIII.

——— *dabit in laqueum veſtigia noſter*
Perfidus, & nigri patietur carceris uncum.

aut certe pro vecte, cui alligabantur captivi. atque ita potuerit intellexiſſe Naſo. *Torquem* tamen *uncam* vocavit Propertius lib. IV.

Torquis ab inciſa decidit unca gula.

unci enim ad ſupplicium tractorum infigebantur gutturi. quomodo & catenæ collo affixæ. Propertius lib. IV. El. I.

Et bene cum fixum mento diſcuſſeris uncum.

qui fixo gutture fumant apud Juvenalem. hinc emendandus noſter in Ibide,

Infixuſque tuis faucibus uncus erit.

Oſſibus nunc legitur. ubi nos plura.

V. 27. *Orantem nequicquam janitor audis*] Scribendum opinor *audi.* ut ſit vociferantis. nam *audit* eſt in uno Moreti.

V. 30. *Proſunt*] *Proſint* tres ſcripti. Sequenti verſu *facias* pro *facies* bene optimus Palatinus. tres alii, *faceres. hoſtis* etiam Puteaneus. Catullus,

Quid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quid faciant hoſtes captâ crudelius urbe?

v. 35. *Nunquam dimittere poſſem*] *nuſquam dimittere poſſum* meliores. Lege *poſſim*.

v. 37. *Circum mea tempora vinum*] *circa* Puteaneus. Tibull. *multo perfuſus tempora vino.*

v. 41. *Lentus es? an ſomnus, qui te male præbet amanti*] Scribe, *qui ſe male præbet amanti*. atque ita codex Douſæ, & Sarravii, & Arondelianus. Somnus enim amantes rarus reſpicit. infra El. XIV.

Quam ſe præbuerant ferro patienter & igni!

Ep. OEnones,

Nec tamen Auroræ male ſe præbebat amandum.

In Ibide,

——— *Nec ſe tibi præbeat aër.*

At Puteaneus, *qui te male perdat amanti*. Forte, *qui te male perdat, amantis Verba dat in ventos*. Niſi *prodat* malis. nam Excerpta Scaligeri & Puteani *prodit*. Epiſtola Penelopes,

Utque ſit hic ſomno proditus, ille dolo.

Ariadne,

In quo me ſomnuſque meus male prodidit, & tu.

Neapolitanus liber, *qui te male perdidit amens.*

v. 43. *Cum te celare volebam*] *me celare volebam* ſeptem codices. quatuor *te ſolebam*. recte. Canace, *id te celavimus unum* III. Faſt. *Ut tegat hoc celetque viros Fortuna Virilis Præſtat.*

v. 58. *Quam face ſuſtineo*] *Quem* Puteaneus & Arondelianus cum editionibus nonnullis. ignem ſubintellige. pro *paratior* primæ editiones & Scriverianus *potentior*. Mihi diſtichon hoc ſuſpectum eſt.

v. 62. *O foribus durior ipſe tuis*] *ſurdior* Neapolitanus pro diverſa lectione. eleganter. quomodo & Scriverianus codex. Paulo ante,

Huc ades & ſurdas flamine tunde fores.

Martial. lib. X.

Ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ad nocturna jaces faſtoſa limina mœchæ:
Et madet heu lacrymis janua ſurda tuis.

infra Eleg. VIII.

Surda ſit oranti tua janua, laxa ferenti.

ſic *ſurda ſaxa* lib. III. El. VII.

Surdaque blanditiis ſaxa movere ſuis.

& *ſurdum fretum. ſurdior freto* de quo lib. XIV. Met. fabula Iphidis dicemus. ſic ſupra Elegia IV. *ſurdas* puto ſimiliter ſcribendum. *Quæ licet ad ſurdas proſequar uſque fores.* nam veterrimus Puteaneus *ſuevas.* Vulgati *ſævas.*

V. 63. *Nec te formoſæ*] *Non* ſcripti.

V. 71. *Sentique abeuntis amorem*] *honorem* meliores & pro *Lente*, *Lenta.* ut ad dominam hæc referantur. ſed initio elegiæ ſimiliter, *Te nimium lentum timeo.*

V. 74. *Duraque conſertæ*] Scripti plerique, ac in his meliores, *conſervæ.* Janitoris conſervas vocat fores. ſic ille apud Plautum Aſinaria. Act. II. Sc. III.

Nolo ego fores conſervas meas à te verberarier.

Reddenda & Martiali ea vox ex veterrimis membranis,

Quæ mala ſint domini, quæ ſervi commoda neſcis,
Condyle. conſervum te gemis eſſe diu.

Vulgati *te ſervum.* Cicero lib. XII. Ep. Fam. III. *Dominum ferre non potuimus: conſervo ſervimus.* Neque aliter Plautus, Terentius, alii. ſic & Juriſconſulti ſæpe. apud quos *ædes ſervæ*, *arca ſerva*, *fundus ſervus* & ſimilia occurrunt. quomodo & noſter paulo ante hac elegia *ſervam aquam* & *ſervam manum* lib. VI. Faſt. & Remed. Amor. *ſervum vitii pectus.* & Horatius *ſervum pecus. ſervæ leges* apud Rutilium in elegantiſſimo Itinerario,

Leges reſtituit, libertatemque reducit,
Et ſervas famulis non ſinit eſſe ſuis.

ſic videtur legendum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

IN ELEGIAM VII.

v. 2. *Dum furor omnis abeſt*] *abit* meliores.

v. 11. *Digeſtos potui violare capillos*] *laniare* ſcripti. recte. nam *violare* jam præceſſerat paulo ante. Ep. Medeæ,

Vix me continui, quin ſic laniata capillos
Clamarem. & ſæpe alibi.

v. 13. *Sic formoſa fuit*] *Sic mihi pulchra fuit* Sarravianus. Forte, *ſic quoque pulchra fuit*. pro *dicam* recte idem Sarravianus *dicas*. niſi cum Neapolitano & tribus aliis malis, *dicunt*. duo Vaticani *fama eſt*.

v. 19. *Quis non mihi barbare dixit*] *dicat* alter Mentelii.

v. 24. *Utilius potui*] *Utiliter* meliores.

v. 26. *Et potui pœnam fortis inire meam*] *valui inire* ſeptem ſcripti. tres *valui in eſſe*. *valui in iſſe* novem. At Puteaneus cum Juniano *valui in ipſe*. quam veram eſſe lectionem jam monui Epiſt. IX. v. 96.

v. 33. *Et minus ille nocens. me quam profitebar amare Læſi*] Lege *At minus*. aut cum Sarraviano *Sed*. Deinde Puteaneus, *mihi quam profitebar amari Læſa ſit*. Lege *Læſa eſt*. nam Farneſianus & Douſæ liber, *me quam profitebar amare Læſa eſt*. Arondelianus,

——— *mihi quam profitebar amare*
Læſa eſt.

v. 35. *Victor molire triumphos*] rectius codex Douſæ, *molite*.

v. 37. *Comitantum turba ſequetur*] *comitatus* Puteaneus. per appoſitionem. ut in illis Statii,

——— *Infelix comitatus eunti*
Hærebant nati.

Malim tamen, *comitatrix turba*. nam optimus Palatinus *comitatur*. Neapolitanus & duo alii *comitetur*. Junianus *comitantia*. Arondelianus, *comitatur turba ſequentum*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

quentum. alii aliter. *ſic mandatrix lingua* Epiſtola La damiæ.

v. 41. *Aptius impreſſis fuerat livere labellis*] Pal tinus unus cum uno Vaticano, *erat os livere.* nc invenuſte.

v. 42. *Et collum blandi*] *collo* meliores.

v. 46. *Intonuiſſe minas*] *manus* Neapolitanus Junianus. Certe de minis jam ſupra egerat. de h locutione plura congeſſimus ad Claudianum.

v. 48. *Ut mediam*] Scribe cum Puteaneo & te tio Palatino, eodemque optimo, tum & primâ ed tione,

Aut tunicam ſummâ deducere turpiter orâ
Ad mediam: mediæ zona tuliſſet opem.

Atque ita ad Hiſtoriam Auguſtam Salmaſius. lib. VI Met. —— *dicitur unus*

Fleſſe Pelops, humeroque ſuas ad pectora poſtquam
Deduxit veſtes.

ita reſtituendum ex duobus ſcriptis. vulgati *à pector* Calpurnius Eclog. III. ubi Mopſus narrat ſe verb raſſe amicam, —— *protinus ambas*

Deduxi tunicas, & pectora nuda cecidi.

ita ſcribe. hoc enim *deducere* dicebant. Juvenal Sat. XIII. —— *nemo dolorem*

Fingit in hoc caſu, veſtem deducere ſummam
Contentus.

ita ſcripti. nam in vulgatis pari modo peccatur.

v. 51. *Amens albo ſine ſanguine vultu*] *albo & ſin ſanguine* ſcripti potiores. pro *amens*, multi veteres *ge mens.* duo *demens.* Lego *tremens pavido & ſine ſanguin vultu.* Met. VI. de Philomela,

Illa tremit, velut agna pavens, quæ ſaucia cani
Ore excuſſa lupi.

niſi pro *amens* malis *pavens.*

v. 54. *Ut cum populeas ventilat aura comas*] Scri pſerat, niſi fallor, Naſo.

Ces

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ceu ſua populeas ventilat aura comas.

vide ſimilem locum à me emendatum Remed. Amor. v. 264.

v. 55. *Utque levi Zephyro graciles vibrantur ariſtæ.*] *Ut leni Zephyro gracilis vibratur arundo.* meliores libri. dixi Epiſt Hypermneſtræ. v. 39.

v. 66. *Quaslibet infirmas adjuvat ira manus.*] Lege *Quamlibet* cum melioribus quibuſque ſcriptis. de qua locutione egimus Epiſt. VI. v. 140. deinde *adjuvet* ſcribendum cum Neapolitano & tribus aliis. Ep. Hypſ.

Quamlibet adverſo ſignetur epiſtola vento.

IN ELEGIAM VIII.

v. 6. *Liquidas aquas*] *rapidas* unus Medicêus cum excerptis Politiani. quod magis ad rem.

v. 13. *Vivam volitare per umbras*] *verſam* veteres editiones & quinque ſcripti cum codice Neapolitano. multi *viſam.* quos inter Jureti & Puteani excerpta, duo *vetulam.* Puteaneus *vetſam.* ſed poſtea *t* in *r* mutato. hoc eſt *verſam.* Opinor *ſuetam* ſcribendum. ut & apud Val. Flaccum lib. IV.

—— *aut vobis ergo fera ſaxa pateſcunt,*
Aut mea jam ſuetæ veniunt ad pabula diræ.

vulgati *ſævæ.* quæ vox ter quaterve eadem pagina occurrit nimis inconcinne.

v. 16. *Geminum lumen ab orbe venit*] *gemino* Puteaneus & multi alii ex melioribus. Idem Puteaneus *micat* pro diverſa lectione. Met. VIII. *Fulmen ab ore venit*, de apro Calydonio. quamvis nec alterum temere rejecerim.

v. 19. *Thalamos violare pudicos*] *temerare* Puteaneus aliique meliores. & recte. Epiſtola OEnones,

Ut minor Atrides temerati fœdera lecti
Clamat.

Met.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Met. II. *An quæ per totam res eſt notiſſima Lesbon,*
Ignorata tibi eſt? patrium temeraſſe cubile
Nyctimenen.
infra lib. II. El. VII. ——— *Cypaſſis*
Objicitur dominæ contemeraſſe torum.
Artis Amat. lib. I.
At non Actorides lectum temeravit Achillis.
ſic & *Venerem temerare maritam* epiſtola Paridis. & *Apollineæ temerator matris* Tityos Statio. vide quæ no[tamus] Pont. lib. II. El. II. v. 27.

v. 25. *Et cur non placeas?*] *cui non placeas* unu[s] Vatic. & Farneſianus. ſic alibi,
Tam doctas quis non poſſit amare manus?

v. 30. *Signo nunc Venus apta tuo*] tuum ſignum Venus eſt. hoc eſt tibi propitium. alii codices *ſuo.*

v. 39. *Forſitan incultæ Tatio regnante Sabinæ*] *immundæ* meliores libri. & recte. ſic *mundus muliebris* & ἀκόσμους puellas dicit Lucretius lib. IV.
Nigra melichrus eſt, immunda ac fœtida acoſmos.
Cicero lib. IX. ad Atticum, ſicut ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς alie[nantur] *immundæ, inſulſæ, indecoræ. immunda humu[s]* ſæpe apud noſtrum. *immundum vellus* & *immundu[s] caper,* & *immunda manus* Art. Am. & *immundus torus* Rem. Amor. *immunda hara* Ep. prima. *immunda hiſtoria* Triſt. *immundus pulvis* Faſt. Faſt. IV.
Venerunt cultus mundaque cura ſui.
& lib. III.
Pauper, ſed mundæ ſedulitatis, anus.
ita in optimis libris locus uterque ſcribitur. *munda verba* pro nitidis dixit Arte Amat. lib. III. infra El. X.
Et puer eſt & mundus Amor, ſine ſordibus annos
Et nullas veſtes, ut ſit apertus, habet.
quomodo & illic liber optimus. apud Propertium,
Mundus demiſſis inſtitor in tunicis.
& *mundus Menander* apud eundem.

v. 42. *Et Venus Æneæ*] *At Venus* meliores re-tius.

v. 43. *Ludunt formoſæ*] *Ludite formoſæ* Sarravianus cum uno Moreti & Scriveriano. placet. Arte Amat. III.

Dum licet, & veros etiamnunc editis annos,
Ludite.

lib. II. *Ludite, ſed furto celetur culpa modeſto.*

Infra. El. x. *Parcite, formoſæ, pretium pro nocte paciſci.*

v. 50. *Et celer admiſſis labitur annus equis*] optime codex Sarravianus.

Ut celer admiſſis labitur amnis aquis.

lib. III. Artis Amat.

Ludite: eunt anni more fluentis aquæ.

lib. XV. Met.

Ipſa quoque aſſiduo labuntur tempora motu,
Non ſecus ac flumen.

admiſſas aquas pro citatis quoque dixit. Epiſtola Phyllidis, *Et ſacer admiſſas exigit Hebrus aquas.*

v. 64. *Crimen inane pedis*] alii *nomen.* utramque lectionem Puteaneus* agnoſcit. tam hæc quam illa arridet.

v. 65. *Veteris quinquatria ceræ*] *veteres ceræ* Puteaneus. illud *quinquatria* non eſt nauci. nam ſi ad natalem ſuum alluderet, *quinquatrus* dicere debuiſſet. codex Douſæ *Veneris quinquennia ceræ.* Naugerius & Ciofanus & Quernius in Egregiis, *quinque atria* legendum contendunt. Lipſius in Electis *veteri cincta atria cera* Barthius in Adverſariis, *decipiat veteris quinquatria ceræ.* ut quinquatria ſit porticus quinque ambulacrorum. audaci ſane commento. Ludovicus Orleantius ad Tacitum *decipiant quæ cingunt atria ceræ.* Petrus Scriverius, *veteres circa atria ceræ.* non male. Juvenalis, *Tota licet veteres exornent atria ceræ.*

v. 67. *Qui quia*] *Quin* Puteaneus cum duobus aliis. verſus, ni fallor, mendoſus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 68. *Ne fugiant, captos legibus ure tuis.*] Videtur reſcribendum,

Ne fugiat, captum legibus ure ſuis.

Superiora agunt de pulchro amatore: quo etiam hæc ſunt referenda. *ſuis legibus* ut Ep. v.

Et poteras falli legibus ipſe tuis.

Ep. vi. ——— *leges ſanciat ipſe ſuas.*

Val. Flaccus de Amyco,

——— *lege quod occidit ultus*

Ipſe ſua.

v. 70. *Et cave*] *Sed cave* recte prima editio. Neapolitanus *ſed fuge.* quod jam præceſſerat.

v. 73. *Sæpe nega noctem*] *noctes* ſcripti.

v. 79. *Et quaſi læſa prius*] *prior* meliores.

v. 80. *Vaneſcat cu pa culpa repulſa tua*] Puteaneus & Arondelianus,

Vaneſcat culpa culpa repenſa tua.

recte niſi quod *ſuâ* legendum. Multum eſſe Naſonem in eâ locutione jam alibi monuimus. niſi *culpa nova* cum Sarraviano malis. ut Remedio Amoris,

Et prior eſt culpâ culpa repulſa novâ.

Codex Jureti *repreſſa.* ſed *repenſa* bene habet. Artis Amat. ii.

Illæ munditiis annorum damna rependunt.

v. 84. *Et faciant udas ille vel ille genas*] *illa vel illa* ſeptem codices. finge ex zelotypiâ te plorare. Huc pertinet Elegia vii. lib. ii.

v. 85. *Nec ſi quem fallas*] *falles* meliores.

v. 86. *Commodat illuſis*] *in luſus* iidem. Neapolitanus *in ludos.*

v. 89. *Multi ſi pauca rogabunt*] *multos* cum iiſdem ſcribendum.

v. 93. *Cum tibi deficient*] *te deficient* iidem recte. ſic enim optimo illo ſæculo loquebantur. Met. ii.

——— *qualis cum deficit orbem*

Eſſe ſolet.

lib.

lib. IX. ——— *linguam defecerat humor.*
Faſt. III.

Jam quoque, quem ſecum tulerant, defecerat illos
Victus.

Triſt. V. El. XIII.

Vtque ſolebamus conſumere longa loquendo
Tempora, ſermonem deficiente die.

ita iſtis locis veterrimi codices agnoſcunt. vide Notas Metam. II. v. 382.

v. 102. *Commodet ille, roga*] *ipſa* conſtanter meliores. quidam *ipſe.* duo *uſque.* quod arridet.

v. 107. *Sæpe mihi dices, vivas bene*] *vivæ bene* Puteaneus & à manu primâ Sarravianus. recte. Triſt. V. El. IX.

Nec tibi ceſſaret doctus bene dicere lector.

v. 112. *Diſtraheremque genas*] *diſtraherentque* Puteaneus cum aliis quibusdam. de manibus ſuis loquitur.

v. 113. *Di tibi dent nulloſque lares*] *nudoſque* quinque ſcripti.

v. 114. *Et longas hyemes*] *per* Farneſianus. Puto *Fer.*

IN ELEGIAM IX.

v. 6. *In ſocio bella puella viro*] *toro* lege cum melioribus libris. Amor. III, El. VI.

Dicitur & ſocii jura dediſſe tori.

Art. I. *Atque erit in ſocii fœmina parte tori.*
lib. II. *Socii deprenſa pellice lecti.*

OEnones Epiſtola, *ſociati fœdera lecti.* & *ſocialia jura*, alibi. & *ſocialis torus* Faſt. II. & *ſociare cubilia* Ep. Briſeidis. Similiter peccatum erat Epiſtola Herus XIX, v. 100. ubi vide Notas.

v. 8. *At ille ducis*] *at iſte* rectius nonnulli.

v. 12. *Congeſtas conteret ille nives*] *exteret* meliores, ut apud Statium Theb. X.

gravis

——— *gravis exterit artus Ungula.*

Phædrus lib. I. Fab. XXI.

——— *Aſinus ut vidit ferum*

Impune lædi, calcibus frontem exterit.

ubi male ſcripti *extudit*. Plinius lib. XVIII. C. VII. *In area exteruntur triticum & ſiligo & hordeum.* Lucret. *validis extritus viribus ignis.* vidit quoque veram in Naſone ſcripturam perſpicaciſſimus Gronovius in Obſervationibus. Gratius ex veteri codice Pithœi,

Lineaque extritis lucent anconibus arma.

ubi tamen *expoſitis* liber Thuaneus. deinde *conjectas nives* Jureti excerpta cum tribus aliis. unus *confertas*. duo *confectas*. *conjectas* ſequor. ſic alibi *nivem jactam* non uno loco dixit. ſupra El. VII.

Qualiter abjecta de nive manat aqua.

Triſt. III. El. X.

——— *nix injecta ſub Arcto.*

Artis Amat. II.

Via per jactas candida facta nives.

V. 14. *Aptaque vertendis ſidera quæret aquis*] *Verrendis* probe Sarravianus cum duobus aliis. tres alii *verendis*. Catullus,

Cærula verrentes abiegnis æquora palmis.

Ennius,

Verrunt extemplo placide mare marmore flavo,

Virgilius lib. III. ——— *nautæ*

Adnixi torquent ſpumas, & cærula verrunt.

mox, *Certatim ſocii feriunt mare, & æquora verrunt.*

&, *Verrimus & proni certantibus æquora remis.*

lib. VI. ——— *illi remis vada livida verrunt.*

V. 25. *Nempe maritorum*] *ſæpe* pro diverſa lectione Sarravianus. quod arridet. ſic paulo ante.

V. 30. *poſſe jacere, cadunt*] *jacent* quatuor libri, non invenuſta repetitione.

V. 31. *Vocabit amorem*] *vocabat* Puteaneus & quatuor alii. Forte *vocarat*. tres *vocavit*.

V. 33.

v. 33. *Magnus Achilles*] *mœſtus* Puteaneus aliique multi. quidam *fortis*. etiam bene.

v. 34. *Dum licet Argivas*] *Argoas* Puteaneus & quatuor alii cum Jureti excerptis. quod eſt *Argolicas*. quomodo Neapolitanus ac Sarravianus cum tribus aliis.

v. 45. *Inde vides vigilem*] *agilem* Puteaneus & quatuor alii cum prima editione.

v. 46. *Qui non vult*] *nolet* meliores. quo & alii alludunt, in quibus *nolit* vel *nollet*.

IN ELEGIAM X.

v. 1. *Qualis ab Europa Phrygiis advecta carinis*] *Eurota* & *avecta* cum melioribus ſcribendum. ad Eurotam enim nata Helena. Eſt quoque id nomen corruptum in Agamemnone Senecæ Act. II.

Spartamne repetes ſpreta & Eurotan tuum?

ſic emenda. nam optimus codex Mediceus *& curo tantum*. vulgo inſulſe, *& à tanto viro*. ſed hoc credo viderit, qua eſt induſtria, Gronovius, cujus in ſcriptorem optimum animadverſiones prælo deſcribi jam cœptæ.

v. 6. *Urna comas*] rectius *comam* nonnulli.

v. 9. *Animique evanuit ardor*] *revanuit error* excerpta Puteani & Sarravianus cum aliis nonnullis. quidam *revanuit ardor*. Puteaneus & Arondelianus, *reſanuit error*. recte. lib. II. El. IX. ut & illic idem codex,

Cum bene pertæſum eſt, animoque reſanuit ardor.

quod verbum vix alibi invenias: niſi apud unum Lactantium. ut jam monuit in Obſervationibus politiſſimus Gronovius, cap. XXI. lib. II. ubi hæc Naſonis duo loca pari modo emendavit. Cæterum *errorem* pro amore paſſim ponit noſter. Met. X.

——— *retinet malus error amantem*.

ſic enim veteres libri, exemplo Virgiliano,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

——— *ut me malus abſtulit error.*

Triſt. I. El. II.

Imo ita, ſi ſcitis, ſi me malus abſtulit error.

ut & illic ſcripti quidam. lib. II. Triſt.

Illo namque die, quo me malus abſtulit error,
Parva quidem periit, ſed ſine labe, domus.

ſupra El. II. ad Cupidinem, ex veteribus libris,

Blanditiæ comites tibi erunt, Errorque, Furorque.

v. 15. *Et puer eſt, & nudus Amor*] *mundus* optimus Palatinus. dixi ſupra Elegia VIII. v. 39.

v. 16. *Ut ſit apertus*] quinque veteres *opertus*. Lege, cum Arondeliano, *quis ſit opertus*.

v. 18. *Quo pretium condat*] *condas* Puteaneus.

v. 51. *Ex quibus exierat*] *E quibus* meliores.

v. 53. *A divite munera poſci*] *præmia* Puteaneus & plures alii. mihi repetitio magis arridet. Sequenti verſu idem optimus codex cum uno Moreti *quod dare poſſit*. non *quæ*.

v. 57. *Officium pauper numeret*] Puteaneus & Arondelianus *numerat*. Forte *numera*. quomodo & alibi peccatum.

v. 60. *Nota ſit arte mea*] *nota ſit* Puteaneus & plures alii. vere.

v. 61. *Scinduntur veſtes, gemmæ franguntur*] *Scindentur* & *frangentur* meliores cum Puteaneo.

IN ELEGIAM XI.

v. 5. *Sæpe venire ad me*] Numeri duriores. Puto ſcribendum, *ſæpe venire mihi*. Vide quæ noto lib. II. Artis Amatoriæ. v. II.

v. 10. *Sed tibi ſimplicitas ordine major ineſt.*] Scribe cum melioribus *Nec tibi*. Nam & in comœdiis ſubdolæ ac vafræ tam ancillæ quam ſervi inducebantur. vide notas lib. II. El. VII. v. 17. *adeſt* quoque Puteaneus & Arondelianus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 15. *Dum loquor, hora fugit*] *hora fuit* Puteaneus. Forte *hora ruit*. ſic apud Virgilium, *Nox ruit Ænea*. & *ruit irrevocabile tempus* Juvenali.

v. 16. *Ipſa legat*] *illa* meliores.

v. 18. *Ex tacito vultu*] *Et* ſcripti. Lege *E tacito*.

v. 19. *Reſcribat multa jubeto*] Putem *videto*. Nam alterum in ancilla nimis imperioſum.

v. 23. *Quid digitos opus eſt graphium laſſare tenendo*] *graphio* Puteaneus & Politiani excerpta. *graphio laſſere retento* Jureti codex. ut ſit Græciſmus.

v. 24. *Hoc habeat ſcriptum*] *Fac habeat* puto reſcribendum.

v. 26. *Ponere in æde moror*] *morer* recte meliores.

v. 27. *Fidas ſibi Naſo tabellas*] *miniſtras* iidem. probe. ſic Triſt. III. El. VII.

Littera ſermonis fida miniſtra mei.

Epiſtola Cydippes,

Lumina propoſiti facta miniſtra mei.

IN ELEGIAM XII.

v. 13. *Projectæ in triviis*] τὸ *in* abeſt à melioribus.

v. 18. *Duras præbuit illa cruces.*] Scribe *diras*.

v. 19. *Raucis bubonibus umbras*] *raſis* Puteaneus. Arondelianus *raris*. Scribo *ravis*. *ravum* enim quod obtuſum: ſive de voce accipias ſive de colore. hinc *ravis* pro *raucitate*. unde *rabulam* vult dictam Verrius. de qua voce videatur Feſtus. *Color ravus* inter flavum & cæſium medius: etſi pro *fulvo* Nonius accipit. Horatius certe Epod. XVI. *ravos leones* dixit;

Credula nec ravos timeant armenta leones.

ita enim vetuſtiſſimi codices. quomodo *ravam lupam* idem lib. III. od. XXVII. appellat.

IN ELEGIAM XIII.

v. 1. *Jam ſuper Oceanum venit à ſeniore marito*] Numeri in hoc verſu parum ſunt Naſoniani. metuo ne ſciolus interpolarit. quare ſcribendum cenſeo,

Jam ſuper Oceanum venit ſeniore relicto.

Sic in Faſtis lib. vi.

Jam Phryx à nuptâ quereris Tithone relinqui.

&, *Proxima proſpiciet Tithono nupta relicta*
Parrhaſiæ ſacrum Pontificale deæ.

& lib. iv. *Cum Phrygis Aſſaraci Tithonia fratre relicto*
Suſtulit immenſo ter jubar orbe ſuum.

Certe Puteaneus, & Arondelianus, *venit ſeniore marito*. *ſeniore licto* pro *relicto* exaratum à properante manu fuerat. cujuſmodi errores in vetuſtis codicibus paſſim obſervavi, nec uno exemplo in hiſce ipſis Notis jam palam feci. Apud Valerium Flaccum locus extat inſignis, quo caſtigando nunc defungar. Is eſt libro vii. ubi de Medea agitur. v. 357.

Cingitur inde ſinus, &, qua ſibi fida magis vis
Nulla, Prometheæ florem de ſanguine fibræ
Caucaſeum promit, nutritaque gramina tabo:
Quæ ſacer ille nives inter triſteſque pruinas
Durat alitque cruor.

ſic locum peſſime in vulgatis libris adfectum corrigo. verſu tertio in codicibus ante Carrionem editis legebatur, *Caucaſeum tonitru nutritaque gramina promit.* Carrionis liber,

Caucaſeum promit nutritaque gramina ponit.

Scriptum videlicet antiquitus fuerat *gramina napo* pro *tapo* ſive *tabo*; nam *p* pro *b* vetuſtiſſimis exemplaribus haud raro irrepſiſſe deprehendas. cum hærerent librarii, *ponit* repoſuerunt. *Tonitru* hic locum non habet, quod de fulmine poſtea ſit acturus. Verſu quinto legitur in editionibus, *Durat editque cruor*

nullo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

nullo ſenſu. præſertim cum *adeſo* ſequatur eodem verſu. nimirum *it* pro *alit* ſcripſerat librarius, omiſſis duabus prioribus literis ob cognationem τȢ *at* præcedentis verbi *durat*. ſic & apud Martialem lib. VII. Ep. XCIII. cum nunc legatur,

Non ab amore recens hircus, non ora leonis,

& in tribus quatuorve, quos inſpexi, libris veterrimis, *non à leonis* ſit exaratum, haud dubito reponendum eſſe *non ala leonis*. pro axilla. nam *alæ* non hominum tantum, ſed brutorum quoque animalium. ſic alas elephanti aſſignat Plinius lib. XI. cap. XL. Cæterum quod diximus *b* & *p* frequenter confundi & miſceri in vetuſtis exemplaribus, id manfeſtum ſit ex *pube* & *puppe*, *nube* & *rupe* confuſis. de quibus Notæ ad lib. VII. Met. v. 51. & lib. XI. v. 591. fuſius egerunt. *ſupprema crepuſcula* in Faſtis veterrimi codices, cum *ſub prima* ſit legendum. & apud eundem Valerium lib. VII. v. 375.

Qualis adhuc teneros ubi primum pallida fœtus
Mater ab excelſo produxit in aëra nido.

cum *ſupremum* illic perperam ſcribatur. Hæc in tranſcurſu.

v. 3. *Sic Memnonis umbras*] *umbra* Farneſianus. alii nonnulli, *umbram*. Legendum *umbræ* vel *umbris*. niſi ſequenti verſu pro *parentet*, cum Neapolitano & quatuor aliis reponas *frequentet*. Non enim memini ſcriptores Latinos id verbum cum alio quam tertio caſu conjunxiſſe. pro *ſolenni cæde* Sarravianus, qui eſt inter optimos, *ſolenni more*. & ſic pro diverſa lectione unus Vaticanus. Puto *ſolenni Marte*. quomodo & lib. XIII. Met. in hac eadem fabula reponendum.

—— *parentali perituræ Marte rebellant.*

ut ſuo loco pluribus dicemus.

v. 8. *Tenui gutture cantat avis*] *tereti* Regius.

v. 11. *Ante tuos*] Hos quatuor verſus margini adſcriptos habet manu recentiori Puteaneus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 14. *Nec media neſcit an erret*] bene idem Puteaneus *neſcius errat*. Ne enim neſcius erret, ſideribus refert acceptum, quæ navem regunt.

v. 14. *Miles & armiferas*] *Et miles ſævas* Puteaneus. nil muto.

v. 15. *Prima ſubire jubes oneratos arva colonos*] Scripti cum primis editionibus fere omnes,

Prima bidente vides oneratos arva colentes.

& recte. nec male Junianus,

Prima bidente vides oneratos colla colonos.

bidens enim inſtrumentum ruſticum. Noſter Faſt. IV.

Ille ſuam peragebat humum, ſive uſus aratri,
Sive cavæ falcis, ſive bidentis erat.

& alibi, *Sarcula nunc curvuſque bidens & vomer aduncus*
Ruris opes niteant. meminit & Tibullus.

v. 19. *Atque eadem ſponſi conſultum ante atria mittis*] alii *ſponſos*. atque ita à manu ſecunda Puteaneus. in quo legebatur,

Atque eadem ſponſum cultos ante atria mittis.

& ſequenti verſu idem *ferant* pro *ferat*. quomodo & alii ex melioribus. Latet certe mendum. niſi mavis totum diſtichon à mala manu eſſe. Nam quid opus *conſulti* hic meminiſſe, cujus ſequenti verſu mentionem ſit facturus?

v. 21. *Nec tu jucunda diſerto es*] tolle *es* ex auctoritate codicum præſtantiorum.

v. 23. *Tu ne fœminei poſſint ceſſare lacerti*] Puteaneus & tres alii,

Tunc cum fœminei poſſint ceſſare labores.

alii plures, *Tu cum. labores* etiam eſt in Arondeliano.

v. 28. *Nec fugerent.*] *Ne fugerent* meliores quinq; *Neu.* Tibull. *Hinc & fœmineus labor eſt, hinc penſa coluſque.*

v. 33. *Quid ſi non Cephali*] Numeri huic diſticho duriores ſunt, quam quos pro ſuis Ovidius admittat. & ſane in optimo Puteaneo margini adſcriptum erat, idque manu recentiori. qui præterea agnoſcit, *Quid ſi Cepha-*

Cephalio. Certe de Cephalo cum mox ſit acturus, otioſa eſt hoc loco ejus mentio. Mycillo etiam ac Gutero ſuſpectum habebatur hoc diſtichon.

V. 35. *De te narrare liceret*] *liberet* puto. in Faſtis,

Nec libet, & longum eſt epulas narrare deorum.

ubi pari modo peccabatur.

V. 36. *Fœmina non cælo turpior ulla foret.*] *Fabula* Puteaneus alter cum excerptis Voſſianis. recte. Noſter ſupra lib. x. El. ix.

Mars quoque depren ſus fabrilia vincula ſenſit.
Notior in cælo fabula nulla fuit.

Artis Amatoriæ libro I.

Fabula narratur toto notiſſima cælo
Mulciberis capti Marſque Venuſque dolis.

& lib. IV. Met. de eadem re, ——— *diuque*

Hæc fuit in toto notiſſima fabula cœlo.

Seneca Thyeſte de Myrtilo, ——— *notior*

Nulla eſt Ioniis fabula navibus.

Idem Hippol. *Phædræ quem Bromio prætulerit ſoror*
Omnes per populos fabula diſtulit.

Noſter in Triſt. *Nomine ſub noſtro fabula nulla fuit.*

Am. III. El. I. *Fabula (nec ſentis) tota jactaris in urbe.*

Art. II. *Ut quamque attigeris, fabula turpis erit.*

Statius Achilleide,

Aſt ego vel primæ puerilis fabula culpæ
Narrabor famulis.

Neque aliter paſſim optimi auctores.

V. 37. *Longo quia marcet ab ævo*] *longo quia grandior ævo.* Puteaneus & complures alii. Triſt. IV.

Sæpe ſuas volucres legit mihi grandior ævo.

de Macro. certe mox denuo ſequitur, *ſi vir tibi marcet ab annis.* hinc *grandævus.*

V. 39. *At ſi quem Cephalum manibus*] *quem magis Cephalum* Puteaneus. *quod malles Cephalum* Jureti excerpta. Scribe, *quem malles Cephalum.*

V. 41. *Cur ego plector amans*] *plectar* meliores.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 42. *Non me nupſiſti*] *Num* Puteaneus & alii quidam ex præſtantioribus.

v. 43. *Aſpice quos ſomnos*] Lege *quot* ex ſcriptis. & mox cum iiſdem. *neque illius forma ſecunda tuæ.* non *tua* eſt. Propert. lib. I. El. II. ut ſcribendum:

Aſpice quot ſubmittat humus formoſa colores.

IN ELEGIAM XIV.

v. 2. *Tingere quam poſſis*] Puto rectius *fingere.* ne bis idem dicat; jam enim *medicare capillos* præceſſit. Med. Faciei, *Rure ſedent, finguntque comas.*
Art. Am. I. *Quid toties poſitas fingis inepta comas?*
Statius Theb. V.

Aſpiciens floremque genæ & quas finxerat auro
Ipſa comas.

Virgil. lib. IV. —— *molliqne fluentem*
Fronde premit crinem fingens atque implicat auro.

Met. IV. *Et finxit vultum & meruit formoſa videri.*
Remed. Am. *Proderit & ſubito, cum ſe non finxerit ulli,*
Ad dominam celeres mane tuliſſe gradus.

quod ad faciem referendum. Neque aliter Phædrus lib. II. Fab. XXX. de viro opera duum mulierum depilato, dum capillos ab iis ornari putat.

Cum ſe putaret fingi cura mulierum,
Calvus repente factus eſt.

ſic ſcribo. vulgo *pingi.*

v. 8. *Quid erat ſpecioſius illis?*] *ſpatioſius* Puteaneus cum duobus aliis; & Jureti excerpta. recte.

v. 9. *Nec erat color aureus illis*] Puteaneus & quidam alii, *neque erat tamen aureus ille.* nonnulli, *nec erat tamen aureus illis.* utrumque bene.

v. 12. *Direpto cortice*] *derepto* Puteaneus. ſic & paulo poſt codex idem *derepta acu.* dixi ſupra ad El. v. v. 13. optimus Palatinus *directa cortice.* Lego *derepta.* nam noſtro ea vox ut plurimum fœminini eſt gene-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ris, de qua ad Metamorph. IV. 375. *derepta pelle* de Marſya in Ibide, ex ſcripto codice.

V. 15. *Non vallum pectinis illos*] *vallus* legit ex codice Arondeliano, qui Pirckeimeri olim fuit, in Obſervationibus Gronovius, ut & Met. VIII. *Stantque velut vallus ſetæ*, qui conſulendus. Obſerv. lib. III. cap. XVIII.

V. 18. *Brachia direpta ſaucia fecit acu*] Jam ſupra monuimus *derepta* legi in optimo Puteaneo, ſed quia paulo ante *derepto cortice* habuimus, minus hoc loco id verbi nunc placet. Nonnulli *directa acu*. Puto *correpta acu*. Sed & *brachia fixit* pro *fecit* ſcribendum vel invitis membranis.

Brachia correpta ſaucia fixit acu.

Ecce locum prorſus ſimilem libro III. Artis Amatoriæ:

Tuta ſit ornatrix. odi, quæ ſauciat ora
Unguibus, & rapta brachia figit acu.

Ita & *acu figi* crines dicebantur. ut apud Martialem lib. II. Epigr. LXVI.

Unus de toto peccaverat orbe comarum
Anulus, incerta non bene fixus acu.

Quo loco malim reponi *torto orbe*. quomodo apud noſtrum paulo poſt ſequetur,

——— *torto flexilis orbe ſinus.*

Ipſe Martialis in Apophoretis Epig. XI.

Tenuia ne madidos violent bombycina crines,
Figat acus tortas ſuſtineatque comas.

Magæ quoque ſimulacra cerea acu figebant. Hinc *figere* & *defigere* verba magica. de quibus ad Epiſt. VI. v. 91. ubi de Medea,

——— *ſimulacraque cerea figit,*
Et miſerum tenues in jecur urget acus.

Amor. III. El. VII.

Sagave pœnicea defixit nomina cerâ,
Et medium tenues in jecur egit acus.

V. 20. *Purpureo jacuit ſemiſopita*] *ſemiſupina* ex Pu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

teaneo aliiſque melioribus ſcribendum monui ad Epiſtolam decimam. v. 15.

v. 21. *Ut Thracia Bacche*] *Threcia* Puteaneus. recte. vide Notas ad Epiſt. XIX. v. 26. proximè verum duo Vaticani, in quibus *tetrica* & *territa*.

v. 23. *Cum graciles eſſent tamen*] Non ſatisfaciunt numeri. Sarravianus & Vaticanus unus, *tanquam lanuginis*. Mentelianus *tantum*, cum uno Mediceo. unus meus *cum & lanugines*. Excerpta Jureti, *tamen & ſunt luminis inſtar*. Puto ſcribendum,

Tam graciles læveſque tamen lanuginis inſtar.

v. 25. *Quam ſe præbuerant*] malim *præbuerunt*. nam *præbuerint* duo libri. Vide Notas Epiſt. VII.

v. 26. *Nexilis orbe ſinus*] *flexilis* multi ex ſcriptis. quod rectius videtur. Val. Flaccus lib. V.

Cui chlamys & multâ ſpirat coma flexilis aurâ.

Martial. lib. X. Ep. LXV.

Tu flexa nitidus coma vagaris.

idem alibi, *Flectere te nolim, ſed nec turbare capillos.* ſic & *flexæ ambages*. de quibus dictum Met. VIII. v. 160. in Arondeliano *plexilis*.

v. 32. *Quas vellet capiti*] *Quas portet* optimus Palatinus. Lego *quas optet*.

v. 35. *Quid male compoſitos*] Non damno hanc lectionem. libri tamen meliores cum Puteaneo *diſpoſitos capillos*. Pont. lib. III. El. III.

Non bene diſpoſitas comtus, ut ante, comas.

Martial. lib. XII. *Dicet Achilleas diſpoſuiſſe comas.*

Tibul. *Tune putas illam pro te diſponere crines?*

Seneca in fragmentis, *Sunt quæ Junoni ac Minervæ capillos diſponant.*

v. 40. *Non anus Hæmonia perfida lavit aqua*] Tacent hîc interpretes, quos certus ſum nihil horum intellexiſſe. Mihi quidem iſta magicæ artis ſpecies prorſus ignota eſt. quanquam ſuccurrunt illa ex libro II. Faſtorum,

Actori-

Actoriden Peleus, ipſum quoque Pelea Phoci
Cæde per Hæmonias ſolvit Acaſtus aquas.

Sed illic de luſtratione Pelei, re apud Theſſalos geſtâ, agitur. Libri nonnulli veteres ab aliis inſpecti, tum ex noſtris Neapolitanus, Palatinus optimæ notæ, & meus chartaceus, *læſit aqua.* Opinor ſcribendum,

Non anus Hæmonia perfida læſit acu.

ut ad defixiones magicas referatur. de quibus nonnihil paulo ante diximus, & Epiſtola VI. v. 91.

v. 41. *Non tibi*] *Nec* ſcripti. ut & ſequenti verſu.

v. 46. *Culta triumphatæ*] Male Puteaneus aliique complures *Tuta.* hæ duæ voces frequenter in libris antiquis confunduntur. ſic apud Martialem ſcribendum lib. IX. Epig. XVIII. de ſpeculo Earini,

Addidit & nitidum ſacratis crinibus orbem,
Quo felix facies judice culta fuit.

cum in optimo Thuaneo codice *tuta* legatur. vulgati *tota.* frigide. idem Martialis alibi,

Captivis poteris cultior eſſe comis.

v. 49. *Sicambram*] Sarravianus *Sycambram.* Puteaneus, *Sygambram.* quæ vera ſcriptura. Sic & in Claudiani veterrimo codice ſcribebatur. Ptolemæo Σύγαμβροι, Σούγαμβροι Straboni ſunt. ſic & conſolatione ad Liviam legendum,

Ille genus Suevos acre indomitoſque Sygambros
Contudit.

&, *Nec tibi deletos poterit narrare Sygambros.*

v. 50. *Iſta mea*] *mei* rectius tres ſcripti. Neapolitanus *Forma.* ut & Regius. Forte,

Forma tamen memini cum fuit iſta meis.

Nimirum comis. quod præceſſerat.

v. 53. *Spectatque capillos*] *ſpectare* ſex ſcripti, cum excerptis Jureti, quæ tu, Philiberte Mari, vir humaniſſime & ad omnem facte comitatem, mei juris feciſti. ea ſcriptura placet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

IN ELEGIAM XV.

v. 18. *Vivet dum*] *Vivent* tres libri. rectius. & *Menandros* meliores poſtea, ut & *neſciat* pro *neſciet*.

v. 24. *Exitio terras cum dabit una dies*] *ima dies* Scaliger. ſed fruſtra. Illa Lucretii reſpexit noſter,

Principio maria ac terras cœlumque tuere,
Horum naturam triplicem, tria corpora, Memmi,
Tres ſpecies tam diſſimiles, tria talia texta,
Una dies dabit exitio.

idem, *At non multa virûm ſub ſignis millia ducta*
Una dies dabat exitio.

ſic & noſter in Faſtis,

Una dies Fabios ad bellum miſerat omnes,
Ad bellum miſſos abſtulit una dies.

& in Ponticis,

—— *quamvis cecidere trecenti,*
Non omnes Fabios abſtulit una dies.

Propert. *Tantum operis belli ſuſtulit una dies.*

Statius Theb. III.

Felices, quos una dies, manus abſtulit una.

Auſonius Idyllio de Roſa,

Tot ſpecies tantoſque ortus, varioſque novatus,
Una dies aperit, conficit una dies.

Atque ita paſſim optimi auctores.

v. 25. *Tityrus & ſegetes*] *& fruges* meliores libri. Nil temere tamen mutandum, ut ad illa reſpexerit,

Quid faciat lætas ſegetes.

v. 26. *Dum caput orbis erit*] *eris* optimus Palatinus & unus Moreti pro diverſâ lectione.

v. 34. *Auriferi ripa beata Tagi*] *benigna* Puteaneus atque alii complures non contemnendæ notæ. quod arripuit Salmaſius ad Hiſtoriam Auguſtam

ſtam. at mihi vulgata lectio magis probatur. *Benignum* enim pro fertili, *beatum* pro divite apud optimos auctores paſſim ſumitur. recte ergo *beatus Tagus*, qui ab auro atque opulentiâ commendetur.

v. 38. *Atque ita ſollicito*] *Atque à ſollicito* rectius omnino quinque ſcripti.

v. 40. *Tunc ſuus ex merito quemque tuetur honor*] Meliores,

Cum ſuus ex merito quemque tuetur honos.

ſed τὸ *cum* mox denuo ſequitur.

v. 41. *Supremus aduſſerit ignis*] *adederit* optime Puteaneus. Propert. lib. IV. El. VII.

Et ſolitam digito beryllon adederat ignis.

Nemeſianus Eclog. IV.

Tum tandem feſſi, quos luſus adederat ignis,
Sic ſua deſertis nudarunt vulnera ſylvis.

Silius lib. I.

Dum penitus pluteis Vulcanum exercet adeſis.

Virgil. lib. IX. de igne,

Corripuit tabulas & poſtibus hæſit adeſis.

Idem lib. III. Georg. *contactos artus ſacer ignis edebat*, *ignis edit exta* Statio Theb. I. Idem Theb. VI. *nocturna peredit Flamma nemus.* ubi nihil neceſſe reponi ex antiquis libris *peregit*. Horatius lib. III. Od. IV.

——— *nec peredit*
Impoſitam celer ignis Ætnam.

Idem Statius Theb. IX.

Nullæ illum volucres, nulla impia monſtra, nec ipſe,
Si demus, pius ignis edat.

Theb. I. ——— *luſtraliaque exta*
Lacte novo perfuſus edet Vulcanius ignis.

Hinc & *ignis edax* paſſim poëtis. ita & *flamma vorat* Elegia in obitum Druſi, ut emendavimus v. 134.

NICOLAI HEINSII D. F.

NOTÆ

IN LIBRUM II

AMORUM

P. OVIDII NASONIS.

IN ELEGIAM I.

V. I. HÆc quoque compoſui] Libri veteres *Hoc.*

V. 2. *Ille ego nequitiæ Naſo poëta meæ*] forte *deliciæ Naſo poëta tuæ.* ut Lectorem alloquatur. ſed & vulgata ſcriptura bene ſe habet.

V. 3. *Procul eſte ſeveri*] *ſeveræ* rectius tres codices. de puellis agit. malim etiam *procul ite.* quod *eſtu* ſequatur verſu proximo.

V. 10. *Centimanumque Gygen*] *Gygan* nonnulli codices. Scaliger *Gyen* legebat. ut & Faſt. IV.

Quid gravius victore Gye captiva tuliſſem?

Triſt. IV. El. VII.

Centimanumque Gygen, ſemibovemque virum.

ubi *Gyen* pari modo foret reponendum. Certe unus Palatinus *Giam.* alii plures *Gygam.* Rottendorph. *Gian.* Apollodorus initio Bibliothecæ, Οὐρανὸς πρῶτος τοῦ παντὸς ἐδυνάστευσε κόσμου. γήμας δὲ γῆν ἐτέκνωσε πρώτους τοὺς ἑκατόγχειρας προσαγορευθέντας, Βριάρεων, Γύην, Κοῖον. Sed cum cæteri auctores, Heſiodus nempe in Theogonia, ejuſque ac Apollonii Rhodii Scholiaſtes, Palæphatus, Auctor Etymologici in Τριτοπάτορες, alii Γύγην appellent, Hygino etiam *Gyges* ſit, Apollodorum potius ex his emendandum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

dum, quam hos ex Apollodoro parum abeſt quin cenſeam. Horatius quoque lib. II. Od. XVII.

Nec ſi reſurgat centimanus Gyges.

lib. III. Od. IV.

Teſtis mearum centimanus Gyges
Sententiarum.

quibus locis exemplaria nonnulla ſcripta à me inſpecta *Gigas*. Theophilo in Apologia pro Chriſtianis mendoſe Γύγος dicitur.

V. 15. *In manibuſque Jovem, & cum Jove fulmen habebam*] Sarravianus, Arondelianus, & quinque alii, cum prima editione,

In manibus nimbos & cum Jove fulmen habebam.

recte. Neque aliter Puteaneus, niſi quod in illo vox *nimbos* deſideratur. unde natus error. Cæteri codices *Jupiter in manibus*. duo præterea *habebat*. unus Moreti *habenti*. optime. refer ad ſequentia,

In manibus nimbos & cum Jove fulmen habenti,
Clauſit amica fores.

ita *nimbiferum ignem* vocat fulmen Pont. III. ut recte meliores ſcripti,

Sic affectantes cœleſtia regna Gigantas
Ad Styga nimbifero vindicis igne datos.

nam vulgati *nubifero igne*. perperam.

V. 17. *Ego cum Jove fulmen omiſi*] *fulmen amiſi* Puteaneus à manu prima. ſed emendatum *fulmina miſi*. quomodo multi ex noſtris. *mittere* pro *omittere*. libri ſex *& cum Jove*. Forte, *en cum Jove*.

V. 19. *Nil me tua tela juvabant*] *verba* Puteaneus, Palatinus optimus, Neap. Arondel. & quinque alii. reliqui *bella*.

V. 20. *Janua fulmen habet*] Venuſte Regius, unus Mediceus cum excerptis Jureti & Politiani *fulmen erat*.

V. 22. *Mollierant duras*] *Mollierunt* Puteaneus. dixi ad Epiſtolam VII. V. 166.

V. 28.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 28. *Quamvis robur erat*] *Quamvis robuerat* Neapolitanus. Puto ſcribendum, *Quamvis roboreo*, nimirum poſti.

v. 29. *Quid mihi profuerit*] *profueris* unus Mediceus. Lege, *profueris Achille.*

v. 30. *Quid pro me Ajaces alter & alter agent*] Verſus haud dubie mendoſus. Sarravianus & octo alii, *Quid pro me Atrides.* quod ſequor, dum meliora offerantur. Excerpta Politiani, *Quid mihique Atrides.* Optimus Palat. & duo alii, *Quid vero Atrides.* Scriverianus, *Quidve aromethides.* Puteaneus, *Quidve romethides.* Fortaſſis, *Quid, quæſo, Atrides.* Regius *Quid pro meceades. agant* bene unus Moreti.

v. 33. *At facies teneræ ut laudata eſt ſæpe puellæ*] verſus duriter habitus à librariis. *ut* & *eſt* abſunt à prima editione & melioribus ſcriptis. Quantilli negotii erat veram inde lectionem nobis reddidiſſe, hoc modo:

At facie teneræ laudat à ſæpe puellæ.

certe Neap. & Arondel. *teneræ laudatæ ſæpe puellæ.* alii nonnulli *laudataque.*

v. 37. *Ad mea formoſos vultus*] *formoſæ* Sarravianus.

IN ELEGIAM II.

v. 5. *Miſi noctemque rogavi*] *ſcriptoque rogavi* Puteaneus & alii ex melioribus. nonnulli tamen *miſſo ſcriptoque.*

v. 8. *Quod nimium dominæ cura moleſta tua eſt*] Cenſeo ſcribendum *tuæ es.* τὸ *eſt* enim inconcinne duriterque geminetur hoc diſticho.

v. 10. *Perire cupit*] *periſſe* meliores.

v. 14. *Et caſtam, multis quæ placet*] *caſtum, multis quod placet* iidem.

v. 19. *Matrem ſcripſiſſe putato*] *miſiſſe* Puteaneus, ut ſupra verſu 5.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

V. 21. *Ibit ut adſectam, quæ non languebit amicam,*
Viſat. judicius ægra ſit illa tuis.]

Hæc valde ſunt mendoſa. Scripti plerique *Ibit ad adflictam*; vel, *ad adſectam*. & poſtea *Viſat & indiciis.* Alter Puteaneus *Viſet & indiciis.* Sarravianus cum quatuor aliis *Viſaque judiciis.* Scribe,

Ibit ad adſectam, quæ non languebit, amicam
Viſere? judiciis ægra ſit illa tuis.

Ibit viſere Græciſmus poëtis, maxime Propertio, familiaris. de quo ad Claudianum. *adfecta amica* pro ægra, aut quæ ſe ægram ſimulet, recte dicitur. nec in *adflicta* mutandum. *Viſere ad aliquem*, etiam elegans loquendi modus, Terentio Plautoque non neglectus. Lucret. lib. VI.

Nam quicumque ſuos fugitabant viſere ad ægros.

reviſere ad ſtabulum, & *reviſere ad lunam* de ſignis cæleſtibus eidem. Sed utrumque loquendi modum Terentius ſimul conjunxit, qui appoſite ſatis in Hecyra Act. I. Sc. II.

Ægram eſſe ſimulant mulierem. noſtra ilico
It viſere ad eam. admiſit nemo.

denique *judiciis tuis.* ut Art. Am. II.

Sunt qui præcipiant herbas ſaturea nocentes
Sumere: judiciis iſta venena meis.

V. 24. *Stertere fronte potes*] *putes* meliores. ſed fruſtra.

V. 25. *Niligenam Iſim*] *lanigeram* plerique. At Puteani excerpta cum Barberiniano & uno Moreti *linigeram.* probe. dixi lib. I. Artis Amat. V. 79.

V. 28. *Quis minor eſt autem*] *eſt cauto* malim. ſic lib. II. Art.

Artis erunt cauto mollia juſſa meæ.

at prima editio cum ſcriptis quibuſdam. *unquam* pro *autem.*

V. 29. *Verſatque domum*] Puto *ſervatque.* Illi cura domûs committitur. niſi malis, *ſervatque domi.*

ut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ut apud Comicum, *Solus Sannio ſervat domi.*

v. 30. *Ille placet dominæ, cætera turba jacet.*] Puteaneus, Mentelianus, & Arondel.

Ille potens, alii ſordida turba jacent.

quod ſequor. nam *placet* jam præceſſerat. Art. Amat. lib. II. ex antiquis exemplaribus,

Utilitas tua ſit; titulus donetur amicæ,
Perde nihil: partes illa potentis agat.

Met. X. ——— *ne ve potentis*
Concubitu vetito naturæ pollue fœdus.

lib. III. de pulchris puellis,

Eſt illis ſua dos forma ſine arte potens.

Quomodo & Propertius lib. II. El. V.

Cynthia forma potens, Cynthia forma levis.

Amor. III. El. XI.

Deſine blanditias & verba potentia quondam
Perdere.

Plura ad Metamorph. lib. IV. v. 325. Met. XII. *Facit ira potentem.* ita libri veteres. Alii codices hoc loco.

Ille potens dominæ: cætera turba jacent.

potens dominæ, ut *potens mentis*, *potens voti.* de quibus alibi dicemus. *jacere*, quomodo lib. I. Faſt. *Pauper ubique jacet.* Lucretius lib. V.

Nam fuit in pretio magis æs, aurumque jacebat
Propter inutilitatem hebeti mucrone retuſum.
Nunc jacet æs, aurum in ſummum ſucceſſit honorem.

v. 38. *In vero, falſo crimine, deme fidem.*] *In verum* Puteaneus. recte, ſi *objiciens* ſuperiori verſu reponas pro *objicies*, levi mutatione. *Et vere* Sarravianus. non male. vide quæ noto ad Epiſt. XVI. v. 60. unus Palatinus, *In veram falſo.* tres libri, *In veri falſo.* duo *In falſo veri.* unus *In falſo veram.* Scriverianus *Et veram in falſo.* prima editio *In ficto veri.* Barberinianus, *In falſo vero.* Poſſet quoque refingi,

Tu contra objiciens quæ tuto diluat illa,
I veris falſo crimine deme fidem.

vel, *I veram.*

v. 39.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 39. *Sic tibi ſemper honos, ſic alta pecunia creſcet*] *ſic alta peculia creſcent* optime Puteaneus, cum ejuſdem excerptis, & quinque alii codices. niſi quod Jureti excerpta, *ſic orta peculia creſcent*. Lego, *ſic curta peculia creſcent*. quomodo *curta res* apud Horatium,

Curtæ neſcio quid ſemper abeſt rei.

& *curtare rem*. *curta tabella* pro parvâ in Faſt. lib. II.

Heu quantum fati curta tabella fuit!

ſic ſcribendum puto. *curta ſupellex* Perſio. vide Notas Faſt. II. v. 645. *Peculia* proprie ſervorum ſunt, teſte Feſto. Olim *aucta peculia* legebam ex illo Juvenalis loco,

——— *præſtare tributa clientes*
Cogimur, & cultis augere peculia ſervis.

v. 53. *Indicium prodis*] *perdis* Puteaneus & alii multi. Jureti excerpta *pergit*. Nil temere mutandum.

v. 57. *Ille neganti*] *ipſe* quatuor libri, non inconcinna repetitione. niſi malis *illa neganti*.

v. 59. *Aſpiciet*] *Aſpiciat* Puteaneus.

v. 61. *Quid diſpar certamen inis*] *Quam diſpar* excerpta Jureti & Politiani, cum uno Mediceo & Farneſiano.

IN ELEGIAM III.

Hanc Scaliger ſuperiori cenſebat adnectendam.

v. 2. *Gaudia noſſe potes*] *ferre* Neapolitanus & Douſæ excerpta. Monui ad Epiſt. XVIII. v. 43.

v. 9. *Iſta viri tractant*] *tractent* meliores.

v. 10. *Sunt tibi*] *ſint* tres libri.

IN ELEGIAM IV.

v. 5. *Non eſſe quod odi*] *odiſſe quod odi* plures ſcripti. alii *non noſſe*.

v. 6.

v. 6. *Quod ſtudeas*] *qua* Puteaneus cum prima editione & uno Vaticano. *quanquam* Arondel.

v. 7. *Ad me mihi*] Junianus *in me mihi*. rectius. dixi ſupra lib. I. El. I.

v. 9. *Invitet amores*] *irritet* quatuor libri. Met. lib. I.

Tu face neſcio quos eſto contentus amores
Irritare tua.

ſic *irritata voluptas* lib. II. Art. Am. Faſt. II. v. 649.

Tum ſicco primas irritat cortice flammas.

Vide quæ illic notamus.

v. II. *Oculos in me dejecta modeſtos*] Argute, &, ſi quid judico, vere Junianus cum Jureti excerptis, *in ſe dejecta*. Epiſtola Cydippes,

Luminaque in gremio veluti defixa tenebam.

Am. I. El. VIII.

Cum bene dejectis gremium ſpectabis ocellis.

ſic *in terram & humum oculos dejicere* paſſim poëtæ. de quo Amor. III. El. VII. v. 67.

v. 12. *Sunt pudor ille mea*] *ſit pudor* Barberinianus & alter Moreti.

v. 15. *Rigidaſque imitata Sabinas*] Juvenal. Sat. x.

——— *Rara eſt adeo concordia formæ*
Atque pudicitiæ. ſanctos licet horrida mores
Tradiderit domus, ac veteres imitata Sabinas.

Ita ſcribe ex veterrimo codice. Vulgati *Sabinos*.

v. 17. *Sive eſt docta placet*] *ſive es docta, places*. Puteaneus cum optimo Palatino & quinque aliis. bene. niſi quod malim, *ſi qua es docta, places*.

v. 18. *Placita eſt ſimplicitate ſua*] *places ſimplicitate tua* idem codex. niſi quod *placeas* emendatum poſtea. quomodo & alterum exemplar ejuſdem Puteani & tres alii. At Palatinus optimus cum Barberiniano & duobus aliis, *placita es ſimplicitate tuâ*. recte. dixi Art. Amat. I. v. 37. & Epiſtola XIX. ſub finem. *capior* Arondel. Neap. & Barberin.

v. 20.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 20. *Illa placet*] *ipſa* ſcripti.

v. 22. *Suſtinuiſſe ſemur*] *femen* Neapolitanus.

v. 23. *Molliter incedit ; motu capit : altera dura eſt.*] *inceſſit* Puteaneus & alii plures. deinde ſcribo, *altera durè.* ſcilicet incedit. & ſequenti verſu *poterat mollius iſſe*, pro *mollior eſſe*. Remed. Amor.

Duriter incedit ? fac ambulet.

& Art. lib. III. ——— *ruſticus alter*

Motus in inceſſu, mollior alter erit.

v. 25. *Hæc quia dulce canit*] Scribe *Huic*. pro *flectitque facillima vocem* unus Mediceus, *flectique* eleganti Græciſmo. de quo ad Claudianum plura.

v. 27. *Habili percurrit pollice chordas*] *agili* rectius excerpta Jureti ac Puteani & tres ſcripti. ſic Martial. lib. III.

Percurrit agili corpus arte tractatrix.

v. 29. *Numeroſaque brachia ducit*] alii *movit* vel *jactat*. Sed nil mutandum eſſe dixi ad Met. IV. v. 352. noſter alibi,

Sive aliquis molli deducit brachia geſtu.

v. 40. *Eſt etiam in fuſco*] tollunt *in* unus Moreti & Barberinianus.

v. 46. *Hæc melior ſpecie : moribus illa placet*] *corporis illa placet*. Puteaneus & alii nonnulli. ſed recte ſex ſcripti,

Hæc melior ſpecie corporis ; illa ſapit.

v. 47. *Quiſquam probat*] rectius alii *probet*. at optimus Palatinus,

——— *quas laudet in urbe.*

pro, *Denique quas tota quis laudet in urbe puellas.*

IN ELEGIAM V.

v. 4. *Hei mihi*] Rectius duo Moreti codices, *O mihi.*

v. 5. *Non mihi decepta nudant tua facta tabella*] Scribe

Scribe *Non interceptæ* vel *Non mi interceptæ*. *Intercipere literas* uſitatus optimis auctoribus loquendi modus. Met. IX. *ne res intercipe noſtras*. in optimo Palatino *deletæ*. etiam probe. ſic Art. Am.

Nec niſi deleta tutum eſt reſcribere cera.

Malim tamen *Non male deletæ*.

v. 19. *Sermonem agnovi. quid non videatur amanti?*] *quod non videatur agentem* ſcripti omnes. niſi quod Neapolitanus *videbatur*, & *agenter* unus Mediceus. tertius Moreti, *quam non videatur agentem*. Latet aliquid.

v. 21. *Frequens ierat menſa conviva relicta*] Scribe *remotâ* cum ſeptem ſcriptis. ita enim moris erat, ut menſæ poſt finitum convivium removerentur. Art. Am. lib. I.

At cum diſcedit menſâ conviva remotâ.

Met. XIII. *Menſâ ſomnum petiere remotâ.*

Virgilius,

Poſtquàm exemta fames epulis, menſæque remotæ.

&, *Poſtquàm prima quies epulis menſæque remotæ.*

contra *ponere* & *apponere menſam* paſſim occurrit. ſed quid in re tritâ moramur?

v. 26. *Cupido mollis amica viro*] optimus Palatinus & Neapolitanus, *cupido ſuo*. Ep. XX.

Utraque victorem nempe ſecuta ſuum.

ſic libri nonnulli veteres. Remedio Amoris,

Frigidior glacie fac videare tuæ.

hoc eſt, dominæ. ut recte veteres libri. Plura illic.

v. 29. *Quo nunc mea gaudia differs!*] Neapolitanus & quatuor alii, *deſers*, cum Scaligeri excerptis. recte. *quo jam* excerpta Puteani. Forte *quonam?* atque ita Arondelianus.

v. 31. *Hæc tibi ſunt mecum, mihi ſunt*] Mentelianus *ſint* utroque loco. idque rectius.

v. 33. *Hæc ego*] *Hoc* Puteaneus.

v. 34. *Venit in ora pudor*] *rubor* quidam ſcripti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

& placet. Catull. *Conſcius ore rubor.*

V. 41. *Hic erat aut aliquis color ille ſimillimus horum*] Legendum *His erat*, *aut alicui*, cum Puteaneo, Sarraviano & quibuſdam aliis. quod & Naugerius in ſuis invenerat.

V. 45. *Sicut erant*, *& erant comti*] *culti* meliores omnes. ſic *inculti capilli* & *inculta coma* paſſim Faſt. III.

Edidit incultis talia verba comis.

V. 46. *Et fuit in teneras*] *laniare capillos Mens fuit* quinque ſcripti cum primâ editione.

V. 51. *Riſit & ex animo dedit oſcula*] imo *optima* cum Puteaneo, Arondeliano, & tribus aliis. Sequentia confirmant.

V. 53. *Ne tam bona ſenſerit alter*] Excerpta Scaligeri & Puteani cum Sarraviano & uno Palatino, *ſumſerit*. recte. Arte Am.

Oſcula qui ſumſit, ſi non & cætera ſumſit.

ſupra El. IV.

Oſcula jam ſumet, jam ſola nec oſcula ſumet.

infra El. XI. *Et multa ſine ordine ſumam oſcula.* Faſt. III. *Oſcula ſumturus ſubito Mars aſpicit Annam.* Tibull. *Oſculaque admota ſumere rapta manu.*

V. 54. *Et volo non ex hac illa*] vel *vellem* unus Moreti. Lege,

Et vellem ex hac non illa fuiſſe nota.

vel, *Deque velim non hac illa fuiſſe nota.*

V. 61. *Nunquam potuere doceri*] *nuſquam* Puteaneus & alii nonnulli. recte.

IN ELEGIAM VI.

V. 1. *Ales mihi miſſus ab Indis*] *imitatrix ales ab Indis* probe Puteaneus, & Regius, & unus Moreti. & tres quatuorve alii, cum Arondeliano. quod Briſſonius & Carrion jam monuerunt. Statius,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Humanæ ſollers imitator Pſittace linguæ.

Ψιτ]ακὸς ὁ βροτόγηρυς in Anthologia lib. I.

V. 2. *Exequias ferte*] Minus hoc Latinum. & ſane iidem libri *exequias ite*. quod verum eſt. ſic & *pompam funeris ire* Faſt. VI. ut habent libri veteres.

V. 3. *Et pectora plangite pennis*] *& paſſis plangite pennis* Arondelianus. ſic *paſſæ comæ* frequenter apud noſtrum, *paſſæ palmæ* apud Germanicum Arateis. *paſſis Victoria pennis* noſtro infra lib. III. El. II.

V. 6. *Pro longa reſonent carmina veſtra tuba*] Arondelianus & unus Mediceus *noſtra*. Forte *garrula roſtra.*

V. 7. *Quid ſcelus*] Puteaneus *Quod*. opinor *Quo*.

V. 9. *Miſerum divertite funus*] *devertite* ſcripti. Lege *devertere*. ad Philomelam enim ſermo eſt. quod ex verſu proxime ſequenti ſatis apparet. Art. Amat. II.

Docta quid ad medicas Erato deverteris artes?

ita codices vetuſti. Met. lib. IX.

Inferior virtute meas devertor ad artes.

Pont. IV. El. XIV.

Ad veteres ſcopulos iterum devertor.

Virgil. *Caſtaliam molli devertitur orbita clivo.* quomodo omnes vetuſti codices, quos ego ac Pierius Valerianus inſpeximus. Suetonius in Tiberio cap. XII. *nemine cum imperio aut magiſtratu tendente quoquam, quin deverteretur Rhodum*. ita ſcripta exemplaria. malim etiam *Alitis in caræ* quam *raræ*. quia mox ſequitur, *rari forma coloris*.

V. 10. *Magna ſed antiqua eſt cauſa doloris Itys*] *ſed antiqui cauſa doloris* bene Sarravianus. *antique eſt* Neapolitanus corrupte.

V. 11. *Libratis in aëre pennas*] *curſus* ſcripti meliores. Noſter Art. Am. lib. II.

Et movet ipſe ſuas & nati reſpicit alas
Dædalus: & curſus ſuſtinet uſque ſuos.

Statius Theb. III.

Nonne

Nonne ſub excelſo ſpirantis limite cœli,
Amphiarae, vides, curſus ut nulla ſerenos
Ales agat?

ita & *meatum* pro volatu dicebant. de quo ad Raptum Proſerpinæ in Claudiano lib. II. v. 74.

v. 12. *turtur amice dole*] *turtur amica* unus Vaticanus. quomodo dici poſſe notant ad Virgilium veteres Grammatici.

v. 14. *Longa tenaxque fides*] fragmentum Patavinum *firma*. ut in Pont.

Firma tenaxque licet, ſolvetur in æquore navis.

v. 15. *Argolico Oreſti*] *Oreſtæ* Puteaneus & Neapolitanus. bene. dictum Epiſtola VIII. v. 9.

v. 21. *Virides pennis hebetare ſmaragdos*] ſmaragdi proprie virides. Scripti tamen meliores magna ex parte, & in his Puteaneus, *fragiles.*

v. 23. *vocum ſimulantior ales*] quatuor libri veteres *ſimulacior.* quo & alii nonnulli alludunt, quos inter Palatinus optimus & Arondelianus, *ſimulatior* exhibentes. ſic *ſonax concha* lib. I. Met. & *vigilaces curæ* lib. II. & *expugnax herba* lib. XIV. & *fumax ſulphur* Faſt. IV. *liquaces rivi* Remed. Am. v. 177. ex ſcriptis libris. & ſimilia, de quibus ſuo loco. *crepacem molam* Mæcenas dixit. apud Senecam Epiſt. CXIV. Cicero Catone, *Ne vera de ſe prædicans nimis videretur aut inſolens aut eloquax.* ut ibi eſt in vetuſtiſſimis libris. apud Plautum *trahax.* apud Gratium *curraces laquei.* apud Caium l. 18. D. de ædil. edict. *ſervus curax. ſi laborioſum aut curacem aut vigilacem eſſe adfirmaverit.* apud Symmachum lib. I. Ep. XLI. *retinax advenarum lotos. equus ſternax* Maroni & Silio Italico. *tagax* apud veterem poëtam, qui nunc non ſuccurrit. *capax, rapax, edax, emax, ſalax, vorax,* & ſimilia apud noſtrum.

v. 27. *Inter fera prælia vivunt*] *ſua prælia* meliores. recte. nam *fera bella* paulo ante præceſſerant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 28. *Forſitan & fiunt*] *fiant* Puteaneus & unus Moreti. in nonnullis aliis *fient*. proxime verum.

v. 30. *In multos poterant ora vacare cibos*] *poteras ora vocare* multi ex ſcriptis. at Puteaneus & Arondelianus *poteras ora vacare*. eleganti Græciſmo. quod & in ſuis Dominicus Marius Niger videtur inveniſſe. Unus Vaticanus *poteras ore vacare*.

v. 31. *Cauſæque papavera ſomni*] *ſomnis* Neapolitanus. Faſt. IV.

—— ſomnique papavera cauſas
Dat tibi cum tepido lacte bibenda puer.

v. 34. *Ducitque per aëra gyros Milvius*] *Miluus* Puteaneus, Arondelianus, & ſex alii. quomodo paſſim apud noſtrum in optimis exemplaribus. ut Faſtorum libro III. bis, & Met. II. ſic & apud Horatium lib. I. Epiſt. XVI. Cæterum lege cum uno Vaticano & Farneſiano *ducenſque per aera gyros*. ſed & *pluviæ graculus augur aquæ* exiſtimo ſcribendum pro *auctor*. Horat. lib. III. od. XVII.

—— aquæ niſi fallit augur
Annoſa cornix.

& od. XXXVII. *Imbrium divina avis imminentum.* poſſet & legi *garrulus augur*, ut de corvo intelligatur, quæ avis imbrium præſaga habetur. Certe *garrulus auctor* eſt in multis ſcriptis. ſed graculus pluvias prædicit apud Avienum in prognoſticis.

v. 38. *Illa loquax*] *ille* ſex ſcripti.

v. 49. *denſa nemus ilice frondet*] Excerpta Politiani, & unus Mediceus *frondens*. ut ad τὸ *viret* referatur. niſi ſequenti verſu *Vvida* malis pro *Udaque*. nam unus Vaticanus *Vivida*.

v. 55. *Explicat ipſa ſuas ales Junonia pennas*] *atque ſuas* alii multi. neutrum ſatisfacit. forte legendum,

Explicat hic pictas ales Junonia pennas.

vel *Explicat & paſſas pennas*. ut de pavo Horatius,

—— picta pandit ſpectacula cauda.

Tale quid latere exiſtimo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

V. 58. *Convertit volucres in ſua vota pias*] *in ſua verba* ſcripti.

V. 59. *Tumulus pro corpore magnus*] Puteaneus alter cum excerptis Voſſii *pro corpore parvus.* excerpta Politiani *parvo. parvus* res ipſa eſt. Callimachus in Epigrammatis,

Σύντομος ἦν ὁ ξεῖνος, ὁ καὶ τάφος· οὐ μακρὰ λέξω.

Noſter lib. IV. Met.

Conatæque loqui minimam pro corpore vocem
Emittunt.

Met. XIII. *Sentiet eſſe mihi tanto pro corpore vires.*

Faſt. lib. I. *Dira viro facies: vires pro corpore: corpus*
Grande.

Poſtremum hujus Elegiæ diſtichon ab alienâ manu videtur.

IN ELEGIAM VII.

V. 2. *Toties dimicuiſſe pudet*] *piget* meliores.

V. 11. *Atque ego peccati vellem modo conſcius eſſe*] *vellem mihi conſcius eſſem* meliores. quo & alii nonnulli tendunt, in quibus, *vellem mihi conſcius eſſe.* Met. XIII. ut & illic optimi codices,

Et quod præcipue vellem tibi demere poſſem.

V. 13. *Nunc temere inſimulas*] *inſultas* Neapolitanus cum excerptis Scaligeri & Puteani. fruſtra. Feſtus: *Inſimulare, crimen in aliqeum confingere.* Gloſſæ Stephani, *Inſimulatur*, διαβάλλει.

V. 15. *Auritus aſellus*] Hinc adſerenda vetus ſcriptura Phædro lib. I. Fab. XI. de aſino & leone venantibus, —— *hic auritulus*
Clamorem ſubitum totis tollit viribus.

ita enim veterrimæ Voſſii ſchedæ. niſi quod *auriculus* mendoſe exhibebant. mox cum eodem codice repone in Phædro,

Leonis adfliguntur horrendo impetu.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 16. *Verbere tardus eat*] *lentus eat* primæ editiones & ſcripti. ſic noſter de aſino ſemper. Met. XI.

Induiturque aures lente gradientis aſelli. & alibi.

v. 17. *Ecce tuum ſollers caput exornare Cypaſſis*] codices vetuſtiores magno numero, recte,

Ecce, novum crimen, ſollers ornare Cypaſſis.

ornare enim non *caput ornare* dicebant. hinc & *ornatrices* in Gruteri Inſcriptionibus ancillæ, quæ comebant heras paſſim dicuntur. ſic *ornatrix à tutulis* pag. DLXXIX. APONIÆ SUCCESSÆ A TUTUL. ORNATR. G. BATONIUS EPIGONUS ATRIENSIS. de tutulis vide Varronem & Feſtum. & pag. MCXVIII. *ornatrix galeæ.* CALPURNIA L. ET O.L. GALEÆ ORNATRIX. ubi nota *galeam* dici pro galero vel galericulo comæ adſcititiæ. noſter libro I. El. XIV.

Ornatrix tuto corpore ſemper erat.

& Arte Amatoria. *Tuta ſit ornatrix.*
duo codices non male,

Ecce (novum crimen) ſollers ancilla Cypaſſis.

v. 19. *Si ſit peccaſſe libido*] *Si ſic* iidem meliores. Forte,

Di melius, quam, ſi mihi ſit peccaſſe libido.

v. 23. *Ornandis operoſa eſt illa capillis*] *illa eſt operata* Puteaneus, Neapolitanus, & unus Palatinus, bene. Met. VIII.

——— *ſtudioque operatus inhæſi.*

ubi male *oneratus* legebatur. *votis pudicis operari* Ep. IX. v. 35. *ſiſtris Iſidis operari* Art. Am. *operari ſacris* ſæpe alibi.

v. 24. *Et tibi per doctas grata miniſtra manus*] *perdocta eſt* Puteaneus. Puto *perdoctâ manu.* ſic eandem *ponendis capillis perfectam* mox vocat. Ponticis,

Dignam Mæoniis Phæacida condere chartis
Cum te Pierides perdocuere tuæ.

uſi eo verbo quoque non ſemel Lucretius, Cicero, alii.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 25. *Quæ ſit tibi fida rogarem*] *qui erat tibi fida* Puteaneus mendoſe. alii complures *quæ tam tibi fida*. recte.

v. 26. *Quid, niſi ut*] Rectius videatur, *Quo? niſi ut indicio juncta repulſa foret*.

IN ELEGIAM VIII.

v. 1. *Ponendis in mille modis*] *modos* bene Puteaneus.

v. 7. *Non tamen*] *Nam non* alter Mentelii. *Nunc tamen* Puteaneus. lege *Num tamen*. nam idem codex mox *num verbo* cum Neapolitano. ſex alii, *non verbo*. vulgati *nec*.

v. 9. *Quid quod in ancillam*] *ancillâ* rectius Puteaneus cum quatuor aliis. duo *ancillas*.

v. 13. *Nec ſum Tantalide, nec forti major Achille.*] *Nec ſum ego Tantalide major, nec major Achilli* Puteaneus. plures etiam alii *major nec major Achille* & placet. multi *Non ſum ego*. ſed recte tres cum Arondeliano, *Non ego Tantalide*. Sarravianus *Non ſum Tantalide*.

v. 16. *Vidit te totis*] *Vidi* ſcribendum cum nonnullis ſcriptis, niſi malis *ſenſi*. Nam duo codices *ſenſit*. Superiori etiam verſu concinnius legas *in me defixit*, quam, *in te*.

v. 17. *Si forte refert*] *refers* libri veteres. quod verum eſſe monui Epiſt. v. v. 113. Tanaquillus Faber ad Phædrum lib. III. malit legi, *ſi fors refert*. hoc eſt, intereſt. ſed fruſtra.

v. 19. *Animi perjuria noſtri*] *animi puri* Puteaneus & Arondelianus. optime. ſic *pure ſacra facere* & ſimilia. ſic *animum purum* & *religioſum* Cicero conjungit: *purum* & *inſontem* Horatius. *Deus pura mente colendus* in diſtichis, quæ ſub Catonis nomine circumferuntur.

v. 24. *Eſt unum è dominis promeruiſſe ſatis.*] *Unum*

eſt è dominis emeruiſſe ſatis Puteaneus & Neapolitanus cum Arondeliano & quinque aliis. plures *Eſt unum è dominis emeruiſſe*. puto *demeruiſſe*. lib. II. Art.

Nec tibi ſit ſervos demeruiſſe pudor.

vide tamen quæ noto ad Epiſt. VI. v. 138. ubi *emereri* pro *demereri* nonnunquam ſumi docuimus.

IN ELEGIAM IX.

V. 8. *Cum petiit, medica poſtmodo juvit ope*] *Confeſſum* recte meliores. duo *Confeſſum.*

V. 11. *Populus tibi deditus*] *ſubditus* Jureti excerpta; & tres alii ex melioribus.

V. 13. *Hamata recondere tela*] *retundere* Puteaneus cum Regio, uno Vaticano, Arondeliano, & excerptis Jureti. recte. hoc eſt obtuſa reddere, hebetare. Lucanus lib. VI. ——— *confringite tela*

Pectoris in curſu, juguliſque retundite ferrum.

Prudentius Cathemerin. *Ultor retundit iram.* idem cum quatuor aliis mox *relinquit*.

V. 18. *Nunc quoque denſa caſis*] *tecta caſis* libri veteres.

V. 25. *Vive, Deus, poſito*] Puto, *Vive Deus.* Auſonius, Idyll. VII. ——— *quoſdam*

Conſtat nolle deos fieri.

V. 27. *Animique revanuit ardor*] *animoque relanguit ardor* Puteaneus à manu prima. ſed emendatum *reſanuit.* neque aliter Arondelianus. quomodo & lib. I. El. X. quanquam hoc loco id verbi minus aptum videtur. alii codices *evanuit*.

V. 36. *Hic tibi ſunt vires, hic tua dextra facit*] malim *huc facit*, & *ſint vires.* quod poſterius in primâ editione & duobus ſcriptis extat exemplaribus.

V. 37. *Huc veniunt*] *Hic* Puteaneus.

V. 38. *Vix ullis præ me nota pharetra tua eſt*] prima editio cum melioribus,

Vix

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Vix illis præ me nota pharetra ſua eſt.

recte. alii, *illis nota pharetra tua eſt.* proxime verum.

v. 47. *Cupido eſt*] tollunt ſcripti plures *τὸ eſt.*

v. 51. *Pulchrâ cum matre Cupido*] *rogantem* pro diverſâ lectione Puteaneus.

v. 52. *Regna gere*] *tela gere* Jureti excerpta, cum tribus aliis. Puteaneus & Sarravianus pro diverſa lectione *regna rege.* quomodo & primus Moreti, vel *tene.* quod poſtremum amplector. idque Ciofanus in uno ex ſuis invenerat. in Faſtis lib. III.

Regna tenent fortes manibus pedibusque fugaces.

& ſic ſæpe alibi.

IN ELEGIAM X.

v. 4. *Tempore ſolus amo*] *turpis amo* Puteaneus & quinque alii cum prima editione.

v. 5. *Operoſæ cultibus ambæ*] *operoſis* Regius cum excerptis Douſæ & Politiani.

v. 9. *Errat ut à ventis*] *Errant, ut ventis* meliores. quos inter Puteaneus. qui & *Phaſelos* Græco more.

v. 12. *Non erat*] *Nonne* cum Barberiniano & uno Vaticano.

v. 17. *Vacuo dormire cubili*] *viduo* meliores.

v. 18. *Et medio late ponere membra toro*] *laxe* Puteaneus & quatuor alii. quod & in ſuis Naugerius invenerat. duo *laſſa*, quod ad veram ſcripturam alludit. lib. III. Art. Am.

Hanc decet inflatos laxe jacuiſſe capillos.

v. 23. *Sufficiant graciles non ſunt ſine viribus artus.*] *Sufficiam* codex Puteaneus. recte. niſi quod Neapolitani libri lectio non minus arridet,

Sufficiant graciles ſed non ſine viribus artus.

atque ita unus Vaticanus. niſi quod in illo *& non ſine.*

v. 27. *Conſumſi gaudia noctis*] *conſumto tempore* rectius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ctius-excerpta Jureti, & plures alii. Propert. lib. I. El. III.

Jamque ubi longa meæ conſumpſti tempora noctis?

v. 29. *Certamina mutua perdunt*] *rumpunt* Puteaneus à manu ſecundâ. quod & in aliis multis invenire eſt. unus Vaticanus *produnt*. Nihil temere mutandum. infra,

Et, quæ me perdunt, oſcula mille dedit.

v. 33. *Et quæ laſſarit eundo*] *arundo* Puteaneus. *irundo* Arondelianus. Scribe *arando*. Triſt. I. El. II.

Latum mutandis mercibus æquor aro.

lib. III. El. XII.

Non niſi vicinas tutus araret aquas.

Virgilius, *Vaſtum maris æquor arandum.*

& alibi, *Nullum maris æquor arandum.*

Petronius, —— *gravidis freta pulſa carinis*
Jam perarabantur.

v. 38. *Mors fuit iſta tuæ*] in uno Moreti *ſuæ* pro diverſa lectione eſt notatum. quod ſequor. Lampridius in Heliogabalo: *Alios ab imâ parte perfoderunt, ut mors vitæ eſſet conſentiens.*

IN ELEGIAM XI.

v. 3. *Remo freta longa moveret*] *ſecaret* Sarravianus. ſequenti verſu *merſa* pro *preſſa* prima editio. ſed *preſſa* pro depreſſa. ut *preſſa vallis* apud Gratium. ita & *prenſus* pro deprenſus paſſim apud poëtas.

v. 7. *Patrioſque penates*] *ſocioſque* ſcripti. Nupta enim Corinna. ut patet ex Elegia IV. libri I. & libri II. Elegia II. tum & aliis locis. *de ſociis penatibus* monui ad Epiſt. V. v. 126.

v. 10. *Et gelidum Boream præcipitemque Notum*] *Borean & gelidumque Notum* Puteaneus & Arondelianus. Scribe *egelidumque*. quomodo agnoſcit Seneca lib. II. Controverſ. X. etiam in Epitome ab Andrea

Schotto

Schotto edita. *non gelidumque* Neapolitanus & tres alii. duo *pratepidumque*.

v. 15. *Signate puellæ*] *ſignata* Puteaneus & tres alii. at complures *ſignanda*.

v. 17. *Et vobis alii*] Puto *At* vel *Ut*.

v. 18. *Quas Scylla inflectit*] *infeſtet* meliores. nonnulli *infeſtat*. Met. XIII.

Scylla latus dextrum, lævum irrequieta Charybdis
Infeſtant.

v. 20. *Quo lateant Syrtes magna minorque ſinu*] optime codex Regius, *quove Malea ſinu.* infra El. XVI.

Nec timeam veſtros, curva Malea, ſinus.

Maleam cum Syrtibus quoque conjunxit Propert. lib. III.

Et placidum Syrtes portum, & bona littera nautis
Præbeat hoſpitio curva Malea ſuo.

curva igitur & ſinuoſa Malea.

v. 21. *Quod quiſque loquetur*] *loquentur* Barberinianus & unus Moreti. recte. de quo loquendi modo plura ad Metam. lib. V. 212. & Faſt. II. 731. noſter infra lib. III. El. II.

Vincamus dominæ quiſque favore ſuæ.

Remed. Amor.

——— *vindictæ quiſque favete ſuæ.*

Virgil. *Quiſque ſuos patimur manes.*

Artis Amat. I.

Reſpiciunt, oculiſque notant ſibi quiſque puellam.

lib. III. *Nota ſibi ſint quæque.*

ut libri veteres. libro Artis I. ex antiquo codice,

Sibi quæque videntur amanda.

Nuce, *Devoveant umbras proxima quæque meas.*

Faſt. lib. I.

——— *nam dis ut proxima quæque*
Nunc pennâ veras nunc datis ore notas.

lib. II. *Oſcula quiſque ſuæ matri properata tulerunt.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Rem. Amor.

Dum ſibi quiſque placet, credula turba ſumus.

ita lego. vulgati *placet*.

v. 22. *Credenti nulla procella nocet*] *quærenti* Puteaneus.

v. 25. *Navita ſollicitus & ventos horret*] *qui ventos* Puteaneus, Arondelianus, & tres alii. Lege *quâ*. in ſalo nimirum. alii codices *jam* vel *quoque*.

v. 27. *Quod ſi*] Nonnulli *Quid ſi*. rectius.

v. 28. *Quam tibi ſit toto*] alii, *Qui tibi nunc toto*. vel, *toto eſt*. prima editio, *Quam tibi nunc toto eſt*. recte, ſi τὸ *eſt* tollas.

Quam tibi nunc toto nullus in ore color!

v. 30. *Quem ſua terra tenet*] rectius alii *quam*.

v. 33. *Mea verba procellæ*] *dicta* ſcripti.

v. 38. *Tuos ſinus*] malim *ſuos*.

v. 40. *Huc venti ſpectent, huc agat æſtus aquas*] *Huc venti ſpirent* legendum. atque ita inveni poſtea in excerptis Douſæ. Sarravianus,

——— *Huc ventus portet*.

Pont. IV. El. X.

At Notus adverſo tepidum qui ſpirat ab axe.

v. 41. *Zephyri veniant in lintea pleni*] *ſoli* Puteaneus cum quatuor aliis.

v. 43. *De littore puppim*] *pinum* excerpta Politiani.

v. 45. *Excipiamque humeris*] *ulnis* excerpta Jureti & Puteani cum codice Sarraviano & ſex aliis. Sed vulgata reſpicit ad ritum illum, quo è navi alienis humeris per primas undas deferebantur vectores in terram. ſic infra El. XVIII. de natante,

Tu noſtris niveos humeris impone lacertos.

& Epiſtola Herûs,

Nam modo te videor prope jam ſpectare natantum,
Brachia nunc humeris humida ferre meis.

v. 48. *Pro menſa tumulus quilibet eſſe poteſt.*]

Et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Et tumulus menſæ quilibet eſſe poteſt Puteaneus. tres Pro *menſâ cumulus.* prima editio & ſcripti nonnulli *Et cumulus menſæ quilibet inſtar erit* quomodo & Arondelianus. nec aliter Sarravianus, niſi quod in illo *tumulus*. & recte.

IN ELEGIAM XII.

v. 1. *Lauri*] *laurus* Puteaneus.

v. 3. *Quam janua firma, tot hoſtes*] *feræque* optimus Palatinus. *quot hoſtes* unus Mediceus. bene. vide Epiſt. VI. 118. *firmat ut hoſtis* Puteaneus. *firmus ut hoſtis* Neapolitanus. Arondelianus *firmus ut hoſtis.* alii aliter. ſed mendoſe.

v. 10. *Ex tot in Atridis*] *Atride* tres. prima editio & duo alii *Atridas.* ſed *Atridâ* verum eſt. quomodo Neapolitanus & Farneſianus. Ep. 111.

Si tibi ab Atridâ pretio redimenda fuiſſem.

v. 11. *Et ab omni milite diſcors*] *diſſors* Puteaneus optime. vide de ea voce quæ notamus ad Epiſtolam Sabini primam. v. 35.

v. 13. *Ad hunc voti finem*] *hanc finem* Puteaneus. ſic Lucretius paſſim, ut & Virgilius, Horatius, alii optimi ævi ſcriptores. In Ibide, ex antiquis libris,

Quam finem vitæ Sardanapallus habet.

Artis Am. lib. 1. ex veteri codice,

Legitimam finem flamma virilis habet.

v. 19. *Populumque biformem*] *bimembrem* Excerpta Jureti, & Barberinianus pro diverſa lectione. dixi ad Claudianum.

v. 21. *Nova bella movere*] *fera* Sarravianus & duo alii rectius. nam *nova cauſa* præceſſerat.

v. 27. *Me quoque qui multos*] *cum multis* ſcripti potiores. Epiſtola Deianiræ,

Me quoque cum multis, ſed me ſine crimine, amaſti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

IN ELEGIAM XIII.

v. 5. *Sed tamen*] malim *Et tamen.*

v. 7. *Genitaliaque arva Canopi*] Quomodo genitalia arva Iſidis, ubi Iſis nata non eſſet? Puteaneus & nonnulli *gentilia.* Regius & tres alii *genialiaque.* quod verum eſt. ſic *rus geniale* Epiſtolâ Herus. & in Metamorph. *platanus genialis.* & *geniale littus* Statio lib. IV. Sylv. ad Marcellam. Elegos *muſam genialem* noſter vocat infra ſub finem Amorum. & *genialem prædam* de raptu Sabinarum. Ægyptii enim molles & genio admodum indulgentes. Sed de Canopo rem fuſius docet Strabo lib. XVII. ἀντὶ πάντων δ' ἐστὶν ὁ τῶν πανηγυριστῶν ὄχλος τῶν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας κατιόντων τῇ διώρυγι. πᾶσα γὰρ ἡμέρα καὶ νὺξ πληθύει τῶν ἐν τοῖς πλοιαρίοις καταυλουμένων καὶ κατορχουμένων ἀναίδην μετὰ τῆς ἐσχάτης ἀκολασίας καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. quæ mirifice illuſtrant noſtri illa Triſt. lib. I. El. III.

Non ut Alexandri claram delatus in urbem
Delicias videam, Nile jocoſe, tuas.

hinc *hilaris Canopus* Columellæ quoque dicitur lib. X.

Nataque jam veniat hilari ſamſuca Canopo.

& Gratio *feſtivi turba Canopi.* quomodo legendum in Solinianis recte vidit Salmaſius. cum *æſtivi* perperam nunc legatur. ſic *feſtum geniale* noſtro lib. III. Faſt.

——— *Annæ feſtum geniale Perennæ.*

& *feſtum genialiter agere* libro XI. Metam. de Bacchi ſacris.

v. 9. *Delapſus ab alveo*] *in alveo* meliores.

v. 13. *Circum donaria ſerpens*] *circa* iidem.

v. 17. *Sæpe tibi meruit feſtis operata diebus*] *tibi dedit* Puteaneus. Scribe *ſedit.* alter Mentelii, *dedit incertis.* unus meus *cedit feſtis.* Art. Am. III.

Cum ſedeat Phariæ ſiſtris operata juvencæ.

Triſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Triſt. II. *Iſidis æde ſedens cur hanc Saturnia quæret*
Egerit Ionio Boſporioque mari.

Pont. I. El. I.
Vidi ego, linigeræ numen peccaſſe fatentem
Iſidis, Iſiacos ante ſedere focos.

Tibull. I. El. III.
Ut mea votivas perſolvens Delia voces
Ante ſacras lino tecta fores ſedeat.

Atque hæc de ſacris Iſidis. Sed & quibuſcunque in templis ſedebant operatæ. Virgil. lib. II.

Hic Hecuba & gnatæ nequicquam altaria circum,
Præcipites atrâ ceu tempeſtate columbæ,
Condenſæ, & divûm amplexæ ſimulacra, ſedebant.

ſic veterrimus Mediceus. mox dicet,

Abdiderat ſeſe atque aris invisa ſedebat.

v. 18. *Quæ cingit lauros Gallica turba tuas*] *Quis cingit* tres ſcripti. quod Mario Nigro placebat. deinde *Gallica turma* Puteaneus & plurimi alii. ſic Faſt. II.

Cætera virgultis abdita turma latent.

ubi *turba* eſt in vulgatis. *tingit* quoque Puteaneus uterque. Hæc obſcuriſſima ſunt & quæ OEdipum requirant interpretem.

v. 21. *Precibuſque fave Lucina puellæ*] *precibuſque meis fave Ilithya* optime Puteaneus. nam & Latini hoc nomine uſi. Noſter Met. IX.

Præpoſitam timidis parientibus Ilithyam.

Virgil. Ciri,

Per te ſacra precor per numina Ilithyæ
Ne tantum in facinus tam nullâ mente feraris.

Ita ſcribo iſtos verſus. Auſonius Idyll. XII.

At ſi difficilis trahit Ilithya retrorſum,
Tetragono abſolvet dubiarum vincla morarum.

Quomodo videtur ſcribendus locus mendoſiſſimus. veterrimum namque exemplar Voſſianum,

At ſi difficilis trahit hiliahi ſidera rurſum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

certe *Ilithyæ* nomen illic latere nullum dubium eſt. vulgati *trahit ilia ſidere rurſum.* Horatius carmine ſæculari,

Rite maturos aperire partus
Lenis Ilithya tuere matres.

IN ELEGIAM XIV.

v. 5. *Teneros avellere fœtus*] *convellere* ſcripti potiores. ſic Ep. Helenes,

Deſine molle precor verbis convellere pectus.

Met. XI. *Sive dapes avido convellere dente parabat.*

v. 22. *Matre negante dies*] *necante* potiores.

v. 25. *Sponte ſua matura fluent*] *fluant matura ſua* Puteaneus & unus Moreti. multi *fluent.*

v. 30. *Atque ſua*] *Aque* unus Moreti. & recte.

v. 33. *Quis vos irritet Iäſon*] *Iäſo* Puteaneus. ut & infra El. XVIII. v. 23. & ſic lib. III. Artis. v. 35. veterrimus Regiæ bibliothecæ codex. Latino more. ſic *Agamemno*, *Amphitryo.* ſic & *Lado* ex veteri codice lib. I. Faſt.

v. 35. *Hæc neque*] *Hoc* meliores. Neapolitanus *Hoc neque marmoreis.* Forte pro *Marmaricis.*

v. 36. *Perdere nec fœtus*]. *Prodere* excerpta Politiani.

v. 39. *Ferturque rogo*] *toro* Sarravianus & unus ex meis. bene. in toro enim mortui efferebantur. quod & ab aliis jam animadverſum. Art. Am. I.

Interea ſive illa toro reſupina feratur.

quanquam de vivente illic agit. Statius Theb. VI.

Ceu grande exequiis onus atque immenſa ferantur
Membra toro.

Virgil. *Tum membra toro defleta reponunt.*

Noſter Met. IX. —— *toroque*
Mortua componar.

& lib. VI. *Stabant cum veſtibus atris Ante toros fratrum.*

Faſt.

Faſt. VI. *Ducit ſupremos nænia nulla toros.*
In mortem Druſi,

Flamma errat poſito lenta ſubire toro.

& mox,

Quemque premat ſine te ſternitur ecce toru.

Pont. I. El. VIII.

Cui nos & lacrymas ſupremum in munere funus
Et dedimus medio ſcripta canenda toro.

Ita ſcribo. hunc *torum* etiam *lectum* vocabant. de quo Elegiâ in mortem Druſi dicetur. *ferri* pro *efferri*. Art. Am. III.

Proque viri eſt uxor funere læta ſui.

hinc *ferri in exequias*. Faſt. II.

Fertur in exequias animi matrona virilis.

ubi fruſtra magnus Scaliger *exequias fertur* reponi cupiebat.

V. 44. *Et ſatis eſt*] Scribo *Id ſatis eſt*. lib. III. El. II. ſub finem,

Hoc ſatis hic: alio cætera redde loco.

quomodo & ibi eſt emendandum. & Triſt. lib. IV. El. X.

Manibus hoc ſatis eſt. ad vos ſtudioſa revertor
Pectora.

ut recte vetus liber. Amor. lib. III. El. VIII.

Tantum ne noſtros avidi liceantur amores,
Id ſatis eſt. aliquid pauperu eſſe ſinant.

Ita ſcribo. male ibi quoque legitur, *Et ſatis eſt*.

IN ELEGIAM XV.

V. 5. *Quam mecum convenit illis*] *illa* Puteaneus & alii multi. ſed *illi* ſcribendum. quod eſt in octo ſcriptis & antiquis editionibus. agit enim de domina.

V. 10. *Artibus Ææa*] *malim Ææis* cum primis editionibus & Barberiniano. ſic ſupra lib. I. El. VIII. *Ææa carmina.* & infra *Ææa venefica.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 14. *Mira lapſus ab arte*] *laxus* Puteaneus. bene. nam *elabar* præceſſerat.

v. 21. *Non ego dedecori tibi ſum*] *ſim* Puteaneus.

v. 23. *Perfundes imbribus artus*] *perfundis* idem Puteaneus. Scribe *perfunderis.* obvio apud Poëtas Latinos Græciſmo. ſic lib. 1. Metam. ex antiquis codicibus,

Pulchra verecundo ſuffunditur ora rubore.

ubi plura de hoc loquendi modo.

v. 25. *Sed puto te viſa*] *te nuda* Puteaneus & duo alii cum Juret. Excerptis. quatuor ſcripti *quod membra.* tres *quia.* puto, *mihi membra.*

v. 26. *Et peraget*] *peragam* idem Puteaneus cum Barberiniano & uno Moreti. duo alii *perages.* deinde *anulus ille* pro *ipſe* meliores.

IN ELEGIAM XVI.

v. 7. *Multoque feracior uvæ*] Lege *multæque feracior uvæ.* Seneca Hercule Furente,

Eſtne aliqua tellus Cereris & Bacchi ferax?

Cornelius Severus Ætna,

Fertilis hæc ſegetiſque feracior, altera vitis.

v. 8. *Rarus ager*] *gratus* optime Puteaneus. Martialis notum illud,

Non ingratus ager, focus perennis.

unus Vaticanus, *gratus ager.* duo *parvus. nixus* eſt in Scriveriano.

v. 17. *Aut juvenum*] *At juvenum* Puteaneus & multi alii.

v. 19. *Si premerem ventoſas horridus Alpes*] *turbidus* prima editio. alii, *ventoſi turbine Ponti* vel, *venti.* atqui *horridus* pro frigido ponitur. ſic *horrifer Boreas. horrere* quoque pro frigere. de quo dicemus Arte Amatoria. Vide & Notas Faſt. 1. v. 495.

V. 20.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 20. *Durum cum dominâ.*] *Dummodo cum domina* ſcripti. recte, lib. I. El. VI.

Dummodo ſic, in me dura tranſite catena.

Faſt. IV. *Parva bona Cereri, dummodo caſta, placent.*

lib. V. *Et parere intacto, dummodo caſta, viro.*

Ep. Leandri,

Dummodo cum domina molle fuiſſet iter.

Met. X.

Dummodo tale nihil vigilans committere tentem.

v. 26. *Ore receptat aquas*] *reſorbet* bene excerpta Douſæ & unus Mediceus. *reportet* Barberinianus. primus Palatinus *reportat*. quod eſſet, *repotat*. ſed *reſorbet* impenſe placet. Ep. Medeæ, de Charybdi,

Quæque vomit fluctus totidem, totidemquo reſorbet,
Nos quoque Trinacriæ ſuppoſuiſſet aquæ.

v. 27. *Vincat*] *vincit* & mox *auferet* meliores.

v. 35. *Currentem ruſticus undam*] Excerpta Puteani, Scaligeri, & Politiani venuſte mehercules, *parentem undam*. Auctor Moreti,

——— tectusque galero
Sub juga parentes cogit lorata juvencos.

Horatius lib. I. Sat. I.

——— ut ſi quis aſellum
In campo doceat parentem currere frenis.

Avienus ora Maritima, *qua tellus paret aratro. freta ventis parentia* habes apud Tibullum.

v. 41. *Ulmus amat vites*] *vitem* meliores. concinnius. deinde excerpta Jureti, *vitis non deſinit ulmum*. de qua locutione agemus lib. III. Artis v. 726.

v. 43. *Jurabas uſque futuram*] *juraras* Puteaneus cum Scaligeri excerptis.

v. 44. *Oculos ſidera noſtra tuos*] *qui rapuere meos* alii. utrumque exemplis poſſit confirmari.

v. 46. *Irritaque ut viſum eſt*] *Irrita qua viſum eſt*. Puteaneus. recte. niſi quod *quo* malim.

v. 47.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 47. *In te pia cura relicta*] *reicti* meliores.

v. 51. *At vos cum veniet*] *qua veniet* iidem.

IN ELEGIAM XVII.

v. 3. *Dum me moderatius urat*] ſic cum melioribus ſcribendum. Perperam *moderantius* vulgati. Adi Notas Metam. lib. 1. v. 510.

v. 5. *Atque utinam dominæ mitis*] *miti* elegantius unus Moreti & Sarravianus cum tribus aliis. ut alibi,

Præda fuit canibus num minus ille ſuis?

v. 7. *Facie violenta Corinna eſt*] *facies violenta Corinnæ eſt.* optimus Palatinus, Puteaneus & tres alii: unus Med. τὸ *eſt* non habet. Scribe,

——— *facies violenta Corinnæ*
(Me miſerum!) cur eſt tam bene nota ſibi?

v. 11. *Nimium dat in omnia regnum*] *regni* venuſte Puteaneus cum uno Vaticano & Barberiniano.

v. 15. *Creditur*] *Traditur* Puteaneus & duo alii.

v. 17. *Credimus*] *creditur* idem Puteaneus cum Neapolitano & uno Moreti ac Sarraviano. pro *recuſantem* octo libri *reluctantem.*

v. 18. *Noſtro concubuiſſe Numæ*] *juſto* meliores. quod conveniens Numæ epitheton.

v. 22. *Jungitur Herous*] *Heroum* Sarravianus. ut ſit Græciſmus. *in verſus* Puteaneus.

v. 24. *Te decet in medio*] *Te deceat medio* Puteaneus cum tribus aliis. idem *foro* pro *toro.* ſed perperam.

v. 26. *Non erit hic vobis*] *nobis* Puteaneus & multi alii.

v. 27. *Sunt mihi*] tres ſcripti *ſint tibi.* quod amplector. duo alii, *ſunt tibi.* unus *ſint mihi.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

IN ELEGIAM XVIII.

V. I. *Achillen*] ſic Puteaneus.

V. 5. *Dixi tandem*] *Tandem dixi*, meliores.

V. 8. *Cur te dixit amare pudet*] *jam te, dixit* iidem. ſic Triſt. IV. El. III.

Me miſerum! ſi te jam pudet eſſe meam.

V. II. *Vincor*] unus Moreti, *Frangor.* ut epiſtola Penelop.

Ille tamen precibuſque meis lacrymiſque pudicis
Frangitur.

& ſic ſæpe alibi.

V. 22. *Præceptis torqueor ipſe meis*] *urgeor* meliores. Sequenti tamen elegia habes,

Hei mihi! næ monitis torqueor ipſe meis!

V. 26. *Aoniæ Lesbis amica lyræ*] alii, *Aonio Lesbis amata viro.* Puteaneus *Æoliæ Lesbis amata lyræ.* & à manu ſecundâ *amica.* recte. ſic Sappho ipſa apud noſtrum, *Lesbides Æoliâ nomina dicta lyra.* Inde & *Æolia puella* Horatio dicta. & apud eundem habes *Æoliis fidibus querentem Sappho.* In Anthologia, verſibus incerti poëtæ, Σαπφοῦς τ' Αἰολίδες χάριτες. & in Epigrammate Antipatri inedito,

Σαπφώ τοι κεύθεις, χθὼν Αἰολί, τὰν μετὰ μούσαις
Ἀθανάταις θνατὰν μοῦσαν ἀειδομέναν.

V. 27. *Quam cito de toto rediit celer orbe Sabinus*] *meus Sabinus* repone cum vetuſtioribus. Recte prætere a Mentelianus,

Quam celer è toto rediit meus orbe Sabinus!

V. 31. *Jam pius Æneas*] *Impius* multi. unus Moreti *Et pius.* Lege, *En pius.*

V. 35. *Lesbis amica*] *amata* meliores.

V. 40. *In mea caſtra venis*] *Redis* prima editio, Sarravianus, & multi alii. recte. nam Macrum amatoria ſcripſiſſe jam ante, ex iſtis Tibullianis patet,

Caſtra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Caſtra Macer ſequitur: tenero quid fiet Amori?
Sit comes, & collo fortiter arma gerat.

redire in caſtra Hero ſupra,

In tua caſtra redi ſocii deſertor Amoris.

atque ita ex ſuis libris Ciofanus.

IN ELEGIAM XIX.

v. 6. *Rara repulſa*] Sarravianus pro diverſa lectione Barberinianus & Arondelianus codices, *grata repulſa.* Poteſt & *cara repulſa* legi. quia *ingratum* paulo ante præceſſerat. Sed nil mutandum. Art. Amor. III.

Miſcenda eſt lætis rara repulſa jocis.

v. 7. *Quid mihi fortuna, quæ nunquam fallere poſſit*] quidam codices, *Quid cum fortuna.* alii, *Quid fortuna mihi*, vel, *Quid mihi fortuna eſt.* Puteaneus cum excerptis Scaligeri, *Quo mihi fortunam.* eleganter & vere. de quo loquendi modo copioſe egimus ad Epiſtolam II. v. 53. Deinde *fallere curet* idem Puteaneus & unus Vaticanus. bene. ſeptem alii *curat.*

v. 11. *Dolorem*] *dolores* cum vetuſtioribus.

v. 13. *Quantumque licebat*] imo *libebat*, ut recte unus Moreti. dixi Ep. XV. v. 134.

v. 14. *Inſontis ſpeciem præbuit ipſa nocens*] Puteaneus,

Inſonti ſpeciem præbuit eſſe nocens.

eſſe etiam optimus Palatinus & Neapolitanus & Arondelianus cum Scaligeri excerptis. quidam codices *illa.* Latet aliquid. Forte,

Inſontis ſpeciem prætulit ore nocens.

v. 20. *Sæpe face inſidias*] *time* Puteaneus, & plures ex præſtantioribus alii. recte. time me tibi inſidiari, nec ſerio amare. poſſet & *cave* pro *face* legi.

v. 23. *Sic mihi durat*] malo *duret* & *adoleſcat.* *juvet* etiam & *ſint* ſequenti verſu. certe *ſint* extat in Neapolitano codice. deinde *longos in uſus* non *annos* opti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

optimus Palatinus & duo alii. Art. Am. lib. III.

Si qua fides arti quam longo fecimus uſu.

Am. I. El. VIII.

Hæc ſi præſtiteris uſu mihi cognita longo.

& ſic ſæpe noſter, de quo Pont. III. El. VI. v. 53.

v. 25. *Nimiumque potens*] *latens* Puteaneus & emendatum manu ſecunda *patens.* quomodo & optimus Palatinus & quinque alii. ut *patens amor* ſit, ad quem aditus non intercluditur. Met. XIV.

Si mea virginitas Phœbo patuiſſet amanti.

& lib. X. *Numen confeſſis aliquod patet.*

ſic *patens campus.* & ſimilia. tamen & in Arondeliano *latens. juvenes tibi mille patebunt.* ex ſcriptis. Art. I. v. 64.

v. 29. *Dum ſervat Juno mutatam cornibus Iö*] *decoratam* duo libri. unus *munitam.* quinque *ſinuatam* quod arridet. nec male unus Moreti pro diverſâ lectione,

Dum nimium ſervat cuſtos Junonius Iö.

v. 32. *E medio flumine potet aquam*] *è magno* ſcripti meliores. quidam etiam *ſumat aquam.* de quo dicendum Art. Am. III. v. 96.

v. 34. *Ne monitis torqueor*] *torquear* Puteaneus. & complures alii. Forte *næ torqueor.* tres libri cum prima editione *nam torqueor.* tres *quod torqueor.* ſic ſupra,

Hei mihi, quod dominam nec vir nec fœmina ſervas!

Arondelianus cum aliis compluribus *nunc torqueor.*

v. 35. *Quodlibet eveniat*] *Quid libet* Puteaneus & alii multi. Lege *Cui libet* cum uno Moreti.

v. 36. *Ipſe ſequor*] *uſque* cum primâ editione & duobus ſcriptis.

v. 38. *Claudere nocte domum*] *forem* meliores, ut ſæpe alibi noſter. multi *fores.*

v. 40. *Quid latrent nocte ſilente canes*] Forte *cui latrent.* Triſt. lib. II.

Scit

Scit cui latretur, cum ſolus obambulat ipſe.

v. 41. *Quas ferat*] *Quo* multi. nonnulli *Quid.*

v. 42. *Illa toro*] *ipſa* meliores.

v. 44. *Detque locum*] *Daque* iidem. qui & τὸ *in* tolli jubent ſequenti verſu.

v. 46. *Uxorem ſtulti*] malim *incauti*. Nam Tibulli illa imitatus eſt,

At tu fallacis conjunx incaute puellæ,
Me quoque ſervato, peccet ut illa nihil.

quemadmodum & Triſt. lib. II.

Denique ab incauto nimium petit illa marito,
Se quoque uti ſervet, peccet ut illa minus.

contra *cautus* & *vafer maritus*. de quo Epiſt. XVI. v. 314.

v. 61. *Quin alium quem tanta juvet patientia quære*] multi *quæras*. Scaligeri excerpta *quæres*. Puteaneus *quæris*. quod verum eſt. ſic infra ex optimis codicibus lib. III. El. VII.

Quin iſtic pudibunda jaces pars peſſima noſtri.

Horatius Epod. VI.

Quin huc inanes, ſi potes, vertis minas,
Et me remorſurum petis?

quod Crucquius perperam mutavit. & ſic paſſim terſæ Latinitatis ſcriptores.

N I-

NICOLAI HEINSII D. F.

NOTÆ

IN LIBRUM III

AMORUM

P. OVIDII NASONIS.

IN ELEGIAM I.

V. 7. VEnit odoratos Elegeïa nexa capillos] an myrto nexa? an lauro? an aliâ quavis coronâ? Hoc ſane additum oportuit. quomodo alibi, *Necte comam myrto.* Sed ſcribe meo periculo, quicquid membranæ veteres obnituntur, *pexa capillos.*

v. 9. *Vultus amantis*] rectius Moreti codex, *cultus.* quod ad veſtem tenuiſſimam refer.

v. 13. *Lex ſceptrum late regale tenebat*] *movebat* meliores libri magno numero cum primâ editione.

v. 14. *Lydius apta pedum vincla cothurnus erat*] *alta vincla* prima editio cum Puteaneo, Sarraviano, optimo Palatino, Arondeliano, & ſeptem aliis. quomodo apud Virgilium.

Purpureoque alte ſuras vincire cothurno.

Sidonius,

Laxo pes natet altus in cothurno.

noſter quoque infra *altum cothurnum* hac elegia appellat.

v. 15. *Hæc prior, Ecquis erit finis tibi, dixit amoris?*] *Et prior* iidem codices, *amandi* quoque non *amoris,* niſi quod in optimo Palatino *amator.* venuſte.

v. 20.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 20. *Atque ait, Hic hic eſt*] *Hic ille eſt* Sarravianus cum primâ editione. Adi Notas Met. XI. v. 6.

v. 22. *Dum tua præterito facta pudore refers*] *furta* ſcribendum. quomodo & alibi non uno loco eſt peccatum. ut lib. II. Triſt. de Calvo,

Detexit variis qui ſua furta modis.

pro *præterito pudore* male codices nonnulli *poſtpoſito*, *prætento*, *neglecto* & ſimilia. Triſt. II.

Eſt & in obſcœnos deflexa Tragœdia riſus,
Multaque præteriti verba pudoris habet.

quo loco nihil eſt mutandum. *præteriti pudoris verba* in quibus verecundiæ ratio non habetur.

v. 30. *Spiritus iſte*] *ipſe* Puteaneus & quinque alii.

v. 31. *Innixa cothurnis*] Prima editio cum Sarraviano & decem aliis *innexa*. quomodo cothurnum *vincla* paulo ante nominavit, & Virgilio,

——— *ſuras e vincta cothurno*

v. 40. *Obruit*] *Obruet* multi ex ſcriptis. *Obruat* duo.

v. 43. *Ruſtica ſit ſine me*] *fit* multi ex ſcriptis cum primâ editione. bene.

v. 50. *Liminis obſtricti ſollicitare forem*] *adſtricti* meliores. Deinde & *fidem*, Puteaneus, optimus Palatinus & quinque alii. veriſſime. vidit & Gronovius Obſervat. lib. II. cap. XI. Appoſite Propertius de Tarpeia,

Prodiderat portæque fidem, patriamque jacentem.

Remedio Amoris,

Sed tamen eſt artis ſtrictiſſima janua noſtræ.

ita ſcribendum ex libris. ſic contra *janua laxa*. de quo lib. I. Faſt. dicemus. v. 456. Art. Am. lib. I. *pectora dolore adſtricta* habes.

v. 51. *Tunica velata ſoluta*] *recincta* multi ex ſcriptis. Quomodo ſupra lib. I. El. v.

Ecce Corinna venit tunica velata recincta.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

infra lib. III. El. VII.

Nec mora; deſiluit tunicâ velata recinctâ.

Artis I. *Utque erat è ſomno tunica velata recincta.*

Faſt. III. *Quaque metu rapitur tunica velata recincta.*

ſic & zonam *recinctam* dixit Epiſtola II.

V. 52. *Atque impercuſſos*] Lego vel invitis libris *imperculſos pedes*, hoc eſt intrepidos. contra lib. II. Faſt.

Turbatum viſo rettulit angue pedem.

V. 53. *Ah quoties foribus duris inciſa pependi!*] *Vel quoties* Puteaneus & optimus Palatinus. recte. pro *inciſa*, Sarravianus & duo alii *illiſa*. optimus Palatinus, Neapolitanus, & alii tres *conciſa*. duo *illuſa*. quod Politiano probabatur ex illo Virgilii, *Illuſæque auro veſtes*. Sed quid hoc ad rem? unus, *infixa*. alius *concuſſa*. Excerpta Jureti *conciſſa*.

V. 57. *Quid cum me munus natali miſit*] *mittit* ſcribe cum Puteaneo & meo chartaceo. & mox pro *Rupit* idem Puteaneus & unus Moreti *Rumpit*.

V. 61. *Deſierat: cœpi, Per vos utraſque rogamus*] Primo *deſierant* ex quatuor libris reponendum. deinde *per vos utramque* cum Puteaneo & multis aliis.

V. 62. *In vacuas auras*] *vacuas aures* Puteaneus, tertius Palatinus & prima editio. atque ita legit Tanaquillus Faber in Phædrum cap. III. noſter Met. IV.

——— *aliquid vacuas referamus ad aures.*

quod non eſt mutandum. *vacivas aures* dixit Plautus. Met. XII.

E quibus hi vacuas implent ſermonibus aures.

ubi *auras* etiam nonnulli. & poſtea,

Verbaque tot fudit vacuas animoſus in aures.

etſi *auras* ibi pertinaciter tam ſcripti quam typis editi codices. *In auras fundere verba* dicuntur, quos nemo exaudit. ut *ventis verba profundere* Lucretio.

——— *tu fac ne ventis verba profundam.*

V. 64. *Jam nunc contracto magnus in orbe ſonor*] *con-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

tacto magnus in ore ſonus Puteaneus & optimus Palatinus cum Scaligeri excerptis. recte. niſi quod *ſonor* non eſt mutandum. alii *contacto orbe*, vel *contracto orbe*. Prima editio *cantato ore*. at fruſtra. Salmaſius libro de Coma reſtituit, *contecto ore*. perſonati nempe tragœdi. ſed *contacto ore* non eſt ſollicitandum. ponitur nempe pro adflato. Met. XIV.

> —— *ambroſiâ dulci cum nectare miſtâ*
> *Contigit os, fecitque deum.*

Epiſtola IV.

> *Ut quos ſemideæ Dryades Faunique bicornes*
> *Numine contactos attonuere ſuo.*

IN ELEGIAM II.

v. 5. *Tu curſum ſpectes, ego te.*] *ſpectas* meliores cum Puteaneo, qui etiam *curſus*. Forte *ſpectans*.

v. 15. *Ah quam pæne Pelops Piſæo concidit axe*] *At quam pæne* Puteaneus cum Menteliano & Neapolitano. idem cum Barberino & duobus aliis, *Piſæa haſta*. quod verum eſt. neque aliter Jureti & Scaligeri excerpta. habes fabulam apud Pindarum, qui OEnomao Pelopen inſequenti ἔγχος χάλκεον quoque dat. Apollonius libro I.

> Τὸν δὲ μεταδρομάδην ἐπὶ Μυρτίλος ἤλασεν ἵππους
> Σὺν τῷ δ' Οἰνόμαος προτενὲς δόρυ χειρὶ μεμαρπώς.

Claudianus laude Serenæ,

> —— *curru Piſæa marito*
> *Fugit tela Pelops.*

v. 24. *Rigido nec preme terga genu*] *rigida manu* Puteaneus & Arondelianus. ſed male. lib. I. Art.

> *Reſpice præterea, poſt vos quicunque ſedebit,*
> *Ne premat oppoſito mollia terga genu.*

v. 25. *Demiſſa jacent tua pallia terra*] *dimiſſa*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

jacent tibi terra meliores. ſic & lib. I. Artis Amat. in iiſdem,

Pallia ſi terra nimium dimiſſa jacebunt.

ſic *terrâ deponere* non *terræ* Amor. III. El. v. ex optimo codice. Vulgatam tamen loco non auſim movere.

v. 29. *Atalantæ crura fugacis*] *Atalantis* ſcripti. Lege *Atalantes.* pro *Melanion* Sarravianus *Minalion.* lege *Milanion,* & vide quæ noto Art. Am. II. v. 188. lib. III. Art.

Milanion humeris Atalantes crura ferebat.

ſic & ibi ex optimis libris ſcribendum.

v. 37. *Vis tamen interea tenues arceſſere ventos*] *faciles ventos* libri meliores. probe. vide Notas Triſt. El. II. lib. I. v. 81.

v. 38. *Quos faciant noſtra mota flabella manu*] *facies tabella* Puteaneus. *faciat tabella* prima editio, cum Jureti excerptis, Neapolitano, & ſex aliis. plures, *faciet tabella. tabella* hic legendum jam monui Notis ad lib. I. Artis v. 163. quæ conſulantur.

v. 41. *Alba nigro ſparſa eſt tibi pulvere veſtis*] *alba levi* Puteaneus cum excerptis Scaligeri & Politiani. in multis aliis extat *brevi.*

v. 45. *Sparſis Victoria pennis*] *paſſis pennis* Puteaneus, Sarravianus, Arondelianus, & quinque alii. recte. Claudianus,

Ipſa duci ſacras Victoria panderet alas.

ſic & de Pavone Horatius,

——— *picta pandit ſpectacula cauda.*

noſter ſuperiori libro El. VI.

Ite piæ volucres & paſſis plangite pennis.

ita enim Arondelianus liber inter optimos. vulgati *pectora plangite pennis.*

v. 46. *Huc ades atque meus*] *& meus hic* meliores.

v. 48. *Me mea terra tenet*] *capit* iidem.

v. 53. *Agricolæ Cereri*] iidem *Ruricolæ.*

v. 55. *Puerique potentibus armis*] *puerique potentibus arcu* Puteaneus. recte. hinc illa, *Armipotens, ignipotens, omnipotens* & ſimilia.

v. 57. *Daque novæ mentem dominæ, ut patiatur amari*] Libri præſtantiores *ut* non agnoſcunt. Magna etiam pars codicum, *novam mentem. novam dominæ mentem* excerpta Douſæ. Scribe,

Daque bonam dominæ mentem.

libro I. El. II.

Mens bona ducetur manibus poſt terga revinctis.

lib. II. El. VIII.

Quid quod, in ancilla ſi quis delinquere poſſet,
Illum ego contendi mente carere bona.

v. 60. *Pace loquor*] *loquar* vetuſtiores. malim etiam *major eras.*

v. 61. *Per ſuperos juro teſtes*] *Per tibi tot juro teſtes. juro tibi.* eleganter. ſic lib. I. in Faſt.

Per tibi ego hunc juro fortem caſtumque cruorem.

Met. III. *Per tibi nunc ipſum (neque enim præſentior illo*
Eſt Deus) adjuro.

Epiſtola Sapphus,

Per tibi (qui nunquam longe diſcedat) Amorem
Perque novem juro numina noſtra Deas.

Propertius libro II. Eleg. XX.

Oſſa tibi juro per matris & oſſa parentis.

mox iidem codices *tempus in omne peti.* non *fore.*

v. 67. *Cui faveas video*] *ſtudeas* multi ex præſtantioribus. quod probum. hinc *ſtudia partium.*

v. 68. *Quod cupias*] imo *Quid* cum Puteaneo & ſex aliis.

v. 70. *Proximus arte ſubi*] *ſubit* recte meliores.

v. 73. *Sed eum revocate Quirites*] *ſed enim* iidem. probe.

v. 78. *Et volat admiſſis*] *Evolat* præſtantiores. niſi malis cum Juniano & tribus aliis *Et volat emiſſis.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

miſſis. emiſſis, ſcilicet carcere. optimus Palatinus *Advolat amiſſis.*

v. 82. *Palma petenda mea eſt*] *mihi eſt* prima editio, Arondelianus & Sarravianus cum ſex aliis.

v. 84. *Hoc ſatis eſt*] Excerpta Douſæ, *Hoc ſatis hic.* quod & Naugerius in ſuis invenerat. ſequor. duo alii ex noſtris, *Hæc ſatis hic.* etiam non male.

IN ELEGIAM III.

v. 1. *Eſſe Deos credamne*] Puteaneus & optimus Palatinus, *hic crede.* Scribe, *i, crede.* elegans loquendi modus, ſed non raro ab oſcitantibus librariis interverſus. de quo nonnihil jam ad Claudianum diximus, & ſupra ad Epiſt. IV. v. 127. Ep. Deianiræ,

I nunc tolle animos & fortia facta recenſe.

Epicedio Druſi,

I nunc &, rebus tantâ impendente ruinâ,
In te unam oculos & tua damna refer.

Artis Am. I.

Atque ait exta tenens, Ite, placete meo.

Remed. *Tu tamen i, quamvis firmis retinebere vinclis,*
I procul, & longas carpere perge vias.

Ita ex veſtigiis membranarum utroque loco ſcribendum. & poſtea,

Quæris, ubi invenias? artes, i, perlege noſtras.

ſic veterrimus Regius. & mox denuo,

Tu tamen, i, numero pugna; præceptaque manu
Contrahe.

&, *I fruere uſque tua nullo prohibente puella.*

Elegia de Nuce,

Scilicet ite, oleas diſtringite, cædite meſſes.

ita & illic ex veſtigiis veteris ſcripturæ emendo. Faſt. VI.

Si vir es, i, dictas exige dotis opes.

ubi perperam *indictas* nunc legitur. Pont. II. El. III.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nil niſi quod prodeſt, carum eſt. i, detrahe menti
Spem fructus avidæ, nemo petendus erit.

ſic & ibi ex veſtigiis codicum refingo. Virgilius,

Tyrrhenas, i, ſterne acies: tege pace Latinos.

Catalectis Pithœi,

I nunc & vitæ fugientis tempora vende
Divitibus cœnis.

In iiſdem pag. 33.

I nunc & Reges tantum fuge. vivere doctus
Uni vive tibi, ne moriare tibi.

ſic ſcribo. veterrimus enim codex Voſſii ſub finem, *nam moriare.* eſt ironia. idem codex *Nunc & Reges tantum fuge.* nimirum excidit τὸ *I* initio verſus. alluſit ad illa Martialis lib. x. Ep. XCVI. *i, cole nunc reges.* ſic ſupra Amor. I. El. VII.

I nunc magnificos victor molire triumphos.

veterrimus Puteaneus *I* non agnoſcit. unde alii codices poſtea finxerunt, *Nunc jam*, *Nunc nunc*, *Nunc tibi* & ſimilia. Martialis lib. XI. V. 71.

Vende ſenes ſervos, agros, i, vende paternos.

ſic & ibi lego. nam duo libri veteres *ignoſcent vende.* nihil uſitatius hoc loquendi modo apud poëtas. Sed illud minus obvium, pari modo *abi* illos dixiſſe. Lucretius libro III.

Aufer, abi, hinc lacrumas, balatro, & compeſce querelas.

ita locus mendoſiſſimus fingendus. vulgati frigide,

Aufer ab hinc lacrumas, barde & compeſce querelas.

Scripti plerique, quos inter duo Voſſiani veterrimi *baratre.* unus Lambini *baratro.* quod illi fruſtra arriſit. *balatronem* pro homine nihili aut nugaci veteres videntur ſumſiſſe. quo ſignificatu etiam apud Varronem occurrit libro II. de re ruſtica cap. V. vide Feſtum in *Balatrones*, & Obſervationes parentis mei ad lib. II. Sat. III. Horatii. hæc παρέργως.

V. 4. *Poſtquam numina læſit*] Rectius *luſit* quinque

ſcripti cum excerptis Jureti. ſic infra,

Et mecum luſos ridet inulta Deos.

fallere Deos Epiſtola II. v. 37. ut illic obſervavi.

v. 7. *Pedis eſt aptiſſima forma*] *artiſſima* meliores. fruſtra.

v. 11. *Scilicet æterni*] *æterno* prima editio cum Puteaneo, optimo Palatino & ſex aliis. quod eſſet pro *æternum*. ut habent duo alii. Plinius lib. II. cap. ult. *Viret æterno hunc fontem igneum contegens fraxinus. Exit in Mutinenſi agro ſtatis Vulcano diebus.*

v. 15. *Fefellerit illa*] *fefellerat* meliores.

v. 16. *Alterius meriti*] *meritis* opt. Palatinus, & unus Moreti.

v. 19. *Habuit ſine pondere teſtes*] *habui* cum caſtigatioribus ſcribendum.

v. 33. *Imponere curat*] *curet* opt. Palatinus. ſed nil neceſſe. vide infra quæ noto ad Eleg. VIII. v. 1.

v. 37. *Tot meruere pati*] imo *peti*. fulmine nimirum. atque ita libri præſtantiores. idque Ciofanus in uno ex ſuis invenerat. Elegia de Nuce,

Optavi valido fulminis igne peti.

Triſt. I. El. I. *Me reor infeſto, cum tonat, igne peti.*

v. 40. *Haberet onus*] *opus* Puteaneus & Barberinianus cum Scaligeri excerptis. ſed *onus* rectum eſt. Adi Notas Faſt. III. v. 718.

v. 41. *Toto facio convitia cœlo*] *toti* magis arridet cum duobus ſcriptis. vide Notas Remed. Am. 507.

v. 45. *Verum juraſſe puellas*] *jurare* Puteaneus, Arondelianus, & duo alii.

v. 46. *Dicerer eſſe deis*] *Deus* idem cum primâ editione & multis ſcriptis.

IN ELEGIAM IV.

v. 8. *Omnibus excluſis*] prima editio & duo ſcripti, *occluſis*. venuſtâ repetitione. niſi ſuperiore

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

verſu legas, *licet omnia ſerves.* quod eſt in quinque codicibus.

v. 12. *Obſequio vinces aptius ipſe tuo*] *illa* meliores. quod ſequendum exiſtimo. *vineas* etiam unus Moreti.

v. 13. *Contra ſua frena tenacem*] *Vincla* meliores omnes recte. *frena* alterius interpretamentum eſt, quod & mox ſequitur.

v. 16. *Frenaque in effuſas laxa jacere jubas*] *in effuſa juba* Puteaneus cum multis aliis.

v. 21. *In thalamo Danaë ſaxo ferroque perenni*] *in thalamum perennem* prima editio & caſtigatiores ſcripti. recte *perennem.* ſic *perennem adamantem* Met. XV. v. 113. dixit. quem *invictum* vocavit Pont. IV. El. XII. alludens ad Græcum *adamantis* nomen. Claudianus,

——— *Manſuroque adamante ligat.*

v. 22. *Quæ fuerat virgo credita*] iidem meliores *tradita.*

v. 23. *Quamvis cuſtode careret*] *carebat* iidem. Scriverianus *vacaret.* ſic lib. II. Met.

Jupiter ut vidit feſſam & cuſtode vacantem.

v. 24. *Inter tam multos*] *Inter tot juvenes* Puteaneus. quod ſequor. quomodo & Scaligeri excerpta & Arondelianus.

v. 40. *Iliadeſque Remus*] *Remos* Puteaneus.

v. 41. *Quid tibi formoſa*] alii, *Quid formoſa tibi.* prima editio & duo ſcripti, *Quid tibi formoſam.* Lege cum Puteaneo & optimo Palatino, *Quo tibi formoſam.* ut jam monuimus Ep. II. v. 53. Arondelianus, *Quo tibi formoſa.* vidit jam ad Senecam Gronovius.

v. 48. *Et quæ non tuleris*] *dederis* codices meliores ad unum omnes. pro *domi* Barberinus *dare.* Forte,

Et, quæ non dederis, multa videre dari.

IN ELEGIAM V.

Hæc Elegia, quæ ſub finem operum Ovidianorum fragmenti nomine perperam hactenus legebatur, huc revocanda eſt ex fide optimorum ac veterrimorum codicum. uti parens meus jampridem monuit.

v. 1. *Laſſos ſubmiſit ocellos*] *lapſos* pro diverſâ lectione Sarraviaus. utrumque probum eſt. ſic Seneca Epiſt. VIII. *Oculos vigilia fatigatos cadenteſque* dixit. Triſt. III. El. IV. ex ſcriptis.

Labentes oculos condet amica manus.

ubi plura. Propertius lib. I. El. X.

Quamvis labentes premeret mihi ſomnus ocellos.

& Eleg. III. ejuſdem libri,

Dum me jucundis lapſam ſopor impulit alis.

ubi fruſtra *laſſam* Lipſius reponit. Noſter tamen Epiſtola Herûs, *ſubit furtim lumina feſſa ſopor.* idem Propertius lib. II. El. XV.

Illa meos ſomno lapſos patefecit ocellos.

ſic veteres libri. Quintilianus in Procemio lib. VI. de filio moriente, *Tuosne, ô meæ ſpes inanis, labentes oculos, tuum fugientem ſpiritum vidi?* Petronius, *Ego tremulis manibus Eumolpi jam in ſoporem labentis laciniam duxi.*

v. 2. *Terruerant*] *Terruerunt* Puteaneus. recte. dixi Epiſt. VII. v. 166.

v. 6. *Humida*] Puteaneus *Uvida.* Avienus Ora Maritima,

Uvetque ſemper dulcibus tellus aquis.

ſic *Uvida veſtimenta* apud Horatium lib. I. od. V. ut eſt in libris antiquis. Faſt. IV.

Valle ſub umbroſâ locus eſt aſpergine multâ
Uvidus ex alto deſilientis aquæ.

&, *Huc ego Pelignos natalia rura petebam,*
Parva, ſed aſſiduis uvida ſemper aquis.

ſic repono. nam libri veteres *obvia*. Met. lib. v.

Frigora dant rami: varios humus uvida flores.

ſic & ibi lego. nam *humus humida* ingratum ſonat. Virgilius lib. I. Georg. *& Jupiter uvidus Auſtris*. quomodo veterrimus Mediceus. in Bucolicis dixerat,

Vvidus hybernâ venit de glande Menalcas.

v. 14. *Reliquit ovem*] *relinquit* Puteaneus & unus Vaticanus.

v. 18. *Atque iterum paſto*] ita citat Servius ad Eclog. VI. fruſtra Puteaneus ergo *facto cibo*.

v. 19. *Somno vires adimente ferendi*] *ferenti* Puteaneus, Arondelianus, & unus Moreti. ſcilicet *terræ*. ſic Statius, —— *quantâque ferentem*

Fortunam virtute domas!

ita & *ferentes venti* poëtis. fuit cum *virenti terræ* ſcribendum cenſerem. quod confirmat Mentelianus.

v. 20. *Cornigerum terræ*] *terrâ* Puteaneus & Arondelianus.

v. 24. *Fodit & albentes*] *Cædit* Fragmentum Patavinum. quod placet. Scriverianus *Rodit*.

v. 25. *Reliquit*] rectius *relinquit* in Menteliano.

v. 29. *Illic ſe rapuit*] *Illuc* cum primâ editione & ſcriptis melioribus. ſic alibi, *Quo te rapis*?

v. 30. *Et petiit herbæ fertilioris opem*] *humum* Puteaneus & Sarravianus cum primâ editione, Jureti excerptis, ac quatuor aliis ſcriptis.

v. 34. *Expendens*] quatuor, *Exponens*. totidem *Expediens*. Quomodo Faſt. III. in re ſimili,

Expedit errantem nemori gratiſſima conjux.

unus *Attendens*. duo *Extendens*. unus *Excedens*. unus Ambroſianus *Excutiens* non male. Vulgati quidam *Excudens*.

v. 40. *Ingenium dominæ lene movebit anus*] ſcribe cum melioribus ac primâ editione *lena anus*. ſeptem alii *prona*. *movebit* etiam rectius quatuor ſcripti.

I N

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

In Elegiam VI.

v. 7. *Oppoſito nivibus de monte ſolutis*] *adpoſito* Puteaneus & reliqui majori ex parte: niſi quod in pleriſque eorum *appoſitis. appoſito monte* recte. ſic ſupra Elegia primâ hujus libri *appoſitam aquam* pro vicinâ dixit. Val. Flaccus lib. v. v. 556.

——— longo nam tuta receſſu
Puppis, & appoſita fluvius defenditur urbe.

ubi pari modo in vulgatis libris peccatur. Corippus,

Portus, quem gemina complexant brachia ripa
Mœnibus appoſitis.

Propertius lib. II. El. IX.

——— dominum lavit captiva cruentum,
Appoſitum flavis in Simoenta vadis.

quomodo locus vexatiſſimus ſcribendus. ni mavis *appoſito Simoente*. de *fluviis vadis* nollem argutati eſſent viri eruditi. Amor. I. El. II.

——— appoſitas ſparſit in ora roſas.

infra El. XIV. *Appoſitâ populum ſubmovet ante ſerâ.* ita codex optimus. plura qui cupit, adeat, quæ notamus ad Epiſt. VII. & IX.

v. 9. *Quid pauca dediſſe quieti Tempora*] *parva* libri quatuor. *parca* Puteaneus cum Jureti & Scaligeri excerptis. ſic lib. II. El. XV. ſub finem ex codice Menteliano, *parcum proficiſcere munus. grana parca* ex antiquis libris Art. Am. lib. III. v. 54. & Faſt. II. v. 538. *vena parca* Triſt. III. El. ult. ut ſcribendum puto. etiam Art. Am. III. *parca aluta.* & *parca crimina.* ex ſcriptis codicibus.

v. 12. *Ripa premenda pede*] *pedi* rectius quinque libri.

v. 15. *Nunc opto currum.*] Malo *optem*. Triſt. lib. III.

Nunc ego Triptolemi cuperem conſcendere currum.

v. 18. *Nec tulit hac unquam*] *Nec tulit hac, nec fert*

duo Moreti, cum Neapolitano, Menteliano, ac uno Palatino. placet. ſic Homerus,

Ὃς ᾔδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα.

de Calchante. Apollo apud noſtrum Met. I.

——— *per me quod eritque fuitque*
Eſtque, patet.

v. 25. *Inachus in media Bithynide*] quidam *in Nympha*. Excerpta Politiani *Melia*. Puteaneus cum excerptis Scaligeri *Melie*. quomodo Parrhaſius Epiſt. VI. & Naugerius in Notis. qui videantur. Hæc opinor Amyci Bebrycis mater fuit. nam & illa Βιθυνὶς Μελίη Apollonio dicta initio libri II. Argonautic. hinc emenda Apollodorum libro primo. ubi Ἀμύκος Ποσειδῶνος παῖς καὶ Βιθυνίδος dicitur. cum vox una exciderit. ſcribendum enim καὶ Μελίης Βιθυνίδος. *Melien* quoque Valerius Flaccus appellat, & Hyginus.

v. 31. *Te quoque promiſſam Xantho, Penêe, Creüſam*
Phthiotum terris occuluiſſe ferunt.]

ſuſpicabar aliquando ſcribendum eſſe *promiſſam Xutho*. & intelligebam de Creüſa Erechthei Athenarum Regis filia, quæ Xutho Theſſalo Hellenis filio nupſit. rem narrat Pauſanias Achaïcorum initio: tum & alii, qui addunt ab Apolline compreſſam Ionem genuiſſe; atque hinc Apollinem πατρῷον ab Athenienſibus cultum. ſed cum Pindarus Pythicrum ode IX. Creüſam Naidem Terræ filiam à Peneo amatam innuat, nunc muto ſententiam. de Xutho tamen placet conjectura, quod is Theſſalus fuerit. Xanthus toto orbe à Theſſalia remotus locum hic vix habet, præſertim cum ejus amores paulo ante jam occurrerint. *Phthiotum* autem *terris* repoſuimus ex Puteaneo codice. in quo *Phiotum*. cum *Phthiiadum* ante legeretur. ſed quod codices plerique *Phitiadûm* & *Phiciadum* agnoſcunt, opinor ſcribi debere, ——— *Creüſam*
Phthiada ſub terris occuluiſſe ferunt.

Creüſam

Creüſam Phtiada ut ab Athenienſi altera Xuthi amica diſtinguat. De voce *Phthias* diximus ad Epiſt. VII.

V. 35. *Cornua ſi tua ſunt ubi nunc*] *ſi tua nunc ubi ſint* meliores recte.

V. 45. *Nec te prætereo qui per cava ſaxa volutus*] *volutans* Puteaneus & complures alii. Deinde Sarravianus cum Menteliano *Nec te prætercam*. Scribe, *Ne te prætercam*. cujuſmodi errores plures in hoc opere deprehendimus.

V. 46. *Tiburis Argei ſpumifer arva rigas*] *pomifer* Puteaneus & alii magno numero. optime. Propertius lib. IV. El. VII.

Ramoſis Anio qua pomifer incubat arvis.

Horatius etiam,

Et præceps Anio, & Tiburni lucus, & uda
Mobilibus pomaria ripis.

quem locum Naugerius quoque huc adduxit. Silius præterea lib. IV. *Pomifera arva Tiburis* dixit. & *Pomoſum Tibur* Columella. *Et Turni lacus & pomoſi Tiburis arva. Tibur* autem *Argeum*, ut apud Horatium *Tibur Argeo poſitum colono.*

V. 47. *Quamvis erat horrida vultu*] *cultu* meliores cum prima editione. & hoc verum eſt. niſi quod Moreti unus *horrida cultus*. ut ſit Græciſmus. infra Tybris ad Iliam, *Quo cultus abiere tui?*

V. 49. *Illa gemens patruique nefas*] Exiſtimo ſcribendum *patruumque nefas*. ſic & noſter Met. XI.

Quem (miſera ô pietas) ego tum patruoque dolorem
Corde tuli, fratrique pio ſolatia dixi.

lib. XII. *Annuit, atque animo pariter patruoque ſuoque*
Delius indulgens.

ſic ſcribendum utroque loco ex optimis membranis. ut & Faſt. IV. *Enſe cadit patruo Lauſus.* apud Horatium habes *patruæ verbera linguæ.*

V. 58. *Tundis aperta manu*] *plangis* Puteaneus. parum refert.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 59. *Et durum in pectore ferrum*] *vivum ferrum* Puteaneus cum Scaligeri excerptis. optime. hoc eſt quod alibi in Triſtibus dixit,

Et rigidum ferri ſemina pectus habent.

ſæpe autem ea vox ad res non animatas transfertur. ſic *viva ſaxa* Ep. Hypſip. & lib. VII. Met. *vivum gramen, vivus ceſpes, vivi fontes, viva ſulphura, viva flamma.* & ſimilia paſſim apud noſtrum alioſque veteres. Sulpitius Severus in Dialogis. *Donec, quod contra omnem naturam erat, lignum aridum in ſolo arente viviſceret.* Met. VII. *extinctaque flamma revixit.* ita enim recte libri veteres. ubi plura.

v. 60. *Lætus in ore videt*] *lentus* probe Puteaneus. cum Scaligeri excerptis. dixi ad Epiſt. XV. v. 169.

v. 65. *Romana propago*] *Troiana* Puteani & Scaligeri excerpta & quatuor libri ex noſtris. ſupra dixit,

Ilia ab Idæo Laomedonte genus.

atque ita lib. III. Faſtor. initio, videtur legendum,

Tum quoque inermis eras, cum te Troiana ſacerdos
Cepit, ut huic urbi ſemina digna dares.

& apud Statium epulo Domitiani,

——— *Troianæ qualis ſub collibus Albæ.*

quod doctiſſimus Gronovius jam vidit. Niſi Romanam propaginem accipis, pro ea, unde Romani propagati.

v. 68. *Tepido flebilis imbre ſinus*] *teneros* Puteaneus, optimus Palatinus, & unus Moreti cum Sarraviano, cui id pro diverſa lectione adſcriptum. alii multi cum prima editione *tepidos ſinus.* Faſt. IV.

Dixit, & ut lacrymæ (neque enim lacrymare deorum)
Decidit in tepidos lucida gutta ſinus.

Art. Am. lib II.

Hoſpitis eſt tepido nocte recepta ſinu.

lib. III. ex auctoritate vetuſtorum codicum,

Quas tegat in tepido faſcia lata ſinu.

Epiſtola

Epiſtola Briſeidis,

Te tenet in tepido mollis amica ſinu.

Martial. lib. IX. Ep. LIX.

Et latet in tepido plurima mappa ſinu.

Calpurnius Ecloga V.

—— *natoſque tepenti*

Ferte ſinu tremulos.

Sed & *tepidas lacrymas* recte dici non inficior.

v. 71. *Sæva tamen ſcindens*] Lege *Sera* cum Puteaneo & decem aliis. Nonnulli etiam *Sero.* proxime verum. Triſt. IV. El. IX.

Noſtraque vincetur lacrymis clementia ſeris.

v. 73. *O utinam mea tecta forent*] Scribe *mea lecta forent*. Nam Puteaneus ſequenti verſu optime, *dum poterant virginis oſſa legi*, non *tegi.* quod hactenus circumfertur. de oſſilegio dixi ad Epiſt. x. v. 150. & Paſſeratius ad Propertii lib. II. Eleg. XXIV.

v. 79. *Timidis prætendit ocellis*] recte *tumidis* Puteaneus & quatuor alii. ex fletu tumentes intelligit.

v. 85. *Latus ſpatioſus in undis*] ſic noſtri. Naugerius ex ſuis malit *latis ſpatioſius undis.* quod & Grutero arridebat, & jam editiones nonnullas occupavit.

v. 91. *Nivibus collecte caducis*] libri potiores *rivis.* & recte. de nivibus mox ſequetur. deinde Puteaneus cum Scaligeri excerptis *pluviamque* pro *pluviaſque.*

v. 97. *Quis te unquam potuit*] *Quis te tum potuit* Puteaneus. probe. æſtivo tempore nimirum, quando arentem humum pulverulentus premis.

v. 101. *Huic ego næ demens*] *væ* libri meliores magno numero cum prima editione. unus Mediceus, *ah demens.* Scriverianus *vah demens.* Lege,

Huic egon' ah demens?

ſic Epiſtola Herus:

Mentior ah demens! ille ſecundus erat.

Vir-

Virgil. *Quo fugis, ah demens?*
Deinde pro *fluminum amores*, quod præter morem Naſonis durius, duo codices, *flumen.* unus *flumini.* Optimus Palatinus, *flumis.* Latere mendum ſuſpicor.

v. 103. *Neſcio quem ſpectans*] Puteaneus cum Jureti excerptis, *Neſcio quem huc ſpectas. hunc ſpectans* duo alii cum codice Neapolitano. *Neſcio quam ſpectas* Farneſianus. *amnem* etiam Puteaneus. Forte,

Neſcio cui ſpretos Acheloon & Inachon amnes.

Latet certe mendum.

IN ELEGIAM VII.

v. 1. *Aut non formoſa eſt, aut*] *At* pro *Aut* ter geminandum ex auctoritate Puteanei, Sarraviani & trium aliorum. quomodo & Naugerius ex ſuis. Vide Notas noſtras initio Epiſt. XII.

v. 4. *Sed jacui*] *Se jacui.* optimus Palatinus. Puto, *Et jacui.*

v. 9. *Cupida, luctantia lingua*] repone ex primâ editione & tribus ſcriptis *cupidæ linguæ.* duo, *cupidis linguis.* Puteaneus & tres alii, *cupide linguis.*

v. 14. *Propoſitum meum*] *ſuum* excerpta Politiani & Barberinianus. concinnè. nam τὸ *mea membra* præceſſerat.

v. 15. *Et inutile ſignum*] *pondus.* ac ſequenti verſu *Et non exactum corpus* Puteaneus cum aliis nonnullis ex meliorum numero. Nil mutem temere. Forte tamen ſcribendum, *ſignumque & inutile pondus.* certe Arondelianus, *ponduſque & inutile lignum.*

v. 17. *Si quidem eſt ventura ſenectus*] *ſi quidem ventura* Puteaneus cum quatuor aliis. complures *ſi qua eſt ventura.* Faſt. IV.

Hoc quoque tentemus; ſi quidem jejuna remanſit.

v. 19. *Quod me juvenemque virumque*] *quo me* Puteaneus. dictum alibi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 23. *Bis flava Chie*] alii aliter. Puteaneus *Clide*. hoc eſt χλίδη. *Clyte* Barberinianus.

v. 26. *Et memini*] *Me memini* in ſcriptis.

v. 29. *Sagave Phœnicea*] ſic Puteaneus & multi alii. quidam *punicea*. quomodo noſter alibi. Sed *Pœnicia* legendum dixi Metam. lib. XII. v. 104. apud Senecam Medea,

Oſtro ſic niveus pœniceo color.

ubi tamen Mediceus liber *punicea*.

v. 30. *In jecur urget acus*] *egit* meliores. vulgata lectio ex Epiſtola Hypſip. promanavit,

Devovet abſentes ſimulacraque cerea figit,
Et miſerum tenues in jecur urget acus.

Certe & hic loci *miſerum jecur* in nonnullis ſcriptis.

v. 31. *Steriles vaneſcit in herbas*] *ſterilem herbam* libri meliores. & *laſſæ aquæ* ſequenti verſu.

v. 39. *At qualem vidi, qualem*] *vidi tantum* Puteaneus ac Arondelianus, cum tribus Moreti & aliis duobus.

v. 41. *Illius attactu*] *ad tactum* Puteaneus, & *poſſit*. & *Tithonoſque* pro *Tithonuſque*.

v. 45. *Quo ſum tam turpiter uſus*] malo *ſim*.

v. 49. *Quid mihi fortunæ tantum*] *Quo* Puteaneus cum optimo Palatino. & mox, *quo regna*. vide Notas Epiſt. II. v. 53.

v. 55. *Sed puto non blanda*] Præfero quod eſt in nonnullis editionibus, *Sed non blanda puto*.

v. 59. *Divoſque viroſque*] *vivoſque* optime Puteaneus cum Jureti excerptis. ſequentia confirmant. atque ita Lucas Fruterius in Veriſimilibus conjecerat ſcribendum.

v. 61. *Quid juvat*] *jubet* Puteaneus. Lege, *juvet*. & ſic ſequenti verſu optimus Palatinus.

v. 62. *Thamyram*] *Thamyran* Puteaneus. quidam *Thamyrin*. utrumque rectum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 67. *Quæ nunc ecce vigent*] *rigent* prima editio & ſex ſcripti. optime. hinc & *arrigere* de illa parte. lib. II. Faſt. ex antiquis libris,

Et rigidum cornu durius inguen erat.

ſic & *rigidæ tentigo vulvæ* Juvenali dicta. Horatius Epod. VIII.

Illitterati num magis nervi rigent,
Minuſve languet faſcinum?

Ita locus ille ſcribendus. *languere* & *rigere* inter ſe opponuntur, cum contraria ſint. Vulgo *num minus nervi rigent?* hinc & *rigidus ruris cuſtos* noſtro Priapus dictus lib. I. Faſt. & *rigidus Deus* in Priapeis. In loco Horatiano Franciſcus Guietus ſcribi volebat notis ad Andriam Terentii. Act. IV. Sc. I.

Illitteratis num minus nervi rigent,
Magiſve languet faſcinum.

Sed non perſuadet. alii alia commenti ſunt.

v. 69. *Quin iſtic pudibunda jace*] *jaces* meliores recte. dixi ſupra lib. II. El. XIX. prima editio, *par* *peſſima rerum.* non invenuſtè.

v. 70. *Sic ſim pollicitis captus, ut ante, tuis*] Libri fere omnes *ſic ſum.* & Puteaneus, *captus es.* unde *captus &* refinxi minimâ mutatione. atque ita unus Moreti.

Sic ſum pollicitis captus & ante tuis.

v. 71. *Tu dominum fallis*] malo *dominam* cum quatuor ſcriptis, atque in iis Neapolitano.

v. 75. *Aſſurgere poſſe per artes*] *conſurgere* meliores.

v. 81. *Nec mora: diſſiluit*] imo *deſiluit*, ut eſt in melioribus. de lecto videlicet. ſic ſupra Elegiâ primâ, de Corinna itidem.

Delabique toro tunicâ velata recinctâ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

IN ELEGIAM VIII.

v. I. *En quiſquam ingenuas etiamnum ſuſcipit artes?*] *ſuſpicit* rectius alii. bene etiam Puteaneus, *Et quiſquam.* ſic ſupra Eleg. III.

Et quiſquam pia thura focis imponere curat?

In obitum Druſi,

Et quiſquam leges audet tibi dicere flendi?

& ſub finem, *Et cuiquam miſerandus ero?*

Rem. Amor.

Et quiſquam præcepta poteſt mea dura vocare?

Virgil. lib. I. ex optimo Mediceo,

——— *& quiſquam numen Junonis adorat*

Præterea, aut ſupplex aris imponit honorem?

non *adoret* & *imponat*. quod eſt in vulgatis. noſter infra El. x. cum optimis libris,

Hanc quiſquam lacrymis lætari credit amantum?

v. 4. *At nunc barbaria eſt grandis*] Lege *barbariæ eſt grandis* ſecundo caſu. niſi malis cum quinque ſcriptis *barbaries grandis*. idque ſequor.

v. 10. *Sanguine factus eques*] unus Moreti cum Jureti excerptis *ſanguinolentus*. alter Puteani *ſanguine ſparſus*. quomodo & Voſſii excerpta. optimus Palatinus, *ſanguine partus*. quod & ex ſuo Codice Barthius in Adverſariis eſt ſecutus. ſed fruſtra; cum id verbi jam præceſſerit ſuperiore verſu. proxime tamen veram lectionem, quam præ ſe fert Puteaneus ille, *ſanguine paſtus*. Met. VIII.

Actæo bis paſtum ſanguine monſtrum.

Petronius, ——— *eſt mihi cordi*

Quippe cremare viros, & ſanguine paſcere luxum.

ſic *pavit flumina ſanguis* Claudiano III. conſulatu Honorii ex membranis. v. 101. ubi vide quæ noto. ſic in Triſtibus codex præſtantiſſimus, lib. IV. El. IV.

Cæde pharetratæ paſcitur ara Deæ.

ubi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ubi plura. Val. Flaccus lib. VII.

——— *Vobiſne domos, vobiſne parentes*
Eſſe putem, ratis infandis quos ſola rapinis
Sævaque paſcit hyems?

v. 11. *Formoſis ſtulta lacertis*] pro *ſtulta* tam hic quam ſequenti verſu Puteaneus, *vita. mea vita, mea lux.* blanditiæ amatorum. Propertius lib. I. El. II.

Quid juvat ornato procedere, vita, capillo?

atque ita ille paſſim alibi. optimus Palatinus utroque loco *fulta*. ſequenti verſu quidam,

Hujus in amplexus, ſtulta, venire potes?

etiam bene. *in amplexus jacere* non *amplexu* unus Moreti cum Puteaneo.

v. 18. *Heus ubi*] Lege *Heu* cum melioribus. Vide Notas Epiſt. IV. v. 150. τὸ *eſt* etiam meliores non agnoſcunt.

v. 21. *Quoties hominem jugulaverit ipſe Indicet*] *ille* meliores. *hoſtem jugulaverit* etiam Sarravianus. probe. pro *Indicet* Puteanus *Et dicet*. Arondelianus *Dicat & hoc faſſus*. Lego *Prædicet*.

v. 24. *Canto carmen inane*] *nomen inane* unus Moreti. ut de ſe ipſo loquatur.

v. 25. *Non hæc quæ ſcimus inertes*] *non quæ non ſcimus* Puteaneus. Lege, *non quæ nos ſcimus*. atque ita unus Moreti & unus meus. Arondelianus quoque pro diverſa lectione. at Neapolitanus, *non quod nos ſcimus*.

v. 26. *Et fera bella ſequi*] *caſtra ſequi* Puteaneus cum Sarraviano & uno Moreti. ſic Tibull. *Caſtra Macer ſequitur*. Arondelianus *luſtra* mendoſe. Lucanus,

Nulla fides pietaſque viris qui caſtra ſequuntur.

v. 28. *Poſſet Homere*] *poſſit* Puteaneus.

v. 32. *Ferrea turris erat*] Lege *erant*.

v. 35. *At cum regna ſenex cœli*] *jura* Scriverianus. Met. XV.

O cui jus cœli bis ſex fecere labores.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 41. *Terram ſcindebat aratro*] *findebat* quidam codices. *terras aperibat* excerpta Jureti venuſte. *terras findebat* excerpta Politiani.

v. 42. *Foſſor humum*] *menſor* recte Puteaneus cum aliis ſex. ſic Met. lib. 1.

Cautus humum longo ſignavit limite menſor.

ubi pari modo in quibuſdam libris peccatur. Horatius lib. 1. od. XXVIII.

Et maris & terræ numeroque carentis arenæ.

Menſorem vocat Archytam. Hinc *agrimenſura*, & *agrimenſores*.

v. 43. *Nec freta demiſſo verrebant eruta remo*] *Non freta dimiſſi. v. c. remo* Puteaneus. *demiſſi remi* quatuor alii. recte.

v. 47. *Quid tibi turritis*] Scribe tam hic, quam ſequenti verſu *Quo* ex auctoritate optimorum codicum, & vide notas noſtras Artis Amatoriæ lib. 1. v. 303.

v. 50. *Tertia regna petis*] *tertia dona facis* Puteaneus. *regna facis* excerpta Scaligeri.

v. 51. *Qua licet*] optimus Palatinus *Qua libet.* Forte *Quamlibet.* de quo ad Epiſtolas eſt dictum.

v. 52. *Liber & Alcides*] Non damno hanc lectionem; cum tamen optimus Palatinus, *Viribus & Alcides.* Forte ſcribendum *Virbius, Alcides.* Certe in antiquis inſcriptionibus *Virbialis Flaminis* occurrit mentio.

v. 59. *Noſtros avidi lucrentur amores*] *liciantur* Puteaneus. quo & optimus Palatinus alludit, in quo *ejiciantur.* Arondelianus etiam *eiciantur.* cum diverſa lectione *vel liciantur.* Scribe *liceantur. Liceri* & *licitari* pretium offerre pro re venali. Feſtus, *Licitati, in mercando ſive pugnando contendentes.* Vide & Nonium in eodem verbo. In aliis codicibus eſt, *venentur, prædentur, precientur, lanientur, luctentur,* & ſimilia. Verbum *liceri* minus notum loco corrumpendo anſam dedit. quod tamen & apud Martialem exſtat.

v. 60

v. 60. *Et ſatis eſt. aliquam pauperis eſſe ſinant*] *aliquid* libri meliores. Præterea legebam *Id ſatis eſt.* ſic apud Martial. lib. III. Ep. v. pro *Hoc ſatis eſt.* libri veteres *Et ſatis eſt*. Lege *Id.* Vide Notas ſupra Amor. II. El. XII. v. 44. Hoc tamen loco nihil mutandum præter diſtinctionem. Satis eſt ſinant aliquid eſſe pauperis.

v. 61. *Tetricas licet illa Sabinas*] *rigidas* unus Mediceus. ut lib. II. Amor. El. IV.

Aſpera ſi viſa eſt, rigidaſque imitata ſabinas.

alii codices, *duras, fortes, tetras.* unus Farneſianus, *tacitas Sabinas.* Puto, *Tatias.* vide quæ noto Faſt. I. v. 261.

IN ELEGIAM IX.

v. 4. *Nunc tibi nomen erit*] quidam, *ineſt.*

v. 14. *Caſtris, pulcher Iüle, tuis*] *tectis* meliores.

v. 23. *Et Linon in ſilvis idem pater abditus altis*] *&* *Linon altis* Puteaneus cum optimo Palatino, Arondeliano, & tribus aliis. venuſtâ mehercules repetitione. pro quo alii, *edidit*, *abditum in*, vel, *expoſitum.* & ſimilia. Cæterum Puteaneus à manu primâ *Elinon.* ut utroque forſan loco ſit ſcribendum *Ælinon.* priori certe ſic unus Vaticanus atque unus Mediceus. quomodo cantus ille vocatus, quo Linum Apollo deflevit. atque ita Scaliger in margine codicis ſui emendarat. Nota illa Moſchi, Αἴλινά μοι στοναχεῖτε νάπαι. Heſychius, Αἴλινος, ὕμνος, θρῆνος. Vide Athenæum & Sophoclis Scholiaſten in Aiace. ſed nec αἴλινος ſemper carmen lugubre. Athenæus lib. XIV. λίνος δὲ καὶ αἴλινος οὐ μόνον ἐν πένθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπ' εὐτυχεῖ μολπῷ κατὰ τὸν Εὐριπίδην. Rutgerſius præterea Venuſinis Lectionibus cap. v. *in ſilvis Ida* legendum contendit. quomodo unus Vaticanus. Apollo nimirum tutelaris Troadi deus.

v. 24. *Invictâ concinuiſſe lyrâ*] Lege cum eodem

dem Rutgerſio & quibuſdam codicibus *invitâ lyrâ.*

v. 25. *Aſpice Mæonidem*] *Adjice* meliores. & recte.

v. 27. *Hunc quoque ſumma dies*] Zinzerlingus ex veteri libro, *magna dies*. noſtri omnes pro vulgatâ lectione ſtant. quibus accedo.

v. 28. *Effugiunt avidos*] *Diffugiunt* vetuſtiores cum primâ editione.

v. 33. *Quid nos ſacra juvant*] bene *vos* Puteaneus & quinque alii. ut ad Nemeſin & Deliam referatur. niſi *nunc* præferas cum aliis codicibus. Reſpexit illa Tibulli, ubi *mihi* pro *tibi* repono.

Quid tua nunc Iſis mihi, Delia, quid mihi proſunt
Illa tuâ toties æra repulſa manu?

v. 35. *Cum rapiant*] *rapiunt* meliores.

v. 37. *Vive pius, moriere tamen*] *moriere pius* iidem cum Puteaneo. recte. niſi quod Neapolitani codicis lectio omnino arridet, in quo, *Vive pius, moriture pius*. quomodo legendum jam pridem conjeceram.

v. 38. *Mors tamen à templis*] *Mors gravis* codices caſtigatiores magno numero & prima editio.

v. 39. *Jacet ecce Tibullus*] *ille Tibullus* excerpta Jureti. Vide Notas ad Ep. XIV. v. 95. ſupra,

Ille tui vates operis, tua fama Tibullus
Ardet.

v. 40. *Vix manet è toto parva quod urna capit*] *è tanto* rectius unus Palatinus, & unus Vaticanus. Præterea in uno Moreti & Menteliano *curva urna*. Putem *curta*. Met. XIII.

Jam cinis eſt, & de tam magno reſtat Achille
Neſcio quid, parvam quod non bene compleat urnam.

Propert. lib. II. El. IX. —— *& tanti corpus Achillis*
Maximaque in parva ſuſtulit oſſa manu.

v. 49. *Hic certe manibus*] Puteaneus & optimus Palatinus *Hinc* tam hic, quam ſequenti hexametro. alii tres *Huic* cum Jureti excerptis. At idem Puteaneus cum Sarraviano & Farneſiano *madidos fugientes.*

ſeptem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſeptem *madidos fugientis.* Forte, *madidos fugienti preſſit ocellos*, ut ſint *madidi ocelli*, quos Met IV. vocat, *oculos jam morte natantes.* & Epicedio Druſi,

Lumina cæruleâ jam jamque natantia morte.

Sed opinor ſcribendum *gravidos fugienti preſſit ocellos.* quomodo Met. IV.

——— *oculos jam morte gravatos*
Pyramus erexit.

& apud Virgilium Dido moritura,

Illa graves oculos conata attollere.

v. 52. *Dilacerata comas*] *dilaniata* cum primâ editione & ſcriptis compluribus.

v. 57. *Tibi ſunt mea damna dolori*] *ſint* Moreti.

v. 61. *Obvius huic venies*] *venias* Puteaneus & alius Moreti.

v. 65. *Si qua eſt modo corporis umbra*] *ſi qua modo* Puteaneus à manu emendatrice. excerpta Jureti & tres alii codices, *ſi quid modo corporis umbra eſt.* recte. Pont. IV. El. I.

Da mihi (ſi quid ea eſt) hebetantem pectora Lethon.

El. XIII.

Styx quoque (ſi quid ea eſt) bene commutabitur Iſtro.

Prudentius Prooemio Cathem. *Cum jam, quicquid id eſt, quod fueram, mors aboleverit.*

IN ELEGIAM X.

v. 10. *Hæc cibus, & teneri ceſpitis herba torus.*] Puteaneus cum multis aliis melioris notæ.

Hæc erat, & teneri ceſpitis herba cibus.

Quod amplector. neque aliter Jureti & Scaligeri excerpta. ſimilis locus Faſt. IV.

Panis erant primis virides mortalibus herbæ
Quas tellus nullo ſollicitante dabat.
Et modo carpebant vivax è ceſpite gramen,
Nunc epulæ tenerâ fronde cacumen erant.

Poſt-

Poſtmodo glans nata eſt: bene erat jam glande repertâ:
Duraque magnificas quercus habebat opes.
Prima Ceres homine ad meliora alimenta vocato
Mutavit glandes utiliore cibo.

Nihil ibi de toro gramineo. lib. II. Artis tamen,

Tum genus humanum ſolis errabat in arvis:
Idque meræ vires & rude corpus erat.
Sylva domus fuerat, cibus herba, cubilia frondes.

v. 13. *Prima jugis tauros*] *jugo* excerpta Politiani. quod mollius.

v. 15. *Lætari credat amantum*] *credit* meliores cum primâ editione. dixi ſupra El. VIII.

v. 18. *Nec vacuum pectus amoris habet*] *viduum* libri caſtigatiores magna copia cum vetuſtis editionibus.

v. 24. *Crimina nota*] *noſtra* quinque ex melioribus. ſequenti verſu *Iäſion* unus Vaticanus.

v. 28. *Hinc pudor ex illâ parte*] multi libri *ex alia.* Sarravianus *aſt aliâ parte.*

v. 35. *Silvis errabat in altis*] *ceſſabat* meliores. quomodo ſupra,

Nos, Macer, ignavâ Veneris ceſſamus in umbrâ.

v. 42. *Cereris longus ut eſſet amor*] malim *Cereri.*

v. 43. *Qui tibi ſecubitus*] alii codices *Quid.* concinne unus Palatinus *Quod*, & ſequenti verſu *Hoc* pro *Hos.*

v. 45. *Cur ego ſum triſtis*] *ſim* meliores.

v. 46. *Regnaque quam Juno forte minora regat*] *ſorte minora* plerique libri. & recte. *ſorte minore* Puteaneus & ſex alii. Poſſet etiam legi, *Regnaque Junonis ſorte minora regat.* De hac ſorte inter tres fratres ductâ plena poëtarum ubique ſcripta.

v. 47. *Feſta dies Veneremque vocat*] alii codices *Ceteremque colat. vocat*, ut lib. IV. Faſt.

Scena ſonat, ludique vocant. ſpectate, Quirites.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

IN ELEGIAM XI.

v. 3. *Fugique catenas*] *rupique* Scriverianus.

v. 4. *Et quæ non puduit ferre*] *depuduit* bene Jureti excerpta. Epiſt. IV.

Depuduit, profuguſque rubor ſua ſigna reliquit.

v. 12. *Clauſam ſervus ut ante domum*] Excerpta Scaligeri, Puteani, & Jureti, cum ſex aliis *forem*. quod probarem, niſi *foribus* mox ſequeretur.

v. 13. *Vidi ego cum foribus*] meliores ſcripti τὸ *ego* non agnoſcunt. quare licet tollatur.

v. 17. *Lateri ſpatiantis adhæſi*] *patienter* Puteaneus cum duobus aliis.

v. 26. *Veni : rivali non erat ægra meo*] *Veni & rivali* ſcripti plerique cum primâ editione.

v. 29. *Læta tumeſcentes*] *Lenta* ſcribendum, quicquid libri veteres diſſentiunt. dixi Epiſt. XIX. v. 81. at nunc eam conjecturam invenio confirmatam in codice Arondeliano.

v. 32. *Non ego ſum ſtultus*] *non egò nunc* Scriverianus. rectius.

v. 33. *In contraria ducunt*] *tendunt* meliores. nonnulli *vertunt*. ſequenti verſu *vincit* pro *vincet* iidem præſtantiores.

v. 35. *Odero ſi potero*] Diſtichon hoc Ovidianum non videtur eſſe.

v. 37. *Forma reducit*] *reducet* Puteaneus.

v. 43. *Facta merent odium*] *movent* quidam codices. *merent* pro merentur. Medicamine faciei. *mundicie crimina nulla merent*. ſi tamen locus iſte eſt ſanus.

v. 46. *Qui dant fallendos*] *Qui dent* legendum cum codice Neapolitano. Vide Notas ad Epiſtolam XV. v. 107.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

IN ELEGIAM XII.

v. 3. *Quodve putem ſidus noſtris occurrere votis*] *fatis* Puteaneus & multi alii. Epiſtola OEnones vulgatam tuetur,

Quis Deus oppoſuit noſtris ſua numina votis?

v. 8. *Sic eſt*] *Sic erat* meliores. niſi quod Sarravianus cum duobus aliis, *Sic erit*. lib. I. El. II.

Sic erat. hæſerunt molles in corde ſagittæ.

v. 11. *Duce me productus amator*] *perductus* Puteaneus & quatuor alii. hinc *perductores* pro lenonibus apud Comicos.

v. 15. *Cum Thebæ, cum Troia foret*] *forent* prima editio cum quinque ſcriptis. eadem *Thebe* quoque agnoſcit. atque ita Puteaneus. neque aliter Statius pluresque ex antiquis. ſingulari numero.

v. 17. *Adverſis Muſis*] *Averſis* Puteaneus & complures alii. dictum initio Epiſtolæ VII.

v. 20. *Maluerim*] *Malueram* ſcripti.

v. 21. *Canos furata capillos*] *caros* Puteaneus & quinque alii. quod ſit, pretioſos. ſed male. Met. VIII. de Niſo,

Inter honoratos medio de vertice canos
Crinis inhærebat magni fiducia regni.

v. 27. *Fecimus Enceladum*] *Enceladon* Moreti unus. Puteaneus deficiebat hoc loco.

v. 38. *Quæque rates fuerant*] *fuerint* legendum cum octo libris. poſſit & *fuerunt* reſcribi.

IN ELEGIAM XIII.

v. 2. *Victa, Camille, tibi*] Falerios intelligit. Excerpta Puteani & Jureti tamen cum octo ſcriptis *cultæ tibi*. ut Veios deſignet. multi ex ſcriptis *juncta tibi*, vel, *juncta tuis*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 4. *Per celebres ludos indigenamque bovem*] *Et celebres* ſcripti plerique cum primâ editione. Jureti Excerpta, *indigenæque Jovi.* fruſtra. Faliſcus enim ager victimis paſcendis dicatus.

v. 5. *Grande moræ pretium*] *voco meritum* quatuor codices. Forte, *Grande loco meritum.* Martialis lib. VIII. Ep. LXIV.

Grande loci meritum teſtantur & altera dona.

ſed vulgata ſcriptura bene ſe habet. Epiſtola Didûs,

Grande moræ pretium tuta futura via eſt.

v. 8. *Concedes numinis eſſe locum*] *numen ineſſe loco* Excerpta Scaligeri, Puteani, ac Jureti, cum noſtrorum multis. Faſt. III.

Lucus Aventino ſuberat niger ilicis umbra,
Quo poſſis viſo dicere, numen ineſt.

v. 11. *Hic ubi perſonuit*] *præſonuit* ſex ſcripti. pro *Hic*, *Hac* Sarravianus. tres alii *Hinc*. Lege *Huc*.

v. 24. *Præbuerant latas veſte jacente vias*] *Præverrunt* optime excerpta Scaligeri, Puteani, ac Jureti. etiam Arondelianus liber pro diverſa lectione. Auctor Moreti,

Præverrit caudâ ſilices gremiumque molarum.

unus tamen Mediceus *velarant*. unus Vaticanus *Præbuerunt*. Junianus *Prævertunt*. alius Vaticanus *Straverunt*. Forte *Præſternnnt*.

v. 27. *More patrum ſanctæ*] *grato* excerpta Puteani, Scaligeri ac Jureti. Lege *Graio*. atque ita Arondelianus, & pro diversâ lectione Sarravianus & Barberinianus. optimus Palatinus *Graium*. mox dicet, *Argiva eſt pompa facies*. Statius Theb. IX.

Militiamque trucem ſexum indignata frequento,
More nihil Graio.

v. 28. *Tradita ſacra*] Sarravianus *Condita.* ut Arte Amatoria,

Condita ſi non ſunt Veneris myſteria ciſtis.

In Faſtis tamen, *Cœptaque ſunt purè tradita ſacra coli.*

Met.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Met. lib. XI. —— *cui Thracius Orpheus*
Orgia tradiderat cum Cecropio Eumolpo.

v. 29. *Ore favent populi*] *favet populus* unus Politiani & Moreti. Puto *favent populus.*

v. 33. *Terraque marique*] *fretoque* ſcripti plerique. cum primâ editione.

IN ELEGIAM XIV.

v. 4. *Sed tamen ut tentes*] *Sed tantum* Mentelianus. Excerpta Jureti, *Sed tantum tentes.* recte.

v. 7. *In luce fateri*] *ſub luce* duo ex melioribus.

v 10. *Oppoſita ſera*] *Appoſita* Puteaneus cum Jureti excerptis. vide quæ ſupra ad Elegiam VI. hujus libri notamus. lib. II. Artis, quomodo & illic in membranis. *Atque erit appoſita janua firma ſera.*
ut & Faſtor. lib. I.

Et jam contigerant portam. Saturnia cuſtos
Demſerat appoſitas inſidioſa ſeras.

Neque aliter apud Feſtum in *Adſerere* antiqui codices. *unde etiam ſera appellantur, quia foribus admota apponuntur. addere poſtibus ſeram* noſter in Arte dixit;

—— *Et centum duris poſtibus adde ſeras.*

apud Appuleium, *adducta fore peſſulis firmatis.*

v. 13. *Saltemque imitare pudicas*] *ſaltemve* meliores. rectius. *imitere* etiam Junianus. probe. tres alii cum Arondeliano *pudicam.* quomodo libri veteres. Arte Amatoria I.

—— *imitataque amantum*
Verba.

v. 18. *Sit procul inde pudor*] *ſtet procul* Puteaneus. ſic alibi, *ſtat pudor ante genas.*

v. 21. *Tunicam tibi ſit poſuiſſe pudori*] *rubori* rectius Sarravianus. nam *pudor* præceſſerat. Vide quæ obſervavi ad Epiſt. XX. v. 202.

v. 25. *Nec verba juvantia ceſſent*] *deſint* tres libri.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 34. *Collaque conſpicio dentis*] *compoſiti dentis* Hafnienſis. *conſpicuo* Neapolitanus. Lege *conſpicui dentis*.

v. 37. *Mens abit*] *fugit* Sarravianus. ut lib. II. Artis, *miſera menſque colorque fugit*. ita libri veteres. Epiſtola Deianiræ,

Mens fugit admonitu; friguſque perambulat artus.

Barberinianus vero & Arondelianus *Mens hebet*. ut & in Triſtibus,

Temporis adverſi ſic mihi ſenſus hebet.

Vulgata tamen lectio proba eſt. Faſt. II.

Mens abit & morior, quoties pugnantis imago
Me ſubit.

v. 42. *Falſi criminis inſtar erit*] *facti muneris* optimus Palatinus. at in Puteaneo, Sarraviano & quinque aliis, *falſi muneris*. Nil muto. niſi quod ſcribendum puto, *falſi criminis inſtar erunt*. nimirum, *quæ parabis celare*.

IN ELEGIAM XV.

v. I. *Traditur hac Elegis ultima meta meis*] Rectius *hic Elegis* unus Moreti. Scriverianus *his*. alius *hoc*. pro *meta*, quidam codices tam ſcripti quam editi, *charta*. optimus Palatinus *nota*. Mentelianus *cura*. Lipſius Antiquis Lectionibus & ad Symmachum Juretus *creta* legendum contendunt. Sed perperam. Scribe minimâ mutatione vel invitis membranis,

Raditur hîc Elegis ultima meta meis.

Elegos enim tanquam curru vectos deſignat paſſim noſter. ſic Art. Am. I. *imparibus vecta Thalia rotis*. *radere metam* quid ſit, non eſt ut multis explicem. Nihil aptius aut elegantius dici potuit. *Terere metam* id ipſum alibi vocat. Simile mendum ex Propertio ſuſtuli lib. II. El. I.

Hoc ſi quis vitium poterit mihi demere, ſolus
Tantaleâ poterit radere poma manu.

ſic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſic enim ſcribendum cenſeo. *Radere* pro *corradere* poſuit. Noſter Metamorph. lib. XIV.

Raſerat Occiduus Tarteſſia littora Phœbus.

ſic & ibi opinor eſſe reponendum. Nam libri vetuſtiores, *Sparſerat.* vulgati *Preſſerat. radere littora* Virgilius quoque dixit, etſi alio ſenſu,

Proxima Circææ raduntur litora terræ.

& alibi, *Ille inter navemque Gyæ ſcopuloſque ſonantes*
Raſit iter lævum interior.

Val.Flaccus lib.V. *alba Carambis Raditur.* ab Argo videlicet. *ripas radentia flumina* Lucretius ſimiliter dixit. Noſter, *ſicco freta radere paſſu* Met. X. Medic. Faciei *radenti tubera nitro* eſt legendum pro eradenti. ſic *radere nomen faſtis* apud Ciceronem pro eradere. *radere cultros* Martial. lib. IX. Ep. LXXII.

Delibata ſemel ſummos modo purpura cultros
Raſerat.

ſic ſcribendum puto. quod mollitiem capillorum optime exprimit. vulgo *ſparſerat*, & *Et libata. lima radere librum* noſter Triſt. & Martial. X. Ep. 2. *Tybris radit arenas* Faſt. I. *Aquoſus Eurus arva radit imbribus* Horatio Epod. XVI.

V. 4. *Dedecuere meæ*] *tuæ* malim cum uno Moreti. nam *meis* ſub finem proximi pentametri jam præceſſerat.

V. 7. *Militiæ turbine factus eques*] quidam *fortunæ munere.* ut lib. IV. Triſt. Elegia ult.

V. 9. *Quem ſua libertas*] *Quam* legendum cum quatuor ſcriptis. atque ita Scaliger in ora libri ſui emendarat. mox *Martia Roma* unus Moreti.

V. 12. *Quæ campi*] *Qua* rectius duo ſcripti. nam *quæ* ſequitur.

V. 15. *Puerique parens mihi tempore longo*] *tempore in omni* excerpta Jureti & unus Moreti. Scriverianus, *parens amat hoſtia cultus.* Arondelianus pro diverſa lectione *amat hoſtia cultu.* optimus Palatinus, *parens*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Amathuntia culta. Scribe, *Amathuſia culti.* ab Amathunte, Amathuſia, ut à Rhamnunte Rhamnuſia, à Selinunte, Selinuſia. hinc *creta Selinuſia* apud Plinium. ſic *Amathuſiacas bidentes* noſter dixit lib. x. Met. Amathuntem enim ab Amathuſâ Cinyræ matre appellatam volunt. quomodo & apud Catullum lego,

Nam, mihi quam dederit duplex Amathuſia curam,
Scitis.

& in Ciri Virgiliana,

Nam te jactari, non eſt Amathuſia noſtri
Tam rudis, ut nullo poſſim cognoſcere ſigno.

ubi & *noſtra* male legitur. Catulli illa reſpiciebat

——— *non eſt Dea neſcia noſtri,*
Quæ dulcem curis miſcet amaritiem.

Non eſt Amathuſia tam rudis noſtri, pro nos non ſumus tam rudes Amathuſiæ aut Veneris. Symmachus lib. I. Ep. VIII. *Amathuſias renidens.* ſic in iis verſibus ſcribendum eſſe alibi monemus. non *Amathuſium*, ut nunc legitur. ſi quis *Amathuntia* præfracte tuetur, non omnino me oppono. nam & *Selinuntii* apud Ciceronem occurrunt, & *Hydruntii* apud Plinium. præſtat tamen alterum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NICOLAI HEINSII D. F.

NOTÆ
IN ARTEM
AMATORIAM
P. OVIDII NASONIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

VIRO INGENII ET ERUDITIONIS
LAUDE CONSPICUO
ÆGIDIO MENAGIO,
FAUTORI ET PROMOTORI
HORUM STUDIORUM
NOTAS ET OBSERVATIONES SUAS
AD ARTEM AMATORIAM
P. OVIDII NASONIS
INSCRIBIT
NICOLAUS HEINSIUS D.F.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NOTÆ IN LIB. I.

ARTIS AMATORIÆ.

P. OVIDII NASONIS ARTIS AMATORIÆ LIBER PRIMUS.] DE ARTE AMANDI hactenus inſcripti ſunt in vulgatis editionibus hi libri. nos veram inſcriptionem revocavimus: quam veterrimus Codex Gallicus bibliothecæ Regiæ, Franciſci Jureti, Joſephi Scaligeri ac Claudii Puteani excerpta cum fragmento Oxonienſi Bodleianæ bibliothecæ itidem antiquiſſimo agnoſcunt. Seneca excerptis Controverſiarum lib. III. cap. VII. *Iſte ſenſus eſt ejus, qui hoc ſæculum Amatoriis non Artibus tantum, ſed ſententiis implevit. Ovidius enim in libris Metamorphoſeon dicit, Ipſe ſuos artus, &c.* Aurelius Victor vulgatus in vita Auguſti Cæſaris: *Nam & poëtam Ovidium, qui & Naſo, pro eo quod tres libellos Artis Amatoriæ conſcripſerat, exilio damnavit.* Freculphus lib. VIII. cap. X. Chronici: *Quibus diebus Ovidius poëta in exilio diem obiit. qui ab Auguſto ſene damnatus fuerat, propter libros Amatoriæ Artis, quos compoſuerat.* Neque alio nomine ab Euytche Grammatico hi libri citantur, aut à Scholiaſtis Mss. in Metamorphoſeis, ac cætera ejuſdem opera. idque paſſim. Vocat quidem ARTEM AMANDI ipſe Ovidius primo hujus operis verſu, ſed legi carminis id dedit, quæ verum poëmatis hujus titulum non admittebat. unde & errorem natum exiſtimo. Προταγορείδου ἀκροάσεις ἐρωτικὰς laudat Athenæus lib. IV.

V. 2. *Me legat*] *Hoc legat* codex Regius & Bodleianus cum duobus aliis. ſed nil muto. tres etiam *doctus*

erat, non *amet.* & placet. quo alii alludunt nonnulli; in quibus *erat* vel *erit.*

v. 3. *Remoque rates veloque reguntur*] *moventur* Regius, Bodleianus, & alii nonnulli cum excerptis Scaligeri & Puteani. placet. Epiſt. Laodam.

Cum venies veloque move remoque carinam.

viro clariſſimo mihique conjunctiſſimo Jano Vlitio legendum videbatur,

Arte citæ remique rates velique reguntur.

nec obnitor. dummodo *moventur* admittamus.

v. 9. *Et qui mihi ſæpe repugnat*] *repugnet* excerpta Puteani & Scaligeri cum optimo Regio & Bodleiano.

v. 11. *Perfecit Achillem*] ſic à manu prima codex Regius, & quatuor alii. quomodo Naugerius monuit legendum. non *præfecit.* ſic Amor. lib. II.

Ponendis in mille modos perfecta capillis.

v. 13. *Perterruit hoſtes*] *exterruit* libri meliores conſtanter.

v. 19. *Tauri cervix oneratur aratro*] *tauri curvis onerantur aratris* unus Ambroſianus & unus Vaticanus. *aratra* paſſim *curva* noſtro aliiſque poëtis dicuntur.

v. 27. *Clio Cliuſque ſorores*] *Clioſque* ſcripti. ſic in Priapeis Epigramm. LXVII. cum in priſcis codicibus,

Penelopes primam Dido fac prima ſequatur,

exſtet, facile apparet *Didus* eſſe reponendum. vulgati *Didonis prima.* præter uſum cultioris ævi.

v. 33. *Nos Venerem tutam*] Libro Triſtium ſecundo, ubi quatuor hi verſus repetuntur, legere eſt,

Nil niſi legitimum conceſſaque furta canemus.

v. 37. *Placidam exorare puellam*] *placitam* ex melioribus libris omnino eſt legendum, & mox,

Tot tibi tamque dabit formoſas Roma puellas.

non *namque dabit.* Epiſtola Acontii,

Per gladios alii placitas rapuêre puellas.

Amor.

Amor. I. Eleg. x.

Non aries placitam munere captat ovem.

lib. II. El. IV. *Sive rudis, placita es ſimplicitate tua.*

Art. III. *Nec Thuſcus placitis devehit amnis aquis.*

& mox, *Nos facimus placitæ late præconia formæ.*

ut illis locis reſtituendum. Plura vide Notis ad Epiſtolam XIX. v. 208.

v. 40. *Meta terenda rota*] Memini illorum Propertii,

Septima quam metam triverit arte rota.

Memini & à noſtro lib. II. mox dici,

Interior curru meta terenda meo eſt.

Libri tamen meliores hoc loco *meta premenda.* nec male. unus Vaticanus cum Ambroſiano, *tenenda.* quomodo Triſt. lib. IV. El. VIII.

Nec procul à metis, quas pene tenere videbar.

Virgilius lib. V.

Jamque propinquabant ſcopulo, metamque tenebant.

Paulo poſt etiam nonnulli codices *meta tenenda*, non *terenda*.

v. 43. *Hæc tibi non veniet tenues*] *tenues veniet* meliores libri.

v. 45. *Ubi retia tendat*] *ponat* Argentinenſis liber. etiam non male. ſic & infra v. 263. libri meliores,

Hactenus unde legas quod ames, ubi retia ponas.

Virgilius Georg. lib. I.

Tunc gruibus pedicas & retia ponere cervis.

noſter quoque Metam. VII.

——— *poſitarum lina plagarum.*

& alibi, ——— *in laqueos, quos poſuere, cadant.*

v. 47. *Suſtinet hamos*] *continet* fragmentum Bodleianum & tres quatuorve alii codices. ſic infra, *preſſas continet arte jubas.*

v. 53. *Andromeden*] *Andromedan* lege, ut meliores libri. quod jam monui notis ad Epiſt. XVIII. v. 149. in cæteris Naugerii conjecturam expreſſimus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nam ſcripti codices cum vulgatis *portavit.* & *Raptaque ſic.*

v. 59. *Quot cælum ſtellas*] Diſtichon hoc non eſſe Ovidianæ notæ contendo. Pentameter ex illis noſtri adumbratus eſt Amor. lib. I. El. VIII.

Nunc Mars externis animos exercet in armis:
At Venus Æneæ regnat in urbe ſui.

In Oxonienſi fragmento legebatur,

Mater in Æneæ conſtitit urbe ſui.

conſtitit etiam Regius.

v. 64. *Cogeris voti*] Scripti plerique, *Cogeris &c.* Puto, *Cogêre &c.* Comelinianus codex ſuperiori verſu non male, *juvenes tibi mille patebunt.* patebit tibi aditus ad mille juvenes. dictum Notis ad libr. II. Amor. El. XIX. v. 25.

v. 66. *Crebrius agmen erit*] *plenius* meliora exemplaria. idque conſtanter.

v. 78. *Cultaque Judæo ſeptima ſacra viro*] *Syro* optime Bodleianum fragmentum pro diverſa lectione. Niſi quod *Idumæo Syro* reponi malim. quod magis poëticum. etſi & Judæos Syris fuiſſe adſcriptos ex Strabone liquet. Ptolemæus: Παλαιςίνης Συρίας, ἥτις καὶ Ἰουδαία καλεῖται, θέσις. Infra v. 418. ſimiliter ex Puteaneis excerptis ſcribendum,

Culta Palæſtino ſeptima ſacra Syro.

nam & illic *viro* legebatur. In fragmento Bodleiano tam illic quam hic *Deo.* Tibullus lib. I.

Alba Palæſtino ſancta columba Syro.

Ubi minime ferendum *ſuo.* quod Scaligeri codex exhibebat, illo non improbante. Syria enim triplex apud veteres Geographos, Συρία Κοίλη, Φοινίκη, καὶ Παλαιςίνη.

v. 79. *Neu fuge Niligenæ Memphitica templa juvencæ*] Ad Nilum Iö cum non ſit genita, perperam Niligena dicatur. Scripti plerique *lanigeræ.* ſed *linigeræ* verum eſt, quod in optimo Regio, Puteani excerptis,

cerptis, & duobus tribuſve aliis extat. lib. I. Pont. Eleg. I.

Vidi ego linigeræ numen violaſſe fatentem
Iſidis Iſiacos anteſedere focos.

& Amor. II. El. II.

Nec tu linigeram fieri quid poſſit ad Iſin
Quæſieris.

Quibus locis pari modo turbant libri veteres. *Linigera* quemadmodum Iſis, ſic ejus quoque ſacerdotes *Linigeri* poëtis paſſim dicti. Noſter Met. I.

Nunc dea linigera colitur celeberrima turba.

Linigeri calvi Martiali iidem lib. XII. Ep. 29. & Juvenali,

Qui grege linigero circumdatus & grege calvo.

Claudianus, ——— *plurimus infra*
Liniger impoſito ſuſpirat vecte ſacerdos.

Sed hac de re jam copioſe egerunt viri eruditi.

v. 81. *Quis credere poſſet*] *poſſit* meliores.

v. 85. *Capitur conſultus amore*] *amoris* vetuſtiores libri. Lege *Amori*, id eſt, Cupidini. atque ita fragmentum Bodleianum, cum alio codice quem Andreas Cavalcantes Patricius Florentinus, vir ad comitatem & elegantias factus, mihi dono obtulit. *Conſultus* pro juriſconſulto. ut noſter Amorum lib. I. El. XIII. *Nec tu conſulto, nec tu jucunda diſerto es.* & mox, *Hac eadem ſponſum conſulti ante atria mittit.* Horatius, ——— *eris tu, qui modo miles,*
Mercator, tu conſultus modo.

& *conſultor* apud eundem,

Sub galli cantum conſultor ubi oſtia pulſat.

v. 88. *Cauſaque agenda ſua eſt*] Unus Vatic. & Palat. *ſubit*. Rottendorphianus *ſub eſt*. Scribe cum Politiani codice, *cauſaque agenda ſui eſt*. ſui ipſius cauſa, non aliena.

v. 92. *Votis fertiliora tuis*] *voto tuo* meliores.

v. 97. *Et olentia nacta Paſcua*] Non damno penitus

nitus hanc lectionem, quam codices ſcripti tuentur. minimum tamen abeſt, quin *Hymettia paſcua* reponendum cenſeam. ſic infra pro *Hymettia mella* plurimæ membranæ *humentia*. Laudatiſſimum mel Atticum ex Hymetto monte. ut & Hyblæum favi Siculi. noſter Met. x. *ut Hymettia ſole cera remolleſcit. Hymettia* quoque *mella* habes apud Horatium. & ſane frequenter in hiſce propriis nominibus peccatur. ſic in Triſtibus pro *Paſtana roſaria* nunc legitur *& amœna*. ut ſuo loco dicetur.

v. 112. *Lydius æquatam*] *Ludius* Scaliger & Politianus. nec aliter pro diverſa lectione in Moreti libro. *Ludii* iidem qui hiſtriones. de quibus cum alii jam abunde ex profeſſo egerint, quod addam non habeo. Ad rem tamen facit Livii locus lib. VII. cap. II. *Ludiones ex Hetruria acciti, ad tibicinis modos ſaltantes haud indecoros motus more Thuſco dabant.* Optimus Regius *Ludis* à manu primâ,ſed emendatum poſtea *Lydius*.

v. 118. *Utque fugit viſos*] *Ut fugit viſos* Regius & Bodleianus. in quinque aliis, *ut fugit inviſos*. ſed nulla opus mutatione. Pont. II. El. VII.

Sæpe canem longe viſum fugit agna, lupumque
Credit: & ipſa ſuam neſcia vitat opem.

v. 124. *Pars laniat*] *laniant* Vaticanus unus cum codice Patricii Junii. & tum *ſedent* lege.

v. 126. *Hæc fugit, illa manet*] *hæc manet, illa fugit* ſcripti fere omnes.

v. 128. *Ipſe decere pudor*] vetuſtiores, *timor*.

v. 129. *Si qua repugnabat nimium, comitemque negabat*] *repugnarat* & *negarat* melioris notæ libri. ſed *comitem negarat* non placet, ut *ſe* ſubintelligatur. Nimirum huic loco accidit, quod aliis multis, ut repetitio ejuſdem vocis neglecta à ſupinis librariis cauſam errori dederit. Lege,

Si qua repugnarat nimium, nimiumque negarat.

plures

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

plures hujuſmodi errores deteximus à librariis commiſſos Notis ad Epiſt. VI. v. 29.

v. 140. *Quam potes*] ſcripti majori ex parte *qua*. ſed nihil mutandum. vid. lib. III. v. 262.

v. 141. *Proximus à domina*] *ad dominam* multi ex ſcriptis. Forte, *Proximus at dominam.* ut apud Ciceronem libro I. Ep. IX. ad Atticum, *Proximus Pompeium ſedebam.*

v. 143. *Et bene quod cogit ſi nolit linea jungi*] *ſi nolis* recte caſtigatiores libri. Amor. lib. III. El. II.

Quid fruſtra refugis? cogit nos linea jungi.
Hæc ex lege loci commoda Circus habet.

hinc apparet infra v. 497. ſcribendum eſſe,

Nec ſine te curvo ſedeat ſpatioſa theatro.

idque cum melioribus libris.

v. 144. *Qua tibi tangenda eſt*] *Quod* Regius, & unus Palatinus ut referantur hæc ad τὸ *Et bene.* Oxonienſis *Quid.* primus Vaticanus *Quo.* proxime verum.

v. 147. *Pompa frequens certantibus ibit ephebis*] *caleſtibus eburnis* Jureti liber & fragmentum Oxonienſe. quomodo & Comelini codex pro diverſa lectione. optime. Vide de hac Deorum pompa per Circum ferri ſolita ipſum Ovidium copioſe agentem Amor. lib. III. Elegia II. quibus totus hic locus mire illuſtratur.

v. 153. *Terra nimium demiſſa*] *terra dimiſſa* Regius & Oxonienſis cum aliis nonnullis. monui Amor. III. El. II. v. 25.

v. 154. *In munda ſedulus effer humo*] *immunda humo* bene libri veteres. nonnulli *aufer*.

v. 155. *Protinus officii pretium*] *officio* Regius, Oxonienſis, & unus ex meis, quo vir optimus Angelus Aproſius Intimelius me donavit.

v. 162. *Pulvinum facili*] *Pulvinar* multi ex ſcriptis. ſed male. Pulvinaria enim proprie in ſacris locum habent. Epiſtola Herus,

Collaque pulvino noſtra ferenda dedi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 163. *Profuit & tenues ventos moviſſe flabello*] *tenui ventos*, ſcripti plerique. Regius tamen & Oxonienſis, *tenui vento moviſſe tabellam.* optime. Intimelii codex *ventos moviſſe tabello.* in uno Vaticano, *tenui tabella.* quod maxime placet. neque aliter Arondelianus. In Farneſiano *ſcabella.* duo alii *flagello.* Amorum lib. III. El. II.

Vis tamen interea tenues arceſſere ventos,
Quos faciat noſtra mota tabella manu.

Ita & illo loco vetuſtiores libri, ut Salmaſius in ſuis quoque invenerat. ut teſtatur ad Pallium Tertulliani apud Propertium. lib. IV. El. IX. Hercules de ſe,

Mollis & hirſutum cepit mihi faſcia pectus,
Et manibus duris apta tabella fuit.

Ita ſcribo. vulgo inepte legitur *apta puella fui.* Noſter Faſt. II. de Omphate eadem,

Aurea pellebant rapidos umbracula ſoles,
Quæ tamen Herculeæ ſuſtinuere manus.

Flabellum Latine dici haud ignoro, cum Terentius ac Martialis ea voce ſint uſi, ſed primam ejus vocis ſyllabam non poſſe corripi habeo perſuaſum. Producunt certe Propertius, & Martialis. Fiebant autem flabella ex tabulis tenuioribus, unde & tabellæ dictæ. Puto pari modo corrigendum eſſe carmen de Menſibus, quod in Catalectis Pithœanis extat,

Auguſtum penitus torret Phaëthontius ardor;
Quem recreant feſſum, gillo, fabilla, melo.

Ita enim legitur poſterior verſus in codice longe vetuſtiſſimo, quem Petrus Scriverius mihi aliquando utendum dedit. Nec in diverſum abit alter, qui penes multæ eruditionis virum Iſaacum Voſſium extat. in quo *gillo faula.* Eliæ Vineti codex *gillo ſaula.* Scripſerat auctor, niſi fallor, *gillo, tabella.* unde *tavella* & mox *taula, ſaula, faula* factum. Niſi *flabella* ab eo relictum fuiſſe credimus, non habita metri ratione. Eſſe enim carmen poſteriorum temporum vox *gello*

ab-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

abunde evincit, cum *gellonem* Iſidorus in Gloſſis *baucalem* interpretetur, vas nempe vitreum. de quo videndus Scaliger ad illa Propertii lib. IV. *Vitrique æſtiva ſupellex.* nam quod idem *facilla* pro *fabella* agnoſcit in illo carmine, non perſuadet, nec probo. aliter tamen *gillonem* ſeu *gellonem* interpretantur Gloſſæ optimæ Mss. in quibus, *Aquale, gello, ποδόνιπτρον*.

v. 170. *Et pars ſpectati vulneris ipſe fuit*] Regius & Oxonienſis cum Excerptis Scaligeri ac Puteani, *ſpectati muneris.* egregie, ut jam monui ad Claudianum, lib. II. in Rufin. v. 396. intelligit enim munus gladiatorium. ſic *ſpectare munus* Martiali,

Spectabat modo ſolus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis.

Cur autem munera dicta cauſam adfert Servius lib. III. Æn. *Apud veteres etiam homines interficiebantur, ſed mortuo Junio Bruto cum multæ gentes ad ejus funus captivos miſiſſent, nepos illius eos qui miſſi erant, inter ſe compoſuit, & ſic pugnaverunt: & quod muneri miſſi erant, inde munus appellatum.* Quanquam munus vocatum, quicquid ſpectaculi aut in theatris aut in circis exhiberetur. *Circi munus* dixit noſter lib. V. Faſtorum.

v. 172. *Perſidas indixit Cecropiasque rates*] *Cecropidaſque* lege cum prima editione & multis ſcriptis. Schedæ Oxonienſes *Cecropetaſque*. ſic *Dardanides rates* ex veteri libro, & *Argolides puppes* Remediis Amoris. & *Paratonides rates* lib. infra III. & *Dardanides pinus* lib. I. Faſt. & *Hæmonides aquæ* ex veteri libro Faſt. II. *Biſtonides aquæ* Triſt. I. El. IX. itidem ex veteri codice. *Pegaſides undæ* Triſt. III. El. VII. quod male mutant libri veteres. Plura à me hujus generis obſervata ad Epiſt. IX. v. 73.

v. 181. *Primiſque ducem profitetur in annis*] *armis* ſex libri. ſic lib. VIII. Met.

&

—— *& primis etiamnum Neſtor in armis.*

ut quidem illic complures membranæ ex melioribus. Intelligenda autem hæc de Caio Cæſare Agrippæ filio, qui ab Auguſto adoptatus expeditionem Parthicam ſuſcepit. Rem narrant Dio & Paterculus. Adi Notas lib. VIII. Met. v. 313.

v. 191. *Auſpiciis animiſque patris*] Ita caſtigatiores libri. ante perperam *annis* in utroque verſu legebatur.

v. 200. *Stabit pro ſignis*] Placet cum uno Vaticano legi *Stabunt*.

v. 208. *O deſint animis*] *Fac deſint* unus Vaticanus.

v. 211. *Quid fugis ut vincas? quid victos, Parthe relinquis?*] Ita ne? ut victos Ovidius Romanos appellarit, ob exercitum Craſſi à Parthis deletum? abſit omen. Indignum ſane id fuerit majeſtate nominis Romani. Quid ergo? Libri ſex, *quid victo, Parthe, relinquis?* Nec aliter fragmentum Bodleianum, niſi quod *relinques* in eo. Arondelianus,

Quod fugis ut vincas, quid te victo parte relinques?

Scribe meo periculo,

Qui fugis ut vincas, quid victo, Parthe, relinques?

hoc eſt, quid tibi ipſi victo relinques. Quid aliud victus facias? In Vintimeliano certe codice, *Qui fugis?*

v. 218. *Illa dies*] *iſta* meliores omnes, & ſuperiori verſu *læti juvenes.* & ſequenti, *cum regum nomina quæret.*

v. 225. *Hos fac Armenios*] Regius, *facis* cum duobus aliis. totidem cum fragmento Bodleiano, *facit.* Scribe, *Hos facito Armenios.* Simile mendum tollendum ex Ponticorum lib. I. El. III.

Non petis ut bene ſit, ſed uti male tutius.

Ubi Vaticanus unus, *petit.* alius *pete quod.* cum vera lectio ſit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Non petito ut bene ſit, ſed uti male tutius.
& lib. II. Metamorph. fabula Phaëthontis,

—— polumque
Effugit Auſtralem.

cum *Effugito* ſit refingendum. Remed. Amor.

—— Exige quod cantet.

vetuſtiſſimi libri. *Exige ut.* pro *Exigito ut.* Epiſt. IV. ſub finem,

Perlegis, & lacrymas finge videre meas.

pro *perlegito.*

v. 231. *Sæpe illic poſitis*] Lege *poſiti* cum codice Regio. & intellige, *Bacchi.* quod ſequitur. infra hoc libro,

Ergo ubi contigerint poſiti tibi munera Bacchi.

lib. III. Artis,

Et moveat poſito brachia juſſa mero.

Ep. Herus, *Diluitur poſito ſerior hora mero.*
Paridis, *Hoſtibus eveniant convivia talia noſtris,*
Experior poſito qualia ſæpe mero.

Libro VI. Met. fabula Philomelæ,

Regales epulæ menſis, & Bacchus in auro
Ponitur.

Faſtorum lib. II.

Ecce nurum regis fuſis per colla coronis
Inveniunt poſito pervigilare mero.

lib. III. v. 301.

Plenaque odorati Dis ponit pocula Bacchi.

ſic emendo. cum hactenus legatur, *diſponit.* eodem libro,

Et ducunt poſito duras cratere choreas.

lib. V. *Nunc dape, nunc poſito menſæ nituere Lyæo.*

Amor. lib. IV.

—— poſito quod candida vino
Atracis ambiguos traxit in arma viros.

lib. II. El. XI.

Illic appoſito narrabis multa Lyæo.

Pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Propertius lib. II. El. III.

Quantum quod poſito formoſe ſaltat Iaccho!

Sed exemplorum jam ſatis eſt. ſic & *poſita menſa* & *appoſita* paſſim, ut paulo ante noſter.

v. 234. *Et capto ſtat gravis ille loco*] Libri veteres *cœpto* vel *cepto*. ſic Calpurnius Eclog. V.

——— *ſit tibi cœli*
Vilis amor, cœptamque pater ne deſere terram.

In Catalectis Pithœi,

Occidit infelix cœpto modo flore juventæ.

ſic *cœptum carmen* Lucanus initio panegyrici ad Piſonem. *cœptus furor* Seneca Hercule Furente, & *cœpta verba* Hippolyto. *iter cœptum annus peragit* noſtro Faſt. lib. I. & lib. IV. *cœptum perficere opus*. atque his ſimilia plura, quæ paſſim occurrunt.

v. 244. *Et Venus in vinis*] Vera lectio. ne dubita. Epiſtola Paridis,

Sæpe mero volui flammam compeſcere, at illa
Crevit: & ebrietas ignis in igne fuit.

Claudianus de bello Gildon.

Ut vino calefacta Venus, tum ſævior ardet
Ebrietas.

Hinc natum apud Græcos proverbium πῦρ ἐπὶ πῦρ, de quo Zenobius & Apoſtolius videndi. Perperam alii, *Venus in venis*. Callimachus apud Athenæum lib. II.

Οἶνος μὲν πυρὶ ἶσον ἔχει μένος.

v. 246. *Noxque merumque nocet*] *nocent* meliores.

v. 248. *Vincis utramque Venus*] *utramque Deam* Intimelii & Comelini liber.

v. 255. *Prætextaque littora velis*] *Bais* fragmentum Oxonienſe. Puto *Baulis*. *Bauli* enim *Baiis* vicini, & quidem in ipſo littore. Vide Cluverii Italiam. utrumque locum conjunxit quoque Martialis, lib. IV.

Dum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Dum petit à Baulis mater Cerellia Baias,
Occidit inſani crimine merſa freti.

poteſt & ferri *prætexta Baiis littora* ut totum illum tractum littoralem deſignet, qui à Puteolis Miſenum uſque promontorium incurvus tenditur, ac ſinuoſus. Sed & *prætexta velis littora* ita intelligi poſſunt, ut apud Virgil. lib. VI. *littora curvæ Prætexunt puppes.* Per ſinum enim iſtum inter Puteolos & *Baias* lintres frequentiſſimæ volabant. *prætexta villis littora* Gronovius etiam eleganter conjiciebat. ſequenti verſu multi libri, *manat aquam.*

V. 263. *Ubi retia tendas*] *ponas* ſcripti meliores. niſi quod in Oxonienſi *pones. tendi retia* uſitatum optimis auctoribus non ignoro. ſed & alterum elegans, pro quo librorum pugnat auctoritas. idque eo magis arridet, quod *plagas tendere* paulo poſt ſequatur. dixi ſupra V. 45. ſequenti verſu *imparibus rotis*, non *modis* reponendum ex eorundem codicum auctoritate. Ponticorum lib. III. El. IV.

Ferre etiam molles elegi tam vaſta triumphi
Pondera diſparibus non potuere rotis.

Atque ita legendum jam vidit Zinzerlingus in Promulſide Critica. Jureti codex *notis* proxime verum.

V. 267. *Quiſquis ubique viri*] Videtur legendum, *Quotquot ubique viri*, vel, *Quicquid ubique virûm.*

V. 269. *Veniat fiducia cunctas*] *fiducia formæ* Regius & Oxonienſis. Lego *formâ poſſe capi.* puellas tua forma capi poſſe. idem Oxonienſis *capias* ſequenti verſu.

V. 273. *Tentata repugnet*] *captata* Vaticanus unus, infra,

Nec teneras ſemper tutum captare puellas.

Epiſtola Acontii,

Sit dubium poſſisne capi, captabere certe.

Nihil tamen temere hîc mutandum.

V. 278. *Rogantis aget*] *agat* meliores libri. *blanda*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

da roganſque cogat, pro *blanda rogantis agat* Oxonienſis.

v. 281. *Parcior in nobis nec tam furioſa libido eſt*] *Fortior* primæ editiones, & Intimelianus codex pro diverſa lectione. eleganter. quomodo & Naugerius conjiciebat. & in margine Gryphianæ legitur editionis. *Fortis* enim Ovidio pro eo qui moderatur adfectibus ſæpe ponitur. Remed. Am.

Fortius è multis mater deſiderat unum,
Quam quæ flens clamat, Tu mihi ſolus eras.

Ita enim illic legit optimus liber Regius. Paulo ante dixerat.

Hortor & ut pariter binas habeatis amicas.
Fortior eſt, plures ſi quis habere poteſt.

lib. II. ut & illic ſcribendum puto,

——— *fortior ille eſt,*
Quo veniunt alii conciliante viro.

lib. VII. Met. Fabula Medeæ,

Et jam fortis erat, fractuſque reſederat ardor.

Pont. lib. I. El. IV.

Sic ego mente jacens & acerbo ſaucius ictu,
Admonitu cœpi fortior eſſe tuo.

Epiſtola Herus:

Vrimur igne pari, ſed ſum tibi viribus impar.
Fortius ingenium ſuſpicor eſſe viris.

Auctor Elegiæ in obitum Druſi,

Scilicet exiguo percuſſa es fulminis ictu,
Fortior ut poſſis cladibus eſſe tuis.

& mox, *Omnia jam metuo. fortior ante fui.*

Plura vide Notis ad Remed. Amor. v. 463.

v. 282. *Legitimum finem*] *Legitimam* Mentelii liber. adi notas ad Amor. lib. II. El. XII. Propertius libro I. Eleg. XVI. *Nullane finis erit.* Virgilius lib. II. *Hæc finis Priami fatorum.* libro III. *Quam feſſis finem rebus dabis?* & libro V. 327. *ſub ipſam finem.* quomodo illis locis Grammatici veteres & præ-

ſtantio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſtantiores membranæ agnoſcunt. Noſter in Ibide,

Quam finem vitæ Sardanapallus habet.

ita optimus codex.

v. 285. *Qua filia debet*] *quo* meliores.

v. 286. *Obducto cortice*] *abducto* tres libri. Commelinianus cum uno Palatino, *adducto.* placet. *conducto cortice* dixit libro IV. Met.

v. 287. *Illius lacrymis*] *Illius &* ſcripti nonnulli. haud male. *Illius* è Oxonienſis. Puto, *Illis & lacrymis, quas arbore fundit odoræ, Ungimur.*

v. 291. *Tenui media inter cornua nigro*] alii, *tenui virga.* unus Vaticanus, *gyro.* Sed nil mutandum. *nigro* ut *albo* apud Virgilium lib. III. Georg.

Nec mihi diſpliceat maculis inſignis & albo,
Aut juga detrectans.

Noſter Met. III.

Et nigram medio frontem diſtinctus ab albo
Harpalos.

v. 293. *Illum Gnoſiadeſque Cydoniadeſque juvencæ*] Mire variant hic libri. meliores tamen *Gnoſiades Cydoneæque.* quod ſequendum duxi. niſi quod *Gnoſiadeſque* lego vel invitis ſcriptis. cum prior in *Cydon* ſyllaba corripiatur ab antiquis ſcriptoribus. apud Maronem tamen *Cydon* nomen viri productum exſtat.

v. 299. *Ipſa novas frondes & prata tenerrima*] *per prata* libri nonnulli. ſed male. frondes & herbas ſic quoque conjunxit lib. I. Metam. de Io,

Frondibus arboreis & amarâ paſcitur herbâ.

v. 303. *Quid tibi Paſiphae, pretioſas ſumere veſtes?*] Omnino ſcribendum, vel contra libros, *Quo tibi?* eleganter enim id cum infinitivo jungitur. Certe in codice Regio, *Quod tibi.* ſic apud Perſium Sat. I. *Quo didiciſſe.* ubi veterrimus codex Puteanorum fratrum *Quod* ſimiliter ſcriptum exhibebat. libro III. Amor. El. VIII. *Quo tibi turritis incingere mœnibus urbes?*

Quo fera diſcordes addere in arma manus?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ut recte meliores libri. Horatius lib. I. Sat. VI.

——— *quo tibi Tulli*
Sumere depoſitum clavum, fierique tribuno.

noſter Faſtor. lib. V. ex veſtigiis veteris libri,

Quo tibi nunc ſolitas mitti poſt terga ſagittas?

Pont. lib. I. El. V. ex antiquis itidem libris,

Quo mihi diverſum famâ contendere in orbem?

Similiter dicebant, *Quo tibi, ſi contendas.* eadem elegia, ut ex veſtigiis veterum librorum eſt legendum,

Quo tibi, ſi calidâ poſitus laudere Syene?

V. 304. *Ille tuus*] *Iſte* Oxonienſis.

V. 315. *Ut ante ipſum teneris exultat*] *exultet* meliora exemplaria. & mox, *quin ſe ſtulta decere putet*, non *placere.* ita in Metam. IV.

Et quid ſe deceat ſpectatas conſulit undas.

Remedio Amorum,

Et nihil eſt quod ſe dedecuiſſe putent.

codex tamen Regius & Oxonienſis, *quin eſt ulta decere.* Forte *quin & ſtulta decere putet.*

V. 318. *Sub juga curva trahi*] *juga panda* prima editio cum quatuor ſcriptis. quæ vox in deliciis eſt noſtro. Epiſtola Hypſipyles,

Iſſe ſacros Marti ſub juga panda boves.

Amor. lib. I. El. XIII.

Prima vocas tardos ſub juga panda boves.

Pont. lib. I. El. IX.

Ducam ruricolas ſub juga panda boves.

ſic & *pandus aſellus*, *panda carina*, *pandum roſtrum* & ſimilia apud noſtrum paſſim. Vide Notas Metamorph. lib. X. V. 270.

V. 223. *Et modo ſe fieri Europam*] *ſe Europen fieri* caſtigatiores libri.

V. 228. *O quantum eſt*] *Et quantum* Regius cum tribus aliis. Puto, *At quantum eſt. Ha quantum* decem alii. Oxonienſis,

Et quantum eſt uno poſſe carere viro.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 233. *Puppe cadens celſa facta refertur avis*] Multi codices.

Hunc hoſtem patitur cum reliquis avibus.

at in Oxonienſi nec hic nec ſequens verſus ille,

Altera Scylla maris monſtrum medicamine Circes,

exſtabat, ut nec in Regio ſecundæ notæ. at optimus manu recentiori margini adſcriptos agnoſcebat, alterumque legebat hoc modo,

Altera Scylla novum Circes medicamine monſtrum.

Patavinus Treviſani,

Filia ſed Phorci correpta cupidine Glauci.

alii codices aliter legunt hos verſus. Quæ Grammaticorum commenta ſunt. Utrumque autem delendum eſſe pluribus docui ad Sabini Penelopen.

v. 333. *Qui Martem terris*] *terra* meliores.

v. 337. *Per inania lumina Phœnix*] *perinania* quidam. ut ad apud Martialem, *magnum ſed perinane ſophos.* unica voce.

v. 340. *Rapidi diripuiſtis equi*] *pavidi* eſt in nonnullis. ut Remedio Amoris,

Perdat opes Phædra, parces, Neptune, nepoti,
Nec faciet pavidos taurus avitus equos.

Eoſdem equos *conſternatos* & *attonitos* alibi vocat. Regius, Oxonienſis & quatuor alii, *rabidi equi.*

v. 341. *Sunt iſta libidine mota*] *cupidine plena* Oxonienſis.

v. 343. *Cunctas ſuperare puellas*] imo *ſperare.* quod emendatiores membranæ agnoſcunt. quanquam *ſuperare* pro *expugnare* poſſit capi. ut in iſto Virgilii,

——— *dominamque potentem*
Supplicibus ſupera donis.

quomodo & idem alibi locutus.

v. 348. *Et capiant animos plus aliena ſuis*] *ſuos* Jureti & Politiani codex cum aliis quibuſdam. Oxonienſis *animis plus aliena ſuis.* Metuo ne diſtichon ſit ab interpolatrici manu confictum, cum ad rem non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſatis faciat: idque eo magis, quod *alienis* mox denuo ſequatur inconcinna repetitione.

v. 351. *Captatæ noſſe puellæ*] *captandæ* Intimelianus.

v. 353. *Proxima conſiliis dominæ ſit ut illa videto*] τὸ *ut* libri quidam non agnoſcunt. Oxonienſis & Petavianus, *ſit an illa*. Forte *Conſcia conſiliis*. *conciliis* etiam eſt in Commeliniano. de qua voce lib. 1. Met. v. 711. actum eſt. ſic Ep. Helenæ legendum videtur,

Quæ mihi ſunt comites conciliumque duæ.

non *conſilium*.

v. 360. *Luxuriabit humor*] *luxuriavit* Regius & Oxonienſis cum aliis nonnullis. Jureti *luxuriatur*. Lege *luxuriarit*. & ſic unus Vaticanus.

v. 363. *Defenſa eſt Ilion armis*] *Ilios* Regius, Oxonienſis, aliique non pauci ex melioribus. Vide notas ad Epiſtolam primam, v. 48.

v. 366. *Tunc facies*] *Tum facias* tres ſcripti.

v. 370. *Ut puto, non poteris ipſa*] *poteras ipſe* Regius. alius, *poteras ipſa*. nihil videtur mutandum. Non poteris vicem illi in amando referre.

v. 373. *Sed propera, ne vela cadant, iræque reſidant.*] *properet* Oxonienſis, ut ad ancillam referatur. deinde *auræque reſidant* unus Palatinus. ut in metaphora perſiſtat. quo alludunt duo alii, in quibus *vireſque* Virgil. Æn. VII.

——— *omniſque repente reſedit*
Flatus.

v. 375. *Violare miniſtram*] duo codices *vitiare*. unus *mollire*. *temerare* opinor legendum Naſoniano verbo. Vide Notas Amor. lib. 1. El. VIII. v. 19.

v. 377. *Hæc ad concubitum*] *à concubitu* Regius à manu prima, cum Scaligeri & Puteani excerptis. Sequenti etiam verſu *te parat* pro *temperat* ex auctoritate optimorum codicum ſcribendum. quod in Ob-
ſerva-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſervationibus jam monuit accuratiſſimus Gronovius lib. 1. cap. x.

v. 379. *Licet hic indulgeat auſis*] Scripti plurimi *hæc*. nimirum ancilla. & recte.

v. 381. *Acuta cacumina*] Albertus Rubenius magno rei literariæ damno nuper extinctus, retulit mihi aliquando vidiſſe ſe codicem, in quo *acuta Ceraunia* legeretur. noſtri omnes cum vulgatis ſentiunt.

v. 385. *Comes illa ſequatur*] *comes inde* unus Palatinus. non male.

v. 388. *Per mare ventus agat*] Scribe *agit* cum melioribus.

v. 389. *Aut nunquam tentes, aut perfice*] *Aut non tentaſſes* Regius & multi alii. Jureti codex, nec pauci alii, *Aut non tentabis*. Oxonienſis, *tentares*. Lego *Aut non tentaris*. Mutarunt id ſcioli, quod neſcirent ultimam ſyllabam ſæpe produci in hujuſmodi verbis. quá de re diximus ad Epiſtolam VII. v. 53. noſter infra hoc ipſo libro, v. 447.

Si dederis aliquid, poteris ratione relinqui.

Cum vulgo legatur, *ſi dederis quicquam*. ſequenti verſu *ipſa veni* pro *illa* iidem libri.

v. 393. *Piſcis retinetur ab hamo*] *teneatur* ſcripti.

v. 394. *Opprime tentatam*] Scripti fere omnes *Perprime*. id eſt, uſque preme.

v. 395. *Communi noxia culpa*] alii *conſcia culpa*: duo *noxia culpæ*. Patavinus unus *onoxia culpa*. Scribe, *communi obnoxia culpæ*. Accius apud Feſtum in Noxa, *Te eſſe huic noxæ obnoxium*. Auſonius Cupidine Cruci adfixo,

Ipſa etiam ſimili genitrix obnoxia culpæ
Alma Venus.

Phædrus libro 1. Fab. x.

Lepus arguebat vulpem furti crimine:
Negabat illa ſe eſſe culpæ obnoxiam.

ita ſcribo: non quod ignorem *culpæ proximum* &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

affinem Latine dici: ſed quod id minus huic loco convenire cenſeam, ubi de ipſa culpa agitur. oportunum vero τὸ *proximus culpæ* apud Val. Flaccum lib. III. in oratione Mopſi,

At quibus invito maduerunt ſanguine dextra,
Si fors læva tulit miſeros & proxima culpæ.

ſic emenda. perperam nunc circumfertur,

Si fors ſæva tulit miſeros, ſed proxima culpa.

agit enim de iis, qui nolentes cædem admiſerunt. apud eundem Valerium ex eadem Mopſi oratione aliud mendum tollatur,

——— *ſed noſtra requiret*
Cura viam, memori jampridem cognita vittæ.

ſic enim reſtituo, cum *memori vate* nunc occupet ſcriptos ac vulgatos, quos vidi, codices. atque ita libro IV. quoque reſtituendum puto in oratione, Phinei,

——— *Salve ô mihi longum*
Expectata manus, noſtriſque, ait, agnita vittis.

quod ſequentia confirmant. *votis* nunc legitur. *vittas* pro vaticinio poſuit. *communi noxia culpæ* pro *obnoxia* apud noſtrum abſorpta una ſyllaba, cujuſmodi mendas non paucas alibi caſtigavimus. ſic apud eundem Valerium hoc ipſo tertio libro. v. 213.

——— *graviorque oculos jam luce propinqua*
Umbra premit,

ſcribendum, cum *locos* inepte legatur. idem Valerius libro IV.

Sævit inops Amycus, nullo diſcrimine ſeſe
Præcipitans aviduſque viri (reſpectat ovantes
Quippe procul Minyas) caſtu velatus utroque
Irruit.

τὸ *velatus* otioſum. jam enim *cæſtu velatum* ſatis deſcripſerat, ſi tamen id recte dicitur. Legendum *cæſtuque elatus utroque.* Sublato utroque cæſtu, quod improvidum, & contra regulam artis. opinor etiam

repo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

reponendum *aviduſque iræ.* nam ſequitur mox *trucis ultro Advolat ora viri. Elatus mediis aquis Alcides* eidem Valerio libro II. & lib. I. *elatis cornibus amnes.* & *elata dextra* libro III. & lib. VIII. & *elata ſecuri* libro V. pro ſublata. apud Gratium,

Ipſe deus cultorque feri Tirynthius orbis
Hinc decus & famæ primum impetravit honorem.

perperam *primus patravit* nunc legitur. *impetrare* ſecunda producta apud Gratium bis alibi, & apud Propertium occurrit.

V. 403. *Nec teneras ſemper tutum eſt*] potiores ſcripti,

Nec teneras ſemper tutum captare.

V. 405. *Sive dies ſuberit*] τὸ *ſuberit* paulo ante præceſſerat. Quare malim *ſive dies aderit.* quod eſt in duobus. totidem *fuerit.* Aut forte *veniet* ſcribendum.

V. 409. *Pleiades inſtant*] Libri veterrimi *Pliades.* ut & alibi in iiſdem ſcribi videas apud Virgilium Mediceum & Germanicum Cæſarem Voſſii literis majoribus Romanis exaratos. atque ita ſemper ſcribendum cenſeo, quoties ea vox triſyllaba occurrit. Cæterum legendum videtur,

——— *dum triſtis hyems, dum Pliades inſtant,*
Dum tener æquora mergitur Hædus aqua.

ut metaphorice hæc omnia dicantur.

V. 413. *Tunc licet incipias*] Oxonienſis *Tu licet.* & ſequor. ſic infra,

Tu licet & Tamyran ſuperes & Amœbea cantu.

& lib. III. Pont. El. IV.

Tu licet erroris ſub imagine crimen obumbres.

V. 416. *Septima feſta viro*] *Syro* legendum eſſe ex Puteani & Scaligeri excerptis jam ſupra monui.

V. 421. *Veniet diſcinctus*] Oxonienſis *veniat*, & ſequenti verſu *Expediat.* quomodo & duo alii. recte. modo pro *Quas illa* reponas, *Has illa.*

V. 428. *Littera poſcetur, nec didiciſſe juvat*] *ne didiciſſe*

dediciſſe juvet Regius, Oxonienſis, aliique nonnulli. ne profit forte, quod didiciſti literas. ſic Triſt. II.

Hei mihi cur didici? cur me docuere parentes?
Litteraque eſt oculos ulla morata meos?

v. 429. *Quid quaſi natali*] Arbitror ab Ovidio fuiſſe ſcriptum,

Quid ſua natali cum poſcit munera libo.

mox libri nonnulli pro *illa*, *ipſa ſibi*.

v. 433. *Multa rogant reddenda dari*] Commodus his ineſt ſenſus. Libri tamen uno conſenſu meliores *utenda dari*. niſi quod Jureti codex pro vulgatâ ſtat lectione. quidam etiam *tradenda ſibi*. unus, *optanda dari*.

v. 438. *Cera tua primum conſcia mentis eat*] *nuncia* Oxonienſis, Sarravianus, & unus Palatinus. bene. Noſter Epiſt. Hypſip.

Cur mihi fama prior, quam nuncia litera venit?

Epiſt. XVII. ut quidem illic ſcribendum videtur,

Hactenus arcanum furtiva nuncia mentis
Littera jam laſſo pollice ſiſtat opus.

Pont. lib. IV. El. XI.

Nuncia nam luctûs mihi nuper epiſtola venit.

Epiſtola Paridis,

Vror: habes animi nuncia verba mei.

Statius Sylv. lib. IV. ad Julium Menecratem,

Protinus ingenti non venit nuncia curſu
Litera.

ſic & *vultûs nuncia fama* Epiſtola Paridis.

v. 439. *Imitataque amantum Verba*] Neapolitanus *mentem*. Lego *amantem*. vel, *amorem*. nam *amorum* eſt in Oxonienſi. infra,

Eſt tibi agendus amans, imitandaque vulnera verbis.

ſic Amor. lib. III. El. XIV. *imitare pudicam*. ut veteres libri. non *pudicas* cum vulgatis.

v. 447. *Si dederis quicquam*] *dederis aliquid* libri plerique meliores. & recte. diximus ſupra v. 389. lib. II. infra,

Sed

Sed non, quo dederis, à littore carbaſa, vento
Utendum eſt.

ita & illic veteres libri. ut & Remedio Amoris,

Munera, quæ dederis, habeat ſine lite jubeto.

Amor. II. El. II. *Quod dederis illi, reddat ut ille tibi.* Triſt. V. El. V.

Terga vapor dederis, Auſoniamque petas.

Horatius, *Cuncta manus avidas fugient hæredis, amico,*
Quæ dederis animo.

libro I. Faſtorum,

Da mihi te placidum: dederis in carmina vires.

ubi *dederiſque* inſulſe reponunt. lib. VII. Met. *vitam dederitis in undis.* Vide quæ noto ad Epiſtolam Didus. v. 51. ubi plura hujus notæ.

v. 448. *Præteritum tulerit perdideritque nihil*] *tuleris* unus Patavinus. tertius Regius, *perdideriſque.* nil muta. Videbitur accepiſſe, quod promiſeras, nec quicquam perdet.

v. 449. *Et quæ non dederis*] *At quod* meliores libri. niſi quod Oxonienſis *At quæ non dederas.*

v. 454. *Revocat cupidas alea ſæpe manus*] *alea blanda* ex ſuo codice Zinzerlingus Promulſide Critica. quod & in Commeliniano & quatuor aliis ipſe offendi. Pont. lib. I. El. VI.

Nec tenet incertas alea blanda manus.

ſic & Martiali, *blandâ vagus alea December.* lib. IV. Ep. XIV. & apud eundem lib. I.

Suppoſita eſt blando nunquam tibi teſſera talo.

Sequenti verſu *primo* pro *primum* meliores libri.

v. 456. *Si dederit gratis*] Regius & Oxonienſis *Ne dederit.* argute. Sperat enim ſe impoſterum non daturam gratis. ſuperiora hanc lectionem confirmant. Ambroſianus *Ne dederis.* alius, *Nec dederit.*

v. 466. *Effugiant voces*] *ceræ* libri tres. probe. *verba magiſtra* Argentinenſis. vide Notas in Epiſtolam Sapphus. v. 83. ſed τὸ *magiſtra* hic minus placet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 467. *Declamat amicæ*] *declamet* verius meliores.

v. 469. *Conſuetaque verba*] alii *conſultaque*. hoc eſt cauta, prudentia. ſed alterum præſtat. Noſter lib. XI. Metam.

Addidit his voces & conſuetiſſima cuique
Verba.

& infra libro III. Artis,

Munda, ſed è medio conſuetaque verba puellæ
Scribite. ſermonis publica forma placet.

v. 477. *Perſtes modo*] *perſta* libri plerique.

v. 480. *Legat ipſa tuas*] *legat uſque* iidem.

v. 482. *Per numeros veniunt*] *venient* Oxonienſis, & quatuor alii. duo *veniant*.

v. 484. *Quaque roget*] Legendum vel invitis libris, *Quaque roget*. de epiſtola intellige.

v. 487. *Sive illa toro reſupina feratur*] *feretur* ſcripti.

v. 489. *Odioſas afferat aures*] *offerat* Regius & Oxonienſis cum uno Vaticano. dixi Epiſt. XX. v. 194.

v. 495. *Nec tibi de mediis aliquam tranſire columnis*] *aliquot tranſire columnas* Oxonienſis & decem alii. quæ vera lectio. *aliquid columnas* Regius. quidam *aliquot columnis*. quos inter Arondelianus. etiam non male. Lapides autem miliares intelligit.

v. 497. *Sedeat ſpecioſa theatro*] *ſpatioſa* libri majori ex parte. idque vere. vide ſupra v. 143.

v. 501. *Et plaudas aliquo mimo ſaltante puellæ*] *aliquam mimo ſaltante puellam* optime Scaligeri excerpta cum codice Oxonienſi. neque aliter veterrimus Regius à manu prima. Remedio Amoris, ubi agit de theatris,

Illic aſſidue ficti ſaltantur amantes.

quæ vera illic lectio eſt. Juvenalis,

Chironemon Ledam molli ſaltante Bathyllo.

v. 502. *Et faveas illi*] *Ut faveas* potiores ſcripti.

v. 505.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 505. *Cum ſurgit ſurgas, donec ſedet illa ſedeto*] *ſurges* & *ſedebis* iidem ſcripti. *ſurget* etiam quidam.

v. 514. *Et ſine labe toga*] *ſit ſine labe* Arondelianus.

v. 515. *Linguaque nec rigeat*] *ne rigeat* plerique libri veteres.

v. 518. *Sit docta barba reſecta manu*] *ſit tuta* Oxonienſis & Regius. quod non capio. niſi legendum *ſcita manu*. idque verum arbitror. ſic in Faſtis *curvæ ſcita Thalia lyræ*. & *ſcitus vadorum* libro IX. Metamorph. *ſcite & literate præſcriptæ literæ* Ciceroni oratione in Piſonem. Multi ſunt in ea voce Plautus ac Terentius: tum & Tullius. ſequenti verſu *Ut nihil emineant* pro *Et* veteres fere omnes, certe præcipui.

v. 522. *Nec lædat nares*] *lædant* iidem. duo præterea libri *duxque paterque gregis*, non *virque*, quod mox ſequitur. *Dux gregis*, ut in iſtis,

Dux gregis ipſe caper deerraverat.

v. 524. *Vel ſi quis male vir*] *Et ſi quis* ſcripti. Pathicos intelligit.

v. 542. *Prævia turba Dei*] malim *deo*: ut vitetur κακοφωνία.

v. 546. *Preſſas jubas*] malim *prenſas*.

v. 548. *Surge pater*] *ſenex* Oxonienſis & Sarravianus. ſequenti verſu *è curru* quinque libri.

v. 551. *Et color & Theſeus*] Politiani liber & Hafnienſis. *Et color & ſenſus*.

v. 553. *Steriles agitat quas ventus ariſtæ*] Putabam aliquando legendum *ſteriles avenæ*. quod ſic Virgilium quoque locutum meminiſſem. nunc nihil mutandum cenſeo. intelligit ariſtas ſole aduſtas, ac proinde ſteriles Epiſt. v.

Et minus eſt in te, quam ſumma pondus ariſta,
Quæ levis aſſiduis ſolibus uſta riget.

Adi Notas ad Epiſt. XIV. v. 39.

v. 557. *Cœlo ſpectabere ſidus*] *ſpectabile* Arondelianus. ut ex eo monuit legendum præſtantiſſimus Gronovius Obſervat. lib. II. cap. XXI. cui ſubſcribo. quanquam reliqui noſtri vulgatam ſequuntur. ſequenti verſu ſcripti plerique *Creſſa Corona* non *puella*. De Ariadnes Corona in cœlum relatâ fuſe noſter lib. III. Faſtorum aliique jam egerunt. Triſt. lib. v. Eleg. III.

Sic micet æternum vicinaque ſidera vincat
Conjugis in cœlo Creſſa Corona tuæ.

Ut vere illic Zulichemianus liber, cum in vulgatis ſit *clara Corona*. *Gnoſſida Coronam* vocat in Faſtis noſter, *Gnoſiam Coronam* Virgilius, Statius *Coronam Gnoſiacam*.

v. 560. *Ceſſit arena pede*] *pedi* ſex libri. bene.

v. 562. *Ut facile eſt*] *in facili eſt* Regius & unus Patavinus. Oxonienſis & Vaticanus unus, *en facile eſt*. ſic *ex facili*. Remed. Amor. *ex facili gaudia ferre licet*. & ſupra, *Quod licet, ex facili, ſi volet illa, feres.* & in Faſtis, *Non ex difficili cauſa petenda ſubeſt.*

v. 565. *Pars Hymenæ canunt: pars altera Evoë clamant.*] Mire variant hic veteres libri. Regius cum Excerptis Scaligeri & Puteani, aliiſque nonnullis atque eos inter Arondeliano,

Pars Hymenæ canunt, pars clamant Evion evoe.

Nec abludit Oxonienſis, in quo *Evio evoë*, forte pro *Evie evoë*. Poſſet & legi *Evan evoe*. ut verſus ſit ſpondaicus. Jureti liber,

Pars Hymenæa vocat, pars altera clamat ehohe.

Alii codices, *pars Evion Evie clamat*, & his ſimilia, quæ recenſere odioſum foret. Quare ſcribi etiam poſſet,

Hymen pars Hymenæe canunt, pars Evie evoë.

vel, *Evan evoë*, vel *Evie Evan*. ut Lucretio, *graditur ſimul Evius Evan*. Columella libro x.

Exſtimulet vatem per Dindyma caſta Cybelles
Perque Citharonem, Nyſeia per juga Bacchi

Per

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Per ſua Parnaſſi, per amica ſilentia Muſis
Pierii nemoris Bacchea voce frementem
Delie iö Pæan, teque Evie Evoe Evan.

ſic verſus mendoſiſſimi ſcribendi. Paulo ante etiam reponendum, *Iſta canat majore Deo.* non *majora.*

v. 568. *Ne jubeant capiti vina nocere tuo.*] Scaliger conjiciebat, *Ne ſubeant capiti vina nociva tuo.* Lego, *Ne ſubeant nocere*, uſitato Græciſmo. noſter in Triſtibus lib. I. El. VI.

Quæ quoties ſpectas, ſubeat tibi dicere forſan.

Statius Theb. VI.

Sunt & qui nudo ſubeant concurrere ferro.

Propertius lib. IV. El. II.

Clamabis capiti vina ſubiſſe tuo

quæ vera lectio. Idem lib. II. El. XXVII.

Neu ſubeant labris pocula nigra tuis.

v. 569. *Sermone latentia ficto*] *tecto* ſcripti noſtri.

v. 571. *Perſcribere vino*] *præſcribere* Regius cum quatuor aliis. nil muto.

v. 573. *Fatentibus ignem*] *foventibus* tres libri. ſed vulgata non eſt ſollicitanda.

v. 576. *Quaque bibit*] *bibet* potiores. & Jureti codex cum quibusdam aliis, *tu quoque parte bibas.* ut Epiſtola Helenæ,

——— *modo pocula proxima nobis*
Sumis, quaque bibi, tu quoque parte bibis.

v. 577. *Et quemcunque cibum*] Probe in uno Vaticano *Et quodcunque cibi.* ſic Remedio Amoris ex antiquis libris,

——— *Quodcunque in corpore mendæ eſt.*

v. 580. *Utilior votis*] *vobis* Regius aliique multi.

v. 581. *Huic ſi forte bibas*] *ſi ſorte* Puteani & Scaligeri excerpta. vere. notum illud, *Nec regna vini ſortiere talis.* tum & hoc, *Quem Venus arbitrum dicet bibendi.* De lege Talaria conviviorum jam abunde diſſeruerunt homines eruditi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 582. *Capiti miſſa corona tuo*] *demta corona* Jureti codex, Ambroſianus unus & Neapolitanus. infra lib. II.

Et capiti demtas in fore pone roſas.

Met. xv. fabula Cipi,

Et demta capiti populo prohibente corona.

Epiſtola Medeæ,

Demta forent capiti quam mala multa meo.

pro vulgata tamen lectione faciunt, quæ notavi Faſt. II. v. 634.

v. 583. *Prior omnia ſumat*] *omina* Scaliger. cujus ut & Jureti codex ſequenti verſu *Neu dubites.* pro *ſive erit inferior* Regius mendoſe *ſi velit.* Lege *ſive ſit.* atque ita decem ſcripti.

v. 585. *Tuta frequenſque via eſt per amici fallere nomen.*] Fuit cum *Trita frequenſque via eſt* opinarer legendum. Nunc nihil muto. niſi quod *amicum nomen* cum codice Patricii Junii & uno Vaticano amplector. Manilius lib. II.

——— *illis (ſæpe eſt nam ſubdolus aſtus)*
Scorpios aſpergit noxas ſub nomine amico.

Ubi perperam vir magnus *nomine amici* reponit ex codice Gemblacenſi. pro *ſubdolus actus* emendavi *aſtus.* ſic *ungues amicos* dixit Juvenalis Sat. v. *ut* in Leidenſi codice legitur,

——— *cuſtos adfixus ibidem*
Qui numeret gemmas, ungueſque obſervet amicos.

ventus amicus noſtro Metam. XIII. v. 440. *amica cauſa* Triſt. I. El. VIII. v. 65. *amica lima* Pont. II. El. IV. v. 17. quomodo iſta ex codicibus vetuſtis caſtigavi. ſic *alumnum numen* in Metamorph. & *cognatum nomen* in Faſtis, aliaque his ſimilia.

v. 587. *Inde procurator nimium quoque multa procurat*] De propinatore propinante quod viri eruditi, depravatos codices ſecuti, hic produnt, à vero alienum eſt. Libri certe meliores nihil variant. Agit de pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

procuratoribus, quos domini abſentes rebus ſuis conſtituebant, quique iſta occaſione eorum auctoritate, quorum res curabant, nonnunquam abutebantur. Ita cum Naugerio etiam doctiſſimus Gronovius locum capit. qui illud *videnda* ſequenti verſu interpretatur pro providenda & curanda. ut apud Terentium, *Aliud ſodes lenius vide:* & Ciceronem, *Mandavi ei, ut prandium nobis videret:* & ſæpe apud eundem. Neque aliter magnus Cujacius Obſervat. lib. XII. cap. XXXIV. qui addidit locum Varronis, *Tu domi videbis.* & Plauti, *Qui herilem rem procurat, videt.* perperam igitur tres codices cum Jureti libro, qui *jubenda*, & Rottendorphianus qui *bibenda* exhibent. quod poſtremum tamen Scaligero quoque conjectanti in mentem venerat.

V. 589. *Certa tibi à nobis*] Regius τὸ *à* non agnoſcit.

V. 594. *Faciles ad fera bella manus*] Regius, & ſex alii *fera verba.* hoc eſt, manus cavete inter jurgia nimium paratas & promtas, per quas ad verbera à verbis veniatur.

V. 599. *Et quicquid dices facieſve*] *Ut quicquid facias dicaſve* ſcripti meliores. Sed verè Neapolitanus, *Ut, quicquid facies diceſve.* τὸ *Ut* refer ad *Credatur.*

V. 601. *Et bene, dies Dominæ*] *Dominam* ſcribendum exiſtimo vel contra libros. Plautus Sticho Act. IV. Sc. IV.

Tibi propino decumâ fonte. tibi tute inde, ſi ſapis.
Bene vos, bene nos, bene te, bene me, bene noſtram etiam Stephanium. ut precor valere ſubintelligatur. noſter in Faſtis lib. II.

Et, bene nos, bene te, patriæ pater optime, Cæſar,
Dicite.

ubi *bene tu* perperam hactenus legebatur. Tibullus,

Et bene Meſſalam, ſua quiſque ad pocula dicat.

Quod mutari à Scaligero nolim. etſi non ignorem iſta Plauti Perſa Act. V. Sc. I. *Bene*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Bene mihi, bene vobis, bene amicæ meæ.

& mox,

Bene omnibus nobis! hoc mea manus tuæ poculum donat.

Bene ei qui invidet mihi, & ei qui hoc gaudio gaudet.

unde liquet utrumque in uſu fuiſſe. *dormiat* etiam pro *dormiet* recte veteres libri. & *diſcedet* ſequenti verſu pro *diſcedit*.

v. 604. *Turba locumque dabit*] *locuſque dabunt* unus Vaticanus. Lege, *locumque dabunt*. & ſic Jureti liber. ſic *Turba ruunt* & ſimilia paſſim.

v. 609. *Veniet facundia leges*] *veniat* meliores libri. Scribo, *Ne veniat*.

v. 610. *Fac tantum cupias*] imo *incipias*. quod in multis codicibus extat, & in Erfurtano Zinzerlingus invenit. notum illud, *Dimidium facti qui bene cepit, habet*. & adagium Græcum Ἀρχὴ δέ τοι ἥμισυ παντός.

v. 611. *Eſt & agendus amans*] Vetuſtiores *Eſt tibi agendus*.

614. *Hinc tibi quæratur*] Regius, Excerpta Scaligeri, prima editio, & decem libri ſcripti, *Hæc tibi*. Lege,

Hac tibi quæratur quam libet arte fides.

De voce *quamlibet*, quæ Ovidio in deliciis eſt, jam egi Notis ad Epiſt. VI. v. 140.

v. 615. *Sibi quæque videtur amanda*] *Videntur* unus meus. venuſte. vide quæ noto Amor. II. El. XI. v. 21.

v. 618. *Qui modo fictus erat*] *falſus* libri meliores. & ſane *finxerat* jam præceſſit.

v. 619. *Furtim deprendere nunc ſit*] Eſt Græciſmus, de quo infra lib. II. v. 28. male igitur potior librorum pars *fas ſit*. At Regius & Oxonienſis, cum Excerptis Scaligeri, & alio codice, *non ſit*. proximo verſu

pro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

pro *ripa ſubitur*, Lincolnienſis *ſalitur*. Arondelianus *cavatur*.

v. 627. *Laudatas oſtendit avis*] malo *oſtentat*, quod in Sarraviano eſt, & quatuor aliis. Arondelianus & Aproſianus *extendit*. an *diſtendit*? *picta pandit ſpectacula cauda* de Pavone Horatius. *diſtenta umbracula* mox habebimus.

v. 632. *Pollicitis teſtes*] *Pollicito* libri. *quolibet adde* etiam in nonnullis. Forte *quamlibet adde*, ut paulo ante.

v. 636. *Nunc favet ille*] *ipſe* libri. & ſuperiori verſu quidam *falſo jurare* cum Regio. male. Amor. III.

Scilicet æterni falſum jurare puellis
Dii quoque concedunt.

v. 640. *Innocui vivite*] *innocue* ſcripti.

v. 644. *Hac minus eſt una fraude*] *Hac magis eſt* Regius & alii quidam. Sed probe Oxonienſis & Scaligeri excerpta cum potioribus, *Hac magis eſt una fraude*. Jureti codex aliique tres, *Hac magis eſt una parte*.

v. 647. *Dicitur Ægyptus*] *Ægyptos* Regius. pro *juvantibus* Ramirezius in Martialem *rigantibus* reponit. ſed perperam. noſter Pont. lib. II. El. I.

Jupiter utilibus quoties juvat imbribus agros
Mixta tenax ſegeti creſcere lappa ſolet.

ut vere illic membranæ meliores. Plinius Epiſtola IX. lib. VII.

Utque ſacri fontes non ſola incendia ſiſtunt:
Sæpe etiam flores vernaque prata juvant.

Ita ſcriptum offendi in veterrimo libro Mediceo. neque aliter edidit in catalectis Pithœus. Nam vulgati codices *rigant* agnoſcunt. Seneca Natural. Quæſt. lib. IV. cap. II. de Nilo, *aut nulli imbres ſunt aut rari, & qui inſuetam aquis cæleſtibus terram non adjuvent.* Sic & rei ruſticæ ſcriptores nonnunquam locutos memini

mini. Sequenti verſu *annos novem* libri plerique, non *annis*.

v. 650. *Hoſpitis effuſo ſanguine*] *adfuſo* Regius, ut ad aram Jovis reſpiciat. Ep. Laodamiæ,

Ut ſolet adfuſo ſurgere flamma mero.

libr. I. Pont. El. III. ex veteri codice,

Ut ſolet affuſo vena redire mero.

ſic & apud Martialem ſcribendum lib. IX. Ep. LXII.

Crevit & adfuſo lætior umbra mero.

ubi de platano agit. Plinius libro XVI. Nat. Hiſt. cap. XLIV. *Eſt in ſuburbano Tuſculani agri colle, qui Corne appellatur, lucus antiqua religione Dianæ ſacratus à Latio: velut arte tonſili comâ, fagei nemoris. In hoc arborem eximiam ætate noſtra adamavit Paſſienus Criſpus, bis conſul, orator, Agrippinæ matrimonio & Nerone privigno clarior poſtea; oſculari complectique eam ſolitus, non modo cubare ſub ea, vinumque illi affundere.* ubi ſcribendum, *ſacratus à Tatio.* ut in Priapeis ipſo initio Petrus Scriverius recte caſtigabat,

Conveniens Tatio pone ſupercilium.

cum *Latio* perperam legatur. Apud Propertium quoque libro II. Eleg. XXXIII. Paſſeratius ſcribendum cenſebat,

Largius affuſo madeat tibi menſa Falerno.

pro *effuſo*. ſed vide ne *infuſo* illic reponendum ſit, cum de potatione agat potius quam de libatione.

v. 657. *Ergo & perjuras merito perjuria fallant*] *ut fallant* ſcripti plerique. ſed Regius & Oxonienſis, *ut fallent.* quinque alii, *ut perjuras merito perjuria fallunt.* quod verum puto, ut parentheſi hæc includantur. ſequenti verſu *femina luſa* non *læſa* codex meus. & placet.

v. 662. *Deficiunt, uda lumina tange manu*] primo *Deficient* eſt in melioribus. deinde *uncta manu* Regius cum Politiani codice & quinque aliis. Oxonienſis *cuncta.* tres *tincta.* duo *unda.* ſed *uncta* ve-

rum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

rum eſt. ſic & *unctas comas* pro unguento delibutis lib. v. Faſtorum dixit.

v. 668. *Pugnando vinci ſe tamen illa volet*] *ſed tamen* ſcripti nonnulli. dictum lib. 1. Amor. El. v.

v. 670. *Perdere dignus erat*] *erit* meliores. & ſuperiori verſu, *ſi non & cætera ſumet*, vel, *ſumit.*

v. 671. *Pleno poſt oſcula voto*] *facto* Jureti & Intimelii liber. Forte *furto.*

v. 673. *Vim licet appellent*] *appelles* & *vis iſta* iidem libri.

v. 679. *Vis eſt illata ſorori*] *allata* Regius & Oxonienſis cum ſex aliis. bene. dictum epiſtola XVII. v. 21.

v. 680. *Et gratus raptis*] *raptæ* meliores.

v. 682. *Victa puella viro*] *juncta* iidem, & ſequenti verſu *ſua præmia*, non *mala*, ut vulgati. Forte legendum *Hæmonio juncta puella toro.* Frequenter enim inter ſe confunduntur *viro* & *toro.* ut monui. Epiſtola XIX. v. 100. Propertius, *Sciria non viduo Deidamia toro.* ita enim vetus codex. vulgati & illic *viro.*

v. 684. *Vincere digna Venus*] *duas* pro diverſa lectione Oxonienſis. quomodo & prima editio & tres ſcripti. *Venus* ex Gloſſa videtur natum. Epiſtola Paridis,

> *Arbiter es formæ : certamina ſiſte dearum ,*
> *Vincere quæ formâ digna ſit una duas.*

v. 686. *Grataque in Iliacis*] Lege *Graiaque* cum Jureti codice & aliis nonnullis. atque ita prima editio. ſupra,

> *Raptaque ſit Phrygio Graia puella viro.*

ſimile mendum ex Metamorph. lib. IV. ſuſtulimus.

v. 693. *Clypeo manus apta terendo*] *tenenda eſt* Oxonienſis. *terenda eſt* alii nonnulli. Puto, *terendo eſt.* & ſic unus Vaticanus. *ferendo* tamen non ablegem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 705. *Quiddam cepiſſe priorem*] Meliores libri, *quadam* vel *quandam*. Scribe, *quondam* cum prima editione & tribus ſcriptis. vide Notas Epiſtola XVII. v. 71.

v. 708. *Expectet*] *Expectat* meliores libri. & mox *Excipiet* pro *Excipiat*. pro *comiter* perperam multi, *molliter*. lib. II. Faſt. *Comiter excipitur: ſanguine junctus erat.*

v. 715. *Tumidos accedere faſtus*] *flatus* Oxonienſis. venuſte. lib. III. v. 511.

Odimus immodicos (expertæ credite) flatus.

ſic videtur legendum. nam vetus liber illic *fatus*. Propertius libro II. Eleg. XXV.

Mendaces ludunt flatus in amore ſecundo.

non *ſecundi*. quod nunc legitur. Statius Theb. III.

—— *Cum magniloquos luit impia flatus*
Tantalis.

& lib. I. *Attollit flatus ducis, & ſediſſe ſuperbum*
Dejecto ſe fratre putat.

Drances de Turno,

Det libertatem fandi, flatuſque remittat.

Seneca Agamemnone,

Tamen ſuperba & impotens flatu nimis
Fortuna magno ſpiritus tumidos daret.

idem Thyeſte,

Ponite inflatos tumidoſque vultus.

Valerius Flaccus libro III.

Non hi tum flatus, non iſta ſuperbia dictis.

& paulo ante,

—— *tali mentem pars maxima flatu*
Erigit, & vana gliſcunt præcordia lingua.

Corippus Africanus libro III.

Quod tua ventoſis inflata ſuperbia verbis
Jactitat.

tumentes flatus in re ſimili dixit Ammianus Marcellinus. memini & apud Silium id occurrere. ad Claudianum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

dianum plura. Cæterum Regius, Oxonienſis, Jureti codex & alii nonnulli, *abſcedere* non *accedere* contrario plane ſenſu. ſed male.

v. 722. *Qui fuerat cultor factus, amator erat*] Puto,

Qui fuerat cultor fictus, amator erat.

v. 725. *Turpis in agricola*] *& agricolæ* libri veteres.

v. 727. *Et tu palladiæ*] *Et tua* Regius, Oxonienſis, Jureti codex, & tres alii. bene, ut ad *Corpora* referatur *palma coronæ* pro *fama* quatuor libri. nec damno.

v. 730. *Hoc decet: hoc multi non valuiſſe putant*] *Hic decet* bene nonnulli codices: nimirum *color*. *Hic decet hunc multi* Excerpta Scaligeri & Puteani cum aliis quibuſdam. *putent* etiam Regius & duo alii. pro *multi* unus meus *vultu*. Forte,

Hic decet, hoc vultu non valuiſſe putent.

ex hoc vultu colligant ac perſuadeantur puellæ te non valere, & ægrum eſſe præ nimio ſui amore. τῷ *putent* ſic & uſus eſt lib. 11.

Quo magis ô juvenes deprendere parcite veſtras.
Peccent: peccantes verba dediſſe putent.

hic multi non valuiſſe putent, prima editio.

v. 731. *Pallidus in Lyrice ſilvis errabat Orion*] Noti ſunt Amores Orionis, qui OEnopionis filiam perdite amarit, quam Meropen alii, Parthenius in Eroticis cap. xx. Hæro appellat. De *Lyrice* nihil legiſſe me memini. Nec conſtant ſibi veteres membranæ. Jureti codex *Pallidus in Licea. in Linces* unus ex meis. ut & Regius. niſi quod à manu ſecunda *Linea*. quomodo in multis aliis. Arondelianus *in ſilvis Lincea*, vel *Liceæ*, vel *Linces*. Cæteri, *Lincam*, *Lincem*, *Licie*, *Litie*, *Lincie*, *Licita*, *in Linceis*, *illincis*, & ſimilia. Nam codex Oxonienſis hunc verſum non habebat. Lege *in Dirces ſilvis*. Nam Orion Thebanus. hinc

Bœotus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Bœotus ſæpe poëtis dicitur, & Dirce fons Thebani agri, quem inter alios Statius in Thebaïde ſua luculentis verſibus deſcripſit. Regius etiam *Arion* pro *Orion*. De Daphnidis Amoribus ex Parthenio, Scholiaſte Theocriti, Junio Philargyro & Servio res eſt non plane ignota.

v. 734. *Pileolum nitidis impoſuiſſe comis*] *Palliolum* melioris notæ libri. nec dubium quin recte. Qui enim infirmæ valetudinis erant, palliolis obnubebant caput. Quintilianus: *Palliolum, ſicut faſcias & focalia, ſola poteſt excuſare valetudo.* Monuit jam ad Hiſtoriam Auguſtam Salmaſius. Sequenti verſu *Attenuent* etiam bene tres libri. vulgo *Attenuant*. & *è magno qui ſit amore* nonnulli, non *in magno*.

v. 739. *Conquerar an moneam miſtum fas eſſe nefaſque*] Libri meliores *fas omne nefaſque*. Deinde Regius *Cum querar admoneam*. *admoneam* etiam eſt in Oxonienſi. Scribe,

Num querar ac moneam miſtum fas omne nefaſque;
Nomen amicitias, nomen inane fidem?

ut *eſſe* ſubintelligatur. Niſi quis malit *Conquerar an taceam*, quod eſt in excerptis Politiani, & tribus à me inſpectis.

v. 741. *Quod amas*] *quod ames* meliores.

v. 743. *Lectum temeravit Achillis*] *Achilles* Regius Oxonienſis, & alii quidam. Scribe *Achillei*. ſic *Ulyſſei* pro *Ulyſſis* paſſim quoque tam apud Virgilium, quam noſtrum. Remed. Amor. v. 473. *ope tutus Achillei*. ex veſtigiis vetuſti codicis. In veterrimo codice Virgilii Mediceo ſemper *Achilli* & *Ulyſſi* ſcribitur in ſecundo caſu. & *Oili* non *Oilei*. quomodo & *Oronti*. & ſane *Achillei* & *Ulyſſei* apud Horatium quadriſyllaba ſunt. pluribus de his accurate diſputavit ex antiquis grammaticis Pierius Valerianus ad v. 30. libri primi Æneidos. *Perſei ala* apud Propertium, & *Perſei uxor*. Vide Notas Gronovii

ad Livium libro XLII. cap. XXV. nos plura ad Metamorphoſes.

v. 745. *Qua Pallada Phœbus*] *quod* Regius. reliqui plerique, *quo.* ut ſupra,

Myrrha patrem, ſed non quo filia debet, amavit.

v. 747. *Laturas poma myricas*] *jacturas* Regius, Oxonienſis & ſex alii. quomodo in Obſervationibus ex Arondeliano codice reſtituit præclare Gronovius lib. I. cap. XVIII. qui videatur omnino. *cornua jacta* Art. III.

Nec faciunt cervos cornua jacta ſenes.

ſic & alibi *nix jacta.* mox *è medio flumine* libri meliores. Remed. Amor.

Cedimus. è medio jam licet amne bibas.

v. 753. *Fidumque ſodalem*] *carumque* caſtigatiores. nam *fidos* præceſſerat ſuperiori verſu.

v. 761. *Utque levis Proteus modo ſe tenuabat in undas*] Primo *leves undas* reponendum eſt ex auctoritate optimi Regii, fragmenti veterrimi Oxonienſis, & octo vel novem aliorum codicum. *leves aquas* noſter alibi non uno loco dixit. ut in Faſtis, *leves curſum ſuſtinuiſtis aquæ.* Pro *tenuabat*, deinde idem Regius, & duo alii *tenuavit.* ſed probe prima editio, & unus Vaticanus, *tenuabit.* & ſequenti verſu pro *erat*, fragmentum Oxonienſe, Codex Regius, & duo alii, *erit.* veriſſime. Inſtar Protei, inquit, modo in leves undas, nunc in leonem, aut aprum, aut arborem ſe mutabit. De Proteo noſter pluribus libro Met. VIII. & res eſt cæteroquin nota. Porro Horatii iſta Satyrâ III. lib. II. reſpexit hoc loco noſter, ubi is agit de malo debitore.

Scribe decem à Nerio. non eſt ſatis. adde Cicutæ
Nodoſi tabulas centum: mille adde catenas.
Effugiet tamen has ſceleratus vincula Proteus,
Cum rapies in jus malis ridentem alienis:
Fiet aper; modo avis, modo ſaxum, &, cum volet, arbor.

nam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

nam proverbii locum obtinuiſſe videtur, ut qui urgentes eludebant, Protei dicerentur. idem Horatius libro I. Epiſt. I.

Quo teneam vultus mutantem Protea nodo?

V. 766. *Longius inſidias curva videbit anus.*] Ridicule profecto. Cauſæ ſcilicet multum eſt, cur anus jam curvata præ ſenio inſidias amatorum metuat. Quis credat optimo poëtæ tale quid excidiſſe? Tollit ſcrupulum codex Regius, in quo à manu prima legebatur *cerva anus*. Nec aliter in Oxonienſi pro diverſa lectione. *cervum ſenem* pari modo Lucretius dixit lib. III. & noſter infra lib. III.

Nec faciunt cervum cornua jacta ſenem.

ſimiles autem metaphoræ familiares ſunt noſtro, quoties de puellis agit. ſic ſupra,

Saucius arrepto piſcis teneatur ab hamo.

& poſtea,

——— *lepus hic aliis exagitandus erit.*

&, initio ſequentis libri,

Decidit in caſſes præda petita meos.

ſed nihil opus eſt, ut elegantiſſimam lectionem pluribus adſtruamus.

NOTÆ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NOTÆ IN LIB. II.

ARTIS AMATORIÆ.

3. L*Ætus amans donet*] *donat* optimus Regius cum aliis nonnullis & primâ editione. Forte *dona*.

v. 6. *Conjuge vela dabat*] *dedit* meliores.

v. 11. *Non ſatis inveniſſe tibi eſt me vate puellam*] Regius cum reliquis pleriſque, *Non ſatis eſt veniſſe tibi.* optime. ſic & Græci ferè συνέρχεσθαι de re venereâ honeſto vocabulo utebantur. noſter infra,

Hoc eſt, uxores quod non patiatur amari.
Conveniunt illas, cum voluere, viri.

Epiſtola Sapphus,

Jam tibi Sicelides veniunt nova præda puellæ.

Amor. 1. El. x.

Quæ Venus ex æquo ventura eſt grata duobus,
Altera cur illam vendit, & alter emit?

El. xi. *Sæpe venire mihi dubitantem hortata Corinnam.* ut illic ſcribendum videtur. Martial. lib. 1. Ep. LXXI.

Omnis ab infuſo numeretur amica Falerno;
Et quia nulla venit, tu mihi, ſomne, veni.

in Apophoretis,

Tunc triplices noſtros non vilia dona putabis,
Venturam cum ſe ſcribet amica tibi.

Propertius lib. 11. El. xiv.

Sic veniet hodie, ſi qua negavit heri.

El. xviii. *Mi formoſa ſat es, ſi modo ſæpe venis.* Ita ſcribo. ubi τὸ *venis* perperam interpretatur magnus Scaliger. El. xx.

Speranti ſubito ſi qua venire negat.

Noſter infra, —— *fortior ille eſt,*
Quo veniunt alii conciliante viro.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

uxores nimirum. ita corrigendum. Modus loquendi Propertio admodum familiaris.

v. 19. *Quibus evolet alas*] *avolet* Regius & alii complures cum primâ editione. quod ſequor. ſed & multi *advolat*. proxime verum.

v. 21. *Præcluſerat omnia Minos*] *præſtruxerat* meliores libri magno numero. rectius. nam *clauſit* mox ſequitur. Dædalus ipſe lib. VIII. Met. de Minoë,

——— Terras licet, inquit, & undas
Obſtruat: at cælum certe patet. ibimus illac.
Omnia poſſideat, non poſſidet aëra Minos.

Faſt. I. de Caco,

Ille aditum fracti præſtruxerat objice montis.

v. 28. *Da mihi poſſe mori*] *ſit mihi* Jureti excerpta. eleganti Græciſmo. γένοιτο, ἔςω, ἐνδέχοιτο. ſic contra, *Non eſt*, οὐκ ἔςι. *Non ſit*, *Ne ſit*, μὴ γένοιτο, μὴ δ' ἔςω. οὐκ ἔςι, pro non licet, non datur. imitatus hunc Naſonis locum Maximianus in Elegiis,

Nunc, quia longa mihi gravis eſt & inutilis ætas,
Vivere cum nequeam, ſit mihi poſſe mori.

Libet paulum exſpatiari, ut modum loquendi elegantem illuſtremus. Tibullus lib. I. El. VI.

Tunc mihi non oculis ſit timuiſſe meis.

& lib. III. El. IV.

Nec tibi ſit duros acuiſſe in pectora dentes.

Virgilius,

Tu procul à patriâ, nec ſit mihi credere tantum.

noſter ſuperiori libro, quod non eſt mutandum,

Blanditiis animum furtim deprendere nunc ſit.

lib. III. Art.

Nec mihi tot poſitus numero comprendere nunc ſit.

ita ſcribo, vel invitis ſcriptis codicibus. Vulgo nunc legitur, *fas eſt*. & hoc ipſo libro,

O quater & quoties numero comprendere non eſt,
Felicem!

ſic lego ex ſcriptis. vulgo, *O quantum*. unde emendandus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

dus in itinerario Rutilius,

O quater & quoties non eſt numerare beatos,
Naſci felici qui meruere ſolo!

ita enim ſcribo, cum perperam ibi extet,

O quantum & quoties poſſem numerare beatos!

reſpexit illa Rutilius Triſt. III. El. XII.

O quater, & quoties non eſt numerare, beatum,
Non interdictâ cui licet urbe frui.

Ubi etiam codices plurimi *O quantum.* fruſtra. lib. V. Triſt. El. XI.

Utque aliis, quorum numerum comprendere non eſt,
Cæſareum numen, ſic mihi mite fuit.

noſter libro III. infra,

Quid minus Andromedæ fuerat ſperare revinctæ,
Quam dotes ulli poſſe placere ſuas?

ita præſtantiores libri. recte. vulgati,

Quid minus Andromede poterat ſperare relictâ.

lib. II. Met.

Et modo, quos illi fato contingere non eſt,
Proſpicit occaſus.

quomodo & ille locus corrigendus. ubi plura. lib. II. Faſt. *& quam corrumpere non eſt.* pro quam non datur corrumpere. lib. III. Met. fabula Narciſſi,

—— liceat, quod tangere non eſt,
Aſpicere.

Triſt. lib. I. El. I. ad Deos,

Fallere quos non eſt, hanc mihi fertis opem.

Pont. IV. El. XII.

Quid mandem, quæris? peream, niſi dicere vix eſt,

Virgilius præfatione Æneidos,

Si mihi ſuſceptum fuerit decurrere munus.

Silius lib. VI.

Sed mihi ſit Stygios ante intraviſſe penates,
Talia quam videam ferientes pacta Latinos.

lib. VIII. *—— nec longius uti*
His opibus Battoque fuit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

lib. III. El. IV.

Sic tamen hæc abſunt, ut quæ contingere non eſt,
Corpore, ſint oculis cuncta videnda meis.

Virgil. IV. Georg.

Scis, Proteu, ſcis ipſe: neque eſt te fallere cuiquam.

Horat. lib. I. Sat. V.

Manſuri oppidulo, quod verſu dicere non eſt.

Propert. lib. II. El. X.

Ut caput in magnis ubi non eſt tangere ſignis,
Ponitur his imos ante corona pedes.

idem lib. I. El. XX.

Nec tibi ſit duros montes & frigida ſaxa,
Galle, nec expertos ſemper adire lacus.

ita codices, quos conſului, ex ſcriptis meliores. *duri montes*, uſitato poëtis Epitheto. Noſter Met. XIV.

——— duriſque in montibus ortæ
Molle fretum celebrant.

Idem Propertius lib. III. El. III.

Nec tibi ſit rauco prætoria claſſica cornu
Flare.

Germanicus Arateis,

Eſt etiam propiôre deum cognoſcere motu.

ἐςι γινώσκειν. Avienus Prognoſticis,

Nec minus ex aliis aderit cognoſcere motus
Æquoris, & magnos cæli callere tumultus.

πάρεςιν γινώσκειν. Græciſmus & ille. Martialis lib. XII. Ep. XI.

Et ſi forte (ſed hoc vix eſt ſperare) vacabit.

& Ep. LXXXII. ejuſdem libri,

Effugere è thermis & circa balnea non eſt
Hermogenen, omni tu licet arte velis.

& lib. XI. *Effugere non eſt, Baſſe, baſiatores.*

ex quibus duobus poſtremis locis liquet & apud noſtrum infra loco vexatiſſimo ſcribendum eſſe,

Effugere hunc non eſt, cave ne tibi poſſit amica
Dicere.

Met.

Met. IX. *Et quoniam non eſt ad vos incumbere nobis.* ita enim ex veſtigiis ſcriptorum codicum reponendum videtur. vulgati,

—— mihi fas ad vos incumbere non eſt.

V. 32. *Dicere, at egreſſus*] *& egreſſus* ſcripti plerique. Regius *dicere egreſſus.* primâ editio & ſex ſcripti, *regreſſus.* Lege, *regreſſus nec dabat ille.*

V. 33. *Quod ſimul ac*] *ſimul ut* Regius cum Scaligeri & Jureti excerptis & octo aliis. ſed fruſtra. Met. II. *Quod ſimul ac ſenſere, ruunt.* quatuor libri, *nunc ô nunc Dædale.* concinnius. *ſentit* etiam recte Comelinianus.

V. 35. *Poſſidet & terras*] Argentinus & unus Vaticanus & pro diverſa lectione Arondelianus. *Poſſidet en.* Lego,

Poſſidet en terras, en poſſidet æquora Minos.

V. 37. *Reſtat iter cæli*] *cælo* Politiani excerpta & duo alii. non male.

V. 37. *Cœlo tentabimus ire*] *cælum* Sarravianus & duo alii. vide Notas ad Epiſt. VII. V. 40.

V. 42. *Sunt mihi*] *Sint mihi* Regius & Puteani excerpta.

V. 47. *Remigium volucrum diſponit in ordine pennas*] Alas remigium quoque Græci vocant nonnunquam. ſic εἰρεσίαν πτερῶν Lucianus Timone de Mercurio, ὁ μὲν ἀπελήλυθεν, ὡς δοκεῖ. Τεκμαίρομαι γὰρ τῇ εἰρεσίᾳ τῶν πτερῶν. ſic & *alarum remigium* Virgilius in hac eadem de Dædalo Fabula. & *Dædaleum remigium* auctor ſupplementi ad Plautinam Amphitryonem,

—— non ocyus quivi, ſi me
Dædaleis tuliſſem remigiis.

noſter *alarum remos* Met. V.

—— Poſſe ſuper fluctus alarum inſiſtere remis
Optaſtis.

Silius lib. XII. de Dædalo,

——— *natumque ſolutis*
Pennarum remis & non felicibus alis
Turbida plaudentem vidit freta.

Lucret. VI. *Remigii oblitæ pennarum vela remittunt.* ubi *remigium* ſimpliciter habes. quomodo & apud Avienum in Phænomenis, de Cygno,

——— *dextro late Cepheïda dextram*
Radens remigio.

pennarum quoque *vela* Lucretianum imitatus Apuleius in Floridis, de Aquila, *Velificatas alas quo libuit advertens modico caudæ gubernaculo.* & noſter infra,

Quaque ferent auræ, vela ſecunda dato.

de alis. *Pedum remigium* dixit Statius Theb. IX. hinc *tranare nubila* obvium, tanquam de mari. cæterum in quinque ſcriptis *Remigium volucris* legitur. ſed *volucres pennas*, ut unus habet Palatinus, probum eſt. eleganti appoſitione. ſic *volucer Cupido*, & ſimilia. *volucris turba* pro avibus Met. V. ex optimis libris,

——— *nuper & iſtæ*
Auxerunt volucrem victæ certamine turbam.

non *volucrum*. Faſt. I. ex antiquis itidem libris,

Tuta diu volucris proles tum denique cæſa eſt.

V. 54. *Qua licet*] *quem licet* meliores cum primâ editione nonnulli *Quem libet*. Comelinianus & tres alii, *Quam libet.* etiam non male. Vide Notas Ep. VI. V. 140.

V. 55. *Comeſque Bootes*] Novi illa Heſychii, Βοώτης, ὁ Ὠρίων. & Βοωτεῖν ἀροτριᾶν· ὅτε ὁ Ὠρίων δύνη λάκωνες. ubi Orion cum *Bootâ* confunditur. quomodo alii cum Icario unum faciunt. unde *Actæus Bootes* Valerio Flacco dictus libro II. V. 69. qui locus non eſt ſollicitandus. Propertio quoque lib. II. El. XXXII.

Flectunt Icarii ſidera tarda boves.

Hic tamen ſcribe *Bootæ* cum optimo Regio & uno Patavino. Neque obſtat ſidera hæc minus ſibi vicina eſſe, cum & Catullus *proximum Hydrochoo Orionem* ponat

car-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

carmine de Comâ Berenices niſi pro *Hydrochoo* ſcribendum illic *Heniocho*.

v. 56. *Enſifer Orion*] *Enſiger* Regius cum quinque aliis & prima editione. ſic & meliores libri quarto Faſtorum,

Enſiger Orion æquore merſus erit.

v. 58. *Sit tibi cura ſequi*] *tua cura* prima editio cum melioribus ſcriptis. & mox *timeto* pro *caveto* & *ſibi factas* pro *ſuis*. & *timidè* pro *timidus*.

v. 78. *Inceptum dextra reliquit opus*] *relinquit* nonnulli. unus Vaticanus, *remiſit*. alter Regius *remittit*. ſic Faſt. II.

Deſinit in lacrymas, inceptaque fila remiſit.

Met. VI. *Aſpicit hanc torvis, inceptaque fila remiſit.* ita & illic quidam ex antiquis libris. quomodo & *remiſſæ ambages*. de quo ad epiſt. VII. v. 149.

v. 79. *Jam Samos à læva fuerat*] *fuerant* cum melioribus. Sequenti etiam hexametro unus meus cum Vaticano uno *erant*. pro *Calydna* Regius veterrimus *Paliſmne*. prima editio cum nonnullis ſcriptis *Palymne*. Forte pro *Calymne*. tam enim Calymnam quam Calydnam inter inſulas recenſet Stephanus. Certe lib. VIII. Met.

Dextra Lebynthos erat fœcundaque melle Calymna,

occurrit in eadem hac narratione, ſive *Calymne*, ut libri meliores agnoſcunt conſtanter, niſi quod *Calydne* in uno regio illic offendi. alii *Calynne* & *Calyne*. apud Strabonem quoque ſub finem libri x non conſtant ſibi codices, qui modo hanc modo illam lectionem agnoſcunt. De melle tamen Calymnio ſubſcribit Ovidianæ lectioni in Metamorphoſi, Ἅπαν μὲν οὖν τὸ νησιωτικὸν μέλι, ὡς ἐπιτοπολὺ ἀστεῖόν ἐστι, καὶ ἐνάμιλλον τῷ Ἀττικῷ. τὸ δὲ ἐν ταῖς νήσοις, διαφερόντως· μάλιστα δὲ τὸ Καλύμνιον. At Plinius lib. XI. cap. XIII de melle. *Ibi optimum ſemper. ubi optimorum caliculis florum, conditur. Atticæ regionis hic*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

hic & Siculæ Hymetto & Hybla ab locis, *mox Calydna inſula*; Euſtathius ad illa Homeri Iliad. β' νήσους τε καλύδνας, inter alia, νῆσοι αἱ καλύδναι εἰσὶν, ἃς ἕτεροι διὰ τοῦ μ' γράφουσι καλύμνας· ὅτι δὲ ἀγαθὸν μέλι τὸ καλύδνιον. Deinde ubi diverſas ſententias retulit de his inſulis, καλύδναι νῆσοι κατά τινας αἱ Σποράδες, ὧν μία καλύμνα. *Calydnas* numero plurali efferunt. ut apud Senecam Troadibus ex fide optimi Medicei,

Semper Euripo properante Chalcis,
Quolibet vento faciles Calydnæ.

Nam vulgatum *Echydnæ* nihil eſt. niſi *Echinæ* reponas, quomodo Echinadas eſſe dictas ἀπὸ Ἐχίνου μάντεως teſtatur Stephanus Byzantinus, cujus etiam nominis oppidum fuerit in Acarnania.

v. 83. *Incautis nimium temerarius annis*] *armis* prima editio cum primo Mediceo. unus Vaticanus & unus Ambroſianus *alis*. alius Vaticanus *auſis*. quod placet.

v. 84. *Deſeruitque patrem*] *ducem* malo cum Moreti & Mentelii codice. ſic Dædalus ad Icarum Met. VIII. *Me duce carpe viam*. Faſt. lib. IV.

Dux comiti narrat, quam ſit ſibi filius æger.

lib. VI. *Nympha jubet quæri de more remotius antrum.*
Utque comes ſequitur, deſtituitque ducem.

v. 86. *Nec tenues venti*] *ventos* potiores ſcripti.

v. 93. *Non jam pater*] *Nec jam* iidem cum prima editione.

v. 95. *Icare clamabat*] *dum clamat* Lincolnienſis.

v. 100. *Revellit*] *revellet* Regius. alii tres *revellat*.

v. 102. *Miſtaque cum Magicis merſa venena ſonis*] *Marſa* legendum omnino cum primâ editione & ſcriptis quamplurimis. Sed nec dum ſanum præſtiterim locum, niſi cum optimo Regio & excerptis Scaligeri ac Puteani reponas, *nænia Marſa*. Cantus enim

enim magicus Marſorum ſerpentibus fatalis creditus. Atque ita lib. VI. Faſtorum optimi codices, de ſtrigibus,

Sive igitur naſcuntur aves, ſeu carmine fiunt,
Næniaque in volucres Marſa figurat anus.

ubi *Nænia falſa* vulgo legebatur. Horat. Ep. XVI.

——— vincor, ut credam miſer
Sabella pectus increpare carmina,
Caputque Marſâ diſſilire næniâ.

& Ep. V. *Ad me recurres, nec vocata mens tua*
Marſis redibit vocibus.

Noſter Medicamine faciei,

Nec mediæ Marſis finduntur cantibus angues.

Lucilius lib. Sat.

Jam disrumpetur medius, jam ut Marſus colubras
Diſrumpit cantu, venas cum extenderit omnes.

Pomponius Piſtoribus,

Mirum eſt, ni hæc Marſa eſt, in colubros calles
Cantiunculam.

Silius lib. VIII.

Hæ bellare acies norant. at Marſica pubes
Et bellare manu, & chelydris cantare ſoporem,
Vipereumque herbis hebetare & carmine dentem.

Hinc *ſerpentum domitores Marſos* appellant Plinius ac Gellius. eoſque originem à Marſo Circes filio ducere teſtantur, ut artis magicæ peritia, qua vulgo male audiebant, in iis nequaquam ſit miranda. Arnobius lib. II. *Adverſus ictus noxios, & venenatos colubrarum morſus remedia ſæpe conquirimus, & protegimus nos laminis, Pſyllis, Marſis vendentibus, aliiſque inſtitoribus atque planis.* Marſos ob artis cognationem cum Pſyllis frequenter veteres conjungebant, quo modo Plinius lib. XXV. c. II. & Gellius lib. XVI. c. XI. locis jam citatis. Julius Firmicus, *ſub angue nati Marſi erunt, vel qui venenis ex herbarum pigmentis confectis ſalutaria ſoleant hominibus remedia comparare.* ſimilia his & idem

idem alibi. Virgil. lib. VII.

—— neque ejus juvere in vulnera cantus
Somniferi, & Marſis quæſitæ montibus herbæ.

V. 104. *Poſſet amor*] *poſſit* meliores.

V. 105. *Nec data profuerint*] alii *profuerant*. Lego *profuerunt*. ſic ſupra lib. I.

Profuit & tenui ventos moviſſe tabella.

& Medicamine faciei,

Profuit & marathos bene olentibus addere myrrhis.

V. 109. *Sit licet antiquo Nireus adamatus Homero.*] *Scilicet* quinque libri. unus, *ſi licet*. alius, *ſic licet*. Scribe *ſis licet*. atque ita Moreti codex. Licet, inquit, Nireum ab Homero tantopere laudatum æques pulchritudine, aut Hylan. reſpexit illa,

Νιρεὺς ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε
Τῶν ἄλλων Δ....

quare Therſiten Lucianus apud inferos cum Nireo colloquentem ſic inducit, ἐν μὲν ἤδε τοῦτ' ἔχω, ὅτι ὅμοιος εἰμί σοι, καὶ οὐδὲν τηλικοῦτον διαφέρεις, ἡλίκον σε Ὅμηρος ἐκεῖνος ὁ τυφλὸς ἐπῄνεσεν, ἁπάντων εὐμορφώτατον προσειπών. hinc Νιρέως εὐμορφώτερος adagium apud Græcos, & Νιρέως καλλίων. ſic in priore editione jam caſtigaram, quod alius ſibi poſtea vindicavit. τὸ *adamatus* cave mutes.

V. 110. *Crimine raptus Hylas*] *crimina* primus Vaticanus, ut epiſtola Paridis,

Et tua ſim, quæſo, crimina ſolus ego.

& in Amor. *Veſtrum crimen erit talis jactura puellæ.* Tibullus, *Tam formoſa tuum mortua crimen erit.* atque ita paſſim poëtæ.

V. 115. *Nec ſemper violæ, nec ſemper lilia florent.*] Mire turbatur verſus hic in vetuſtis libris. alii codices, *mollia lilia*, vel *candida*. optimus Regius, *Nec violæ ſemper, nec hyaccintia lilia florent*. cum gloſſa adſcripta, *id eſt*, *Apollinea*. ſed τὸ *hyac* linea ſubductum erat, quo id delendum eſſe ſignificabatur. certe

ſinthia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

cinthia lilia in ſex aliis quoque inveni. Unde fuit cum legendum cenſerem,

Nec violæ aut ſemper hyacinthia lilia florent.

lilia enim & *hyacinthus* ſolo colore diſtinguntur. niſi malis *hyacinthina*. quomodo *florem hyacinthinum* Catullus dixit. Hæc olim. nunc ſcribo,

Nec violæ ſemper, nec hiantia lilia florent.

atque id confirmat cum Palatinus unus, tum codex probæ notæ, quo Andreas Cavalcantes Patricius Florentinus vir eleganter eruditus me donavit. præterea in uno Ambroſiano id ipſum quoque offendi, & in Hafnienſi ac Menteliano. duo alii *olentia*. proximè verum. *lilia* optimè *hiantia* dicuntur, quod omnium florum maxime patula ſint. De floribus Columella libro X.

Pangite tunc varios terreſtria ſidera flores.
Candida leucoia, & flaventia lumina calthæ
Narciſſique comas, & hiantes apta leones
Hora feri.

ſic ſcribendos puto mendoſiſſimos verſus. leontopetalum florem intelligit, de quo Dioſcorides. vulgo peſſime legitur, *Pingit & in varios, & hiantis ſæva leonis Ora feri.* Vetuſtus codex *Pingit & unc varios. Pangere* non ſemel alibi in eodem Columellæ carmine occurrit. Propertius lib. IV. El. II.

Nec flos ullus hiat pratis, quin ille decenter
Impoſitus fronti langueat ante meæ.

ſic idem, *calamum hiantem* alicubi vocat pro fiſtula; *Capripedes calamo Panes hiante canent*, quæ ex illis Lucretii eſt imitatus lib. IV.

——— *cum Pan*
Unco ſæpe labro calamos percurrit hiantes.

V. 119. *Jam molire animum, qui duret, & adſtrue formam*] recte *adſtrue formæ* optimus Regius cum Scaligeri excerptis & ſeptem aliis. hoc eſt, *ſuperadde*. ſic *novum veteri ædificio adſtruere* dixit Columella. ne-

que aliter optimi Latinitatis auctores. *moliri animum* eleganter dixit. eſt enim moliri magno conatu & magno molimine aliquid agere. ſic *moliri terram.* & *moliri carmina* lib. XIV. Met. ex veteri codice. ubi plura. nonnunquam & ad ornatum refertur. quomodo hoc loco & in illis Terentii,

Dum moliuntur, dum comuntur, annus eſt.

V. 124. *Æquoreas torſit amore deas*] ſcribe *æquoream Deam.* niſi & Circe deabus æquoreis accenſenda.

V. 125. *Ah quoties*] *O quoties* meliores. malim etiam *illo properante.*

V 127. *Hæc Troiæ caſus iterumque iterumque rogabat*] *Hic* prima editio cum Cavalcantiano. Puto *Hac rogante*, vel *Huic roganti.* ſic & infra pro *muros in littore fecit*, idem codex *muros factos* habet. quare placet reponi,

Hac, inquit, Troia eſt; muris in littore factis.

V. 135. *Campus erat, campum fecit*] *campumque facit*, emendatioris notæ libri magno numero.

V. 138. *Captis nocte reverſus equis*] *revectus* potiores ſcripti. probe. Ulyſſes in Sabiniana reſponſione,

Evaſi & Thracum cæſo duce prælia Rheſo
In mea captivis caſtra revectus equis.

V. 143. *Fallaci timide confide figuræ*] duo codices *timide ne crede.* Forte, *fallaci timide te crede figuræ.*

V. 144. *Atque aliquid corpore pluris habe*] *aut aliquid* meliores.

V. 146. *Aſperitas odium ſævaque bella movet*] *verba movet* quatuor libri. duo *bella movent.* Comelinianus cum Arondeliano *ſævaque verba movent.* recte.

V. 153. *Lite fugant*] *fugent* Regius & Lincolnienſis cum excerptis Puteani & Scaligeri. *credant* quoque ſequenti verſu pro *credunt* iidem. & *res* pro *rem* meliores omnes. ſequor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 159. *Aureſque juvantia verba*] *auremque* iidem cum primâ editione. rectius. ſic & infra optimus codex, *tibi ſemper præbeat aurem.*

v. 161. *Præceptor amandi*] *amoris* multi codices. lib. I.

Æacidæ Chiron, ego ſum præceptor Amoris.

infra, *Is mihi, laſcivi dixit præceptor Amoris.*

v. 163. *Qui cum libet, Accipe, dicit.*] *qui cui libet* legi cum uno Palatino malim.

v. 164. *Inventis plus habet ille meis*] *plus placet* Regius & multi alii cum Jureti excerptis. plures cum primâ editione & excerptis Puteani ac Scaligeri, *plus valet.*

v. 169. *Me iratum memini*] *Me memini iratum* ſcripti & primæ editiones.

v. 170. *Hæc mihi quam multos abſtulit ira dies*] *illa* ſcripti plerique. Regius pro diverſâ lectione *Heu mihi.* atque ita magnus ſcriptorum numerus, vel *Hei.* prima editio *Hic.* Legendum forte,

Lis mihi quam multos abſtulit illa dies!

ſic lib. II. Triſtium,

Nec male commiſſa eſt nobis fortuna reorum,
Uſque decem decies inſpicienda viris.

nullo ſenſu nunc legitur. Cum *Liſque* reponendum ſit. Cæterum de hac lite vide Eleg. VI. lib. I. Amorum.

v. 173. *At vos ſi ſapitis*] *qui ſapitis* nonnulli.

v. 177. *Nec erit tibi comis amica*] *tibi amanti* meliores cum primâ editione.

v. 180. *Franges, ſi vires experiere tuas*] *Frangis* meliores. *experiare* etiam nonnulli.

v. 183. *Tumidoſque leones*] *Numidaſque* Regius cum Puteani ac Scaligeri excerptis, & duodecim aliis. Jureti excerpta cum nonnullis, *Numidoſque.* prima editio *mundoſque.* duo *timidoſque.* unus *undaſque.* quæ omnia ad veram lectionem alludunt. Martial. lib. VIII.

Ep. LV. de leone eleganter & vere.

Sed cujus tremerent ipſi quoque jura leones.
Cui diadema daret marmore picta Nomas.

urſos Numidas habes apud Juvenalem Sat. IV. ſic *Pœnos leones* dixit Triſt. IV. El. VI.

Tempore Pœnorum compeſcitur ira leonum.

quomodo & Virgilius in Eclogis & in Ciri. *Gætulos* Plautus Menæchmis & Horatius lib. I. od. XXIII. & Statius Theb. IX. ſic *Armeniæ tigres* alibi non uno loco occurrunt & *Oſſaa urſa* Met. XII. ubi male *obſcœnam* reponunt. Veram hujus loci lectionem Fruterius quoque vidit in Veriſimilibus.

V. 188. *Melaniona*] valde turbant in hoc nomine veteres libri. ſed lege *Milaniona* cum Regio. qui libro etiam III. cum aliis melioribus, *Milanion humeris Atalantes crura ferebat.* Reliqui codices, *Minaliona* aut *Mimaliona.* apud Græcos Μελανίων eſt: ut Xenophonti de Venatione. at poëtis Μειλανίων. ſic Muſæus,

Παρθένος οὐ σὲ λέληθεν ἀπ᾽ Ἀρκαδίης Ἀταλάντη,
Ἥ ποτε Μειλανίωνος ἐρασσαμένου φύγεν εὐνήν.

atque ita Tzetzes quoque Chiliad. XII. 453. & Scholiaſtes Apollonii Rhodii, Ἀταλάντη Ἰάσονος θυγάτηρ, ἣν ἔγημε Μειλανίων. ἑτέρα γάρ ἐστιν ἡ Ἀργεία ἡ Σχοινέως ἣν ἔγημεν Ἱππομέδων. Ubi Ιασίωνος θυγάτηρ ſcribendum eſt & ἣν ἔγημεν Ἱππομένης. quanquam apud Iohannem Tzetzen Chiliad. XII. cap. CCCCLIII. etiam Hippomedon dicitur. ſed locus eſt mendoſus. Repone igitur Ἡττᾶται Ἱππομένει pro Ἱππομέδοντι. Antiphanus Comicus citatur ἐν Μειλανίωνι apud Athenæum lib. X. Amorum libro III. Eleg. II, & apud Propertium libro I. Eleg. I. quoque *Milanionis* nomen caſtigandum eſt. Apud Palæphatum Μηλανίων eſt. apud Apollodorum modo Μελανίων, modo Μειλανίων. *Melanion* etiam Servio ad lib. VI. Æn. *Parthonopeus Menalippæ & Martis ſive Melanionis filius.*

V. 189.

v. 189. *Fallentia retia*] *fallacia* cum ſcriptis & priſcis editionibus.

v. 194. *Nec jubeo collo retia ferre tuo*] τὸ *jubeo* cum denuo occurrat verſu proxime ſequenti, hic nequaquam videtur admittendum. nec juvant tamen libri veteres. Cenſeo nihilominus ſcribendum eſſe ex Naſonis ſententia,

Subdola nec collo retia ferre tuo.

ut apud Martialem,

Subdola tenduntur craſſis modo retia turdis.

&, *Subdola famoſæ, moneo, fuge retia mœchæ.*

&, *Nunc tendit avidis rete ſubdolum turdis.*

noſter ipſe *fallacia retia* paulo ante dixerat.

v. 196. *Artis erunt cautæ mollia juſſa meæ*] Lege *cauto.* cautis ac prudentibus, inquit, non difficilis erit ars mea. ſic infra,

Crimina ſunt cautis iſta timenda viris.

v. 198. *Fac modo quas partes illa jubebit agas*] *eas* Regius cum multis aliis non contemnendæ notæ. quare ſcribendum fortaſſis, etſi vulgata non diſplicet,

Fac modo quas partes illa ſubibit, eas.

pro *ſubeas. ſubibit* certe in altero Regio legebatur.

v. 199. *Arguit*] *Arguet* & *dices* ſequenti verſu meliores cum primâ editione. & mox *flebit* pro *flevit.*

v. 204. *Tu bene jacta dato*] *male jacta* ſcripti cum prima editione. quod Salmaſio Notis in Hiſtoriam Auguſtam arridebat.

v. 209. *Ipſe tene diſtincta tuis umbracula virgis*] *diſtenta ſuis virgis* meliores. proprio diſtinendi verbo hic uſus eſt.

v. 213. *Quamvis horrebis & ipſe*] nonnulli *algebis* ſed *horrere* pro *algere* rectum eſt. Juvenalis,

——— *horrenti tunicam non reddere ſervo.*

hinc & *horror* pro frigore.

v. 215. *Quamvis ſit turpe, placebit*] *quamvis tibi turpe*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

turpe venuſtâ repetitione Sarravianus & prior viri humaniſſimi Jacobi Mentelii.

v. 217. *Ille fatigatæ vincendo monſtra novercæ*] *præbendo* Regius cum excerptis Scaligeri & ſex aliis præſtantioris notæ. quod tamen non ſatisfacit. totidem ſcripti cum primâ editione *perdendo.* ut epiſt. IV. *Silvaque perdendas præbeat alta feras.* Impenſius tamen placet, quod in codice Argentinenſi offendebam, *perimendo.* atque ita inſiſtens veſtigiis optimi Regii jam ante conjeceram legendum. duo codices *premendo.* hæc æmulatur lib. IX. Met. ubi Hercules,

——— defeſſa jubendo eſt
Sæva Jovis conjunx, ego ſum indefeſſus agendo.

v. 219. *Inter Ioniacas calathum tenuiſſe puellas*] *Ionicas inter* prima editio & potiores ſcripti. alii *Inter Ionicas*, vel *Ionias inter.* Comelinianus *Inter Achaiadas.* Scribo, *Inter Mæonidas* vel *Mygdonidas.* quod poſterius malo. Lyda enim aut Phrygia Omphale. quæ & *Mæonis* noſtro dicta libro II. Faſtorum. Neque me fugiunt quæ ad Epiſtolam IX. v. 73. hoc de loco notavi, ſed accuratius ſingula perpendenti, tam illic quam hic cenſeo legendum,

Inter Mygdonidas calathum tenuiſſe puellas.

Nam *Mæonia zona* illic paulo ante præceſſerat. ſed & eadem Epiſtola IX. v. 100.

Hæc tu Mygdonio potes inſignitus amictu
Dicere,

opinor à Naſone nobis relictum. Non, *Sidonio amictu*, quod in editis ac ſcriptis exemplaribus nunc legitur.

v. 222. *Quod ipſe tulit*] *quod ille* meliores.

v. 225. *Occurras aliquo tibi dixerit*] Scribe, *alio.* nam de foro jam egerat. Neapolitanus *aliqui ſi dixerit.* Puto pro *alibi.* Vide notas ad Epiſtolam XII. v. 80.

v. 227. *Epulis perfuncta redibit*] *epula* Regius. hoc eſt, ni fallor, *epulo.* niſi malis *epulas perfuncta.* ut apud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

apud Lucretium, *Omnia perfunctus vitai præmia.* ſic & *officium fungi* Terentius. & *munera fungi* Tacitus dixerunt. Remediis Amoris,

Dixeris ut veniat pactâ tibi nocte, venito.

v. 299. *Rure erit, & dicet, Venias*] *eris* prima editio cum ſcriptis quatuor & Jureti excerptis. Scribe etiam, *dicet venias.* pro *ut venias.* nempe, ad ſe. ut ſe convenias. *dicere* pro jubere. hinc legem dicere.

v. 234. *Signa tuenda*] Jureti codex cum multis aliis *ſigna ferenda.* nil muto.

v. 236. *Mollibus his caſtris*] *in caſtris* quinque libri. Neapolitanus *&*. Forte *hæc.*

v. 238. *Frigidus in nudâ ſæpe jacebis humo*] *& nuda* meliores. *manebis* etiam excerpta Jureti. ut apud Horatium, *manet ſub Jove frigido venator.* Suetonius in Octavio, *Matutinâ vigiliâ offendebatur, ac ſi vel officii vel ſacri cauſâ maturius evigilandum eſſet, ne id contra commodum faceret, in proximo cujuſcumque domeſticorum cœnaculo manebat.* Hinc *emanſores*; Gloſſæ Stephani, *Emanſio*, Παννυχισμός. *Emanet*, διαμένει, παννυχεύει.

v. 239. *Cynthius Admeti vaccas paviſſe per æſtus*] Scripti multi *per herbas.* Sed aut *Pherei* legendum cum Regio, Jureti, Scaligeri ac Puteani excerptis, & Lincolnienſi codice, aut *Pheræas* cum uno Vaticano & Patavino ac primâ editione. Vide quæ de hoc loco jam à nobis notata ſunt ad Epiſt. v. v. 151.

v. 245. *Si tibi per tutum placitumque negabitur ire*] *placidumque* ſcripti plerique. Sed diu eſt quod *planumque* vidi corrigendum. quod unus ex Vaticanis poſtmodum confirmavit. *plana* arduis & præruptis opponuntur. Seneca Phœniſſis, ita enim optimus Mediceus inſcribit Tragœdiam, quæ Thebaïdis nomine perperam circumfertur,

In plana tendis? vado. prærupta appetis?
Non obſto; ſed præcedo.

v. 244.

v. 244. *Oppoſitâ janua fulta ſerâ*] *appoſitâ* alter Regius. diximus Amor. III. El. XIV.

v. 252. *Servos demeruiſſe pudor*] *emeruiſſe* codex Moreti, & unus Vaticanus. Vide Notas ad Epiſt. VI. v. 138.

v. 254. *Junge tuas humiles ambitioſe manus*] imo *tuis* cum optimo Regio. quo alludunt Politiani excerpta & unus Palatinus, in quibus *ſuis*.

v. 256. *Fortunæ munera parva tuæ*] malim *parca*. nam *parva* mox ſequitur. ſic apud Martialem libro v. Epigr. ult. pro *munera parva* puto reponendum *parca*. quia *minora* ſequitur. ne bis idem dicat.

v. 257. *Qua pœnas luce pependit*] Nonas Caprotinas intelligit.

v. 266. *Illa vel in ſacra*] *Illa tibi in ſacra* quidam.

v. 268. *At nunc caſtaneas nunc amat illa nuces.*] Scribe *non amat* cum Regio, Scaligeri excerptis, & uno Patavino. niſi malis *haud amat*. Nam Hafnienſis *aut amat*. Argute avaritiam notat in puellis ſui ſæculi. Atque ita legendum videri Janus quoque Vlitius noſter per literas me monuit. neque aliter nobiliſſimus Douſa in ſuo codice conjectarat. Reſpicit autem illa,

Caſtaneaſque nuces mea quas Amaryllis amabat.

quo alludunt etiam Catalecta Petroniana,

Nolo nuces, Amarylli, tuas, nec cerea pruna.
Ruſticus hæc Corydon munera magna putet.

ſic & noſter de caſtaneis lib. III.

Nec glandes, Amarylli, tuæ, nec amygdala deſunt

In Copâ,

Caſtaneæque nuces, & ſuaverubentia mala.

Calpurnius Ecloga II.

Mille renidenti dabimus tibi cortice Chias,
Caſtaneaſque nuces.

Serenus Sammonicus cap. XXX.

Pro-

Proderit & pueris, quos dentis origo fatigat,
Caſtaneas coxiſſe nuces.

v. 282. *Altera non doctæ, ſed tamen eſſe volunt*] Scripti potiores cum primâ editione,
Altera non doctæ turba, ſed eſſe volunt.

v. 283. *Utraque laudetur*] *laudentur* Neapolitanus cum uno Vaticano. concinnius. turbam ſubintellige. Adi Notas Faſt. lib. I. v. 696.

v. 285. *His ergo atque illis*] *aut illis* libri meliores.

v. 286. *Exigui muneris inſtar erit*] *habet* tres ſcripti. Vide quæ noto ad Epiſt. XVI. v. 360.

v. 287. *At quod eris per te facturus*] *eras* malim. ut mox,
Quod facturus eras, debeat illa tibi.

v. 294. *Partes illa petentis agat*] *potentis agat* ſcribendum cum potioribus ſcriptis jam monuimus Notis ad Amor. lib. II. El. II. v. 30.

v. 300. *Gauſapa ſi ſumſit*] *ſumit* membranæ caſtigatiores. aliter tamen Soſipater & Priſcianus, qui hunc verſum citant.

v. 304. *Torte capille places*] *place* Regius & tres alii.

v. 306. *Et cum deſierit*] *& quod deſierit* Regius aliique duo.

v. 308. *Et querulâ gaudia voce notes*] de *querulâ voce* jam præceſſerat, cum dixit, *verba querentis habe.* ſcripti *& quædam gaudia voce notes*, vel, *& quædam gaudia vocis habe.* Niſi quod Regius & quatuor alii cum Jureti ac Scaligeri excerptis *quædam gaudia noctis habe.* neque aliter prima editio. præterea unus meus chartaceus *& quædas gaudia vocis habe.* Locus haud dubie corruptus, nihil tamen nunc ſuccurrit, quod convenientius ſit, quam ſi refingas, *atque datâ gaudia nocte probes. Dare noctem* in re venerea uſitatum. Noſter Remed. Amor.

In-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Inſtitor heu noctes, quas mihi non dat, habet.

&, *Eſt data nox; dubita nocte venire datâ.*

& mox appoſite,

Hic mihi laſcivâ gaudia nocte dedit.

gaudia noctis Ep. Leandri,

Non magis illius numerari gaudia noctis,
Helleſpontiaci quam maris alga poteſt.

atque ita paſſim *gaudia* pro coitu aut concubitu ponit.

v. 309. *Si fuerit torvâ violentior ipſa Meduſâ*] *Vi fuerit* Regius cum excerptis Scaligeri & quatuor aliis. Adi Notas Pont. I. El. VII. v. 50. meliores etiam *violentior illa.*

v. 311. *Verbis ſimulator in illis*] *turbis* Regius. ut de concubitu pergat loqui.

v. 317. *Cum modo frigoribus premimur*] *premitur* & *ſolvitur* Regius, ut ad aërem aut annum hæc referantur. mox *ſi cubarit* videtur ſcribendum, pro *cubabit.* etſi ἀρχαϊκῶς· ſequens τὸ *ſenſerit* ita requirit. Sane Plinius libro X. cap. XLVII. *cubatum* pro cubitum dixit.

v. 322. *Tunc ſere, quæ plenâ*] *quod plenâ* ſcripti potiores.

v. 324. *Quæ ſinit illa manus*] *ſinet ipſa* iidem. ſubintellige, fieri. ſic infra lib. III.

——— *petite hinc præcepta puellæ*
Quas pudor & leges, & ſua jura ſinunt.

Amor. III. El. IV.

——— *pauci, quod ſinit alter, amant.*

v. 327. *Quotieſque licebit*] *libebit* ſcribe cum Regio & Sarraviano. dixi Epiſt. XV. v. 134.

v. 330. *Præferat & tremulâ ſulphur & ova manu*] prima editio cum Lincolnienſi & uno Vaticano, *ſulphura viva.* ſed cum ovorum quoque uſus in luſtrationibus ſit notiſſimus, nil hoc loco mutandum cenſeo. Superiori verſu pro *Et veniat*, unus Vaticanus, *Ter veniat*

veniat quæ luſtret anus. ut *Ter* ad τὸ *luſtret* refe-ratur.

v. 332. *In thalamos multis hæc via fecit iter.*] *In tabulis* ſcripti plerique cum prima editione. Regius cum duodecim aliis, *In tabulas.* quod verum eſt. intellige tabulas ſupremæ voluntatis ſeu teſtamenta. ſic Horatius, Juvenalis, alii auctores cum Juriſconſultis paſſim loquuntur. eamque lectionem in ſuis quoque codicibus Naugerius invenerat.

v. 335. *Neve cibos præbe*] ſcripti plerique *cibos prohibe.* Regius cum duobus Vaticanis & primâ editione *cibo prohibe.* quod verum eſt. Odioſum enim eſt, & male ægros habet, ſi cibo prohibentur. Nam,

Nitimur in vetitum ſemper, cupimuſque negata.
Sic interdictis imminet æger aquis.

Geminus huic, de quo agimus, locus Remedio Amoris,

Sæpe bibi ſuccos, quamvis invitus amaros
Æger: & oranti menſa negata mihi eſt.

prohibere cibo, ut *prohibere aquis & aditu.* Met. VI.

Quid prohibetis aquis? uſus communis aquarum eſt.

& lib. XII.

——— *prohibent aditu littuſque tuentur*
Troës.

quibus locis in vulgatis libris pari modo peccabatur. *prohibere thalamis* apud Claudianum initio Raptus Proſerpinæ, ut & ibi reſtituimus. Met. VIII.

——— *obſtruximus orbem*
Terrarum nobis, ut Crete ſola pateret.
Hac quoque ſic prohibes.

ita & ibi recte vetuſtiores libri. Met. XV.

Vos urbe virum prohibete, Quirites.

ſic apud Virgilium, *hoſpitio prohibemur arenæ.* Val. Flaccus lib. III.

——— *quæ me hoſpita tellus*
Accipiet? quæ non primis prohibebit arenis?

Cor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Cornelius Nepos vita Hannibalis, *Alpicos conantes pro-hibere tranſitu concidit.* ubi perperam *tranſitum* nunc le-gitur. Seneca Theb. *morte prohiberi haud queo.*

v. 337. *Sed non quo dederis à littore carbaſa ven-to*] *cum dederis* erat emendatum in Regio. Scrib *cui dederis.* ut tertii ſit caſus. vel *quis dederis venti*. nam *ventis* erat in Regio. *dare carbaſa vento.* uſitatu loquendi modus poëtis. ſequenti verſu pro *potian* idem Regius *potiore*. Lego, *potiere*. & ſic prima editi cum tribus aut quatuor ſcriptis.

v. 339. *Vires ſibi colligit uſu*] *colligat* Regius & octo alii ex melioribus.

v. 345. *Nihil aſſuetudine majus*] *nil* ſcripti potio-res. quatuor *nil conſuetudine.* concinnius.

v. 346. *Quam tu dum capias*] *captas* unus Vatica-nus. placet. ut de puella intelligatur.

v. 347. *Præbeat aures*] *aurem* rectius in Sarravia-no. dixi ſupra.

v. 348. *Exhibeat vultus noxque dieſque tuos*] *Exhi-beant* unus Regius. recte.

v. 350. *Tunc procul abſenti cura futurus eris.*] Sar-ravianus & prior Moreti, *abi.* recte.

Tunc procul, abſenti cura futurus, abi.

vel *cum procul*, ut Regius aliique nonnulli. niſi quod *eris* in illis non *abi.* unus tamen Mentelii *I procul.* ſed alterum præſtat.

v. 355. *Penelopen abſens*] prior Mentelii hoc di-ſtichon non agnoſcit. & abeſſe poteſt ſalvâ orationis ſerie. eſt enim frigidiuſculum.

v. 361. *Quis ſtupor*] *Qui ſtupor* Regius & tres alii.

v. 368. *Quo niſi conſilio eſt uſa puella tuo*] *Quid niſi* Regius & Junianus. Remed. Amor.

Quid niſi ſecretæ læſerunt Phyllida ſylvæ?

Art. lib. III.

Quid, niſi quam ſumes, dic mihi, perdis aquam?

mox,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

mox, *Quæ nunc ſub Phœbo ducibuſque palatia fulgent,*
Quid niſi araturis paſcua bubus erant?
Amor. II. Eleg. VII.
Scilicet ancillam, quæ tam tibi fida, rogarem?
Quid, niſi ut indicio juncta repulſa foret?
Triſt. II. *Quid niſi Mæonides Venerem Martemque ligatos*
Narrat in obſceno corpora prenſa toro?
ubi fruſtra reponunt, *quis niſi.*

V. 374. *Rapidos dum rotat ore canes*] *rabidos* Regius & alii nonnulli cum primâ editione. *cum* etiam meliores. Amor. III. & Artis lib. I. de Scyllâ,
Pube premit rabidos inguinibuſque canes.
Ep. I. Sabini de Hecubâ,
Et ſtetit in rabidam protinus acta canem.

V. 383. *Violataque jura mariti*] *maritæ* Regius, ne bis idem dicat. Cæterum hi verſus eo, quo exhibemus ordine, legebantur in prima editione & ſcriptis exemplaribus pleriſque.

V. 385. *Hoc firmos rumpit amores*] *ſolvit* ſcripti cum primâ editione.

V. 387. *Donat cenſura puellæ*] Placet cum Lincolnienſi libro reponi, *damnat cenſura.* de quo ad Claudianum.

V. 388. *Nupta tenere poteſt*] *potes* alter Mentelii.

V. 390. *Gloria peccati nulla petenda tui*] *ſui* meliores. recte. dictum alibi.

V. 394. *Non uno eſt ſemper convenienda loco*] *Non uno eſt omnis* ſcripti plerique cum primâ editione. id quod ſuperiora confirmant.

V. 398. *Et modo quæ queſta eſt ipſa*] Meliores,
Et, modo quod queſta eſt, ipſe querare, facit.

V. 403. *Tuos abducta dolores*] Regius cum aliis nonnullis, *adducta.* ſed fruſtra. Ep. Hermiones,
Abductâ viduum conjuge flere virum.
Rem. Amor. *Hoc & in abductâ Briſeïde flebat Achilles.*

V. 405. *Hæc tantum audierat*] *tamen* meliores,
&

& *Priameida ipſam.* ſic Epiſtola Deianiræ.

Hæc tamen audieram: licuit non credere famæ:
En venit ad ſenſus mollis ab aure dolor.

v. 408. *Victor erat præda præda pudenda ſua*] prior Mentelianus probe, *eras prædæ præda pudenda tuæ.*

v. 409. *Si quâ tamen acta patebunt*] *ſi qua* Regius, & quatuor alii. Puto *ſi cui.*

v. 411. *Tu neque ſubjectus*] *Tum* meliores.

v. 413. *Sed lateri ne parce tuo*] *nec parce* ſcripti multi cum primâ editione. pro *pax omnis in illo.* meliores *in uno.* Scribe,

Sed lateri nec parce tuo. pax omnis in uno
Concubitu. prior hoc inficianda Venus.

v. 421. *Alcathoi qui mittitur urbe Pelaſgâ*] *Pelaſgi* Vaticanus unus cum Tomaſiniano. ſic Ep. Hypermn.

Ducimur Inachides magni ſub tecta Pelaſgi.

Pelaſgi enim proprie dicuntur à Pelaſgia Argolica urbe. hinc & Juno Pelaſga. Recte ergo Danaus Argorum Rex Pelaſgus. recte & Alcathous, utpote qui filius Pelopis fuerit. codices nonnulli *Alcathoë.* ut Met. VIII.

Prætentatque ſui vires Mavortis in urbe
Alcathoë.

ubi tamen *Alcathoi* etiam in vetuſto codice inveni. & recte. niſi præferas *arce Alcathoë* quod in duobus codicibus offendi. *Alcathoë* enim arx Megaris appellabatur teſte Pauſaniâ. Triſt. I. El. IX.

Et quos Alcathoi memorant à mœnibus ortos
Sedibus his profugum conſtituiſſe larem.

ubi *Alcathois* & *Alcathoes* ſcripti plerique. Alcathoum autem Megaras condidiſſe, operam ei navante Apolline, ferunt veteres. Theognis:

Φοῖβε ἄναξ, αὐτὸς μὲν ἐπύργωσας πόλιν ἄκρην
Ἀλκαθόῳ Πέλοπος παιδὶ χαριζόμενος.

v. 425. *Docta quid ad magicas Erato converteris artes?*]

tes?] *diverteris* ſcripti plerique. niſi quod Regius *deverteris.* quomodo ſemper in vetuſtioribus libris ſcribi jam obſervavimus ad lib. II. Amor. El. VI. ubi & de hoc loco. unus meus *reverteris.* proxime verum. Sed cur *magicas artes?* Lege omnino *medicas artes* cum Moreti codice. Remedio Amoris ſub finem,

Ecce cibos etiam, medicinæ fungar ut omni
Munere, quos fugias, quosque ſequare, dabo.

ubi de cibis ad rem veneream facientibus, ut & hoc loco.

V. 426. *Interior curru meta terenda meo eſt*] *tenda* Regius. unde ſcripti complures *tenenda* cum prima editione. utrumque probum eſt. Vide Notas ad lib. I. v. 40.

V. 433. *Modo dat fluitantia rector*] *det* cum ſcriptis melioribus & primâ editione.

V. 436. *Et ſi nulla ſubeſt æmula*] forte *ſubis.* ut lib. I.

Cum tibi juranti credidit, ipſe ſubit.

V. 440. *Summo candet in igne cinis*] ſi *cinis*, quomodo *candet?* In Regio & uno Vaticano *calet* contra metrum, unde alii, *ſummo qui calet*, *ſed calet*, *cum calet*, *qui latet*, & ſimiliâ. Scribe, *ſummo canet in igne cinis.* Hinc paſſim apud Poëtas, *cinis canus* & *favilla cana* dicuntur. noſter infra lib. III. *canere* quoque dixit de violariis,

Hos ego, qui canent, frutices violaria vidi.

V. 447. *O quantum & quoties numero comprendere non eſt, Felicem!*] *O quater* Regius cum quatuor aliis. recte. dixi de hoc loco ſupra v. 28. poſſet & legi *Ter quater.* ut Pont. lib. IV. El. IX.

Ter quater imperii lætus honore tui.

Virgil. *ô terque quaterque beati.* Horat. *felices ter & amplius.* ſed nil temere mutandum.

V. 458. *Inque tuo flens eſt accipienda ſinu*] *tuos ſinus* ſcripti.

v. 460. *Hoc uno ſolvitur ira modo*] vel, *tollitur* Regius. quod & in aliis nonnullis occurrit.

v. 464. *Illo crede mihi gratia nata loco eſt*] *juncta* tres ſcripti. quomodo & Arondelianus. Unde Petrus Scriverius, approbante in Obſervationibus Gronovio,

Illic, crede mihi, Gratia juncta Joco eſt.

v. 468. *Unaque erat facies, ſidera, terra, fretum*] *erant facies* ſcripti multi cum primâ editione. recte. ſic in Faſtis lib. I.

Ignis, aquæ, tellus, unus acervus erant.

Met. I. *Ante mare & tellus, & quod tegit omnia cælum,*
Unus erant toto Naturæ vultus in orbe.

ſic & ibi ſcribendum opinor.

v. 471. *Silva feras cepit, volucres agitabilis aër*] Interpolarunt hunc locum, ex libro Metamorphoſeon primo, qui poſteriorem in *aër* ſyllabam non poſſe produci exiſtimarunt. Nam ſcripti veteres cum primis editionibus conſtanter, & recte,

Silva feras, volucres aër accepit habendas.

v. 474. *Hiſque meræ vires*] *Idque* potiores ſcripti cum primâ editione.

v. 478. *Conſtiterant uno fœmina virque toro*] *loco* recte cum primâ editione ſcripti. nam in *toro* non ſtatur. & tori uſus illa tempeſtate haud ullus erat, niſi frondes pro toro accipis.

v. 479. *Quid facerent?*] probe Arondelianus,

Quod facerent, ipſi nullo didicere magiſtro.

v. 482. *Invenit in media*] *Convenit* unus Regius. ſic lib. III.

Conveniunt illas cum voluere viri.

v. 487. *Spatioque remoto*] *remota* ſcripti nonnulli cum prima editione. Lego, *ſpatioque remota Per loca.*

v. 496. *Vates ille videndus adeſt*] prima editio cum ſcriptis pleriſque *adit*. Regius cum uno Patavino *abit*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

abit. Septem alii *erat*. Quatuor *ait*. Comelinianus ex melioribus *agit*. ne dubita quin vere. Statius Theb. III.

Sed me veſter amor, nimiusque arcana profari
Phœbus agit.

Achilleïde,

Non patiar. meus iſte, meus. tu diva profundi.
Et me Phœbus agit.

Nota etiam illa VI. Faſt.

Eſt Deus in nobis. agitante caleſcimus illo.

Avienus Arateis, —— *major*,

Major agit mentem ſolito deus.

ſic & *agi furiis*, & ſimilia.

V. 499. *Eſt ubi diverſum*] *ibi* majori ex parte ſcripti. niſi quod Regius & duo alii cum primâ editione *tibi*.

V. 505. *Taciturna ſilentia vitet*] *rumpat* excerpta Jureti & quatuor ex noſtris. lib. I. Metam.

Jupiter hoc iterum ſermone ſilentia rupit.

Met. XI. —— *nec voce ſilentia rumpunt*
Sollicitive canes canibusve ſagacior anſer.

Val. Flaccus lib. III.

Ingemuit Juno, tandemque ſilentia rumpit.

libro V.

Non tulit hæc animis, quin longa ſilentia Pallas
Rumperet irridens.

Silius lib. V.

Iſque inſueta tubâ monſtravit murmura primus
Gentibus, & bellis ignava ſilentia rupit.

Claudianus IV. Conſ. Honorii,

Et dudum taciti rupere ſilentia Delphi.

Alcimus Avitus,

Perſtrepuit ſubitus, rumpitque ſilentia clamor.

V. 508. *Veſanus ſcripta poëta legat*] *non ſanus* libri veteres cum primâ editione.

V. 515. *Quod lædit amantes*] *lædat* ſcripti potiores.

v. 520. *Multo ſpicula felle madent*] *virent* unus Regius. de qua lectione diximus ad Aponum Claudiani, ſub finem. Met. 11. *Pectora felle virent.*

v. 521. *Quam tu fortaſſe videbis*] *videres* Regius. Forte,

——— tibi quam fortaſſe videre eſt.

v. 524. *Perſer & immundâ*] *Perſer & in nudâ* tres libri. etiam bene. Vide notas ad Epiſt. XIV. v. 14. quidam *in durâ*. ſupra tamen lib. 1.

Pallia ſi terræ nimium dimiſſa jacebunt,
Collige, & immundâ ſedulus effer humo.

pro *ponere* multi *penito*. male. unus *Perſer in nuda*. Lege *perſer in immunda ponere*. Amor. III. El. XI.

Ergo ego ſuſtinui, foribus tam ſæpe repulſis
Ingenuum dura ponere corpus humo.

v. 528. *Limine pone roſas*] *in fore* ſcripti. lib. II. Faſtorum,

——— cuſtos in fore nullus erat.

v. 531. *Effugere hinc non eſt, quare tibi poſſit amica*
Dicere. Non omni tempore ſenſus abeſt.]

Codices quidam *Effugere huic*. quare ſcribo, *Effugere hunc non eſt*. de quâ correctione adeantur notæ noſtræ ſupra hoc libro ad v. 28. unde liquet à magno Scaligero pro *Dicere* fruſtra *Cedere* reponi. pro *abeſt* prima editio cum Regio, Jureti excerptis, & ſcriptis pleriſque, *obeſt*. Neapolitanus & ſex alii *adeſt*. quod amplector. Intelligit ſenſum rerum amatoriarum. noſter infra,

Tu quoque, cui ſenſum Veneris natura negavit.

Sed ne ſic quidem locus integer ſatis aut perſpicuus, niſi reponas pro *quare*, *cave ne*.

Effugere hunc non eſt, cave ne tibi poſſit amica
Dicere. non omni tempore ſenſus adeſt.

cave à verbo antiquo *cavo* tertiæ conjugationis. noſter lib. 1. Amor. El. VIII.

Sed cave ne gratis hic tibi conſtet amor.

Pont.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Pont. III. El. I.

Hanc cave degeneres, & ſint præconia noſtra
Vera vide.

ſic non Cicero tantum in Arateis aut Lucretius, ſed Horatius quoque & Tibullus & Propertius non uno loco. certe libro primo ſupra in veterrimo Regio codice *care* pro *cave* offendi ſcriptum. Propertio redde hoc verbum, libro IV. Eleg. de Tarpeia,

Cras, ut rumor ait, tota pugnabitur urbe.
Tu cave ſpinoſi roſcida terga jugi.

ita enim ſcribendum eſſe ſequentia evincunt: neque aliter exſtat in nonnullis membranis. vulgati *Tu cape.*

545. *Hoc in legitima præſtant*] *præſtent* in uno Vaticano rectius. ut ſupra.

Lite fugent nuptæque viros, nuptaſque mariti.

V. 550. *Quolibet ira ferat*] *feret* ſcripti cum primâ editione.

V. 553. *Doctior ille eſt, Quo veniunt alii conciliante viri*] *viro* Regius, excerpta Jureti, & multi alii ex melioribus. optime. *veniunt*, uxores nimirum. Quo conciliante uxores veniunt alii viro. egimus jam de hoc loco initio hujus libri. Præterea pro *doctior* opinor eſſe ſcribendum *fortior*, quicquid obnituntur libri veteres. & id quoque jam monitum à nobis lib. I. V. 281.

V. 556. *Faſſus ab ore pudor*] *læſus* primâ editio & multi ex ſcriptis. ut Epiſt. Didus,

Exige læſe pudor pœnas, violate Sichæo.

In pluribus *falſus*. forte pro *pulſus*. Neapolitanus codex probe, *Ne fugiat faſſo victus ab ore pudor.*

V. 560. *In cauſam damni*] *In cauſâ* meliores.

V. 563. *Fabula narratur*] malim *narrantur*. Mars & Venus videlicet. & mox,

Ut quamque attigeris, fabula turpis erunt.

Martial. lib. XII. ad Sempronіam,

Dulcis in Elyſio narraris fabula campo.

Statius Achilleide,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Aſt ego vel primæ pueritis fabula culpæ
Narrabor famulis.

Horat. Epod. XI. *Per urbem Fabula quanta ſui!*
Tibullus libro II. Eleg. III.

Fabula nunc ille eſt.

& alibi, *Parce, puer, quaſo: ne turpis fabula fiam.*
noſter Amor. lib. III. Eleg. I.

Fabula, nec ſentis, tota jactaris in urbe.

plura ad Amor. lib. I. Eleg. XIII.

v. 567. *Pedem riſiſſe mariti*] *pedes* ſcripti & prima editio.

v. 569. *Marte palam ſimul eſt Vulcanum imitata decebat*] *ſimulet* quinque libri. *ſimulat* Moreti codex. & pro *decebat* unus Patavinus *decenter*. ut infra lib. III. *diſcant lacrymare decenter*. in illo Tibulli,

Mille habet ornatus, mille decenter habet.

v. 571. *Sed bene concubitus primo*] *primos* prima editio cum ſcriptis pleriſque.

v. 573. *Fallere poſſet*] *poſſit* iidem.

v. 582. *Continuiſſe ferunt*] *putant* ſcripti cum prima editione.

v. 584. *Partibus obſcœnis oppoſuiſſe manus*] *appoſuiſſe* ſex ſcripti. recte. quatuor *impoſuiſſe*. vide Notas ad Epiſt. IX. v. 60.

v. 585. *Hic aliquis ridens*] *Hos* tres ſcripti. plures *Hinc*. nil mutandum.

v. 588. *Mars Creten occupat, illa Paphon.*] *Mars Threcen* Joannes Rutgerſius in Venuſinis Lectionibus; quod ego optimi doctiſſimique avunculi ſcriptum aliquando luci dabo. quomodo & in orâ codicis ſui Scaliger. optime. Mars enim Thracius, cui nihil cum Cretâ eſt negotii. certe Patavinus unus *Thracem*.

v. 589. *Hoc tibi profecit, Vulcane*] Regius *perfecto*. cæteri plerique *profecto*. Lege *profectum*. quomodo jamdudum conjeci. quod Vaticanus unus confirmat. Hoc profeciſti, inquit, Vulcane, ut liberius nunc

faciant,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

faciant, poſtquam pudor abeſſe cœpit, quod tegebant ante. Nam & ſequenti verſu ſcribendum *ut pudor omnis abeſt*, non *& pudor.* quod ſcriptos editoſque perperam occupavit præter Patavinum unum.

v. 594. *Inſidias illas, quas tulit ipſa, dare*] *pati* rectius in nonnullis legitur vetuſtioribus. niſi mavis, *Inſidiis illis, quas tulit ipſa, peti.* certè in uno Vaticano *peti* legebatur.

v. 601. *Quis Cereris ritus audet vulgare profanus*] *auſit vulgare profanis* recte meliores libri. Hinc illa ſacrorum formula paſſim obvia, *procul eſte profani*, & apud Græcos ἑκὰς ἑκὰς ἔστε βέβηλοι. & ἑκὰς ἑκὰς ὅστις ἀλιτρός. excludebantur enim non initiati. Orpheus apud Clementem & Tatianum,

—— θύρας δ' ἐπίθεσθε βεβήλοις
Πᾶσιν ὁμῶς.

Horatius,

Illum vetabo, qui Cereris ſacrum
Vulgarit arcanæ, ſub îſdem
Sit trabibus, fragilemque mecum
Solvat phaſelum.

v. 603. *Eximia eſt virtus præſtare ſilentia rebus*] *Exigua* ſcripti potiores cum primâ editione. & ſequenti verſu *At contra* pro *Et.* ſupra dixerat lib. II. Am. Eleg. II.

Quis minor eſt autem quam tacuiſſe labor?

Curtius lib. IV. *Lingua apud Perſas gravius caſtigatur, quam ullum probrum: nec magnam rem Magi ſuſtineri poſſe credunt ab eo, cui tacere grave ſit, quod homini facillimum eſſe voluerit natura.*

v. 605. *Quam bene*] *O bene* iidem veteres. & ſequenti verſu *Garrulus Tantalus* tranſpoſitis vocibus. Triſt. I.

O bene, quod non ſum mecum deſcendere paſſus.

v. 610. *Ictibus æra ſonant*] amiciſſimus & doctiſſimus Hadrianus Wallius noſter,

Nec cava veſanis ictibus æra ſonent.

& recte. Monet ſine multo ſtrepitu peragenda eſſe Veneris ſacra. & alludit ad ſacra Iſidis ac Cybeles, in quibus plurimus ſiſtrorum ac tympanorum uſus. proximo verſu videtur ſcribendum,

Illa quidem inter nos medio verſantur in uſu.

v. 612. *Sic tamen inter nos*] *Sed ſic inter nos* libri veteres plerique cum primâ editione.

v. 618. *Parſque ſub injecta veſte*] *ſuperjectâ veſte* duo codices. de hoc loco actum à nobis Amor. I. El. IV. v. 48.

v. 627. *Scilicet excuties omnes ubi quæque puella eſt*] *ubicunque puella eſt* prima editio cum multis ſcriptorum. Lege cum Comeliniano & quatuor aliis, *omnes ubicunque puellas.* ſic Amor. lib. III. El. IX.

Te dea munificam gentes ubicunque loquuntur.

Virgilius libro VII.

—— torvumque repente
Clamat, Iö matres audite ubicunque Latinæ.

Statius Sylv. I. Soteriis,

—— legeſque urbeſque ubicunque togatæ
Certent lætitiâ.

& Theb. XI.

Conveniant ubicunque nurus matreſque Pelaſgæ
Longævique patres.

v. 629. *Nec deſint*] *Ne* meliores.

v. 633, *Corpora ſi nequeunt, quæ poſſunt nomina tangunt*] *tractant* unus Ambroſianus, & optimus Regius. pro *attrectant*. Pont. III. El. III.

Qualis in aëriæ tergo ſolet eſſe columba,
Tractantum multæ quam tetigere manus.

Gratius Cynegetico:

—— illi aggeribus tentare ſuperbis
Æthera, tum matres auſi tractare Deorum.

ita locus vexatiſſimus ſcribendus. niſi *attrectare* mavis.

v. 634.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 634. *Famaque non facto crimine crimen habet*] *non tacto corpore* ſcripti fere omnes cum primâ editione. quod omnino admittendum. bene igitur *tractant* pro *tangunt* ſuperiori verſu repoſuimus, ne bis eodem verbo odioſe utatur.

v. 636. *Et centum duris poſtibus adde ſeras*] *obde* Regius cum Scaligeri excerptis & aliis nonnullis. ſic & *obdere peſſulum foribus* apud Comicos. *obdere forem* infra lib. III. ex antiquis codicibus,

Obde forem: & duro dicat tibi janitor ore,
Non potes: excluſum te quoque tanget amor.

Faſt. I. *Pace fores obdo, ne qua diſcedere poſſit.*

Pont. II. Eleg. II.

Nec rigidam timidis vocibus obde forem.

Faſt. I. *Proque domo longis ſpelunca receſſibus ingens*
Obdita.

ita veterrimus Vaticanus. vulgati, *Abdita*. Reddenda & ea vox Propertio lib. II. Eleg. X. ad Cynthiam.

Anne ego tranſirem tua limina clauſa maritus,
Reſpiciens udis obdita luminibus?
Ah mea tum quales faceret tibi tibia ſomnos,
Tibia funeſta triſtior illa tuba!

ſic locus ille mendoſiſſimus conſtituendus. pro *obdita* vulgati nullo ſenſu *perdita*. ſcripti *prodita*. quod paulo ante præceſſerat.

Quam poſſim nuptæ prodere amore facem.

ita enim illic reponi debere recte vidit Paſſeratius ex illo Virgiliano,

Non jam conjugium antiquum, quod prodidit, oro.

tertio verſu cum vulgati agnoſcant, *caneret mea Cynthia cantus*, ſcripti omnes, *caneret mea tibia ſomnos*, repono *faceret ſomnos*. quod id elegans & Latinum ſciam. noſter alibi,

Et faciat ſomnos hæc tibi cura breves.

paulo poſt apud eundem loco vexatiſſimo ſcribendum,

Quod mea ſi teneræ comitarent caſtra puellæ.

ſed jam ſatis eſt.

v. 637. *Ubi nominis extat adulter*] *cum nominis* ſcripti.

v. 641. *Exprobrare puellis*] *puellæ* multi ex ſcriptis.

v. 642. *Utile quæ multis*] *nam multis* Regius. alii, *quod.* prima editio, & decem ſcripti *quam.*

v. 648. *Leniet: incipiens*] Scribe cum uno Mediceo. *Lenit, at.* & ſic editiones nonnullæ. Regius & multi ex ſcriptis, *Lenit, &.*

v. 651. *Mox etiam ventis*] *Mox eadem* Regius pro diverſa lectione & quatuor alii. bene. Met. XIV.

Mox eadem Teucras fuerat merſura carinas.

v. 653. *Omnes de corpore mendas*] *è corpore* ſcripti.

v. 659. *Si pæta eſt Veneri ſimilis, ſi flava Minervæ*] Locus valde affectus. agit de vitioſis oculis Naſo. atqui pæti oculi parum vitioſi ſunt, quos in Venere tantopere commendatos fuiſſe conſtet ab ipſo Paride, egregio illo formarum ſpectatore. Noſter Remediis Amoris,

Pæta ſub Idæo judice Cypris erat.

hinc φιλομειδὴς Ἀφροδίτη paſſim Græcis poëtis. Sed nec flavi oculi vitioſi. imo in Pallade laudabantur. quare & γλαυκῶπις illa Homero aliiſque frequentiſſime dicta. Auctor Priapeiorum, *Minerva flavo lumine eſt, Venus pæto.* quod in utraque illic pulchrum ducitur. Quid ergo? τὸ *pæta* in membranis vetuſtioribus non comparet. pro quo *craſſa* plerique, vel *graſſa.* nonnulli & *læta,* ſed ii recentiores. codex Regius omnium antiquiſſimus, *Si craſia eſt Veneris ſimilis.* etiam mendoſe. Mihi dubium vix eſt Naſonem ſcripſiſſe, *Si qua ſtraba eſt, Veneri ſimilis.* ſubaudi *ſit,* quod ſequitur proximo pentametro. *Strabo* & *ſtrabus* dicebatur Latinis, quemadmodum Græcis ςραβὸς καὶ ςραβών. Nonius Marcellus, *Strabones ſunt ſtrabi, quos nunc dicimus.* Strabones cum pætis quo-

que

que conjunxit Horatius libro I. Sat. III.

At, pater ut gnati, ſic nos debemus amici,
Si quod ſit, vitium non faſtidire: ſtrabonem
Appellat pætum pater.

nihil magis appoſitum conjecturæ noſtræ adſtruendæ in medium proferri poterat. ſed & pari modo Cicero, qui locus quoque ad rem facit, libro primo de Natura Deorum. *Nævus in articulo pueri delectat Alcæum. at eſt corporis macula nævus. illi tamen hoc lumen videbatur. Redeo ad Deos. Ecquos, ſi non tam* (lege *jam*) *ſtrabones, at pætulos eſſe arbitramur? ecquos nævum habere?* Plinius Hiſt. Natural. libro XI. cap. XXXVII. *Uni animalium homini oculi depravantur, unde cognomina Strabonum & Pætorum.* Cognata ergo vitia pætorum ac ſtraborum oculorum, quorum tamen alterum ſit gratum, ingratum alterum. Nunc de Minerva videamus. pro *flava* prima editio cum ſex ſeptemve ſcriptis *parva. parva* etiam optimus Regius, & *flava* pro diverſa lectione. Arondelianus *flamma.* ſecundus Ambroſianus *prava.* proxime verum. eſt enim *rava* legendum. Feſtus, *Ravillæ à ravis oculis, quemadmodum cæſullæ à cæſiis.* Non diffiteor *flavam* paſſim Palladem à poëtis appellari: ſed tum capillus ejus innuitur. Eſt autem *color ravus*, ſi Feſto credimus, *inter flavum & cæſium.* ſic Horatio *leones* modo *cæſii* dicuntur, modo *ravi.* Vide quæ notamus Amor. libro I. El. XII. de hac voce. hinc *cæſii Palladis oculi* ſæpe occurrunt apud ſcriptores. Cæſii igitur & flavi oculi non tam vitioſi, quam vitioſis, hoc eſt, ravis, proximi, ac proinde etiam nonnunquam improbati. at feſtiviſſimus Anacreon Ode XXVIII. ad pictorem de Amica ſua, quam depingi volebat.

Τὸ δὲ βλέμμα νῦν ἀληθῶς
Ἀπὸ τοῦ πυρὸς ποίησον;
Ἅμα γλαυκὸν, ὡς Ἀθήνης,
Ἅμα δ' ὑγρὸν, ὡς Κυθήρης.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

apud Terentium Heautontim. Act. v. Sc. v.

So. *Gnate mi, ego pol tibi dabo illam lepidam, quam*
tu facile ames.
Filiam Phanocratæ noſtri. CL. *rufame illam virginem,*
Caſiam, ſparſo ore, adunco naſo? non poſſum pater.

Cæterum Palladis oculos nonnunquam improbatos eſſe ex Nonno patet Dionyſiac. libro primo,

Σοὶ γάμον, ἢν ἐθέλῃς, δωρήσομαι ἁγνὸν Ἀθήνης.
Εἰ δέ σοι ἐ γλαυκῶπις ἐπεύαδε, δέχνυσο
Λητώ.
Ἢ Χάριν, ἢ Κυθέρειαν, ἢ Ἄρτεμιν, ἢ γάμον
Ἥβης.

Propertius libro II. Eleg. XXVIII. de Cynthia ægrotante,

An contempta tibi Junonis templa Pelaſgæ?
Palladis aut oculos auſa negare bonos?

Apud Hyginum quoque Pallas à Venere & Junone ridetur ob cæſios oculos. & apud Antonium Liberalem Fab. XV. Agron nigros ſororum oculos cæſiæ Deæ gratos eſſe irridens negat. Apud Lucianum Dialogis Deorum Vulcanus ad Jovem de Minerva, γλαυκῶπις μὲν, ἀλλὰ κοσμεῖ καὶ τοῦτο ἡ κόρυς. apud eundem Paridis Judicio Venus Minervæ, ὄπισείεις τὸν λόφον, καὶ τὸν δικαστὴν φοβεῖς; ἢ δέδιας μή σοι ἀλέγχηται τὸ γλαυκὸν τῶν ὀμμάτων ἄνευ τοῦ φοβεροῦ βλεπόμενον; *Ravum* autem colorem contemptui objectum fuiſſe, homineſque *ravos* pro peſſimis habitos ex Feſti fragmentis diſcimus. ubi plura de hoc colore ad rem. *ravam* etiam *vocem* dictam fuiſſe ex illo conſtat, pro qua *raucam vocem* nunc in multis ſcriptorum locis legi eſt ſuſpicio. Confido verſum mendoſiſſimum noſtra induſtria jam bene ſe habere.

Si qua ſtraba eſt, Veneri ſimilis; ſi rava, Minerva.

v. 660. *Macie qua male viſa ſua eſt*] *male niſa*

Guliel-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Gulielmius legit veriſimilium lib. I. cap. XII. & Theodorus Marcilius ad Horatii Od. V. lib. I. *mala viſa* parens meus. quomodo κακόκναμοι Πάνες pro λεπτόποδες apud Teocritum. eamque lectionem in tribus codicibus inveni. ſic *pes malus* apud noſtrum & *dens malus* pro pravo. Vulgatam lectionem tuetur Cl. Gevartius Electorum lib. III. cap. VI. unus Vaticanus & unus Palatinus, *male ſicca*. non inſcite, ut *male ſiccæ* opponatur *ſucci plena*. Sed quid moramur? optimus Regius, Sarravianus, & octo aut novem alii ex melioribus cum primâ editione, *male viva*. quo nihil verius. atque ita jampridem caſtigavit Salmaſius Notis ad Tertulliani Pallium ex Lucretii loco prorſus ſimili,

> Ἰσχνὸν ἐρωμένιον *tum ſit, cum vivere non quit*
> *Præ macie.*

neque aliter Lucilius, *vix vivum hominem ac monogrammon* dixit. Noſter Met. XV.

> *Nec catulus, partu quem reddidit urſa recenti,*
> *Sed male viva caro eſt.*

quanquam ſenſu paulum diverſo. Idemque jam ante Salmaſium ab aliis occupatum monuit clariſſimus Gevartius in Electis, qui addit Douſam *male niſa* caſtigaſſe, quomodo Gulielmium & Marſilium legere jam monui. Porro τὸ *male viva* marginem Mycillianæ ac Berſmannianæ editionum jam dudum inſedit. Quæ cum ita ſeſe habeant, miror exſtitiſſe nuper admodum Tanaquillum Fabrum, virum cætera eruditum & ingenioſum, ſed præ nimio ſui amore caligantem haud raro, quod ferendum utcunque eſſet, ſi hæc φιλαυτία & immoderata ſui oſtentatio cum malignitate & contemptu alieno non conjungeretur. Hunc, inquam, Tanaquillum Fabrum miror in Epiſtolis nuper editis auſum affirmare, nævum in hoc ipſo, de quo nunc agimus, Naſoniano loco à nemine animadverſum, nedum ſublatum fuiſſe,

cum vix alius in toto Naſone locus occurrat, qui ingenia noſtri temporis plura exercuerit, atque in ſe converterit, ut jam vidimus. nec monere id neglexit meus pater in editione ſua, qua ſe uſum eſſe Faber ipſe non diffitetur. Iſtud vero magis mirandum tam ſecure & confidenter Salmaſiana ſcrinia à Fabro compilari, & cum pulviſculo, quod aiunt, hoc eſt, cum Lucretiano loco, qui Naſoniani caſtigationem unice confirmet, corradi, atque in ſuccum & ſanguinem Epiſtolarum ſuarum converti. Sed non novum in illo id eſſe alibi uberius oſtendemus. Nunc ſe ultro offert Horatii locus ille ex Arte poëtica, *Ut ridentibus arrident, ita flentibus adſunt*, in quo *flentibus adflent* reponit. Id quod Theodorus Marcilius ſuis ad Horatium commentariis Lutetiæ jampridem editis & Michael Piccartus Periculis Criticis diu ante illum obſervarant monuerantque. In tanta librorum copia atque ubertate, qua abundamus, fieri poſſe non nego, ut in mentem ſubinde ea nobis ignaris veniant, quæ ab aliis ante nos jam ſint dicta. Sed humanitatis lex, & ipſæ hæ literæ, quarum præcipuum condimentum innocentia candorque ac benignitas ſunt, poſtulant omnino, ne in altero inſectemur eum errorem, qui à nobis quoque aut commiſſus ſit aut committi poſſit. Nam quod emendationes nonnullas, quæ in Naſonis mei editione jam ante decennium publice legebantur, ſibi vindicavit, non ſum is ego, qui hominibus literatis parum in me permittam. Hoc quoque præter morem meum eſt, quod nunc in hanc contentionis arenam deſcendo. Sed urit me, ut aperte tecum agam, Clariſſime Menagi, & male habet, quod hic ipſe Faber Epiſtola LXIX à carpendo parente meo, viro nec male, ut ſcis, de literis dum vixit merito, & nunc, quod rei caput eſt, è vivis ſublato, procacem & contumelioſum calamum haud continuit.

Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Non quod eruditionis laudem illi detractum ivit: (atque utinam iviſſet! pateret enim ignominia, qua appetimur) ſed quod fidem ejus & ingenuitatem in diſcrimen vocat. Hanc tam atrocem injuriam niſi amoliar à ſepulcro optimi parentis, indignus profecto ſim, qui aliquo inter homines cordatos habear loco. Magno gentem mehercules veſtram ſtudio ſenex noſter à teneris eſt proſecutus. Teſtantur tot ſcripta ejus, Thuanis, Janiniis, Buſenvalliis, Maureriis, Scaligeris, Caſaubonis, aliis, partim dicata, horum partim laudes ore pleno deprædicantia. Ejus vero tam profuſi affectus fructum hunc tulit, ut identidem à veſtris hominibus publice ſit laceratus, vixque ullum inter adverſarios ſuos numerarit, præter unum Gaſperem Schioppium, qui Gallus non eſſet. Videlicet in formis etiam elegantiſſimis nævi nonnunquam apparent, & ſunt in humaniſſima gente ſui quoque Therſitæ & Alaſtores. De Salmaſio non queror, qui cum nemini ſuorum temporum literato pepercerit, non magis quam ille Schioppius, quem inſignis maledicentia Zoilo quovis nobiliorem reddidit, nihil profecto rationis eſt, cur parentis mei cauſam potiorem ducam, quam cæterorum omnium, qui ætate noſtra claruere, quorum nemo virulentum ejus dentem evaſit. Nec queror de Joanne Croyo, qui non ſolum oblitus patriæque patriſque Latini, ac communium ſtudiorum, ſed ordinis quoque ſui, homo Theologus ſenio confectum parentem meum nulla provocatus injuria petulantiſſime exagitarit. Audio enim illum à collegis ſuis officii admonitum, quibus facinus iſtud barbarum diſplicebat, reſipuiſſe. Poſſim alios proferre, quos miſſos facio, ne tibi ſim gravis. Atque hæc vivo patri contigiſſe, ac proinde invidiæ & obtrectationi expoſito, minus indignor. De Claudio Sarravio & hoc ipſo Fabro nondum cicatricem vulnus duxiſſe fateor. Sed de Sarravio alibi

vide-

videbimus, qui, cum Salmaſiani moris malignitatem ſatis haberet perſpectam, ut de ea moribundus etiam ſit conqueſtus, tam ſerviliter tamen ei obſecutus atque adulatus eſt in epiſtolis, ut ejus ſimultatibus, quas propemodum innumeras exercebat, immiſcere ſeſe, eaſque pro ſuis ducere haud ſit gravatus, Heinſiumque nunc miris laudibus extollat, (levitatem quæſo in homine togato & Senatore non ferendam vide) nunc ſugillet ac contemptiſſime excipiat; calumniam quoque ei non unam aſpergat. Denique apud Heinſium totus ſit Heinſianus, Salmaſianus apud Salmaſium, hoc eſt, Heinſii obtrectator inſignis. Ignoſce, quæſo, mi Menagi, ſi delicias iſtas patriciarum artium nos Batavi, quæ ruſticitas eſt noſtra, non aſſequimur aut approbamus. Sed Sarravio peſſime conſultum ivere, qui epiſtolas iſtas divulgarunt, non ſublatis atque eraſis iis, quæ integritatis famam in illo ipſo prorſus evertunt. Nam quam candide cum nobis egerit, & tu ex me olim intellexiſti, & ipſum facti indigniſſimi ante mortem puduiſſe non ignorant illi, qui eo uſi ſunt familiariter. Decreveram hæc concoquere & diſſimulare in publico, ne cum larvis luctandum mihi eſſet, ſed quoniam per filium ejus id non licuit, dicentur ea alio loco & teſtimoniis ſuis confirmabuntur, quæ extorſiſſe ſe mihi invito fortaſſe nolit. Nunc de Fabro videamus. Accuſat ille Heinſium in Epiſtolis, quod locum Horatianum ex Callimachi epigrammate expreſſum obſervarit, diſſimulata Scaligeri laude, qui id ipſum obſervaſſet jam ante, idque in Epiſtola ad Salmaſium exarata. Si conſuluiſſet primas Horatii Heinſiani editiones Faber, jam ſciret, exſtitiſſe publice eam Heinſii obſervationem, ante editam Scaligeri epiſtolam. itaque probandum accuſatori fuerat, Scaligeri epiſtolam, cum necdum luci eſſet commiſſa, ab Heinſio perlectam fuiſſe: quod probabit nunquam. pro-

ban-

bandum etiam, Anthologiæ Græcæ partem ineditam, in qua Callimachi id exſtet epigramma, in manus Heinſianas nunquam deveniſſe; ejuſque notitiam Heinſio ex ſola Scaligeri epiſtola datam. Atqui norunt populares noſtri, Heinſium totis fere quinquaginta annis curam habuiſſe publicæ Leidenſium bibliothecæ. norunt in eadem bibliotheca aſſervari Anthologiæ ineditæ exemplar. quem librum ab Heinſio diligenter perlectum fuiſſe manus ejus ſatis evincit, quæ in ipſo codice paſſim apparet. Evincunt & poëmata ejus, in quibus multa paſſim occurrunt inſerta hujus Anthologiæ à ſe Latinis donata verſibus. Jam vero imitatio Callimachi Horatiana adeo eſt aperta ac luculenta, ut qui Flaccum vel ſemel legerit, inciderítque poſtea in hoc ipſum Callimachi epigramma, facillime deprehenſurus ſit tam manifeſtam imitationem. Neque dubium eſt, quin ante Heinſium hoc Turnebus, Lambinus, Torrentius, alii, quos jactat Faber, & qui Horatium ſuis commentariis illuſtravere viri eruditi, animadverſuri fuerint, ſi Callimachi epigramma in illorum manus incidiſſet. At vero, quando ſeverus adeo eſt Faber, ut Heinſium multa cum acerbitate vellicandum putet, quod ignarus in eadem cum Scaligero conſpirarit obſervatione, de ſe viderit, qui Salmaſianas ad Pallium Tertulliani Notas ſibi perlectas eſſe diffiteri non poſſit, aut ſi diffiteatur, fidem ſe non inventurum ſat ſciat. Illud vero minime omnium ferendum, quod in eadem, qua Heinſium exagitat epiſtola, Horatiani alterius loci caſtigationem non ſolum ſibi ſit auſus vindicare, quam Marcilio & Piccarto deberi jam oſtendi, verum etiam, quod alterum neſcio quem hominem doctum furti accuſet, qui eundem Horatii locum à ſe quoque pari modo reſtitutum eſſe affirmarit. Nonnulla ſane Tanaquillus Faber feliciter in Naſone reſtituit, ſed quorum pars major par-

tim

tim à me in priore editione, partim ab aliis ſit occupata, in nonnullis lapſus & conjecturæ falſus eſt: nec propterea illum inſectatus ſum. ſed ſilentio plerumque involvi, quæ reprehenſionem merebantur; quæ laude digna judicabam, prædicavi ingenue. Exuat mores iſtos feroculos Tanaquillus veſter, quos ipſe in diſcipulis credo ſuis, quo eſt ſupercilio, non ferret, ferulaque ac ſcutica debellandos ſibi proponeret. hoc ſi impetrare à ſe poteſt, nos ingenio ejus & ſtudio, quod rei literariæ augendæ dedicavit dedicabitque, favebimus inter primos atque applaudemus. Non ignorat penes me exſtare epiſtolam ſuam, in qua inclementer multa dicuntur in virum quendam doctiſſimum, cujus tamen amicum apud alios ſe ſit profeſſus: quæ ſi proferatur in lucem, facile appareat, non ſolos ſcriptores antiquos eſſe, in quibus multum emendandum reſtet. me quidem amicum poſthac experiatur licet, ſi injuriam parenti meo illatam publice agnoſcat. & agnoſcet, niſi omnem prorſus candorem ejuravit. Hæc copioſius præter inſtitutum. Sed nec tute improbabis tam piæ velitationis cauſam, ſi de paterna exiſtimatione agi memineris, Doctiſſime Menagi, cujus patrocinium ipſa naturæ jura unice mihi commendent. nunc in Naſone pergamus.

v. 661. *Dic agilem, quæcunque brevis*] *habilem* ſcripti cum primâ editione. etiam bene. lib. II. Amor. El. IV. *Hæc habilis brevitate ſua eſt.*

v. 666. *Albentes jam ligat illa comas*] *legit* prima editio cum Jureti ac Scaligeri excerptis & aliis quibuſdam ſcriptis. At Regius cum potioribus *leget*. recte. alii *legat* vel *liget*. *legit*, evellendas ſcilicet. Phædrus lib. II. Fab. 33.

Ambæ videri dum volunt illi pares,
Capillos homini legere cœpere invicem.

hoc eſt, *evellere*. ut ipſe mox.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 671. *Aut mare navigiis*] *remigiis* & *terras* pro *terram* meliores ſcripti cum primâ editione.

v. 674. *Hoc quoque fecit opes*] iidem libri *quærit opes.* proprie. ſic Amor. lib. II. El. x. *Quærat avarus opes.* & lib. III. El. VIII.

Tam male quæſitas pulvere mutet opes.

& paulo ante,

Quæſitum eſt illi ſanguine, quicquid habet.

pro acquiſitum. Faſt. II.

Atque ita quæſitas arte ferebat opes.

ſcribe præterea *militiæ eſt* cum Jureti excerptis.

v. 680. *Invenit plures*] prima editio cum tribus ſcriptis *Invenit &c.* alii plerique *Inveniet.* unus ex meis *Inveniat.* quod amplector.

v. 682. *Quod juvat, ex æquo fœmina virque ferunt*] *juvet* & *ferant* ſcripti meliores, & ſequenti verſu *utrunque reſolvunt* pro *utrimque.* nec aliter prima editio. at Regius *lubet* pro *juvat.*

v. 690. *Utque morer meme ſuſtineamque roget*] *memet* primo reponendum cum ſcriptis pleriſque & primâ editione. deinde Regius & quinque alii *Atque.* unus meus *Ubique.* Puto,

Quæque morer memet ſuſtineamque rogent.

ut ad voces referatur.

v. 697. *Obſiſtere ventis*] *vento* plerique ſcripti. At Regius cum decem aliis *Phœbo.* optime. Atque ita in Obſervationibus doctiſſimus Gronovius lib. I. cap. V. qui adeundus.

v. 701. *At Venerem quicunque voles attingere ſeram*] *Ad venerem* ſcripti meliores. Plautus Mercat. Act. I. Sc. I. ——— *hoc ideo fit, quia*

Quæ nihil attingunt ad rem, nec ſunt uſui, hæc
Amator profert ſæpe adverſo tempore.

v. 707. *Invenient digiti quid agant*] *quod agant* cum Regio, aliis quibusdam ſcriptis, ac prima editione. ſimiliter initio lib. III. Faſt. reponendum,

in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

—— *invenies, & quod inermis agas.*

v. 708. *Spicula tingit amor*] *tangit* multi ex ſcriptis. ſed placet cum Jureti excerptis & quinque aliis *figit* legi.

v. 710. *Non ſolum bellis*] *Nec ſolum* ſcripti.

v. 718. *Tarda perficienda mora*] ſcripti fere omnes cum primâ editione *projicienda.* unus Regius *proſpicienda.* tres *proficienda.* Unde arduum non fuit conjectare *prolicienda.* quod unus Patavinus confirmat. Statius Theb. IV.

—— *non ille ad ſanguinis hauſtus*
Cætera ceu pubes, aliumve accedit ad imbrem
Immortale odium ſpirans. ſed prolicit ultro
Aonius vates.

Ita ſcribendum, cum in veterrimis codicibus legatur *proligit.* vulgati *proſilit.* Apud Plautum Curculione merobiba anus illa de vino,

Ejus odor cupidam huc me per tenebras prolicit foras.

ſic *prolectare* in Faſtis libro IV. v. 433. ex antiquis codicibus. ubi plura. ſic *allicere* & *elicere* ſupra,

Dulcibus eſt verbis alliciendus amor.

& mox, *Acribus eſt ſtimulis eliciendus amor.*

& lib. III. *Comibus eſt oculis alliciendus amor.*

hinc *electare* & *allectare.* quomodo & *illectare* ab *illicere,* & *pellectare* à *pellicere.*

v. 723. *Accedant queſtus, accedat*] *Accedent, accedet* ſcripti meliores.

v. 725. *Sed neque tu dominam velis majoribus uſus Deſere.*] *Deſine* ſcripti cum primâ editione conſtanter, præter codicem Arondelianum, & tres quatuorve alios recentioris notæ. Met. III.

Quo fugis? oro, mane. nec me, crudelis, amantem
Deſine, clamavit.

quomodo illic ſcripti. lib. VI.

Deſine, Phœbus ait, (pœnæ mora longa) querelas.

ita & ibi ex veſtigiis optimorum codicum reponendum. lib. VII.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Neu me morte ſua ſceleratum deſinat oro.

Pont. lib. II. El. VII.

Cœpta tene quæſo, nec in æquore deſine navem.

lib. IV. El. VIII.

Sed dare materiam nobis, quam carmina mavis:
Nec tamen ex toto deſinere illa potes.

Quomodo tribus illis locis nonnulla exemplaria probæ notæ. Virgilius,

Deſine Mænalios mecum mea tibia verſus.

& *Deſine plura puer.* Silius lib. XII.

Cede Deis tandem, & Titania deſine bella.

ita Ciceronem, Suetonium, Gellium quoque locutos alii jam monuerunt. Appuleius lib. V. Met. *Lugubres voces deſinite & diutinis lacrymis madentes genas ſiccate.* Val. Flaccus,

Deſinite amplexus, propiusque accedite dextra.

ſed ibi ſcribendum eſt, *Dem ſinite amplexus.*

V. 729. *Hic tibi ſervandus tenor eſt*] *verſandus* ſcripti potiores cum primâ editione.

V. 735. *Arte medendi*] malim *arte medenti.* pro *arte medicâ.* ſic & libro VII. Met. ſcribo, *pugnatum eſt arte medenti.* & lib. XV. ex veteri libro,

——— *Poſtquam mortalia cernunt*
Tentamenta nihil, nihil artes poſſe medentes.

ut *verba medentia* apud Statium.

NOTÆ

NOTÆ IN LIB. III.
ARTIS AMATORIÆ.

1. PRima dedi Danais] *Arma dedi* reponatur cum ſcriptis & prima editione.

2. *Et turbæ Pentheſilea tuæ*] *turmæ* rectius in Regio, Scaligeri excerptis, & octo aliis. Pont. IV. Eleg. X.

Et tu fœmineæ Thermodon cognite turmæ.

Propertius,

Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis,
Thermodontiacâ turma lavatur aquâ.

Statius Kalendis Decembribus Sylv. I.

Credas ad Tanaïn ferumque Phaſin
Thermodontiacas calere turmas.

Claudianus Rapt. Prof. lib. II.

Qualis Amazonidum peltis exſultat aduncis
Flava cohors: quoties Arcton populat a virago
Hippolyte niveas ducit poſt prælia turmas.

Theb. XII. *Iſſet & Arctoas Cadmea ad mœnia ducens*
Hippolyte turmas.

Val. Flaccus de Amazonibus lib. IV.

——— *ludo volitans cum turma ſuperbo*
Pulvereis exſultat equis.

turma autem pro *turba* ſæpe poëtæ utuntur. de quo alibi plura dicentur.

V. 7. *Quid virus in angues Adjicis*] *in anguem* prima editio cum quinque ſcriptis.

V. 8. *Rapidis tradis ovile lupis*] alii *rabidis lupis*. ſed prima editio, Regius, Arondelianus, & quatuor alii, *rabidæ lupæ*. bene. de fœminis enim agitur. Avien. Fab. I. *rabido quod foret eſca lupo.* Prudentius Pſychomach. *rabidorum more luporum Crimina perſultant.* Idem Cathem. *Im-*

Impavidas lupus inter oves
Triſtis obambulat, & rabidum
Sanguinis immemor os cohibet.

ſed & *rapax lupus* noſtro Triſt. IV. El. I.

V. 21. *Cineres miſcebimus inquit*] Scribo *miſcebimur.* In obitum Druſi,

Miſcebor cinerique cinis atque oſſibus oſſa.

Propertius libro III. Eleg. IV.

Victor cum victis pariter miſcebitur umbris.

Anacreon, Ὀλίγη δὲ κεισόμεσθα
Κόνις ὀστέων λυθέντων.

In veteri Epigrammate,

——— ἐν δ' Ἀχέροντι
Ὀστέα καὶ σποδίη πάρθενε κεισόμεθα.

V. 24. *Nec mirum, populo ſi placet ipſa ſuo*] *Non* & *illa* ſcripti cum prima editione. & ſequenti verſu *Nec tamen.*

V. 28. *Fœmina præcipio*] *præcipiam* potiores ſcripti.

V. 29. *Excutit arcus*] *diſcutit* prima editio cum pleriſque membranis. etiam Regio. niſi quod ille pro diverſa lectione *effugit.* quod & in multis aliis inveni.

V. 30. *Parcius hæc video*] malim *videas.*

V. 32. *Paucaque, ſi quæras crimina fraudis habent.*] *Parcaque* Sarravianus. Lego,

Raraque, ſi quæras, crimina fraudis habet.

in Nuce, *Raraque in hoc ævo eſt, quæ velit eſſe parens.* certe unus Palatinus, *habet.*

V. 33. *Phaſiadem matrem*] *Phaſideam* Regius cum multis aliis. Sed verum eſt, quod prima editio & tres ſcripti agnoſcunt, *Phaſida jam matrem.* Ep. Paridis,

Phaſida puppe novâ vexit Pagaſæus Iaſon.

Ep. Herus,

Vt ſemel intravit Colchos Pagaſæus Iaſon,
Impoſitam celeri Phaſida puppe tulit.

Faſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Faſt. I. *Credulis immeritâ Phaſida fovit ope.*
Phaſides aves apud Martialem. Regius etiam *Iaſo.* dictum Amor. lib. II. El. XIV.

v. 34. *Altera nupta ſinus*] *vel toros* Regius. Emenda in tranſcurſu locum Propertii valde depravatum. libro II. Eleg. XXI. ubi de hac ipſa Creuſa agit,

Colchida ſic hoſpes quondam decepit Iaſon,
Ejecta eſt. tenuit namque Creüſa domum.

poſteriorem verſum quis non videt corruptum eſſe? quomodo enim tenuiſſe domum Jaſonis dici poteſt, quæ ipſo nuptiarum die conflagrarit? ſcripti plerique *tenuis domo* vel *tenui.* Scribe,

Lecta Creonteâ eſt namque Creüſa domo.

Creon enim *Creüſa* pater. Nos in noſtris ad Propertium notis eam caſtigationem pluribus adſtruemus.

v. 35. *Quantum ad te Theſeu*] *in te* ſcripti & prima editio.

v. 37. *Quare novem cur iſſe vias dicatur*] Ita ex ſuis libris caſtigavit ad Claudianum Janus Parrhaſius. Regius *cur una vices dicantur.* & emendatum poſtea, *cur una vices iter iſſet.* quomodo plurimi ex ſcriptis. tres, *cur una vices iteraſſet.* unus *cur una vices ſic iſſet.* prima editio cum ſex ſcriptis, *quare novem vicibus cur una feratur.* unus *cur una vices feratur.* alius, *Quare novem vices cur una ter iſſet.* ſed ſolus codex Regius hic audiendus: qui nobis inter tantas fluctuationes Cynoſura eſt. Ejus veſtigiis inſiſtens, levi mutatione genuinam, niſi fallor, lectionem habebis, ſi pro *vices dicantur*, reponas *Quare novem cur una via dicatur*: vel *dicantur.* cur novem viæ appellentur, quæ una eſt via. Remed. Amor.

Vixiſſet Phyllis, ſi me foret uſa magiſtro,
Et per quod novies, ſæpius iſſet, iter.

& poſtea,

Limes erat tenuis longâ ſubnubilus umbrâ
Quo tulit illa ſuos ad mare ſæpe pedes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nona terebatur miſera via.

Alludit ad vicum in Thracia, qui inde dictus ἐννέα δρόμοι, poſtea Amphipolis. cujus Geographi paſſim meminerunt. de origine nominis jam dixi. Coluthus,

Φυλλίδος ἀντέλλοντα φιλήνορος ἔδρακε τύμβον,
Καὶ δρόμον ἐννεάκυκλον ἀλήμονος εἶδε κελεύθου.

& quæ ſequuntur. Hyginus Fab. LIX. de Phyllide & Demophoonte. *Qui die conſtitutâ cum non veniſſet, illa eo die dicitur novies ad littus cucurriſſe, quod ex ea* ἐννέαδος *Græce appellatur.* & ſic locus is etiam Heſychio appellatur, cum aliis ἐννέα ὁδοὶ dicatur, ut jam vidimus. atque ita tam in Hygino quam Heſychio videtur corrigendum.

V. 39. *Et famam*] *At* rectius duo libri.

V. 51. *Si bene te noſti*] *novi* ſcripti plerique cum primâ editione. Forte, *Si bene me novi.* & pro *vivis* ſequenti verſu *vives*, ut verſui conſulatur.

V. 55. *Senſimus acceptum numen quoque. purius æther Fulſit*] *acceptis* prima editio cum ſcriptis pleriſque. recte. poſt accepta folia & grana myrthi. *purior* etiam *æther* iidem.

V. 57. *Dum facit ingenium*] Putabam *ingenio.* Dum Cytherea facit ingenio, hoc eſt, favet. in Triſtibus,

Cultor & antiſtes doctorum ſumme virorum,
Qui facis ingenio ſemper amice meo.

vide quæ annotamus ad Epiſt. II. V. 39.

V. 58. *Quas pudor, & leges, & ſua jura ſinunt*] *vita ſinit* Regius. Puto,

Qua pudor, & leges, & ſua vitta ſinit.

ut Pont. *Qua ſinit officium militiaque labor.* ſupra lib. II.

Perque tuas fiant, qua ſinet ipſa, manus.

huc refer, quod initio hujus poëmatis dixerat,

Eſte procul vittæ tenues inſigne pudoris.

V. 61. *Veros etiam nunc editis annos*] Regius mendoſe

doſe *veros etiamnum riceditis annos.* unus meus *veros nunc ediditis.* metuo ut τὸ *editis* integrum ſit. pro *veros,* aliquando conjiciebam *vernos.* ut Propert. lib. IV. El. V.

Dum vernat ſanguis, dum rugis integer annus,
Utere, ne quis eat liber amore dies.

Arondelianus *teneros annos.* Sed *veri anni* videntur eſſe juveniles, ac proinde amoribus apti. ſupra libro I.

Ante oculos veniet vera puella tuos.

hoc eſt, quæ revera ſit puella.

v. 63. *Nec quæ prateriit, rurſum revocabitur unda*] *iterum* ſcripti plerique cum prima editione. placet. vide Notas ad Epiſt. VI. v. 31.

v. 69. *Excludis amantes*] *amantem* rectius quidam libri.

v. 75. *A virgine juras*] *jures* ſcripti plerique cum primâ editione.

v. 76. *Sparguntur ſubito per caput omne coma.*] *Spargentur* iidem. lege etiam *ſubita coma.* dictum Epiſt. XVIII. v. 160.

v. 79. *Veſtra ſine auxilio fugiunt bona*] *Noſtra* Regius & multi alii. ſic infra etiam nonnulli ex ſcriptis,

——— *damnis munera noſtra carent.*

v. 81. *Faciunt breviora juventæ tempora*] *ſeniora* Regius cum Politiani excerptis, prima editione, & quinque ſcriptis. nil muto.

v. 85. *Ut taceam de te, quem nunc quoque luget, Adoni:*
Unde habet Ænean Harmonienque Venus?

Codex optimus Regius,

Ut Veneri, quem luget adhuc, ponetur Adonis,
Unde habet Ænean Harmoniamque ſuos?

Venuſte, ſi *donetur Adonis* levi mutatione reponas. *donetur* pro condonetur. Pont. II. El. VII.

Culpa gravis precibus donatur ſæpe ſuorum.

ſic Juno apud Horatium libro III. Od. III. *Quirinum*

num Marti redonabo. Statius Thebaid. VII.

An ſuſpectus ego? abſcedo & mea vulnera dono.

Val. Flaccus libro I. v. 473.

Donat & Iphiclo pelagus, juvenumque labores
Æſonides,

hoc eſt remittit. Seneca Phœniſſis Actu primo,

Subinde & aures ingerunt, quicquid mihi
Donaſtis oculi.

hoc eſt, cujus mihi gratiam feciſtis. ſic pulcherrime codex egregius Mediceæ bibliothecæ à me cum vulgatis libris collatus. deprehendit quoque elegantiam ejus lectionis Gronovius noſter. In vulgatis *Negaſtis oculi.*

v. 93. *Quis vetet*] *Quid vetat* Junianus. Scribe, *Quid vetet.* dixi ad Epiſt. x. v. 88.

v. 94. *Quiſve cavum vaſtas in mare ſervet aquas*] *cavo in mare* ſcripti potiores cum primâ editione. recte. ſic in Triſt. lib. v. El. I.

Exiguum pleno de mare demat aquæ.

v. 95. *Et tamen ulla viro mulier non expedit, inquit*] Nihil ſenſûs eſt in hoc carmine. Scribe vel invitis membranis,

Det tamen ulla viro mulier, non expedit, inquis.

non expedit ut mulier ulla det viro. *Dare* pro copiam ſui facere uſitatum poëtis. Noſter ſupra,

Quæ dant, quæque negant, gaudent tamen eſſe rogatæ.

& ſæpe alibi. Martialis quoque,

Caſta igitur nulla eſt? caſtæ ſunt mille. quid ergo
Caſta facit? non dat; non tamen illa negat.

ſic idem paſſim alibi. hinc etiam *dare gaudia*, & *dare noctem. inquis*, ut in Triſt. lib. v. El. I.

At poteras, inquis, melius mala ferre ſilendo.

ſequenti verſu *ſumes* pro *ſumis* libri veteres. quæ magnus Scaliger ad Propertium de lotio reddendo, & eum ſecutus Berſmannus, interpretantur. Nolim factum. *ſumere aquam* uſitatum pro lavare partes ob-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſcœnas, quod poſt rem Veneriam peractam, aut nocturnas pollutiones fiebat, aut etiam poſt exoneratam alvum. noſter lib. III. Amor. El. VII. de re ſimili,

Neve ſuæ poſſent intactam ſcire miniſtræ,
Dedecus hoc ſumtâ diſſimulavit aquâ.

& infra hoc libro,

Scilicet obſtabit cuſtos ne ſcribere poſſis,
Sumendæ detur cum tibi tempus aquæ.

Martialis lib. II.

Quod fellas, & aquam potas, nil Leſbia peccas.
Qua tibi parte opus eſt, Leſbia, ſumis aquam.

& in Priapeis Epigramma.

Falce minax & parte tui majore, Priape,
Ad fontem, quæſo, dic mihi, qua ſit iter.
Vade per has vites, ſed ſi quam carpſeris uvam,
Quas aliter ſumas, hoſpes, habebis aquas.

ita ſcribendum. Certe cum Plautus dixit *ſumere aquam è puteo*, de lotio non intelligebat.

V. 101. *Ordiar à cultu*] *Ordior* Regius.

V. 103. *Forma Dei munus.*] Lege *Deûm.* aliquis Chriſtianus hoc interpolarat, puto. ſequenti etiam verſu malim *carent.*

V. 108. *Non veteres cultus ſic habuere viri*] Nec ſcripti cum prima editione. Deinde cum Regio, Neapolitano, & duobus aliis legendum *cultos viros.* Med. Faciei, ad puellas,

Nec tamen indignor, ſi vobis cura placendi,
Cum comtos habeant ſæcula noſtra viros.

V. 111. *Conjux ornata veniret*] *venires* bene Regius & quinque alii. ſequenti etiam verſu vetuſtiores plerique *tegimen* pro *tegmen*. *tegumen* Regius cum uno Ambroſiano. quod placet.

V. 113. *Nunc aurea Roma eſt Et magnas domiti poſſidet orbis opes.*] τὸ *eſt* in quibuſdam libris non comparet. deinde plerique veteres, *Et domiti magnas.*
Lin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Lincolnienſis, *edomiti.* Scribe,

——— nunc aurea Roma
Edomiti magnas poſſidet orbis opes.

ſic in Faſtis lib. IV. de eadem Roma,

Crevit, & edomito ſuſtulit orbe caput.

Priori etiam verſu Comelinianus eleganter *Simplicitas rudis illa fuit.* de quo ad Epiſtolam XVII. v. 192.

v. 116. *Alterius dices*] *dicas* Lincolnienſis. bene.

v. 117. *Curia conſilio*] *concilio* Comelinianus & quinque alii. recte. cæterum prima editio & aliæ nonnullæ, ut & tres ſcripti *conſilii digniſſima tanti* ſecundo caſu. quod & alibi apud noſtrum in veterrimis libris offendi. Vide Notas Triſt. IV. El. III. v. 57. Arondelianus, *conſilii nunc qua digniſſima tanti. nunc eſt digniſſima tanti* Regius. forte *nunc en.*

v. 123. *Terra ſubducitur aurum*] *terræ* ſcripti.

v. 124. *Concha venit*] tres noſtri *bacca.* quod Gronovio placebat Obſervat. lib. II. cap. XXI ex Pirckheimeriano. meliores tamen cum vulgatum amplectantur, nil auſim mutare. Nam per conchas baccæ intelliguntur, quæ in conchis naſcuntur ut plurimum. ſic Culice Virgiliano,

——— Indi Conchea bacca maris.

Tibullus libro II. Eleg. IV.

Hic dat avaritiæ cauſas & Coa puellis
Veſtis, & è rubro lucida concha mari.

& libro III. Eleg. III.

Quidve in Erythræo legitur quæ littore concha,
Tinctaque Sidonio murice lana juvat?

Propertius libro I. Eleg. VIII.

Hanc ego non auro, non Indis flectere conchis,
Sed potui blandi carminis obſequio.

libro III. El. XII.

Et venit è rubro concha Erycina ſalo.

ita & concham pro purpura ponebant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 133. *Nec ſint ſine lege capilli*] Scribe, *ne ſint.* Scripti tamen plerique cum primâ editione *non ſint.*

v. 145. *Hanc decet inflatos*] *Huic* Regius & duo alii. quod cum τῷ *jacuiſſe* conſtruendum. & ſic mox idem codex cum plurimis aliis *Hanc placet ornari.* non *Huic.* *Hanc* ſcilicet *ornari.*

v. 149. *Numerabis in ilice frondes*] *glandes* ſcripti plerique cum primâ editione. Amor. III. El. VI.

Ilicibus glandes cantataque vitibus uva
Decidit.

Met. VII. ——— *veluti cum putria motis*
Poma cadunt ramis agitataque ilice glandes.

lib. x. *Enodiſque abies, curvataque glandibus ilex.*

Virgilius,

Nec de concuſſâ tantum pluit ilice glandis.

hinc *glans iligna* apud Horatium alioſque occurrit. Lege præterea *numeraris.* ſic & ſupra peccatum non ſemel.

v. 151. *Nec mihi tot cultus numero comprehendere fas eſt*] *tot poſitus* recte libri veteres magno numero. niſi quod Regius *poſito.* prima editio *poſitos* cum ſcriptis nonnullis. *poſitus* etiam in ſuis Zinzerlingus invenerat. Met. II.

Non erat hujus opus, lanam mollire trahendo,
Nec poſitu variare comas.

Medic. Faciei,

Vultis adornatos poſitu variare capillos.

Hinc *ponere, componere, diſponere comas.* noſter infra,

Quique ſuas ponunt in ſtatione comas.

in Amoribus,

Pone recompoſitas in ſtatione comas.

&, *Ponendis in mille modos perfecta capillis.*

cæterum exiſtimo hinc quoque exulare Græciſmum, Ovidio uſitatum, ſed ab imperitis librariis paſſim ejectum, quicquid veteres libri pro vulgata lectione digladientur. Scribe igitur,

Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nec mihi tot poſitus numero comprendere nunc ſit.
vide Notas ad lib. II. v. 28.

v. 154. *Heſternam credas*] Hinc emenda Propertium lib. I. El. XV.

Et potes heſternos manibus componere crines.
ita diu eſt quod ſcribendum vidi. quam conjecturam confirmavit poſtea Neapolitanus codex ſatis vetuſtus, & alter qui penes me exſtat. De externis & adſcititiis crinibus quæ dici poſſint ſcio. ſed huic opprobrio hic locus non eſt. Potes, inquit, ſingulis diebus crines componere. *heſternas coronas* pari modo dixit libro II. Eleg. XXXIV. pro heri plexis. ut recte illic reſtituit Lipſius. & *heſternas lucernas* libro III. Eleg. VII. quæ vera illic ſcriptura. *heſternas roſas* noſter libro III. Amor. Eleg. VII. pro heri carptis.

v. 155. *Sic captâ ut vidit in urbe*] *captâ vidit ut urbe* Regius & duo alii. recte. cæteri fere omnes *captâ vidit in urbe. Ars caſus ſimilis* pro *caſum ſimulet* idem Regius.

v. 167. *Nec pudor eſt emiſſe palam*] *rubor* libri meliores cum primâ editione. dixi Epiſtola XX. v. 204.

v. 169. *Non jam ſegmenta requiro*] *nec nunc* Regius & decem alii. Jureti excerpta *nec enim*. alii aliter. Comelinianus aliique novem cum prima editione *nec vos*. quo ſex alii cum Neapolitano alludunt, *non vos*. ſed præſtat alterum quod & Zinzerlingo placebat. *rubes* etiam Regius ſequenti verſu & unus Vaticanus cum prima editione.

v. 172. *Cenſus corpore ferre ſuos*] *ſuo* tres libri.

v. 177. *Hic undas imitatur*] Rectius *imitatus* in uno Vaticano & Politiani excerptis.

v. 181. *Purpureos amethyſtos*] *purpureas* Regius & Sarravianus. cum duobus aliis. probe. dixi ad Claudianum pluribus. Priſcianus Periegeſi,

Purpureoque amethyſtus ineſt ſuffuſa rubore.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 186. *Pigraque fugit hyems*] *cedit* ſcripti multi & prima editio.

v. 188. *Omnibus unus erit*] *omnis erit* meliores cum primâ editione. argute. Scribonius Largus præfatione, ubi de Compoſitionibus, *Quædam quibuſdam magis,& non omnes omnibus conveniunt*. Propertius lib. III. Eleg. VIII.

Omnia non pariter rerum ſunt omnibus apta.

Maximianus Elegia prima,

Diverſos diverſa juvant. non omnibus annis
Omnia conveniunt. res prius apta nocet.

Calvus in fragmentis Orationum, *neque ambitus magis quam omnium legum omnia judicia interierunt*.

v. 189. *Pulla decet niveas*] *decent* & *decebant* libri veteres cum primâ editione.

v. 190. *Cum rapta eſt*] Scribe *capta eſt*. quanquam aliter codices antiqui. vide notas ad Epiſtolam III. v. 16.

v. 193. *Quam ſæpe admonui*] Ubi vero? certe nuſquam in his libris, quod ſciam. Optime Regius, *Quam pæne*. excerpta Politiani *bene*. proxime verum. Unus Palatinus, *Quod pæne*. Negat eſſe monendum, de axillarum fœtore, cum per ſe ſatis id caveatur à puellis non omnino ſtupidis.

v. 196. *Quæque bibunt*] *bibant* Regius & quinque alii. ſequor.

v. 199. *Candorem quærere cerâ*] an *creta*? quomodo apud Martialem,

Craſſior in facie vetulæ ſtat creta Fabullæ.

&, *Quam cretata timet Fabulla nimbos.*

In Catalectis Petronianis,

Dum ſumit creteam faciem Sertoria, cretam
Perdidit illa, ſimul perdidit & faciem.

ita ſcribendum. ſic apud Ovidium Met. VII. ex veſtigiis optimorum codicum,

—— *creteis regionibus applicat angues.*

ut illic dicemus. Horat. Epod.

——— neque illi
Jam manet humida creta colorque
Stercore fucatus crocodili.

v. 207. *Læſæ petitote puellæ*] *læſæ figuræ* prima editio & quatuor ſcripti. probe. alibi,

Nunc mentis vitio læſa figura tua eſt.

v. 209. *Non tamen expoſitas*] Comelinianus, *& poſitas.* forte *ut poſitas.* vide de eo loquendi modo quo noto ad Epiſt. v. v. 83. *poſitæ pyxides*, ut *poſita venena* Remed. v. 351.

v. 210. *Diſſimulata juvet*] *juvat* ſcripti cum primâ editione.

v. 213. *OEſopa quid redolent, quamvis mittantur Athenis*] magnus Scaliger reponebat,

OEſypa quid redolent, quamvis mutantur ahenis.

OEſypa certe in Regio & uno Vaticano. Remed. Amor.

Pyxidas invenies, & rerum mille colores,
Et fluere in tepidos œſypa lapſa ſinus.

Οἴσυπος καὶ Οἰσύπη καὶ Οἴσυπις, ὁ τῆς αἰγὸς ῥύπος. ſordes ovium, vel ſordes ovillæ lanæ adhærentes, aut lana ſuccida & ſordida prope nates ovium, vel etiam pinguedo quæ exprimitur ex hiſce ſordibus. Οἰσύπειον, ἔριον ῥυπαρὸν προβάτων. ita Heſychius. OEſypon autem neutro genere quoties dicitur, ſubintellige medicamentum. Οἴσυπον φάρμακον. ſic Græci medici ſæpe: quomodo hic apud Naſonem. erat autem fœtidi odoris OEſypon. hinc οἰσυπηρὸς & οἰσυπώδης, qui redolet œſypum. Cæterum fruſtra eſt vir maximus qui pro *mittantur Athenis*, *mutantur ahenis* reponit. Plinius lib. XXVIII. c. 11. *Quin ipſæ ſordes pecudum, ſudorque feminum & alarum, adhærentes lanis (OEſypum vocant) innumeros prope uſus habent. In Atticis ovibus genito palma.* ut jam liqueat, Athenis cur mitti dixerit Ovidius. Galenus quoque

lib. XIII. Meth. laudat τὸ Ἀττικὸν οἴσυπον. etſi perperam apud illum ὕσσωπον legatur, frequenti errore. Pergit Plinius. *Fit pluribus modis, ſed probatiſſimum lana ab his partibus recenti concerpta, aut quibuſcunque ſordibus ſuccidis primum collectis ac lento igni in aneo vaſe ſubferveſactis & refrigeratis, pinguique, quod ſupernatat, collecto in fictili vaſe, iterumque decocta priori materiâ. quæ pinguitudo utraque frigida aqua lavatur, & in linteo ſiccatur, ac ſole torretur, donec candida fiat ac translucida. Tum in ſtannea pyxide conditur. Probato autem, ut ſordium virus oleat, & manu fricante ex aqua non liquetur, ſed albeſcat ut ceruſa.* Quæ omnia fere ad verbum hauſit ex Dioſcoride lib. II. cap. LXXXIV. ut & ſuam œſypi compoſitionem Aëtius lib. II. Tetrabibli cap. CXX.

V. 214. *Immunda vellere ſuccus ovis*] *immundo* ſcripti cum primâ editione. bene. *mittatur* etiam non *mittantur* verſu præcedenti codex Regius.

V. 216. *Dentes perfricuiſſe probem*] *defricuiſſe* iidem etiam probe. ſic apud Catullum, *dens Iberâ defricatus urinâ.* & eidem *Dentem atque ruſſam defricare gingivam.* & apud Horatium, *quod ſale multo Urbem defricuit Lucilius.* cæterum huc alluſit auctor epigrammatis in Catalectis Petronianus, venuſti ſane ſed valde depravati. Adſcribam illud, quomodo emendandum cenſeo,

Semper munditias, ſemper, Baſiliſſa, decores,
Semper compoſitas arte recente comas,
Et comtos ſemper cultus, unguentaque ſemper,
Omnia ſollicitâ comta videre manu,
Non amo. neglectim mihi ſe quæ comit, amica,
Et decor ornata ſimplicitate placet.
Vincula nec curet capitis diſcuſſa ſoluti,
Nec coram faciem me lavet illa ſuam.
Fingere ſe ſemper, non eſt confidere amori.
Quid quod ſæpe decor, cum prohibetur, adeſt?

verſu.

verſu ſexto & octavo veſtigiis Voſſiani codicis inſtitimus, in quo *Sedet ornate* & *coram faciem mel habet illa ſuam.* In vulgatis libris omnia inquinatiſſima ſunt.

v. 217. *Iſta dabunt faciem*] *curam* Regius & quinque alii. Puto *formam.* ſupra,

Admotæ formam dantque negantque manus.

v. 226. *Conſpiciere*] *Conſpiciare* Sarravianus & unus Patavinus.

v. 227. *Cur mihi nota tui*] *tuo in ore* rectius tres ſcripti.

v. 228. *Claude fores thalamis, quæ rude cogis opus*] *forem* prima editio cum ſcriptis potioribus. ſic paſſim noſter. Puto & *Obde forem.* de quo libro II. v. 636. deinde Regius, *quid rude cogis.* at prima editio, & Sarravianus, *quid rude prodis opus?* recte. quatuor alii, *quæ prodis.* unus *quod prodis.* Forte *quo prodis?* de prodendi verbo hac ſignificatione dictum Faſt. v. 508.

v. 230. *Offendit*] *Offendat* Regius & quinque alii. prima editio *Offendet* cum tribus ſcriptis.

v. 232. *Quam tenuis bractea ligna tegat*] *tegat* jam præceſſit ſuperiori pentametro. *ligat* Farneſianus. Scribo *linat.* ut alludatur ad derivationem vocis. *bractea* enim ſeu βρεκτία ἀπὸ τοῦ βρέχειν deducitur, à linendo. Hinc Martialis quoque, lib. IX. Ep. LVII.

Et linit Heſperium bractea viva pecus.

bracteam, ſputum idem vocat lib. VIII. Ep. XXXIII.

Hoc linitur ſputo Jani Caryota calendis.

Idem lib. I. *Nec quæ Callaïco linuntur auro.*

ſic & *illita porticus auro* apud Calpurnium Eclog. VII. & *aurum veſtibus illitum* Horatio od. IX. libr. IV. & *veſtes auro illitæ* apud Senecam Hippolyto Act. II. noſter Met. XI.

Neve male optato maneas circumlitus auro.

noſter Medicamine Faciei,

Culta placent: auro ſublimia tecta linuntur.

hinc *bracteam*, πεταλουργοὶ. & *bracteatores*, πεταλοποιοί. Eleganter Arnobius *bracteolis fucari*. lib. VI. *Antiochum Cyzicenum ferunt quindecim cubitorum Jovem ex delubro aureum ſuſtuliſſe, & ex ære bracteolis ſubſtituiſſe fucatum.* ita & *aërius bracteolæ fucus* Auſonio Epiſt. IV. ad Symmachum. *auro inbracteari* apud Ammianum lib. XIV. & *inbracteatum auro* lib. XVII. ſic & *linere cedro*. vide Notas ad lib. I. Triſt. El. I. v. 7. ubi pro *ligetur* ſimiliter *linatur* reponimus.

v. 236. *Ut jaceant fuſi per tua colla veto*] *terga* ſcripti fere omnes cum primâ editione. Lege *ſua terga*. ſic infra,

Spectentur tergo, quis ſua terga placent.

multus in hac locutione Ovidius. ut jam alibi copioſe eſt dictum. mox infra,

Arida nec vinclis crura reſolve ſuis.

ita & illic libri veteres. *vetem* etiam recte unus ex meis.

v. 238. *Nec lapſas ſæpe reſolve comas*] *laxas* prima editio & quinque ſcripti. tres *laſſas*, totidem *nexas*. Puto pro *pexas*. Propertius tamen lib. I. El. III.

Et modo gaudebam lapſos formare capillos.

laxas etiam placet. ſupra,

Huic decet inflatos laxe jacuiſſe capillos.

quibus *adſtrictos* ibidem opponit, *Illa ſit adſtrictis impedienda comis.* B. Hieronymus adverſus Rufinum, *Habent acus mulieres, quibus ornatorum crinium compago retinetur, ne laxius fluant.* Petronius,

Serta placent, fractique enervi corpore greſſus,
Et laxi crines, & tot nova nomina veſtis.

v. 242. *Plorat ad inviſas*] *& inviſas* ſcripti plerique cum prima editione. ſed perperam. ſuperiori verſui puto ſcribendum, *Devovet, ut tangit.*

v. 249. *Turpe pecus mutilum: turpis ſine gramine campus*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

campus] *turpe eſt* primus Patavinus. recte. ſic infra,

Turpe jacens mulier multo madefacta Lyæo.

Amor. I. Eleg. IX.

Turpe ſenex miles, turpe ſenilis amor.

ſupra, *Turpe vir & mulier juncti modo protinus hoſtes.* *pecus mutilum* pro depilato ponit. ſic Nemeſianus in Cunegetico de Sileno,

Applauditque manu mutilum caput.

Sileni enim calvi.

v. 254. *Troïce raptor*] *Troïe* Johannis Schefferi codex viri doctiſſimi. Dixi Notis ad Epiſt. I.

v. 256. *Pulchrâque ſunt ſemper deteriora bonis*] ſcripti plerique *Pluraque*. quod verum eſt. In Jureti excerptis *Plurima*.

v. 257. *Præceptaque quærunt*] *curant* Jureti excerpta, Sarravianus, & duo alii cum primâ editione. Amor. lib. II. El. XIX. ex veteribus libris,

Quo mihi fortunam, quæ nunquam fallere curet.

v. 261. *Rara tamen menda facies caret*] *mendo* Regius. bene. quomodo & Remed. Amor.

Tunc oculis ſigna quodcunque in corpore mendum eſt.

& ſic infra ſcribendum puto, *carent cui pectora mendo*. ut concurſus duum *a* vitetur, quem & hic vitavit. Nam alibi fœminino genere effert noſter.

v. 262. *Quaque potes*] *Quamque* Comelinianus, excerpta Politiani, & Jureti, & quatuordecim alii. ſic Remed.

Quam potes, in peius dotes deflecte puellæ.

ſupra lib. I.

Junge tuum lateri, quàm potes, uſque latus.

&, *Neve aliquis verbis odioſas offerat aures,*
Quam potes, ambiguis callidus abde notis.

v. 265. *Hic quoque*] malim *ſic quoque*.

v. 267. *Quæ nimis eſt gracilis*] *nimium gracilis* ex ſcriptis ac prima editione reponatur. ut & *tangat virgis* pro *tingat* ſequenti verſu. infra hoc libro,

Tuta quoque eſt fallitque oculos è lacte recenti
Littera. carbonis pulvere tange, leges.

Faſt. IV. *Tactaque fumanti ſulphure balet ovis.*
& ſupra lib. I.

——— *uncta lumina tange manu.*

Plura qui deſiderat, adeat Gronovii Obſerv. lib. III. cap. XVIII. quæ ſcripta limpidos Romanæ antiquitatis fontes ſitientibus diligenter ſunt terenda.

v. 272. *Vinclis crura reſolve tuis*] *ſuis* bene excerpta Jureti, & quinque alii. libro III. Faſtor. v. 293. ut & illic monui ſcribendum, *adhibe ſua vincula captis.*

v. 273. *Conveniunt tenues ſcapulis ameletides altis*] Magnus Scaliger ad Varronem legit *Omaletides* ὁμαλήτιδες. quod humeros nimirum æquos & ὁμαλοὺς reddebant. ſed earum nullus quod ſciam meminit. Certe aliter libri meliores. Regius *analecptrides.* & in margine *analetrides.* Sarravianus, *analentrides*, Jureti excerpta *analectides.* Comelinianus & alius, *amaletides.* quod proxime conjecturam Scaligeri accedit. tres alii, *amalectides.* Neapolitanus, & alius, *analedides.* Alii quinque *analectrides.* quidam, *analectides*, *analetides*, *analetrides*, *analatrides*, *analantrides*, *analentrides*, *aneletides*, *anacledides*, *anaſecrides*, *analemptrides*, *analeides*, *anelantides*, *analeides*, *analattides*, *aneclides*, *amaleptrides*, *anchiletrides*, *audatides.* quæ monſtra lectionum ſunt; & tamen apponenda duxi, ut alienæ quoque conjecturæ locus eſſet. Turnebus Adverſar. lib. IV. cap. XXIII. *ometides*, humerales faſcias legendum contendit, & reprehendit illos qui *analectides* emendant, Cælium Rhodiginum, &, qui illum ſequitur, Mycillum tangens, cujus hanc conjecturam probabat tamen Gruterus. Ego ad Regii codicis, ſacræ tanquam anchoræ, confugiens ſcripturam, τὸ *analecptrides*, geminam lectionem deſignare opinor, videlicet in nonnullis codicibus *ana-*

ctrides ἀπὸ τοῦ ἀναλέγειν ſcriptum fuiſſe, in nonnullis *analeptrides* ἀπὸ τοῦ ἀναλαμβάνειν *colligere, reſtringere* monens. Ego tamen *analectrides* malim, quod earum etiam uſus in lecto fuerit. ita & ὁμολεκτρίδες, *concubina.* olim refingebam *anacleptides.* ἀπὸ τοῦ ἀνακλέπτομαι, *retrocedo.* vel, *anacletides.* Alexis Comicus apud Athenæum lib. XIII. ἐν τῷ δράματι ἐπιγραφομένῳ Ἰσοστάσιον, multa ad rem habet, & inter cætera de tumore dorſi cohibendo,

—— κοιλίαν ἁδρὰν ἔχει τίς; τ᾽ ἰτέαις
Ταυταισὶ, τούτων ὧν ἔχουσ᾽ οἱ Κωμικοὶ,
Ὀρθαὶ προσαφθεῖσαι, τοιαῦτα γρωῦ, αὐτῶν τὰς κοιλίας
Ὥσπερεὶ κοντοῖσι τούτοις εἰς τὸ πρόσθ᾽ ἀπήγαγον.

Ubi vides etiam pectori adhibitas fuiſſe virgas tiliaceas. Antoninus Pius apud Capitolinum, *faſciabatur tiliaceis tabulis in pectore poſitis, ut rectus incederet.*

V. 274. *Anguſtum circum faſcia pectus eat*] Regius alter *Inflatum pectus.* quod verum eſt. Remediis Amoris,

Durius incedit? fac ambulet. omne papilla
Pectus habent? vitium faſcia nulla tegat.

ſic & *inflatos capillos* ſupra dixerat,

Hanc decet inflatos laxe jacuiſſe capillos.

Intelligit autem *Strophium*, quod *luctantes papillas vincibat*, ut cum Catullo loquar. Nonius certe *Strophium* vocat *faſciam brevem, qua virginalem papillarum tumorem cohibet.* Martial. Apophor. CXXXIV.

Faſcia creſcentes domina compeſce papillas.

V. 275. *Exiguo ſignet geſtu, quodcunque loquatur*] *loquetur* Regius. unus Vaticanus *ſignes* & *loqueris.* duo alii *ſigni.* Junianus *ſignat.* Scribe,

Exiguo ſigna geſtu quodcunque loqueris.

V. 276. *Et ſcaber unguis erit*] *erunt* recte Bartholi Bartholini clariſſimi & humaniſſimi viri.

V. 283. *Sint parva utrimque lacuna*] *parvæque*

ſcripti

ſcripti plerique cum prima editione, niſi quod Regius, *parieque.* Forte *pariles & utrimque lacunæ.* nam τὸ *que* geminatum offendit aures duriore ſono. ea vox Ovidio in deliciis, ut dicemus Met. VII. v. 638.

V. 286. *Fœmineumque ſonent*] *ſonet* iidem libri. quod ſi ſequamur, *contenderit* etiam ſuperiori verſu erit ſcribendum, vel *contendat ut.*

V. 288. *Cum riſu læta eſt altera*] *riſu uſa eſt* vel *læta* Regius. *uſa* etiam duo alii. unus *luſa.* duo alii, *riſuque uſa eſt.* Puto, *Cum riſu effuſa eſt.* vel, quod malim, *In riſum effuſa eſt altera*

V. 289. *Quiddam atque inamabile ridet*] tres libri cum Jureti excerptis. *quiddamque inamabile.* Scribe, *quiddamque inamabile ſtridet.*

V. 290. *Ut rudit à ſcabrâ turpis aſella mola*] *ad ſcabram molam* ſcripti multi. probe.

V. 294. *Lingua coacta ſono*] unus meus *ſubdola lingua.* ſic ſupra lib. I.

Fac titubet blæſo ſubdola lingua ſono.

V. 295. *Quædam male reddere verba*] *male verba recidere quædam* unus Patavinus & Argentinenſis. in Arondeliano pro diverſa lectione, *quædam reſcindere.*

V. 297. *Omnibus his, quando proſunt*] ſcripti cum primâ editione, *quoniam.* etſi alterum quoque non inelegans. Junianus, *magnam prodeſt impendere curam.* *magnam* (*prodeſt*) *impendite curam* prior Mentelianus. quæ lectio arridet præ reliquis.

V. 300. *Allicit ignotos illa*] Legendum *ille.* de inceſſu agit. deinde *Alligat* prima editio, cum multis ſcriptis, quos inter & Regius. fortaſſe rectius. Terentius Adelphis Act. V. Sc. III.

——— *D. iſtam pſaltriam*
Una illuc mecum hinc abſtraham. M. pugnaveris.
Eo pacto prorſum illi alligaris filium.

appoſite Propertius de Cynthia libro I. El. V.

Illa feros animis alligat una viros.

V. 302.

v. 302. *Excipit*] *Accipit* ſcripti cum primâ editione.

v. 303. *Umbri conjux rubicunda mariti*] *Catonis* unus Patavinus. Puto, *coloni.* ut apud Statium libro v. Sylvar. Pietate Abaſcantii,

——— *velut Appula conjux Agricolæ parci.*

ſequentem verſum Quintiliani illa de geſtu pedum illuſtrant lib. II. cap. III. *Varicare ſupra modum & in ſtando deforme eſt, & accedente motu prope obſcœnum.*

v. 305. *Sed ſit, ut in multis, modus hic quoque*] ita libri omnes. Cenſeo ſcribendum nihilominus,

Sed ſit, ut in cultu, modus hic quoque.

De cultu enim fœminarum egit paulo ante.

v. 307. *Pars humeri tamen ima tui*] Hic locus in mentem mihi revocat alterum Propertianum in fabula Hylæ lepidiſſima, ſed peſſime à librariis habita, quæ ingenia noſtri temporis critica non minus exercuit, quam Hylas ipſe antiquos olim poëtas. locus eſt libro I. Eleg. XX.

Tandem haurire parat demiſſis flumina palmis
Innixus dextro plena trahens humero.

quo loco ſcribendum,

Nixus, & exſerto plena trahens humero.

ſequens verſus conjecturam confirmat, qui ad exſertum humerum referendus,

Cujus ut accenſæ Dryades candore puellæ.

Exerere humerum elegans & Latinum. de quo nos pluribus aliquando ad ipſum Propertium.

v. 312. *Quaslibet admiſſas detinuere rates*] Scribe cum Regio *Quamlibet.* ſic in Triſt. lib. I. El. IX.

Quamlibet egreſſas occupat ante rates.

Vide Notas ad Epiſt. VI. v. 140. eandem vocem hoc ipſo libro mox ſemel iterumque reſtituemus.

v. 327. *Genialia naulia palma vertere*] *Verrere* eleganter Regius. & Arondelianus. quomodo & Scaliger in ora ſui codicis conjecerat legendum. in eodem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

dem *nubila.* ſed *naulia*, ναύλια, probum eſt. qua[…] νάϐλα apud Suidam. vide & Pollucem.

v. 343. *Deque tribus libris*] *Deve* ſcripti cum pri[…]mâ editione. Regius *Deve cerem libris titulos quo ſi[…]gnat amorum.* quod monſtrum lectionis non capio[…] tamen & in uno Palatino, *De veterum libris.* An[…] *Deve trium?* ſequenti verſu *quod legas* bene libr[…] iidem.

v. 351. *Artifices lateris, ſcenæ ſpectacula amantur*] malo *emuntur.* ſic Triſt. lib. II.

Quæ mimis prodeſt, ſcena eſt lucroſa poëtæ:
Tantaque non parvo crimina Prætor emit.
Inſpice ludorum ſumtus, Auguſte, tuorum:
Emta tibi magno talia multa leges.

v. 353. *Talorum dicere jactus*] *diſcere* multi ex[…] ſcriptis. *ducere* Junianus & primus Patavinus. recte[…] ſic infra,

Ducere conſueſcat multas manus una figuras.

v. 359. *Bellatorque ſuo prenſus ſine compare pugnet*] *ſuâ compare* & *bellat* prima editio cum Regio, Sarra[…]viano, & aliis quibuſdam. Plures *bellet.* ſequent[…] verſu etiam *recurrit* legendum. Ut hæc omnia ad la[…]tru nculorum luſum referantur. *ſuâ compare*, uxore[…] Amor. III. El. V.

Tu vir, & in vaccâ compare taurus eras.

v. 363. *Tenui ratione redactum Spicula*] *Scriptula* Scaliger, & Salmaſius ad Hiſtoriam Auguſtam; qui[…] videndus. codices quidam *reductum.* Forte, *tenui[…] ſtatione reductum.*

v. 367. *Mille face eſſe jocos*] *faceſſe* Regius & quatuor alii. Reliqui *fac eſſe.*

v. 371. *Tunc ſumus incauti*] Lege, *Dum ſumus* cum primâ editione & quatuor ſcriptis. & *aperimur in ipſo* pro *ab ipſo* meliores libri.

v. 377. *Nulla fides tabulis, quæ non per vota petuntur*] *tabulæ* Regius princeps, & quatuor alii. ter-

tius

tius Regius pro diverſa lectione *talis*. Scribo,

Nulla fides talis, qui non per vota petuntur.

aut, quod malo, *per vota teruntur*. Nihil ſibi promittunt nec bene ſperant de jactu talorum, cui vota deſint. Ita noſtri aleatores etiamnum, qui ſine votis & jurejurando nihil moliuntur in luſu. ſi *tabulæ* cum primo Regio mavis, legendum,

Nulla fides tabulæ. quæ non per vota petuntur?

ſed præſtat altera ſcriptura.

V. 383. *Sunt illis celereſque pilæ*] *tereteſque* tertius Regius pro diverſa lectione. quod placet. ſic *teres malum* apud auctorem Panegyrici ad Piſonem. Auſonio, *mundi inſtar habens, teres atque rotundus.*

V. 386. *Placida devehit amnis aqua*] *placida aqua* Tyberi non recte datur, cum ſit rapidus. Scribe *placitâ aquâ*. & adi quæ notamus ad Epiſtolam XIX. V. 208.

V. 390. *Ille Paratonias merſit in alta rates*] *Paratonicas* optimus Regius & duo alii. Puto *Paratonidas*. vide notas ſupra lib. I. V. 172.

V. 394. *Terna theatra*] *trina* codex unus Patavinus.

V. 395. *Maculatæ ſanguine arenæ*] *maculoſæ* ſcripti cum primâ editione. Auſonius de Cæſaribus,

Commodus inſequitur maculoſæ ſanguine arenæ.

V. 399. *Thamyran ſuperes atque Orphea cantu*] *& Amœbea* ſcripti potiores cum primâ editione. niſi quod in nonnullis *Amebeaque*. fruſtra. Nihil certius. quod & ſibi in membranis fuiſſe inventum monuit me per literas vir celeberrimus Joannes Fredericus Gronovius, ac demum in Obſervationibus lib. IV. cap. XV. eſt teſtatus. Fuit autem Amœbeus Citharœdus Athenienſis magni nominis, cujus ex Ariſteæ de Citharœdis libro meminit Athenæus libro XIV. Zenoni coætaneum facit Plutarchus περὶ τῆς ἠθικῆς ἀρετῆς. laudat eum à continentia Clemens Alexandrinus lib.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

lib. III. Strom. Ælianus Hiſtor. Animal. lib. VI cap. I. & Variæ Hiſtoriæ lib. III. cap. XXX. Miror interpretes, imprimis Ciofanum, cui copia fuit tot veterum librorum, hunc locum præteriiſſe indictum.

V. 401. *Nunquam pinxiſſet Apelles*] *nuſquam poſuiſſet* prima editio, cum Regio, Sarraviano, Jureti excerptis, & quinque aut ſex aliis ſcriptis. Recte Horatius,

Hic ære, at liquidis ille coloribus
Sollers nunc hominem ponere, nunc deum.

Atque ita Salmaſius quoque ex veteri codice ad Pallium Tertulliani repoſuit. recte addito hoc ipſo Horatiano loco, qui Naſoniani loci reſtitutionem egregie confirmat. ut dubitandum non ſit de Regii codicis ſcriptura. Neque aliter Echo apud Auſonium in Epigrammmatis,

Vane, quid affectas ſpeciem mihi ponere pictor.

V. 405. *Cura Ducum fuerant*] *Deûm* Regius & quatuor alii. Elegia in Obitum Tibulli noſter,

At ſacri vates, & divûm cura vocamur.

Minutius Octavio, *qui adhuc rudi ſæculo in ipſius mundi natalibus, meruerunt Deos vel faciles habere, vel Reges.* ſed tamen *ducum cura* retineri malo. Præterea *fuerunt* legendum cum excerptis Jureti. vide Notas ad Epiſt. VII. V. 166. Poëtas olim ducibus curæ fuiſſe Pauſanias docet in Atticis exemplo Philoxeni & Arati. ſic Euripides Archelao Macedoniæ regi, Anacreon Polycrati Samio, Simonides, Pindarus, Bachilides Hieroni Siciliæ tyranno, iidem quoque Anacreon, & Simonides Hipparcho Piſiſtrati filio cariſſimi fuere.

V. 409. *Ennius emeruit Calabris in montibus ortus*
Contiguus poni, Scipio magne, tibi.

Ita optime hunc locum reſtituit Janus Parrhaſius & feliciter interpretatus eſt Commentario ad Raptum

Pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Proſerpinæ Claudiani. cum in ſcriptis omnibus ſit *hortos* vel *ortos*. & poſteriori verſu *contiguos pœne tibi* vel, *tuis*. Regius *pœnis. poni*, ſepeliri. vide infra notas v. 736.

v. 413. *Sed famæ invigilare juvat*] *vigilare* ſcripti potiores cum primâ editione. quomodo apud Propertium *ſtudiis vigilare ſeveris*. Rectius quoque *juvet* Aproſianus. Juvet vos vigilare in ſpem famæ.

v. 415. *Clauſa fuiſſet*] Regius *cluſa*. ſic paſſim in antiquis libris.

v. 417. *Utilis eſt vobis formoſæ cura puellæ*] *turba* ſcribendum cum primâ editione, codice Regio, & uno Vaticano. & ſequenti verſu *ferte pedes* non *ferre*. quicquid obſtant libri veteres. qui tamen *ultra limina* pro *extra* conſtanter, & recte. *Turba* pro populo. Remed. Amor.

Ipſe face in turbâ, cum venit illa, locum.

ſic & eodem libro. v. 581.

Non tibi ſecretis (augent ſecreta furores)
Eſt opus. auxilio turba futura tibi eſt.

ita enim iſti verſus ex fide veterrimi codicis ſcribendi.

v. 421. *Mulier formoſa*] *ſpecioſa* ſcripti cum primâ editione.

v. 426. *Quo minime credis*] *credas* unus Vatic. bene. Junianus *credes*.

v. 428. *Inque plagas*] *plagam* ſcripti cum prima editione.

v. 429. *Quid minus Andromede potuit ſperare revincta*] *Andromedæ fuerat ſperare revinctæ* lege cum prima editione, & potioribus ſcriptis. niſi quod in nonnullis eorum *relicta* & *revicta*. Regius tamen *revincta*. Diximus de hoc loco ſupra Notis ad lib. II. v. 28. Germanicus in Arateis de Caſſiopia,

Sic tendit palmas ceu ſit planctura relictam
Andromedam meritæ non juſta piacula matris.

ubi *revinctam* ſimiliter puto ſcribendum.

v. 431.

v. 431. *Ire ſolutis*] *Iſſe* ſcripti magno numero.

v. 437. *Fœmina quid faciet*] *faciat*, & *ſit vir* pro *vir ſit* ſcripti plerique cum primâ editione.

v. 440. *Præceptis Priami ſi foret uſa ſenis*] *Priame tuis* prima editio, Regius, & complures alii. ſed *Priami ſui* verum eſt, quod ſeptem aut octo veteres agnoſcunt.

v. 441. *Graſſantur amoris*] *graſſentur* meliores cum primâ editione. & *petant* ſequenti verſu.

v. 444. *Cingula preſſa*] ſic & Remed. Amor.

Et nova velocem cingula lædat equum.

Regius tamen cum aliis nonnullis *lingula* habet. alii *ligula*. Intelligit faſciam, quâ cingebatur toga. Certe nimis operoſa ac moroſa togæ ſtructura mollitiem prodebat. quod & in Hortenſio notarunt veteres.

v. 451. *Has Venus è templis multo radiantibus auro*]

Læta videt lites Appiadeſque deæ.

Lenta codex Regius. & recte. vide quæ notamus ad Epiſt. XIX. v. 82. & Epiſt. XV. v. 169. Hoc primum. deinde in nonnullis aliis *vides*. qui etiam *Appiadeſque tuæ*. quomodo & optimus Regius. Scribe,

Lenta vides lites, Appiadeſque tuæ.

ut per *Appiadas* meretrices intelligat. Valde illæ Deæ Appiades magnum Turnebum exercuerunt Adverſ. lib. v. ſcio *Appiada Minervam* à Cicerone dici libro III. Familiar. Epiſt. I. ſcio & Muſarum ædem in via Appia fuiſſe. ſed quid illæ ad has lites? Quare olim *Appiadeſque viæ* legendum videbatur. Nunc libros veteres ſequendos duco. in Arondeliano,

Læta videt lites Appiadeſque ſuæ.

Extra urbem plebs ſubmœniana & meretriculæ habitabant. maxime viâ Appiâ. quod ex hoc loco liquide apparet. lib. I. ubi loca deſcribit amantibus adeunda,

Sub-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Subdita qua Veneris facto de marmore templo
Appias expreſſis aëra pulſat aquis.
Illo ſæpe loco capitur conſultus Amori.

& quæ ſequuntur. Remed. Amor.

Turpe vir & mulier juncti modo, protinus hoſtes,
Non illas lites Appias ipſa probet.

ubi forte legendum,

Non Venus has lites Appias ipſa probet.

ſic & libro 1. ubi de via Appia,

Hunc Venus è templis, quæ ſunt confinia, ridet.

v. 455. *Diſcite ab alterius veſtris timuiſſe querelis*] *vobis timuiſſe* Thomaſini codex concinnius.

v. 461. *Si bene promittent*] *promittant* quidam ex melioribus. alii *promittunt*.

v. 463. *Vigiles flammas extinguere Veſtæ*] *Vigilis* rectius legas. Nam *vigili* in uno Patavino. Pont. 1.

Ut vigil infuſa Pallade Veſta ſolet.

v. 469. *Verba vadum tentant*] *tentent* iidem. pro *abiegnis tabellis* prima editio, Regius, & alii nonnulli ex melioribus, *alienis*, unde fuit cum legendum putarim *in acernis ſcripta tabellis.* quomodo noſter Eleg. XI. lib. 1. Amor. ſed & *abiegnæ* probum. ita *abies* ſumitur Plauto Perſâ.

v. 471. *Inſpice, dumque leges*] *quodque leges* meliores cum prima editione.

v. 475. *Sed neque te facilem juveni promitte roganti*] malim *permitte*.

v. 476. *Nec tamen edure, quod petit ille, nega*] *è duro* ſcripti meliores cum prima editione. alii quidam *è toto*. tertius Regius & unus Vaticanus, *è duro ore.* optime. ſic *duri puer oris & audax* lib. v. Metam. ſupra,

Poſtibus eduræ ſupplex blandire puellæ.

ut & illic ſcribendum monuimus. niſi *è duro* hic ſumptum velis, ut ex facili, ex difficili, ex toto, & ſimilia. ſupra in Amoribus,

Cul-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Culpa nec ex facili, quamvis manifeſta, probatur.
ſupra, *Quæ datur ex facili non eſt mihi grata voluptas.*
&, *Protinus ex facili gaudia ferre licet.*
infra, *Quod datur ex facili, longum male nitrit amorem.*
in Faſtis,

Non ex difficili cauſa petenda ſubeſt.

in Triſtibus,

Non tamen ex toto deſerere illa potes.

v. 478. *Spes magis hinc veniat*] *Speſque magis veniat* prima editio & ſcripti plerique. Puto *ſpes magis huic veniat*. vide Notas ad Epiſt. IV. v. 113.

v. 479. *Munda, ſed è medio*] *Blanda* unus Vaticanus. quomodo ſupra libro I.

Sit tibi credibilis ſermo, conſuetaque verba,
Blanda tamen, præſens ut videare loqui.

nihil tamen temere mutandum.

v. 481. *Dubiis ſcriptis exarſit amator*] *dubius* cum prima editione, Regio, & tribus aliis.

v. 485. *Ancillæ puerique manus ferat arte tabellas*] *puerive.* deinde prima editio & tres ſcripti *ante*. duo *apte*. Sarravianus & alius *arta*. unus, *arce*. Lege *apta* cum Argentinenſi, uno Patavino, & Vaticano. ſupra,

Accipiat miſſas apta miniſtra notas.

Amor. II. Eleg. VII.

Eſt tibi per doctas apta miniſtra manus.

& ad Cypaſſim,

Apta quidem dominæ, ſed magis apta mihi.

Met. lib. IX. ubi Byblis queritur de famulo cum literis miſſo,

Non adiit apte, non legit idonea credo
Tempora.

v. 486. *Pignora nec juveni credite veſtra novo*] *novi juveni*, novo amanti. ut ſupra,

——— novus viſo caſſe reſiſtet amans.

ſed libri omnes veteres cum primâ editione *pue-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ro quod jam præceſſit. Junianus *rudi*. Forte *vernæ rudi*, ita ſæpe pro ſervo poëtæ: Regius, *credita noſtra*.

v. 496. *Nec teneat geminas*] *Ne* Regius cum prima editione, & quinque aliis ſcriptis. bene.

v. 497. *Scribentis ſemper amator*] *ſcribenti* quatuor codices.

v. 499. *Si licet à parvis*] *Sed licet* ſcripti meliores cum priſcis editionibus. Lege *ſed libet*. quomodo alter Mentelii. nam Moreti codex *ſi libet*. Arondelianus *ſed placet*. vide Notas ad Epiſt. XV. v. 144.

v. 501. *Rapidos compeſcere mores*] prima editio cum Regio & octo aliis *rabidos*, quod verum eſt.

v. 504. *Gorgoneo ſævius angue micant*] *igne* ſcripti omnes potiores cum prima editione. hoc eſt, oculis Gorgoneis. ſic lib. III. Met.

Igne micant oculi, corpus tumet omne veneno.

libro VIII.

Sanguine & igne micant oculi. riget horrida cervix.

Virgilius, *Oculis micat acribus ignis.*

pro *ſævius* unus Vaticanus, *fortius*. Puto, *torvius*. lib. I.

Si fuerit torvâ violentior illa Meduſâ.

v. 505. *Non eſt mihi tibia tanti*] *non es* libri meliores cum prima editione. Sic in Faſtis codices vetuſti,

Ars mihi non tanti es, valeas mea tibia, dixit.

ubi legendum *Ah mihi non tanti es*. Metamorph. VI. de Marſya,

—— *quid me mihi detrahis, inquit?*
Ah piget, ah non eſt, clamabat, tibia tanti!

ubi pari modo *non es* reponendum videtur. ita & tibiam alloquitur Propertius libro II. Eleg. XXX.

Hic locus eſt in quo tibia docta ſones.
Quæ non jure vado Mæandri jacta nataſti,
Turpia cum faceret Palladis ora tumor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 509. *Nec minus in vultu damnoſa ſuperbia veſtro*] *Nec tumeat vultu* prima editio & plurimi ex ſcriptis. ſed paulo ante præceſſerat, *Ora tument ira.*

v. 511. *Odimus immodicos* (*experto credite*) *faſtus*] unus meus *fatus*. Puto *flatus*. Vide notas ad lib. I. v. 715. Argute etiam Regius cum Neapolitano & uno Vaticano *expertæ credite.*

v. 515. *Sic ubi præluſit*] *proluſit* cum prima editione ſcripti meliores. Seneca Hippol.

Ut cepit animos, ſeque prætentans ſatis
Proluſit iræ.

ita optimus Mediceus. nec dubita quin recte. Propertius libro IV. Eleg. IV.

Vidit arenoſis Tatium proludere campis.

ſic ſcripti conſtanter. neque aliter paſſim codices caſtigatiſſimi apud ſcriptores antiquos, ut etiam teſtatur ad Senecæ Herculem Furentem Gronovius noſter. apud Virgil. III. Georg. *ſparſa ad pugnam proludit arena.* Auctor Panegyrici ad Piſones,

Tunc etiam levibus veluti proluſit in armis.

v. 520. *Amica foret*] *fores* rectius legatur.

v. 521. *Cum cogar credere partu*] *niſi cogat credere partus* prima editio & duo ſcripti. Mentelianus *niſi cogar credere partu.* Lege,

Credere vix videar, niſi cogar credere partu.

vel *cogant partus*. Natus enim ex Andromacha Hectori Aſtyanax, ex Tecmeſſa Aiaci Euryſaces, à quo Euryſacidæ clariſſima apud Athenienſes familia.

v. 527. *Huic centum commiſit jure regendos*] optime Regius & unus Vaticanus, *vite.* quomodo Cujacius Obſervat. lib. XII. cap. XXXIV. ex ſuis ſcriptis. de vite, quam centurio geſtabat, loquitur. de qua & Martialis,

Vare, Paratonias Latiâ modo vite per urbes
Cognite.

Juve-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Juvenalis de Mario,

Nodoſam poſthæc frangebat vertice vitem.

Silius de Ennio,

——— *Latiæque ſuperbum*

Vitis adornabat dextram decus.

Nihil frequentius apud rei militaris ſcriptores. Neque aliter hunc locum emendavit ad Statium doctiſſimus Gronovius. Codex alter Regius *Marte regendos.*

V. 529. *Quem quiſque erit aptus in uſum*] *ad uſum* ſcripti. deinde *quiſque ſit* Neapolitanus & prior Ambroſianus. bene.

V. 532. *Cauſam ſæpe clientis agat*] malim *nempe.*

V. 534. *Nam chorus*] *Hic chorus* meliores ſcripti cum primâ editione. unus Regius *Nos chorus.*

V. 535. *Placitæ latè præconia formæ*] poſſet & *læti* legi. certe in Arondeliano *læte.*

V. 540. *Et facit ad mores ars quoque noſtra bonos*] *ſuos* ſcripti cum prima editione. bene. ſic Martialis *mores* pro bonis moribus ponit lib. XI. Ep. XVIII.

Mores non habet hic meus libellus.

eleganter autem & Ovidiane *ſuos.* ſic ſupra lib. II.

Sit ſuus in blandâ ſedulitate modus.

&, *Gloria peccati nulla petenda ſui.*

& hoc ipſo libro,

——— *pectendos coram præbere capillos,*

Ut jaceant fuſi per ſua terga, veto.

ita iſtis locis libri veteres. Paulo poſt,

Sit ſua in infidâ proditione fides.

ut ibi ſcribendum cenſeo. Plura hujus notæ alibi non uno loco congeſſimus.

V. 541. *Nec amor nos urget habendi*] *nec amor nos tangit* ſcripti plerique meliores cum primâ editione. quod ſecuti ſumus. infra, *excluſum te quoque tanget amor.* tres tamen, *nec amor nos urit.* de quo Amor. I. El. II. V. II. vulgata ſcriptura Virgilii auctoritate ſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

tuetur, qui in Georgicis,

Cecropias innatus apes amor urget habendi.

v. 545. *Ingenium placidâ mollitur ab arte*] *mollimur* optime Sarravianus cum quatuor aliis. uſitatus Naſoni Græciſmus.

v. 549. *Eſt deus in nobis, ſunt &*] *& ſunt* ſcripti. Lege, cum uno Vaticano,

Et Deus in nobis, & ſunt commercia cæli.

v. 555. *Sed neque rector equum*] prima editio cum Regio & multis aliis *vector*. probe. nam *rector regit equum* odioſâ repetitione non placet. pro *regit* iidem codices *reget*. ſed *regat*, quod in tribus aliis eſt, amplector. ſic Triſt. lib. I. El. III. v. 115. *vector* pro nauta. ut illic legi in codicibus ſcriptis monui.

v. 571. *Iſta decent pueros*] *animos* Bartholinianus. placet.

v. 573. *Ut humida tæda*] *fæna* Sarravianus & multi alii. Regius *fræna*. quod idem eſt. multi etiam *ligna*. nihil mutandum.

v. 575. *Brevis & fæcundior ille*] prima editio, cum Regio & multis aliis ſcriptorum, *gravis*. Vulgatæ lectioni ſequens verſus videtur ſuffragari. Regius, *gravis & fæcundior. illa Quæ fugiunt*. Jureti Excerpta, *quamvis fæcundior* Arondelianus,

Certior huic amor eſt, gravis & fæcundior illi.

v. 577. *Reſerabimus hoſti*] *reſeravimus* editio prima & ſcripti meliores. Sequenti verſu iidem *Et ſit* vel *Et fit*. Latet aliquid. Lege,

Sit ſua in infidâ pro ditione fides.

ut lib. II. *Sit ſuus in blandâ ſedulitate modus.*
ſua fides, quia promiſerat omnia ſe traditurum puellis non minus quam viris. Forte etiam legendum, *Mœnia tradantur* pro *omnia*.

v. 581. *Ante fores jaceant, crudelis janua clament*] *jaceat*, & *dicat* prima editio cum ſcriptis melioribus. & *agat* ſequenti verſu.

v. 583.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 583. *Succo renovamur amaro*] *renovemur* Regius. quo alludunt tres alii, in quibus, *removemur*.

v. 587. *Claude fores: duro dicat tibi janitor ore*] Regius & tres alii, *Adde forem, & duro.* Prima editio cum Sarraviano & decem aliis, *Obde forem &c.* quod placet. ut diximus ſupra lib. II. v. 634. Quidam *Claude forem &c. ſibi* etiam pro *tibi* plerique ſcripti. ſed fruſtra. Forte tamen pro *Claude forem*, vel quod in aliis eſt, *Adde forem* & *Abde* ſcribendum, *Cede fore.* pro abſcede à foribus. ut janitoris herum increpantis hoc ſit. ſic *cedere domo* epiſtola Medeæ,

Auſus es Æſonia dicere cede domo.

ſcriptum nempe *Caede* pro *Cede* fuerat. ut infra in optimo Regio,

Et caedat lecto quamlibet ægra ſuo.

ſequenti verſu nihil mutandum. niſi pro *te quoque*, placet *ſic quoque* cum altero Ambroſiano & uno meo. quo plurimi ex ſcriptis videntur ſpectare, in quibus, *ſe quoque.* Senſus eſt, Obdantur tibi ipſi fores tuæ, & dicat tibi duro ore Janitor, Non potes admitti; dubium non eſt, quin te quoque, ſi excludaris, uxoris tuæ amor ſit tacturus, quam nunc vix amas. Arondelianus liber,

Obde forem duro dicat ſub janitor ære.

ita enim in illo ſcribitur, non *Claude fores duro.* id quod probavit ſe doctiſſimo Gronovio Obſervat. libro III. cap. XIX. ut *durum æs* de catenis janitoris intelligatur.

v. 591. *Dum cadat*] *cadit* meliores ſcripti. Puto etiam ſcribendum, *captus tibi nuper amator.* vel *captatus nuper amator.* ſic *captata puella* lib. I. Artis.

v. 594. *Seneſcit amor*] *ſeneſcet* rectius prima editio & quatuor ſcripti.

v. 597. *Quoslibet exſtinctos*] prima editio cum ſcriptis pleriſque *Qualibet.* Regius & Arondelianus,

& unus Patavinus *Quamlibet.* recte. vide notas ad Epiſt. VI. v. 140. *ſuſcitet* etiam Jureti excerpta & duo alii pro *ſuſcitat.*

v. 599. *Ne ſit manifeſta doloris*] *non ſit* ſcripti cum prima editione.

v. 606. *Signa timentis habe*] *verba* ſcripti plerique cum prima editione. perperam. Remedio Amoris.

Et nulla in vultu ſigna dolentis habe.

v. 609. *Sed miſcenda tamen*] *Admiſcenda* cum prima editione & ſcriptis pleriſque. *timenti* etiam unus ex meis pro *timori.* argute. ut timentem ſeu timidam Venerem ſecuræ opponat.

v. 614. *Juſque pudorque*] *duxque* prima editio, cum Regio, Sarraviano & duobus aliis. ut Legem Juliam reſpiciat. ſed puto *faſque* ſcribendum.

v. 617. *Adſit modo certa voluntas*] *voluptas* prima editio cum ſcriptis potioribus. non ſequor.

v. 621. *Conſcia cum poſſit*] malim *Nuncia.* quanquam & alterum probum eſt.

v. 622. *In medio faſcia lata ſinu*] *in tepido ſinu* ſcripti fere omnes cum prima editione. dixi Amor. lib. III. El. VI. v. 68.

v. 623. *Soleâ chartas celare ligatas*] *ſurâ* editio prima & ſcripti præſtantiores magno numero. recte. niſi quod malim *ſurâ ligatâ.* ſic *vinctum pedem* mox dicet. faſcia enim ſuræ obligabantur. Gratius, *tegat imas faſcia ſuras.* ſic *ſuræ cothurno vinctæ* Maroni. pro *chartas* etiam unus Regius cum prima editione *ceras.* bene illud quoque. ita paſſim noſter. *ceram* unus Vaticanus. De ſolea ſequens verſus eſt intelligendus.

v. 630. *Et feret*] *ferat* multi ex ſcriptis. Lego, *Ut ferat.*

v. 631. *Adfuit Acriſio*] *At fuit* duo Regii.

v. 633. *Quid faciet cuſtos, cum ſint tot in orbe theatra*]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

tra] *faciat* & *in urbe* reponendum cum prima editione & melioribus ſcriptis.

v. 635. *Phariæ ſacris operata juvencæ*] *ſiſtris* ſcripti potiores cum primâ editione. quam lectionem non eſt ut multis adſtruam. cum de ſiſtro Iſidis res ſit vel pueris notiſſima. Tibullus de ſiſtris,

Quid tua nunc Iſis mihi, Delia? quid mihi proſunt
Illa tua toties æra repulſa manu?

v. 637. *Cum fugit à templis*] *fuget è templis* cum tribus ſcriptis ſcribendum. alii magno numero *fugat* proxime verum. Sequenti verſu pro *Præterquam* ſcripti plerique *Præter quos*. ſed fruſtra Triſt. IV. El. VI.

Cuncta poteſt igitur tacito pede lapſa vetuſtas
Præterquam curas attenuare meas.

v. 639. *Tunicam celante puellæ*] *tunicas* prima editio & ſcripti. Sequenti verſu pro *furtivos jocos*, Sarravianus, Comelinianus & octo alii *viros*. probe. *Furtivi viri* aut adulteri, aut qui clam irrepſerunt. Pont. III. El. III.

Quas lex furtivos arcet habere viros.

excerpta Jureti,

Celent furtivos balnea tuta viros.

non *multa*. etiam bene. alludit autem ſimul ad ἱματιοκλέπτας & fures balnearios, de quorum ſubdola rapacitate plurima apud veteres eſt querela. Vide Freherum Parerg. lib. II. cap. XII.

v. 642. *Et celet lecto quemlibet ægra ſuo.*] *Et cedat lecto quamlibet ægra ſuo* optimus Regius cum Scaligeri excerptis. quomodo omnino ſcribendum. Neque aliter Aproſianus, niſi quod in illo, *qualibet*. male. dixi de voce *quamlibet* ad Epiſt. VI. v. 140. *cedere lecto*. ut *cedere domo*. ſupra, *totâ cedet uterque domo*. Editiones quædam cum nonnullis ſcriptis,

Tollat & in lectum quemlibet ægra ſuum.

Farneſianus,

Et credat lecto cum libet ægra ſuo.

v. 643. *Quid agatur adultera clavis*] *quid agamus* ſcripti plerique cum prima editione.

v. 644. *Quaſque petet non det janua ſola vias*] *petes* editiones vetuſtæ, cum Regio codice & multis aliis. alii nonnulli *petas.* Lego, *quaque petas* nempe amicam. vel etiam, *Quaſque patens non det janua ſola, vias.* quod verius eſt. Adultera clavis cum vias doceat, quas non ſola patens janua det. hoc eſt, cum vias doceat, quibus occluſum oſtium adulteræ clavis ope intres. Clavem adulteram pro adulterinâ ponit, argute ludens eo in nomine. Clavis adulterina, quæ ad imitationem veræ clavis erat facta. ſic ſignum adulterinum dixit Cicero pro Cluentio, *Teſtamentum in alias tabulas tranſcriptum ſignis adulterinis obſignavit.*

v. 650. *Longâ jungitur illa morâ*] *ipſa morâ* ſcripti cum primâ editione. recte. Non male, inquit, ancilla ipſa cum cuſtode coit, idque lente, quo is diutius detineatur. ſic *jungere Venerem, jungere corpus.* de quibus ad Remedia Amoris dicetur.

v. 651. *Præceptaque parva monere*] malo *moneri.*

v. 653. *Munera crede mihi capiunt*] *captant* Farneſianus. ſic Amor. lib. I.

Non aries placitam munere captat ovem.

Parœmia Græca apud Platonem lib. III. de Rep.

Δῶρα θεοὺς πείθει, καὶ αἰδοίους βασιλῆας.

Euripides in Medea,

Πείθειν δῶρα καὶ θεοὺς λόγος.

Argute Petronius, *Ipſe Senatus recti bonique præceptor mille pondo auri Capitolio promittere ſolet, & ne quis dubitet pecuniam concupiſcere, Jovem quoque peculio exorat.*

v. 656. *Ipſe vir accepto munere mutus erit*] prima editio cum Regio, Sarraviano, & aliis nonnullis, *Ipſe quoque.* ſed vulgatum præſtat.

v. 657.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 657. *Longum redimendus in ævum*] *longum in annum* Jureti excerpta. Venuſte. Faſt. IV.

Hoc pater Iliades cum longum ſcriberet annum,
Vidit.

Met. I. —— *longique perit labor irritus anni.*

Amor. I. Eleg. III.

Accipe per longos tibi qui deſerviat annos.

v. 662. *Exagitatus erit*] *exagitandus* rectius quidam ſcripti cum Jureti excerptis, niſi malis,

Et lepus ipſa aliis exagitandus eris.

nam Sarravianus, *eris.*

v. 663. *Quæ præbet lectum ſtudioſo locumque*] quicquid pro vulgata ſtant libri veteres, ſcribe,

—— *cui præbes lectum ſtudioſa locumque.*

vel *focumque.* Tangit violati hoſpitii ſacrilegium.

v. 667. *Quid aperto pectore in hoſtem Mittor*] *Nitor* Cavalcantianus cum duobus Vaticanis. quod arridet. Met. II.

Nitor in adverſum, nec me, qui cætera, vincit
Impetus.

In Amor. —— *Nitimur in vetitum.*

Epiſt. Phædræ,

—— *ignotas nitor in artes.*

ſic ex optimo codice ſcribendum, ut ſuo loco dixi. Pont. II. Eleg. VII.

Et quot aves motis nitantur in aëra pennis.

v. 671. *Ego cœpta fideliter edam*] *præcepta*, duo codices. ſic ſupra,

Quod ſi quid præcepta valent mea.

&, *Formoſæ minus artis opem præceptaque curant.*

&, *Quid juvat ambages præceptaque parva monere.*

& ſic ſæpe his libris.

v. 672. *Lemniadum gladios in mea fata dabo*] Regius *Lemnias &c.* Farneſianus *Lemnios &c.* Quinque *Lemniades.* tres, *Lemniadis.* duo, *Lemniadi.* unus *Lemniados.* Scribe *Lemniaſi.* & vide quæ noto ad

Epiſtolam XIII. v. 137. atque iis adde locum Propertii, egregie, niſi fallor, à me reſtitutum, qui exſtat libro IV. Elegia prima,

Quo ruis imprudens vaga dicere facta, Properti?
Non ſunt ab dextra candida fila colo!
Averſis Chariſin cantas. averſus Apollo
Poſcitur invita verba pigenda lyra.

ita quippe iſta cenſeo conſtituenda, quæ videamus nunc ſingula. Primo verſu *vaga facta* non *vage* lego. quia *imprudens* præceſſerat. ſecundo legebatur *a dextra condita fila colo.* *a* pro *ab.* quomodo ſæpe apud Propertium peccatur. ut alibi pluribus dicemus. poſſet & *tam dextra* legi. *candida* etiam *fila* malui quam *condita.* quod Naſo pari modo in Triſtibus,

Non ita ſunt fati candida fila mei.

pro *Averſis Chariſin cantas*, in ſcriptis editiſque legebatur *Accerſis lacrymis cantus* nullo ſenſu. niſi quod in codice magni Scaligeri, *Accerſis lacrymis Charites.* quod illi arriſit, non mihi. τὸ *Charites* nempe diverſam lectionem τοῦ *lacrymis* deſignat. pro quo *charitis* antiquitus ſit lectum. verſu poſtremo *poſcitur* repoſui. Nam in uno Voſſiano *Poſcis &c.* Vulgati *poſcis ab.* pro *fata* apud Naſonem ſcripti plerique *damna.* Regius, *fama.* Nil muto.

v. 673. *Credamus amari*] *credamur* prima editio & unus Vaticanus.

v. 675. *Et ſuſpiret ab alto*] τὸ *&* non agnoſcunt libri meliores, nec prima editio.

v. 680. *Cura carpitur ipſa mei*] *iſta* ex ſcriptis & prima editione.

v. 683. *Sed te quæcunque eſt*] *es* ex iiſdem. Remed.

At tu, quicunque es, quem noſtra licentia lædit.

v. 684. *Nec ſis*] Ne multi ſcripti. Lege *Neu ſis* cum uno Palatino.

v. 690. *Roſmaris & laurus*] *Ros maris & lauri* ex ſcriptis.

v. 691. *Nec denſum foliis buxum*] *denſæ foliis buxi* quatuor codices. totidem *denſus foliis buxus*. Puto, *denſaque nec foliis buxus* cum uno Patavino. ſic *multifora buxus* Met. XII. & apud Martialem,

Multifido buxus quæ tibi dente datur.

v. 692. *Cultaque pinus abeſt*] *tinus* legendum cenſet Salmaſius ad Solinum. p. 387. Ego quemadmodum facile conceſſerim in Columella & Virgiliano Culice *tinum* reponi debere, ita hoc loco ſcripturam receptam haud mutem. Intelligit autem *pinum domeſticam* ſeu *hortenſem*. ac proinde *cultam* dixit ut à ſylveſtri pinu diſtinguat. Virgil.

Fraxinus in ſilvis pulcherrima, pinus in hortis.

ubi Peleſſerius Epiſcopus Monpeſſulanus volebat reponi *pinus in oris*. quod illa oris maritimis gaudeat. ſed erravit. Vegetius lib. IV. cap. XXXIV. *Ex cupreſſu ergo & pinu domeſticâ ſive ſilveſtri larice & abiete præcipue liburna contexitur*. per *cultam tinum* quid poſſit intelligi, præter laurum, non video; cum lauri jam meminerit Ovidius. atque ita bis idem dixerit. Nam quod χαμαίπιτυς intelligebatur à Scaligero, ne illud quidem admiſerim, cum χαμαίπιτυς inter herbas à Plinio recenſeatur. & vocetur ab eo *abiga*: Pinus nuſquam appelletur. Deſcribere autem Ovidium non frutices ſolummodo, ſed arbores quoque, ex buxo liquet, de qua paulo ante egerat. At libro Metam. X. ubi arbores varias recenſet, illo verſu,

Et bicolor myrtus, & baccis cærula ficus:

cum libri vetuſtiores *pinus* agnoſcant, *tinum* reponi debere non eſt dubium. quod Salmaſium non vidiſſe miror. Ita enim Plinius lib. XV. cap. ult. de tino. *Hanc ſylveſtrem laurum aliqui intelligunt, nonnulli ſui generis arborem. differt color. eſt enim cærulea bacca.* Junius Philargyrus ad illum verſum quarto Georg. *Ipſe thymum pinoſque ferens. Legitur & tinos.*

Eſt autem laurus ſylveſtris cæruleâ baccâ. Recte ergo Ovidius *baccis cærulam tinum* dixit.

v. 694. *Herbaque ſumma tremit*] *tremunt* bene alter Regius & Lincolnienſis.

v. 697. *Quaque meos releves aſtus*] *Quoque* reponendum cum duobus Vaticanis.

v. 702. *Mota dolore fuit*] *muta* ſcripti potiores cum prima editione. recte. ſic *muta metu Iphianaſſa* apud Lucretium. Virgilius,

Stat pecus omne metu mutum.

ita quoque apud Senecam Medea Act. II. ex optimo Mediceo reponendum,

Sile, obſecro, queſtuſque ſecreto abditos
Manda dolori. gravia quiſquis vulnera
Patiente & æquo mutus animo pertulit,
Referre potuit.

vulgo *immotus*. Rem. Amor.

—— *lectica prodeat, inquit,*
Prodierat. viſâ conjuge mutus erat.

ſupra, *Ipſe vir accepto munere mutus erit.* Prudentius libro II. contra Symmachum,

Quæ regio gradibus vacuis jejunia dira
Suſtinet? aut quæ Janiculi mola muta quieſcit?

ſic ſcribo. vulgati & ſcripti male *mota* vel *nota*. ſtrepitum enim inter verſandum molæ edebant, unde *crepaces* dixit Mæcenas apud Senecam. ſic idem Prudentius Paſſione Hippolyti *muta marmora* vocat ſepulcra quæ inſcriptionem non habent,

Sunt & muta tamen tacitas claudentia tumbas
Marmora.

v. 703. *Palluit, ut ſeræ, lectis de vite racemis*] *ſera lectus de vite racemus*, aut *lectis racemis* ſcripti plerique. alii *ſectis racemis*. *ſera lectis de vite racemis* prima editio & ſeptem ſcripti. Vulgata lectio non eſt ſollicitanda, quam & Regius codex tuetur. Remedio Amoris,

ma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

——— *maturam ruſticus uvam*
Deligit.

Faſt. III. *Dum legit in ramo pictas temerarius uvas,*
Decidit.

Priapeorum auctor Epigr. LI.

Uvæque quales flava legit Arete.

vinum legere dixit Varro libro V. R. R. Varro lib. V. L. L. *Nam Flamen Dialis auſpicatur vindemiam, & ut juſſit vinum legere, agna Jovi facit. inter cujus exta cæſa & porrecta Flamen prorſus vinum legit.* Martial. lib. VI. Epiſt. XLIX.

Nam ſi vel minimos manu rapaci
Hoc de palmite legeris racemos.

ſic omnino ſcribendum. non *læſeris.* quod tamen editos ac manu exaratos, quos vidi, codices omnes occupavit, ſic & *poma legere* paſſim apud auctores, & *lecta apyrina* apud Martialem Xeniis Epigr. XLIII. de ficu Faſt. II.

Stabat adhuc ficus duris denſiſſima pomis,
Tentat eam roſtro; non erat apta legi.

feræ frondes ut Virgil. *ſeras poſuit cum vinea frondes.* Faſt. VI. *Quid faceret, color oris erat, qui frondibus olim*
Eſſe ſolet ſeris, quas nova læſit hyems.

V. 707. *Utque animus rediit*] Epiſtola VI. V. 31. monui ex melioribus libris legendum eſſe, *Ut rediit animus.* ita certe prima editio, Regius, Sarravianus, excerpta Jureti, atque alii complures. vide quæ illic notamus.

V. 711. *Ut prope perventum eſt, comites in valle reliquit*] Regius *relinquit*, nec τὸ *eſt* agnoſcit. atque ita quinque aut ſex alii.

V. 713. *Quid tibi mentis erat*] *erit* unus. alius *eras.* certe *erat* ſequitur. Scribe, *Quid tibi mentis, iö?* ſic paulo poſt ex antiquis libris,

Labor iö, charâ lumina conde manu.

Met. III. *Iö geminæ clamavit adeſte ſorores.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſic & ibi veteres libri. Epiſtola Hypermneſtræ, *quid io freta longa pererras?*

V. 720. *Et quia mens ſemper quod timet, eſſe putet.*] *putat* ſcripti plerique cum prima editione. *Et qua mens* tres ſcripti cum Arondeliano. *Et quod amans.* Lege *Et quia amans.* ſic Epiſt. I.

Res eſt ſolliciti plena timoris amor.

in Triſtibus,

Datque tuus Caſti ſigna timoris amor.

V. 721. *Vidit ut oppreſſam veſtigia corporis herbam*] *vidit & oppreſſa herba* ſcripti cum prima editione plerique. fruſtra. eſt enim elegans appoſitio.

V. 725. *Proles Cyllenia ſylvis*] *Sylvis Cyllenia proles.* Scaliger & Leopardus Miſcell. lib. VII. cap. XXIII. *Hellenia.* ab Hellene Æoli patre, qui Cephali proavus fuerit. Sed vulgatam lectionem non eſſe ſollicitandam pluribus ad v. 673. lib. VII. Met. monui. Mercurii enim filius Cephalus à nonnullis eſt creditus.

V. 726. *Fervida ſpargit aqua*] Scripti plerique cum prima editione *pulſat.* quod & Zinzerlingus in Promulſide Criticâ eſt amplexus. Nec ignoro ſic alibi Ovidium locutum. Sed præceſſit paulo ante,

Pulſantur trepidi corde micante ſinus.

noſter lib. V. Faſtorum,

Spargit aquis aditus.

& ibidem,

Virgaque rorantes laurea ſpargit aquas.

duo codices *lavit aqua.* ut Remedio Amoris,

Arida nec ſitiens ora lavabis aqua.

V. 730. *Et mens, & rediit*] *Ut mens & rediit* duo libri. duo alii, *Ut mens, ut rediit,* dixi ad Ep. XII. v. 33.

V. 731. *Oppoſitas frondes*] *Appoſitas* Sarravianus. bene. quod & in ſuis Naugerius invenerat. vide notas Epiſt. VII. v. 100.

V. 733. *Ille feram ſonuiſſe ratus*] *vidiſſe* Regius

& ſex alii. Scribo, *moviſſe*. ſcriptum fuit *Ille feram oviſſe*. omiſſo altero *m* qui frequens error in libris antiquis. Ibidem,

—— juveniliter arcum
Corripit.

arcus ſcripti plerique cum primâ editione. deinde *Arripit* tres ſcripti. ut libro Met. v. —— *arcum*
Arripit, &, Mecum tibi ſint certamina, dixit.

Met. xiii. —— *arripit enſem,*
Et meus hic certe eſt.

v. 736. *Hoc faciet poſitam te mihi terra levem*] codex Regius mendoſe, *Hoc face & poſita eu te mihi terra livet*. Sed ſcribendum eſt *poſitæ te mihi*. & ſic Aproſianus. quod & è ſuis annotavit Naugerius. *Poſiti* vel *compoſiti* mortui. Ovid. Faſt. iii. ut bene veteres libri,

Compoſituſque cinis, tumulique in marmore carmen
Hoc breve, quod moriens ipſa reliquit, erat.

Perſius, *omnes compoſui felices*. lib. v.
Compoſitique nepos buſta piabat avis.

& mox, *Illâ, quâ poſitis juſta feruntur avis.*

Statius Theb. viii.
—— *poſituſque beata*
Morte pater.

libri xii.
Hei mihi, quod poſitos humus alma dieſque reſolvit.

& mox, *Dum funus putat omne ſuum, viſuque ſagaci*
Rimatur poſitos.

in veteri Epicedio Inſcript. apud Gruterum,
Heu poſitæ natæ miſeri poſuere parentes.

noſter Ep. Ariad.
Nec poſitos artus unget amica manus.

ſic intelligendum & ſupra, quod dicit,
Ennius emeruit Calabris in montibus ortus
Contiguus poni, Scipio magne, tibi.

Triſt. iii. El. iii. de oſſibus ſuis,

In-

Inque ſuburbano mortua pone ſolo.

ſic & ſæpe Epicedio Druſi,

v. 741. *Suſpectam auram*] *ſuſpectas auras* ſcripti & prima editio.

v. 742. *Jam morior. cara lumina conde manu*] *Labor jam* quatuor libri. duo *Labor & ô*. Recte autem prima editio, Regius, & duo Vaticani, *Labor iö*. Diximus paulo ante. *Labi* pro *Mori*. ſic Met. x.

Laberis O Ebalide primâ fraudate juventa.

Parthenopæus moriens apud Statium Theb. IX.

Labimur. i miſeram, Dorceu, ſolare parentem.

& de Creonte moribundo Theb. XII.

——— *ille oculis extremo errore ſolutis*
Labitur.

apud eundem in Silvis Priſcilla moriens,

Hæc dicit labens, ſocioſque amplectitur artus.

Camilla apud Virgilium,

Labitur exſanguis, labuntur frigida letho
Lumina.

Val. Flaccus v.

Argolicus morbis fatiſque rapacibus Idmon
Labitur.

v. 743. *Dixit, & incauta*] ſcripti cum primis editionibus huic diſticho ſequens præponunt, *Ille ſinu dominæ.* & recte. modo pro *Dixit*, reſcribas *Exit.* ut ſit repetitio verborum Procridis. Nam τὸ *dixit* hic locum non habet, etſi in omnibus antiquis libris legitur. quod cum viderent correctores, ordinem verſuum inverterunt.

v. 747. *Sed repetamus iter. nudis mihi rebus agendum eſt*] Scripti plerique cum primâ editione,

Sed repetamus opus. mihi nudis rebus eundum eſt.

Fruſtra. Rutilius Itinerario,

Carmine propoſito jam repetamus iter.

v. 749. *Scilicet expectas ut te in convivia ducam*] *Sollicite expectes, dum te* ſcripti plerique cum primâ edi-

editione. & *quæras* nonnulli libri ſequenti verſu.

v. 752. *Grata mora venies*] *veniens* Regius & quatuor alii. unus *Grata mora eſt Veneris.* unus Vaticanus cum primâ editione *Grata mora Venus eſt.* non male. Sed rectius Neapolitanus cum Cavalcantiano, *Grata mora eſt Veneri.*

v. 753. *Et ſi turpis eris*] Lege *Etſi.*

v. 755. *Eſt quidam geſtus edendi*] Diu eſt quod vidi *quiddam* reponi debere. quod prima editio confirmat, & unus Vatic. lib. II. Pont. El. I.

Quod precor eveniet. ſunt quædam oracula vatum.

ſcribe *ſunt quiddam.* Propert. lib. IV. *Sunt aliquid manes.* ſic *Eſt aliquid* & *ſunt aliquid.* in Amoribus lib. II. *Omina ſunt aliquid.* Remed. Amor.

Eſt aliquid valida ſceptra tenere manu.

Met. XII.

Eſt aliquid non eſſe ſatum Nereïde; ſed qui
Nereaque & natas & totum temperat æquor.

v. 757. *Neve domi præſume dapes. ſed deſine citra*
Quam cupias, paulo quam potes eſſe minus.

Locus perplexiſſimus. Vetuſtæ editiones *Neve diu.* Sarravianus & ſeptem alii, *Neve nimis.* Sed pro vulgatâ ſtant vetuſtiores libri. & recte. omnia conſtabunt, ſi pro *ſed deſine*, *& deſine* reponas. & ſequenti verſu pro *cupias*, *capies.* ut in Regio eſt & aliis quatuor. Multi *cupies* proxime verum. *præſumere.* quomodo apud Plinium lib. 36. c. II. *Theophraſtus auctor eſt, potores in certamine bibendi præſumere farinam ejus.* Tangit & damnat morem puellarum quarundam, quæ domi præſumebant dapes, ut in convivio à cibis abſtinerent. quod & nunc apud multas in uſu eſt. tres *capias. capere*, ut apud Horatium lib. I. Sat. I.

Non tuus hoc capiet venter plus, quam meus.

noſter lib. VII. Metam.

Pluſque capit, quo plura ſuam demittit in alvum.

ita cenſeo ſcribendum. Lucret. lib. IV.

Nec

Nec refert quicquam, quo victu corpus alatur.
Dummodo quod capias, concoctum didere poſſis.

Eſt pro edit apud Virgilium & Gratium. *eſſes* pro ed ſes apud Val. Maxim. lib. IV. cap. III. ſub finen *eſſet* pro ederet Hygin. Fab. 139. *Eſtur* pro editur c xit noſter Pont. I. El. I.

Eſtur ut occulta vitiata teredine navis.

ſenſus eſt, deſine priuſquam capies paulo minu quam potes edere. Vir doctus in Epiſtolis nuper edit *paulo quam potes eſque minus.* pro *ede.* Sed profer exemplum velim vel unicum, quo liqueat veter *es* pro *ede* dixiſſe. Perperam etiam Merula lectione *Neve nimis præſume dapes* approbat. Saltem *nimis dap* vel *Neu nimium præſume dapis* refinxiſſet.

v. 760. *Oderit & dicet*] *dicat* Regius & tres al ex melioribus. rectius.

v. 767. *Nec ſomno tutum eſt poſita*] Lege cum caſt gatioribus,

Nec ſomnis poſitâ tutum ſuccumbere menſâ.

& ſic primâ quoque editio.

v. 771. *Nota ſibi ſit quæque*] *ſint* Regius & unu Vaticanus. vide Notas ad Amor. lib. II. El. XI. v. 2

v. 774. *Spectetur tergo, cui ſua terga placent*] *Sp ctentur*, *quis ſua* Regius & ſex alii. & ſuperiori verſ *erus* pro *erit* bene multi veteres.

v. 775. *Melanion humeris Atalantæ crura ferebat* *Milanion* meliores. alii, *Minalion* aut *Mimalion.* di Artis lib. II. v. 188. *Atalantes* quoque ſcribendu cum Regio & quatuor aliis. Multi *Atalantis.* Sequen ti verſu *hoc ſunt accipienda modo* non *aſpicienda* Come linianus, Neapolitanus & ſeptem alii. bene. nam *co ſpicienda* mox ſequitur. Amor. III. El. II.

Talia Milanion Atalantes crura fugacis
Optavit manibus ſuſtinuiſſe ſuis.

v. 781. *Carent quoque cætera menda*] *quoque pecto ra* ſcripti meliores, *cui* etiam prior Mentelianu

Lege

Lege, *carent cui pectora mendo.* ut concurſus vitetur duum *a.* vide ſupra hoc libro Notas v. 261. *quoi* ſcriptu m erat: hinc *quoque* factum.

v. 782. *Semper in obliquo fuſa ſit illa toro*] optime prima editio & ſcripti meliores,

Stet vir, in obliquo fuſa ſit ipſa toro.

v. 783. *Ut Phylleia mater*] *ut Phylaceïa* Berſmannus. ſed fruſtra. vide Notas ad Epiſtolam XIII. v. 35.

v. 784. *Et effuſis colla reflecte comis*] *renecte* prior Mentelii. Aproſianus, *reflente.* Lege, *colla replere.* ſive paſſivum ſit, Græciſmo uſitato, ſive infinitivum. *reflecte* quem hic locum habeat non video.

v. 787. *Mille modi Veneris*] *joci* Regius & Scaligeri excerpta, cum aliis nonnullis. ſed nil mutandum. noſter Am. III. El. VII. de concubitu,

Quos ego non finxi diſpoſuique modos?

de re Venerea. & alibi,

Inque modos Venerem mille figuret amor.

Martial. lib. IX. Ep. LXIX.

Laſſus mille modis illud puerile popoſci.

locos paulo poſt vocabit.

v. 790. *Quam mea Muſa canet*] *canent* rectius quatuor libri. unus *canat.* Puto *canant.*

v. 794. *Res juvet iſta duos*] *illa* meliores. quidam *una* cum Jureti excerptis, & codice Sarraviano.

v. 799. *Ille puella*] *puellæ* Regius. ſex alii cum primâ editione, *puella eſt.* ſed bene Sarravianus, *puella es.*

v. 801. *Tantum cum finges*] *cum ſimulas* Jureti excerpta. Lege, *dum ſimulas.* Nonnulli ex melioribus, *Dum nimium ſimulas.* duo *Tute cum ſimulas.* Forte, *At tu dum ſimulas.*

v. 803. *Quod juvat*] *juvet* quidam.

v. 805. *Quæ poſcit munus amantem*] *poſcet* prima editio & Regius. qui & *amantes.*

v. 806.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 806. *Illa ſuas nolit*] *nollet* Regius, & multi al plures *nolet*. quod ſequor.

v. 809. *Cignis diſcedere tempus*] *diſcendere* Regiu alii multi *deſcendere*. pro deſcendere curru, quem ol res traxerunt. bene.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NICOLAI HEINSII D. F.

NOTÆ

IN P. OVIDII NASONIS

REMEDIA AMORIS,
MEDICAMINA FACIEI,
HALIEUTICON.

TUM IN

EPICEDION DRUSI CÆSARIS,
NUCEMQUE ELEGIAM
INCERTI AUCTORIS,
AC SABINI TRES EPISTOLAS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

EXIMIO VIRO

EMERICO BIGOTIO

HASCE NOTAS SUAS

IN REMEDIA AMORIS

P. OVIDII NASONIS,

ALIAQUE TAM VARIORUM AUCTORUM

QUAM IPSIUS NASONIS

OPUSCULA

BENEVOLENTIÆ SUÆ SEMPITERNÆ PIGNUS AC TESSERAM

INSCRIBIT

NICOLAUS HEINSIUS D.F.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NICOLAI HEINSII

NOTÆ

IN REMEDIORUM AMORIS LIBRUM.

DE REMEDIO AMORIS LIBER PRIMUS] Codex Regius & alii nonnulli librum unum faciunt ex duobus. & recte. Noſter enim ipſe *libellum* vocat hujus poëmatis initio. Deinde idem Regius *Remediorum Amoris librum* inſcribit. & hoc quoque recte. P. OVIDII NASONIS ARTIS AMATORIÆ LIB. III. EXPL: INCIPIT EJUSDEM REMEDIORUM LIBER I. Unus quoque Vaticanus *De Remediis Amoris* inſcribit.

v. 9. *Qua poſſes arte parari*] *poſſis* rectius quidam ſcripti. & ſequenti verſu, *quod nunc ratio eſt*. non *quæ*.

v. 12. *Nec nova præteritum Muſa retexit opus*] *prætextum* prior Mentelianus. ſic Pont. I. El. IV.

Quod tua texuerunt ſcripta retexit opus.

quomodo vetus codex. Matius apud Ciceronem Ep. XXVIII. lib. XI. *An quod adoleſcens præſtiti, id nunc ætate præcipitata commutem, ac me ipſe retexam.* ſic & alibi idem.

v. 13. *Feliciter ardet*] *ardens Naviget*, Puteaneus optimus. & recte.

v. 17. *Cur aliquis laqueo collum nodatus amator.*] *collo laqueum nodatus ab alto* Puteaneus præſtantiſſimus & duo alii. Scribo, *laqueo ab arto*. & ſequenti verſu *E trabe ſublimi* non *A*. Nam *amator* ex Gloſſa irrepſit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

pſit. & ea vox paulo poſt denuo ſequitur. *Pendere è trabe*, quomodo *pendere è collo* & ſimilia. Seneca Theb.

Ferrum negabis? noxias lapſo vias
Cludes? & arctis colla laqueis inſeri
Prohibebis? herbas, quæ ferant, lethum auferes?
Ubique mors eſt.

ſic ibi ſcribo. non *ferunt*. ſic *innodatum guttur laqueis nexibus* dixit Ammianus lib. XXIX.

v. 19. *Cur aliquis rigido fodiat ſua pectora ferro*] *viſcera* rectius Jureti excerpta cum Puteaneo. *fodit* etiam ſcribendum cum quatuor ſcriptis ſuperiora evincunt.

v. 26. *Mortifero vulnere tela carent*] ſcripti omnes meliores *ſanguine*. prima editio cum uno Farneſiano *lethifero ſanguine* ut Faſt. I.

Sanguine lethifero totus miſcebitur orbis.

Amor. II. Eleg. XII.

In qua quacunque eſt ſanguine præda caret.

v. 34. *Verbaque dent cauto qualibet arte viro*] Non damno hanc lectionem. Opinor tamen ſcribendum, *quamlibet apta*. In Amoribus, *huic operi quamlibet aptus eram*. ſic *apta verba joco* Epiſtola Sapphus, Artis lib. II. & in Faſtis. *arte* pro *apta* perperam etiam alibi ſcriptum offendas. vide Notas lib. Artis III. v. 485. poteſt & *quamlibet* cum *cauto* conjungi.

v. 45. *Terra ſalutiferas herbas*] *ſalutares* eſt in libris melioribus. pro *nocentes* unus Puteaneus *nocivas*. ſic *nocivum periculum* dixit Phædrus lib. I. Fab. XXX. noſter Triſt. lib. V. Eleg. X. *tela nociva*, ut in veteri codice legitur, non *noxia*. eamque vocem Arte Amatoria Scaliger reſtitutam cupiebat, ut monuimus Artis libro II. v. 436.

v. 47. *Vulnus Achilleo quæ quondam fecerat hoſti*] Regius cum optimo Puteaneo & Hafnienſi probè,

Vulnus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Vulnus in Herculeo quæ quondam fecerat hoſte.
Telephus enim Herculis ex Auge filius.

v. 53. *Sævas extinguere flammas*] unus Puteaneus *diſtinguere*. alius ex meis *aſtringere*. Puto, *reſtinguere*. infra,

Nutritur vento, vento reſtinguitur ignis.

v. 56. *Nec ſervum vitiis pectus habere tuum*] ſcripti plerique *ſuum*. rectius. duo *vitii ſuum*. quinque *vitii tuum*. Regius *vitii tui*. Lege *vitii ſui*. atque ita alter Regius. ſic *ſervi pœnæ* apud Juriſconſultos. vide Notas ad Amor. lib. I. El. VI. ſub finem. *ſui vitii*, quomodo *ſuus amor* ſupra v. 42. *ſua vindictæ* infra v. 74. *ſua retia*. v. 202. *ſua aura* v. 264. qualia nos plurimis locis Naſoni reſtituimus.

v. 58. *Dardanias rates*] *Dardanidas* tres ſcripti. rectius. vide Notas lib. I. Artis. v. 172.

v. 65. *Redde Parin nobis*] Ita libri veteres. cum Naſonem ſcripſiſſe cenſeam, *Crede Parin nobis*. ſic infra,

——— *qui fueras dominæ male creditus uni.*

v. 66. *Nec manibus Danaum Pergama victa cadent*] *manibus Danais* Regius & Puteaneus optimi, & Arondelianus. quomodo Epiſtola tertia *Danaas opes*, & VIII *Danaum ignem* ac *Danaum militem*. & *rem Danaam* Met. XIII. veteres libri. Deinde pro *cadent* plerique veteres *forent*. niſi fallor, pro *ruent*. *ruit alto à culmine Troïa*. & *Urbs antiqua ruit*. de eadem Propertius lib. II. Eleg. VIII. ut ſcribendum ſimiliter puto,

Et Thebæ ſteterunt, altaque Troïa ruit.

quanquam & vulgata proba eſt, in Naſone, quam liber Regius tuetur.

v. 73. *Vitiis ſuppreſſa levabo Pectora*] Quantivis pretii eſt, quod in Regio, Puteaneo, Lincolnienſi, & Scaligeri excerptis legebatur *dominis ſuppreſſa*. Scribe, *dominis oppreſſa Pectora*. Jureti excerpta & duo alii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

proxime verum *damnis ſuppreſſa.* ſupra, *vitii ſervum pectus* dixerat. Salluſtius egregie in fragmentis: *Porro ii, quibus bis die ventrem onerare, nullam noctem ſine ſcorto quieſcere mos eſt, ubi animum, quem dominari decebat, ſervitio oppreſſere, nequaquam eo poſtea hebeti atque claudo pro exercitio uti volunt.* Lucretius lib. II.

——— natura videtur
Libera continuo, & dominis privata ſuperbis.

Monoſticha de moribus in Catalectis Pithœi,

Tu, ſi animo regeris, rex es; ſi corpore, ſervus.

Cicero lib. VI. de Republ. apud Nonium in *Expleri. Graves enim dominæ cogitationum libidines, infinita quædam cogunt atque imperant,*&c.Idem adeatur ſub finem Somnii Scipionis. & Lactant. lib.VII.cap.I. Plura huc congerere poſſemus ex Philoſophorum placitis, ſed commentarios non ſcribimus. Vide ad hanc rem divinam Horatii Satyram lib. II. apud quem frugi ille Davus ſuper tota hac re egregie philoſophatur.

V. 75. *Te precor incipiens*] alii codices, *o vates.* Sed Jureti excerpta, *arcitenens.* optime. Apollinem ſic paſſim dici, Dianam quoque, qui neſcit, valde is oportet peregrinus ac hoſpes ſit in ſcriptis poëtarum veterum. Noſter lib. VI. Met.

——— motus erat, cum jam revocabile telum
Non fuit, Arcitenens.

ſic & in fabula Daphnes Metamorph. I. Qua voce Apollinem à Nævio lib. II. belli Punici, Hoſtio lib. II. belli Hiſtrici, ac Lucretio deſignatum monet Macrobius lib. VI. cap. V. Saturnal. Quod Virgilius, Statius, alii, poſtea ſunt imitati. idem *Arcipotens* Valerio Flacco dictus lib. V. Sic & *anguitenens,* ſignum cæleſte, & *thyrſitenens* Bacchus dictus à veteri poëta in Catalectis Pithœi, Judicio Coci & Piſtoris,

Thyrſitenens ſatyros facio & ſaturo ego plures.

ita enim verſus mendoſiſſimus videtur ſcribendus.

V. 80.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 80. *Siſte pedem*] *gradum* duo ſcripti. ut Virgilius,

Siſte gradum, teque aſpectu ne ſubtrahe noſtro.

v. 83. *Teneras mora percoquit uvas*] *decoquit* ſcripti nonnulli, etiam ex melioribus, cum primâ editione. nil muta. tamen. Germanicus Cæſar in fragmento prognoſticorum inedito,

Libra tumeſcentes muſto bene percoquit uvas.

proprie autem *coqui* de vindemia. Virgilius,

Mitis in apricis coquitur vindemia ſaxis.

hinc *coctura* dicebatur ea cœli temperies, quæ uvas maturas reddebat. Vide Plinium lib. XIV. cap. IV. & cap. VI. Martialis,

Cæcuba ſaccentur, quaque annus coxit Opimî.

&, *Cæcuba Fundanis generoſa coquuntur Amyclis.*

Nam aliud eſt *decoquere olus* apud Horatium, & *humorem muſti Vulcano decoquere* apud Virgilium.

v. 84. *Quæ fuit herba*] Scripti plerique *quod.* & recte.

v. 93. *Nec te venturas differ in horas*] *profer* Puteaneus optimus. eleganter. hinc *res prolatæ.* ſic & infra v. 642. meliores libri,

Nec ſi ſcire voles quid agat; tamen illa rogabis.
Profer: erit lucro lingua retenta ſuo.

v. 103. *Veneris decerpere flores*] *fructum* prima editio cum Puteaneo, Regio & quatuor aliis. multi, *fructus* vel *florem.* parum refert. Puto *præcerpere* eſſe ſcribendum. nimirum antequam deſinamus amare.

v. 108. *In capto pectore ſedit amor*] *in cauto* ſeptem libri. Puto *incauto pectore.* Art. III.

——— *incauto paulatim pectore lapſus*
Excipitur miſeri ſpiritus ore viri.

infra, *Affluit incautis inſidioſus amor.*

Vulgatæ tamen ſcripturæ controverſia haud movenda temere.

v. III. *Qua læſus fuerat partem*] *Quam* veterrimus

mus Regius, ut ſit Græciſmus. in quibus elegantiis eſt multus noſter. ſupra, *collum nodatus laqueo. teneram cuſpide læſa manum* Faſt. IV. atque ita alibi infinitis propemodum locis.

V. 112. *Debuerat celeri præſecuiſſe manu*] *Certâ debuerat* Puteani & Jureti codex. neque aliter Regius, niſi quod in eo mendoſe, *Cætera debuerat*. Amor. III. Eleg. III.

Viderat Iaſium Cretæâ diva ſub Idâ
Figentem certâ terga ferina manu.

Martial. lib. VI. de Othone,

Damnavit multo ſtaturum ſanguine Martem,
Et fodit certâ pectora nuda manu.

Martialis ſpectaculis,

O quam certa fuit librato dextera telo!

ſic *certa ſagitta* Met. I. Fabula Daphnes. *certa ſecuris* Pont. IV. Eleg. IV. *certi venatus* apud Claudianum. ubi nonnihil dictum eſt.

V. 116. *Admoveo tardam nunc quoque lentus opem*] *nunc tibi* meliores libri. recte.

V. 119. *Dum furor*] *Cum* primâ editio, & meliores ſcripti.

V. 121. *Qui cum diſcedere poſſit*] *deſcendere* iidem. probe. malo etiam *Pugnet* ſequenti verſu, quam *Pugnat*.

V. 129. *Animumque explεverit ægrum*] *impleverit* ſcripti cum primâ editione.

V. 131. *Temporibus medicina valet*] veterrimus Regius, *Temporis ars medicina ferè eſt*. eleganter mehercules. hoc eſt, ars quæ ſe ad temporis oportunitatem componit. ſic *Temporis arma* dixit Triſt. IV. El. ult.

Inſolitâ cepi temporis arma manu.

arma ad quæ capienda temporis neceſſitate compellebar. ubi fruſtra vir maximus *tum prius* reponit.

V. 135. *Noſtra medicabilis arte*] *noſtræ arti* Regius, Puteaneus, & tres alii. probe.

V. 137. *Hæc quod fecere tuentur*] *ut fecere* iidem. hoc eſt, ubi, poſtquam fecere, aut quemadmodum fecere, ita & tuentur. Multi alii, *quæ fecere*.

V. 141. *Quam platanus rivo gaudet*] *limo* tres ſcripti. ſed Regius & Scaligeri excerpta optime *vino*. Atque ita jam reſtituit exactiſſimus Gronovius, qui videndus Obſervationum lib. I. cap. V. Neque aliter Douſa divinarat in ora codicis ſui. hinc *platanum genialem* noſter dixit Met. X.

V. 143. *Finem qui quæris amoris*] *amori* rectius duo libri. ſic infra, *hinc odiis ſemina quære tuis*. quomodo & illic videtur ſcribendum. & mox ex antiquis libris,

Tu quoque qui cauſam finito quæris amori.

V. 147. *Animo ſine vulnere vires*] *nervos* ſcripti meliores. *animis* etiam recte quidam.

V. 152. *Urbanæ ſplendida caſtra togæ*] *candida caſtra* venuſte Jureti codex. age candidatum, inquit, atque in ambitu honorum mentem diſtrahe.

V. 161. *Quæritur Ægyſthus*] *Quæritis* Scaligeri excerpta. probe. Faſt. V.

Quæritis unde putem Maio data nomina menſi?

& eodem libro,

—— *Nunc ubi ſit quæritis? urna tegit.*

lib. IV. *Cur igitur Veneris feſtum Vinalia dicant*
Quæritis?

Propertius libro II. Eleg. I.

Quæritis, unde mihi toties ſcribantur amores?

Noſter infra,

Quæris, ubi invenias? Artes, i, perlege noſtras.

Medea, *Dos ubi ſit quæris?* & ſic alibi quoque.

V. 164. *Quo tulerat vires Græcia tota ſuas*] ſcripti omnes cum primâ editione, *Tranſtulerat*. ſic Faſt. I.

Tranſtulit Evander ſilveſtria numina ſecum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

lib. VI. *Imperium ſecum transferet illa loci.*
lib. XIII. Met.

Permanet Aoniis Nereus violentus in undis,
Velaque non transfert.

Claudian. bello Gild.

——— *ſocia comitentur claſſe Sycambri.*
Pallida translatum jam ſentiat Africa Rhenum.

Cæterum Regius veterrimus, *Tranſtulerant Græcia.* quod non eſt de nihilo. Faſt. lib. I.

Feſta corymbiferi celebrabant Græcia Bacchi.

quomodo & illic liber unus ex melioribus. & mox,

Juraque ab hac terrâ cætera terra petent.

ita vetuſtiſſimus Zulichemius. Faſt. II.

Græcia principium moris dedit. illa nocentes
Impia luſtratos ponere facta putant.

ſic ibi optimus Mazarinianus & duo alii. Faſt. I.

Curia pauperibus clauſa eſt. dant cenſus honores,
Cenſus amicitias.

ita optimus codex Arondelianus. ſic *vicinia ſpernebant.* de quo Faſt. III. v. 189. & Met. II. v. 688. & apud Silium lib. III. codex itidem egregius exhibebat,

Vos quoque deſertis in caſtra mapalibus itis
Miſceri gregibus Gætulia ſueta ferarum.

Plura invenies hujuſmodi loquendi modos in commentario Gronoviano de pecunia veteri. cap. III.

v. 167. *Quod potuit, fecit. ne nil ageretur, amavit.*] Regius cum Puteaneo & Scaligeri excerptis rectius,

Quod potuit, ne nil illic ageretur, amavit.

v. 169. *Rura quoque oblectant*] *oblectent* malim.

v. 171. *Colla jube domitos*] *indomitos* quidam ex melioribus.

v. 173. *Cerealia ſemina*] Farneſianus *munera.* Pont. III. Eleg. VIII.

Fœmina pro lanâ Cerealia munera frangit.

Me-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Medicamine faciei,

Cultus humum ſterilem Cerealia pendere juſſit
Munera.

quibus locis tamen nonnulli codices *ſemina.* Avienus deſcriptione Orbis,

Hi quanquam ſteriles decurrant ſemper arenas,
Munera nec carpant Cerealia.

ſic & *munus Cereale* apud Auſonium Epig. CXXVI. Priſcianus Periegeſi,

Non Bacchi donum, Cereris nec munera norunt.

Epigramma in Catalectis Pithœi de menſibus,

Quintilis meſſis Cereali germine gaudens.

ſic ſcribe. non *menſis. Cerealia dona* noſter Faſt. I.

Neve graves cultis Cerealia dona cavete
Agmine læſuro depopulentur aves.

Nemeſianus Cynegetico,

Tunc rurſus miſcere ſero Cerealia dona
Conveniet.

Avienus Ora Maritima,

Qua dona flavæ Cereris educat ſolum.

at Amor. lib. III. Eleg. VI.

Nunc opto currum de quo Cerealia primum
Semina venerunt in rude miſſa ſolum.

ita ibi conſtanter codices. ut & Met. I.

Semina tum primum longis Cerealia ſulcis
Obruta ſunt.

v. 177. *Aſpice labentes*] *liquaces* pro diverſa lectione optimus Puteaneus. eleganter. à *liquando.* ſic noſter in Faſtis,

——— *expreſſis mella liquata favis.*

id inverterunt, qui primam ſyllabam non poſſe produci crediderunt. Met. VIII.

——— *flagrantem mater ab igne*
Eripuit ramum, ſparſitque liquacibus undis.

ita illic etiam vetus codex. Met. III.

Quæ ſimul aſpexit liquaci rurſus in unda.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ita cenſeo ſcribendum, vel *liquenti.* Nam vulgatum *liquefacta unda* omnino ineptum eſt. etiam apud Prudentium Cathemer. Hymno v. parum abeſt quin reponendum cenſeam,

Cui jejuna heremi ſaxa liquacibus
Exundant ſcatebris, & latices novos
Fundit ſciſſa ſilex.

quanquam non ignoro *loquaces* etiam *ſcatebras* dici poſſe. ſed ſane quod in nonnullis exemplaribus illic legitur *madentibus ſcatebris* gloſſema eſt τοῦ *liquacibus.* De ejuſmodi vocibus nonnihil dixi Amorum lib. II. Eleg. VI. v. 23.

v. 180. *Jam referunt*] *Ut referant* multi ex ſcriptis. ſed Regius & ſex alii, *Jam referent.* bene.

v. 181. *Modulatur arundine carmen*] *moderatur* Jureti excerpta, & multi alii. *meditatur* unus Mediceus. quod placet. ut initio Tityri Virgiliani.

v. 185. *Quid cum ſuppoſitos fugiunt examina fumos*] *ſuppoſitos taxos* Jureti excerpta. *compoſitas taxos* Puteaneus. Regius, *compoſitos fumos.* Lego *ſuppoſitas taxos.* niſi mavis *combuſtas taxos.* Virgilius IV. Georg. de apibus,

Nec propius tectis taxum ſine, neve rubentes
Ure foco cancros.

& Ecloga IX. quæ noſter reſpexit,

Sic tua Cyrnæas fugiant examina taxos.

De fumo apibus noxio cæteroquin res minime ignota. Scholiaſtes Apollonii libro II. ad illa de Apibus, Καπνῷ τυφόμεναι πέτρης ἐκὰς ἀΐσσουσιν. conyſæ fumo apes fugari aſſerit. εἰώθασι δὲ καπνίζειν κόνυζαν. δριμὺς γὰρ μάλιστα ὁ ταύτης καπνός.

v. 186. *Demti vimina curva favi*] *vimina torta* optimus Puteaneus. quomodo *funes torti, capilli torti,* & alia. *retia torta* apud Tibullum libro IV.

v. 189. *Maturas ruſticus uvas Colligit*] *maturam uvam* ſcripti meliores. pro *Colligit* Puteaneus & duo alii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

alii *deligit*. ſic Ep. Phædræ, *deligere roſam* dixit. hinc *delectus*. ſupra ſub finem lib. III. Artis ſimpliciter dixit, *lecti de vite racemi*. apud Propertium,

Celſaque mortali deligere aſtra manu.

V. 191. *Deſectas alligat herbas*] *colligit* prima editio cum ſcriptis nonnullis. codex Moreti pro diverſâ lectione *aggregat*. Forte *aggerat*, ut de fœno intelligat, quod converritur & in cumulos coacervatur. quos *metam fœni* & *fœniſtriam* Rei Ruſticæ ſcriptores appellant. hinc *fœnum in metam exſtruere* apud Columellam. cui tamen libro II. cap. XVIII. de fœno *deſectam herbam religare*, idem eſt, quod *alligare* Naſoni. per *deſectam* igitur *herbam* fœnum intelligit. hinc Severus in Ætna,

Plenaque deſecto ſurgant fœnilia campo.

V. 193. *Plantas deponere in hortis*] *plantam* ſcripti. deinde nonnulli *deducere* vel *defigere*. Sed nil mutandum. Virgil. Georg. II.

Hic plantas tenero abſcindens de corpore matrum
Depoſuit ſulcis.

Auctor Moreti,

—— *varias diſponere plantas*
Norat, & occultæ committere ſemina terræ.

V. 202. *Nunc tua frondoſis retia tende jugis*] Puto *nunc ſua*. ut ſæpe noſter. ſupra,

Ut ſua, quod peperit, vix ferat arbor onus.

ſuperiori verſu *catulo ſequaci* pro *ſagaci* codex Jureti. ſed nil muta. eſt enim *ſagax* perpetuum canum epitheton. noſter,

—— *canibuſque ſagacior anſer.*

Halieut. de canibus,

Venandique ſagax virtus.

Seneca Thyeſte,

Sic cum feras veſtigat, & longo ſagax
Loro tenetur Umber.

Idem Hippolyto de canibus,

Nunc demiſſi nare ſagaci captent auras.

vide Feſtum in *ſagaces*. Servius de Anubide lib. VIII. Æn. *quidam hunc Mercurium volunt, quia nihil eſt cane ſagacius*. ſic Ennius quoque & Gratius de canibus, aliique paſſim.

v. 206. *Pingui membra quiete levat*] ſic Regius cum Scaligeri excerptis, & Puteaneus pro diverſa lectione. Reliqui fere, *dulci quiete*. perperam. dictum Notis ad Epiſt. XII. v. 170.

v. 213. *Tu tantum, quamvis firmis retinebere vinclis,*
I procul, & longas carpere perge vias.]

ita Regius cum vulgatis, cæteri majori ex parte cum primâ editione, *Tu tamen &c.* duo, *Tu tamen infirmis quamvis* quartus Puteaneus *Tu tamen hic quamvis.* Jureti codex, *Tu tandem firmis quamvis*, & tres alii. Scribe,

Tu tamen î, quamvis firmis retinebere vinclis,
I procul.

dixi Amor. lib. III. El. III. niſi mavis, *Tu tamen hinc i procul* deinde *finge moras* duo. unus, *poſce vias.* alius *perge moras. Rumpere perge moras* unus Vaticanus, ut apud Virgilium, *Eia age rumpe moras.* certe τὸ *vias* cum mox ſequatur, hoc loco alienum videtur.

v. 215. *Flebis & occurret*] *ut occurret* omnino legendum, quicquid obnituntur libri veteres. Faſt. II.

Flent tamen, ut geminas in loca juſſa ferunt.

ſic & ibi ſcribendum.

v. 217. *Sed quando minus*] *quanto* cum ſcriptis.

v. 219. *Nec pluvias opta*] quæ moram tibi abituro injiciant. at prima editio *vites* cum duobus Farneſianis. lege *vita*. Sic apud Gratium, *& pluvias & Cauri frigora vitent*. & contra *vitare aſtum*. Amor. III. El. V. & *vitare ſolem* Nuce.

v. 220. *Damnis Allia nota ſuis*] *alea* ſcripti perperam. deinde *nata* tres ſcripti cum prima editione. forſan recte. Propertius lib. I. El. VI. *Non*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Non ego ſum laudi, non natus idoneus armis.
& apud eundem lib. III. El. VIII.

Hic ſatus ad pacem, hic caſtrenſibus utilis armis.
Amor. II. Eleg. XXII. noſter,

O nimis exitio nata theatra meo.
eodem libro El. III.

Non tu natus equo, non fortibus utilis armis.
Paris Sabini,

Tyndaris heu flammis nata puella meis.
Pont. III. Eleg. I. cum optimis libris,

Telegonique parens vertendis nata figuris.
El. II. *Fœmina ſacra facit tædæ non nata jugali.*
ſic & illic puto ſcribendum. Triſt. IV. El. ult.

Fortia verboſi natus ad arma fori.
natus lædere Elegia de Nuce,

At rubus & ſentes tantummodo lædere natæ.
Epiſtola Paridis,

O facies oculos nata tenere meos.

V. 229. *Ferrum patiaris & ignes*] *patieris* ſcripti. idque ſequens verſus requirit. ubi pro *lavabis* primâ editio & ſcripti *levabis.* ut epiſt. IV. *arentem quæ levet unda ſitim.*

V. 233. *Artis triſtiſſima janua noſtræ*] *ſtrictiſſima* decem ſcripti. quod verum eſt. hinc *adſtringere limen.* de quo dixi Notis ad Amor. lib. III. El. I. v. 50. ſic *janua laxa.* de quo ad Faſtos. libro II. v. 456.

V. 235. *Aſpicis ut prenſos urant juga*] Hanc lectionem tuetur ad Statium Gronovius cap. IX. & Elencho Antidiatribes. qui videatur. alii codices *preſſos.*

V. 240. *Prætendes culpæ ſplendida verba tuæ*] *Prætendens* primo cum primâ editione & ſcriptis legendum pleriſque. deinde *culpæ facta ſuæ* cum Sarraviano. *facta tuæ* quatuor alii. ut apud Horatium lib. II. Ep. I.

——— *Scriptores carmine fœdo*
Splendida facta linunt.

v. 243. *Nec ſatis eſſe putes*] multi *puta* rectius.

v. 247. *Quicquid eras fueris, ſitiens avidusque redibis*] *Quiſquis es affueris*, unus. *Quiſquis &*, duo. *Quicquid eris fueras* alius. unus Vaticanus *Quid quod & affueris.* proxime verum. Reliqui cum primâ editione *Quicquid & abſueris.* Regius *Quicquid & aſueris.* Scribe,

Quid quod, ut abſueris, avidus ſitienſque redibis?

nam poſteriores voces eo legunt ordine ſcripti omnes meliores. de quo dixi Epiſt. VII. v. 53. malim & *damno ſuo* ſequenti verſu. ſic infra, 642. *Erit lucro lingua retenta ſuo*, ex veteri codice.

v. 249. *Viderit Hæmoniæ*] Hæc vera lectio eſt, licet *Fallitur* ſit in pleriſque ſcriptis. atque ita loquitur Artis lib. II.

Fallitur Hæmonias ſiquis decurrit ad artes.

adeantur Notæ Pont. I. Eleg. II.

v. 261. *Quid te Phaſiacæ*] *Paſiphe* Regius & duo alii. tres *Phaſideæ.* unus *Phaſiadæ.* alius *Perſeidos.* Lege *Phaſiados terræ.* dixi Epiſt. XIV. v. 164. ſic *Phaſias* paſſim pro Medea.

v. 264. *Cum tibi Neritias abſtulit hora rates*] *Cum ſua* optime Regius & alii decem. ita & ſcribo Amor. lib. I. El. VII. v. 54.

Ut ſua populeas ventilat aura comas.

pro *hora* etiam *aura* ex primâ editione & ſcriptis præſtantioribus reponendum. Deinde *Neritias* quod ſæpius apud noſtrum occurret, perperam in *Naricias* ſcripti libri plerique mutant. *Narycius* enim eſt Locrenſis. *Neritius* ſeu *Nericius*, Ithacenſis aut Epirota. ſic libro VIII. Met. *Naryciuſque Lelex.* quomodo ſcribendum. recte *Narycius*, ut hunc Locrenſem à Lelege autochthone primo Laconum rege diſtinguat. Homerus Iliad. *B.*

Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλλῆνας μεγαθύμους,
Οἵ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον.

&

& quæ ſequuntur. ubi Euſtathius, Νήριτον τὸ ὄρος διὰ τοῦ τ· τὸ γὰρ διὰ τοῦ κ Νήρικον πόλις Ἠπείρου ὡς δεδήλωται. Hinc Ἰθάκην Νηρικίην dixit Periegetes. quare non penitus eſt damnandum illud *Naricias* ἀπὸ τοῦ Νηρίκου, ſeu Ναρίκου Dorico. quanquam Naſo Homerum in pleriſque ſequitur auctorem. Met. XIV.

Neritius Macareus comes experientis Ulyſſi.

& eodem libro,

Neritiæque ratis viderunt fragmina lætis
Vultibus.

& Faſtorum IV. *Dux quoque Neritius* de Ulyſſe. ſic enim meliores. & Triſt. I. Elegia IV. bis. & Met. XIII.

Neritiaſque domos regnum fallacis Ulyſſi.

noſter Triſt. I El. IV.

Nec mihi Dulichium domus eſt Ithaceve Sameve.

ubi plerique veteres *Samoſve*. Idem Euſtathius Neriti montis nomen deducit ἀπὸ Νηρίτου υἱοῦ Πτερελάου ad Odyſſ. P. Nerici oppidi ipſe quoque Homerus meminit Odyſſ. Ω. ſed *Neriti* ſæpius. Noſter lib. XIII.

Et jam Dulichios portus, Ithacamque Samonque
Neritiaſque domos regnum fallacis Ulyſſi,
Præter erant vecti.

ubi nihil neceſſe contra auctoritatem veterum librorum *Samenque* reponi. cum Homerus quoque Iliad. B. ubi apparatum claſſis Ulyſſeæ deſcribit, loco jam ſupra adducto inter alia,

Οἳ δὲ Ζάκυνθον ἔχον, ἠδ' οἳ Σάμον ἀμφενέμοντο.

ubi Euſtathius, λέγεται δὲ καὶ Σάμη. ἧς ὁ πολίτης, Σαμαῖος. οἱ δέ φασι καὶ ὅτι ἡ μὲν νῆσος Σάμος λέγεται μόνον. ἡ δὲ πόλις, καὶ Σάμος καὶ Σάμη. atque ita quoque alibi Homerus. In Odyſſea tamen Σάμην vocat frequentius. ut libro A.

Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ.

quod Virgilius expreſſit lib. Æn.

——— apparet fluctu nemoroſa Zacynthos,
Dulichiumque, Sameque, & Neritos ardua ſaxis.

ubi Servius. *Same Cephallenia civitas. nam Samos in Aſia eſt.* qui non meminerat præter hanc noſtram, tertiam quoque eſſe in Thracia, Samothracem dictam. Triſt. I. El. IV.

Nec mihi Dulichium domus eſt, Ithaceve, Samoſve.

ſic ibi conſtanter veteres. Vulgati *Sameve.* certe Samon noſtro fuiſſe dictam, apparet ex epiſtola prima ubi habes *Dulichios, Samioſque.* Samius enim Sami incola dicitur, quemadmodum *Samæus* Sames. Euſtathius in A. Odyſſ. Σάμη νῆσος περὶ Κεφαλληνίαν, λεγομένη καὶ Σάμος. καὶ ὁ πολίτης αὐτῆς, Σαμαῖος, ὁ μὲν τοι τῆς ἑώας Σάμου πολίτης Σάμιος λέγεται. Auſonius quoque in Periocha Odyſſeæ IV. *Circa Aſteriam ergo inſulam, quæ Ithacam Samumque interjacet, deliteſcentes occaſionem fraudis expectant.* Atque hæc de Nerito & Nerico Epiri. Nunc de Naryce aut Narycio videamus. Stephanus, Byzantinus: Νάρυξ πόλις Λοκρίδος, θηλυκῶς λεγομένη. Τινὲς δὲ Ναρύκιον τὴν πόλιν φασὶν, ἐξ ἧς Αἴας. ὁ πολίτης Ναρύκιος, καὶ Ναρυκία δὲ οὐδετέρως. λέγεται καὶ Ναρύκη καὶ Ναρυκαῖος θηλυκῶς, καὶ οὐδετέρως· quæ fere totidem verbis habes apud Suidam in Νάρυξ. Hinc *Narycios Locros* dixit Virgilius de colonia Locrenſium in Calabria, quam & noſter lib. XV. Met. *Narycium* vocat. ita enim ſcribo. cum non Stephano tantum ac Suidæ, ſed Plinio quoque *Narycium* non *Narycia* dicatur. atque inde quoque *Narycia picis lucos* idem Virgilius in Georgicis dixit. & Columella,

——— ſobolem dabit illa capacem
Narycia picis, aut Actæi mellis Hymetti.

ſed Virgilianus locus de pice Brutiâ intelligendus, quam commendat Plinius. Locri enim in Brutiis. ea eſt vera lectio apud Virgilium. neque aliter vetuſtiſſimi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſtiſſimi codices. etſi Probus & Servius *Mariciæque* illic agnoſcunt. mendoſe. alter etiam de pice Locride non Brutia perperam interpretatur. ſed in duobus Servii vetuſtis codicibus Leidenſis bibliothecæ, *Naryciæ picis à loco in quo abundant piceæ.* male vulgo, *abundant pices.* Hæc ſcripſeram, cum obtulit ſe mihi Scholiaſtes Virgilii ineditus, qui meam de pice Brutia interpretationem confirmat. eum audi. *Naryciæ, Brutiæ, quæ in ſimilitudinem picis arborum corticibus fluunt. Item, Naryciæ, Brutiæ, quæ in ſilva* (lego *quæ ea in ſilva*) *fiunt. Hic & Narycii poſuerunt mœnia Locri.* Interpretes ex hoc Virgilii loco non ſatis ſe expediunt. cujus nec mentem videtur aſſecutus Plinius. nam cum libro XIV. cap. XX. picem Brutiam jam commendaſſet, ſubjungit paulo poſt, Naryciam à Virgilio laudari. Hæc copioſius præter inſtitutum.

V. 268. *Longus & invito pectore ſedit amor*] Lege *at invito* cum priſcis editionibus, & duobus ſcriptis. alii nonnulli *in invito.* pro *ſedit* fruſtra Puteaneus & nonnulli alii *manſit.* noſter ſupra,

Et vetus in capto pectore ſedit amor.

Ep. II. *Sedit in ingenio Creſſa relicta tuo.*

Ep. IV. *Sarcinaque hæc animo non ſedet apta meo.*

Amor. I. Eleg. II.

Nec in lecto pallia noſtra ſedent.

Triſt. III. Eleg. IX. ex veteribus libris,

Pallor in attonitæ virginis ore ſedet.

Met. II. *Pallor in ore ſedet, macies in pectore toto.*

plura ex Martiali Gronovius noſter collegit Obſervat. lib. II. cap. III.

V. 269. *Vertere quæ poteras*] ſcripti cum primâ editione *tu poteras.* mihi tamen vulgatum magis arridet.

V. 280. *Utilior ventus*] *Utilius tempus* quatuor libri. ut Ep. Laodamiæ,

Illud erat ſævis utile tempus aquis.

V. 282. *Non aliquis ſocios rurſus ad arma vocat.*]

Hæc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hæc non ſunt nauci. optimus Puteaneus *Rheſus.* ut & Argentinenſis. vere. niſi quod ſcribo, *alius Rheſus ad arma vocat.* Victoriam de Rheſo paſſim jactat & oſtentat Ulyſſes. ita in Reſponſione Sabiniana ad Ovidianam Penelopen, ita Met. XIII. in oratione adverſus Ajacem, ita Artis lib. II. ubi cum Calypſo colloquens inducitur. bene etiam unus Farneſianus *in arma.* vide notas ad Epiſt. III. v. 136.

v. 283. *Hic amor, hic pax eſt*] *& pax* meliores præter excerpta Jureti. ſequens verſus aut ſpurius eſt, aut aliquid hic excidit.

v. 286. *Irrita cum velis verba*] *cum votis* Puteaneus. forte *cum velis vota.* ſed ſupra in Epiſtola Sapphus,

Qui mea verba ferunt, vellem tua vela referrent.

&, *Demophoon, ventis & verba & vela dediſti.*

v. 289. *Ergo quiſquis opem*] in uno Regio, *Ergo age quiſquis opem.* ut Artis libro primo,

Ergo age ne dubita cunctas ſuperare puellas.

& lib. II.

Ergo age & iratæ medicamina fortia præbe.

v. 291. *Domina retinebit in urbe*] ſic bene Regius. reliqui fere *dominæ in urbe.* male. Martialis III.

Plus ſane placeat, domina qui natus in urbe eſt.

lib. IX.

Octavum domina marmor ab urbe legis.

Nemeſianus Eclog. I.

Non ſic dulce ſonas, ut te placatus Apollo
Provehat, & felix dominam perducat ad urbem.

Eclog. II.

Tityrus è ſilvis dominam pervenit ad urbem.

& Calpurnius Eclog. IV.

Tu mihi talis eris, qualis, qui dulce ſonantem
Tityron è ſilvis dominam perduxit ad urbem.

ſic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſic & *dominam Romam* Martial. lib. x. & *dominas arces* Rutilius. ſic & Græci frequenter *βασιλεύουσαν πόλιν.*

v. 295. *Sed cui*] malo *Si cui* cum duobus ſcriptis.

v. 299. *Scelerata facta puellæ*] alii *verba* aut *dicta*. Sarravianus *regna*. eleganter mehercules. ſic de regno amatorio ſupra,

At ſi quis male fert indigna regna puellæ.

Horat. Od. I. lib. IV.

Non ſum qualis eram bonæ ſub regno Cynaræ.

Propertii Cynthia lib. III. El. x.

Inque meum ſemper ſtent tua regna caput.

& lib. II. Eleg. x.

Et ſubito felix nunc mea regna tenet.

lib. IV. El. VII.

Longa mea in libris regna fuere tuis.

& mox, *Et quererer lecti frigida regna mei.*

v. 301. *Nec eâ contenta rapinâ eſt*] Puteaneus & quinque alii, *contenta rapinâ*. Scribe,

——— *nec eâ contenta rapinâ*
Sub titulum noſtros miſit avara lares.

fruſtra ſcripti *ſub titulo*. Tibullus, *ſi juſſerit illa*,

Ite ſub imperium ſub titulumque lares.

v. 304. *Ante ſuas fores*] *ſuam forem* unus meus. bene.

v. 307. *Per totos mareeſcant omnia ſenſus*] unus *vaneſcant*, alius *maneſcant*. prior Mentelianus *aceſcant*. Regius cum duobus aliis *inaceſcant*. vere. atque ita, quem nihil præterit, perſpicaciſſimus Gronovius Obſerv. lib. II. cap. XXI. is plura de eo verbo collegit. *non ceſſent* codex Jureti fruſtra. *inaceſſere* Scribonius Largus Compoſitione CIV. & Marcellus Empiricus quoque dixerunt. Sic *inamareſcere* Horat. lib. II. Sat. VII.

Nempe inamareſcunt epulæ ſine fine petitæ.

v. 308. *Odii ſemina quare tui*] malo *tuis odiis*.

dixi

dixi ſupra ad v. 143. ſequenti verſu *poſſis* pro *poſſes* meliores.

v. 315. *Profuit aſſidue*] *aſſiduæ amicæ* Regius. eleganter. ſic in Ibide libri veteres,

Viſceraque aſſiduæ dedita præbet avi.

v. 318. *Ut verum confiteamur*] *vere* tam hic quam ſequenti pentametro libri meliores. & recte. infra,

Sic facies verè, quod meditatus eris.

v. 320. *Nec tamen*] *& tamen* ſcribe cum Puteaneo, & Argentinenſi. aliter ſenſus non conſtabit. & ſequenti verſu, *Quam brevis eſt! nec erat.* cum eodem Puteaneo, & duobus aliis. vulgati inſulſe, *& erat.*

v. 322. *Hinc odio*] *Hæc* ſcripti plerique.

v. 323. *Et mala ſunt vicina bonis*] Lego, *Ut mala ſunt vicina bonis*: hoc eſt quemadmodum.

v. 325. *Quam potes*] Regius, Puteaneus, & plures alii, *Qua potes.* nil muta. dictum alibi. ſic infra libri quidam veteres,

Et modo, quam poterat, latum ſpectabat in æquor.

Triſt. I. Eleg. VIII.

Quam potes excuſa, nec amici deſere cauſam.

ſic libri quidam veteres. ut & lib. III. Eleg. III.

Quam potes, extenua forti mala corde ferendo.

& Eleg. IV.

Et quam quiſque poteſt, oro, mala noſtra levate.

El. VII. *Effuge venturos, quam potes, uſque rogos.*

lib. IV. Eleg. VIII.

Sed qui, quam potuit, dat maxima, gratus abunde eſt.

Met. III. v. 300. ex antiquis itidem libris,

Quam tamen uſque poteſt, vires ſibi demere tentat.

& lib. VIII.

Quam potuit precibus deus annuit.

Val. Maximus libro IV. cap. I. *Fabius Maximus cum à ſe quinquies, & à patre, avo, proavo, majoribuſque*

ſuis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſuis ſæpenumero conſulatum geſtum animadverteret; comitiis, quibus filius ejus ſummo conſenſu conſul creabatur, quam potuit, conſtanter cum populo egit, ut vacationem aliquando hujus honoris Fabiæ genti daret.

V. 331. *Caret tua dote puella*] *tua fœmina dote* ſcripti fere omnes cum prima editione. bene. ita ſæpe pro amica noſter. nam *puella* mox ſequitur.

V. 333. *Exige quod cantet*] *ut cantet* Regius & Puteaneus, cum alio Regio. *uti cantet* Scaligeri excerpta & Jureti cum uno Puteaneo. Lege, *exigito cantet*. ſæpe ſic peccatum. pro *ſi qua eſt* unus ex meis, *ſi qua ſint*. Forte,

——— *ſi cui ſine voce puella eſt.*

V. 334. *Fac ſaltet, neſcit ſi qua movere pedem*] *movere manum* Regius, & pro diverſâ lectione Puteaneus cum Lincolnienſi. optime. *Movere manum*, χειρονομεῖν. ſic & lego Met. XIV.

In numerum motis manibus duxere choreas.

jactare in numerum brachia Lucretio, & *mollia mobiliter brachia mittere* lib. IV. Geſtus enim manuum & brachiorum in ſaltatione puellarum plus commendabatur, quam pedum motus. Noſter ſic paſſim. Faſt. III.

Illic & cantant quicquid didicere theatris,
Et jactant faciles ad ſua verba manus.

Art. Am. III.

Quis dubitet, quin ſcire velim ſaltare puellam,
Ut moveat poſito brachia docta mero.

ubi forte *brachia ducta* reponendum. Amor. II. Eleg. IV.

Illa placet geſtu, numeroſaque brachia ducit,
Et tenerum molli torquet ab arte latus.

& Ponticorum libro IV. Eleg. II.

Sive quod in tenebris numeroſos ponere geſtus,
Quodque legat nemo ſcribere carmen, idem eſt.

ubi perperam *greſſus* in multis codicibus exſtat.

Noſter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Noſter infra,

Enervant animos loti citharaque lyraque,
Et vox, & numeris brachia mota ſuis.

lib. II. *Brachia ſaltantis, vocem mirare canentis,*
Et quod deſierit, verba querentis habe.

Ita Juvenalis cum dixit,

Chironomon Ledam molli ſaltante Bathyllo.

deſignat geſticulatione manuum ſaltationem potiſſimum fuiſſe confectam. Propertius libro II. Elegia XXII.

Sive aliquis molli deducit candida geſtu
Brachia: ſeu varios incinit ore modos.

Statius Sylvarum libro III. ad Uxorem,

Candida ſeu molli deducit brachia motu.

hoc eſt ſaltat. male *diducit* legitur. lib. III. Artis,

Cui vox eſt canta, cui mollia brachia ſalta,
Et quacunque potes dote placere place.

ducere igitur & *deducere brachia*, in ſaltatione idem quod movere. ſed & *jactare* dicebant. Propertius libro IV. Elegia IX.

Nanus & ipſe ſuos breviter concretus in artus
Jactabat truncas ad cava buxa manus.

Noſter Faſtor. III.

Illic & cantant quicquid didicere theatris,
Et jactant faciles ad ſua verba manus.

ſed & de natatione Epiſtola Leandri,

Jactabam liquido brachia lenta mari.

quare parum abeſt, quin apud Propertium libro IV. Eleg. V. illis verſibus,

In mores te verte viri. ſi cantica jactat,
I comes; & voces ebria junge tuas.

ſi brachia jactat cenſeam reponendum.

V. 335. *Barbara ſermone eſt*] *ſermonem eſt* Patavinus. ut ſit Græciſmus, cujus notæ multi occurrunt apud Naſonem noſtrum.

V. 337. *Durius incedit, face ut ambulet*] ſcripti plerique

rique *fac ambulet.* Regius, *fac inambulet.* Excerpta Scaligeri, *face inambulet.* recte. *face* pro *fac* uſitatiſſimum noſtro. inambulandi verbo frequenter uſus eſt Cicero. hinc & *inambulatio* apud Catullum.

v. 338. *Omne papillæ Pectus habent: vitium faſcia nulla tegat.*] *pectus habent tumidæ.* priſcæ editiones & Sarravianus, cum quatuor aliis codicibus. quod præ vulgata lectione placet. malim etiam *faſcia nulla liget*, quam *tegat.* ſic Martialis,

Faſcia luctantes dominæ compeſce papillas.

v. 339. *Narra quod rideat illa*] multi *ipſa.* unus *ipſam.* Regius *illi.* diſtingue, *narra, quod rideat, illi.* niſi malis forte, *quo rideat*, & *quo fleat.*

v. 348. *Vitiis excidet ipſa ſuis*] ſcripti *illa.* ſic & alibi noſter, ut Art. lib. I.

Excidit illa metu, rupitque noviſſima verba.

lib. II. *Quæ, ſimul inviſas crimen pervenit ad aures,*
Excidit, & miſeræ voxque colorque fugit.

lib. III. *Procris ut accepit nomen, quaſi pellicis auræ,*
Excidit, & ſubito muta dolore fuit.

Triſt. I. Eleg. I.

Ingenium tantis excidet omne malis.

Elegia V.

Si quid & in nobis vivi fuit ante vigoris,
Extinctum longis excidit omne malis.

Elegia IV.

Quam ſubeant animo meritorum oblivia noſtro,
Et longa pietas excidat iſta die.

excidere ſibi dixit Seneca Hippol.

Quis me dolori reddit, atque æſtus graves
Reponit animo? quam bene excideram mihi!

Phædra diliquium animi paſſa. *linqui* dixit noſter Ep. Phyllidis,

Linquor, & ancillis excipienda cado.

Faſtorum V.

Excidit, & lævo fixa ſagitta pede eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 349. *Non tamen*] *Nec* prima editio & ſcripti nonnulli.

v. 350. *Fallit enim multas*] *multos* Regius. & bene.

v. 351. *Tum quóque compoſitis ſua cum linit ora venenis*] *compoſitis cum linit* Regius corrupte. forte pro *liverit*. ita enim dicebant quoque veteres, non *leverit* tantummodo. vel, *cum poſitis ſua leverit ora venenis. cum poſitis ſua collinet* Puteaneus cum quinque aliis. recte. unus *colliget.* quod proximum vero. ſic apud Horatium, *crines pulvere collines. compoſitis cum liniet ora venenis* prima editio & ex ſcriptis multi. non male à *liniendo.* ſi lex metri id ferret. *poſita venena* nempe in menſa. Art. Am. III.

Nec tamen ut poſitas menſa deprendat amator
Pyxidas.

ubi dixi de hoc loco. ſic *poſita lucerna* Ep. Herus. & *poſitæ dapes* ſæpe alibi, & *poſitus Bacchus.* de quo Artis lib. I. unus codex Regius *delinit*, alius *delinet.* quo verbo uſus eſt Accius.

v. 356. *Nauſea facta meo eſt*] malim *nata.* ſed libri obſtant.

v. 357. *Medio Veneris præſtemus in uſu*] *medios in uſus* Puteaneus & quatuor alii. *praſtamus* idem cum Jureti libro. ſed Farneſianus unus *præſtentur.* quod ſequor.

v. 364. *Quam volet impugnent*] *impugnet* plerique ſcripti. pro *Quam volet*, *Qui* prima editio & exarati calamo quatuordecim. *Quod volet* Regius, & Puteaneus, & multi alii. duo *Quamlibet.* de quo ad Epiſt. VI. v. 140. unus *Quolibet.* unus item *Qua valet.* Excerpta Puteani *Quo volet.* Latet aliquid. Jureti excerpta *Quum volet.*

v. 366. *Quiſquis es*] Recte. Non enim conſtabat, quis aut cujas fuiſſet Zoilus.

v. 369. *Summa petit Livor*] Diſtichon hoc ſuper-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

perfluum eſt, cum de livore jam egerit.

V. 372. *Exige quæque*] Sarravianus *quodque.* Regius, *quidque.* bene.

V. 376. *Verſibus è mediis*] *Uſibus è mediis* Regius. Lego *Luſibus.* ſic Pont. IV. Eleg. ult.

Et tua cum ſocco Muſa Meliſſe levi.

ſcripſerat enim ludicra & jocos Meliſſus. ut illic dicemus. *Verſibus è modicis* Puteaneus. Reliqui plerique majori ex parte *Verſibus in mediis.*

V. 380. *Et levis arbitrio ludat amica ſuo*] *laudat* Regius, & *cantat* ſuperiori verſu. *laudat* etiam quinque alii. plures, *plaudat.* unus, *laudet.* Forte ſcribendum,

Et levis arbitrio plaudat amica tuo.

hoc eſt tuis deſideriis applaudat æqua.

V. 382. *Cydippe*] cujus nominis poëma ſcripſerat Callimachus, ex quo fragmenta ab antiquis Grammaticis citantur.

V. 383. *Quis feret*] rectius alii *ferat.* & tum ſequenti verſu *Peccet* quoque ſit ſcribendum. *ſi quis agat* etiam recte prima editio cum Puteaneo & multis aliis.

V. 388. *Vincimus*] *Vicimus* Regius aliique complures.

V. 392. *Et capient anni carmina multa mei*] ſcripti non pauci *capient animi carmina plura. plura* quoque codex Jureti. *capiunt* Regius. Politiani liber *capient animi carmina magna mei.* quod placet, modo *capiunt* cum Regio admittas. hinc *capax animus.* Legebam aliquando pro *carmina multa*, *culta.* ut de Horatio in Triſtibus,

Dum ferit Auſoniâ carmina culta lyrâ.

V. 393. *Studium famæ mihi creſcit honore*] lege *famæ honoræ.* ut apud Statium Theb. II.

Vos quoque Theſpiadæ non inficiatus honorâ
Arcuerim famâ.

quo

quo reſpicit unus codex Patavinus, in quo *honeſtæ.* editio prima & ſcripti nonnulli *amore.* Sed cum Regius & Puteaneus à manu primâ agnoſcant, *mihi crevit honori,* alii ſex *creſcit honori.* Forte legas rectius *famæ ſtudium mihi ceſſit honori.* vel, *cedit.* nam in uno Vaticano eſt *credit.* ſic *bene cedere* in faſtis lib. II. v. 380.

Et memorem famam, quis bene ceſſit, habent.

ita locus mendoſiſſimus ex veſtigiis veterum librorum eſt ſcribendus. ubi plura.

v. 394. *Noſter anhelat equus*] *veſter* Regius & tres alii. melius. ut ad livorem referatur.

v. 396. *Quantum Virgilio nobile debet opus*] *epos* legebat Muretus apud Ciofanum. quod ſi hoc loco admittimus, etiam Statio erit reddendum, ubi de Heroo carmine. Sylv. I. Epithalamio Stellæ,

——— *eat enthea vittis,*
Atque hederis redimita cohors, ut pollet ovanti
Quiſque lyra. ſed præcipue qui nobile greſſu
Extremo fraudatis epos.

ita enim Scribo. Martialis,

Scribebamus epos; cœpiſti & ſcribere: ceſſi.

forte epos dixit Horatius, ubi agit de Vario. Hoc tamen Naſonis loco, vulgatam lectionem non temere ſollicitem. præſertim cum ſcripti codices noſtri omnes pro eâ ſtent. nam per *nobile opus* quid intelligat, ſatis apparet, cum de Virgilio loquatur. ſic idem Statius Sylv. IV.

Jam diu lato ſpatiata campo
Fortis heroos Erato labores
Differ, atque ingens opus in minores
Contrahe gyros.

Propertius lib. III. Eleg. II.

——— *quis te*
Carminis heroi tangere juſſit opus?

v. 399. *Petetur*] Lege *petentur.* verſus enim exigit ut τὸ *concubitus* ſit pluralis numeri.

v. 401.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 401. *Pleno ſi corpore ſumas*] *pectore* Puteaneus & Jureti excerpta, cum aliis nonnullis.

v. 403. *Tua prima voluptas*] *tibi* rectius duo libri.

v. 405. *Frigore ſoles*] Concinnius Sarravianus & quinque alii, *frigora ſole.* alii totidem *frigora ſoles.* proxime verum.

v. 407. *Veneris quoque junge figuram*] *Venerem junge figurâ* Regius & Puteaneus pro diverſa lectione. bene. quomodo & duo alii. & ſequenti verſu pro *quam que decere putes*, *quaque* libri meliores. *putas* Regius & multi alii. Scribe, *quaque decere poteſt.* alioquin ſenſum vix commodum elicias. alter Regius, *Venerem finge figura.* ſed Jureti codex & Puteani,

—— Veneri quoque junge figuram,
Quam minime jungi quamque decere putes.

jungere Venerem elegantius eſt. Art. lib. II.

Utque velis, Venerem jungunt per mille figuras.

Martialis lib. II. Eleg. LIII.

Quod plebeia Venus gemino tibi jungitur aſſe.

ita ſcribe: cum nullo ſenſu in vulgatis legatur *vincitur.* In antiquis codicibus, maxime Bilbilitani poëtæ, *c* & *g* promiſcue confunduntur. Noſter in Ibide,

Quæque ſui Venerem junxit cum fratre mariti
Locris.

Tibullus lib. I. Eleg. IX.

—— hunc ego credam
Cum trucibus Venerem jungere poſſe feris.

& libro IV. Eleg. XIII.

Hoc primum juncta eſt fœdere noſtra Venus.

auctor Argumentorum Virgilii libro IV. de Ænea & Didone, *Veneris clam fœdera jungunt.*

ſic *jungere membra* noſter lib. II. Faſt.

—— vitat
Veſtra ſoror ſummo jungere membra Deo.

ut & alibi non ſemel. *jungere* quoque *gaudia* & *amplexus*, & *corpora. jungere concubitus* Avienus deſcri-

ptione orbis. ſic *committere Venerem* Propertius lib. II.
Eleg. XV. ut quidam codices,

Non juvat in cæco Venerem committere motu.

& libro IV. Eleg. VII.

Sæpe Venus trivio commiſſa, & pectore miſto
Fecerunt tepidas pallia noſtra vias.

ita & illo loco ex vetuſtis libris legendum. cæterum figuram Veneris alibi quoque dixit Triſt. II.

Sic quæ concubitus varios Venerìſque figuras
Exprimat, eſt aliquo picta tabella loco.

eodem libro *Veneris ſtantes ad genus omne* dixerat. Auctor etiam obſcœni carminis,

Quo tot figuras, quot Philænis enarrat,
Non admovente, prurioſa diſcedit.

ita ex veſtigiis libri vetuſti legendum, qui habebat *admonetis*: nam *pruriginoſa* lex carminis non admittit. verſus iſti mendoſiſſimi erant.

V. 409. *Raro tibi vera fatentur*] *raræ* Puteaneus & editiones nonnullæ. Regius *rara eſt ibi vera*. Lego *raræ ſibi vera*. & ſic alter Regius. Blandiuntur, inquit, ſibi & verba dant. Vulgata lectio quid ſibi velit non video.

V. 411. *Tunc etiam jubeo*] *jubeas* alter Regius. Lego *jubeam*.

V. 415. *Dum piget & nullam malles tetigiſſe puellam*] *malis* Regius, Puteaneus & duo alii. forte, *ut nullam malis*. ſæpe ſic peccatum.

V. 417. *Quæcunque in corpore menda eſt*] *quodcunque mendum* Regius & Puteaneus cum tribus aliis. Lego, *quodcunque mendi*. dixi ſupra. ſeptem alii *quodcunque mendæ eſt*. etiam bene.

V. 423. *Tu tantum numero pugna*] duo libri, *Tu tamen &*. unus, *Tu tamen in*. alius *Tu tantum in*. Lege *Tu tantum, i, numero pugna*. vide quæ notavi Amor. III. Eleg. IV. V. I. *præceptaque in uſum* Puteaneus, non *unum*.

V. 424

v. 424. *Grandis acervus*] *magnus* quidam ex melioribus.

v. 435. *Attrahat ille*] *Attrahet* ſcripti meliores.

v. 437. *Reddente obſcœna puella*] aberrarunt hic operæ typographicæ, quæ *radente* expreſſerunt. *reddere obſcœna* pro veſicam exonerare apud Pomp. Melam occurrit.

v. 438. *Et vidit quæ mos*] *mox* libri meliores, ſed male.

v. 440. *Expedienda tamen*] *experienda* Puteaneus & multi alii ex ſcriptis cum prima editione. ſic infra vice verſa ſcribendum eſt,

Spe citius monitis expediere meis.

ubi *experiere* legebatur.

v. 446. *Sectaque ſubducto ſtipite flamma perit.*] Ita Jureti codex. quod ferri non poteſt, cum mox præceſſerit. prima editio, & major ſcriptorum pars *Magnaque.* octo codices, *Lataque.* quinque *Altaque.* tres *Lentaque.* duo, *Multaque.* unus, *Cunctaque.* alius, *Totaque.* vetuſtiſſima editio, & quinque ſcripti, *Laſaque.* Politiani *Lætaque.* Regius *Hæſaque* vel *Caſſaque.* quod poſtremum amplector. vide Notas Faſt. VI. v. 406. Puteaneus *Totaque* & *Lataque* vel *Laſaque* pro diverſa lectione. præterea pro *ſubducto* Regius optimus & ſeptem alii *ſeducto.* etiam bene. Nec male *diducto* Puteaneus cum alio ex noſtris.

v. 448. *Nec ſatis*] *Non ſatis* ſcripti majori ex parte.

v. 451. *Fueras domina*] *fueris* Regius, Puteaneus, & ſeptem alii.

v. 457. *In Prognide perdidit ignes*] Variant hic denuo codices. Naugerius notat *Phronide* ex ſuis. qui de hac fabula nihil ſibi eſſe compertum fatetur. Puteaneus *Procride.* Regius, *Progyæde.* alter, *Prognide. Progride* Patavinus. Lego *Procride.* Procridis enim Amore captus Minos, cum eam Cephalo elapſam & fugitivam excepiſſet in Creta, cane

donaſſe velociſſimo fertur, de quo ad lib. VII. Met. nobis erit agendum. Ejus rei meminit Scholiaſtes Germanici inter alios. ſed præ cæteris Antoninus Liberalis cap. XLI. Metam. Palæphatus etiam, & Pollux. cæterum pro *perdidit ignes* optime Puteaneus, *prodidit*. ut & duo aut tres alii. *Prodere* Donatus ad Terentium, pro *deſerere*, *projicere* exponit frequenter. ſic Dido de Ænea,

Non jam conjugium antiquum, quod prodidit, oro.

Propertius libro II. Eleg. VII.

Nam citius paterer caput hoc diſcedere collo,
Quam poſſem nuptæ prodere amore faces.

v. 455. *Amphilochi frater ne Phegida ſemper amaret*] *amarit* rectius legatur. cæterum totus hic verſus valde eſt turbatus in libris ſcriptis. ita tamen ut ad vulgatam ii lectionem alludant, cui controverſia non eſt movenda. Hiſtoriam hanc tangit noſter etiam in Metamorph. lib. IX. ſed paucis verbis. Agitur autem hic de Alcmæone, qui Alpheſibœæ Phegei filiæ Callirhoen Acheloi filiam ſuperduxit. rem narrant cum alii, tum Pauſanias in Arcadicis, & Apollodorus. Alcmæon & Amphilochus Amphiarai filii. male ergo *Antilochi frater* in multis codicibus. apud Lucianum quoque in Pſeudomanti hic Amphiarai filius perperam Ἀντιλόχος appellatur, pro Ἀμφιλόχος.

v. 457. *Et paris OEnonen ſummos tenuiſſet in annos*] Rectius Regius, *Parin OEnone*. idem *ad annos* cum aliis pleriſque.

v. 461. *Turba fatigat*] malim *fatiget*.

v. 463. *Parcius è multis mater deſiderat unam*] Regius præſtantiſſimus *Foritus*. Lege *Fortius*. & vide quæ notavi v. 281 libri primi Artis. *Fortis*, qui dolori moderatur, & adfectibus. idque ex placito Stoïcorum, apud quos fortitudo in robore animi conſiſtit potius, quam in corporis viribus. Statius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Theb. v.

At non magnanimo pietas ignava Lycurgo.
Fortior ille malis, lacrymaſque inſana reſorbet
Ira patris.

& Sylv. lib. II. conſolatione ad Urſum,

O quam divitiis cenſuque exutus opimo
Fortior, Vrſe, fores!

v. 464. *Quam qua flens clamat*] Regius mendoſe, *Quem quoque flens.* Sarravianus, *qui flens.* Lege, *Quam cui flens clamat.*

v. 465. *Et ne forte putes*] prima editio & duo libri ſcripti *Ac.* alius, *Sed.* Scribo *At.* pro *condere jura* Arondelianus *prodere.*

v. 469. *Amabat*] unus Puteaneus *amarat.*

v. 471. *Bene contigit illi*] prima editio cum ſcriptis fere omnibus, *bene convenit illi*, præter optimos Regium & Puteaneum, in quibus *convenit illis.* vere. Martial. lib. VIII. Ep. XXXV.

Miror non bene convenire vobis.

Faſtorum IV.

Contrahere agreſtes, & mœnia ponere utrique
Convenit.

Pont. III. Eleg. II.

Extitit hoc unum, quo non convenerit illis.

pro *tuo* mox multi *tuam.*

v. 473. *Ope tutus Achillis*] *Achilli* Farneſianus, recte omnino. ita Virgilius ſæpe. ſic & *Vlyſſi* noſter in Metamorph. paſſim ſecundo caſu. monui ad librum I. Artis v. 743.

v. 475. *Atrides ait, Eſt illius proxima forma*] Numeri duriores, quam ut Naſoniani videantur. Nec conſtant ſibi libri veteres. quorum nonnulli, *Eſt ait Atrides.* concinnius. Sed Jureti & Puteani codex,

Atrides ait, jam illius eſt proxima forma.

duo alii, *Atrides ait illius eſt proxima.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

duo alii, *Hæc ait Atrides illius proxima forma eſt.*
Lego, *Eſt, ait Atrides, illi quam proxima formâ.*
in quo nihil mihi permiſi, niſi quod pro *illius jam* veteri lectione repoſui, *illi quam.*

v. 476. *Et ſi prima ſinat littera*] *ſyllaba* Regius cum Lincolnienſi & uno meo. recte. Nam inter Briſeïdem & Chryſeïdem tota prima ſyllaba differt. de ſolâ primâ littera manifeſte falſum eſt. ſic lib. II. Faſtorum,

—— prima ſed illi
Dicta bis antiquum ſyllaba nomen erat.

v. 478. *Sin minus*] Scripti tam hic quam aliis locis ſemper *Si minus.*

v. 479. *Accuſat*] *Incuſat* prima editio, & ex ſcriptis ſatis multi.

v. 481. *Nam ſi Rex ego ſum*] Scribo *ſim*. ita poſtulat τὸ *dormiat*, quod ſequitur. niſi mavis *ſum* & *dormiet*. Sequenti verſu pro *eat* liber Vaticanus *eas*. Puto,

In mea, Therſite, regna licebit, eas.

v. 483. *Hanc habuit ſolatia magna prioris*] *ſolatia bina* meus & Voſſianus. placet. ſupra,

Qui ſibi jam pridem ſolatia bina paravit.

v. 486. *In bivio detineatur amor*] *deſtineatur* Regius, & Scaligeri excerpta. recte. Sarravianus *deſtituatur.* dixi Epiſtola VIII. v. 69. Horatius libro IV. Od. V.

Ut mater juvenem, quem Notis invido
Flatu Carpathii trans maris æquora
Cunctantem ſpatio longius annuo
Dulci diſtinet à domo.

ita meliores codices. non *detinet.*

v. 487. *Artes tu perlege noſtras*] *en perlege* duo libri. totidem cum prima editione, *jam perlege.* Sed vere Regius, *i, perlege.* vide Notas ad lib. III. Amor. Eleg. III.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 488. *Jam tibi navis erit*] *eat* repone cum Politiani excerptis & duodecim ad minimum noſtris. ſic ſupra,

Rectaque cum ſociis me duce navis eat.

& infra,

Quaque vocant fluctus, hac tibi remus eat.

vel *navis eat.* ut illic eſt in nonnullis ſcriptis. Faſt. IV.

Dum licet, & ſpirant flamina, navis eat.

Triſt. v. Eleg. v.

Quod ſupereſt, tutum per mare navis eat.

& Eleg. ult.

Vela damus, quamvis remige navis eat.

alibi in Triſtibus,

Sed non per placidas it mea navis aquas.

v. 490. *Edocet ore meo*] *perdocet* ſcripti cum primâ editione.

v. 492. *Frigidior domina fac videare tuæ*] videtur ſcribendum *dominâ tuâ.* Niſi quod unus Puteaneus & unus Leidenſis, *Frigidior glacie.* quod arridet. ſic Ep. I.

Frigidius glacie pectus amantis erat.

& Ariadna, *Frigidior glacie ſemanimiſque fui.*

tuæ pro amicæ tuæ. Tibull. lib. IV. Eleg. VII.

Dicetur ſi quis non habuiſſe ſuam.

ita enim legendum videtur. niſi *ſua* malis. Noſter infra ex veteri codice,

Jamque face è multis una ſit illa tuis.

Horatius libro I. Od. XV. *Non hoc pollicitus tuæ.* Helenæ ſubaudi. nam ad Paridem eſt ſermo. Propert. I. Eleg. IX.

Et nihil iratæ poſſe negare tuæ.

lib. III. Eleg. VII.

Me doceat livor mecum habuiſſe meam.

noſter lib. I. Artis de Paſiphaë,

Atque ait, exta tenens, Ite placete meo.

Hinc illa apud noſtrum paſſim obvia, *Clamabo*,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

meus eſt. Dicam, Meus es. Exclamat, Meus es. Artis lib. II.

Quo magis, ô Juvenes, deprendere parcite veſtras.

Faſtorum II.

Eſt locus: antiqui Capream dixere paludem,
Forte tuis illic, Romule, jura dabas.

tuis, nempe civibus. Fruſtra *viris* reponunt.

v. 493. *Nec ſi*] *Ne ſi* ſcripti cum primâ editione.

v. 495. *Medias abrumpere flammas*] *curas* prima editio cum ſcriptis melioribus. omnino bene. *cura* enim pro amoribus. ſic Dido apud Virgilium, *gravi jam dudum ſaucia curâ.* lib. VI. Met. ex antiquo codice, *nec capiunt incluſas pectora curas.* ſic noſter, ſic Tibullus ac Propertius, ſic alii paſſim. Sequenti verſu pro *imperii fera juſſa*, rectius Puteaneus & duo alii ex melioribus, *jura.* Vide Notas ſub finem Ep. III.

v. 497. *Quod non eſt, ſimula*] *non es* lege cum melioribus.

v. 501. *Simularat amare*] *ſimulabat* ſcripti & prima editio.

v. 507. *Nec dic convitia poſti*] *nec fac* prima editio & ſcripti meliores magno numero. Amor. I. Eleg. VII.

At taciti fecere tamen convitia vultus.

lib. III. Eleg. III.

Quid queror, & toti facio convitia cælo.

& appoſite ad hunc locum Met. XIV.

—— poſuitque in limine duro
Molle latus, triſtique ſeræ convitia fecit.

Ep. Leandri,

Nec faciam ſurdis convitia fluctibus ulla.

Cydippe,

Quam ſæpe, ut tardis, feci convitia, remis!

Propertius lib. I. Eleg. VI.

Ut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ut mihi deductæ faciat convitia puppi
Cynthia?

Jureti codex & ſex ex noſtris. *fer convitia. fac incendia poſti* pro diverſa lectione Puteaneus. ſic Artis libro III.

Ille vetus miles ſenſim & ſapienter amabit,
Multaque tironi non patienda feret.
Nec franget poſtes, nec ſævis ignibus uret.

Eleg. VI. lib. I. Amor. ad Janitorem,

Aut ego jam ferroque ignique paratior omni,
Quem face ſuſtineo, tecta ſuperba petam.

V. 506. *Feras*] *feres* ſcripti cum primâ editione.

V. 513. *Te quoque fallet amor, dum ſit tibi finis amandi*] *Tunc quoque fallit amor, ne ſit tibi* Puteaneus. pro *fallit* multi *fallat*. pro *dum ſit*, Sarravianus *dum fit*. tres *niſi ſit*. alii, *nec*, *ne*, *ni*. unus *ut ſit*. Regius,

Te quoque falle tamen, nec ſit tibi finis amandi.

quod ſecuti ſumus. *falle tamen* etiam in excerptis Politiani & uno ex noſtris. Non ſatis eſt, inquit, ut fallas dominam, atque illi perſuadeas te non amare, ſed tibi quoque ipſi perſuadeas velim, non eo fine hæc à te agi, ut amare deſinas.

V. 517. *Nec tibi tam placeat, ut te contemnere poſſit*] Puteaneus *ſibi* pro diverſâ lectione. quod & Patavinus agnoſcebat. Regius, *Nec ſibi tam placeat, nec te*. Scripti plerique *quod te* cum prima editione. unus meus pro diverſa lectione *quo*. recte.

V. 521. *Tibi ni patientia deſit*] alii, *ſi non*. unus Vaticanus, *niſi patientia*. Lege *niſi ſi*. & vide Notas ad Epiſt. IV. V. III. *ſapientia* etiam in nonnullis. Regius, *Poſſe pati facile eſt. ubi ſapientia deſit*. Puto, *niſi ſi ſapientia deſit*. ſic ſupra,

Artis erunt cauto mollia juſſa meæ.

V. 522. *Protinus ex facili gaudia ferre licet*] Lego *Pronius*. ut ſupra,

Prona venit cupidis in ſua vota fides.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

&, *Prona tibi vinci cupientem vincere palma eſt.* ſed Puteaneus à manu primâ *Promtius.* quod ſequor.

v. 525. *Variabimus artes*] *Variamus &* bene Puteaneus. niſi *variemus* mavis.

v. 528. *Auxilium multis ſuccus & herba fuit*] male quidam codices *tulit*, vel *dedit. Auxilio fuit* non male duo codices. ſic infra v. 581. *auxilio turba futura tibi eſt.* ut quidem legendum. Met. XII.

—— nec onus cava parma ſiniſtra
Auxilio mihi ſunt.

nihil tamen hic mutem. vide Notas Faſtorum II. v. 408.

v. 531. *Referant tua carbaſa venti*] *referent* libri meliores cum prima editione. ſcribendum eſt *referant ſine.* nam *tua* paulo ante præceſſit. niſi mavis, *ſua carbaſa.* & mox. *Quoque vocant* pro *Quaque* Puteaneus.

v. 535. *Pracordia poſcunt*] *poſcant* malo.

v. 537. *Utere & uſque tuâ*] Regius & Puteaneus cum quatuor aliis & prima editione *Et fruere.* alter Regius *infruere.* duo *ſic fruere.* Scribe *I fruere.* & vide Notas ad lib. III. Amor. Eleg. III. codex tamen Scaligeri & unus Vaticanus *Perfruere.* ſic Ep. Herm.

Perfruor infelix liberiore malo.

v. 539. *Tadia quare mali: faciunt & tadia finem*] *faciunt quoque* octo. tres, *quia.* unus *nam.* Scribe,

Tadia quare: malis faciunt & tadia finem.

v. 540. *Jam quoque cum credes poſſe carere mane*] *credas* multi ex melioribus. Lege,

Tum quoque, cum credes poſſe carere, mane.

v. 541. *Dum bene te cumulas, & copia tollit amorem*] *cumules* & *tollet* ſcripti cum prima editione. Sequenti verſu pro *libet eſſe* veteres plerique *juvet* vel *juvat.* ſed meliores *juvet.* Scaligeri codex & unus Vaticanus. *In faſtiditâ.* Lego minimâ mutatione,

Dum

Dum bene te cumules, & copia tollat amorem,
E faſtiditâ non juvet iſſe domo.

pro *Et* repoſuimus *E*, pro *eſſe*, *iſſe*. in quibus frequentiſſime peccant libri veteres. cætera auctoritate codicum ſcriptorum nituntur. Avienus Fab. XXXVII.

Ne cuſtoditâ fas ſit abire domo.

apud Valerium Flaccum ſimilis error commiſſus libro III.

——— *quod ſi jam bella manebant,*
Et placitum hoc ſuperis: nonne hic mea juſtius iſſent
Funera? meque tuus melius nunc plangeret error?

non hac mea juſtius eſſent nunc legitur. Propertius,

Iſſent Phlegræo melius tibi funera campo.

V. 544. *Hunc ſi tu quaris*] *tu ſi quares* meliores.

V. 545. *Qui timet ut ſua ſit, ne quis ſibi ſubtrahat illam*] *detrahat* prima editio & plerique ſcripti. ſic Met. VI.

Quid me mihi detrahis, inquit?

Præterea legendum,

Qui timet, ut ſua ſit; neu quis ſibi detrahat illam.

V. 546. *Vix ope ſanus erit*] alii libri *tutus*. unus *ſalvus*. Sed nil muta. Patavinus *ſanus erat*. Lego *ſanus eat*. Vide Notas in Elegiam de Morte Druſi ſub finem.

V. 556. *Sed puto ſomnus erat*] Scribo *nec puto*. infra,

Deſtituit ſomnum: ſi modo ſomnus erat.

Faſtorum III.

Utile ſit fauſtumque precor, quod imagine ſomni
Vidimus. an ſomno clarius illud erat?

ſuperiori verſu pro *Hic* meliores libri *Is*.

V. 558. *Hac quoque*] *Hoc quoque* meliores.

V. 560. *Omnibus illa deus*] *ille* ſcripti plerique cum prima editione. ſed male. refer ad mala.

V. 563. *Cui durus pater eſt, ut voto catera cedant*] Concinnius quatuor ſcripti,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Cui pater eſt durus, ut votis cætera cedant,

niſi quod tranſpoſitis vocibus lego, *votis ut.*

v. 565. *Cum conjuge vivit*] *dormit* Politiani codex & Cantabrigenſis. ut epiſt. Helenæ, *& tu ſine conjuge dormis.*

v. 566. *Uxorem fato credat obeſſe ſuo*] *facto adeſſe* vel *abeſſe* ſcripti plerique. Nil muto.

v. 569. *Ille habet in reditu navem*] *navim* Regius. ſic idem cum aliis melioribus paulo poſt,

—— media navim Palinurus in unda
Deſerit.

v. 570. *Damno littera ſæva ſuo*] *littora fœda* prima editio & ſcripti omnes meliores. Quid ſi *fœta* legas? ſic noſter lib. XIV. Met.

Littora Cumarum, loca fœta paluſtribus ulvis?

Virgil. lib. Æn. I.

Nimborum in patriam loca fœta furentibus auſtris
Æoliam venit.

v. 571. *Hunc filia nubilis angat*] *te filia* iidem libri. & hoc bene. *angant* etiam Puteaneus.

v. 573. *Ut poſſes odiſſe*] *poſſis* iidem.

v. 574. *Subſtituiſſe tuis*] *ſuſtinuiſſe* ſcripti plerique cum Jureti & Scaligeri excerptis. Excerpta Politiani & ſex alii codices, *Præpoſuiſſe*. Lego *propoſuiſſe*. ſupra,

Proponant animo multa ferenda ſuo.

ſic paulo ante,

Propoſitis frenis ſæpe repugnat equus.

ubi ſcripti fere omnes, *præpoſitis*. Vulgatam tamen lectionem non damno. quomodo & alios locutos memini, ſed loca non ſuccurrunt.

v. 575. *Plura loquebatur: placidum puerilis imago*
Deſtituit ſomnum.

ſcripti nonnulli *placide* & *Deſtituit ſomnus* cum prima editione vel etiam *Deſtituor ſomno*. perperam. *Plura loquebatur*, hoc eſt, poſtquam plura eſſet locuta, deſtituit ſomnum.

v. 577.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 577. *Media navem Palinurus in unda*] *navim* Regius & Puteaneus cum uno Vaticano, ut jam dixi. deinde *medias undas* Puteaneus.

v. 581. *Nam tibi ſecretos augent ſecreta furores*
Eſt opus auxilio. turba futura tibi eſt.]
Hæc inquinatiſſima ſunt. pro *ſecretos* alter Regius *ſecretis.* pro *Nam* Puteaneus *Non.* & ſequenti verſu pro *auxilio*, *in populo.* alii *Nunc* vel *Jam.* codex Regius optime,

Non tibi ſecretis (*augent ſecreta furores*)
Eſt opus. auxilio turba futura tibi eſt.

cui ſcripturæ nihil de noſtro addidimus, præter nudas diſtinctiones. *turbam* pro populi confluxu ponit hic, ut & libro de Art. Am. III. v. 417. ubi vide notas noſtras.

v. 587. *Nec ſit tua janua clauſa*] *ſit tibi* meliores.

v. 588. *Nec tenebris luctus flebilis adde tuos*] *vultus flebilis abde* cum primâ editione, & iiſdem ſcriptis reponendum. *abde tuis* prima editio & Regius. Lego *abde ſuis.* nam *oculos tuos* paulo ante præceſſerat.

v. 589. *Semper habe Pyladen aliquem, qui curet Oreſten*] *Pyladen, qui te procuret* Mentelianus. alius, *Pyladen te cum qui curet.* duo, *ſocium qui curet.* tres, *qui te conſoletur.* malim *qui te ſoletur.* Latet aliquid mendi.

v. 593. *Edono*] *Edonio* ſcripti, vel *Aonio.* quod poſterius Naugerius, in Notis ſuis & Alexander Paganinus apud Ciofanum amplectuntur. quia ſcilicet noſter Art. lib. I.

Fertur ut Aonio concita Baccha deo,

& lib. II. *Aonii cornibus icta Dei,* dixerit. ſed de Bacchis Thraciis, & cultu Bacchi in Thracia res eſt notiſſima. Noſter Met. VI.

Tempus erat quo ſacra ſolent trieterica Bacchi
Sithoniæ celebrare nurus.

&c alibi, *Iſmariæ celebrant repetita triennia Bacchæ.* *celebrans trieterica* Sarravianus. vide Triſt. IV. Eleg. I. v. 42.

v. 595. *Et modo, qua poterat, latum ſpectabat in æquor*] *longum æquor* ſcripti omnes meliores cum primis editionibus. Am. II. Eleg. XI.

O utinam, ne quis remo freta longa moveret,
Argo funeſtas preſſa bibiſſet aquas?

Ep. Hypermneſtræ,

—— *quid, iö, freta longa pererras.*

Ep. Parid. *Longa Phereclæa per freta puppe vias.*

Faſt. III. *Ille vehit per freta longa duos.*

Horatius,

Dum longus inter ſæviat Ilion
Troiamque Pontus.

pro *qua poterat*, quatuor *quod*. totidem, *quam*. vide Notas ſupra. v. 325.

v. 598. *Ruptáque ſingultu verba loquentis*] *Raptaque* Regius & Puteaneus. non probo. idem Regius *dolentis* pro diverſa lectione. quomodo ſeptem alii. recte. ſed *querentis* puto ſcribendum, quo verbo noſter impenſe gaudet. ſic infra v. 644.

Deque tua domina multa querenda refers.

ubi libri veteres ſimiliter, *dolenda*.

v. 600. *Qua tulit ipſa*] *Quo tulit illa* meliores cum primis editionibus.

v. 601. *Viderit, inquit*] Optimus Patavinus *videris*. ut ſe ipſam alloquatur. quomodo ſæpe alias. vide Notas ad Epiſt. X. v. 75. de Elegantia verbi *videris* dixi. Pontic. libro I. Eleg. II.

v. 603. *Aſpicit & ramos, dubitat, refugitque quod audet,*
Et timet, & digitos ad ſua colla refert.]

Rectius puto ſcribendum,

Aſpicit & ramos dubitans fugienſque quod audet,
Et timidè digitos ad ſua colla refert.

timi-

timidè. ut infra,

Tu timide flammæ perfida verba dabis?

v. 606. *Non fleſſet*] *fleſſes* Jureti codex & ſeptem alii cum altero Regio. duo mei & duo alii *fleres. ut τὸ Sithoni* in ſuperiori verſu cum *ſylva* conſtruatur. *non ſola* in ſuperiori verſu ſcripti pro *ne.*

v. 607. *Nimium ſecreta cavete*] *timete* ſcripti & prima editio.

v. 611. *Decidit*] duo *Accidit.* Regius *Reccidit* pro *Recidit,* ut fere ſemper ſcribitur in vetuſtiſſimis libris, quando prima ſyllaba producitur. recte. *Recidit* etiam eſt in excerptis Scaligeri. Vide Ep. XIV. V.46.

v. 612. *Et quæ deciderant tela*] *conciderant* plerique veteres. unus *ceciderant.* alius *reciderant.* ſed Sarravianus, alter Regius, & unus Vaticanus *condiderat.* probe. in pharetra videlicet. ſic in Faſt. lib. II.

Conditaque in pharetra tela minora ſua.

Propertius libro II. Eleg. XVI.

Illa, qua vicit, condidit arma manu.

Horatius carmine ſæc. *Condito mitis placiduſque telo.* & Epod. Od. VII. *cur dexteris Aptantur enſes conditi?* Auctor Panegyrici ad Piſonem,

Ignea quin etiam ſuperûm pater arma recondit.

v. 613. *Si quis amas, nec vis*] illud *nec vis* non eſt nauci. Cum ſatis ſuperque initio operis inculcarit Ovidius, ſe iis, qui cupiant ab amore liberari, medicinam facturum. Scripſerat, ni fallor, noſter,

Si quis amas, urbis facito contagia vites.

vel *turbæ contagia.* de qua voce paulo ante.

v. 623. *Male firma cicatrix*] *male ſana* quidam libri. non male. ſed præceſſit.

v. 625. *Proximus à tectis*] *è tectis* Puteaneus & Vaticanus.

v. 632. *Et multum ſaliens incitat unda ſitim*] lege *multam ſitim* cum prima editione & Bartholiniano. neque aliter pro diverſâ lectione Puteaneus. ſic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſic libro III. Faſtor. *multa ſedulitatis anus.* & ibid. *Conſilium multa calliditatis*, & lib. I.

Multam præterito tempore nacta fidem.

ut ſcribendum cenſeo. ubi nunc legitur *Multaque præterea. multa vetuſtas* Faſt. V. v. 132. ex antiquis libris. infra,

Multa ſit ut placeas aliena cura puellæ.

ubi *Nulla* perperam nunc legitur.

v. 638. *Et quiſquis dominæ*] *quicquid* bene quinque libri.

v. 641. *Suppliciter*] *fictum* & *ſuppliciter* duo adverbia dure concurrunt. Puto legendum,

——— *nec flens ancillula fictum*
Supplicet, & dominæ nomine dicat ave.

v. 642. *Perfer*] prima editio cum Puteaneo & tribus aliis, *Profer.* eleganter denuo. monui ſupra v. 93. pro *lucro tuo* Regius etiam bene *ſuo.* dixi ſupra v. 248.

v. 643. *Qui cauſam finito reddis amori*] ſic pro diverſa lectione Puteaneus. qui tamen cum Regio, Scaligeri excerptis & tribus aliis, *finiti reddis amoris.* quod verum eſt. Tu, inquit, cum reddes cauſam ſodalibus tuis, quare deſieris amare. Alii magno numero *finiti quæris amoris* cum excerptis Jureti. *finem veſani quærere amoris* apud Propertium lib. II. Eleg. XV. primæ editiones cum duobis ſcriptis, *fugitivi quæris amoris.* apud Horatium libro I. Od. XIX. *finitis animum reddere amoribus.*

v. 645. *Melius ſic te ulciſcere tacendo*] *ſic ulciſcere* meliores ſcripti cum primis editionibus. recte. ut τὸ *&* ſubintelligatur. pro *tacendo* Cantabrig. *querendo.* forte *premendo.* hoc eſt tegendo, & occulendo injuriam. *tacendo* minus placet, ne bis idem dicat. nam ſequitur, *Et malim taceas.*

v. 646. *Ut deſideriis*] *Dum deſideriis* meliores.

v. 651 *Torrens ſolet altius ire*] *acrius* bene quinque ſcripti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

ſcripti. ſic Claudianus,

Acrior & tacitas rapidus prætermeat ingens
Danubius ripas.

altior Regius.

v. 653. *Evanidus exeat auras*] *radicitus* nonnulli ex ſcriptis. ſed nihil muto. Met. v.

Pectoraque in tenues abeunt evanida rivos.

v. 654. *Emoriatur amor*] *emolliatur* Voſſianus *emoderatur* Mentelianus. *emoveatur* quatuor. Nil muta.

v. 657. *Nec curandus adeſt*] Regius & pro diverſâ lectione Puteaneus. *Non curare ſat eſt.* neque aliter Scaligeri excerpta. duo *Non curandus abeſt. Non curaſſe ſat eſt* prima editio. Sequenti verſu pro *amat* & *deſinit* ſcripti plerique *amet* & *deſinat.* Regius *amat* & *deſinet.* recte.

v. 662. *Liber oberrat amor*] *aberrat* Regius, & ſex alii. bene. hoc eſt, abit.

v. 663. *Forte aderat juvenis*] imo *aderam juveni* cum Regio, Puteaneo, uno ex meis, & prima editione. *aderam*, advocationem præſtabam. ita illud quoque intelligendum lib. III. Artis,

Munera det dives, jus qui profitebitur, adſit.

Et Art. Am. II.

Juſſus adeſſe foro, juſſâ maturius horâ
Fac ſemper venias.

Huc ſpectat locus quoque ille apud Gellium lib. I. cap. XXII. ubi prætor ad imperitum patronum, qui ſe *cauſæ ſuper eſſe* dixiſſet, *Tu plane, inquit, ſuperes, non ades.* pro *lectica tenebat* Vaticanus unus *tenebas.* non ineleganter.

v. 669. *Tutius eſt aptumque magis*] Nemo mihi perſuaſerit hoc diſtichon Naſonianæ venæ fœtum eſſe.

v. 671. *Munera quæ dederas*] *dederis* Puteaneus & tres alii. vide Notas ad Epiſt. VII. v. 51. & lib. I. Artis v. 447. *habeat ſine lege* Puteaneus.

v. 673.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 673. *Conducat in unum*] libri meliores *conducet* vel *conducit*. ſic ſupra,

Quod ſi quid præcepta valent mea.

v. 675. *Hic opus eſt armis: hic ô fortiſſime pugna*] *Nunc opus eſt* Regius, Puteaneus & plures alii. Pro *hic ô* idem Puteaneus, Jureti codex, aliique multi, *nunc o.* unus, *his o.* alii duo, *hic hic fortiſſime.* unus Leidenſis, *His opus eſt armis, his o.* Puto ſcribendum,

Hic opus his armis: his hic, fortiſſime, pugna.

vel, *Nunc opus his armis. his nunc, fortiſſime pugna.*

v. 677. *Nunc durum lumen amicæ*] *amanti* rectius Regius & duo alii. ſex, *amantis.*

v. 679. *Nec compone comas, cum ſis venturus ad illam*] *comam* Puteaneus, & tres alii (ſed paulo durius) *& illam*. deinde *quia ſis venturus* meliores omnes. quinque alii minoris notæ, *ſi ſis.*

v. 682. *Jam face ut & multis una ſit illa tibi*] *Jam facito è multis* Regius. quidam alii *Jam face è multis* vel *Jam fac. face* pro *fac* cum in deliciis ſit Ovidio, ſcribam libenter, *Jamque face è multis.* Ep. 11.

Phylli face expectes Demophoonta tuum.

& ſic paſſim alibi. ſupra,

Duriter incedit; face inambulet.

ſed & ſuperiori verſu pro *Nulla cura* omnino *Multa* legendum, ut paulo ante monui. quicquid libri veteres diſſentiunt.

Multa ſit ut placeas alienæ cura puellæ,
Jamque face è multis illa ſit una tibi.

Eo, inquit, curam converte, ut alii puellæ placeas. utque tuam illam non niſi inter multas ames. ne ſola illa ſenſus tuos occupet.

v. 682. *E multis una ſit illa tibi*] *ſit illa tuis unus* ex meis. vide Notas ſupra v. 492.

v. 683. *Quid præcipue veſtris conatibus obſtet*] *obſtat* ſcripti. vel, *quod obſtat. noſtris* etiam *conatibus* Puteaneus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

neus & multi alii cum prima editione. quod ſequentia confirmant. ſic infra,

Æmulus eſt noſtri maxima cauſa mali.

v. 686. *Dum ſibi quiſque placet*] malo *placent*. vide Notas Amor. lib. II. El. XI. v. 21.

v. 695. *Nec peccata refer. ne diluat ipſe cavebit*] *nec diluat ipſa caveto* plerique ſcripti. quidam etiam *illa* vel *ipſe caveto*. alter Regius, *Nec peccata refer, nec cui favet ipſa favebis*. alius, *illa favebis*. ſed recte ille omnium optimus & venuſte,

Nec peccata refer; ne diluat. ipſe favebis.

ſic Amor. lib. II. Eleg. II.

Tu contra objicies, quod tuto diluat illa.

v. 699. *Non ego Dulichias furiali more ſagittas*] Andreas Naugerius terſiſſimi vir ingenii, & omnium optimè de Naſone meritus, valdè æſtuat in hoc loco, nec ſcire ſe negat, quænam ſint *Dulichiæ* iſtæ *ſagittæ*. & jure ſane. ſunt enim nullæ. Scaligeri excerpta & optimus Regius, *Dulichio furiali*. quod & in altero ejuſdem Bibliothecæ codice pro diverſa lectione erat notatum. Scribe,

Non ego Dulichio furiales more ſagittas.

& ſequenti verſu pro *raptas faces* lege *rapidas* cum Lincolnienſi libro. unus Farneſianus *rabidas*. *rapidæ faces*, quomodo *rapidi ignes*. per *furiales ſagittas*, Cupidinis ſagittas intelligit. *Dulichio more*, more Ulyſſis, quia amores ſuos cum Calypſo & Circe, de quibus ſupra, nimis præceps abrupit. Omnia jam plana & perſpicua ſunt.

v. 703. *Conſilium eſt quodcunque cano*] Scribe *Concilium*. atque ita in uno codice Gallicano ſcriptum offendi. Hoc eſt nimirum, quod ſupra dixerat,

Et quiſquam præcepta poteſt mea dura vocare,
En etiam partes conciliantis ago.

Concilium pro conciliatione, aut *conciliatu*, ut Lucretius loqui amat. qui & *concilii* voce hac, qua noſter ſignificatione eſt uſus. Met. II. *Hoc*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hoc mihi concilium tecum dixiſſe manebit.

Ita ibi eſt ſcribendum ex auctoritate optimorum codicum. Diximus nonnihil de hac voce ad Claudianum. lib. I. in Eutrop. v. 368. *corporalia concilia* pro coitu dixit Arnobius.

V. 712. *Sed ſibi collatam vincis*] *vicit* libri meliores cum primâ editione. alia tamen editio ex primis & duo ſcripti, *tibi collatam vincis*. etiam bene.

V. 713. *Confer & artes*] *artem* meliores.

V. 714. *Ne tuus obſit amor*] alii *obſtet*. nos meliores ſequimur. *ſuus amor* eſt in Sarraviano. probe. quod jam ſæpius ſupra inculcatum.

V. 715. *Exiguum eſt, quod deinde canam*] quidam τὸ *&* non agnoſcunt. Forte, *Exiguum quid.*

V. 722. *Tu timide flammis perfida verba dabis*] *flammæ* meliores.

V. 725. *Et loca ſæpe nocent*] *multa* Regius.

V. 726. *Cauſas illa doloris habent*] Legendum *cauſas mille*. atque ita Leidenſis unus & Cantabrigenſis. ſupra Arte Amat.

Et quis non cauſas mille doloris habet?

V. 729. *Admonitu recreatur amor*] alii, *renovatur* & *revocatur*. *Recreare* dixit quomodo Horatius, *Arbor æſtivâ recreatur aurâ.* Non dubita tamen præferre Regii codicis lectionem, in quo, *refricatur*. ſic *refricare obductam reipublicæ cicatricem*. pro *vulnus novatum* alter Regius, *vulnus coactum*, quod ſit conductum. quomodo *cogere rugas* & ſimilia. poteſt & *coaltum* legi pro *coalitum*. Plinius lib. IX. cap. LI. *A partu coaleſcit vulnus, quod & in cæcis ſerpentibus tradunt*. Arte Am.

Dum novus in viridi coaleſcit cortice ramus.

Mentelianus, *creatum*. ſed vide Notas Pont. IV. Eleg. XI.

V. 730. *Culpa puſilla*] rectius multi ex ſcriptis *cauſa*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 732. *Et ex minimo*] *& è minimo* cum libris veteribus.

v. 733. *Revocabit amorem*] *renovabit* potiores libri. malim tamen *renovarit*.

v. 734. *Flamma redardeſcet*] ſic Regius. Puteaneus & Farneſ. *retardeſcet*. reliqui plerique cum primâ editione, *recandeſcet*. ut alibi, *totoque recanduit ore*. & ſæpe alibi, præſertim in Metamorph. nonnulli *recaleſcet*, vel *recaleſcit*. Forte *recaldeſcet*. quomodo *recalfacere* dixit Met. VIII.

—— calidumque priori
Cæde recalfecit conſorti ſanguine ferrum.

redardeſcere, ut in *redamare*, *redarguere*, *redambulare* & *redauſpicare* apud Plautum, & multos alios.

v. 735. *Argolicæ cuperent*] *Ardolides* meliores. monui Art. Am. lib. I. v. 172.

v. 737. *Niſeide*] Perperam major ſcriptorum pars *Ripheide*. dixi ad Epiſt. I. Sabini, v. 33.

v. 740. *Hic vomit*] malo *vomat*. putetur vomere.

v. 741. *Quæ non poſſunt*] *poſſint* lege.

v. 742. *Juvare ſolent*] *levare* Regius & duo alii cum primâ editione.

v. 745. *Cur nemo eſt Hecalen, nulla eſt quæ ceperit Irun*] *Iron* Regius & decem alii cum nonnullis editionibus. malo,

Cur Hecalen nullus, nulla eſt quæ ceperit Iron.

v. 753. *Enervant animos citharæ cantuſque lyræque*] *citharæque jocique* Excerpta Politiani & multi alii. unus *citharæ jocique*. quomodo & à Vincentio Belluacenſi memini citatum. Regius, *citharæ lutoſque lyræque*. optime pro *lotos*. quomodo Scaligeri quoque excerpta. atque ita jam ad Solinum Salmaſius ex ſuis codicibus. Repone eandem vocem Met. IV. ex veſtigiis veterum codicum,

Sertaque dependent tectis: lotique, lyræque

Tibia-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Tibiaque & cantus animi felicia læti
Argumenta ſonant.

vulgo, *& ubique.*

v. 755. *Illic aſſidue ficti ſaltantur amantes*] alii codices, *cantantur amantes* vel *amores* & ſimilia. Sed nil mutandum. vide Notas Art. I. v. 501.

v. 756. *Quid caveas actor, quid juvet arte docet*] Locus mendoſus. Scripti plerique *auctor*, & *juvat*. Regius *qua juvet*. Lego,

Quos caveas actor, quâ juvet arte, docet.

caveas dixit pro ſpectatoribus in caveâ ſedentibus.

v. 766. *Carmina tale ſonant*] *dulce* Jureti codex cum reliquis majori ex parte. ut Triſt. v. Eleg. I.

Invenies toto carmine dulce nihil.

v. 768. *Noſtri maxima cauſa mali*] *veſtri* Vaticanus. ſed nil opus. vide ſupra, v. 683.

v. 774. *Nuptâ latus abeſſe tuâ*] *lentus* lege cum primâ editione & ſcriptis pleriſque. ſic ſæpe. Ep. I.

Quas habitas terras, aut ubi lentus abes.

Ep. II. *At tu lentus abes, nec te jurata reducunt*
Numina.

vide Notas Epiſt. xv. v. 169.

v. 775. *Tum demum uxore carere*] *nunc demum* prima editio cum Regio & duobus aliis.

v. 778. *Pliſthenio gaudia ferre viro*] Regius & unus Vaticanus *toro*. bene. conſule quæ notamus Ep. XIX. v. 100.

v. 790. *Remis adjice vela tuis*] hic denuo *ſuis* legendum.

v. 793. *Aut certe*] *At certe* libri meliores cum primâ editione. ſic Met. XI.

At certe vellem, quoniam fugitivus abibas,
Me quoque duxiſſes.

v. 804. *Monitus experiere meos*] *monitis meis* ſcripti plerique cum prima editione. Lege,

Spe brevius monitis expediere meis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

vide notas ſupra v. 440. ubi jam id monui. ſic in Faſt. lib. III.

Expedit hærentem nemori gratiſſima conjux.

certe Vaticanus unus, *excipiare.* Hafnienſis non male, *erudiere.* in Faſt.

Erudit infirmas ut ſua mater aves.

v. 805. *Vina parant animos*] *animum* libri plerique veteres cum prima editione.

v. 806. *Ut ſtupeant*] iidem, *Et ſtupeant.*

v. 807. *Nutritur vento*] *Ignem ventus alit*, Jureti excerpta, codex Puteaneus, & ſex alii. mox *flammam* prima editio cum tribus ſcriptis, non *flammas.*

v. 810. *Si qua eſt inter utrumque nocet*] *inter utramque* bene ſcripti quatuor.

v. 811. *Hoc opus exegi*] *Ecce opus* malim.

v. 813. *Poſtmodo reddatis*] ſcripti fere omnes cum vetuſtis editionibus *reddetis.* Forte, *Vos modo reddatis.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NOTÆ

IN FRAGMENTUM POEMATIS DE MEDICAMINE FACIEI.

INtegrum hunc libellum fuiſſe ex ipſo Ovidio colligimus, qui in Arte Amatoriâ,

Eſt mihi, quo dixi veſtræ medicamina formæ,
Parvus, ſed curâ grande libellus, opus.

De inſcriptione non ſatis conſtat. quæ vulgo circumfertur, ex hoc Ovidii verſu videtur conflata. ſcripti, quos vidi, nullam agnoſcunt, præter unum Vaticanum, qui de *Ornatu faciei* inſcribit. prima tamen editio *Medicatam faciem* vocat. quid, ſi *Artem Medicandæ faciei* inſcribamus?

v. 2. *Forma tuenda*] *cura tuenda* veteres omnes noſtri. Marius Niger ex ſuis alterum profert & Cioſanus ex uno Maffeiano. Forte,

Et quo ſint vobis ora tuenda modo.

v. 3. *Cultus humum quondam*] *humum ſterilem* prima editio cum ſcriptis pleriſque. recte. quod & in duobus ſuis Cioſanus invenerat.

v. 21. *Oriente petitos*] *paratos* Neapolitanus & Mentelianus. hoc eſt, emtos. libro tamen VII. Metamorph.

Addidit extremo lapides Oriente petitos.

v. 22. *Et quantos onus eſt*] *quanto bonus* duo libri totidem, *& quantus honor eſt*. Lege, *Et quantos oneri eſt*. Met. x. *Ipſa ſibi eſt oneri cervix*. Seneca Hercule OEtæo,

Nec

Nec gemmiferas detrahit aures
Lapis Eoâ lectus in unda.

V. 23. *Nec tamen indignum, ſi vobis cura placendi*] *ſit vobis* ſcripti plerique. ſed alterum ex ſuis Marius Niger recte præfert. *Non tamen* iidem noſtri.

V. 25. *Fœminea veſtri potiuntur lege mariti.*] Ita ſcripti. Sed legendum *poliuntur*. ſic *mores frugalitatis lege polire* dixit Petronius,

Artis ſeveræ ſi quis hamat effectus,
Mentemque magnis applicat, prius mores
Frugalitatis lege poliat exactâ.

Quomodo mendoſiſſimos verſus eſſe reſtituendos cenſeo.

V. 27. *Per ſe quæque paret, & quos venetur amores*
Refert munditia crimina nulla merens.]

Hæc fœdiſſime ſunt inquinata. *Pro ſe quæque parat,* ſex libri. *quos & veneretur* nonnulli alii, cum primâ editione. *venerentur* duo. pro *Refert* unus *Præfert*. Non video quid commodius extricari poſſit, quam ſi legas,

Proin ſe quæque paret; nec quo venetur amores
Refert. mundicie crimina nulla merent.

vel *mundicies meret*. ut in Amorib, *Facta merent odium*. *Proin* una ſyllaba ut apud Maronem, *Proinde tona eloquia*. ſic & *Dein* monoſyllabum. *Parare* pro *ornare*. unde *paratus* pro *cultu*. Propertius libro II. El. XXIV.

Et ſe plus uni ſi qua parare poteſt.

de *venatu amoris* alibi dictum. Viderint acutiores. ego enim hic mihi vix ſatisfacio. Poſſet & legi,

Se ſibi quæque parent, nec quo venentur amores
Refert. munditie crimina nulla ferent.

V. 31. *Quæcunque voluptas*] *quotacunque* malim cum Mycillo. vide Epiſt. XIII. V. 60. ubi dictum. *cuicunque* malit Niger.

V. 34. *Et forma muta ſuperbit avis*] ſcio *muta* animalia dici. ſed libri plerique *multa*. Puto pro *culta*. unus Palatinus *læta*. unus Patavinus *cauda*. Forte,

culta ſuperbit avis. Cioſanus ex uno ſuo *cauta* profert. an *lauta avis*? nam & *lauti*, ſplendide veſtiti. Mycillus, qui *ſtulta* legit, aliud agebat.

V. 35. *Sic potius nos tanget amor*] ſcripti cum prima editione, *urget*. unus Ambroſianus, *vos uret*. Lege, *Hinc potius nos urat Amor*. vide notas Amor. lib. 1. Eleg. 11. v. 11.

V. 39. *Finduntur cantibus angues*] tres libri *fundantur*. duo *findantur*. & ſic citat Chariſius. neque aliter ſenſus requirit. Quare ſequenti verſu, pro *Nec redit*. ſcribendum,

Nec ruat in fontes unda ſupina ſuos.

vel *repetat fontes*. deinde & *excutiatur*. ita hiſce omnibus ſenſus ſuus conſtabit.

V. 44. *Ingenio facile conciliante placet*] *facies placet* bene prima editio cum duobus ſcriptis. tres alii *facies placent*. unde Mycillus, —— *puellæ*

Ingenio faciem conciliante placent.

quod tantundem eſt.

V. 50. *Perque ſuos annos hinc bene pendet amor.*] Hæc nihili ſunt. nec juvant libri veteres. Scribe nihilominus,

—— *longum probitas perdurat in ævum,*

Ferque ſuos annos. hinc bene pendet amor.

Quintilianus lib. 11. cap. IV. *Quare mihi maturitas ne feſtinet quidem, nec muſta in lacu ſtatim auſtera ſint. ſic annos ferent.* ita & *ætatem ferre*. Simile mendum inſedit codices Valerii Flacci lib. 1. v. 767. ubi pro *Talia fert lacrymans*, perperam *per lacrymas* nunc legitur.

V. 51. *Dic age*] Lege *Diſce age* cum Menteliano. nam *jube* paulo poſt ſequitur. prima editio & ſeptem ſcripti, *Diſcite*, ut initio operis. quod & Marius Niger agnoſcit. Mycillus malit *Ergo age*. Lege etiam *dimiſerit* cum iiſdem ſcriptis & primâ editione, poſtquam ſomnus te deſtituit.

V. 56.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 56. *Sed cumulent libras*] forte *Et cumulent libras.*

v. 59. *Prima cadent*] *cadunt* ſcripti quinque & prima editio.

v. 60. *Contere in hac ſolida ſexta face aſſis eat*] Hæc mendoſa ſunt. *in hoc ſolida* tres libri. *in hac ſolida* duo. unus, *& hoc ſolido.* Moreti codex, *in hoc ſolida texta fac agis eat. texta* etiam in aliis. Legendum, *& huc ſolidi ſexta face aſſis eat. in hac* lectio eſt Nigri. infra,

Huc novies tanto plus tibi mellis eat.

ſexta ſubintellige pars. ſic *ſextula* ſexta pars unciæ apud Rhemnium de ponderibus. *ſolidus as* vel *aſſis*, idem qui & *ſolida libra* antiquis.

v. 61. *Namque ubi*] *Jamque* prima editio & ſcripti. quomodo Marius quoque Niger & Naugerius ex ſuis annotarunt.

v. 62. *Protinus in mundis omnia cerne cavis*] Ita legit Domitius Marius Niger ex ſuis libris, vel *innumeris.* quod & alii ſecuti ſunt. *in numeris cavis* ſcripti noſtri cum primâ editione præter duos, qui *in numeris ſuis, in numeris conde cavis*, Neapolitanus. Lego,

——— *In cribris omnia cerne cavis.*

ita medici paſſim loquuntur. noſter infra,

——— *per denſa foramina cerne.*

Hinc *ſuccernere cribris* apud Plinium, & *cribris incernere* apud Columellam.

v. 65. *Sextantemque trahat*] *terat* ſcripti plerique. Neapolitanus *ſextanteſque trahat.* alii duo *ſextantem trahere.* ſic & mox v. 80. lego *trahant.* bulbi nempe. vide quæ noto mox v. 92.

v. 67. *Quæcunque adficiet*] malim *inficiet.*

v. 70. *Et ſimul inſtantis corpora finge fera*] *frugifera* ſcripti potiores. quomodo & ex ſuis Ciofanus notat. unus ex noſtris *frigeſere.* Ciofani unus, *fige fece.* Ipſe Nigri emendationem probat, legentis *in-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

flantis corpora frange faba. quod & Mycillus amplectitur, & Muretus. Ego diu eſt quod inſiſtens propius veſtigiis depravatæ lectionis emendabam,

Et ſimul inflantes corpora frige fabas.

nam *inſtantes* habebat codex unus Patavinus. *inflantes corpora* recte *fabas* dixit, quod nihil ſit flatulentius iis. Eſt autem *frigere*, idem quod *torrere*. Plinius XVIII. cap. VII. *Græci perſuſum aqua hordeum ſiccant nocte una, ac poſtero die frigunt, deinde molis frangunt.* Hinc *frictum cicer* apud Plautum, *frictum triticum, frictum ſal, fricta ova* apud alios paſſim. Produci autem primam ſyllabam inde liquet, quod Nonius Marcellus obſervet, *Frigit, quando ſignificat erigit, corripere primam ſyllabam.* quod non addidiſſet, ſi in *frigit* pro *torret* idem uſum obtinere opinatus eſſet. Diomedes lib. I. *Sunt quædam perfecta à diverſis inſtantibus derivata. ut frigeo, friges frixi. & frigo, frigis, frixi.* Idem notat Phocas Grammaticus. Apud Feſtum, *Frigere & frictum à Græco venit* φελκεῖν. Lege φρυγεῖν. Nam vetuſtus codex Voſſianus *frigin.* Gloſſæ Stephani: *Frigit*, φρύγει, τηγανίζει. bene. Fuit cum *pinſe fabas* legendum putarem. ut auctor Panegyrici ad Piſonem,

Humida calloſâ cum pinſeret hordea dextrâ.

Superiori verſu pro *nudare lupinos*, quod Marii Nigri commentum eſt, (nam in ſcriptis *nudare* nuſquam comparet,) quicquid ille de ſuis id adfirmet, probetque Ciofanus, prima editio & tres ſcripti *præbere*. Moreti codex *pallore* & ſex alii. Ambroſianus *torrere*. *Torrida farra* Faſt. II. initio de februis. non male unus Patavinus S. Antonii *terere*. Palatinus *ferrere*. Scribo, *frendere lupinos*. Seren. Sammon. *Copia furris uti frendentibus edita ſaxis.* Feſtus: *Frendere eſt frangere. unde & faba freſſa. inde & dentibus dicimus frendere.* Pacuvius apud Nonium Antiopa. *Fruge frendo ſolas ac ſic probere. Accius Troadibus, Saxo fruges frendas,*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

das. Nihil his inquinatius. Lege, *Fruges frende mola ac ſaxis probe* Papias: *Freſa, fracta, diviſa, molita, à frendeo dicta*. Hinc *freſſa faba* apud Martialem, Columellam, alios. & *cicera freſſa* apud eundem Columellam. Varro de Re Ruſt. *Amiſſo nomine lactentis dicuntur nefrendes ab eo quod nondum fabam frendere poſſint*. *Pallentes lupinos* dixit, ut *pallentem fabam* Martialis.

V. 72. *Utraque da nigris comminuenda molis*] *libris molis* Patavinus. alius *det nigris*. Puto, *ſcabris molis*, ut ſupra, *Lenta jube ſcabra frangat aſella mola*. ubi Moreti codex *ſcribra*. poſſet & legi,

Utraque pumiceis ſunt minuenda molis.

vel *da minuenda*. ſed hoc à vulgata lectione longius abit. pro *Utraque* vetuſtæ editiones & duo ſcripti *Lectaque*. unus, *Letaque*. Forte, *Frictaque*.

V. 76. *Sed juſtum tritis*] *Et* unus. Lege *Quis juſtum tritis*.

V. 77. *Addita da querulo*] *Addita de* quatuor libri. *Addita que* duo. *Addita quod* unus. alius *Addita que*. Lego, *Adjice & è querulo*. Marius Niger *Addito* quod Mycillus probat. Ciofanus *Addita de*, *querulos* etiam *nidos* dixit Seneca Hercule Furente,

Pennaſque novo credere ſoli
Geſtit querulos inter nidos
Thracia pellex.

De Halcyoneis medicamentis Plinius libro XXXII. cap. VIII.

V. 80. *Quod trahit in partes uncia ſexta duas*] *Quos trahit* duo libri. unus, *Quo*. per *unciam ſextam* Marius Niger ſelibram intelligit. Scribe *uncia ſecta*.

V. 85. *Thus ubi miſcueris radenti corpora nitro*] male multi ex ſcriptis *radianti*. illud vero recte, quod quinque exhibent, *radenti tuberà nitro*. Met. VIII. *immodico prodibant tubere tali*. *tubera* hic poſuit pro furunculis, papulis, puſtuliſque. de hac nitri vi vide

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Plinium lib. XXXI. cap. X. viderat ex ſuis libris veram lectionem Marius Niger. ſed in contraria itum eſt inſcite à Ciofano. *radere*, pro eradere. ut monui Amor. lib. III. El. ult. *radere tubera* etiam Juvenalis dixit, ſed de terræ tuberibus, Satyra V.

Anſeris ante ipſum magni jecur, anſeribus par
Altilis, & flavi dignus ferro Meleagri
Fumat aper. poſt hunc raduntur tubera, ſi ver
Tunc erit, & facient optata tonitrua cœnas
Majores.

ita veterrimi codices locum illum exhibent. Perperam vulgo *Spumat aper* & *traduntur tubera*. Idem Juvenalis Sat. XIV.

Nec melius de ſe cuiquam ſperare propinquo
Concedet juvenis, qui radere tubera terræ,
Boletum condire, & eodem jure natantes
Mergere ficedulas didicit nebulone parente.

cæterum in ſuperiori Juvenalis loco pro *& flavi Meleagri* epitheto otioſo libens repoſuerim,

——— *validi dignus ferro Meleagri*
Fumat Aper.

& vali dignus ſcriptum fuerat antiquitus, cum τὸ *di* geminare librarius neglexiſſet. hinc *flavi* poſtea factum. Si quis malit *navi* ſeu *gnavi Meleagri*, nam utrumque dicebatur, nil repugnem. ſic apud Valerium Flaccum libro II.

——— *mihi dextera ferro*
Navet opus.

V, 86. *Ponderibus juſtis fac ſit utrumque trahens*] Jam Ciofanus monuit *triens* ex libris eſſe ſcribendum. quomodo & duo ex noſtris cum primâ editione. Sed lege inſuper, *utrimque*.

V. 87. *Direptum cortice gummi*] Lege *dereptum* & vide quæ noto Amor. lib. I. El. V. 13.

V. 88. *Et modicum è myrrhis pinguibus adde cibum*] *cubum* Ciofanus ex ſuis libris. quomodo & duo ex noſtris.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

noſtris. Sed Palatinus *medium cubum. cubus* pro Amphora ponitur apud Rhemnium, qui priorem producit. Amphora facit duas urnas. Hui! tantum myrrhæ! minus certe liberalis codex Palatinus, qui dimidiam cubo aufert partem. At Ciofanus pro teſſera quadrata interpretatur. Ne illud quidem placet: ut dicat Ovidius myrrham addendam eſſe ad menſuram modicæ teſſeræ. Sed quare myrrhæ hic meminit, cum paulo poſt myrrhæ fiat mentio? codex Neapolitanus ante quingentos annos ſcriptus *modicum emiriris pigribus*. Patavinus *è mutris*. prima editio *modicum meritis pigibus*. Bartholini liber τὸ *è* non agnoſcit, ut nec quatuor alii. Vaticanus *mirtis*. pro *cibum* etiam *thymum* Patavinus. Scribo, *Et modicum miſtis picribus adde thymum*, niſi malis *piſtis picribus*, hoc eſt in pilo tunſis. *thymus* certe huic rei non inepta videtur. De Picribus Plinius lib. XXII. cap. XXII. *Pieris ab inſigni amaritudine cognominatur, ut diximus: rotundo folio. Tollit eximie verrucas.* poteſt & legi, *modicum miſti rhymi*.

v. 87. *Hæc ubi contrieris, per denſa foramina cerne.*] *contriveris* prima editio & plerique ſcripti. *contereris* Moreti codex. *Contrieris* pro *contriveris*. Nam Chariſius notat ex Apuleio, *Tero, tetii* & *trivi*. dicebant & *conterui*. de quo nonnihil jam dictum ad Epiſt. XIX. v. 17. ut hæc cohæreant cum ſequentibus, caſtigandum forte,

His, ubi contrieris, per denſa foramina cretis,
Pulvis ab infuſo melle premendus erit.

v. 91. *Profuit & marathos*] *marathros* legit Mycillus. ut fœniculus intelligatur. Marathus certe nihili vox eſt.

v. 92. *Quinque parent*] *parant* ſcripti plerique cum prima editione. Unde Muretus, teſte Ciofano, *Quinque trahant*. ut ſupra,

Sextantemque trahat gummi cum ſemine Thuſco.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

&, *Quod trahit in partes uncia ſecta duas.*
pro *novem* quidam libri *decem*.

v. 95. *Illis infunde cremorem*] rectius tres libri *adfunde*.

v. 97. *Mulier licet illita vultum*] *molli vultu* quinque ſcripti. *mollis vultu* prima editio & ſex alii. *molli vultus* duo. Lego,

Tempore ſis parvo molles licet illita vultus.

non *ſit*. ſupra,

Nec tu pallentes dubita torrere lupinos.

&, *Nec cerusſa tibi nec nitri ſpuma rubentis*
Deſit.

v. 98. *Nullus in ore color*] *multus* quinque libri. bene, quod & Ciofanus obſervavit.

NO-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NOTÆ
IN FRAGMENTUM
HALIEUTICI.

HOc poëmatium cum Ovidianum eſſe teſtetur Plinius, non eſt quod de auctore dubitemus: ſed lacerum ad nos pervenit, nec id in fine tantum, cum ipſum quoque initium deſideretur. Reliqua etiam valde luxata ac turbata ſunt. Nam niſi juſtum hoc fuit poëma, inoportune admodum (dicendum enim) inſeritur digreſſio illa de quadrupedibus, niſi & illa ex alio opere huc irrepſit, aut poſt Naſonis mortem, quæ in ſcriniis ejus inventa erant, aliquis turbato ordine vulgavit. Cæterum Hieronymus Columna Commentariis ad Ennii Phagetica hoc Halieuticon Ovidii longe auctius in lucem profert, deſcriptum ex veterrimo, ut ait, codice à Sertorio Quadrimano, cui id acceptum refert. Sed nollem vir cætera naris emunctæ paſſus eſſet ſibi fucum hic fieri. Eſſe enim ab homine mediocris ingenii conficta liquido apparet, nec linguæ Latinæ ſatis perito. Cæterum quicquid in recenſione hujus fragmenti caſtigavimus, id codici Thuaneo ante ſeptingtos annos ſcripto debetur: ne in ſingulis, præſertim levioribus, diu ſit hærendum cum tædio lectoris. idem vetus codex, INCIPIT OVIDII VERSUS DE PISCIBUS ET FERIS. Codex chartaceus Ambroſianus inſcribit HALIEUTICON cum vulgatis.

V. I. *Dedit arma per omnes.*] Neſcio an ſatis Latine. deinde de omnibus falſum eſt. Lego,

——— *Dedit arma, ferè & omnes*
Admonuitque ſui.

v. 2. *Vitulus ſic namque minaci*] Thuan. *vitulus quæ manuque minatur.* Ambroſian. *vitulus manuque minatur.* quare *minatur* repoſuimus.

v. 10. *Decidit*] ante hunc verſum legebatur *ſim.* cætera hiatu unius verſus relicto. quod ex diverſa lectione τȣ̃ *Decidit* natum puto; cui aliquis ſuperſcripſerit *In.* hoc eſt, vel, *Incidit. Incidere eſcam,* ut *Incidere terras.* Met. VII.

Incidit exoſæ dictas à pellice terras.

Virgil. Æn. IX.

Bellatorque animos deus incidit.

ita vetuſtiſſimus Mediceus. Geſneri editio hic uno verſu eſt locupletior aliis. ſed neſcio qua nitatur auctoritate.

v. 12. *Averſus crebro veniens ſub*] pro *veniens* cod. Thuan. & Ambroſian. *vimen.* pro *ſub* margo editionis Geſneri *ſed.* Lego,

Averſæ crebro vimen ſed verbere caudæ
Laxans ſubſequitur.

vimen, naſſam ex viminibus textam vocat.

v. 14. *Si forte aliquis damptus nataret*] *aliquis dam pronata retro* Tuan. Ambroſian. *dam pro nata rete.* Scribe, *ſi forte alius, dum prænatat, arto. arto* ſc. vimine, quod ſequitur. *prænatat* pro præternatat. niſi malis, *prope, dum natat.* poſſet & *dum pone nataret* cum Pantagatho & Geſnero.

v. 16. *Averſi caudam*] *Averſum* uterque codex. Lege *Averſam. ita* addidi ex utroque veteri libro.

v. 17. *Nato quem texitque reſultet*] *Vber ſervato quem texit inreſultet.* Thuan. Ambroſian. *Vberet nato quem texit quem reſultat.* Puto,

——— *atque ita tandem*
Victor ſervato, quem texit, cive reſultat.

vel, *quem traxit.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 20. *Nigrum vomit illa cruorem*] lege *vomit ore*. nam *illa* præceſſerat. atque ita Pantagathus.

v. 22. *Avertitque vices*] *vias* ſcripti.

v. 23. *Quamvis immanis*] *immitis* Thuan.

v. 24. *Submiſſus ſedet armis in auſtri*] Thuan. & Ambr. *ridet arenis in auras*. Lege, *ſidit arenis. in auras* ſequentis verſus duæ ultimæ ſunto voces. Met. lib. I. ex antiquis libris,

Quæſitiſque diu terris ubi ſidere detur.

cum *ſiſtere* illic legeretur in vulgatis. poſſit & ſcribi *ſe dat arenis*.

v. 25. *Dolos ſaltu deludit inultus*] lege *inultos*. Met. II.

Nil poterit Juno niſi inultos flere dolores.

v. 33. *Et ſub lege loci*] Ovidiana locutio. Artis I.

Hæc ex lege loci commoda circus habet.

Amor. libro III. Eleg. II.

Qua tibi tangenda eſt lege puella loci.

v. 35. *Pendentem retis*] *ſetis* bene Thuan. & Ambr.

v. 40. *Auxilioque ſibi*] lege *ſui* ex Thuan. & deinde *cominus* pro eo *minus* ex utroque ſcripto. ſequenti verſu, *hamos ponat captura minaces* Thuan.

v. 42. *Tergo quæ non videt*] *vidit* Thuan. *quem non vidit* Ambroſ. Lege, *quæ concutit*, vel *quæ continet*. Met. I.

Sanguineaque manu crepitantia concutit arma.

Met. XII.

Armaque concuſſit, certumque equitavit in orbem.

ſic & ſæpe alibi.

v. 45. *Cætera quæ denſas*] *Et cætera* Thuan. *Æthera* Ambroſ. Puto,

At fera quæ denſas habitant animalia ſilvas.

multa hic deerant in Ambroſiano, videlicet de quadrupedibus agentia. & ad ſcriptum. *Multa hic deſunt.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 49. *Impiger & telo*] Scribe cum Thuaneo; *ecce Leo.* & ſic Cioſanus.

v. 52. *Sternere pergit*] Putabam *fervet*, vel quid ſimile. Sed & Valerius Flaccus lib. 1. *Ergo anteire metus, juvenemque extinguere pergit Æſonium*, de Pelia.

v. 54. *Concuſſitque toros & viribus addidit iram*] *addidit iram* Thuan. & *prodedit* pro prodidit. Lego,

Concuſſatque toros, & viribus adjicit iram,
Prodigus.

τὸ *Prodigus* à viro clariſſimo mihique conjunctiſſimo Jano Vlitio jam occupatum video.

v. 57. *Et ruit*] *Se ruit* Thuan. Forte, *iram dum nunciat* (vel *concitat*) *hirtis, ſe ruit.* Eleganter. ſic *omnia ruere* Germanicus fragmento Prognoſticorum,

Scorpios at raris ne quis cava terra gravetur
Horrebit pluviis: ac diris omnia nimbis
Continuiſque ruet.

ita ex veſtigiis codicis Puteanei eſt ſcribendum.

v. 60. *Et fulvo tergore*] *ut* Thuan.

v. 64. *Et capto fugiens cervus ſine fine timore*] Repoſui *cauto timore.* quod paſſim in vetuſtiſſimis Ovidii codicibus pro *cauto capto* ſcribi animadverterim. Triſt. III. Eleg. IV.

Sed timor officium cautus compeſcit.

ſequens verſus ex quinquageſimo primo hujus poëmatii repetitus perperam videtur.

v. 66. *Hic generoſus*] Puto legendum *Hinc.* & pro *Nam* ſequenti verſu *Jam.*

v. 68. *Seu ſeptem ſpatiis Circo*] Hinc emenda Gratium ſub finem Cunegetici, ubi legendum,

——— *ille vigebit*
Septem actus ſpatiis.

de Numida equo. Cum nunc ſcribatur *Centum ſpatiis.* In Catalectis Pithœi pag. 75. epigrammate de Circo,

Septem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Septem etiam gyris claudunt certamina palmæ.
Quod cœlum ſtringunt cingula ſorte pari.

ita vetuſtiſſimus codex. ubi vulgati,

Sæpe etiam gyris condunt certamina planæ.

Seneca Epiſt. xxx. *Quomodo manifeſtior notari ſolet agitatorum lætitia, cum ſeptimo ſpatio palmæ appropinquant.* Lactantius libro VII. Divinar. inſtitut. cap. XXVII. *Quoniam decurſis propoſiti operis ſeptem ſpatiis ad metam provecti ſumus.* Suetonius Domitiano, *ſingulos miſſus à ſeptenis ſpatiis ad quinos corripuit. ſeptimam orbitam* & *ſeptimam rotam* dixit Propertius ſeptem circi ſpatia reſpiciens, *ſeptem gyros* Arnobius. ſic & alios locutos recordor.

V. 72. *Quantoque venit ſpectabilis actu*] malim *quanto veniat.* vel, *quanto ut veniat.*

V. 73. *Compeſcatque ſolum*] *compiſcatque ſolimi* Thuan. Forte, *concutiatque ſolum.*

V. 75. *Quæ laus prima canum*] *Qui* Thuan. lego, *Dein* vel, *Quid.*

V. 80. *Quem ſi collatis effugit armis*] Locus mendoſus. forte *quæ*, ut ad feram referatur.

V. 86. *Loci melius moderabere funem*] *finem* Thuan. & *quoci* pro *loci.*

V. 91. *Oblectetque moras*] Scribe omnino *Objectetque.*

V. 92. *Deſcripſit ſedes varias*] *varie* Thuan. ut ſupra,

Nam varie quidam fugiuntque petuntque.

an *Diſſepſit*? ut in Metamorph. lib. I. ſed nihil temere muta.

V. 98. *At durus*] *Ac* bene ſcripti.

V. 99. *Parva Echineis adeſt mirum*] Puto,

Parva Echineis, at & (mirum) mora puppibus ingens.

V. 116. *Scorpius*] libri veteres *Scorpios.*

V. 120. *Menelamiroſque Smariſque*] Lege *Mænæ*

Lamyroſque. de Lamyro Plinius lib. XXXII. cap. XI. de Mæna egimus Faſt. II. v. 578.

v. 122. *Atque avium dulces nidos imitata*] Ingenioſiſſimus Vlitius noſter notis ad Halieuticon ſuis ex Plinio emendat feliciter, *Atque avium Phicis nidos imitata*. qui videatur tam hoc quam aliis hujus poëmatii locis egregie à ſe illuſtratis.

v. 127. *Extremi paſſ.*] *pareuc* Thuan. *Pareus* Ambroſ.

v. 131. *Sinuoſaque ceſſ.*] *Caris* libri ſcripti. Sed hæc omnia accuratius perpendemus in uberioribus notis ſecundæ curæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NOTÆ
IN ELEGIAM
DE MORTE DRUSI.

POëmatium hoc quantivis pretii, & dignum Genio ac majeſtate ſæculi Naſoniani, qui primus eruit è tenebris, næ ille inſignem theſaurum uſibus publicis eſt largitus! Pedonem Albinovanum ejus auctorem Scaliger aliique conſtituunt. Ego etſi nihil temere adfirmo, videor tamen mihi non omnino falli, qui Naſoni hunc fœtum haud eſſe adſcribendum arbitrer. Inſcriptionem ejus, quam primæ editiones & ſcripti codices conſtanter agnoſcunt, admittendam duxi, niſi quod in iis ad Ovidium auctorem hæc elegia refertur, cum ad alium potius quemvis illorum temporum poëtam debuerit. Eſt quidem carmen longe præſtantiſſimum indignis modis acceptum per librariorum oſcitantiam, nobis tamen vel ſic curæ erit, ut aliquanto emendatius impoſterum legatur: quanquam in libris vetuſtis minimum præſidii fuit. quorum unum Romæ apud amicum vidi, ſecundum Florentiæ in Medicea bibliotheca. Tertius & quartus penes me extant, quorum altero heredes Combiani Venetiis me donarunt, altero vir amiciſſimus Lucas Langermannus Neapoli advecto. Omnes poſt inventam jam artem typographicam exarati, & per omnia propemodum primis editionibus reſpondentes, quas etiam religioſe conſuluimus. Interim, dum ſubſidia majoris momenti circumſpiciuntur, videamus, ſi quid conferri à nobis poſſit ad detergendos nævos, qui ſcripto pul-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

cherrimo non pauci etiamnum adhærent. In iis autem indagandis quemadmodum non omnino infeliciter verſati ſumus, ita conjecturæ interdum nobis ſunt ſubnatæ, quas Scaligero, Lipſio, Rutgerſio, aliis in mentem ante nos veniſſe ſerius cum eſſemus edocti, viros tamen præſtantiſſimos ſua laude non fraudavimus, id quod ſuis locis, ni fallor, apparebit.

v. 5. *Nec tua te pietas diſtendit*] malim *ſe diſtendit.*

v. 9. *Quamvis hoc contigit, omnes Alterius luctu*] Scribe,

Hei mihi! quam facile eſt (quamvis hic contigit omnes)
Alterius luctu fortia verba loqui!

quamvis hic luctus omnes contingit. Viderunt ex parte veram lectionem in Variis Rutgerſius & Behotius in Apophoretis.

v. 24. *Et quoſcunque coli eſt*] tollendum *eſt* ex fide priſcarum editionum.

v. 34. *Collaque & os oculoſque*] libri ſcripti cum priſcis editionibus partim *oſque oculoſque*, partim *os oculos.* ut fortaſſis legendum ſit, *hos oculos*, vel, *hoc oculos illius ore premam.* hoc meo ore premam illius oculos.

v. 37. *Gaudia magna foves*] *vana* omnino legendum. quod notat ex libris Berſmannu,. nec aliter poſtrema Aldi.

v. 39. *Veluti pars altera veſtri*] Lege, *voti pars altera veſtri.* Ovidius lib. v. Faſtor.

En ego dimidium veſtri parſque altera voti.

ſic idem Druſus, *duplicis pars altera partus* non ſemel infra vocabitur.

v. 43. *Quidque pudicitiâ tantum inviolata bonorum*] Locus contaminatiſſimus, cui utcunque conſuletur, ſi *meruiſſe* pro *inviolata* reponas, quod ex veteri libro Berſmannus notat. Sed cum noſtri

omnes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

omnes pro vulgatâ lectione ſtent, Berſmanno nihil temere hic deferam. Muretus notarat in libro ſuo corrigendum, *Cumque pudicitia.* Sed ne ſic quidem ſenſus conſtabit. Cogitabam aliquando,

Quidque pudicitia tantum cumulare bonorum.

certe tale quid voluit auctor.

v. 50. *Quamque libet citra conſtituiſſe domum*] Puto *continuiſſe* legendum. continuiſſe te vires tuas citra quamcunque domum.

v. 53. *Ne quid non improba carpat*] Puto *neu quid.*

v. 54. *Et injuſtum jus ſibi ubique facit.*] Expoſtulat cum Fortuna non tam in omnes quam in Liviam ſæviente. Quare refinxerim libens, *iniqua facit.* Similis error infra quoque commiſſus v. 371.

v. 61. *Sacer ille locatus in arce*] *ſacer ipſe* priſcæ editiones cum membranis conſtanter.

v. 70. *Perficit officium*] *Percipit* Lipſius ad Conſolationem Senecæ ad Marciam.

v. 79. *Nec tu tot verba bonorum*] Optime avunculus meus Joannes Rutgerſius in Variis Lectionibus, *nec cui tot turba bonorum.* atque ita tres ſcripti, cum veterrima editione. minus bene Scaliger, *nam cui tot turba bonorum.*

v. 86. *Pallida promiſſa*] malim *Squallida ora.* & ſequenti verſu *profitente colorem.* vel *prodente.* Noſter infra,

At comitum ſquallent immiſſis ora capillis.

Pont. lib. III. El. IV.

Squallidus immittat fracta ſub arundine crines
Rhenus.

Triſt. lib. I. Eleg. III.

Squallidus immiſſis hirta per ora comis.

libro IV. Eleg. II.

Squallida promiſſis qui tegit ora comis.

Faſtorum III.

Squallenti Dido ſanguinolenta coma.

v. 88. *Quam toto luctus in orbe fuit*] *in ore* omnino ſcribendum cum Rutgerſio.

v. 91. *Adfigique*] malim *Adſligique*. quia *fixa lumina* ſequitur.

v. 95. *Suprema neque oſcula fixit*] *fregit* duæ editiones ex vetuſtioribus. Forte *legit*. ut de Hecuba Met. XIII.

Oſculaque ore legit, conſuetaque pectora plangit.

ſic enim veteres nonnulli libri exaratum illic exhibent. *ſumpſit* tamen hic codex unus. alii tres, *figit*. an *fingit?* ut Met. IV. de Thisbe, *gelidis in vultibus oſcula fingens*. ſed *figere oſcula* uſitatum, nec loco movendum.

v. 96. *Frigida nec movit membra tremente ſinu*] Ne dubita *fovit* reponere vel contra libros. quod & Lipſio in Epiſtolicis Quæſtionibus probabatur. Tibullus libro I. Eleg. VIII.

Ut foveat molli frigida membra ſinu.

& apud Maronem Æn. IV. de Anna,

Semanimemque ſinu germanam amplexa fovebat.

v. 98. *Nec traxit cæcas per tua membra comas*] *ſectas comas* corrige. atque ita idem Lipſius. Ovidius Met. III.

Naïdes & ſectos fratri impoſuere capillos.

Statius Theb. VI.

Mæſtarumque ſuper libamina ſecta comarum.

ita ſcribe, cum vetus liber Tiliobrigæ *ſerta* exhibeat. Idem Statius lib. XII.

Cæſariem ferro minuit, ſectiſque jacentis
Obnubit tenuia ora comis.

Martialis lib. II. Ep. LXVI.

Hoc facinus Lalage ſpeculo, quo viderat, ulta eſt,
Cæditur & ſectis icta Plecuſa comis.

ſic emendo. *Et cecidit ſectis* inconcinne illic nunc legitur. Propertii enim illa cogitabat, libro IV. El. VII.

Cæditur & Lalage tortis ſuſpenſa capillis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Val. Flaccus lib. II.

Huic dea cum lacrymis & nota veſte Neæræ,
Secta genas: Utinam non hic tibi nuncius eſſem
O ſoror!

ſic corrigo. Vulgo perperam *Icta genas.* Unde *Picta* & *Ficta* faciunt. Epiſt. OEnones,

Et ſecui madidas ungue rigente genas.

Hoc tamen loco fortaſſe *caſas comas* legi ſit ſatius, ut Mediceus liber agnoſcit.

V. 103. *Irriſaque tales*] Hæc etiam fœde corrupta ſunt. Combianus liber, quod interpolatricem manum ſapit,

Te queritur, caſuſque etiam deriſa malignos.

V. 111. *Sic & Clymeneides altæ*] *alto* Rutgerſius. *alte* libri ſcripti. diſtingue,

——— *ſic & Clymeneides, alte*
Cum juvenis patriis excidit ictus equis.

Martialis lib. XII. ep. XXIX.

Caſuras alte ſic rapit Iris aquas.

Seneca Hercule Furente Act. primo ex veteri codice. *Alte virtus animoſa cadit.* nam *Altò* nunc vulgatur. Hercule OEtæo,

Alte illa cecidit, quæ viro caret Hercule.

noſter infra, ut eſt in antiquis libris,

Impoſuit te alte Fortuna.

& poſtea, *Nata quod es alte.*

V. 114. *Suſpenſaſque oculis fortior ictus agit*] Lege,

Suſpenſaſque oculus fortior intus agit.

vidit ex parte veram lectionem Rutgerſius.

V. 122. *Gloria confecta, nate, parentis*] *confecta*, ſcilicet mœrore. at veteres editiones *conſpecta*.

V. 134. *Et vocat hos ipſos flamma roguſque ſuus*] *Evocat* libri veteres. Combianus præterea *ſinus* pro *ſuus*. Rutgerſius *ſuos*. Parvo negotio corrigendum,

Et vorat hos ipſos flamma roguſque ſinus.

Prudentius περὶ ϛεφάν. Paſſione Sancti Hippolyti,

Sit

Sit pyra quæ multos devoret una reos.

& Paſſione Sancti Romani,

Ignis parandus jam tibi triſtis rogi,
Qui ſine digno corpus iſtud devoret.

ſic *edere flamma* dicebatur pro *urere.* vide notas ad Eleg. ult. lib. 1. Amor. v. 41.

v. 138. *Affigoque manus?*] Recte veteres editiones *Effingoque*, ut jam monuimus ad Epiſtolam xx. v. 134.

v. 141. *Quo primum vidi faſces*] *Quos* probe Combianus liber & vetus editio, ut & Pithœus. *Quum* Rutgerſius.

v. 142. *Et vidi everſos*] *inverſos* Lipſius & ad Catalecta Lindenbrogius. nil temere mutem. Ovidius in mortem Tibulli,

Ecce puer Veneris fert everſamque pharetram.

v. 143. *Lux hæc cariſſima venit*] Contrarium vult poëta. Quare *mœſtiſſima* legendum cum poſtrema Aldi.

v. 149. *Nec cum victorem referatur*] *referetur* veteres.

v. 161. *Quod licet, hoc certe*] ô *certe* ſcribendum videri monuimus ad Epiſtolam Penelopes.

v. 168. *Exequiis caruit, Livia, pene ſuis*] *tuis* olim legebam. quod Barthio quoque in Adverſariis eſt probatum. ſed nil neceſſe. ut *ſuis* ſit ſibi debitis exequiis.

v. 170. *Inter quæque ruit*] *Inter quæ periit.* vere legebat Rutgerſius. infra,

Ille meus periit, periit arma inter & enſes.

Barthius in Adverſariis, *meruit. Inter quæque ruens* veteres nonnulli. quod Naugerius ſecutus.

v. 172. *Et Druſum prunæ*] *primæ* plerique veteres. niſi quod Combianus cum duabus vetuſtis editionibus *patriæ*.eleganter.quomodo Andreas quoque Naugerius nitidiſſimi vir ingenii, & ad Senecam Lipſius.

v. 177.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

V. 177. *Conſuluit fractus*] *Conſul init* veteres nonnulli probe. id quod jam ab aliis eſt deprehenſum.

V. 193. *Quid ego jam credulus, inquit,*] Lege cum vetuſtis libris, *Quid ego autem credulus.* alii, *quid ego aut* mendoſe, ſed verum proxime.

V. 207. *Certat onus luctu*] imo *lecti* cum uno veteri libro & Naugerio.

V. 211. *Tu lethum optaſti, dis averſantibus, omen, Par tibi.*] Legendum & diſtingendum aliquando videbatur hoc modo:

Tu lethum optaſti, Dis averſantibus omen
Par ſibi, ſi ſinerent te tua fata mori.

Agit hoc loco, ut paſſim, poëta de Auguſto, tanquam de Deo. Optaſti, inquit, mori, jure dis omen averſantibus, quod & ipſis par foret ac conveniret morituris, ſi fata te mori ſinerent. Vulgata tamen ſcriptura defendi poteſt.

V. 215. *Quid petiit? vult ille tibi ut*] *Quod petiit* libri veteres. Corrigendum itaque,

Quod petiit, tulit ille, tibi ut ſua facta placerent.

& ſic cum Naugerio codex unus antiquus. *Quod petii, tulit ille* Lipſius Epiſtolicis Quæſtionibus. minus bene.

V. 218. *Et pedes exequias*] Libri veteres *Aſt*, præter Combianum, in quo *At*.

V. 221. *Adhorruit undis*] tres libri *abhorruit*. unus *inhorruit*. quod Naugerio arridebat.

V. 222. *Suſtulit è medio*] *& medio* priſcæ editiones, cum Naugerio. *Et tulit è medio* Combianus. Lege, *Extulit & medio.*

V. 224. *Cæruleum magna legit ab ore manu*] *Caeruleo* margo editionis Gryphianæ. Lego,

Cæruleo magna tergit ab ore manu.

ſic Cydippes epiſtola,

Spiſſaque de nitidis tergit amoma comis.

V. 227. *Fluminis ictu*] *auctu* Rutgerſius. Ego nil

nil tentem temere, quanquam poteram *actu*.

v. 229. *Curſuſque inhibebat equorum*] quid cum equis Tyberino? Unus vetus liber *aquarum*. quod ex ſuis arripuit Naugerius. ſed hoc jam præceſſit. Locus mendo inquinatus.

v. 234. *Non tibi, non ullis*] *nullis* veteres libri. Forte, *aliis* vel, *ulli*

v. 235. *Periitque arma inter & enſes*] *periit arma inter* bene veteres. producitur enim ultima ſyllaba, ut jam alibi non ſemel monuimus.

v. 236. *Et dux pro patria. funere cauſa latet*] Hæc corrupta ſunt haud dubie. Scaliger,

Et lux proh patriæ funere clauſa latet.

veteres omnes *funera*. Unus etiam *patria*. Cogitabam aliquando,

Et lux proh patriæ lumine caſſa latet.

vel *jacet*. Sed hoc agit hic Mavors, ut Druſum ſibi vindicet. quare aliud quid exſculpendum.

v. 240. *Pollice quæ certo penſa ſevera trahunt.*] Sappho,

Et data ſunt vitæ fila ſevera meæ.

Perperam igitur vetuſtæ editiones, in quibus,

Impia quæ certo pollice penſa trahunt.

niſi *Invida penſa* reponas.

v. 248. *Nec tu Tyberine repugna Irrita*] *Irrite* legendum, ut ex ſuis jam notavit Naugerius.

v. 250. *Admiſſis aquis*] *immiſſis* veteres omnes nec damno. atque ita ex ſuis Naugerius.

v. 254. *Lenta ſub uſque toro*] veteres *ſibi uſque* Lege *ſubitque* cum Lipſio Epiſtolicis Quæſtionibus,

Flamma diu cunctata caput contingere ſanctum
Erravit, poſito lenta ſubitque toro.

niſi malis *lenta ſubiſſe*. ſic *lentus ſedere* Tibullo libro I. El. x. quod perperam mutant.

v. 260. *Et facilis vultus*] *faciles* vetuſtæ editiones.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

V. 279. *Lætiſque oculis latusque videbo*] Ne bis idem dicat, videtur ſcribendum,

——— *lentiſque oculis lætiſque videbo.*

ſic *lentum riſum* dixit Horatius libro II. Od. XVI. eleganter,

Lætus in præſens animus, quod ultra eſt
Oderit curare: & amara lento
Temperet riſu.

ita codices plerique perperam *lætum riſum* Muretus repoſuit, cum *Lætus* paulo ante præceſſerit.

V. 288. *Nec ſua præ templi*] *pro templi* unus ex noſtris, quod Naugerio placebat. noſter Pont. II.

Victima pro templo cur cadat icta Iovis?

V. 289. *Sæpe Nero in lacrymas*] *illacrymans* cum eodem Naugerio, ex veteri libro.

V. 290. *Cur adeo fratres heu ſine fratre deos*] Scaliger,

Cur adeo frater heu ſine fratre tuo es?

Sed vulgata lectio optime ſe habet. *adire Deos* uſitatus loquendi modus. hinc lib. III. Amor. Eleg. VI. Naſo,

A tenerâ ſurgit ſic quiſquam mane puellâ,
Protinus ut ſanctos poſſit adire deos.

Propertius libro II. Eleg. ult.

Solum te noſtros lætor adire Deos.

& libro III. Eleg. XXIII.

Cogor & undiſonos cum prece adire Deos.

Tibullus lib. I. Eleg. II.

Num feror inceſtus ſedes adiiſſe Deorum?

In obſcæno carmine ſimiliter Epigr. XIII. Lex XII. tabb. apud Ciceronem lib. II. de Legibus. AD DIVOS ADEUNTO CASTE. Fratres autem Dei Caſtores dicebantur, aut fratres κατ᾽ ἐξοχὴν. quomodo eoſdem τώ θεώ Græci, Lacones τὼ σιώ dixerunt. Naſo Pont. II. Eleg. II.

Fratribus aſſimilis quos proxima templa tenentes
Divus ab excelſa Julius æde videt.

libro

libro 1. Faſtorum,

Fratribus illa Deis fratres de gente deorum
Circa Iuturnæ compoſuere lacus.

Suetonius Caligula: *Æde Caſtoris & Pollucis in veſtibulum transfigurata conſiſtens, ſæpe inter fratres Deos medium adorandum ſe adeuntibus exhibebat.* Quare & gratificaturi Tiberio poſtmodum, affectum ejus erga Druſum cum adfectu Caſtorum componebant. Valerius Maximus lib. v. cap. v. poſtquam Tiberii pietatem in Druſum multis commendarat. *His ſcio equidem nullum aliud, quam Caſtoris & Pollucis ſpecimen conſanguineæ caritatis convenienter adjici poſſe.*

v. 294. *Invenit tota*] *Invenit &* Mediceus. Reliqui omnes *Invenit in tota.* Puto, *Invenit en tota.*

v. 302. *Altera jam forti*] Lege *tam forti.*

v. 303. *Tu filia Cæſaris illi*] diſtingue cum priſcis libris,

——— *tu filia Cæſaris: illi*
Nec minor es magni conjuge viſa Iovis.

v. 321. *Ferienda coruſcis*] *furibunda* prima editio. Puto, *feriunda.* ſic *potiunda* & ſimilia apud Ovidium.

v. 338. *Quod ſolum domito*] Scribe *ſolus* cum veteri libro. Primo enim Druſo inter Romanos Germanici nomen eſt delatum.

v. 349. *Impoſuit te alto fortuna locumque teneri*] Libri veteres *alte.* ut ſupra diximus, deinde *locumque tueri* ex Combiano & priſcis editionibus ſcribendum.

v. 354. *Quo potes*] *quod* cum veteribus libris.

v. 356. *Quam ſi Romanæ*] *Quin tu*, vetuſtæ editiones. & tum ſuperiori verſu *Jam melius* ſit legendum.

v. 362. *Caſurum triplex vaticinatur opus.*] Lege,
Caſurumque triplex vaticinantur opus.

ut Sibyllina Oracula aut Philoſophos intelligat, Epicureos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

cureos potiſſimum, qui mundum non fore æternum cenſebant. Ovidius Triſt. lib. II.

Explicat ut cauſas rapidi Lucretius ignis,
Caſurumque triplex vaticinatur opus.

ſic enim ſcribendum, cum *Cauſarumque* inſulſe extet in libris vulgatis. quod magno Scaligero temere perſuaſit, hoc etiam loco *Cauſarum* reponendum eſſe. at Lucretii illa reſpexit noſter lib. v.

——— *tria talia texta*
Una dies dabit exitio.

v. 367. *Sed mortalis erat*] *erit* veteres plerique. Forte refingendum *enim*. nam *erat* jam præceſſit.

v. 371. *Arbitriis tempus diſpenſat ubique*] *inique* veteres nonnulli. Emenda *arbitriis iniquis*.

v. 372. *Illa rapit juvenes: ſuſtulit illa ſenes*] imo *ſuſtinet*, cum iiſdem veteribus libris, etiam Naugerianis. Fruſtra vulgatam lectionem Scaliger tuetur. Ad verbum fere hæc expreſſit Cælius Firminianus Sympoſius in Catalectis veterum poëtarum, carmine de Fortuna,

Hæc aufert juvenes & retinet ſenes,
Injuſto arbitrio tempora dividens.

v. 379. *Nata quod es alte*] *alte es* veteres plerique, ne peccet in rationem metri verſus. Sed puto ſcribendum *Nata quod es celſe*. ut in illo Statii, *& celſe natorum æquavit honori*. vel, *Nata quod excelſe es*. Nam Naugerii codices, *Nata quod ex alto es*.

v. 382. *Geſſit & invicta proſpera bella manu*] *Geſtat* libri veteres. an *Geſtat tela*?

386. *teſtis Itargus*] *Iturgus* Scaliger. Sed omnino de hoc loco conſulendus in Germania antiqua diligentiſſimus Cluverius, qui receptam ſcripturam tuetur.

v. 387. *Danubiuſque capax*] *rapax* in Combiano eſt & duabus vetuſtis editionibus. vide notas lib. IV. Faſtor. v. 568. Sequentia valde depravata ſunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 391. *Et modo Germani*] *Germanus orbis* cum Mediceo reponatur.

v. 392. *Aſpice quam meritis*] Emendandum puto,

Aſpice quot meritis culpa ſit una minor.

v. 393. *Adde quod eſt abſens fletus*] *functus* cum Mediceo & Combiano repone. Sic in Sabini epiſtola ſecunda, *functa prope ſortis anus*, eſt prope mortua. idque Lipſio in mentem venit. alii duo codices *fœtus*, quod editiones nonnullas occupavit.

v. 395. *Qui dolor & menti*] *Quique dolor menti* vetuſtæ editiones.

v. 396. *Acciperes luctus*] Lege *Accipere es.* quomodo Rutgerſius. neque aliter veteres libri.

v. 403. *Junoniſque gravi nocte*] Hoc diſtichon aut adulterinum eſt, aut pro conclamato habendum. Combii codex *Junoniſque Grais notæ.* primæ editiones, *gradus note.*

v. 404. *Sanctaque & immenſi Cæſaris icta manus*] *Sanctaque divini* quidam ex veteribus. Forte,

Sancta quoque immeriti Cæſaris icta domus.

Nam *domus* in ſuis invenit Naugerius.

v. 410. *Et mergi Stygia nobile numen aqua*] Lege omnino *lumen.* & ſic una ex vetuſtis editionibus cum Scaligero.

v. 417. *Tu tamen auſa potes*] Hæc omnia corruptiſſima ſunt. Senſus utcunque conſtabit ſi *uſque potes* vel, *ora potes* refingatur.

v. 423. *Servandi cura parentis*] imo *ſervandæ*, ut vere Combianus & primæ editiones.

v. 441. *Priſca quid huc repeto*] *hæc* Mediceus.

v. 444. *Non ulla fila tenenda manu*] *renenda.* quomodo & Salmaſius ad Inſcriptionem Herodis Attici tam hic quam lib. VI. Faſtorum,

At Clotho Lacheſiſque dolent ſua fila reneri.

apud Statium tamen in ſylvis,

par-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

——— *parcarum fila tenebo*
Extendamque colos.

niſi & illic *renebo* legendum. ἀνακλωθῆναι Græcis. apud Lucianum, τὰ μὲν περαχθέντα οὐδὲ Κλωθὼ ἔτι ἀνακλώσειεν ἄν. *revolvere fila* dixit Metam. lib. 11. v. 654. ubi vide quæ notamus.

v. 445. *Ipſe tibi emiſſus nebuloſum littus Averni*] Mediceus & Combianus cum prima editione, *nebuloſi in littore.* recte ſi tollas τὸ *in*, quod ſupervacuum eſt.

v. 450. *Hoſtibus eveniat longa ſenecta metu*] Scribe, *Hoſtibus meis*, etiam Scaligero id probante.

v. 455. *Nec meritis quicquam illa juvant*] Locus corruptus. quid ſi reponamus,

Nec meritis quicquam illa juvat. magis obfuit iſte,
Mater, honos.

Nil, inquit, mihi adoptivo profuit domus Cæſaris: imo magis obfuit, dum tituli & honores feſtinantur. Lipſius in Epiſtolicis, *magis affluit illis*, & ſic codex Romanus. Gronovius ſuis ad me literis,

Nec meritis (quanquam illa juvant magis) abſuit iſtis,
Mater, honos.

Inducit ipſum Druſum matri pro ſolatio ingerentem res à ſe geſtas. tum ſubjicit. Etſi majus in his momentum, tamen & illud pro ſolatio valere poteſt, quod virtus mea illuſtri gratia excepta eſt, quod pro ea honores & præmia tributa ſunt. Hæc vir ille ſagaciſſimus, quibus ſubſcribo.

v. 458. *Qui fuit heu mortis*] Lege *Cui fuit.* atque ita Lipſius ad Tacitum.

v. 462. *Cunctaque per titulos*] *Victaque*, præſtabit ſcribi, ni fallor. pro *oppida tecta* malim quoque *lata*, à ferendo. cujus verbi uſus eſt frequens cum de trophæis aliiſque rebus agitur, quæ in triumpho aut ferali pompa circumferebantur. Ipſe Ovidius Triſt.

Crinibus en etiam fertur Germania paſſis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 464. *Quæ fuit ante meum*] Parum abeſt, quin refingam, etſi audaciori conjectura,

Quæ ſubiere meum tam generoſa torum.

ut ſupra,

Certat onus lecti ſtudioſa ſubire juventus.

v. 466. *Et merui*] *Emerui* cum Mediceo. nec aliter Naugerius. ſic Ovidius paſſim, pro merui.

v. 472. *Parſque tui partus ſit tibi ſalva prior*] Lego *it tibi ſalva.* ut in iſtis Ovidii Faſt. IV. *Soſpes eas ſemperque parens.* Elegia de Nuce,

Incolumis tanto præſide raptor eat.

ut ſcribendum cenſeo. Met. II.

Tutus eas. lapis iſte prius tua furta loquetur.

Epiſtola Leandri,

——— *I felix littera, dixi.*

Rem. Am.

Ille Machaoniâ vix ope ſanus eat.

ſic vetus liber.

NO-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NOTÆ
IN NUCEM ELEGIAM
INCERTI AUCTORIS.

5. N*Iſi ſi peccare videtur*] quidam ſcripti *fatetur*, vel *fatemur*. Meliores tamen *docetur*. Regius *vocetur*. recte. niſi quod *vocatur* malo. id enim Latinius. Met. x.

Quæ mea culpa tamen? niſi ſi luſiſſe vocari
Culpa poteſt, niſi culpa poteſt & amaſſe vocari.

v. 10. *Agricolæ fructu proveniente Deos*] Lege *Agricolas Deos*, quicquid libri veteres diſſentiunt. Met. VIII.

Cœptus ab agricolis ſuperos per venit ad omnes
Ambitioſus honos.

ſic & Priapus *Ruricola Deus* poëtis. poſſet & *Agricolam Deum* legi. quemcumque Deum agricolam. ſic Tibullus libro I. Eleg. prima,

Et quodcunque mihi pomum novus educat annus,
Libatum agricolæ ponitur ante Deo.

ubi nihil mutandum: quanquam *Agricolas ante Deos* nonnulli legunt. aut ſi quid mutetur, pro *Libatum* libens reponam *Libandum*. Idem Tibullus Eleg. v.

Illa Deo ſciet agricolæ pro vitibus uvam,
Pro ſegete ſpicas, pro grege ferre dapem.

& libro II. Eleg. I.

——— *dum carmine noſtro*
Redditur agricolis gratia cælitibus.

v. 17. *Steriles umbras*] *ſterilem umbram* meliores ri. & ſequenti verſu *honos* pro *honor*.

libv. 19. *Nos quoque fructiferæ*] *frugiferæ* ſcripti plerique.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

rique. nec reſpuendum. Juriſconſulti certe tam frugiferas arbores quam fructiferas agnoſcunt. frugiferarum Columella non ſemel meminit. Tacitus de Germania, *Satis ferax. frugiferarum arborum impatiens.* apud Plinium lib. xv. titulus eſt, *Natura frugiferarum arborum.* habes & *frugifera arbuſta* apud Minutium Felicem in Octavio. Cicero lib. v. Tuſcul. Quæſt. *Neque eſt ullum arboris genus, quod non ita vigeat interiore quodam motu, & ſuis quoque ſeminibus incluſis, ut aut flores, aut fruges fundat, aut baccas.* Cornificius apud Servium ad lib. I. Georg. *Ut folia quæ frugibus arboreis tegmina gignuntur.* Quercum & ilicem inter frugiferas ponit Horatius, ſed improprie. lib. I. Sat. XVI.

—— ſi quercus & ilex
Multâ fruge pecus, multa dominum juvet umbrâ.

Nemeſianus Eclog. I.

Dant Fauni quod quiſque valet. de vite racemos,
De campo culmos, omnique ex arbore fruges.

Columella,

Quo Bacchi genus, aut alienâ ſtirpe gravatâ
Mitis adoptatis curvetur frugibus arbor.

v. 33. *Nunquam tamen ulla feritur*] repone *nunquid* ex melioribus libris. & ſequenti verſu, *ſola conſpicienda coma eſt.* Vide Notas Epiſt. XVI. v. 364.

v. 38. *Nudaque detecto cortice*] *dejecto* ſcripti plerique. unus, *delecto.* alius *dijecto.* vetuſta editio, cum Bartholini & Langermanni libris *decerpto.* Lege, *derepto cortice.* Adi notas ad lib. I. Amorum Eleg. v. *direpto* Fabricius.

v. 39. *Sed ſpes inducta rapinæ*] *indicta* Mentelii liber. alius *illuſtra. indulta* Fabricii codex.

v. 44. *Cur timeat*] Lege *Cui timeat.* quod & Mario Nigro videbatur.

v. 46. *Cætera turba viret*] *virent* Ambroſianus.

v. 47. *Nam quod habent frutices aliquando proxima noſtro*] *nobis* potior ſcriptorum pars. pro *aliquando* legen-

legendum *alii quoque* cum Moreti codice. Lovanienſis ex noſtris & Fabricii codex *alioquin*.

v. 48. *Quod læſo vimine*] *collæſo* duo veteres. ſed probo quod Ambroſianus habet, *qua læſo*.

v. 58. *Inveniat dederit quid mihi præter humum*] vetuſta editio cum Mediceo codice, *Invenies quod det nil mihi*. alia cum tribus ſcriptis, *Invenias dederit quid mihi*. unus *Invenies dederit quid mihi*. alius, *Inveniat*. duo, *Inveniat ſi quid det mihi*. Lege, *Invenias, qui det nil mihi, præter humum*. nam in uno Vaticano, *Inveniet qui det nil*.

v. 63. *Non mihi falx*] Oxonienſis ex vetuſtioribus *Nunc*. Lege hoc & ſequenti verſu *Num*.

v. 68. *Pertica ſæva venit*] *longa* duo libri. ut in iſtis Ovidii,

Pertica ſuſpenſos portabat longa maniplos.

v. 73. *Has puer aut certo rectas diverberat ictu*] *dilaniat* multi ex ſcriptis. Unde Eraſmus *dilaminat*. ingenioſe. quomodo & codex Mediceus cum priſca editione. etſi verbum id ſit novum. certe *Laminam* nucis infra hic idem auctor appellat. Politianus conjiciebat, *deliniat*. *delineat* Fabricius. *divulnerat* codex Patricii Junii. *diſſeparat* duo alii. Moreti *delaniat*. pro *rectas* etiam in multis veteribus *lectas*. Puto ſcribendum *ſectas dilaminat*.

v. 74. *Aut pronas*] rectius *pronus* cum Regio & Mentelii codice.

v. 78. *Qualibet una ſuam*] *quamlibet* meliores.

v. 81. *Eſt quoque de cretâ*] *Fit quoque* potior librorum pars. recte. pro *figura* etiam *figuram* cum iiſdem legendum.

v. 84. *Quod tetigit virga, tot capit ipſa nuces*] *ipſe* nonnulli. *ille* duo. Sed vetus editio, codex Regius, & Langermanni recte *tot capit inde*. quare & in ſuperiori verſu ſcribendum, *qui conſtitit intus*. non, *qua*.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

V. 95. *Tenero eſt in lacte quod intra eſt*] *Tenero de lacte quod intro eſt*, Oxonienſis. *tener & de lacte quod intro eſt* Neapolitanus. *tenero de lacte quod intus* vetus editio, & quinque ſcripti. *tenero de lacte quod intra eſt*, duo. *teneroque in lacte quod intro eſt*, Vaticanus. Scribo, ut cum ſuperioribus hæc cohæreant. *Lamina mollis adhuc tenero dum lacte, quod intus*, vel, *intro eſt.*

V. 97. *Jam tamen invenio*] *invenias* ſcribe ex libris Naugerii. ut ſupra,

Invenias, qui det nil mihi præter humum.

V. 101. *Ubi nuda cacumina vidit*] *ut vidit* vetus editio & ſcripti nonnulli. & ſequenti verſu eadem editio cum Mediceo, *Borea frementis.* ut in Triſtibus,

Inter utrumque fremunt immani turbine venti.

V. 106. *Nec ventus damno*] ſeptem ſcripti meliores cum veteri editione *fraudi*. probe. Neque aliter ex ſuis Ciofanus. qui videatur. ſic Faſt. VI.

Piſcis adhuc illi populo ſine fraude natabat.

V. 107. *Nocet eſſe feracem*] Malim *feraci*, ſi per libros liceat. ſic lib. IX. Metam. *verum nocet eſſe ſorori.* lib. I. *Sed nocet eſſe Deo.* ut & illic ſcribendum cenſeo. Sympoſius Ænigm. LIII. *quamvis placet eſſe maritæ.* ita lego. nam V. C. Voſſianus *marito*. Vulgati *maritam*. vide quæ noto ad Epiſt. XIV. V. 4. & 64. Lucretius lib. V. ut quidam codices,

Qui numquam vero vitæ guſtavit amorem,
Nec fuit in numero, quid obeſt non eſſe creato?

ſic contra *profuit*. noſter Met. VIII.

——— *nec fortibus illic*
Profuit armentis, nec equis velocibus eſſe.

Met XI. ut quidem legendum puto,

Quid peperiſſe duos & Dis placuiſſe duobus,
Et forti genitore, & pro genitore Tonanti
Eſſe ſatæ prodeſt?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Propertius libro III. El. XVII.

Quid genus aut virtus, aut optima profuit illi
Mater, & amplexo Cæſaris eſſe focos?

ita recte Scaliger ex veſtigiis vetuſti codicis.

v. 108. *Eſt mihi præda malo*] ſcripti veteres magna ex parte *heu mihi præda malo eſt*, vel, *hæc*; vel, *hei*. Lege, *& mihi præda malo eſt*.

v. 110. *Miſit ad arma*] *in arma* meliores.

v. 115. *Aduncis hamis*] *obuncis* duo libri. unus *abuncis*.

v. 117. *Solem fugientibus*] *mutantibus* ſcripti fere omnes. quod quamvis video, quomodo explicari poſſit, tamen *vitantibus* reponi debere exiſtimo. Amor. III. Eleg. VI.

Ipſe ſub arboreis vitabam frondibus æſtum.

Tibullus libro primo Eleg. I. *canis æſtivos ortus vitare ſub umbra Arboris* pari modo dixit.

v. 124. *Cauſabor quare ſit lapidoſus ager*] Recte Salmaſius, *Cauſa habeor*. Oxonienſis *Cauſabor queritur*.

v. 128. *Illo me tutam tempore præſtat hyems*] Scripti nonnulli *Illo ut non metuam*. Forte, *Illo, ne metuam*.

v. 131. *At ſimul induimus noſtris ſua munera ramis*] τὸ *ſua* hic non placet. Puto ſcribendum,

At ſimul induimur noſtris nova munera ramis.

v. 133. *Forſitan hoc aliquis dicat*] *hic aliquis dicat* cum veteri editione & quatuor ſcriptis legendum.

v. 135. *Silicet hoc oleas*] ſcripti plerique *Scilicet*. & pro *hoc*, prima editio & quinque manu exarati *has*. duo *hic*. unus *huc*. Opinor refingendum, *Scilicet ite oleas diſtringite*. de quo loquendi modo à me actum Amor. III. El. III. v. I. *diſtringere* quomodo Columella lib. XI. cap. II. *Tum & olea diſtringenda eſt, ex qua velis viride oleum efficere*. Martial. lib. XII. Ep. XXIX.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Hoc quoque ſi deerit, medios diſtringere lectos
Menſarumque pedes non timet Hermogenes.

V. 139. *Prima de fronte tabernæ*] *primæ* concinnius vetus editio, & quatuor ſcripti. ſic in Triſtibus, *primi fronte libelli*.

V. 142. *Et quaſcunque poteſt tangere, tollat opes*] quidam libri, *tollere tollat*. Neapolitanus, *tangere tangat*.

V. 144. *Incolumis tanto præſide raptor erit*] *eat* præſtare dixi ſupra notis in Conſolationem ad Liviam ſub finem.

V. 145. *Pacem intra mœnia tantum*] *finit* libri veteres magna ex parte. duo *figit*. Mediceus & vetus editio, *pater intra mœnia ſumit*. Latet aliquid.

V. 146. *Sparſit in orbe ſuum*] *ſpargit* veteres libri.

V. 148. *Et tutam non licet eſſe nucem*] *tutæ nuci* plerique ſcripti. Sed verum eſt, *tutæ mihi*. quod vetus editio cum Mediceo & Erfurtano libro agnoſcunt. vide notas in Epiſtolam XIV. V. 64.

V. 154. *Et crimen vox eſt*] *nox eſt* Vaticanus. non male. *nux eſt* vetus editio cum Ambroſiano. Multi alii, *Crimen ut eſt uxor*. Cogitavi aliquando *Et crimen noxa eſt inficiata ſuum*. ut *noxam* pro quocunque noxio ponat.

V. 165. *Sic ubi detracta eſt*] *dejecta* vetus editio & Mediceus liber. Puto *rejecta*.

V. 171. *Ut ſæpe ſagittis*] Interpretes hic mihi non ſatisfaciunt. Nec ego verſum obſcuriſſimum capio.

Utque gravem patiens] *paſcens* octo ſcripti ex noſtris, alii duo cum veteri editione, *pavida eſt*. quod & Ciofanus ac Fabricius ex ſuis probarunt. Erfurtanus codex ſatis antiquus *pandens*. Forte *candens vacca*. Victimæ enim albæ, ut ex antiquis auctoribus eſt compertum, niſi quæ dîs inferis cadebantur. Triſt. IV. Eleg. II.

Can-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Candidaque adductâ collum percuſſa ſecuri
Victima purpureo ſanguine tingat humum.

atque ita paſſim de victimis poëtæ.

v. 180. *Et liceat miſera dedecus eſſe ſemel*] Nihil ſani eſt in hoc verſu, aut quod Latini leporis guſtum præ ſe ferat. Quare aut delendum hoc diſtichon, aut, quod præſtiterit, totus locus ſic erit conſtituendus,

Si merui, videorque nocens, imponite flammæ,
Noſtraque fumoſis urite membra focis.
Si merui, videorque nocens, excidite ferro:
Ut liceat miſeræ dedoluiſſe ſemel.

Dedoluiſſe ſemel, ut Remedio Amoris,

Optimus ille fuit vindex lædentia pectus
Vincula qui rupit, dedoluitque ſemel.

Quomodo alibi etiam Ovidius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

NOTÆ
IN EPISTOLAS
TRES SABINI.

NUllos videre mihi contigit codices manu exaratos, in quibus hæ extarent epiſtolæ. In primis etiam editionibus deſiderantur. nec ſatis conſtat, cui gloriam inventi hujus theſauri debeamus. Suſpicor tamen idem exemplar, quod Cydippes, ac Sapphus epiſtolam integram nobis ſervavit, & Paridis auctiorem, uſibus etiam hic publicis conſuluiſſe. Euſtathius quidem Swarthius in Analectis exemplar calamo deſcriptum epiſtolarum Sabini ad partes interdum vocat, quod Gaſparis Barthii fuerit, ejuſdemque ipſe Barthius in Adverſariis ſubinde mentionem facit. ſed cum & hunc & illum, dum in vivis eſſent, per amicos rogarim, ut uſum iſtius libri mihi præſtarent, atque alter me ad alterum ablegarit, facile intellexi, vanam à me ſpem foveri. nec tanti ſane ſunt quæ ex illo, ſi dîs placet, vetuſto codice ab iis promuntur, ut ſalivam nobis de ipſo libro evolvendo excitare debeant. Primas itaque harum epiſtolarum editiones, alteram Venetiis Ao MCCCCLXXXV. alteram Parmæ procuſam Aº MCCCCLXXXIX. adhibendas duxi. in cæteris divinando res à me geſta eſt.

In Epistolam Sabini Primam.

v. 6. *Quam tibi quaque tuli dicere, quaque ferare*] aut *fero* corrigendum videtur, aut totus verſus ſic conſtituendus,

Quam

Quam tibi quæ tulerim dicere, quæque feram.

V. 11. *Nil tibi reſcribam curas*] Lege minimâ mutatione meo periculo, *curæ eſt.* Curæ, inquit, mihi eſt, ut nil reſcribam, utque properem venire. Reſpiciebat nempe illa Penelopes,

Nil mihi reſcribas ut tamen, ipſe veni.

Non abſimilis locus ſequenti epiſtola,

Eſt animus reditûs, ſed pia cauſa tenet.

Swarthio placebat,

Nil mihi reſcribam cur vis?

V. 16. *Cauſa timoris erant*] *erat* primæ editiones.

V. 17. *Evaſi & Thracum cæſo duce prælia Rheſo*] Ita diſtingue. Evaſi, inquit, Thracum gentis pugnaciſſimæ arma, dum necopini & ſopiti cum duce Rheſo à me opprimuntur. Aliud agebat Swarthius dum corrigit,

Evaſi, ut Thracum ceciderunt prælia Rheſo.

V. 31. *Qui me tot caſibus unus Duravit*] Puto, *unum duravit.* Nam poſt τὸ *ſolus* odioſa & ſuperflua ſit repetitio τȣ̃ *unus.*

V. 33. *Illum non avidis canibus Nereïa virgo.*] De Scylla haud dubie agit, quam cur Nereïam appellet virginem fateor me non videre. Ne quid te morer, refinge, *Niſeïa virgo.* Virgilius in Ciri,

Per mare cæruleum trahitur Niſeïa virgo.

Recte, inquis. Agitur enim illic de Scylla Niſi. Sed quid hoc ad alteram à Glauco amatam Phorci & Crateidis nymphæ filiam (nam apud Servium in Eclog. VI. *Cretheidis filia* mendoſe dicitur) ſive, ut veteri Scholiaſtæ in Odyſſæam Homeri aliiſque placet, ex Phorco & Hecate genitam, quam Sabinus nunc innuit? At confundunt promiſcue ambas poëtæ, quod ut liquidius appareat, exemplis evincetur. Noſter ipſe cum Metamorphoſeon libro octavo, & decimo tertio ac quarto etſi manifeſte diſtinguat, tamen in

Remediis Amoris,

Præterita cautus Niſeïde navita gaudet.

& Faſtorum IV.

Et vos Niſæi naufraga turba canes.

ubi *Scyllæis canes* perperam membranæ complures reponunt: ut & *Ripheide* in ſuperiori verſu fruſtra. Artis Amatoriæ libro primo,

Filia purpureos Niſo furata capillos
Puppe cadens celſâ facta refertur avis.
Altera Scylla maris monſtrum, medicamine Circes
Pube premit rabidos inguinibuſque canes.

Ubi interpolatores ſtrenuè graſſati ſunt, cum verſus duo medii ab optimis ac veterrimis libris abſint. idque rectè, ut ſuo loco monuimus. Ne dubites, en id ipſum diſtichon Amorum lib. III. Eleg. XII. paucis mutatis,

Per nos Scylla patri canos furata capillos
Pube premit rabidos inguinibuſque canes.

Nec deſunt codices, qui eos verſus pari modo interpolent, quo in Arte Amatoriâ eſt factum. Sic Philomelam ubique Ityli matrem facit Ovidius, in Metamorphoſi Prognen. Ibidem OEnei filiam Deianiram, at Dexameni in Ibide. Adeo rari ſibi conſtant poëtæ in narrandis fabulis. Id enim velle nunc probare, immenſi voluminis foret argumentum. Virgilius Ecloga VI.

Quid referam aut Syllam Niſi, quam fama ſecuta eſt
Candida ſuccinctam latrantibus inguina monſtris
Dulichias vexaſſe rates.

ſic enim cum aliæ membranæ ex optimis, tum codex Mediceus longe præſtantiſſimus ſcriptum exhibent. Nam in vulgatis nunc invenias, *aut quam fama ſecuta eſt*. Agnoſcit etiam dubiam Servius illic lectionem, ſed incertus, quod mirere, quamnam amplectatur ex duabus. Ipſe quoque Virgilius in Ciri Scyllam utramque à poëtis confundi aſſeverat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

verat. Verſus non adſcribam: jam enim ſum nimius.

v. 35. *Nec in uno corpore diſcors Parthenope*] *diſſors* reponendum. *diſſors* quod diverſæ ſortis eſt aut naturæ, cui opponitur τὸ *conſors* vox Ovidio uſitata. ſic & *exors* ſine ſorte, ἄκληρος. ita *exortem honorem* apud Virgilium interpretatur Servius. ſic *compar*, *diſpar*, & *ſepar*. *ſeparem urnam* dixit Val. Flaccus lib. v. quomodo & *ſeparem ductum*. Prudentius ſimiliter *congrex* & *ſegrex*. Error hic frequenter apud optimos auctores commiſſus, ut *diſcors* pro *diſſors* legatur voce parum notâ hactenus. Lucanus libro I. v. 584.

Monſtra jubet primum, quæ nullo ſemine diſſors
Protulerat Natura, rapi.

non *diſcors*. quod deſcriptos manu ac typis codices occupavit. Seneca Medea Act. IV. in Choro,

Tibi hæc Typhœus membra quæ diſſors tulit.

ſic ſcribo. Typheœum vocat diſſortem, quod corpori humano pedes anguineos & centum brachia committeretur. Nam quod apud eundem Senecam Hercule Furenti in membranis Mediceis ſcriptum offendi, Act. III. Sc. I. de Styge,

A fonte diſſors manat hic primo latex.

ſi admittimus, diſſors erit, ab aliis amnibus diverſus. Illud vero certum, eandem vocem eſſe reddendam Naſoni Metamorph. VIII. de Paſiphae,

Quæ torvum ligno decepit adultera taurum,
Diſſortemque utero fœtum tulit.

hoc eſt fœtum ſortis non humanæ. Minotaurum videlicet. qui Claudiano in Epigrammatis, *diſpariles monſtro commiſſus in artus Cres puer.* Lucretius libro v.

Aut rabidis canibus ſuccinctas ſemimarinis
Corporibus Scyllas, & cætera de genere horum
Inter ſe quorum diſſortia membra videmus.

Ita & ibi corrigendum. *rabidis* præterea *canibus* pro *rapidis* reponendum puto: quod ita de canibus Scyllæis

paſſim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

paſſim auctores. Hinc *Scyllæ rabidum voracis inguen* Sidonio. Statio quoque Thebaïd. IX,

Hoc tibi ſemidei munus tribuere parentes,
Nec mortalis avus? ſic noſtro in gurgite regnas?
Mitior heu miſero diſſors alienaque tellus,
Mitior unda maris.

de Crenæo agitur, Fauni & Iſmenidis nymphæ filio, quem in Iſmeno amne occiſum mater deplangit. *diſſortem alienamque igitur tellurem* vocat reſpectu aquarum, è quibus originem Crenæus trahebat. Libri editi & ſcripti mira pertinacia utroque loco mendoſi ſunt. Petronius, *Mirari equidem tam diſſortem libidinem cœpi, atque inter monſtra numerare, quod ancilla haberet matronæ ſuperbiam, & matrona ancillæ humilitatem.* Pari modo & illic eſt peccatum. Ovidius denuo libro Amorum II. Eleg. VII.

At mea ſepoſita eſt, & ab omni milite diſſors
Gloria; nec titulum muneris alter habet.

ſic enim manifeſte ſcriptum exhibet optimus Puteanorum fratrum liber, cujus auctoritas mihi præivit, ad reliquos, quos modo produxi, locos in integrum reſtituendos. Apud eundem Ovidium lib. IV. Faſt. ſimiliter cenſeo corrigendum,

An quia cunctarum contraria ſemina rerum
Sunt duo diſſortes ignis & unda dei.

Paulinus carmine Sapphico ad Nicetam Epiſcopum,

Te patrem dicit plaga tota Boreæ:
Ad tuos fatus Scytha mitigatur:
Et ſui diſſors fera te magiſtro
Pectora ponit.

Ita omnino ſcribo, licet veterrimus Iſaaci Voſſii viri clariſſimi codex à vulgatis libris nihil diſcedat. Non enim *ſui diſcors*, ſed *diſcors ſibi* Paulinus dixiſſet, ut Latine loquentibus mos eſt. Noſter in Triſtibus,

Ipſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Ipſe ſibi diſcors, tanquam mandetur ab illis,
Scinditur in partes atra favilla duas.

Ipſe Paulinus paulo poſt, *Paſcitur conſors vitulus leoni*, ut quidem Voſſianus liber. nam vulgati *concors*. Sed jam plus ſatis de hac voce.

V. 37. *Non quod Colchiacas artes tentaverit herbis*] *arte* prima editio. divide τὸ *a* in duas literas, & habebis *ci*. *Cirte* pro *Circe*. Emenda igitur locum turbatiſſimum levi mutatione,

Non quod Colchiacis Circe tentaverit herbis.

de Circe profecto hic agi ex ſequentibus liquido apparet. Altera Diva eſt Calypſo.

V. 45. *Cauſa Calypſo*] *cauta* Swarthius ex veteri libro. nec obnitor.

V. 49. *Tot vina liquentia ſemper*] etſi non ignorem *vina liquentia* Virgilio etiam bis dici Æneïd. v. hoc tamen loco magis appoſite *licentia* legatur. quod Barthio etiam Swarthioque eſt viſum. *libera vina* dixerat Horatius. ſic *licentes Faunos* Statius Theb. IV. & *licentem ludum*. Theb. v. & in Sylvis. *licens Lupercus* Propertio. noſter ipſe paulo poſt *vacantia vina*, quo vacuæ & otioſæ mentes teneantur, dixit.

V. 50. *Hei mihi! quid credam? pignore caſta manes.*] Lege totum diſtichon hoc modo,

Tot juvenes inter, tot vina licentia, ſemper
(Hei mihi! quo credam pignore?) caſta manes.

nec aliter Swarthius in Analectis, & in Adverſariis Barthius, niſi quod diſtinctione præterea locum juvimus.

V. 51. *Curve placent ulli*] malo *places*.

V. 54. *Et cœptum revocas pallida ſemper opus*] Scribe, ut cum ſequentibus hæc cohæreant,

Et cœptum revoces callida ſemper opus.

τὸ *pallida* locum hic non habebat. Tangit dolum nocturnum retextæ telæ.

V. 57. *Tuo ſuperatus in antro*] *At melius, Polypheme, tuo ſi pranſus in antro* ex veteri libro Swarthius.

thius. ego nil temere mutem, niſi *deprenſus* reponatur.

v. 66. *Meque querentem*] Delrius Commentario in Tragœdias Senecæ, *terque querentem* legit. ſed nulla opus mutatione.

v. 67. *Ab amplexu ter reſoluta meo*] *ter revoluta* prætulerim. ſic lib. x. Metam. de umbra Euridices, *revolutaque rurſus eodem eſt*. Virgil. lib. VI.

Rurſus & in veterem fato revoluta figuram.

v. 68. *In Hectoreas intulit arma domos.*] Scripſerat, puto, Sabinus, *impulit*. ut Met. XII.

—— immeritas urbes Elinque Pylonque
Diruit, inque meos ferrum flammamque penates
Impulit.

v. 70. *Illa ſuum forte ſit comitata virum*] *fortes it.* refer ad τὸ *umbras*, quod præceſſit. & hoc vidit Swarthius.

v. 71. *Necdum illi Lacheſis dictos numeraverat annos*] Præſtiterit legi *perneverat*. ut apud Martialem libro I. Ep. LXXXIX.

Cum mihi ſupremos Lacheſis perneverit annos.

v. 77. *Animam per vulnera mille profudit*] *per adultera tela* vetus liber Swarthii. non inconcinne.

v. 79. *Lætas pro fœdere pœnas*] *lætas* dici opinatur Swarthius εἰρωνικῶς. ſed non perſuadet. Puto ſcribendum *læſo pro fœdere*, lecti ſcilicet. Ad Caſſandram ab Agamemnone amatam refer.

v. 80. *Externos ipſa ſecuta viros*] malim *toros*. hæc enim duo in Ovidianis codicibus frequenter confunduntur. ſic ſequenti epiſtola *Graios viros* pro *Graios toros*. & epiſtola Herus *Abydeno viro* in vulgatis.

v. 83. *Defectis Hecubam potius*] *Hecuben potui* prima editio.

v. 90. *Æolus infuſis incubuitque notis*] malim *effuſis*. In Ibide,

Pari-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Parſque eadem cœli Zephyros emittet & Euros.

V. 103. *Cujus modo noverat arma*] Scribe, *foverat.* Ovidius Triſt. lib. I. Eleg. IV.

Cauſa mea eſt melior, qui non contraria fovi
Arma.

V. 107. *Felix Pliſthenides*] imo *Pliſthenide.* Menelaum hæc ſpectant cum Helena uxore ad paternos lares contendentem Troiâ jam captâ.

V. 111. *Oſcula nec venti certe tenuere*] malim *certi.* ſic *certus Boreas* & *certa mora* Epiſtola Herus. ubi plura congeſſimus.

V. 115. *tecum mihi ſoſpite tecto*] *lecto.* atque ita Swarthius & ad Propertium Livineius.

V. 120. *Nam male commiſſus*] *Jam male* puto.

IN EPISTOLAM SECUNDAM.

V. 1. *Phyllidi Demophoon patria dimittit ab urbe.*] Videtur ſcribendum,

Phylli, hanc Demophoon patriâ tibi mittit ab urbe.

ut imitatio ſit iſtius Ovidiani,

Hanc tua Penelope lento tibi mittit, Ulyſſe.

V. 4. *Sed tam non felix*] *Sed tamen felix* prima editio. Latet mendum. Forte, *Eſſet tam felix.* Senſus certe tale quid poſtulat.

V. 5. *Quo ſocero nequicquam, Phylli, timebas*] *tumebas* repone. nihil verius. ſic ſequenti epiſtola,

——— *quo me genitore ſuperbum*
Arguis.

V. 10. *Alcidæ magni non minor eſſe comes*] imo,

Alcidæ magni, non minor ipſe, comes.

Paris Helenæ,

——— *pulchræ filia Ledæ*
Ibit in amplexus, pulchrior ipſa, tuos.

Amor. lib. III. Eleg. II.

Dum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Dum ſequitur fortes, fortior ipſa, feras.

Martial. lib. XI. Ep. LI.

Silius Andinæ ſuccurrere cenſuit umbræ:

Silius en vatem, non minor ipſe, colit.

Ita verſus contaminatiſſimos cenſeo ſcribendos, ex codicum vetuſtorum veſtigiis.

V. 13. *Arguor auxilii, quem credis cauſa fuiſſe?*] prima editio, *Arguor exilii qui credis.* Scribo non audaci conjectura, & diſtinguo,

Arguor exilii, ſi credis, cauſa fuiſſe.

vel, *quis credat*, per parentheſin interrogatoriam.

V. 14. *Nec tacitum frater, nec ſinit eſſe reum.*] Corrigendum, ſi quid video,

Nec tacitum frater me ſinit eſſe reum.

tacitum non ſinit eſſe reum, quia palam & aperte accuſat.

V. 19. *Forſitan aut nondum factis occurrere rebus*] Reponendum tam hoc quam ſequenti verſu *fractis* pro *factis*, ſic poſtulante ſententia. Malim etiam *fractis ſuccurrere rebus*, quam *occurrere*. Naſo in Triſtibus,

Quo magis ô pauci lapſis ſuccurrite rebus.

fractæ res, ut in illo Horatiano,

——— *poſtquam res mea Janum*

Ad medium fracta eſt.

& *fractæ opes Teucrum* Virgilio.

V. 21. *Cum potiora tibi*] imo *Cur* tam hic quam proximo verſu. niſi illic *Quo* malis. Præterea arridet, *Cur potiora tuis.* ut τὸ *regnis* ſubintelligatur.

V. 23. *Intonat his Athamas*] Lege *Acamas.* Is enim Theſei filius, Demophoontis frater, ex belli Troiani, cui interfuit, ſcriptoribus notus. Vide de ejus & Laodices amoribus Parthenium in Eroticis cap. XVI. Simile mendum inſedit Virgilii codices vulgatos Æneïdos lib. II. ubi nonnullos ex iis recenſet, qui equo durateo fuerant incluſi,

De-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Demiſſum lapſi per funem Acamasque Thoasque
Pelidesque Neoptolemus, primusque Machaon.

ſic enim ſcribendum ex vetuſtiſſimis libris. In Mediceo venerandæ antiquitatis codice *Achamasque* inveni exaratum additâ adſpiratione. unde proclivis error *C* in *T* mutato ex *Acamante* in *Athamantem*, ut vulgati libri nunc exhibent. Servius Fuldenſis ad illum locum *Athamas Demophoontis filius Perrechiæ nepos.* qui locus eſt mutilus. Scribendum enim, *Acamas Demophoontis frater, filius Theſei, Ægei & Æthræ nepos.* Quod eſt verum. Auctor de Origine Romana, *Itaque*, *Primus*, *ex ea quoque ſignificatione eſt*, *è qua illud in ſecundo Æneïdos*, *de enumeratione eorum qui equo Durio digrediebantur. Nam cum nominaſſet Theſſandrum*, *Stenelum*, *Ulyſſem*, *Acamanta*, *Thoanta*, *Neoptolemum*, *poſt intulit*, *Primusque Machaon.* Male & illic *Athamanta* ſcribitur. Cæterum Acamantem ac Demophoontem fratres equo Troiano cum aliis proceribus ſe crediſſe teſtatur Quintus Smyrnæus, lib. XII.

Δημοφόωντε καὶ Ἀμφίμαχος, κρατερὸς Ἀγαπήνωρ,
Σιὼ δ' Ἀκάμαστε Μέγηστε κρατεῦ φιλέος υἱός.

Et Triphiodorus in eadem de equo narratione,

Δημοφόωντ' Ἀκάμαστε δοιὼ Θησῆι τέκνω.

ut de Virgiliani loci reſtitutione non ſit dubitandum. Pauſanias quoque in Atticis, ubi donaria Arcis deſcribit, & inter illa equum Durium ex ære conſlatum, καὶ Μενεσθεὺς, inquit, καὶ Τεῦκρος, ὑπερκύπτουσιν ἐξ αὐτοῦ, προσέτι δὲ καὶ οἱ παῖδες οἱ Θησέως. Virgilius tamen Demophoontem, ut plures alios, omiſit. Apud Harpocrationem Sophoclis Acamas Tragœdia citatur. ubi Athamantis nomen reponendum cenſet magnus Caſaubonus. ſed fruſtra. Acamantem enim ſcenis argumentum dediſſe ex Luciani libello περὶ ὀρχήσεως apparet, inter alias enim leges, quas præſcribit mimo, exactam fabularum

cogni-

cognitionem ab eo exigit, quarum plurimas poſtquam recenſuit. εἶτα, inquit, ὁ Ἀκάμας καὶ ἡ φυλλὶς, καὶ ἡ προτέρα δὲ τῆς Ἑλένης ἁρπαγὴ, καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκούρων ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ Ἱππολύτου πάθος, καὶ Ἡρακλειδῶν κάθοδος. ubi Acamanti amores Phyllidis videtur vindicare, quomodo & Tzetzes Commentario in Lycophronem. Sed reliqui omnes de Demophoonte conſentiunt. Ab hoc Acamante, qui regnum Athenis poſt Meneſtheum obtinuit, tribus Acamantia nomen eſt mutuata, ex qua Pericles fuit; & Acamantium ſeu Acamantis magnæ Phrygiæ oppidum. Videndus Stephanus in Ἀκαμάντιον.

v. 26. *Feciſſe hic noſtras*] puto *hac*. de Æthrâ enim eſt ſermo, non de Acamante.

v. 30. *Reſpice jure Deos*] Scripſerat Sabinus *reſpice dure*. niſi præfers *iture*. ſed alterum præſtat.

v. 40. *Libertas meritis eſt mihi facta tuis.*] Placet reponi,

Libertas meritis hac mihi parta tuis.

v. 41. *Dices non duro*] ut à ſuperioribus hæc aptius dependeant, legendum, *Dicere.*

v. 49. *Et quoties oculis circumdat ſidera, dixit.*] Opinor à Sabino relictum fuiſſe,

Et, quoties oculos circumſtant ſidera, dixti.

ut perſtet Demophoon in incepto ad patrem ſermone. aut, ſi propius inſiſtendum vulgatæ lectioni,

Et quoties oculos circumſtant ſidera, dixit.

ſed tum paulo ante refingatur,

Ignoſcet faſſo: memor eſt Minoidos ipſe.

v. 67. *Da ſpatium*] Lege, *Des ſpatium veniamque, peto.*

v. 71. *Patria quoque jactor in illa*] *in ipſa* ſcribendum. De turbata Theſei domo jam fuſe ſupra à Demophoonte eſt actum.

v. 72. *Auxilium ſupereſt*] *ſuperes* probe prima editio.

v. 79.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 79. *Toto laudatur in orbe*] Malo,

Penelopen audis, toto laudetur ut orbe.

quomodo in Triſtibus Naſo,

Cernis, ut Admeti laudetur, & Hectoris uxor.

v. 81. *Illa pie*] *piæ telæ.*

v. 82. *Inſtantes diſtulit arte toros*] Diu eſt, quod *procos* corrigendum vidi. confirmat id prima editio. lib. III. Pont. Eleg. I.

Æmula Penelopæ fieres, ſi fraude pudica
Inſtantes velles fallere nupta procos.

Metamorph. lib. X.

——— *inſtantum turbam violenta procorum*
Conditione fugat.

ſic enim rectius legas, quam *inſtantem turbam.* Μνηστῆρες ſive proci Penelopes in proverbium abierunt. Naſo Triſt. lib. II.

Aut quid Odyſſea eſt, niſi fœmina propter amorem,
Dum vir abeſt, multis una petita procis?

ita recte veteres libri, non *multis viris.* Propertii lib. II. Eleg. IX. illa reſpexit.

Penelope poterat bis denos ſalva per annos
Vivere tam multis fœmina digna procis.

Claudianus laude Serenæ, *Penelope trahat arte procos.* Auſonius Epiſtola XIII.

Qualem Penelopæ nebulonum menſa procorum
Alcinoique habuit.

Nec aliter paſſim idem Auſonius, Horatius, Virgilius in Culice, Statius in Sylvis, Ovidius, alii, quoties de Penelope ſermo inſtituitur.

v. 83. *Revocaret ſtamina noctis*] Scribe,

Cum properata palam revocarent ſtamina noctes.

v. 87. *Eſtque tibi pectus*] Puto,

Eſtne tibi pectus cujuſquam accedere tedæ.

vel, *accendere tædas.*

v. 92. *Demophoon dices*] *dicens.*

v. 93. *Demophoon redit huc*] *rediit* recte prima editio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

tio. Producit enim ultimam ſyllabam in *rediit*, *adiit*, *abiit*, *ſubiit*, *iniit*, Ovidius, nec ſine aliorum poëtarum exemplo, quanquam locis ab interpolatrici manu plerumque male acceptis. qua de re jam copioſe egimus Notis ad Epiſtolam VI.

V. 94. *Et hybernas dum quoque currit aquas*] prima editio *dum quoque credit*. Ego ex hoc & ſequenti verſu ſenſum commodum non elicio.

V. 103. *Excuſet patrem ſatis in parte relicta*] verſus mendoſus. Videtur corrigendum,

Accuſet patrem ſatis ſi forte relicta
Gnoſſis; non merui cur ferar ipſe nocens.

Viderint acutiores. Non enim eſt unius tot nævis mederi.

IN EPISTOLAM TERTIAM.

V. 5. *Si levat hic iras*] *ſi levat hoc* doctiſſimus Gronovius. nec dubium quin recte.

V. 6. *Quid refert? cauſà tu meliore cares.*] Senſus requirit, ut *cales* pro *cares* ſubſtituatur. niſi præferendum, *cades*, vel, *cadis*. Quid refert, inquit, cauſam meam à me ipſo damnari, ſi tu cauſa meliore nihilominus cadis. hoc eſt, ſi alios amores tuis præfero. ad Helenam refer.

V. 7. *Damnatumque ſibi me ſub ſua jura Cupido*] *non ſub ſua jura* primæ editiones. Legendum videlicet, *non ſub tua jura*.

V. 12. *Hoc dominus tunc retinendus eram*] *hoc domino* Gronovius. Putavi quondam, *huic domino tunc renuendus eram*. habeo & alias conjecturas in promtu, ſed in quibus mihi non ſatisfaciam. τὸ *eram* in fine verſus repeti non placet. pro quo *erum* fortaſſis aut *era* ſcriptum fuerit omiſſâ, ut ſolet, aſpiratione. ſenſus erit non incongruus, ſi legas,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

——— *quo me genitore ſuperbum*
Arguis, hoc domino, te retinendus herâ.

vel, quid ſimile

v. 15. *Reginamque Hecuben niſi matris nomine noram*] Scribendum, ni fallor,

Reginæque Hecuben non matris nomine noram.

v. 18. *Læſa es & læſam*] Ut verſui conſulatur, ſcribe,

Læderis, & læſam ſcribis amare tamen.

nam prima editio *Læderes.*

v. 20. *Dejectæ memor es tu tamen uſque facis*] Emenda *Rejectæ facis.* Byblis lib. IX. Metamorph.

Ergo ego, quæ fueram non rejectura petentem,
Ipſa petam?

non *neglectura*, quod eſt in aliis. ibidem paulo poſt,

Et, ſi rejicerer, potui moritura videri.

Rejici idem quod repelli in re amatoria. Horatius libro III. Od. IX.

Si flava excutitur Chloe,
Rejectæque patet janua Lydiæ.

v. 25. *Nec cecinit Graios illa vocare viros.*] Hæc & ſequentia mire perplexa ſunt. Forte,

Et cecinit Graios illa vocare toros.

vocare ſcilicet, me. vel,

Hanc cecinit Graios illa vocare viros.

hoc eſt, poſt ſe trahere. Gronovius tamen,

Hanc cecinit Graios illa tenere toros.

v. 26. *Utque tuam ſupplex poſcere cogor opem*] *cogar* lege. Reliqua, inquit, quæ ſoror prædixerat, jam apparuerunt vera: unum ſupereſt, de vulneribus meis, ut cogar tuam opem expoſcere.

v. 28. *Victuri jam nunc pectora ſume tibi*] Hæc quoque fœde corrupta ſunt, nec libet conjecturis minime certis indulgere, ne abutamur otio. Prima editio, *Victuræ jam nunc pectore.*

v. 35. *Imperat ille Deus.*] *Deis* ſcribendum. hinc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

θεῶν δυνάςης Anacreonti Cupido dictus. Epiſtola Phædræ,

Regnat & in dominos jus habet ille Deos.

Plena ſunt ſcripta veterum amatoria hiſce deliciis, quæ nunc non vacat compilare.

v. 41. *Pinniferamque Iden*] *Piniferamque*. quo epitheto de Ida etiam uſus Statius in Sylvis coma Earini,

Pinifera multum felicior Ida.

Virgilius lib. v.

Aut Ida in magna radicibus eruta pinus.

ſic & *Pinifer Simois* Statio dictus Theb. XII. eſt enim Phrygia pineis ſylvis inſtructiſſima. unde & Idææ Matri hæc arbor ſacra.

v. 45. *Dicitur & Coæ ſediſſe in veſte puella*] Lege *Coa in veſte*. Omphale enim Lyda, non Coa. Propertius libro I. Eleg. II.

Quid juvat ornato procedere, vita, capillo,
Et tenues Coa veſte movere ſinus.

& libro II. Eleg. I.

Hoc totum è Coa veſte volumen erit.

Tibullus Eleg. IV. libr. II.

Hic dat avaritiæ cauſas & Coa puellis Veſtis.

v. 51. *Conſuluere tamen digna tua pellice damna.*] *Conſolare* vel *Conſolere* reponendum.

v. 61. *Deprenſa conjux illa*] *deprenſam illam* prima editio.

v. 66. *Pratulit Anchiſen hic abitura ſuum*] prima editio *habitura*. Gryphiana, *hinc abitura*. Lego *huic habitura*.

v. 68. *Viſaque poſt latam jacuit ulta Deam*] Locus fœdiſſime depravatus.

v. 69. *Quid mirum eſt potuiſſe pari ſuccurrere amori,*
Immunis ſub quo non fuit ipſe Paris.

Nihil etiam hic ſani apparet. Erunt tamen omnia perſpicua, ſi reponas,

Quid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Quid mirum eſt potuiſſe Parin ſuccumbere Amori,
Immunis ſub quo non fuit ipſa parens?
Præcedentia abunde confirmant hanc lectionem.
v. 73. *Cogi mihi rapta tumultus*] *cogit* lege. pro *rapta* etiam *Sparta* malim, ut verſus ſic conſtituatur,
Et magnos (video) cogit mihi Sparta tumultus.
militem à Græcis jam cogi ſubindicat. *parta* pro *Sparta* ſcriptum primo fuerat. hinc tranſpoſitis ſyllabis *rapta* eſt natum. Simile mendum Faſtorum codices tam typis deſcriptos, quam exaratos manu inſedit lib. VI.
Indoluit Iuno raptum quod pellice natum
Educet. at ſanguis ille ſororis erat.
Cum Ovidius ſcriptum haud dubie reliquerit, *partum quod pellice natum.* per *partum* autem Bacchus ex Semele prognatus intelligitur.
v. 75. *Belli ne non ſic cauſa probanda*] Propertii illa reſpexit, ut ex veteri libro ſunt emendanda,
Digna quidem facies, pro qua vel obiret Achilles,
Vel Priamo belli cauſa probanda fuit.
v. 78. *Sic metuenda mihi eſt*] Lege,
Quam ſibi ſic repetunt, ſic retinenda mihi eſt.
mihi, ſcilicet armato.
v. 81. *Cum te nec Phœbi*] Scribe, ut Latinitatis ratio habeatur, *Nam te.*
v. 82. *Phœbeæque Hecates ſomnia vera vides*] *omina vera* Paſſeratius legit ad Propertium libro IV. Eleg. IV. quomodo Propertius ipſe *omina lunæ* illic dixit. vide quæ notamus ad Epiſt. IX. v. 40. apud Corippum Africanum Pietas Juſtino in ſomnis apparens,
Hæc ne vana putes aut credas omina fingi,
Accelera, manifeſta loquor.
non *omnia.* ut nunc legitur. ipſe *viſionem* mox vocat, & *oſtenſa*,
Atque oſtenſa ſibi cara referebat amanti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

v. 83. *Tecum ſideribus tecum deducere lunam, Nubibus &*] *cælo deducere Lunam* olim refingendum videbatur, quod & Scaligero placuiſſe animadverto, ut ad imitationem illorum hæc dicta ſint,

Carmina vel cælo poſſunt deducere Lunam.

Certe Lunæ deductio in magicis notiſſima, qua arte ſagæ Theſſalæ imprimis nobiles. Cæterum quod *deducere* eſt optimis auctoribus, de quo verbo ſatis obvio in veterum commentariis nos alibi plura congeſſimus, id *deripere Lunam cælo* & *devocare* eſt Horatio in Epodis. Hunc vero Sabini locum quod ſpectat, eum quo diligentius perpendo, eo certius adducor, ut pro *tecum* non *cælo*, quomodo prius, ſed *tectam* opiner reponendum: ſic denique verſum emendem ac diſtinguam,

Te cum ſideribus tectam deducere Lunam
Nubibus, & memini ſurripuiſſe diem.

v. 89. *Ipſe pater ſeu rem natæ male tutus haberet*] Diu me exercuit hic locus, & quidem fruſtra. nec tamen defuit ſucceſſus poſt longam meditationem, dum alia ex aliis, ut fit, ſeſe offerunt. Scriptum fuerat primo à librariis *Ipſe pater ceu rem.* unde *ſeu rem* poſtea factum, cum nil mutari debuerit. promiſcue enim duæ iſtæ literæ *u* & *b* inter ſe confunduntur. *ceuren* igitur pro *Cebren.* quomodo OEnones pater dictus. Deinde pro *haberet* ſuſpicor *habore* vel *haboret* exaratum fuiſſe, addita temere aſpiratione. Quare omnia jam ſint perſpicua, ſi refingas verſum hoc modo,

Ipſe pater Cebren natæ male tutus ab ore
Cantatas quoties reſtitit inter aquas!

Parthenius in Eroticis cap. IV. Ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου, βουκολῶν κατὰ τὴν Ἴδην, ἠράσθη τῆς Κεβρῆνος θυγατρὸς Οἰνώνης. Apollodorus lib. III. Ἀλέξανδρος δὲ Οἰνώνην τὴν Κεβρῆνος τοῦ ποταμοῦ θυγατέρα γαμεῖ. Lycophronis Scholiaſtes, Οἰνώνη θυγάτηρ

ἦν

τὴν Κεϐρῆνος, ἢ Οἰνεως. Eſt & Κέϐρην Æoliæ civitas apud Scylacem. Adeatur etiam Stephanus Byzantinus de Urbibus, in Κεϐρηνία.

v. 91. *Nunc locus OEnone eſt: nunc illas tende, paravit*] Ne ſuſpenſum te teneam, Lector, locus mendoſiſſimus hoc modo eſt conſtituendus,

Nunc locus OEnonæ eſt: nunc illam oſtende: parabis
Sive tuos ignes pellere, ſive meos.

Nunc tibi locus eſt, nunc oſtende illam OEnonem, quam modo dixi. *illam oſtende*, ut apud Auctorem Herculis OEtæi Act. II. *Conjugem oſtende Herculis. illas tende* pro *illam oſtende*. ſic ſupra epiſtolâ Ulyſſis *curas* pro *cura eſt*. Epiſtola Didus initio *meritæ famam* pro *merita & famam*. ſæpe per haſce eliſiones à librariis peccatum: quod quatuor aut quinque nunc exemplis confirmabo, cum pluribus poſſim. Valerius Flaccus lib. I. v. 70.

——— nunc aërii plantaria vellet
Perſeos, aut curru ſævos frenaſſe dracones.
Credita ut ignaras Cereris qui vomere terras
Imbuit, & flava quercum damnavit ariſtâ.

Ita locus vexatiſſimus conſtituendus, qui de Triptolemo agit. pro *Credita ut* ſcripſerat librarius, *Creditut*. unde *Creditus* deinde factum. Notum illud noſtri, Artis libro I.

Nec ſemper credenda Ceres fallacibus arvis.

& Artis II. *Credita nec ſemper ſulci cum fœnore reddunt.* hinc etiam *ſemina credere terræ* aut *ſulcis*, & ſimilia paſſim apud poëtas. Tibullus,

——— pax ſulcis credit aratis
Semina, quæ multo fœnore reddat ager.

Variis conjecturis locus hic Valerii tentatus eſt, ſed quæ omnes à vulgata ſcriptura longius recedunt. apud eundem Valerium lib. IV. v. 41.

Si non ira Deûm cœlo implacabilis urget,

Scribendum eſſe Notis ad lib. X. Met. v. 399. pluribus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

bus adſtruximus. cum ſine ullo ſenſu, *vel ſi placabilis urget* nunc legatur. apud eundem libro VI. v. 353.

—— magno veluti cum turbine ſeſe
Ipſius Æoliæ frangunt in limine venti.

ſic ex vetuſto Carrionis codice nunc circumfertur, cum antea legeretur *Ipſius Euboiæ.* Scribendum autem *Rupis ubi Æoliæ.* quod Juvenalis initio Satyræ I. *Æoliis incluſum rupibus antrum* dixit. Lucanus *ſaxum Æolium.* Nunc de duobus Silii Italici locis videamus, quorum alter exſtat lib. III. non longe ab initio, ubi de laboribus Herculis agitur,

Nec levior vinci Libycæ telluris alumnus
Matre ſuper, ſtratique genus deforme bimembres
Centauri, frontemque timet minor omnis Acarnan.

poſtremus verſus ſubobſcurus eſt. Nam quod Dauſqueius de Abantibus olim comatis, poſtea crinem non alentibus, ex Euſtathio interpretatur, ad labores Herculis, qui à Silio recenſentur, non facit. In veteri Puteanorum fratrum codice, *frontemque timet nunc omnis Acarnan.* In Oxonienſi, & Colonienſi longe præſtantiſſimo, *frontemque minor nunc omnis Acarnan.* Scribe *frontemque minor truncam amnis Acarnan. trunc* exaratum primo fuerat, pro *truncam.* cum τὸ *am* geminare librarius neglexiſſet. inde *nunc* poſtea factum. Intelligendum autem de Acheloo Acarnaniæ fluvio, qui cum Hercule congreſſus ſingulari certamine, ab eo devictus, & altero cornu à fronte revulſo truncatus eſt. Idem Silius libro VIII. ubi congreſſum Annæ & Æneæ deſcribit,

Tum ſic Æneas dulci repetitus amore,
Tellurem hanc juro.

Ita ridicule circumfertur & nullo ſenſu. *Retitus* nimirum expreſſerat librarius pro *dulci irretitus.* hinc *repetitus* inſulſe factum. ſic *nullo frons irretita capiſtro* apud Calpurnium Ecloga VI. *obretire* & *circumretire* apud Lucretium occurrunt. In Priapeiis quoque pari

modo

modo non ſemel peccatum. ut Epigrammate XI.

Quadam ſerior Hectoris parente,
Cumææ ſoror, ut puto, Sibyllæ.

Ita refinxit Scaliger, cum *ſenior* ante legeretur contra legem metricam. Sed iſtam caſtigationem Latini ſermonis uſus vix admittit. Putabam aliquando *Quadam annoſior.* at cum in quinque libris ſcriptis, quorum unus ſatis antiquus, legatur *Quadam junior*; non dubito carminis auctorem ſcripſiſſe, *Quadam haud junior Hectoris parente.* qua voce Horatius ter quaterque eſt uſus. Epigrammate LXVIII locus eſt depoſitus ac conclamatus, quem non infeliciter, ut puto, reſtituimus.

Sed rudis hic dominum toties audire legentem
Conſtituique meras edidicique notas.

ita editi. unus ex ſcriptis duobus qui penes me exſtant ſecundo verſu *Chorus meracas.* alter *Carpſi meracas.* unus Mediceus *Choris meracas.* Romanus cæteris vetuſtior *Coriſmeracas.* Repone meo periculo,

Sed rudis hic dominum toties audire legentem
Cogor, Homeriacas edidicique notas.

Pro eo quod ſequitur,

Pſoleon ille vocat, quod nos pſoloenta vocamus:
Id quod nos culum, culeon ille vocat.

alter meus pro vulgata lectione ſtat, alter præſtantioris notæ, *quod pſoloenta cheraunon.* Mediceus *pſoloenta cera-non.* Romanus *ceranon.* nimirum à poëtæ manu erat ψολόεντα κεραυνὸν. qui Homeri illa Odyſſeæ ω. reſpexit,

Καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει ψολόεντα κεραυνόν.

Sed nondum integer eſt verſus. Quid enim ſibi volunt illa, ψωλέον *ille vocat.* nam τὸ ψωλέον in Homero nuſquam occurrit. Cum æſtuarem, oportune me admonuit feliciſſimus horum ſtudiorum Gronovius corrigendum ſibi videri,

Ille vocat, quod nos pſolon, ψολόεντα κεραυνόν.

ψωλὸς enim *verpus.* cui conjecturæ accedo. poſſet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

& *pſolen* legi. Cæterum alluſio vocum culi & κουλέου (nam κουλεὸν ſcribendum, quod Scaligero jam monitum) reſpicit illa Iliados A. Ἂψ δ' ἐς κουλεὸν ὦσε μέγα ξίφος. de Achille Agamemnoni manus intentante, aut etiam illa de Menelao & Paride dimicaturis Iliados Γ.

Ἀτρείδης δ' ἐρυσσάμενος χείρεσσι μάχαιραν,
Ἥ οἱ πὰρ ξίφεος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄωρτο.

qui verſus libro T. denuo occurrunt. quod vero ſubjungit, ita ſcribendum,

Σμερδαλέον *certe niſi res non munda vocatur.*

nam libri ſcripti *Merdaleon.* ea vox Homero eſt familiaris. illud tamen *res non munda* vix ſatis explicat Priapi mentem. quare minimum abeſt, quin opiner debere reponi,

Σμερδαλέον *certe merda huic immunda vocatur.*

ut & hoc loco ex eliſione concurrentium vocalium ſit peccatum, dum *res non munda* ſubſtituitur pro *merda immunda.* ſic Priapus apud Horatium in Satyris, *merdis caput inquiner albis.* Sed age, quoniam manum admovere cœpimus elegantiſſimis verſibus, quanquam ſic ſatis obſcœnis, eos porro expurgemus. Sequens igitur epigramma, cujus initium, *Quid niſi Tænario*, huic ipſi, in quo caſtigando ſudavimus, eſt annectendum, ut unum ex duobus fiat, ſcribendumque, *Qui, niſi Tænario. Qui*, Homerum ſubintellige, de quo præcedentes verſus egerant. mox pro *Tantalidæ bene ſi non nota fuiſſet*, reponendum, *bene ſi non tenta fuiſſet.* τὸ *tenta* in ſimili ſignificatione paſſim apud auctorem Priapeiorum occurrit. Vulgatum à Priapi mente & ſimplicitate prorſus alienum eſt. paulo poſt pro *fallentis Ulyſſei* malo *fallacis Ulyſſi.* & pro *Hinc legitur* & *Hinc legimus*, utroque loco *Hic*, in Odyſſea videlicet. atque ita præſtantiores ſcripti. pro *Grandia Dulichii juſſa tuliſſe viri*, duo ex præſtantioribus codicibus *vaſa petiſſe.* quod magis arridet,

quam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

quam *vaſa tuliſſe.* quod in aliis nonnullis inveni, quodque Lipſio Schioppioque probabatur. per *vaſa* quid intelligat, non eſt ut moneam. pro *convivia viſas*, codex Romanus veterrimus Vincentii Ubaldini, *convivia quæras.* aliquanto rectius. pro *ſeu fuit artis opus*, idem cum Mediceo ſatis probæ notæ, *ſive erat artis opus.* Puto, *Sive illud laterum, ſive erat artis opus.* pro *modo vos intendite*, Ubaldinianus *vos nunc attendite.* tres alii *vos nunc intendite.* Puto *vos nunc contendite. contendere arcum* familiare optimis ſcriptoribus. Libuit paulum exſpatiari, ut erudito Lectori caſtigationes noſtras in Naſonem ſi minus quandoque probavimus, earum loco in aliis ſcriptoribus quæ à nobis reſtituta ſunt, probemus. Atque hæc ſunt, quæ medelam qualemcunque hiſce A. Sabini epiſtolis, quæ tres ex pluribus ſuperſunt, allatura credidi. Si quis poſt me manum ſecundam iis caſtigandis pari ſedulitate admorit, fore auguror, ut priſtino nitori maximâ ſui ex parte reſtitutæ mox legantur.

FINIS.

Nævi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Nævi Typographici.

AMice Lector, Errores typographicos hic illic irrepſiſſe complures nullus dubito, quorum jam nonnulli à me deprehenſi ſunt. reliquos te correcturum ſine mea admonitione confido. pag. 24. v. 94. *Pulydamanta.* pag. 30. v. 138. *emeruitque virum.* pag. 31. v. 152. *Iuſtus adeſt.* v. 156. *A totidem natis orba ſit, aque viro.* pag. 41. v. 18. *fulſit Atlas.* pag. 54. v. 27. *Scythia tenus ille nivoſa.* pag. 72. v. 166. *Actæum populi.* pag. 87. v. 202. *ſed minus oris ineſt.* pag. 106. v. 70. *Victa ſecuta virum.* pag. 110. v. 219. *Sed tamen inquirat qui ſim qualiſque jubeto.* pag. 112. v. 24. *ficta dat mihi ſigna nota.* Ibid. v. 51. *Neve nihil credas.* pag. 115. v. 139. *volui promittere.* pag. 116. v. 186. *Non tua ſit.* Ibid. v. 193. *Iam quoque neſcio quid.* pag. 122. v. 3. *Et vacuus.* pag. 125. v. 38. *dediſſe velim.* pag. 144. v. 17. *fulmen omiſi.* pag. 150. v. 34. *Conſcia.* pag. 160. v. 21. *Ilithya.* pag. 170. v. 62. *In vacuas aures.* pag. 171. v. 25. *demiſſa i. t. p. terra.* Ibid. v. 29. *Milanion.* pag. 180. v. 29. *Sagave Pænicea.* pag. 198. v. 118. *Utque fugit viſos.* pag. 199. v. 153. *terra nimium demiſſa.* pag. 214. v. 693. *apta terendo eſt.* pag. 238. v. 13. *Talaioniæ.* pag. 263. v. 17. *cur aliquis.* v. 19. *cur aliquis.* pag. 275. v. 437. *reddente obſcœna.* pag. 303. v. 212. *Par tibi.* pag. 311. v. 41. *ſic reus ille fere eſt.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Index Auctorum qui in notis Nic: Heinsij corriguntur.

Ovidius. 7. 8. 10. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 21. 28. 29. 30. 31. 35. 37. 38. eius vetus lectio defensa. 39. cor. 39. 40. 41. 43. 44. 45. 47. 48. 49. 50. 52. 53. 54. &c. fere singulis paginis.

Elegia in obitum Drusi. 8. 169. 180.

Martialis. 9. 44. 66. 77. 106. 191. 208. 221. 225. 227. 270. 295. 330. 354. 421. 457. 498. 524.

Statius. 13. 31. 109. 115. 127. 129. 139. 188. 229. 380. 452. 456. 498. 507. 520.

Plautus. 22.

Servius. 26. suppletus. 83. cor. 188. 447. 517.

Priscianus. 26.

Seneca. 26. 58. 67. 114. 118. 119. 128. 130. 217. 344. 387. 410. 420. 432. 499. 519.

Rutilius. 34. 208. 339.

Propertius. 34. 56. 99. vetus lectio defensa. 273. cor. ibid. 275. 294. 306. 330. 331. 332. 337. 340. 342. 350. 365. 369. 370. 384. 391. 401. 410. 418. 458. 472. 513. 531.

Virgilius. eius lectio defensa. 35. cor. 146. 149. 188. 240. 253. 283. 296. vulgata lectio asserta. 419. cor. & expl. 446. 490. 518. 525.

Silius Italicus. 41. 84. 438. 534.

Avienus. 47. 151.

Sentius Augurinus. 49.

Catalecta veterum poëtarum. 51. 270. 306. 392. 394. 434. 439. 493.

Lucanus. 55. 74. 519.

Paulinus. 59. 520. 521.

Prudentius. 69. 420. 440.

Flavius Vopiscus. 74.

Stephanus de urbibus. 75.

Statij Scholiastes suppletus. 83. cor. 123.

Petronius. 90. in fragmentis. 188. 520.

Germanicus in Arataeis. 102. 405. 492.

Horatius. 117. 119. 180. 169. 219. vetus lectio asserta. 262. 282. 462. 503. 535. 536.

Juvenalis. 118. 210. 236. 326. 486.

Sulpicius Severus. 118.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Tzetzes. p. 122. 350.
Germanici Scholiastes. 123.
Horatij Scholiastes. 123.
Diræ Catonis. 125. 166.
Valerius Flaccus. 126. 151. 169. 171. 173. 211. 220. 221. 275. 318. vulgata lectio defensa. 342. cor: 331. 467. 482. 499.
Tibullus. 153. 166. 287. 302. vulgata lectio defensa. 327. cor: 463. 509. 533.
Ausonius. 158. 253.
Catullus. 161. 296. 342.
Hyginus. 171.
Claudianus. 201. 283. 357.
Calpurnius. 210.
Phædrus. 216. 224. 243. 317.
Gratius. 216. 319. 308. 492.
Apollodorus. 230. 270.
Theophilus in apologia pro Christianis. 231.
Suetonius. 240.
Cicero. 241.
Lucretius. 270. 476. 512. 519.
Festus. 293. 484.
Symmachus. 296.
Priapeia. 300. 388. 458. 535.
Lotius. 313.
Columella. 324. 347.
Manilius. 326.
Plinius. 329. 330.
Scholiastes Apollonij. 350.
Cornelius Nepos. 358.
Galenus. 394.
Interpres ineditus Virgilij 447.
Lucianus. 460.
Lanuvius. 484.
Symposius in Ænigm: 512.
Sidonius. 520.
Auctor de origine Romana. 525.
Corippus Africanus. 531.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 E 17 vol. 1